

Översiktsplan 2040: Granskningshandling

INNEHÅLL

VÄLKOMMEN!..... 4

DETTA ÄR EN ÖVERSIKTSPLAN..... 4

PROCESS..... 4

DIALOGARBETE..... 4

SAMRÅDSREDOGÖRELSE..... 5

GEOGRAFISK AVGRÄNSNING..... 5

LÄSANVISNINGAR..... 6

Kartberättelsen..... 6

De interaktiva kartorna..... 6

Översiktsplanens innehåll..... 6

ORGANISATION..... 7

Politisk styrgrupp..... 7

Arbetsgrupp..... 7

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR..... 8

SAMARBETEN..... 8

Sjöbo i Skåne..... 8

SÖSK..... 8

SÖRF..... 8

SYSAV..... 9

Skånes luftsvårdsförbund..... 9

RÅSK..... 9

Vattenråd..... 10

Fokus Vombsjön..... 10

Biosfärområde Vombsjönsänkan..... 10

Häst-projekt..... 11

Mobilitetsprojekt..... 11

MÅL OCH PROGRAM..... 13

Globalt och europeiskt..... 13

Nationellt och regionalt..... 14

Lokalt..... 16

PLANER OCH BESTÄMMELSER..... 21

Fördjupade översiktsplaner..... 21

Detaljplaner..... 22

Sammanhållen bebyggelse..... 22

Områdesbestämmelser..... 22

LANDSKAP OCH BEFOLKNING..... 23

Inledning..... 23

Sammanfattning..... 23

Berg, jord och vatten..... 29

Kulturlandskap..... 33

Rekreation..... 39

Naturvård..... 43

Areella näringar..... 48

Befolkning..... 49

Orter..... 52

BOSTADSBEBYGGELSE..... 57

Flyttmönster..... 57

Kommunens bostadsbestånd..... 57

Befolkningsprognoser..... 58

VERKSAMHETER..... 61

Näringsliv..... 61

Försvaret..... 62

Verksamheter..... 62

MOBILITET..... 68

Pendling..... 68

Kollektivtrafik..... 68

Väg..... 70

TEKNISKA FÖRSÖRJNINGSSYSTEM..... 75

Dricksvattenförsörjning..... 75

Enskilt VA..... 82

Energiproduktion..... 83

Energidistribution..... 86

Avfallshantering..... 88

IT-tjänster..... 89

MILJÖ- OCH KLIMATRISKER..... 91

Radonrisk och föroreningar.....	91	GENERELLA RIKTLINJER FÖR LANDSKAPET	136
Miljökvalitetsnormer.....	93	Inledning.....	136
Kommunal tillsyn.....	99	Övergripande.....	136
Klimatförändringar.....	100	Ur ett landskapsperspektiv.....	136
Ras, skred och erosion.....	105	MARK- OCH VATTENANVÄNDNINGSKARTA	138
PLANERINGSPRINCIPER.....	114	Områdesspecifika riktlinjer.....	138
HELA SJÖBO LEVER.....	114	Miljö- och klimatsäkring.....	140
Planeringsprinciper.....	114	Riktlinjer för mångfunktionell bebyggelse	148
NATUREN I SJÖBO FÖRGYLLER LIVET.....	119	Riktlinjer för sammanhängande	152
Planeringsprinciper.....	119	bostadsbebyggelse.....	152
BARN OCH UNGA KÄNNER SIG HEMMA I		Verksamheter: Hänsyn och riktlinjer.....	157
SJÖBO.....	121	Transportinfrastruktur: Hänsyn och	163
Planeringsprinciper.....	121	riktlinjer.....	163
UTVECKLINGSSTRATEGI.....	124	Teknisk försörjning.....	170
BEBYGGELSESTRUKTUR.....	124	Natur, kulturmiljö, rekreation och areella	187
Bebyggelsenoder.....	124	närings: Hänsyn och riktlinjer.....	187
KOMMUNIKATIONS-STRUKTUR.....	125	FÖRDJUPNING: VOLLSJÖ OCH LÖVESTAD	199
Cykelstråk/Bymiljöväg.....	125	Inledning och läsanvisning.....	199
Kollektivtrafik- och bilstråk.....	125	Gemensamma generella riktlinjer.....	199
Mobilitetsanläggning.....	126	Vollsjö.....	201
Mobilitetsnod/Bytespunkt.....	126	Lövestad.....	226
GRÖN- OCH BLÅSTRUKTUR.....	127	GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING ...	250
Rekreatiionsstråk.....	127	INTERN PROCESS.....	250
Rekreatiionsnod.....	127	För genomförande och uppföljning.....	250
Natur- och kulturlandskap.....	128	FORTLÖPANDE ÖVERSIKTSPLANERING.....	250
MARK- OCH VATTENANVÄNDNING.....	129	Planeringsstrategi.....	250
GENERELLA RIKTLINJER FÖR NY-, OM- OCH		KOMMUNENS "ATT GÖRA"-LISTA.....	250
TILLBYGGNAD.....	129	2022-2025: Planer och program.....	251
Inledning.....	129	2022-2030: Planer och program.....	251
Inom detaljplan.....	129	2022-2040: Planer och program.....	252
Utanför detaljplan.....	130		
Placering och utformning.....	132		
Miljö- och klimatsäkring.....	133		
Intressen att ta hänsyn till.....	134		

2022-2030: Upprättande av områdesskydd.....	253	Kartlagda påverkanskällor.....	284
2022-2040: Upprättande av områdesskydd.....	253	Planförslagets riktlinjer med påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten (sammanfattning).....	285
2022-2030: Anläggning och utbyggnad	253	Planförslagets konsekvenser.....	291
2022-2040: Anläggning och utbyggnad	254	BARNKONSEKVENSPANALYS.....	297
2030-2040: Anläggning och utbyggnad	255	REFERENSER	298
2022-2030: Informationsinsatser, förhållningssätt och löpande arbete	255	TEXTKÄLLOR	298
2022-2040: Informationsinsatser, förhållningssätt och löpande arbete	255	SAMTALSKÄLLOR	308
EXTERN SAMVERKAN.....	258	GEODATA.....	308
Kommunövergripande.....	258	STATISTIK	313
Ur ett landskapsperspektiv	259		
KONSEKVENSER.....	261		
SAMLAD HÅLLBARHETSBEDÖMNING.....	261		
Inledning	261		
Attraktivitet, hälsa och välbefinnande ..	263		
Sociala perspektiv	265		
Resurshushållning.....	267		
Klimatpåverkan	268		
Ekosystem och biologisk mångfald	269		
Klimatsäkring	270		
PÅVERKAN PÅ RIKSINTRESSEN.....	271		
Verksamheter	271		
Transportinfrastruktur	271		
Teknisk försörjning.....	271		
Natur, kulturmiljö och rekreation	271		
Samlad bedömning.....	273		
MILJÖKVALITETSNORMER	273		
Luft.....	273		
Vatten	275		

VÄLKOMMEN!

DETTA ÄR EN ÖVERSIKTSPLAN

Översiktsplanering syftar till att olika förändringar i den fysiska miljön tillsammans ska bli så bra som möjligt; att skapa hållbara och trivsamma livsmiljöer, att hushålla med resurser samt transparens gentemot kommunens invånare gällande kommunens intentioner. Vad en översiktsplan (ÖP) ska innehålla och hur processen att ta fram en översiktsplan ska gå till är reglerat i plan- och bygglagen (PBL). Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Fördjupningar av översiktsplanen kan göras för delområden, t.ex. tätorter.

Översiktsplan för Sjöbo kommun 2040 utgår ifrån kommunens politiska vision och ska fungera vägledande för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I översiktsplanen vägs allmänna intressen, enligt Miljöbalken (MB) och PBL, mot varandra och om de står i konflikt ska kommunen ange vilket intresse som ska prioriteras. Översiktsplanen behandlar inte avvägningen mellan allmänna och enskilda intressen.

Översiktsplanen ska också redovisa hur kommunen avser att tillgodose riksintressen och miljö kvalitetsnormer enligt MB. Statens uppfattning redovisas i Länsstyrelsens granskningsyttrande över den utställda översiktsplanen.

En sammanfattande beskrivning av de konsekvenser ett genomförande av översiktsplanen medför, ska redovisas. Syftet med konsekvensbeskrivningen är att stärka översiktsplanens funktion som beslutsunderlag. Innebörden av olika förslag kan då lättare förstås och diskuteras tidigt under planprocessen.

PROCESS

Förslaget till en ny översiktsplan ska samrådas med bland andra Länsstyrelsen Skåne, Region Skåne, grannkommuner och kommuninvånare. Efter samrådet görs de ändringar som kommunen anser är befogade, för att sedan låta det slutliga förslaget granskas ytterligare en gång. Länsstyrelsens granskningsyttrande ska fogas till översiktsplanen inför antagandet.

Översiktsplanen antas av kommunfullmäktige och fortsätter att gälla tills en ny översiktsplan antas. Översiktsplanen ska hållas aktuell och omarbetas i takt med att förutsättningarna inom kommunen förändras. Kommunfullmäktige ska minst en gång under varje mandatperiod ta ställning till översiktsplanens aktualitet.

Samråd initierades i april år 2020 och pågick fram till 30 september samma år. Översiktsplanen ställs ut för granskning efter att synpunkter från samrådet har hanterats.

DIALOGARBETE

För att nå ett så bra resultat som möjligt har översiktsplanen föregåtts av ett dialogarbete. Bland annat har alla elever som gick åk 9 år 2017 blivit intervjuade. Arbetet sammanställdes i rapporten Ung i Sjöbo (Persson, 2017). Alla

byalag och försköningsföreningar har fått möjlighet att berätta vad de ser som viktigt för deras bygd, genom ett utskick med en "hemuppgift" samt genom fysiska "byvandringar" tillsammans med flera av kommunens byalag. Av totalt 33 byalag genomfördes byvandringar med 9 av dem. Kommunen fick in totalt två hemuppgifter. LRFs kommungrupp har involverats liksom representanter från Jordägarförbundet. Viss dialog har också förts med Romeleås- och sjölandskapskommittén (RÅSK).

År 2018 genomförde kommunen två ortsanalyser i Vollsjö och Lövestad, vilka har legat till grund för de fördjupningar som tagits fram i ÖP2040 för dessa två orter. Inom ramen för ortsanalyserna fördes samtal med ett urval av boende och företagare på orterna, bland annat för att identifiera viktiga mötesplatser, vilka styrkor och kvaliteter som orternas invånare känner stolthet över, samt vilken förbättringspotential som finns på de båda orterna.

I samband med kommunens arbete med att ta fram en ny vision för kommunen, "Vision 2034", så genomfördes bland annat en omfattande enkätundersökning. Det som kom fram från den har också legat till grund för Översiktsplan för Sjöbo kommun 2040. Då översiktsplanen behandlar kommunens utveckling och mark- och vattenanvändning på en mycket övergripande nivå är det också mycket kloka idéer och synpunkter som inte ryms inom denna ram men som ändå varit värdefulla att ta del av. Översiktsplan för Sjöbo kommun 2040 är utformad som ett realistiskt handlingsprogram tänkt att genomföras inom angiven tidsram. Detta innebär också att många prioriteringar har gjorts.

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Översiktsplan 2040 var ute på samråd mellan juni och september år 2020. De yttranden som kom in under samrådstiden har sammanställts i en samrådsredogörelse tillsammans med kommunens svar. Samrådsredogörelsen finns att läsa [här](#).

GEOGRAFISK AVGRÄNSNING

Översiktsplan för Sjöbo kommun 2040 omfattar hela kommunens geografiska område, med undantag för Sjöbo tätort och Blentarp där fördjupade översiktsplaner gäller parallellt.

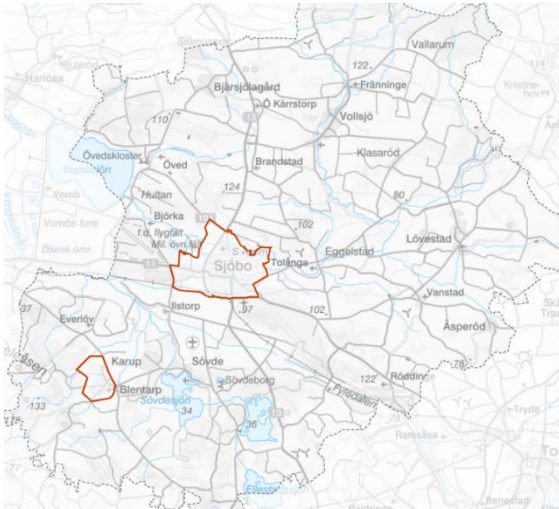
Översiktsplan för Sjöbo kommun 2040 ersätter följande dokument:

- Översiktsplan för Sjöbo kommun, ÖP 2009, antagen av kommunfullmäktige 2009-04-29
- Fördjupad översiktsplan för Grimstofta söder, antagen av kommunfullmäktige 2007-09-26
- Vindkraft i Sjöbo kommun, tematiskt tillägg till översiktsplanen, antagen av kommunfullmäktige 2010-10-07

Följande fördjupade översiktsplaner fortsätter att gälla parallellt med Översiktsplan för Sjöbo kommun 2040:

- FÖP 2007 Blentarp, antagen av kommunfullmäktige 2008-04-23

- Fördjupning av översiktsplanen för Sjöbo tätort, antagen av kommunfullmäktige 2013-04-24

LÄSANVISNINGAR

Kartberättelsen

Översiktsplanen är uppdelad i sju kapitel, med ett kapitel under respektive flik ovan. I kapitlen finns ibland egna avsnitt i form av flikar. Under varje flik framkommer texter, bilder och kartor när läsaren skrollar neråt.

De interaktiva kartorna

För att orientera sig i kartorna kan läsaren dels använda sig av teckenförklaringen, zooma in och ut i kartan samt i vissa fall klicka på ett objekt i kartan för att få fram en ruta med mer information om just det objektet. I några av kartapplikationerna krävs mer interaktion från användaren, som då behöver välja vilka kartlager som ska synas i lagerlistan till vänster.

Översiktsplanens innehåll

En röd tråd löper genom översiktsplanens alla delar. Är du intresserad av kommunens ställningstaganden och riktlinjer är det kapitlen

Mark- och vattenanvändning och Genomförande och uppföljning du ska läsa.

I kapitlet *Planeringsförutsättningar* redogörs för frågan *Vart ska vi?* genom att lista de externa och interna mål och program som är av relevans för översiktsplaneringen. Kapitlet besvarar även frågan *Vad har vi?* med bäring på kommunens mark- och vattenanvändning idag.

Kapitlet *Planeringsprinciper* innehåller översiktsplanens planeringsprinciper, det vill säga olika sätt på vilka kommunen kan arbeta för att bidra till de externa och interna mål som presenterats i föregående kapitel. Planeringsprinciperna tar hänsyn både till kommunens vision och globala, nationella och regionala mål.

Med grund i planeringsprinciperna målas i *Utvecklingsstrategin* kommunens önskvärda utveckling fram till år 2040 upp i breda penseldrag. I kapitlet *Mark- och vattenanvändning* konkretiseras alla föregående kapitel och frågan *Hur gör vi?* besvaras.

I kapitlet *Genomförande och uppföljning* beskrivs hur översiktsplanens satsningar och ställningstaganden är tänkta att genomföras och följas upp, bland annat i form av kommunens "att göra"-lista och extern samverkan.

Kapitlet *Konsekvenser* tar upp de konsekvenser som översiktsplanens genomförande får inom områden som anses vara av stor vikt för kommunens hållbarhetsarbete. Här presenteras även den Miljökonsekvensbeskrivning som har tagits fram till översiktsplanen. Kapitlet *Referenser* listar de referenser som har använts i arbetet.

ORGANISATION

Politisk styrgrupp

Magnus Weberg (M)

Kent-Ivan Andersson (M)

Cecilia Olsson Carlsson (S)

Jörgen Ny (C)

Michael Smedberg (M)

Arbetsgrupp

Louise Andersson (Projektansvarig)

Elin Brudin (Projektledare)

Marie Rosdahl (Planarkitekt)

Emelie Willsäter Andersson (Samhällsplanerare)

Lisa Löden (Arkitektstudent)

Kartor: Elin Brudin

Illustrationer, tabeller och diagram: Lisa Löden

PLANERINGS- FÖRUTSÄTTNINGAR

SAMARBETEN

Sjöbo i Skåne

Skåne är en av tre storstadsregioner i Sverige och har ca 1,35 miljoner invånare. 33 kommuner ingår i regionen, vilket innebär många kommuner på en relativt liten yta. Regionen har således en flerkärnighet av större orter, där Region Skåne har identifierat Malmö, Lund, Helsingborg, Kristianstad, Hässleholm, Trelleborg och Ystad som så kallade regionala kärnor.

Sjöbo kommun ligger i mitten av södra Skåne och angränsar till Lund, Eslöv, Hörby, Tomelilla, Ystad och Skurup kommuner. Med en areal på drygt 500 km², varav 15 km² vatten, är Sjöbo kommun den ytmässigt fjärde största kommunen i Skåne. Sjöbo kommun har ca 19 200 invånare och är därmed relativt glest bebodd i jämförelse med andra skånska kommuner.

För Sjöbo kommun är samspelet med omlandet avgörande för det dagliga livet och

för samhällsutvecklingen i stort. Till exempel är Malmö, Lund och Ystad mycket viktiga pendlingskommuner för arbete och studier, och även viktiga målpunkter för service och verksamheter.

SÖSK

Sydöstra Skånes Samarbetskommitté

Sjöbo kommun ingår i SÖSK, Sydöstra Skånes Samarbetskommitté, tillsammans med grannkommunerna Simrishamn, Tomelilla och Ystad. SÖSK har en samordnande, rådgivande och rekommenderande roll i kommunernas utvecklingsarbete, och syftar till att hävda sydöstra Skånes intressen gentemot regionala, centrala och mellanstatliga myndigheter, samt att diskutera mellankommunala frågor och potentiella samarbeten, exempelvis inom samhällsplanerings- och tillväxtfrågor.

SÖRF

Sydöstra Skånes räddningsförbund

Kommunalförbundet Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund (SÖRF) består sedan 2013-01-01 av Simrishamn, Sjöbo, Tomelilla

och Ystads kommuner. Förbundet har till uppgift att tillvarata medlemskommunernas skyldigheter inom räddningstjänst, i syfte att bättre kunna utnyttja tillgängliga resurser inom det gemensamma räddningstjänstområdet. I lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ges kommunen ansvar att genomföra räddningsinsatser, förebygga bränder samt att verka för skydd mot andra olyckor. Lagen om skydd mot olyckor, LSO, SFS (2003:778) reglerar också den enskildes, kommunernas och statens ansvar för skyddet mot olyckor, som kan föranleda räddningsinsatser. För att uppnå ett tillfredställande och likvärdigt sätt att bereda människors liv, hälsa, egendom och miljö mot olyckor, finns bestämmelser i lagen som syftar till att ta hänsyn till de lokala förhållandena som råder.

SÖRF deltar som rådgivare åt byggnadsnämnderna i de fyra medlemskommunerna. Detta innebär att SÖRF är remissinstans vid stadsplanering, bygglövsärenden och vid tekniska samråd.

SYSAV

Sjöbo kommun ingår i Sysav tillsammans med 13 andra kommuner. Sysav tar emot avfall från både hushåll och industrier. Inom Sysav sker kontinuerliga träffar för att arbeta med hållbarhetsfrågor fokuserade på avfallsminimering, återbruk, återvinning och matsvinn.

Skånes luftsvårdsförbund

Skånes luftsvårdsförbund är en ideell förening och en sammanslutning mellan kommuner, industrier och övriga intressenter. Genom att samverka kan de verksamheter som har utsläpp till luft gemensamt finansiera

bakgrundsstationer som övervakar effekterna av utsläpp av luftföroreningar i länet.

Verksamheten består av två delar: Löpande övervakning av föroreningar och status för att se förändringar i tiden samt projektinriktad verksamhet som belyser intressanta områden för att öka kunskapen i länet i specifika frågor.

RÅSK

Romeleås- och sjölandskapskommittén (RÅSK)

Romeleås- och sjölandskapskommittén, RÅSK, har bildats av kommunerna Lund, Malmö, Sjöbo, Skurup, Svedala, Trelleborg och Ystad samt Region Skåne. Romeleås- och sjölandskapet är bland annat en del av riksintresset för rörligt friluftsliv. År 2018 tog RÅSK fram en "Strategi för utveckling av Romeleås- och sjölandskapet – Vision 2030". Strategin syftar till att ge en samlad bild av Romeleås- och sjölandskapets utvecklingsmöjligheter, lista behov av insatser för att nå de mål som ställs samt föreslå möjligheter till finansiering, genomförbarhet och ansvarsfördelning. Strategin ska bland annat fungera vägledande för kommunernas översiktsplanering.

Vattenråd

Kävlingeåns vattenråd

Kävlingeåns vattenråd är en frivillig sammanslutning av kommuner, representanter för de areella näringarna, vattenavledningsföretag och övriga, som är beroende av eller engagerade i vård och nyttjande av vattenförekomsterna inom verksamhetsområdet. Kävlingeåns vattenråd bildades i syfte att samla arbetet med vattenvård och vattenkontroll i en organisation, där medlemmarna i vattenrådet kan samverka i olika frågor. Medlemmarna består bland annat av kommunerna Sjöbo, Eslöv, Hörby, Höör, Kävlinge, Lomma, Lund och Tomelilla, samt Sydsvatten, VA Syd och olika representanter från areella näringar och markägare. Några av vattenrådets arbetsuppgifter är att säkerställa och förbättra vattenkvaliteten i de olika vattendragen, initiera olika åtgärder för Kävlingeån vid behov och verka som remissorgan i vattenfrågor gentemot kommuner och andra myndigheter.

Nybroån, Kabusaån och Tyge å vattenråd

Sjöbo, Ystad, Tomelilla och Simrishamns kommuner samt Högstad & Christinehof är medlemmar av Nybroån-, Kabusaån- och

Tygeåns vattenråd. Vattenrådet är ett lokalt samverkansorgan för vattenfrågor och en frivillig medlemsorganisation för kommuner, företag, markägare, myndigheter, organisationer och enskilda som har intresse i vården och nyttjandet av vattenförekomsterna. Några av vattenrådets uppgifter är att se till och samordna recipientkontroll i vattenförekomsterna, initiera åtgärder som reducerar föroreningsbelastning, främja biologisk mångfald och rekreation samt fungera som samråds- och remissorgan.

Fokus Vombsjön

Fokus Vombsjön är ett samarbetsprojekt mellan Kävlingeåns vattenråd och sydvatten för att förbättra vattenkvaliteten i sjön. Digitalisering, miljöövervakning, åtgärder för att minska fosforbelastningen, fiskeriförvaltning samt statusuppdateringar om hur Vombsjön mår, är några av de frågor som arbetas med inom projektet.

Biosfärområde Vombsjönsänkan

Vombsjönsänkan är ett område som i olika sammanhang lyfts fram som unikt, med starka

naturvärden och höga krav på naturvärden. Det finns ca 700 rödlistade arter här, vilket är en av de högsta noteringarna som gjorts i Sverige. Tillsammans med bland annat områdets flora och fauna, kulturhistoria, geologi och goda förutsättningar för turism och näringsliv, Därför är Vombsjösänkan ett tänkbart biosfärområde. Därför är Vombsjösänkan ett tänkbart biosfärområde. I Vombsjösänkan finns stora utvecklingsmöjligheter inom exempelvis betesmarker, våtmarker och sjöar, jordbruk, biologisk mångfald, förbättrade förutsättningar för pendling, turism och näringsliv, friluftsliv samt naturupplevelser i stort.

Under 2017-2019 genomfördes en förstudie och år 2020 beviljade Nationella Biosfärkommittén Sjöbo, Eslöv och Lunds kommuners ansökan om att få inleda en kandidatur till att bli ett UNESCO biosfärområde. Målet med biosfärområden är att förbättra relationen mellan människa och miljö. Biosfärområdena fungerar som pilotområden, där nya metoder och ny kunskap testas för att nå en långsiktig hållbar samhällsutveckling med naturvärdena i fokus. De utnämnda områdena benämns ofta som modellområden för hållbar utveckling.

Häst-projekt

Destination Häst

I samverkan med den ideella förening *Hästen i Skåne* har Sjöbo kommun bland annat initierat och deltagit som samarbetspartner i projektet *Destination Häst*. *Destination Häst* kom till genom LEADER-projektet "Tillväxt Hästturism" och finansierades av Europeiska Jordbruksfonden för Landsbygdsutveckling. Syftet med projektet var att skapa en stark hästturismdestination i Sydöstra Skåne, det vill

säga i Sjöbo, Tomelilla, Ystad och Simrishamns kommuner. Projektet är avslutat.

Hållbart hästföretagande i sydöstra Skåne

Hållbart höstföretagande i Sydöstra Skåne var en fortsättning på *Destination Häst*. Syftet med projektet var, liksom för *Destination Häst*, att mobilisera hästnäringen i Sydöstra Skåne – att inventera, sammanföra, samverka och gemensamt skapa nya produkter genom affärsutveckling för att främja utvecklingen av hållbara hästföretag som kan bidra till tillväxt. Projektet pågick mellan åren 2017 och 2020 och finansierades av *LEADER Sydöstra Skåne*.

Det långsiktiga målet med projekten var att medverka till att sydöstra Skåne blir en "Hästdestination", och både leda till nya hästföretag och nyskapade arbetstillfällen hos de medverkande projektdeltagarna. Hästnäringen ska bli ännu starkare med fler professionella hästföretag. Utbudet av naturupplevelser kopplade till häst ska öka och området ska bli en året runt-destination för hästintresserade.

Mobilitetsprojekt

Framtida kollektivtrafik på landsbygden

År 2019 utfördes Förstudie Framtida kollektivtrafik på landsbygden, ett samarbete mellan bland annat Sjöbo, Tomelilla och Skånetrafiken, vars syfte var att utreda hur kollektivtrafiken på landsbygden kan bli bättre och mer intressant för medborgarna.

I förstudien framkommer bland annat att trender så som ökad digitalisering och utvecklingen mot delningsekonomi möjliggör nya former av mobilitetstjänster. Utifrån de utvecklingsområden som beskrivs i förstudien och erfarenheter från genomförda projekt

presenteras reflektioner i förstudien kring potentiella pilotprojekt i syfte att utveckla kollektivtrafiken på landsbygden:

- Test med självkörande fordon på landsbygden
- Anropsstyrd kollektivtrafik kräver teknikutveckling och riktade informationsinsatser
- Initiera och testa samåkningsprojekt
- Satsning på kollektivtrafik till besöksmål och arbetsplatser på landsbygden
- Samordning av samhällsbetalda resor kräver engagemang och vilja
- Kombinera flera mobilitetstjänster på samma ort

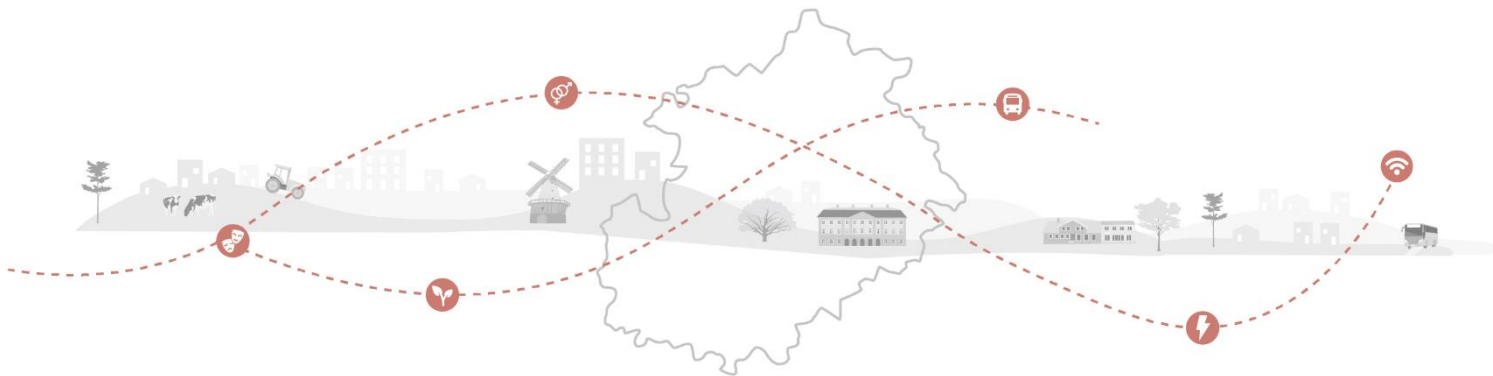
Mer information finns att läsa direkt i förstudien.

Mobilitet på tvärs

Under åren 2020-2022 är Sjöbo med i ett stort Interreg-projekt med totalt 17 skånska och danska partners för att undersöka och testa nya, hållbara sätt att resa på "tvärs". Fokus ligger på områden utanför de större städerna och på hållbarhet och syftet är att lära oss mer tillsammans. Med "tvärs" menas dels mellan stad och land, med olika transportslag och över landsgränser genom samarbete mellan svenska och danska kommuner och organisationer.

Sjöbo och Tomelilla kommer främst att delta genom ett "case" inom temat Hållbar mobilitet på landsbygden genom Living Labs, där projektet tillsammans med boende och arbetsgivare på mindre orter lär mer om mobilitetsfrågor och hållbart resande på landsbygden och tillsammans väljer ut och testar alternativa sätt att resa. Projektet kommer agera på flera nivåer och även bygga

upp kunskap och utbyta erfarenheter mellan transportaktörer i ett samarbetsforum i Greater Copenhagen och med ett regionalt mobilitetscentrum i Lund.

MÅL OCH PROGRAM

Globalt och europeiskt

Agenda 2030

De globala målen

Vid FN:s möte den 25:e september 2015 fastslogs Agenda 2030, FN:s globala mål för hållbar utveckling. Det är sjutton mål med 169 delmål som handlar om att alla av världens länder ska arbeta för en hållbar utveckling tillsammans genom att utrota fattigdomen, skapa fred och säkerställa ett värdigt liv samt en välmående planet för nuvarande och kommande generationer. Sverige anses vara ett av de länder som har bäst förutsättningar för att nå de globala målen. De olika målen är starkt sammankopplade. Kommunerna är utpekade som speciellt viktiga aktörer i arbetet med Agenda 2030, eftersom det är där det konkreta arbetet sker. Sjöbo kommuns översiktsplanering har koppling till följande globala mål:

- (2) Ingen hunger
- (3) God hälsa och välbefinnande
- (5) Jämställdhet
- (6) Rent vatten och sanitet för alla
- (7) Hållbar energi för alla
- (8) Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- (9) Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- (10) Minskad ojämlikhet
- (11) Hållbara städer och samhällen

- (12) Hållbar konsumtion och produktion
- (13) Bekämpa klimatförändringarna
- (15) Ekosystem och biologisk mångfald

Barnkonventionen

Barn är personer mellan 0 och 18 år. Barn har olika förutsättningar och behov i olika åldrar. Den fysiska miljön har mycket stor betydelse för barns liv och utveckling. Sverige antog 1990 FN:s barnkonvention och kommunerna i Sverige har en skyldighet att leva upp till den. Den 1/1 2020 blev FN:s Barnkonvention svensk lag, vilket medförde en skärpning i kommunernas ansvar att bevaka barns rättigheter i bland annat planeringsfrågor. Lagändringen medförde också att barn får ett starkare rättsskydd, och att deras rätt att få sina åsikter hörda stärks ytterligare. Sverige är ett av de länder som fått kritik från FN just gällande bristande lyhördhet och att ta tillvara barns åsikter i olika frågor. I planeringssammanhang innebär detta att kommunen måste bli bättre på att ha med barn i olika åldrar i dialogen och samrådsprocessen, både på detaljplanenivå samt i översiktsplanen.

Rent konkret innebär lagändringen att Barnkonsekvensanalyser eller Barnkonsekvensbeskrivningar, måste göras i samband med varje plan eller policy som rör barn direkt eller indirekt. Vidare måste en bedömning om "Barnets bästa" göras i samband med varje kommunalt beslut som berör barn direkt eller indirekt. "Barnets bästa" är en grundtanke i Barnkonventionen, som framförallt handlar om att utgå från barnets förutsättningar och behov. Utgångspunkten i barnperspektivet är respekten för barnets fulla människovärde och integritet.

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som alla är lika viktiga och utgör en helhet, men det finns fyra olika principer som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn:

(2) Alla barn har samma rättigheter och lika värde.

(3) Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn.

(6) Alla barn har rätt till liv och utveckling.

(12) Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

Parisavtalet

År 2015 beslutades ett nytt klimatavtal i Paris. Målet innebär att den globala temperaturökningen ska hållas långt under 2 grader och att vi ska jobba för att den inte ska överstiga 1,5 grad. Vi ska även öka anpassningsförmågan för skadliga effekter av klimatförändringarna.

Europeiska landskapskonventionen

År 2011 ratificerade Sverige den Europeiska landskapskonventionen (ELC), där grundtanken är att landskapet ställs i fokus – genom ökad medvetenhet, delaktighet och helhetssyn – tillsammans med de människor som bor och jobbar där. Konventionen syftar till att förbättra skydd, förvaltning och planering av landskap i

Europa. Den avser främja samarbetet kring landskapsfrågor inom Europa och till att stärka allmänhetens och lokalsamhällets delaktighet i det arbetet. Konventionen innefattar alla typer av landskap som människor möter i sin vardag och på sin fritid.

EU:s gemensamma jordbrukspolitik

Den gemensamma jordbrukspolitiken tillkom 1962 och är ett partnerskap mellan jordbruket och samhället, och mellan EU och lantbrukarna. Den ska

- stödja lantbrukarna och förbättra jordbrukets produktivitet för att säkra tillgången på livsmedel till rimliga priser
- se till att EU:s lantbrukare kan försörja sig
- bidra till en hållbar förvaltning av naturresurser och kampen mot klimatförändringen
- bevara landsbygden och landskapet i EU
- hålla landsbygden levande genom att främja jobb i jordbruket, den jordbruksbaserade livsmedelsindustrin och andra närliggande näringar.

EU:s jordbrukspolitik är gemensam för alla medlemsländer. Den förvaltas och finansieras genom EU:s budget.

Nationellt och regionalt

Översiktsplanen förhåller sig även till följande nationella eller regionala mål och program (för mer information om innehåll i form av delmål och strategier, samt översiktsplanens kopplingar till dessa, se *Planeringsprinciper*):

Kultur

- Nationella kulturpolitiska mål
- Regional kulturplan för Region Skåne 2021-2024

Gestaltad livsmiljö

- Nationella mål för gestaltad livsmiljö
- Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö

Landskap och befolkning

- Det skånska landsbygdsprogrammet
- Nationella mål för jämställdhet
- Nationella målet för funktionshinderpolitiken

Regional utveckling

- Regionplanen (ute på samråd under hösten 2020, granskning förväntas ske under hösten 2021)
- Det öppna Skåne 2030

Miljö- och klimatsäkring

- Sveriges miljömål
- Sveriges klimatmål
- Nationell strategi för klimatanpassning
- Nationell strategi för cirkulär ekonomi
- Regionala klimatmål
- Klimat- och energistrategi för Skåne
- Regional handlingsplan för klimatanpassning 2020-2024

Materialutvinning

- Det regionala materialhushållningsprogrammet, inklusive rapport Bevarandevärden på Romeleåsen - Underlag för materialförsörjningsprogram.

Mobilitet

- Region Skånes mål för kollektivtrafiken
- Trafikförsörjningsprogram för Skåne 2020-2030

- Regional transportinfrastrukturplan för Skåne 2022-2033 (remissversion)
- Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050

Teknisk försörjning

- Allmänna bestämmelser VA (ABVA).
- Regional och delregional vattenförsörjningsplan
- Nationell strategi för hållbar vindkraftsutbyggnad
- Hansa PowerBridge
- Nationell strategi för digitalisering
- Nationell bredbandsstrategi

Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar

- Nationella kulturmiljömål
- Kulturmiljöprogram för Skåne
- Naturvårdsstrategi för Skåne
- Regional naturvårdsplan, ute på remiss hösten 2021
- Regional handlingsplan för grön infrastruktur 2019-2022
- Skånsk Skogsstrategi
- Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län
- Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd - Mål och åtgärder 2012-2016
- Kommunala ansvarsarter
- Nationella friluftsmål
- Närmare till naturen i Skåne (Tätortsnära natur)
- Den nationella livsmedelsstrategin
- Skånes livsmedelsstrategi 2030

Lokalt

Övergripande

Sjöbo kommuns Vision 2034

År 2018 beslutade kommunfullmäktige om en ny vision för Sjöbo kommun. Visionen grundar sig framför allt på en omfattande medborgardialog med bland annat fysiska möten och en enkätundersökning.

Av enkätundersökningen framkom bland annat att för att trivas i Sjöbo 2034 är det viktigt att ha nära till kollektivtrafik, att boendet är miljösamt och att bo i villa. Att ha nära till naturen återkom också i hög grad som betydelsefullt. På frågan vad som är bäst med Sjöbo lyfts naturen som oslagbar etta. Även det centrala läget väger tungt. Annars lyfts den lagom stora småstadskänslan med närhet till samhällsservice och de familjära, företagsamma, driftiga och vänliga människorna som det allra bästa med Sjöbo.

Vision för Sjöbo kommun 2034: Sjöbo – en plats vi skapar tillsammans

Visionen är indelad i tre målområden:

- Hela Sjöbo lever
- Naturen i Sjöbo förgyller livet
- Barn och unga känner sig hemma i Sjöbo

Visionen visar vägen för översiktsplanen och utifrån dess målområdesindelning har ett antal planeringsprinciper arbetats fram. Planeringsprinciperna lägger grunden för översiktsplanens utvecklingsstrategi och riktlinjer för mark- och vattenvändning. Planeringsprinciperna är även vägledande för hela den kommunala

samhällsbyggnadsprocessen, inklusive kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning.

Kommunens risk- och sårbarhetsanalys

Kommunens senaste risk- och sårbarhetsanalys togs fram år 2019. I analysen framhålls bland annat följande risker vilka en övergripande samhällsplanering bedöms kunna påverka/öka samhällets motståndskraft mot:

- Bortfall av rödlistade arter
- Etablering av invasiva arter
- Torka
- Översvämning
- Storm
- Brand i naturen
- Utsläpp i vattendrag från miljöfarlig verksamhet
- Elavbrott

Handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor

SÖRF har tillsammans med medlemskommunerna tagit fram handlingsprogram enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, som ska gälla under perioden 2019-2022. I programmet anges följande mål för förebyggande verksamhet och räddningstjänst:

Antalet bränder och andra olyckor ska minska i medlemskommunerna.

Alla människors förmåga att förebygga och hantera olyckor ska öka.

Konsekvenserna av inträffade olyckor ska minska genom ett snabbt ingripande och effektiva skadeavhjälpanse insatser.

Bostadsbebyggelse

Kommunens bostadsförsörjningsprogram

Kommunens bostadsförsörjningsprogram togs fram år 2017. Under år 2021-2022 pågår arbete med att ta fram ett nytt. Arbetet sker i nära samarbete med framtagandet av Översiktsplan

2040, bland annat genom att översiktsplanens planeringsprinciper är vägledande när bostadsförsörjningens mål formuleras. Ett resonemang om kommunens behov av bostadsförsörjning i relation till Översiktsplan 2040 finns under Bostadsbebyggelse.

Verksamheter

Kommunens näringslivsstrategi

I kommunen finns ett Näringslivsråd som består av representanter från näringslivet samt kommunorganisationen. Sjöbo kommun har i samarbete med näringslivsrådet tagit fram en näringslivsstrategi som anger verksamhetsinriktning för perioden 2019-2022. Syftet med näringslivsstrategin är att skapa goda förutsättningar för att starta, driva och utveckla företag i Sjöbo kommun så att näringslivsarbetet bidrar till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Strategin ska aktualitetsprövas varje mandatperiod med start år 2022. I strategin ingår följande strategiska handlingsplan med direkt koppling till den fysiska planeringen:

- En väl fungerande intern service för befintliga företag och nyetableringar.
- En dialog med fastighetsägare, banker och mäklare.
- Insatser för att alla företag på landsbygden ska ha tillgång till fiber år 2022.
- Beakta näringslivets behov vid upprättande av översiktsplaner och infrastrukturplanering.
- God planberedskap för etableringar av nya företag, arbetsplatser och bostäder för anställda.
- Genomföra marknadshöjande åtgärder.

Mobilitet

Trafik för en attraktiv stad (TRAST)

Trafik för en attraktiv stad, TRAST, är en trafikplan för Sjöbo kommuns tätorter. Planen togs fram år 2013 för Sjöbo tätort, respektive år 2015 för kommunens övriga tätorter. I planerna finns Sjöbos vision och mål för trafiken. Nedan listas de mål vilka en övergripande samhällsplanering bedöms kunna påverka.

Område	Mål	Indikator
Stadens karaktär	Skapa fler gröna och blå ytor	Antal gröna och blå ytor med ökad tillgänglighet
	Skapa mötesplatser	Antal nya mötesplatser
Trafiknät	Förbättra GC-nätet	Bygga ut fler GC-banor, antal km/år
		Införa rekreationscykelvägar
Trafikens omfattning	Kollektivtrafiken ska öka	Antalet kollektivresenärer
	GC-trafiken ska öka	Antalet cyklist/fotgängare
Tillgänglighet	Förbättrad tillgänglighet till kollektivtrafiken	Antal pendelparkeringar samt parkeringsplatser
		Antal pendelparkeringar för cykel samt antalet platser
Trygghet	Förbättrad trygghet för kollektivtrafikresenärer	Antal genomförda åtgärder
Trafiksäkerhet	Alla barn ska ge möjlighet till en säker skolväg	Kartlägga och åtgärda skolvägar

Mobilitetsnorm

Sjöbo kommuns mobilitetsnorm antogs år 2021 och behandlar parkering på kvartersmark i Sjöbo tätort. På kvartersmark är det markägaren, kommun eller privat, som ansvarar för att det parkeringsbehov, både för bil och cykel, som förväntas uppkomma från den planerade exploateringen tillgodoses. Kommunen anger det parkeringsbehov som fastighetsägaren har att tillgodose. Mobilitetsnormen gäller som vägledning vid detaljplanläggning och som krav vid bygglov.

Tekniska försörjningssystem

Kommunal VA-plan

2016 antogs en VA-plan i Sjöbo kommun, vars syfte är att beskriva vatten- och avloppssituationen i kommunen och att visa en

plan för de större vatten-, avlopps- och utbyggnadsprojekten under de kommande 5 åren. Planen är uppbyggd enligt Havs- och vattenmyndighetens riktlinjer för arbete med vattenkvalité, med nulägesbeskrivning, VA-policy och åtgärdsplan för hela kommunen. VA-planen ska omarbetas och uppdateras var fjärde år.

Kretsloppsplan 2021-2030

Tillsammans med Sysav har kommunerna Sjöbo, Kävlinge, Lomma, Simrishamn, Skurup, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge och Ystad tagit fram en gemensam kretsloppsplan, Gemensam kretsloppsplan - från avfall till resurs. Syftet med den gemensamma kretsloppsplanen är att skapa en hållbar resursanvändning där avfall förebyggs, material och produkter stannar i kretsloppet och det avfall som ändå uppstår ses som en resurs. Ett övergripande mål i planen är att resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030.

Följande indikatorer kopplat till fysisk planering och byggande är kopplade till målet:

- Kommunens arbete med att integrera avfallshanteringen i staden genom sin fysiska planering. Aktivt arbete innebär, utöver nationella lagkrav, att kommunens verksamhet med ansvar för fysisk planering kontinuerligt samarbetar och för dialog med kommunens avfallsorganisation. Det innebär även att ta hänsyn till avfallshanteringen i alla plan- och bygglovsprocesser samt att följa andra krav och riktlinjer, som till exempel kommunens avfallsföreskrifter. Att integrera avfallshanteringen i staden innebär också att skapa platser för att avfallet enkelt ska kunna förebyggas, återbrukas och återvinnas.

- Kommunens och kommunala bolags arbete med återbruk, återvinning och förebyggande av bygg- och rivningsavfall. Aktivt arbete betyder att arbeta efter Sveriges byggindustriers vägledning eller liknande riktlinjer. Det kan också betyda att följa en policy som förespråkar förebyggande, återbruk och återvinning av bygg- och rivningsavfall. Ett aktivt arbete kan även innebära framgångsrika samarbeten med partners där fokus ligger på att förebygga, återbruka och återvinna bygg- och rivningsavfall.

Sjöbo kommun har även föreskrifter för avfallshantering, vilka antogs år 2021 och gäller fram till år 2030.

Natur och rekreation

Kommunens grönstruktur- och naturvårdsprogram

Mer information finns under

Planeringsförutsättningar - Landskap och befolkning.

Kommunens skogsbruksplan 2020-2030

Kommunen har en antagen skogsbruksplan som ska gälla under perioden 2020-2030. Syftet med planen är att ge en samlad beskrivning över skogstillgångarna och förslag till handlingsplan för skogsbruket. 22,5 % av produktiv skogsareal är avsatt till naturvårdsändamål, med och utan skötsel. Genom det tas hänsyn till skyddsvärda arter och andra högt prioriterade naturvärden, och förutsättningarna för bevarande och utveckling av den biologiska mångfalden och värdefulla ekosystem ökar. I skogsvårdsplanen anges också att skötsel för utvalda områden ska bevara och främja skogarnas rekreativvärden.

Skötselplaner

Kommunens skötselplaner tar hänsyn till biologisk mångfald genom att områden med naturmark lämnas orörd med gräs, ris och örter som främjar den biologiska mångfalden. Ytor med högvuxet gräs, såsom i vägkanter och ängsgräsytor, främjar också den biologiska mångfalden genom att det slås en gång per år och sedan lämnas kvar en viss tid för att släppa frön.

Kommunens folkhälsoplan 2021-2024

Som grund för kommunens folkhälsoarbete ligger Folkhälsoplan 2021-2024. Nedan listas de mål vilka en övergripande samhällsplanering bedöms kunna påverka:

- Barnkonventionen genomsyrar kommunens arbete.
- Samhället är utformat så att det ger förutsättning för fysisk aktivitet.
- Barn och ungas förutsättningar att aktivera sig är goda.

Indikatorer som är kopplade till kommunens översiktsplanering:

- Cykelväg i kommunen,
- Barns behov av en god utemiljö,
- Närhet till grönområde (parker och natur).

Lokala miljömål

Sjöbo kommun arbetar vid tiden för översiktsplanens framtagande med att ta fram lokala miljömål. Nedan listas de mål vilka en övergripande samhällsplanering bedöms kunna påverka:

Säkerställa klimatsmarta transporter till alla: Målet innebär att andelen cykel, gång och kollektivtrafik ökar och att alla invånare säkerställs tillgång till trygga, tillgängliga och miljösmarta transportsystem år 2034.

Kollektivtrafikens attraktivitet stärks med fokus på landsbygden och ett stort utbud av tankställen för förnybara bränslen.

Kommunorganisationen är fossilbränslefri och inspirerar övriga lokala aktörer.

- **Bli självförsörjande på förnybar energi:** Målet innebär att andelen biobränslen, solkraft, vindkraft och/eller återvunnen energi ökar samtidigt som energianvändningen minskar till år 2034.
- **Uppnå koldioxidneutralitet:** Utsläppen av växthusgaser i Sjöbo kommun som geografiskt område ska vara minst 70 % lägre år 2034 jämfört med år 1990. Samtidigt ökas upptaget av koldioxid i jord och skogsbruk. Målet uppnås så att den biologiska mångfalden bevaras och livsmedelsproduktionen säkras. Målet för Skåne är 80 % men med anledning av djurhållningen i Sjöbo kommun och målkonflikten kring livsmedelsproduktion minskar procentantalet.
- **Skapa en giftfri och ren miljö:** Målet innebär att hålla naturen ren och miljöfarliga ämnen, kemikalier, plaster och material minskar för att inte hota den biologiska mångfalden eller vår hälsa år 2034, med särskild hänsyn till barn.
- **Bevara och utveckla natur- och kulturmiljövärden:** Målet innebär att förlusten av biologisk mångfald hejdas, värdefulla skogar och höga natur- och kulturvärden/arv skyddas, skötas och utvecklas så att värdena bibehålls eller ökar till år 2034. Hållbar och miljöanpassad skötsel av parker och tätortsnära natur samt ekosystemtjänsternas värde säkerställs.

- **Säkerställa god tillgång till grönområden för alla:** Målet innebär att tillgången till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden med hög kvalitet för rekreation med extra fokus på socioekonomiskt utsatta grupper, barn och äldre garanteras år 2034. Kunskapen om och förståelsen för gröna områden och natur ska tillvaratas och ständigt utvecklas. Vi delar också med oss av vår vackra natur genom att främja hållbar turism.
- **Trygga friskt vatten:** Målet innebär att säkerställa god status och ingen övergödning eller försurning i alla vattenförekomster samt fortsatt god kvalitet på dricksvatten till alla invånare senast år 2021 respektive 2027 i enlighet med vattenmyndighetens åtgärdsprogram.
- **Bevara frisk luft, god strål- och ljudmiljö:** Målet innebär en fortsatt god livsmiljö som skyddar människor, djur och växter från skadlig påverkan från luftföroreningar, buller och strålning, säkerställs år 2034.

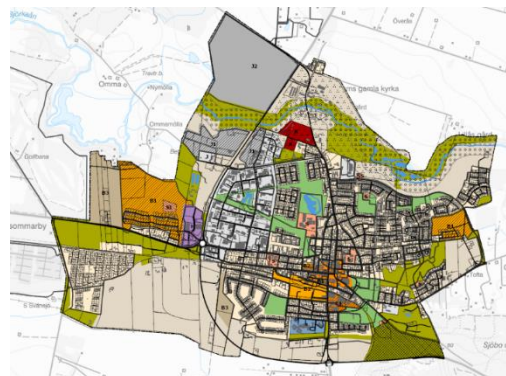
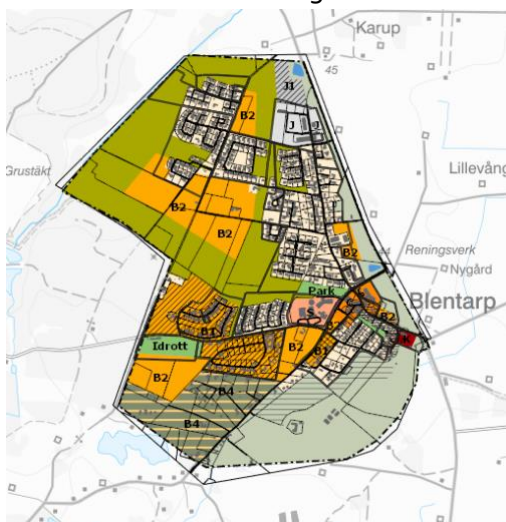

PLANER OCH BESTÄMMELSER

Fördjupade översiktsplaner

Följande fördjupade översiktsplaner (FÖP) fortsätter att gälla parallellt med Översiktsplan för Sjöbo kommun 2040:

- **Fördjupning av översiktsplanen för Blentarp**, antagen av kommunfullmäktige 2008-04-23. Inom denna FÖP medges ytterligare detaljplaner för nya bostäder, förutom de som redan finns.
- **Fördjupning av översiktsplanen för Sjöbo tätort**, antagen av kommunfullmäktige 2013-04-24.

Aktuella fördjupade översiktsplaner för Blentarp (2008) och Sjöbo tätort (2013). Observera att denna digitala karta är endast tolkad utifrån originalkartan i PDF-format. Linje- och punktobjekt är inte karterade. För fullständig information om korrekt underlag, se Mark- och vattenanvändningskarta i den fördjupade översiktsplanen.

	Gräns för fördjupad översiktsplan (Blentarp och Sjöbo tätort)
	Befintlig bostadsbebyggelse (B)
	Skogsområde med bef. spridd bostadsbebyggelse (B4)
	Utbyggnadsområden för bostäder med antagen detaljplan (B1)
	Utbyggnadsområden för bostäder (B2)
	Utredningsområde för bostäder (B3)
	Centrum med handel, offentlig service, bostäder (S)
	Utvecklingsområde för centrumfunktioner
	Utbyggnadsområde för handel
	Offentlig service
	Skolområde
	Utbyggnadsområde för skolverksamhet
	Kyrka, kyrkogård (K)
	Befintligt verksamhetsområde (J)
	Utbyggnadsområden verksamheter (J1)
	Markreserv för verksamheter m. ant. dp (J2)
	Park/Idrott
	Tätortsnära natur och rekreationsområde
	Jordbruksmark som bevaras
	Bostadsnära betesmark med möjlighet för rekreation
	Odlingsmark
	Strandskydd
	Kulturmiljöområde (Sjöbo)
	Kulturmiljöområde med bevarandevärde (Blentarp)
	Landskapsbildsskyddat område enligt f.d. 19 § Naturvårdslagen

Detaljplaner

Markanvändningen regleras juridiskt genom detaljplaner, vilka finns framtagna för delar av kommunens totala yta. Detaljplaners bestämmelser är, till skillnad från översiktsplaner, juridiskt bindande. Kommunens tätortsbebyggelse är till stor del detaljplanelagd, men även för andra typer av områden har detaljplaner upprättats, till exempel för golfbanan väster om Sjöbo tätort. Kommunen har även låtit upprätta och ändra befintliga detaljplaner som rör fritidsbyarna i kommunen, även sådana som ännu inte har inkluderats i SCB:s tätortsdefinition. För att se gällande detaljplaner i kommunen, se karta nedan.

Sammanhållen bebyggelse

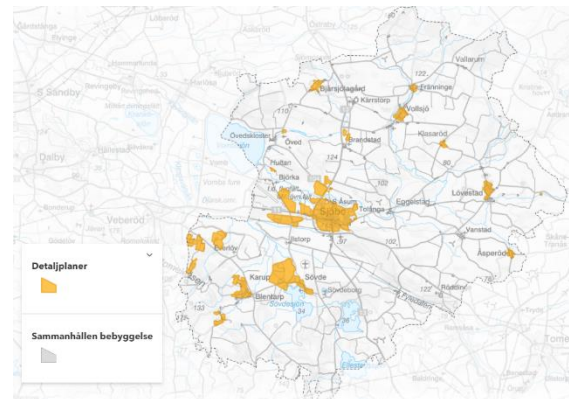
Generellt krävs det bygglov för nybyggnad. Ekonomibygnader är undantagna och på vissa platser är det dock tillåtet att uppföra en komplementbyggnad till ett en- och tvåbostadshus utan bygglov och utan anmälan. Detta undantag gäller om fastigheten ligger utanför område med detaljplan och utanför en "sammanhållen bebyggelse där bygglov krävs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen".

En bebyggelse är "sammanhållen bebyggelse där bygglov behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen" om båda nedanstående kriterier är uppfyllda:

- en bebyggelsegrupp som består av minst 10-20 hus
- de bebyggda tomterna gränsar till varandra eller åtskiljs endast av väg, parkmark och dylikt.
- Med "hus" inom samlad bebyggelse avses bostadshus men också andra byggnader som inte är

komplementbyggnader till bostadshus, till exempel butiker och industribyggnader.

Kommunens karterade områden kan vara till hjälp både för handläggare och sökande men är inte juridiskt bindande. Var det finns "sammanhållen bebyggelse där bygglov behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen" avgörs inte av en karta utan av lagstiftning och rättspraxis. En tolkning måste göras i varje enskilt fall (Boverket 2018).

Områdesbestämmelser

Utöver detaljplaner finns det enligt plan- och bygglagen möjlighet att reglera markanvändningen genom upprättande av områdesbestämmelser. Områdesbestämmelser kan vara ett sätt att säkerställa syftet med översiktsplanen eller att skydda riksintressen (Boverket, 2019).

Sjöbo kommun omfattas i dagsläget inte av några områdesbestämmelser. Områden där områdesbestämmelser bör upprättas anges under *Mark- och vattenanvändning - Mark- och vattenanvändningskarta - Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*.

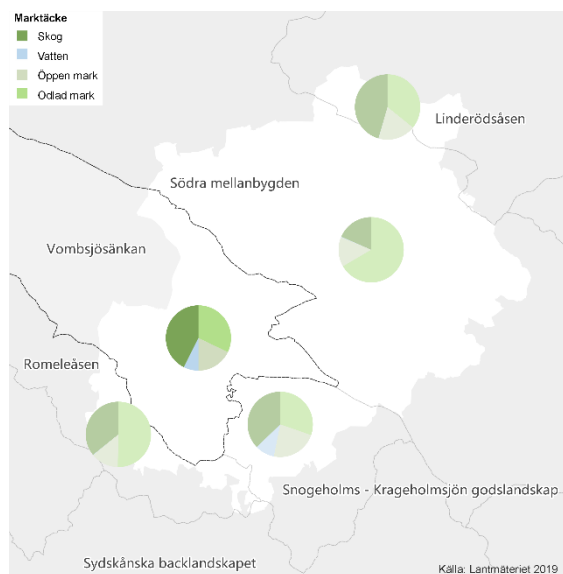

Jordbruksproduktionen är relativt stabil i området även om betesdjuren är få i förhållande till betesmarksarealen. Den ekologiska odlingen är omfattande. I området finns också många hästgårdar.

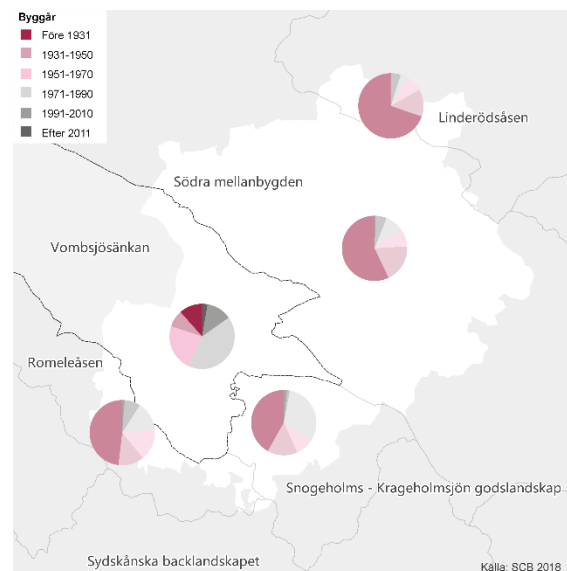
Under framför allt 1800- och 1900-talen var jordhungern stor. Ny åkermark tillskapades genom reglering av åarna, utdikning av våtmarker och dylikt. Ett speciellt inslag i den agrara revolutionen var anläggandet av översilsängar. Strax öster om Vombsjön, intill Björka, ligger Skånes största anläggning. De lätta jordarna ledde efter hand till omfattande erosion. För att mildra effekterna av detta planterades stora tallskogar – Vombs fure.

Vombsjön är sedan 1936 reglerad. Detta på grund av att grundvattennivån sänktes kraftigt i hela dalsänkan, när Kävlingeån, Klingavålsån och nedre delen av Björkaån rätades och fördjupades. Idag är grundvattentillgången stor till mycket stor i både jord och berggrund.

Den mark i området inom kommunens gränser som inte är bebyggd består till största delen av skog, följt av odlad mark, öppen mark och vatten, se kartbild. Statistiken för marktäckte bygger på Lantmäteriets indelning.

En hög andel av de bostadshus i Vombsjösänkan där människor idag bor är byggda efter år 1950, varav många byggdes mellan 1970 och 1990 (SCB, 2018). I Vombsjösänkan finns även en stor del av de bostadshus som byggts i kommunen efter år 2011.

Södra mellanbygden

Södra mellanbygden är omväxlande i topografi, markanvändning och struktur. Landskapet består till stor del av en variation av öppna åkermarker, artrika små betesmarker och bokskogar. Kvaliteten på jordbruksmarken är måttligt hög och ett blandat jordbruk har därför utvecklats. Gårdarna är arealmässigt förhållandevis små. Andelen diversifierade företag är stor i området jämfört med resten av Skåne. Det finns många bostadsjordbruk, varav ett stort antal är hästgårdar. Omfattande utdikningar har gjorts i området som är det tredje mest utdikningstäta av områdena i Skåne sett till längden dikningsföretag per km². Området har generellt sett en hög belastning av växtnäring.

Merparten av Södra mellanbygden inom Sjöbo kommun omfattas av Kävlingeåns

avrinningsområde som mynnar ut i Lommabukten. Sydöstra delen av området avvattnas främst mot sydkusten via Nybroån. Bland vattendragen kan nämnas Vollsjöån/Tolångaån/Björkaån. Uppströms Vombsjön är denna å förhållandevis orörd med långa partier som fortfarande meandrar fritt i en flack dalgång.

Södra mellanbygden innehåller flera byar och gårdar men har också en hög andel gods/herrgårdar. I godsdominerade områden är åkerarealerna större medan landskapet i andra delar av området är småskaligt och mosaikartat. Godsen har ofta hög ålder och har i perioder strävat efter högre effektivitet och avkastning. Till exempel skapades så kallade plattgårdar under 1800-talet. Dessa stora gårdar ersatte hela eller delar av byar och drevs direkt under huvudgården. Godsen låg också bakom många av de egnahem som uppfördes under 1900-talets första decennier.

Bjärsjölagårds gods med sina historiska lämningar visar på en lång och kontinuerlig historia från försvarsanläggning till ståndsmässig gård och kalkindustri. Området illustrerar en lång utveckling av kulturlandskapet i vilket lämningar från medeltiden och 1700- och 1800-talen dominerar. Sätessgårdarnas utveckling från försvarsanläggningar till ståndsmässiga gårdar framgår klart. Industrimiljön från förra seklet med kalkstensbrott och kalkugnar vittnar om en viktig näringsgren, för länet.

Naturbetesmarkerna i Södra mellanbygden är många och av skiftande karaktär, från öppna hedmarker till trädklädda betesmarker. En del naturbetesmarker har sitt ursprung i utmarker men mycket är också gammal ängsmark. Södra mellanbygden är tät på djur, och trots att det finns många naturliga betesmarker är området

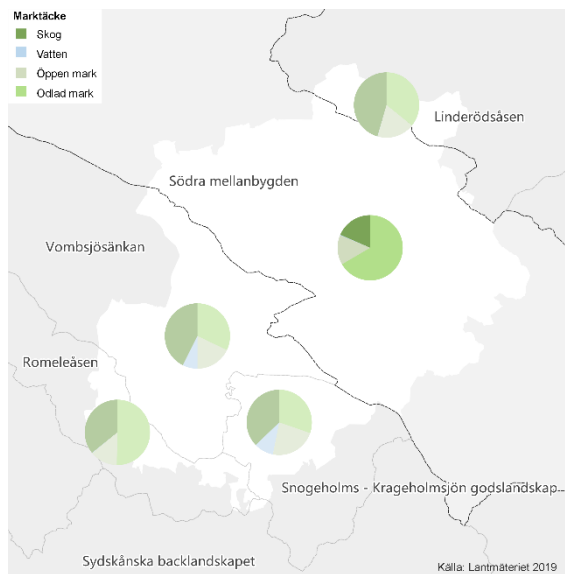
ett av två i Skåne som har betydligt fler betesdjur än vad som krävs för att beta områdets naturbetesmarker.

I den södra delen råder en viss godsdominans och här finns gårdar med större enheter som har en blandad och ganska intensiv produktion. Dessa är sannolikt tillräckligt bärkraftiga, och genom uppköp av mindre enheter kan deras stabilitet dessutom öka. Konkurrenskraften för jordbruksproduktionen är i ett nationellt perspektiv bra.

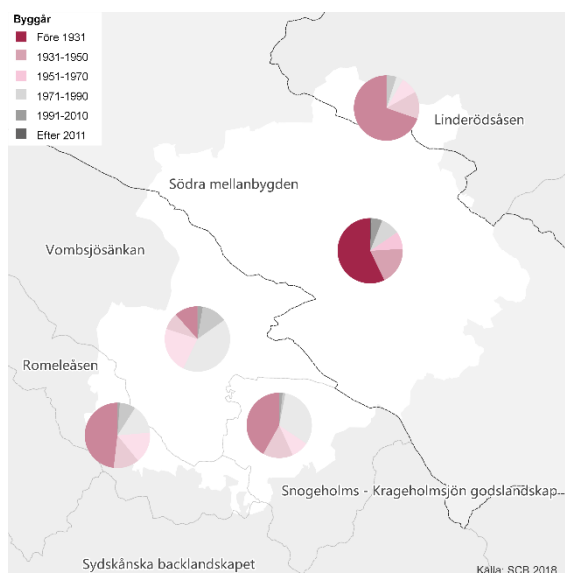
Landskapskaraktärens småskalighet hotas främst i den nordöstra delen, upp mot Linderödsåsen. Enheterna i denna del av området är så små (hemmansklyvningar och egnahem) att uppköp/sammanläggning till större enheter förefaller mindre troligt. Små enheter kan således övergå till att bli bostadsjordbruk eller fritidsjordbruk. Risken finns dock att en del enheter överges och förfaller. Försämrade ekonomi har gjort att mjölk-/nötköttsproduktionsföretag upphört med sin produktion och produktionen har således minskat i området från en hög nivå. Denna produktion har goda förutsättningar i området men den kräver investeringar för att skapa internationell konkurrenskraft. På grund av en fallande mjölk-/nötköttsproduktion kan tidigare betesmarker komma att planteras med skog. Det innebär ett nytt och mörkare landskap. En annan följd blir en mindre levande landsbygd som kan komma att upplevas som ödslig om inga satsningar görs, samt en minskad biologisk mångfald.

Den mark i området inom kommunens gränser som inte är bebyggd, består som nämnts ovan till största delen av odlad mark, följt av öppen mark och skog, se kartbild. Statistiken för marktäckning bygger på Lantmäteriets indelning.

En hög andel av de bostadshus där människor idag bor är byggda före år 1950, varav många byggdes före år 1931 (SCB, 2018). Med tanke på områdets storlek finns med andra ord ett stort antal av kommunens äldre bostadshus i Södra mellanbygden. Av ortsanalyser som genomfördes år 2018 framgår att det i Vollsjö och Lövestad finns kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer som i dagläget inte har något skydd.

Linderödsåsen

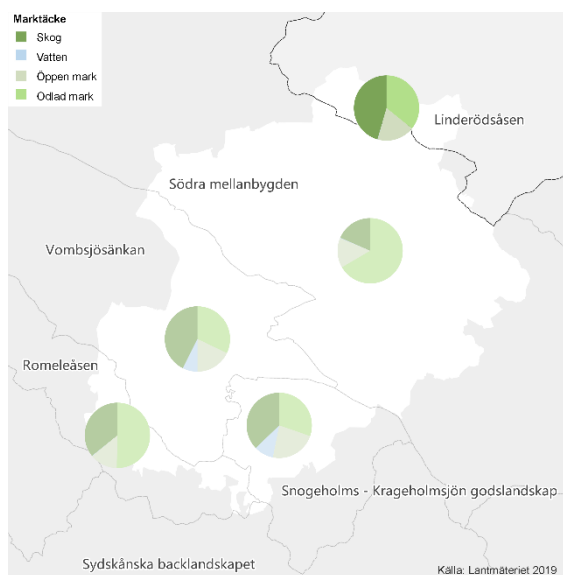
Linderödsåsen är en urbergshorst som löper från nordväst till sydost. Området domineras av

skog. Mot gränsen till Södra mellanbygden i Sjöbo kommun sker karaktärsförändringen gradvis allteftersom åsen mjukt reser sig från det lägre, flackare landskapet. Gränsen definieras också av skogens förändrade täthet.

Naturvärdena på den milda sydvästslutningen är knutna till det varierade mosaiklandskapet. Linderödsåsen, som helhet, har bland den högsta arealen värdefulla naturbetesmarker i Skåne. Lantbruket är småskaligt och det finns många kulturbärande landskapselement. Karakteristiskt är också de stora bokskogarna. Där påträffas ofta stenmurar, vilket kan tyda på ett tidigare mer omfattande jordbruk, vilket även styrks av områdets historiska kartmaterial. Det förekommer även en del granskog som planterats på tidigare betesmarker och ängar.

Åsens sluttningar mot sydväst (Sjöbo kommun) avvattnas mot Vollsjöån i Kävlingeåns avrinningsområde. Linderödsåsens bebyggelsestruktur karaktäriseras idag av små glest liggande byar, omgivna av många friliggande gårdar. De senare har tillkommit dels genom utskiftning och dels genom hemmansklyvningar.

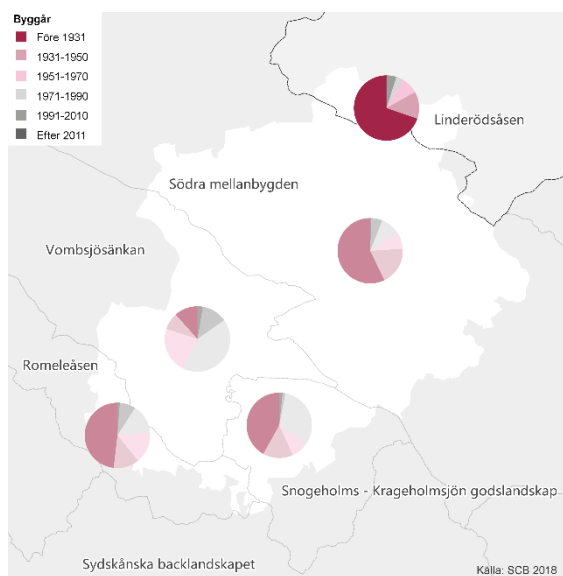
Den mark i området inom kommunens gränser som inte är bebyggd består till största delen av skog, följt av odlad mark och öppen mark. Statistiken för marktäckte bygger på Lantmäteriets indelning.

finns även ett antal värdefulla naturbetesmarker och våtmarker.

Godsen äger fortfarande större delen av marken i området. Områdets böljande backlandskap är beklätt med en blandad vegetation som domineras av bälten av löv- och barrskog. Genom landskapet sträcker sig också öppna fält med blandad jordbruksmark. Dessa saknar oftast klara fältgränser vilket skapar en känsla av att jordbruksmarken är sammanflätad med skogsmarkerna. Antalet betesdjur är knappt hälften av vad som behövs för att förvalta naturbetesmarkerna.

De flesta av de bostadshus där människor idag bor är byggda före år 1950, varav en hög andel byggdes före år 1931 (SCB, 2018).

Eftersom godsens dominerat har inte skiftesreformerna slagit igenom lika kraftfullt här som i andra delar av Skåne. Däremot är andra delar av "den agrara revolutionen" tydliga. 1800-talets andra hälft har inneburit en högkonjunktur för främst spannmålsproduktion, vilket avspeglar sig i byggnadsbestånd och dylikt. Gamla ägostrukturer och vägnät utgör grunden i området.

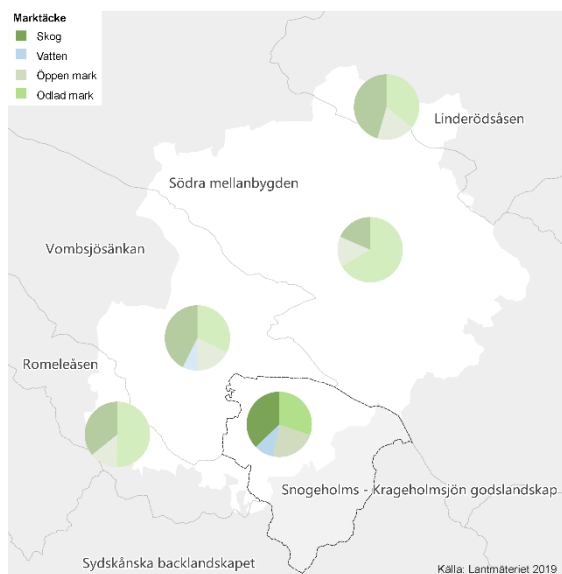
I övrigt förekommer endast någon enstaka by, som sannolikt haft en mycket nära koppling till något av godsens. Under 1900-talets andra hälft har några stugområden vuxit fram och Snogeholms gods har övergått till Stiftelsen fritidsområden i Skåne, som administreras genom Region Skåne. Sjöarna inom området hyser mycket fisk och är av stor betydelse för kommunens besöksnäring. I och omkring Snogeholmsjön och Ellestadssjön finns möjlighet till fiske, bad och vandring.

Snogeholms-/Krageholmsjön godsländskap

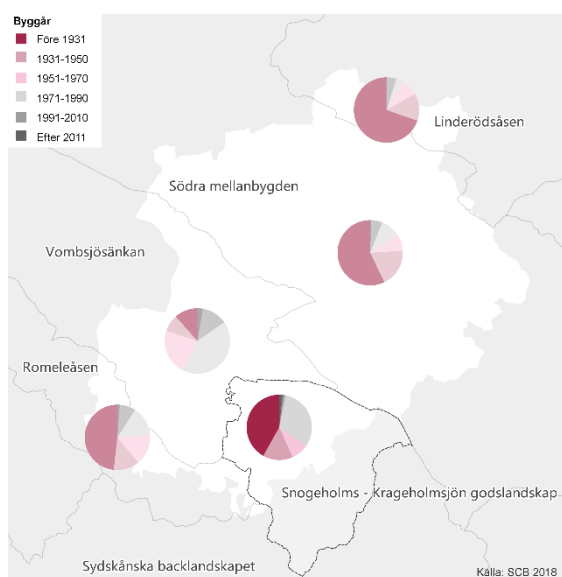
Snogeholms- och Krageholmsjöns godsländskap skiljer sig från omkringliggande områden genom godsens tydliga påverkan. Flera gods etablerades redan under medeltiden eller har medeltida föregångare. Förutom till områdets sjöar och vattendrag, är de främsta naturvärdena knutna till godsmiljöerna och de miljöer med gamla träd som skapats här. Här

Den mark i området inom kommunens gränser som inte är bebyggd består till största delen av skog, följt av odlad mark, öppen mark och vatten, se kartbild. Statistiken för marktäcke bygger på Lantmäteriets indelning.

Många av de bostadshus där människor idag bor är byggda före år 1950, varav en stor andel byggdes före år 1931 (SCB, 2018).

Romeleåsen

Romeleåsen, med sitt mosaikartade åslandskap, utgör den sydligaste av Skånes åsar. Åsens mittsektion har en dramatisk topografi vilket blir tydligt i mötet med den flacka Vombsjösjönsänkan på åsens östra sida där det finns öppna, storslagna vyer över det lägre liggande landskapet. Romeleåsen avvattnas av mindre vattendrag åt både norr och söder.

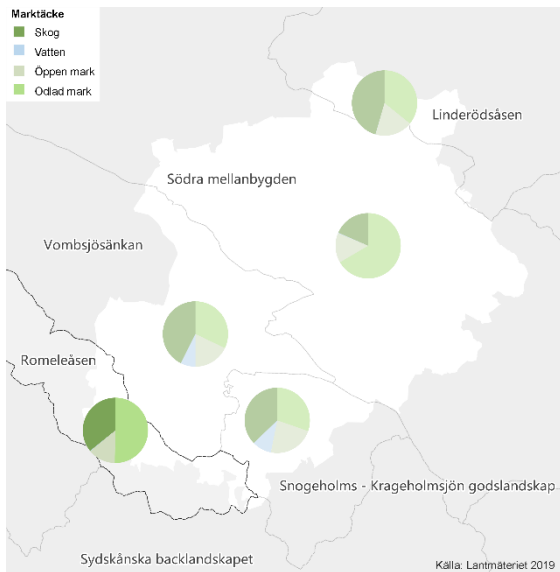
Åsen har grundvattentillgångar i sprickakviferer med goda till mycket goda uttagmöjligheter. Området tillhör de minst utdikade i länet och har endast ca 2 mil dikningsföretag.

Idag är Romeleåsen ett område med blandad markanvändning men fortfarande med relativt mycket betesmarker. Djurtätheten är dock låg och betesdjuren i området är ungefär hälften så många till antalet som krävs för skötseln av betesmarkerna. Skiftena är varierade; stora ligger blandade med små och det är inte ovanligt att jordarten varierar inom ett och samma skifte.

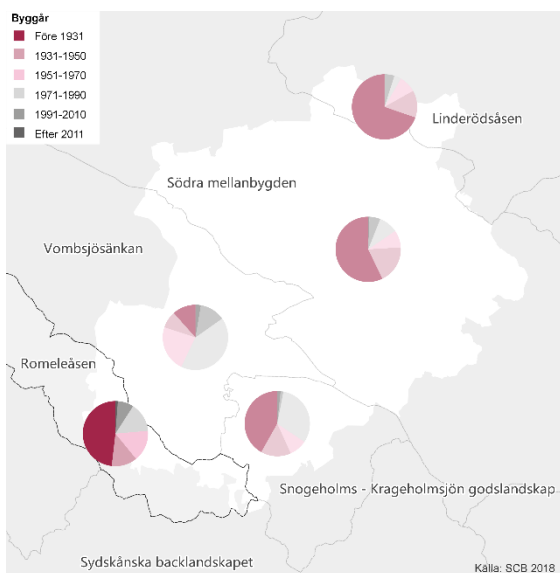
I stora delar av området utgörs bebyggelsen av enstaka hus eller grupper av hus på rad utmed vägarna. De gårdar som finns uppe på åsen har etablerats förhållandevis sent. Landskapet är tämligen småskaligt med små ägofigurer.

Romeleåsen brukades under lång tid som utmarksbete. Byar och gårdar i närområdet utnyttjade den stora åsen för bete. Även kreatur från slätten togs upp till Romeleåsen för att släppas på sommarbete. När betetrycket kulminerade under 1800-talet var stora delar av åsen helt trädfattig men under senare delen av 1800-talet och början av 1900-talet planterades mycket skog, främst bokskog. Trots detta återfinns fortfarande fäladsmarker som rester från utmarkslandskapet, och idag utgör de Romeleåsens främsta naturvärden med sitt rika växt- och djurliv.

Den mark i området inom kommunens gränser som inte är bebyggd, består till största delen av odlad mark, följt av skog och öppen mark, se kartbild. Statistiken för marktäckte bygger på Lantmäteriets indelning.

Många av de bostadshus där människor idag bor är byggda före år 1950, varav en stor andel byggdes före år 1931 (SCB, 2018).

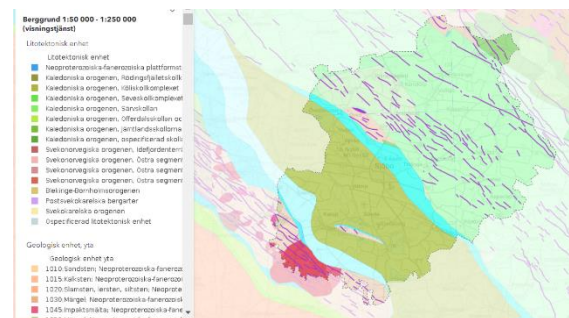

Berg, jord och vatten

Skåne är beläget i gränsområdet mellan den baltiska urbergsskölden, som består av äldre gnejser och graniter, och den Mellaneuropeiska yngre sedimentära berggrunden. Diagonalt genom Skåne, i nordvästlig riktning, löper en bred sprick- och förkastningszon, den så kallade Tornquistzonen, där berggrundsryrelserna har

varit kraftiga och där rörelsens riktning tydligt markerats i de skånska åsarna.

Urberget är 1 500 till 2000 miljoner år gammalt och utgör den ytliga berggrunden inom stora delar av nordöstra Skåne. Förskjutningar mellan de olika berggrundsblocken innebar att horstar som Romeleåsen bildades längs sprickzonerna. Under den senaste istiden, vilken i Skåne slutade för 14 -16 000 år sedan, påverkades Skåne under olika skeden av flera isrörelser, en tidig från nordost och flera senare från sydost och sydväst. Den nordostliga isen förde med sig stora mängder näringsfattigt och storblockigt urbergsmaterial (urbergsmorän).

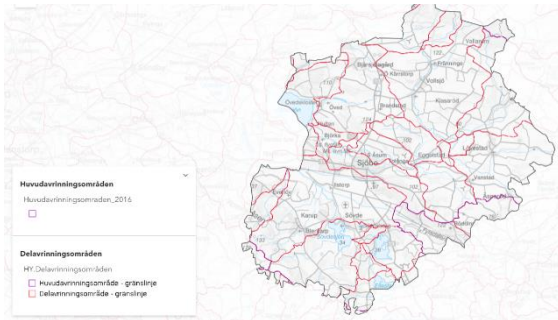

Sydöst om Sjöbo börjar Fyledalen. Dalen har en intressant och säregen geologi med flera ovanliga mineral. Sitt nuvarande utseende fick dalen då landisen drog sig tillbaka och stora vattenmassor forsade fram upp mot Vombsjön. De lerrika sedimenten i Fyledalen är mycket näringsrika medan slättlandskapet kring Vomb är mer sandigt och näringsfattigt.

I sydväst höjer sig Romeleåsens nordöstra sida, där terrängen är kraftigt kuperad och där jordartsinnehållet domineras av en relativt mager skiffer/urbergsmorän. I nordost gränsar Linderödsåsens sydvästsluttning med terrängformer och jordarter av liknande karaktär. Mellan dessa båda höglänta områden ligger Vombsänkan, ett flackt slättlandskap med magra, sandiga jordar. I söder övergår

Snogeholmssjön, Kejsardammen och Vombsjön. Flugfiske, spinnfiske, mete och pimpling är tillåtet. Kommunen har två insjöbad vid Vombsjön och Sövdesjön med stränder bestående av sand. Vid Sövdebadet finns badbryggor, toaletter och kiosk. Vombsjöbadet är ett naturbad.

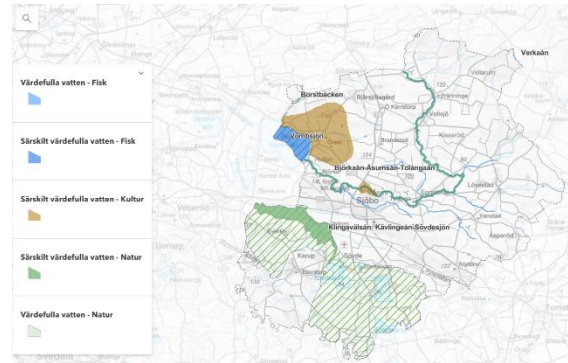
Ett avrinningsområde är det område från vilket vatten dräneras uppströms en viss punkt. Avrinningsområdet begränsas av höjdryggar, som delar flödet från regn och smältvatten åt olika håll.

Ett huvudavrinningsområde definieras av att det har sin mynning i havet och att det har en areal som är minst ca 200 km². Sjöbo kommun ingår till största delen i Kävlingeåns huvudavrinningsområde, men också till viss del i Nybroåns avrinningsområde.

Nationellt värdefulla vatten

Inom arbetet med miljö kvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag, sammanställde Naturvårdsverket, Fiskeriverket och Riksantikvarieämbetet tillsammans med länsstyrelserna år 2006 områden med Sveriges mest värdefulla sötvattensmiljöer ur natur-, fisk-/fiske- och kulturmiljövårdssynpunkt. Därefter gjordes en prioritering för respektive område, där vattnen klassades som värdefulla eller särskilt värdefulla. Syftet med utpekandet är att dessa vatten på sikt ska få ett långsiktigt skydd, och även restaureras där behov finns.

Under 2017 ansvarade Havs- och vattenmyndigheten för genomförandet av ett regeringsuppdrag som omfattar kompletteringar av underlagen i Värdefulla vatten samt en revidering av den nationella strategin. Beskrivningarna nedan är hämtade från Länsstyrelsen Skåne.

BJÖRKAÅN - TOLÅNGAÅN

Nationellt särskilt värdefull - Naturvärde

- Områdesbeskrivning: Fiskevårdsområde. Vattendrag med meandrande lopp med betesmarker längs huvudfåra och naturliga korvsjöar. Intressant ur hydroformologi och landskapsbild. Rik fiskfauna med ett värdefullt bestånd av öring.
- Rödlistade/hotade arter: Tjockskalig målarmussla, ål, bäckvattenbaggen *Riolus cupreus*, skalbaggen *Brychius elevatus*

Nationellt särskilt värdefull - Fisk/fiskevärde

- Avgränsning: Björkaån inklusive biflöden (ingår i området Vombsjön-Björkaån)
- Rödlistade/hotade arter: Tjockskalig målarmussla, ål med relativt fri utvandringväg.

- Skyddsvärda fiskstammar: Storvuxen, strömstationär öringstam
- Fritidsfisketillfälle: > 10 000 fisketillfällen/år.
- Fritidsfiskearter: Gös, öring

ÅSUMSÅN

Nationellt särskilt värdefull - Kulturvärde

- Avgränsning: Södra Åsum
- Områdesbeskrivning: Södra Åsum ligger i nära anslutning till Åsumsån, ett par kilometer norr om Sjöbo tätort. Åsums gård har anor från 1600-talet och från mitten av 1700-talet var den fräsegård under Övedskloster. Till gården hör en vattenkvarn från 1860-talet som ersatte en äldre föregångare. Av anläggningen finns, förutom kvarnen, en mangårdsbyggnad, stall, kvarnhus, transformatorstation och magasinsbyggnad med drängkammare bevarade. Åsumsåns betydelse som kraftkälla är extra tydlig i den välbevarade kvarnmiljön, som också visar på en rik odlingsbygd.

KLINGAVÄLSÅN

Nationellt särskilt värdefull - Naturvärde

- Områdesbeskrivning: RAMSAR-område, riksintresse, Natura 2000-område, naturreservat i området. Ån har ett i stora delar naturligt meandrande lopp och omges av vidsträckta fuktängar vilka regelbundet svämmas över under vinterhalvåret. Stora delar av ån saknar trädvegetation och har en rik starr-, ört- och vassvegetation längs stränderna. Stort geovetenskapligt värde. Vattendraget

är fisk- och fågelrikt, en förnämlig övervintringslokal med mycket stora mängder gäss.

- Rödlistade/hotade arter: Ål

VOMBSJÖN

Nationellt värdefull - Naturvärde

- Områdesbeskrivning: Riksintresse och skyddsområde vattentäkt. En reglerad, eutrof slättsjö som sedan 1940-talet utgör dricksvattentäkt. Vombsjön har hög fiskproduktion och yrkesfiske utförs här. Sjön är omgiven av betesmarker och skogar. Viktig rastlokal för fåglar.
- Rödlistade/hotade arter: Svarttärna, citronfläckad kärrtrollslända i närheten.
- Nationellt särskilt värdefull - Fisk/Fiskevärde
- Rödlistade/hotade arter: Tjockskalig målarmussla, ål med relativt fri utvandring.
- Skyddsvärda fiskstammar: Storvuxen, strömstationär öringstam.
- Fritidsfisketillfälle: > 10 000 fisketillfällen/år.
- Fritidsfiskearter: Gös, öring.

Nationellt särskilt värdefull - Kulturvärde

- Avgränsning: Övedskloster-Tullesbo
- Områdesbeskrivning: Slotts- och odlingslandskap utmed Vombsjön med förhistorisk bosättningskontinuitet, som sedan medeltiden präglats av klostret och senare av godsförvaltningen vid Övedskloster, och de spår i såväl landskap som bebyggelse som förvaltningen genom århundraden bidragit till. Bebyggelsen har ett betydande arkitektur- och socialhistoriskt intresse.

BORSTBÄCKEN

Nationellt värdefull - Naturvärde

- Områdesbeskrivning: Riksintresse och Natura 2000-område. Vattendrag med bitvis hastigt lopp och ovanligt rent vatten. Limnologiskt intressant. Dalgång djupt nedskuren i skifferberggrunden. Rikt varierat växt- och djurliv. Flertalet rödlistade svampar, mossor, lavar och insekter tyder på en lång skoglig kontinuitet i området. Varierad åldersstruktur på skogen, stor andel död ved och relativt hög luftfuktighet gör området till en god biotop för skalbaggar och mollusker. Stora geovetenskapliga och biologiska värden.
- Friluftsliv: Betydelse för det rörliga friluftslivet.

Kulturlandskap

Landskapet i det som idag utgörs av Sjöbo kommun har en rik historia att bygga vidare på. Här i området har människor levt och verkat i mer än 1000 år. Landskapet så som det ser ut idag har framför allt påverkats av två händelser; skiftesreformerna under slutet av 1700- och början av 1800-talet samt utbyggnaden av den svenska järnvägen, som sedan kom att läggas ner. Spåren av dessa händelser kan vi se tydligt i flera delar av kommunen än idag.

Det forntida kulturlandskapet

Går vi längre tillbaka i tiden, ca 12 000 år, var Mellansverige till stora delar täckt av inlandsisen. Växter, djur och människor följde långsamt isen mot norr. De äldsta boplatzlämningarna i Skåne är 14 000 år gamla och har hittats i norra Skåne. De äldsta

boplatzlämningarna i Sjöbo är cirka 7000 år gamla. För 6000 år sedan blev boskapsskötsel och jordbruk de viktigaste näringarna och skåningarna blev bofasta. De bosatte sig i första hand längs kusterna och vid vattendragen.

Från äldre stenåldern (cirka 10 000 – 4 200 f. Kr.) härrör flera fynd från Vombsjö-området. Från den yngre stenåldern (4 200 – 1 800 f. Kr.) har man funnit lämningar från den äldsta bondekulturens röjnings- och svedjebruk i det tidigare urskogslika landskapet. Från den följande bronsåldersperioden (cirka 1 800 – 400 f. Kr.) och den senare järnåldern (cirka 400 f. Kr. – 1050 e. Kr.) finns endast enstaka fynd inom kommunen vilket tyder på att området varit extensivt utnyttjat som betesmark medan odlingsmarkerna funnits närmare kusten. Under järnålderns slutskede påbörjades ett mer intensivt utnyttjande av marken vilket bland annat har påvisats under utgrävningar vid Ilstorps kyrka.

Skiftesreformer

Den bebyggelsestruktur som återfinns i dagens landskap, med utspridda mindre byar med gatubebyggelse, affärer och gårdar, härstammar från slutet av 1700- och fram till början av 1800-talet. Under denna period genomfördes tre skiften i Sverige; storskiftet, enskiftet och laga skiftet, alla med syfte att öka jordbrukens effektivitet och lönsamhet. Före skiftena låg gårdarna samlade nära varandra, och djur och mark brukades i stor utsträckning gemensamt. Till följd av skiftesreformerna ökade de odlade arealerna och dikning och dränering av åkermark blev allt mer utbredd. Skiftesreformerna är en viktig del av den agrara revolutionen och industrialiseringen av Sverige. Samtidigt innebar den markanta samhällsförändringen att stora naturvärden gick förlorade.

Sammantaget har skiftesreformerna fått olika stora effekter i Sjöbo kommun till följd av olika mark- och ägoförhållanden. I den östra delen av kommunen fick reformerna en stor spridning och i de byar som skiftades ut kom hantverkare, affärer, skolor och bostäder att etableras på platser där gårdarna tidigare låg. I de områden där godsens dominerade fick skiftesreformerna däremot mindre påverkan, liksom i de mer höglänta områdena.

Järnvägens utveckling och tillbakagång

En annan stor händelse som kom att påverka kommunens Ortsstruktur var utbyggnaden av järnvägen, som skedde från 1800-talets mitt fram till början av 1900-talet. Det skånska järnvägsnätet kom att bli det tätaste i Sverige. Genom järnvägens inträde i landskapet kom nya samhällen att bildas och befintliga orter blomstrade. Under järnvägens storhetstid stannade tågen i Sjöbo, Bjärsjölagård, Vollsjö, Klasaröd, Lövestad, Äsperöd, Sövdeborg och Eriksdal. Befolkningen mångdubblades i dessa orter som en följd av alla verksamheter som järnvägen gav möjlighet till.

Järnvägen innebar ett uppsving för både jordbruksproduktion, hantverk och industrier. I takt med att bilismen bredde ut sig och vägtransporterna ökade, minskade järnvägens betydelse och orterna omvandlades efterhand från järnvägs- till pendlarsamhällen. Under 1970- och 80-talet lades all tågtrafik i Sjöbo kommun ner. En stor del av järnvägen revs upp, men banvallarna är fortfarande synliga i flera delar av landskapet.

Kulturmiljö

Värdefulla miljöer som speglar vår kultur, det vill säga miljöer påverkade av människan som berättar något om våra liv och vår historia, finns avspeglade i kommunens landskap, vilket innebär en stor potential att utveckla och

förvalta de många värden som finns. Många värdefulla kulturmiljöer och byggnader saknar dock skydd idag. Historiska bebyggda miljöer utgör ofta populära besöksmål och viktiga sociala mötesplatser.

Kulturmiljöprogram för Skåne

Kulturmiljöprogram för Skåne togs fram år 2006 av Länsstyrelsen Skåne och är ett regionalt kunskapsunderlag som pekar ut värdefulla kulturmiljöer i Skåne.

Utpekade områden i Sjöbo kommun:

(Beskrivningarna innehåller endast Länsstyrelsens motiv för bevarande. Fullständig beskrivning för respektive område finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida)

- **Bellinga:** Området är representativt för 1800-talets slottsmiljöer med tillhörande landskap. Av betydelse för miljön är det rika beståndet av ädellövskog samt den fria utsikten över sjön.
- **Bjärsjölagård:** Området illustrerar en lång utveckling av kulturlandskapet i vilket lämningar från medeltiden och 1700- och 1800-talens dominerar. Sätessgårdarnas utveckling från försvarsanläggningar till ståndsmässiga gårdar framgår klart. Industrimiljön från förra seklet vittnar om en viktig näringsgren, för länet. Till helheten hör även stationssamhället.
- **Björka:** Björka är representativt för 1800-talets små kyrkbyar i de mindre expansiva områdena av Skåne. Såväl husens ålderdomliga byggnadsskick som deras oregelbundna placering är av betydelse för miljön. Översilningssystemen längs med Björkaån är av stort värde. Under den period ängavattning bedrevs var Övedsklosters verksamhet mest

omfattande i Skåne. Få system finns bevarade idag och översilningssystemen längs Björkaån bör därför värnas.

- **Brandstad:** Brandstad exemplifierar en by från efter skiftet med välbevarad äldre bebyggelse. Kyrkan med prästgård, skola och församlingshem är alla viktiga delar i bybilden.
- **Fränninge-Vollsjö:** Fränninge speglar en bystruktur som blev vanlig i och med skiftets genomförande under 1800-talet. Sockenkyrkans markanta höjdläge anses karaktäristiskt för den omfattande kyrkobyggnadsepoken under tidig medeltid. De båda prästgårdarna illustrerar utvecklingen från traditionell lantgård till modern bostads- och administrationsbyggnad. Landsvägen med sin stenbeläggning är ett viktigt inslag i miljön. Vollsjö stationsområde är ännu till flertalet delar bevarad, trots att stationshuset är rivet. Ett speciellt kulturhistoriskt intresse har knutits till Vollsjö genom att stationsområdet utgör miljön i flera av Fritiof Nilsson Piratens berättelser.
- **Hallsberg:** Området är av riksintresse för kulturmiljövård och behandlas därför i nästa kapitel.
- **Humlarödshus-Everlöv-Kumlatofta-Ilstorp:** Området utgör ett kulturlandskap med månghundraårig bebyggelsekontinuitet. Viktiga komponenter i miljön är de medeltida kyrkorna med accentuerat läge, Kumlatofta slutna bymiljö, åsslutningens småbrutna odlingsmarker med stengärden i ägogränserna samt den äldre smågårds- och torpbebyggelsen. Delar av området är av riksintresse för kulturmiljövård.

- **Hylla-Knickarp:** Gångna tiders vägsystem exemplifieras väl av den aktuella vägsträckningen. Naturligt väldränerade landskapsavsnitt, som här i övergångstrakten mellan slättbygd och höjdstråk, var av betydelse för dragningen av kommunikationslederna. Vägens bredd och sträckning i landskapet är av kulturhistoriskt värde.
- **Lövestad:** Området visar utvecklingen från äldre kyrk- och bondby till etableringen av stationssamhället. Den väl sammanhållna miljön kring kyrkan är belysande för gångna tiders kyrkbyar, där de offentliga byggnaderna givits en representativ utformning. Byns nuvarande karaktär speglar 1800-talets skiftesreformer och utflyttade gårdar. Lövestad är ett bra exempel på stationssamhället och centralort i rik jordbruksbygd etablerat under mitten av 1800-talet.
- **Rödninge:** Miljön är karaktäristisk för den bystruktur som uppstod efter 1800-talets skiftesreformer, då bykärnan från att ha varit dominerad av gårdar övergår till att präglas av gatehusbebyggelse. Röddingeberg åskådliggör sammansmältningen av traditionellt skånskt byggnadsskick och svenskt gårdsmönster, vanligt under 1700- och 1800-talen. Av betydelse för bymiljön är bebyggelsestrukturen med husen liggande i nära anslutning till gatan samt det äldre byggnadsskicket.
- **Sjöbo-S Åsum:** Sjöbo har bibehållit något av sekelskiftets centralorts karaktär. Bebyggelsemönstret med husen placerade i anslutning till gaturummet och vissa enstaka byggnadsobjekt som gästgiveriet, tingshuset och kvarnen är av betydelse

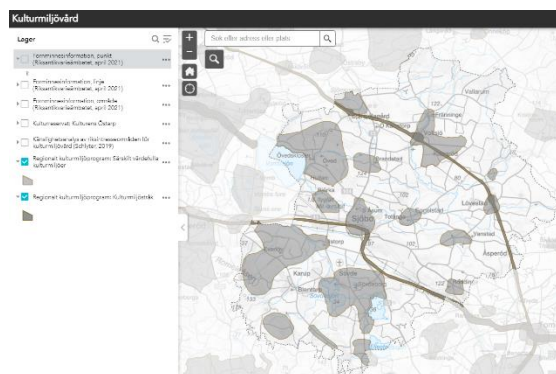

för miljön. Södra Åsum är av riksintresse för kulturmiljövård.

- **Sövde-Sövdeborg:** Området illustrerar en utveckling av det godspräglade kulturlandskapet från medeltid till 1800-tal. Goda exempel för samtliga av de byggnader som ingår i den traditionella slottsmiljön finns bevarade. Viktiga beståndsdelar i kulturlandskapet förutom slottsanläggningarna är ädellövsbogen, betes- och odlingsmarkerna, alléerna samt det äldre till godset knutna byggnadsbeståndet. Sövde-Sövdeborg är av riksintresse för kulturmiljövård.
- **Tolånga:** Området ingår i ett agrart inriktat kulturlandskap, präglat av 1800-talets jordbruksdrift. Bystrukturen är karaktäristisk för de skånska byarna för tiden efter skiftets genomförande. De av hävd betade markerna kring ån är av betydelse för miljön.
- **Vanstad:** Området karaktäriseras av ett odlingslandskap som präglats av storgodsdrift. Den till huvudgården koncentrerade bebyggelsen, vägsystem, utskiftade gårdar, allén och de omfattande brukningsarealerna är viktiga beståndsdelar i kulturlandskapet. Vanstad utgör ett tydligt exempel på skiftad by. Den högt belägna färdvägen med Broås käring visar på äldre vägsystem.
- **Ågerup:** Området är ett av 1700- och 1800-talen präglat herrgårdslandskap. Ågerups herrgård utgör en för Skåne sällsynt anläggning. De stora brukningsenheterna och den till huvudgården koncentrerade bebyggelsen är viktiga delar av miljön.
- **Övedskloster:** Övedskloster är av riksintresse för kulturmiljövård och behandlas därför i nästa kapitel.

Kulturmiljöstråk i kommunen

- **Malmö-Simrishamns järnväg:** Malmö-Simrishamns järnväg, en "vanlig" privatbana, innebar ofta ett uppsving för jordbruket genom att större marknader öppnades. Mycket av industrin längs banan var helt beroende av järnvägstransporterna för sin existens. Stationssamhällen som Björnstorp, Sjöbo, Gärnsås eller Tomelilla hade inte funnits och kyrkbyar som Staffanstorp, Dalby och Veberöd hade inte vuxit med sådan hastighet, om inte Malmö-Simrishamns järnväg funnits.
- **Ystad-Eslövs järnväg:** Ystad-Eslövs järnväg, en "vanlig" privatbana, innebar ofta ett uppsving för jordbruket genom att större marknader öppnades. Mycket av industrin längs banan var helt beroende av järnvägstransporterna för sin existens, så pass att stationssamhällen inte hade existerat och att kyrkbyar inte hade vuxit med sådan hastighet om inte Ystad-Eslövs järnväg funnits.

Kulturresevat

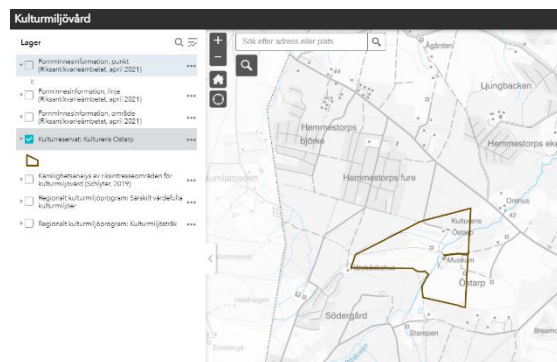
Kulturens Östarp

År 2021 drivs en process om att utse Kulturens Östarp till kulturresevat, med Kulturhistoriska föreningen för södra Sverige som förvaltare. Kulturresevatet ska i så fall omfattas av fastigheten Östarp 1:3. Beslut förväntas tas i ärendet under hösten 2021. Syftet med kulturresevatet ska vara att bevara och levandegöra ett värdefullt kulturpräglat landskap med byggnader, anläggningar och tillhörande marker, med särskild tonvikt på: Att bevara och utveckla friluftsmuseet Kulturens Östarp med utgångspunkt i de idéer som Georg Karlin lanserade på 1920-talet.

Att inom ramen för bevarandet av den kulturhistoriskt intressanta miljön fortsätta att utveckla Kulturens Östarp som ett attraktivt besöksmål med utgångspunkt i områdets agrara bakgrund.

Att inom ramen för bevarandet av museet och den värdefulla agrara miljön bevara och utveckla det biologiska kulturarv och de hävdgynnade naturvärden som finns i området, vilka främst representeras av ett rikt insektsliv, artrika ängs- och betesmarker, örtrika trädor samt gamla, grova träd.

Målet bör vara att kulturresevatet ska spegla perioden 1830–1930. De västra och norra delarna, som hört till Gamlegård, ska präglas av 1800-talets landskap från 1830-talet och framåt, medan de sydöstra delarna som hört till Alriksgården ska avspegla det tidiga 1900-talets landskap på platsen. Utgångspunkt för driften av anläggningen bör vara Georg Karlins idéer om Kulturens Östarp, med möjlighet till varsam anpassning till moderna krav.

Riksintresse

Kulturmiljö

Bruksmiljöer, stadskärnor, äldre brukningslandskap och efterkrigstidens bebyggelse är exempel på riksintressen för kulturmiljövården. Genom tydliga exempel på olika historiska verksamheter och processer ska riksintresseområdena tillsammans avspegla hela landets historia.

Riksintresseområden i kommunen:

- **Everlöv-Kumlatofta-Ilstorp:** Dalgångsbygd kring Klingavälsån med omgivande svagt kuperade odlingslandskap påverkad av flygsand och präglad av jordbruk och betesdrift med av skiftena tämligen opåverkade byar och delvis spridd bebyggelse med lång kontinuitet. Riksintresseområdet är beläget nedanför Romeleåsens östra sluttning och består av byarna Everlöv, Kumlatofta och Ilstorp med omgivande landskap. Genom områdets östra del flyter Klingavälsån, omgiven av en vidsträckt och flack dalgång som till stor del består av ängs- och betesmark. Området i övrigt är i huvudsak uppodlat, med vissa mindre skogbevuxna partier.
- **Hallsbergs stenar:** Trädgård med unika bild- och textstenar skapade som uttryck för det sena 1800-talets religiösa strömningar. Riksintresseområdet omfattar Hallsbergs gård och den söder därom

belägna undantagsbyggnaden med sin trädgård med bildstenar. I området ingår också det närmast omgivande landskapet. Det är ett böljande, öppet och relativt småskaligt kulturlandskap med åker och betesmark som bryts av med glasa trädridåer och stengårdsgårdar. Bebyggelsestrukturen är präglad av skiftena och består av spridda, ensamliggande gårdar.

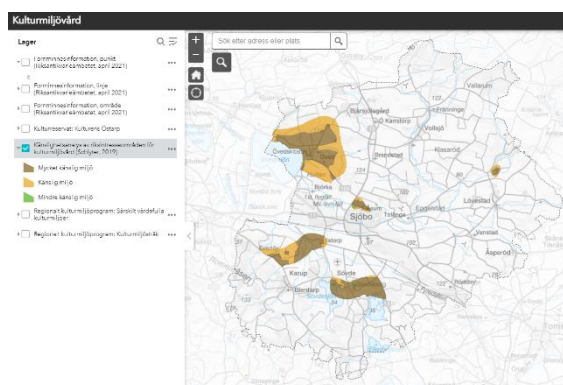
- **Södra Åsum:** Sockencentrum med kringliggande odlingsbygd kring Åsums ån. (Kvarnmiljö, Rekreativmiljö). Södra Åsums medeltida kyrka med platt innertak i långhuset, Södra Åsums nya kyrka från 1800-talet. I området ingår även: Betade ängs- och hagmarker samt utmed ån översilningsmarker. Riksintresseområdet omfattar en miljö vid Åsumsån, som rinner direkt norr om Sjöbo tätort. Ån är slingrande och förgrenar sig, och dess omgivning är lummiga och natursköna. Norra delen av riksintresseområdet är lantligt, och i söder är det präglad av närheten till tätorten. Vid Redskapsgatan i områdets sydvästra del har ny bebyggelse tillkommit som innebär att uttrycken för riksintresset har gått förlorade.
- **Övedskloster-Tullesbo:** Slottslandskap och odlingslandskap utmed Vombsjön med förhistorisk bosättningskontinuitet, som sedan medeltiden präglats av klostret och senare godsförvaltningen vid Övedskloster och de spår i såväl landskap som bebyggelse som förvaltningen genom århundraden bidragit till. Bebyggelsen är av betydande intresse vad gäller arkitektur och socialhistorik. Riksintresseområdet är beläget norr och öster om Vombsjön, och omfattar slotten Övedskloster och Tullesbo med omgivande slottslandskap. Landskapet är kuperat och består framför allt av odlingsmark med inslag av

betesmark och skog, varav en stor del är ädellövskog. I östra delen av området finns vulkanresten Frualid som är en skogbevuxen höjdrygg och Vassen, en sjö bildad genom uppdämning av en bäck. I områdets sydligaste del finns Hultan, en tidigare ljunngård som idag i huvudsak utgörs av barrträdsplantering.

- **Sövde-Sövdeborg:** Slottslandskap i övergångszonen mellan slätt- och risbygd där såväl landskap som det karaktäristiska byggnadsbeståndet genom århundraden präglats av godsförvaltningen vid Sövdeborgs slott. Riksintresseområdet ligger på västra sidan Sövdesjön, och omfattar byn Sövde och slottslandskapet runt Sövdeborgs slott. I sydost tangerar området Snogeholmsjön. Området är till stora delar skogbevuxet men har inslag av betesmarker och mindre odlingsytor, framför allt vid Sövdesjön. Förutom bebyggelsen i Sövde och själva slottet med kringbyggnader är området glest bebyggt. I Sövde leder den gamla bygatan längs med Sövdesjöns strand, och det är utmed denna väg som den historiska bebyggelsen är koncentrerad. Här finns inslag av äldre gatehus som på karaktäristiskt vis ligger med långsidan mot gatan, framför allt öster om kyrkan. En äldre gård finns också bevarad inne i byn. Bebyggelsen domineras dock av hus från 1900-talet, däribland Hembygdsgården och prästgården vid kyrkan som båda är från tidigt 1930-tal. I byns ytterkanter finns småhusbebyggelse från sent 1900-tal. Byns historia är präglad av närheten till godset. Gatehusen beboddes av arbetare vid godset, och den gedigna tegelbyggnad som ligger mittemot musteriet (ursprungligen mejeri) uppfördes av godset som pensionärsbostad på 1880-talet.

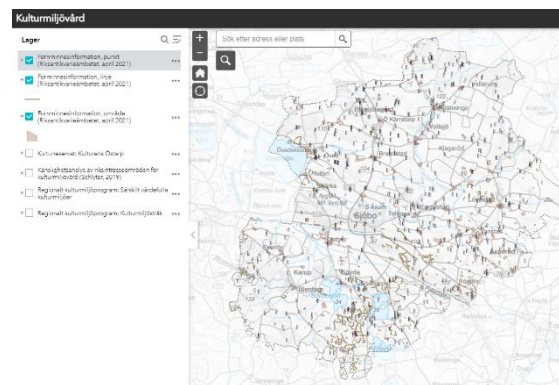
Känslighetsanalys av kommunens riksintressen

År 2019 togs en känslighetsanalys fram som ett underlag till denna översiktsplan (Schlyter, 2019-09-26, på uppdrag av Sjöbo kommun). Syftet med analysen är att ge fördjupad kunskap om de områden i kommunen som är utpekade som riksintressen för kulturmiljövården. Fokus ligger på områdenas känslighet för ny bebyggelse. Inom ramen för analysen delades riksintresseområdena upp i de tre kategorierna Mycket känsliga miljöer, Känsliga miljöer och Mindre känsliga miljöer. Analysen har inorporerats i översiktsplanens mark- och vattenanvändningskarta i form av Särskilt värdefull kulturmiljö och Värdefull kulturmiljö. Känslighetsanalysens kategori Mindre känsliga miljöer återfinns enbart inne i Sjöbo tätort, varpå den kategorin inte har arbetats in i mark- och vattenanvändningskartan. Länk till rapporten i sin helhet finns [här](#)

Fornlämningar

Långt ifrån alla fornlämningar finns registrerade i Riksantikvarieämbetets fornminnesregister, se karta nedan.

Rekreation

Sjöbo kommun har generellt god tillgång till grönområden med stora rekreations- och naturvärden. I kommunen finns också stor tillgång till allemansrättslig mark som är viktigt för ett rikt friluftsliv. En av de största anledningarna till inflyttning i kommunen är den närhet som finns till natur och skog. Naturvården, friluftslivet, fysisk aktivitet och hälsa hör nära samman och insikten om dess betydelse för livskvaliteten växer. Barn har särskilda vinster av en god miljö, t. ex. bättre förutsättningar för att klara skolan genom bullerfria miljöer och genom miljöer som främjar rörelse.

Närmare till naturen i Skåne (Tätortsnära natur)

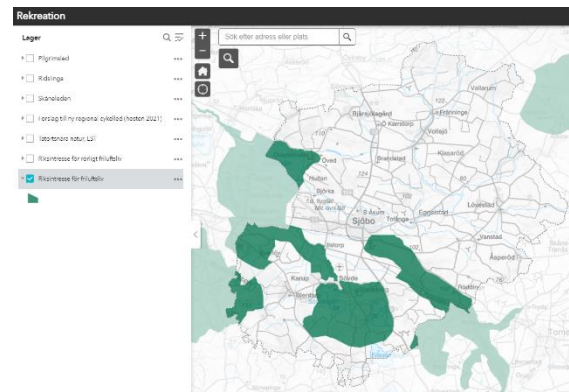
Länsstyrelsen i Skåne, Stockholm och Västra Götalands län fick ett regeringsuppdrag 2002 att ta fram ett program för varaktigt skydd och förvaltning av de för naturvård och friluftsliv mest värdefulla tätortsnära områdena. Programmet fick namnet Närmare till naturen i Skåne, och dess syfte var att fungera som underlag för genomförandet av skydd, förvaltning och utveckling av de utpekade områdena, vilket är Länsstyrelsen och kommunernas uppgift. År 2017 kompletterades programmet med en uppdaterad genomförandeplan.

Värdefull tätortsnära natur i Sjöbo kommun utpekad av Länsstyrelsen i Närmare till naturen i Skåne 2017:

- **Björkaån:** Björkaån-Åsumsån-Tolångaån-Vollsjöån är ett och samma vattendrag som tillhör Kävlingeåns vattensystem. Åns namn följer sockenindelningen. Vattendraget är endast obetydligt påverkat av rätningar och dikningar och har ett naturligt slingrande lopp i en flack men väl markerad dalgång. Området innefattar en hel del betesmarker. Ådalen har en viktig landskapsekologisk funktion och en stor potential som sammanhängande ströv- och friluftsområde. Det föreslagna området börjar vid tätorten Vollsjö, passerar norr om Sjöbo och avslutas vid sjön Vombsjö, där det finns fritidsbebyggelse i Björkafuret. Riksväg 11 och 13 samt mindre landsvägar ansluter till dalgången.
- **Sjöbo Ora:** Sjöbo Ora strax söder om Sjöbo är Fyledalens norra del. Det är en markant dalgång kring Fyleån som mynnar ut i Östersjön vid Ystad. Boskogar och betesmarker avlöser varandra och erbjuder en ypperlig miljö för naturvandringar, ridturer osv. Området kan nås från Sjöbo och via riksväg 13.
- **Snogeholmsområdet:** Detta område innefattar delar av sjöarna Sövdesjön och Snogeholmsjön norr om Ellestadssjön. Snogeholms strövområde har omväxlande natur med markerade, handikappvänliga stigar, grillplatser, stugor, tältplats osv. Området vid Sövdesjön är ett skogssjölandskap med insprängda hagmarker. Godset Sövdeborg och byn Sövde är kulturhistoriskt värdefulla, och vid sjön finns badplats och fiskemöjligheter. Skåneleden passerar genom området, som i sin helhet är av regional betydelse för friluftslivet. Området kan nås via riksväg 13.

I Sjöbo kommun har naturreservat bildats för Rölbacken, däremot har inget skydd bildats än för Länsstyrelsens utpekade områden Snogeholm, Sjöbo ora, Björkaåns dalgång samt utredningsområdet Övedskloster.

Riksintresse för friluftsliv

De områden som pekas ut som riksintresse för friluftsliv har stor betydelse för människors utevistelse. I dessa områden ska kommunerna ta hänsyn till friluftslivet i översikts- och detaljplanering. Beskrivningarna nedan utgörs av värdebeskrivningen för respektive riksintresseområde.

Vomb och Klingavälsån: Vombsjön som ligger i riksintressets norra del, är en slättsjö rik på fisk och är en viktig rastplats för en mängd olika fågelarter. Från den skogsbeklädda strandvallen i söder ges en vacker utblick norrut över sjön och Övedsklosters boskogar. Slottet Övedskloster, som är en av landets förnämsta anläggningar i rokokostil från 1700-talet, har satt en stark prägel på omkringliggande landskap.

Söder om Vombsjön finns ett stort skogsområde dominerat av tall, Vombs fure, som planterades för att hindra sandflykten till följd av jordhungern under 1800-talet. Området är svagt kuperat och utgörs till stor del av sanddyner. I furet finns ett rikt djur- och

fågelliv där enstaka äldre tallar och ekar utgör boplatser. Kronhjortsbeståndet är stabilt och goda möjligheter finns att se dem. Furet präglas av tystnad och stillhet.

I Vombsänkan flyter Klingavälsån genom ett öppet flackt landskap med vidsträckta ängsmarker. Stora delar av åsträckan är opåverkad av regleringar och ån har ett naturligt slingrande lopp som omges av vidsträckta fuktängar. Delar av ett ängavattningssystem med kanaler och dämmen finns kvar på Vombs ängar och är det enda fungerande i sitt slag i landet. Området hyser ett rikt fågelliv med rastande och häckande vadarfåglar, gäss och rovfåglar.

Inom riksintresseområdet ligger Kulturens Östarp som är ett levande museum i kulturlandskapet där det går att uppleva en lantbruksmiljö med byggnader, djur och trädgård från 1800-talets mitt. I anslutning till Östarp ligger Hemmestorps strövvänliga skogsområden.

Fyledalen: Fyledalens vackra och unika landskap karakteriseras av branta sluttningar med bokskogar och en flack dalbotten där Fyleån rinner fram genom åker- och betesmarker med gamla kärr. De höga naturvärdena gör området intressant för alla former av naturstudier och exkursioner. Från en observationsplattform vid Hassle sjö i Svartskylle hörs de spelande grodorna samt fågel kan skådas, utan att störa det känsliga djurlivet.

De skiftande naturförhållandena i dalgången har lett till ett rikt och varierat växt- och djurliv med många ovanliga arter och dalen är den botaniskt mest artrika området i hela Skåne. Exempelvis återfinns lövgrodan här, som är en av Nordens bästa lokaler för arten. Hela Fyledalen har stor betydelse för såväl häckande

som rastande och övervintrande rovfåglar. Dalen är en av norra Europas finaste platser för rovfågelsskådning och lockar många långväga besökare. Fyledalen är även ett viktigt tillhåll för kronhjort.

Under år 2013 gjordes en omfattande restaurering av Fyleån och den har återfått sitt slingrande lopp, även olika typer av våtmarker och kärr har återställts. Fyledalen är relativt opåverkat av buller och här går det uppleva stillhet och tystnad.

Odlingslandskapet vid Baldringe utgörs av ett backlandskap med varierade naturbetesmarker och den relativt opåverkade Fredriksbergs mosse har inslag av rikkärrspartier.

Nyvångsskogen är ett sammanhängande skogsområde som till stor del består av planterad gran med inslag av löv- och sumpskog. Skoghejdan är ett ålderdomligt beteslandskap med kontinuitet från bronsåldern. Sjöbo Ora, som ligger i direkt anslutning till Sjöbo tätort, är ett lättillgängligt närrekreationsområde med stigar och motionsslingor. Platåområdet begränsas av mycket branta sluttningssoner som är bevuxet till största delen med löv- och barrskog. Uppe på oran ges en utsikt över slätten och den dominerande Romeleåsen. Detta riksintresseområde korsas även av Skåneleden.

Snogeholm-Sövde: Landskapet kring Sövdesjön och Snogeholmsjön är kuperat och varierat med öppna åker- och betesmarker, hagmarker med grova ek- och bokträd, ädellövskog samt mer slutna barrskogsområden. Området har präglats av godsen Sövdeborg och Snogeholm, och spår från deras storhetstid återfinns i landskapet. Faunan är rik med bland annat ett myllrande fågelliv, rådjur och en kronhjortsstam. Naturreseptatet Frihult utgör det viktigaste kärnområdet för lökgroda i Sverige.

Det välbesökta Snogeholms strövområde ligger mellan Sövdesjön och Snogeholmssjön. Området är iordningställt med flertalet markerade leder och med ett stort antal eldplatser, rastplatser och toaletter. En kortare strandpromenad vid Snogeholmssjön är anpassad för barnvagn och rullstol. Skåneleden passerar genom området och det finns gott om småvägar lämpliga för promenader. Det finns även två ridleder samt en särskild slinga för mountainbikeåkning. Badbryggor finns i Snogeholmssjön och i Sövde vid Sövdesjöns norra strand. Kejsardammen och Snogeholmssjön erbjuder goda fiskemöjligheter, antingen från stranden eller från båt. Kanoter och roddbåtar finns för uthyrning. Fågeltornet vid Sjöudden ger en fin vy över Snogeholmssjön. Det finns flera stugor att hyra samt tältcamping, husvagnsparkering och höloft. För skolor och större sällskap finns två lägergårdar.

Slottslingan som löper på allmänna vägar genom riksintresseområdet lämpar sig väl för cykling. Friluftsområdet besöks regelbundet av skol- och universitetsklasser, olika föreningar och privatpersoner för naturstudier.

Romeleåsen med Skrylleområdet:

Riksintresseområdet präglas av Sveriges sydligaste horst Romeleåsen med den framträdande Romeleklint 175 meter över havet. Landskapet är varierat med ålderdomliga fäladsmarker och vidsträckta ädellövskogsområden. Stora skogsområden, bland annat med de karaktäristiska vresbokarna i Måryds naturreservat, utgör kärnan i området tillsammans med betesmarker.

Från höjden Billebjär ges en fantastisk vy över det sydsånska slättlandskapet. Här finns ett gammalt stenbrott vilket används som badsjö. I

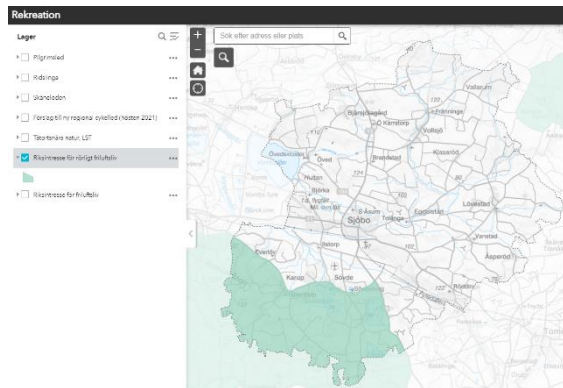
den lilla nationalparken Dalby Söderskog utvecklas miljön mot ett naturskogsliknande tillstånd. Naturreservatet Knivsås – Borelund har fått sin speciella särprägel genom de rullstensåsar med skarpa bokskogsbeklädda "getrygg". Trakten runt Häckeberga har sedan medeltiden dominerats av Häckeberga gods, vilket har satt sin prägel på omgivningarnas vidsträckta bokskogar. Den långa trädkontinuiteten har gynnat en hög biologisk mångfald med flertalet sällsynta och hotade arter. Önnelövs fålad utgör en viktig länk mellan Romeleåsens norra och södra delar. Den rika florin och faunan, långa kulturhistorien med spår av äldre markanvändning och fornlämningar samt flera utsiktsplatser, gör området attraktivt för besökare.

Skrylleområdet är ett av de största rekreationsområdena i sydvästra Skåne och besöks av mer än en halv miljon människor varje år. Här finns ett antal vandringsleder, stigar och motionsspår med olika längd och karaktär. En rullstolsvänlig slinga utgår från Skryllegården och det finns även markerade ridleder. Flera iordningställda rast och eldplatser, vindskydd samt toaletter finns i området. Ett Naturum erbjuder service och information till allmänheten.

I Dalby Söderskog finns spångar och stigar, rastplats, toalett och informationstavlor. Även Knivsås-Borelund är ett populärt strövområde som genomkorsas av lättpromenerade stigar. Det gamla stenbrottet utnyttjas för bad, fiske och dykning. Häckeberga med omnejd har mycket stor betydelse för det rörliga friluftslivet, och områdets varierande topografi gör det attraktivt som strövområde. På vintern är det populärt att åka skridskor på Häckebergasjön som även erbjuder fiskemöjligheter.

Riksintresse för rörligt friluftsliv

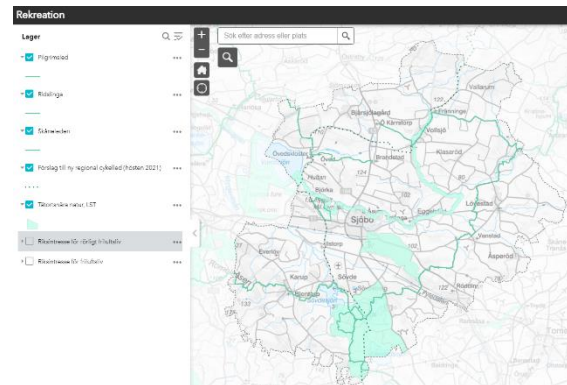
Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne är ett av de områden som enligt 4 kap Miljöbalken i sin helhet är av riksintresse med hänsyn till de natur- och kulturmiljövärden som finns. Området förvaltas av Romeleås- och sjölandskapskommittén, RÅSK.

Övriga områden för rekreation

- **Skåneleden:** Nord till syd samt Österlenleden.
- **Pilgrimsled:** S:t Olofsvägen - Öveds kyrka till Brandstad kyrka.
- **Ridslingor:** Sjöbo kommun har fler hästföretag än Sverige i genomsnitt och ridning är en de mest populära fritidsaktiviteterna i kommunen. Samtliga typer av hästar och hästsport finns representerade; traditionella ridsportgrenar, western, islandshästar, klassisk dressyr, körning, trav och galopp med mera. Det finns också en omfattande avelsverksamhet.
- **Förslag till en ny regional cykelled:** År 2019-2023 driver Region Skåne ett cykelledsprojekt i nära samarbete med berörda kommuner och Trafikverket i syfte att södra Sverige och Skåne ska bli en cykelturism-destination i världsklass som lockar nationella och internationella besökare. Planerad invigning av tre delleder i Skåne är sommaren 2023. Sträckningen i kartan nedan är ett förslag som kräver

återkoppling från Trafikverket under hösten 2021.

Naturvård

Skyddad natur

Naturområden kan omfattas av olika typer av formella skydd. De skydd som ingår i nationella skyddsformer i Naturvårdsregistret är i Sjöbo kommuns fall biotopskyddsområden, naturreservat, naturminne, Natura2000, landskapsbildskydd och RAMSAR.

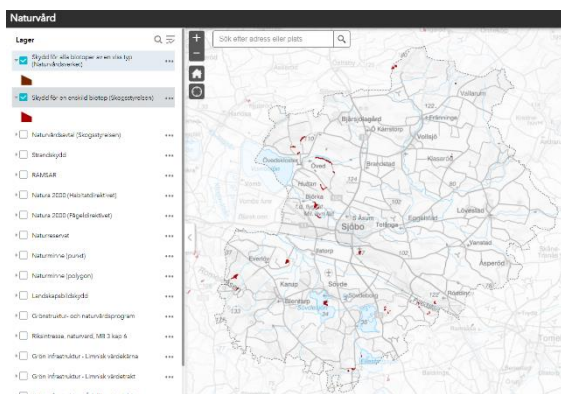
Biotopskyddsområden

Biotopskyddsområde är en skyddsform som kan användas för små mark- och vattenområden, så kallade biotoper. Det handlar om områden som på grund av sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter. Biotoperna är också viktiga för vanligare arter, samt för omväxling i landskapet.

Den ena formen av biotopskyddsområde utgörs av vissa lätt identifierbara små biotoper som är skyddade som biotopskyddsområden i hela landet. Dessa biotoper finns i de flesta fall i jordbrukslandskapet och har minskat starkt till följd av effektiv markanvändning. De kvarvarande biotoperna utgör värdefulla livsmiljöer för växt- och djurarter i ett i övrigt påverkat landskap.

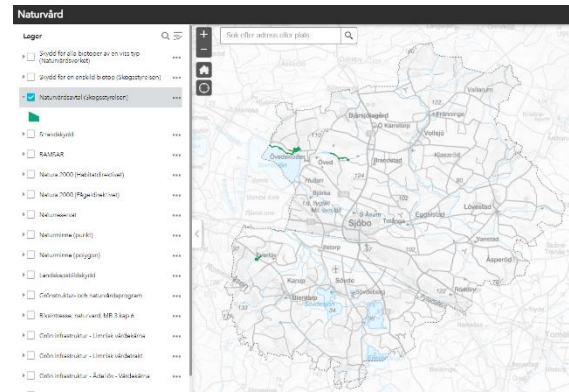
Den andra formen av biotopskyddsområde utgörs av biotoper som länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller en kommun får besluta ska utgöra ett biotopskyddsområde. Beslutet gäller för det enskilda området, till exempel en äng med många djur- och växtarter. Dessa värdefulla biotoper finns i såväl skogs- och jordbrukslandskapet som i sjöar, vattendrag, kust och hav (Naturvårdsverket, 2020).

Skogliga biotopskyddsområden återfinns utspritt i kommunens skogsområden. Dock finns väldigt få övriga biotopskyddsområden i jordbrukslandskapet.

Naturvårdsavtal

Naturvårdsavtal är ett nyttjanderättsavtal som kan tecknas mellan markägare och staten genom Skogsstyrelsen eller länsstyrelserna. I kommunen finns tre naturvårdsavtal mellan markägare och Skogsstyrelsen. Även kommuner kan teckna naturvårdsavtal, inom Sjöbo kommun finns dock inga naturvårdsavtal där kommunen är part. Syftet med ett naturvårdsavtal är att utveckla och bevara de höga naturvärden som redan finns. Naturvårdsavtal sköts mellan markägare och förvaltare.

Naturreservat

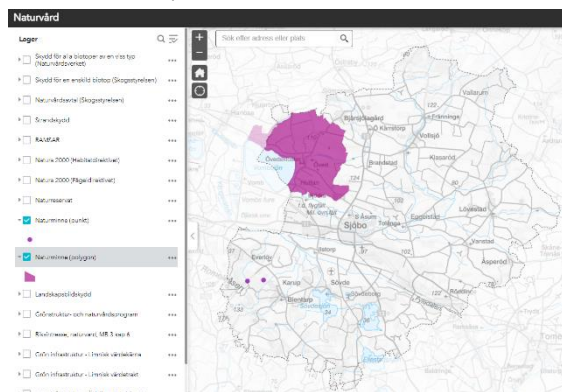
Naturreservat är mark- och vattenområden som anses behövas för att tillgodose behov av områden för friluftslivet, för att bevara biologisk mångfald eller för att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer. I dagsläget finns 19 naturreservat i Sjöbo kommun.

- Klingavälsåns dalgång
- Frihult
- Navröd
- Vitabäckshällorna
- Borstbäcken
- Ekskiftet-Linneskogen
- Lindskiftet-Linneskogen
- Froenahejdan
- Lövestad åsar
- Vitabäckshällorna
- Rölabackarna
- Verkeåns naturreservat
- Agusa-Hallamölla
- Skoghusets enefäläd
- Assmåsabetet
- Fyledalen
- Humlarödshus fäläd
- Riddarehagen - Simontorp
- Ramnahullabackarna

Naturminne

Länsstyrelsen eller en kommun kan förklara ett föremål för naturminne om det anses vara ett särpräglad naturföremål som bör skyddas för framtiden. Exempel på dessa är stora träd, raukar och flyttblock. I Sjöbo kommun finns fyra områden/objekt skyddade.

- Tall, Stora Rödde
- Tallar, Everlöv
- Lundviva, Övedskloster
- Alléer, Övedskloster

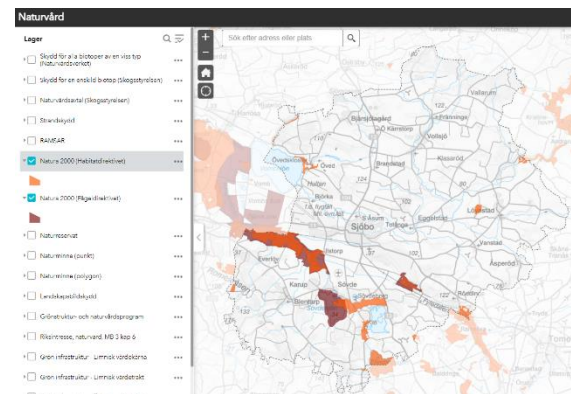
Natura2000

Sverige åtog sig att ingå i ett nätverk av skyddade naturområden i Europa i och med medlemskapet i EU. Kriterierna för dessa områden, kallade Natura 2000-områden, regleras av två direktiv: Fågeldirektivet (SPA) och Habitatdirektivet (SCI). Fågeldirektivet berör alla fågelarter inom ett lands gränser och där åtgärder ska vidtas för att bibehålla livskraftiga populationer inom landet. Habitatdirektivet verkar för att skydda livsmiljöer för olika vilda djur och växter och på så sätt säkra en biologisk mångfald.

I de norra delarna av Sverige återfinns ytmässigt de största Natura2000-områdena, som i vissa fall täcker mer än 50 % av landskapet. I Skåne är det i första hand väldigt små områden. Flera finns utspridda i Sjöbo kommun och vid Klingavälsån återfinns ett större sammanhängande område.

Habitat: Klingavälsån - Karup, Övedskloster, Borstbäcken, Djurrödsbäcken, Lövestad åsar, Fyledalen, Tannhuset, Jordbodhällorna, Vitabäckskällan, Sövdeborg, Snogeholm, Skogshusets enefälad, Ellestadssjön, Bellinga, Humlarödshus

Fågel: Klingavälsån, Sövdesjön, Norra Fyledalen

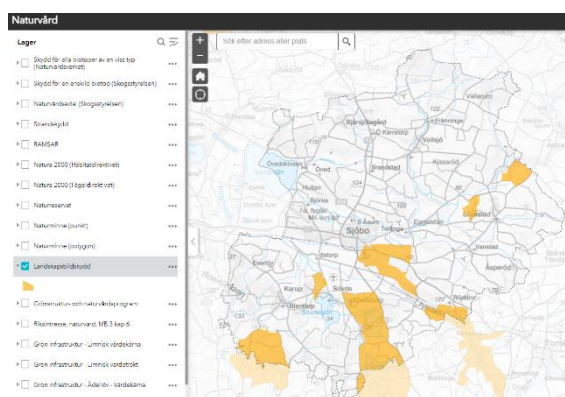
Landskapsbildskydd

Hur landskapet ser ut kan påverka både upplevelsevärden och boendekvaliteten i ett område. Länsstyrelsen har pekat ut sju avgränsade områden för landskapsbildskydd enligt gamla naturvårdslagen. Även om begreppet inte längre finns i dagens lagstiftning (Miljöbalken) gäller fortfarande bestämmelserna i landskapsbildsskyddsområdena, så länge Länsstyrelsen inte beslutat om något annat. För varje landskapsbildsskyddsområde finns ett beslut med föreskrifter. I Sjöbo kommun återfinns områden i de södra delarna samt utanför Lövestad.

- Karup Nygård
- Sjöbo Ora
- Ågerup-Kullaröd
- Lövestad åsar
- Fäladsmark söder om Heingeberg
- Fyledalen

- Sjölandskapet norr om Ystad

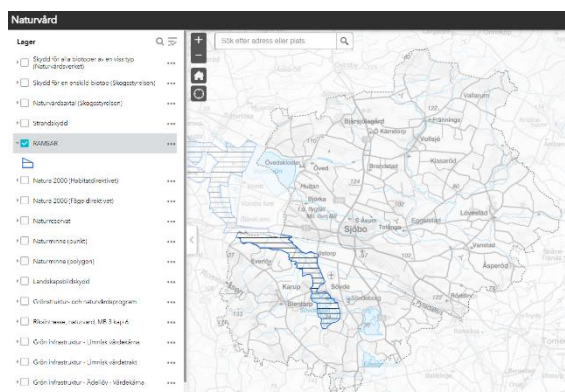

RAMSAR

Skydd av värdefulla våtmarker enligt Ramsarkonventionen (The Ramsar Convention on Wetlands). Målet är att bevara de speciella biologiska värden som finns i grunda vegetationsrika områden.

Konventionen omfattar hållbart nyttjande och bevarande av våtmarker, sjöar, vattendrag och grunda havsområden. Världens naturliga våtmarker och vattenmiljöer är mycket värdefulla och har även många funktioner till nytta för människan (Länsstyrelsen Skåne, 2019). Utav totalt fem RAMSAR-områden i Skåne, är ett beläget i Sjöbo kommun.

- Klingavälsån - Krankesjön

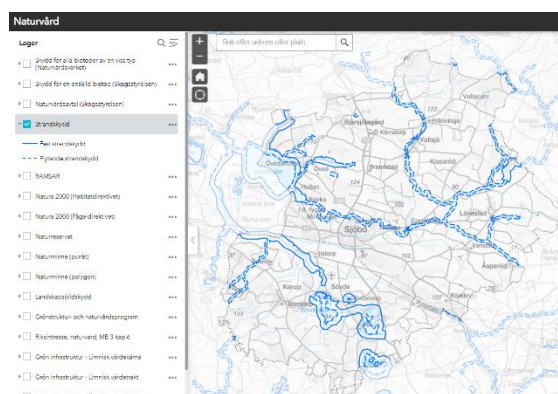
Strandskydd

Strandskyddet är ett allmänt skydd som gäller i hela landet. Det gäller vid alla kuster, sjöar och vattendrag, oavsett storlek. Inom strandskyddsområde är det förbjudet att bland annat uppföra nya byggnader.

Det skyddade området är i vanliga fall 100 meter från strandkanten, både in på land och ut i vattnet. Länsstyrelsen kan ändra gränsen för strandskyddet, både genom att utöka eller minska det. På känsliga platser är strandskyddet utvidgat till maximalt 300 meter (Länsstyrelsen Skåne, 2019).

Strandskyddsområdena markeras i kartan enligt följande:

- Streckad begränsningslinje, flytande strandskydd, innebär att strandskyddszonen omfattar land- eller vattenområden från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.
- Heldragen begränsningslinje, fast strandskydd, innebär att strandskyddszonen avser exakt det område, som avgränsats på kartan.
- (Länsstyrelsen Skåne, 2015)

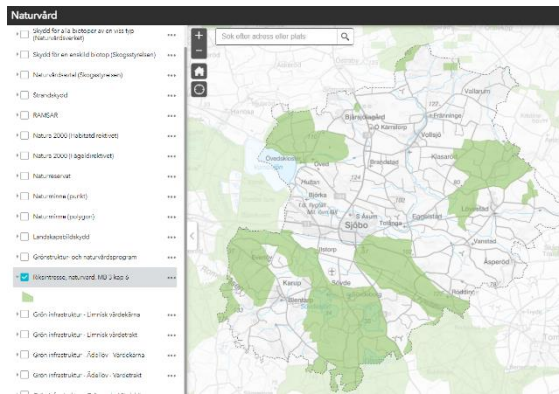

Riksintresse

Naturvård

Naturvårdsverket har bedömt och beslutat om de områden som anses vara av riksintresse för naturvården i Sverige. Länsstyrelsen i Skåne har gjort avgränsningarna för de aktuella områdena som ligger helt eller delvis i Sjöbo kommun.

- Klingavälsån
- Sandurområdet mellan Veberöd och Blentarp
- Sjöbo Ora - Fyledalen - Nybroån med biflöden
- Borstbäcken - Skartofta ängar - Torpa klint - Helvetesgraven - Frualid
- Bjärsjölagård
- Lövestads åsar
- Froenahejdan
- Kvarnberga - Härröd - Östra Sallerup - Gummarp - Sniberup
- Snogeholm-Skårbyområdet
- Backlandskapet söder om Romeleåsen

Grönstruktur- och naturvårdsprogram

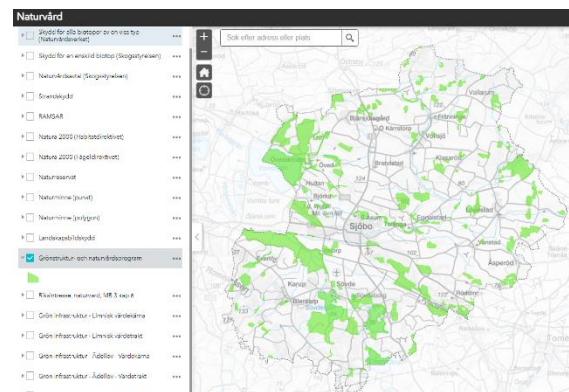
Sjöbo kommuns grönstruktur- och naturvårdsprogram (GNP) beskriver övergripande mål och satsningar för att bevara och utveckla grönstruktur- och naturmiljövärden i Sjöbo kommun.

Programmet baseras bland annat på Sjöbo kommuns tidigare naturvårdsplan

remissupplaga från 2001 samt en flora- och fauna inventering som genomfördes under våren-sommaren 2014.

Syftet med grönstruktur- och naturvårdsprogrammet är att redovisa kommunens plan för bevarande och utveckling av naturmiljö- och grönstrukturvärdena i Sjöbo kommun. Programmet ska utgå från perspektiv av hållbar utveckling, barn, tillgänglighet, geologi, kulturhistoria, pedagogik och vetenskap. Utifrån dessa perspektiv ska programmet beskriva natur- och grönstrukturförhållandena i kommunen och riktlinjer för hur dessa ska bevaras, utvecklas och nyttjas på ett hållbart sätt. Grönstruktur- och naturvårdsprogrammet, inklusive områdesbeskrivningar, finns att läsa på Sjöbo kommuns hemsida.

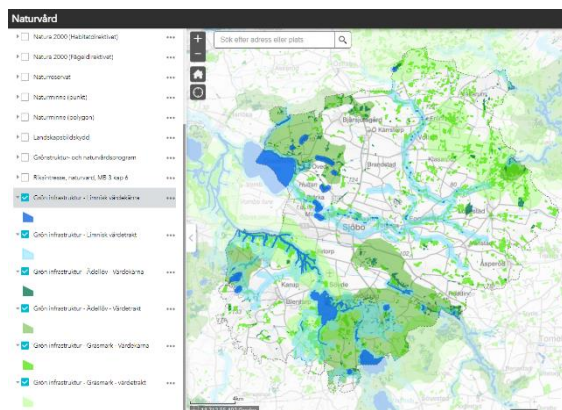
I grönstruktur- och naturvårdsprogrammet finns föreslagna satsningar som bygger på en genomförd workshop under hösten 2015. Satsningarna som föreslås i programmet är tänkta att brytas ner till konkreta åtgärder i genomförande- och/eller verksamhetsplaner. Ett antal av satsningarna har inkommerats i denna översiktsplan, se Mark- och vattenanvändning - Mark- och vattenanvändningskarta - Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Regional handlingsplan för grön infrastruktur 2019-2022

Länsstyrelsen Skåne har på uppdrag av regeringen tagit fram en regional handlingsplan för grön infrastruktur, dvs. nätverk av natur som bidrar till fungerande livsmiljöer för växter och djur och till människors välbefinnande. Grön infrastruktur är en förutsättning för att nå miljömål och andra samhällsmål och bidrar dels med ökad kunskap om landskapets kvaliteter och funktioner, dels hur dessa kan omhändertas i praktisk tillämpning. Grön infrastruktur är också en förutsättning för friluftslivet.

Kommunala ansvarsarter

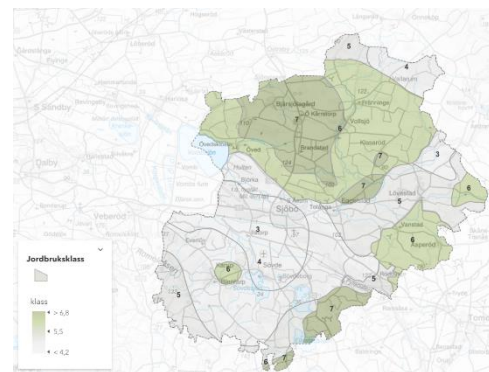
I rapporten "Kommunala ansvarsarter i Skåne", framtagen av Länsstyrelsen Skåne år 2017, finns förslag på ett antal arter per kommun som skulle kunna fungera som kommunala ansvarsarter. Gemensamt för dessa arter är att de mer eller mindre har tyngdpunkten av sina svenska förekomster i en specifik kommun. Den enskilde kommunen har då genom riktade åtgärder för dessa arter möjligheter att påverka varje enskild arts framtid.

I rapporten föreslås följande ansvarsarter för Sjöbo kommun (fetstilade arter har mer eller mindre sin tyngdpunkt inom kommunen):

- Kärleväxter: Pipstäckra, lundviva, skogsveronika
- Storsvampar: Tennvaxskivling, stor lilariska, lundticka, *Paraxerula causei*
- Evertebrater: Nyckelpigespindel, slättergökbi, slättersandbi,
- Fåglar: Vit stork, havsörn, årta, skedand,
- Övriga organismgrupper: Barbastell, lökgroda

Areella näringar

Den svenska självförsörjningsgraden av livsmedel har minskat kraftigt de senaste decennierna och ligger idag på under 50 procent. Livsmedelsproduktionen kommer att påverkas av klimatförändringarna i framtiden, både i Sjöbo, Sverige men också globalt. I ett mer osäkert klimat med negativ påverkan på den globala livsmedelsproduktionen är ett lokalt hållbart lantbruk en värdefull resurs, idag och i framtiden.

Under 2020 fanns det 510 stycken jordbruksföretag registrerade i Sjöbo kommun. Generellt produceras stora mängder kött och mjölk i kommunen. Cirka hälften av kommunens yta består av åkermark. Slätter/betesvall upptar ca 18 procent av ytan och betesmark cirka 8 procent. Förutom produktions- och besöksvärden möjliggör jordbruksverksamheten ett flertal andra

ekosystemtjänster som är viktiga för att vi människor ska kunna leva och må bra. Den biologiska mångfalden och kulturmiljöerna är beroende av ett fortsatt jordbruk, men också av vilka metoder som används. Det återfinns många rödlistade arter i kommunen och en förutsättning för deras överlevnad är att säkerställa miljöer som de kan leva i. Bland annat är betande djur en förutsättning för att bevara artrika betesmarker. Många arter kan också gynnas av stenmurar, åkerholmar och andra småbiotoper i småbrutna jordbrukslandskap. I kommunen är andelen ekologisk odlad åkermark 20 procent, vilket kan jämföras med det skånska snittet som är 7 procent.

Kartan visar en åkermarksgradering (mellan 1 och 10). Graderingen kan användas för att få en övergripande bild av markens produktionsvärde. Ingen uppdatering har dock gjorts sedan graderingen utfördes år 1969. Jordbruksverkets klassificering ger endast en grov uppskattning av markens produktionsvärde och en god användning av jordbruksmark bör inte endast utgå från denna klassificering. Bland annat kan det finnas geografiska aspekter som innebär en annan syn på jordbruksmarken. Jordbruksmarken inom Sjöbo kommun ligger mellan klass 3 och 7. I kommunens norra delar, främst i karaktärsområde Södra mellanbygden, hittas generellt högre klasser av jordbruksmark.

Cirka en fjärdedel av kommunen består av skogsmark, som i sin tur består av hälften barrskog och hälften lövskog. De största sammanhängande skogsområdena finns framför allt på åsarna, kring Fyledalen och i landskapet kring de större sjöarna. Skogen är värdefull för friluftsliv och rekreation. Den är också en viktig källa till förnybara råvaror och erbjuder unika livsmiljöer för olika djur- och

växtarter. Inom kommunen bedrivs skogsbruk både i kommunal och privat regi.

Befolkning

Karaktärsområdena utgör inga traditionella statistikområden, och därför finns det ingen färdigbearbetad statistik att hämta. Den statistik som presenteras här bygger på statistik från SCB, indelad i 500-metersrutor. Områdena blir därmed ungefärliga, varpå presentation av absoluta befolkningstal har uteslutits ur materialet och ersatts av ungefärliga procentsatser. I de fall en ruta ingår i två olika karaktärsområden antas hälften av dess befolkning höra hemma i det ena karaktärsområdet och hälften i det andra. Verkligheten ser naturligtvis inte ut så, men skillnaderna är så pass små att det i det här fallet endast har marginell påverkan på statistiken som helhet.

Landskapskaraktärsområdena skiljer sig mycket åt vad gäller storlek och befolkningsantal. Ca två tredjedelar av kommunens befolkning bor i Vombsjösänkan, en tredjedel i Södra mellanbygden och bara 5 % av kommunens invånare bor i de övriga karaktärsområdena. Samtliga av kommunens tätorter är lokaliserade i Vombsjösänkan och Södra mellanbygden, undantaget Sövde som ligger på gränsen mellan Vombsjösänkan och Snogeholms - Krageholmsjöns godslandskap.

Befolkningsutveckling

År 2020 hade Sjöbo kommun 19 412 invånare. Mellan 2002 och 2020 ökade invånarantalet i Sjöbo kommun med i genomsnitt ca 135 personer per år, det vill säga med 0,8 % per år.

Sedan 2010 är Sjöbo tätort, Blentarp och Sövde de tätorter vars andel av befolkningen har ökat

mest, mellan 25 och 30 %. Övriga tätorter har ökat med mellan 5 och 21 %. I några fall påverkas statistiken för en tätort mycket då en närliggande sommarby har omdefinierats och inkluderats i tätorten, till följd av att majoriteten av den fritidshusbebyggelse som fanns där från början gradvis har ombildats till permanentbostäder. Tätortsgrensarna har överlag ändrats sedan år 2010, och ofta kommit att utökas för att omfatta närliggande områden med bostadshus.

Karaktärsområdet Vombsjösänkan har haft en för kommunen mycket hög befolkningsökning under de senaste 10 åren. Kommunens totala befolkningsökning under denna period har i stort sett varit koncentrerad till detta område. Ökningen skiljer sig mycket från befolkningsökningen i övriga av kommunens karaktärsområden, där befolkning är i princip oförändrad under samma period. I området bor ungefär två tredjedelar av kommunens befolkning.

Åldersfördelning

Medelåldern i Sjöbo kommun är 43,8 år (44,4 för kvinnor och 43,3 för män) (SCB 2021), dvs. högre än rikssnittet (Länsstyrelsen Skåne 2020). Ålderssammansättningen hos befolkningen i Sjöbo kommun har förändrats sedan 2010. Överlag har befolkningen i åldern 55 + ökat, och det är också där den procentuella ökningen är som störst. Antalet i åldersgrupperna 0-4, 5-14 och 25-34 år har också ökat. Den största minskningen har skett i grupperna 15-24 och 35-44 år (SCB, 2020).

Sjöbo kommun har en äldre befolkning än Skåne som helhet. Procentuellt är det de äldre åldersgrupperna (70 +) och åldersgruppen 25-34 år som har ökat mest sedan 2011. Sjöbos andel befolkning i åldern 16-24 år är låg, inte bara i jämförelse med Skånes genomsnitt, utan även jämfört med många av Skånes

kommuner. Det är dock en av de åldersgrupper som förväntas öka mest till år 2031 i kommunens befolkningsprognos. Kommunen har en hög andel befolkning i ålder 45-64 år jämfört med Skånes övriga kommuner (Regionfakta, 2020).

Kommunens olika tätorter kan på en översiktlig nivå delas in i tre olika kategorier när det kommer till orternas åldersfördelning:

- **Blandade åldrar:** Sjöbo, Vollsjö och Lövestad liknar varandra och kommunens genomsnitt. Även Blentarp liknar dessa orter men har en högre andel barn och unga och en lägre andel äldre. Äsperöd liknar delvis dessa orter, men har en högre andel barn och unga.
- **En hög andel invånare i medelåldern:** Karup Nygård, Hemmestorp (gamla sommarbyar) och Sövde har en låg andel barn och unga och en hög andel invånare i medelåldern, samt en hög andel 65–79-åringar.
- **En hög andel unga vuxna:** Bjärsjölagård har en förhållandevis hög andel unga samt 20–29-åringar. Tätorten har en låg andel äldre.

Näringsliv och arbetsmarknad

De invånare som har sin arbetsplats i Sjöbo kommun är främst sysselsatta inom följande branscher: Byggverksamhet (16,9 % (7,2 % i riket)), vård och omsorg; sociala tjänster (15,2 % (16,1 % i riket)), utbildning (14 % (10,9 % i riket)), handel (11 % (11,8 % i riket)), jordbruk, skogsbruk och fiske (9,8 % (1,9 % i riket)) samt företagstjänster (7 % (12,2 % i riket)).

Näringsliv				
Förvärsarbetande befolkning 20-64 år (år 2017)				
	Företagare	Företagare i eget AB	Anställda inom jordbruk (inkl. jakt) samt service i anslutning härtill	Övriga anställda
Sjöbo kommun	9%	4%	6%	87%
Vombsjösänkan	6%	4%	4%	90%
Södra mellanbygden	14%	4%	10%	82%
Linderödsåsen	16%	2%	16%	82%
Snogeholms och Krageholmsjöns godslandskap	9%	6%	9%	85%
Romeleåsen	13%	7%	8%	80%

Högst andel företagare bland den förvärsarbetande befolkningen finns inom landskapskaraktärsområden Södra mellanbygden, Linderödsåsen och Romeleåsen.

År 2019 uppgick antalet nya företag per 1000 invånare mellan 16-64 år i Sjöbo till 10,3 vilket kan jämföras med 10,9 företag i Skåne och 10,6 företag i riket. Av de sysselsatta invånarna i Sjöbo hade år 2019 8,5 % (349 personer) av kvinnorna sin huvudsakliga inkomst som företagare. Motsvarande andel för män var 17,5 % (781). Totalt hade 13,2 % (1 130) sin huvudsakliga inkomst som företagare.

År 2020 uppgick antalet arbetslösa i Sjöbo till 627 vilket var en ökning med 68 personer sedan år 2000. Andelen arbetslösa av befolkningen mellan 16-64 år uppgick till 5,5 under både år 2020 och 2000. Antalet unga i Sjöbo som var öppet arbetslösa eller befann sig i arbetsmarknadspolitiska program var år 2020 98 personer, vilket var en ökning med 31 personer sedan år 2000. Andelen arbetslösa av befolkningen mellan 18-24 år ökade från 5,9 till 8,2 procent mellan år 2000 och 2020.

En väsentligt högre andel av kommunens kvinnor än män har en eftergymnasial utbildning. Samma trend kan ses för andelen ej sysselsatta - bland kommunens invånare är sysselsättningsgraden lägre bland kvinnor än bland män. Statistiken om näringsliv och

arbetsmarknad kommer från Region Skånes kommunrapport för Sjöbo.

Sysselsättning				
Andel sysselsatta av totalbefolkningen 20-64 år (2017)				
	Andel sysselsatta av totalbefolkningen	Andel sysselsatta av totalbefolkningen, kvinnor	Andel sysselsatta av totalbefolkningen, män	Andel kvinnor/män av totala antalet förvärsarbetande
Sjöbo kommun	81%	79%	83%	47% kvinnor 53% män
Vombsjösänkan	82%	80%	84%	48% kvinnor 52% män
Södra mellanbygden	80%	77%	82%	46% kvinnor 54% män
Linderödsåsen	78%	74%	84%	50% kvinnor 50% män
Snogeholms och Krageholmsjöns godslandskap	83%	86%	81%	53% kvinnor 47% män
Romeleåsen	86%	84%	87%	47% kvinnor 53% män

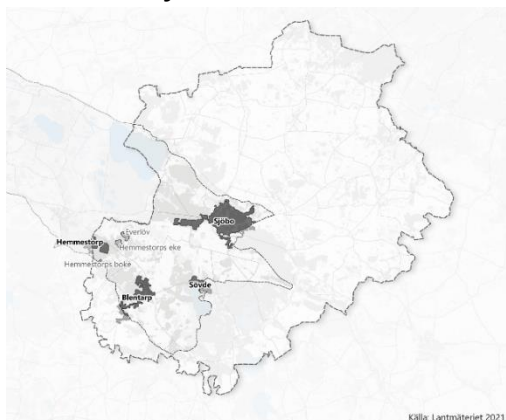
Högst sysselsättningsgrad i kommunen finns inom landskapskaraktärsområden Romeleåsen, Snogeholms och Krageholmsjöns godslandskap och Vombsjösänkan.

Pendlig				
Andel utomkommunala pendlare av förvärsarbetande totalbefolkning (2017)				
	Andel förvärsarbetande som pendlar utomkommunalt	Andel förvärsarbetande kvinnor som pendlar utomkommunalt	Andel förvärsarbetande män som pendlar utomkommunalt	Andel kvinnor/män av totala antalet pendlare
Sjöbo kommun	54%	52%	56%	45% kvinnor 55% män
Vombsjösänkan	56%	53%	58%	45% kvinnor 55% män
Södra mellanbygden	51%	50%	51%	44% kvinnor 56% män
Linderödsåsen	52%	52%	52%	49% kvinnor 51% män
Snogeholms och Krageholmsjöns godslandskap	57%	65%	48%	58% kvinnor 42% män
Romeleåsen	62%	64%	60%	49% kvinnor 51% män

Det är också inom landskapskaraktärsområden Romeleåsen, Snogeholms och Krageholmsjöns godslandskap och Vombsjösänkan som störst andel av förvärsarbetande befolkning pendlar utomkommunalt.

Orter

Inom Vombsjösänkan

Sjöbo

Sjöbo tätort är kommunens centralort med ca 8 400 invånare. I dagsläget präglas orten av en struktur som har sina rötter i det järnvägssamhälle som kulminerade under 1920- och -30-talen, och upphörde att existera under 1970-talet. Under de följande årtiondena utvecklades bebyggelsen med tyngdpunkt på enfamiljsbostäder och ett industriområde, och tätorten blev efterhand alltmer områdesorienterad (bostäder/handel/industri). I Sjöbo finns två skolor F-6 och en högstadieskola, samt nio förskolor. Det finns tre äldreboenden (varav ett med servicelägenheter), en dagcentral (inklusive servicelägenheter) och tre dagliga verksamheter.

I Sjöbo tätort ingår även Svansjö och Sjöbo sommarby, med ca 860 invånare. Dessa sommarbyar är till större delen omgivna av skogsmiljö och ligger placerade på en grusås i sydsluttning mot öppna landskap. Skogsmiljön gör att närliggande större vägars buller dämpas väl vilket bidrar till en lugn och fridfull miljö. Sommarbyarna antyder med sitt namn att områdena har ett ursprung som fritidsbebyggelse som idag övergått till ett bostadsområde med en hög andel

permanentboende och en lägre andel som fortfarande använder sin bostad som fritidsboende. Bebyggelsen består endast av bostäder varav en stor del utgörs av den ursprungliga fritidsbebyggelsen från 1960- och 70-talen, även om många är ombyggda eller utbyggda. Med tiden har andelen permanentboende i området ökat och i med detta har vissa byggnader förändrats. Trots det har den stugliknande karaktären bevarats.

Sysselsättningsgraden i Sjöbo tätort är förhållandevis hög, 82 % år 2019, det är dock en relativt låg andel av befolkningen i ålder 25-64 år i Sjöbo tätort som har en eftergymnasial utbildning, 25 % år 2019. En betydligt större del av kvinnorna jämfört med männen har högre utbildning än gymnasiet. En lägre andel kvinnor än män är förvärvsarbetande. En relativt hög andel av boende i bostadsrätt och hyresrätt är ej sysselsatt i jämförelse med boende i äganderätt.

Blentarp

Blentarp är en av kommunens serviceorter och även den näst största tätorten med ca 1 500 invånare. Det ursprungliga Blentarp växte upp före medeltiden kring platsen där kyrkan från 1100-talet idag ligger. Enligt kartor från 1825, som upprättades före skiftet, var Blentarp en stor by under början av 1800-talet med ett tjugotal större och mindre gårdar samt cirka 20 gathus belägna vid dagens kyrka. Efter skiftet minskade antalet gårdar och idag finns endast ett fåtal byggnader kvar från denna tid.

Nästa stora förändring för byn inträffade år 1931 då en brand utbröt. Skolan och samtliga hus längs Skomakargatan brann ner och dagens tegelbebyggelse uppfördes. Byns norra del har under 1970-talet och framåt kompletterats med villabebyggelse. Bebyggelsen i Blentarp består huvudsakligen av enfamiljshus i 1-2 våningar. I Blentarp finns

Storlskolan (F-6) och Friskolan Boken (F-6), två förskolor och ett äldreboende.

Sysselsättningsgraden i Blentarp är förhållandevis hög, 87 % år 2019, likaså andelen befolkning i ålder 25-64 år som har högre utbildning än gymnasiet, 39 % år 2019. En betydligt större del av kvinnorna jämfört med männen har högre utbildning än gymnasiet. Sysselsättningsgraden är något högre bland kvinnorna än bland männen.

Sövde

Sövde har ca 360 invånare. Sövde by med sin längs bygatan koncentrerade bebyggelse är präglad av Sövdeborgs gods genom bland annat gatehusen och klockaregården, före detta arrendegård. På en kulle i byns sydvästra del ligger socknens medeltidskyrka med kyrkogård belägen på en udde ute i Sövdesjön. Dessa äldre delar ingår i ett större område som är av riksintresse för kulturmiljövården.

Sysselsättningsgraden i Sövde är förhållandevis hög, 82 % år 2019. Andelen befolkning i ålder 25-64 med en eftergymnasial utbildning i Sövde är mycket hög, 42 % år 2019. En betydligt högre andel av kvinnorna jämfört med männen har högre utbildning än gymnasiet.

Karup Nygård

Karup Nygård har ca 410 invånare. Karup Nygård, eller Karup sommarby, har ett ursprung som fritidsbebyggelse men har idag övergått till ett bostadsområde med en stor andel permanentboende och en mindre andel som fortfarande använder sin bostad som fritidsboende. Mycket stora delar av bebyggelsen i Karup Nygård är uppförd under 1970- och 80-talen. Orten ligger vackert beläget i ett skogsområde mellan Sövde och Blentarp. Det är ett naturskönt område med möjlighet till fina naturupplevelser; här finns

vandringsleder, fiske, bad och Skånes första storkhågn med fritt häckande storkar.

Hemmestorp

Hemmestorp har ca 330 invånare. Fram till år 2018 klassificerades Hemmestorp enligt SCB som en småort, men orten har sedan dess istället blivit klassificerad som tätort. Bebyggelsen i Hemmestorp bestod ursprungligen av fritidshus, men har i hög grad ombildats till permanentboenden. Utanför Hemmestorp finns en förskola, ett föräldrakooperativ.

Sysselsättningsgraden i Hemmestorp är förhållandevis hög, 86 % år 2019. Det är en större andel av kvinnorna som inte arbetar jämfört med männen. Andelen befolkning i ålder 25-64 år med en eftergymnasial utbildning i Hemmestorp låg på 28 % år 2019. En betydligt högre andel av kvinnorna jämfört med männen har högre utbildning än gymnasiet.

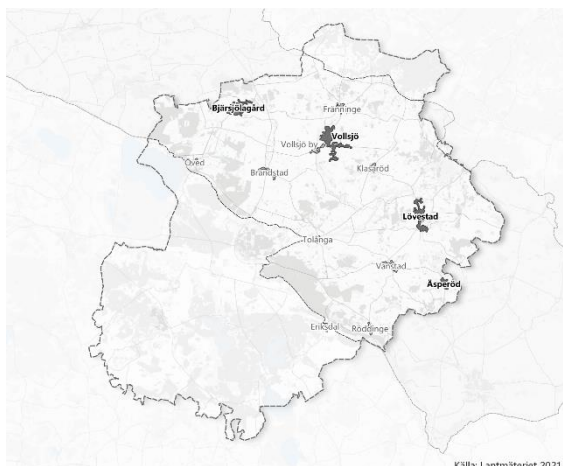
Småorter inom Vombsjösjökan

Everlöf, Hemmestorps Eke, Hemmestorps Boke

I övrigt finns sammanhållen bebyggelse vid bland annat Kumlatofta, Stora Rödde, Ilstorp, Björka, Omma, Brukshuset, Spjälla och Vressel.

Inom Södra mellanbygden

Vollsjö

Vollsjö har ca 830 invånare, är kommunens tredje största tätort och en av kommunens tre serviceorter. Det som karaktäriserar Vollsjö är framförallt de många kulturhistoriskt intressanta miljöer och byggnader som härrör från det sena 1800-talets stations samhälle tillsammans med de naturupplevelser som finns i direkt anslutning till tätorten genom skogen och Vollsjöån. I Vollsjö finns Vollsjö skola (F-6), samt en förskola och ett äldreboende (inklusive servicelägenheter). Det finns också en förskola i Fränninge, norr om Vollsjö. År 2018 tog Sjöbo kommun fram en ortsanalys av Vollsjö. Analysen har på många sätt varit vägledande för översiktsplanens riktlinjer och utbyggnadsförslag för Vollsjö, se Mark- och vattenanvändning - Vollsjö och Lövestad, och finns att tillgå via Sjöbo kommun.

Vollsjö har en hög andel äldre bebyggelse i jämförelse med tätorterna i södra delen av kommunen. Vollsjöns struktur utgår från torget i norr, det gamla stationsområdet i söder och Storgatan som binder ihop dessa platser. Tätorten karaktäriseras till stor del av den sekelskiftesbebyggelse som finns kvar kring delar av torget och längs med Storgatan

tillsammans med mer klassisk villabebyggelse. Landskapet i anslutning till tätorten präglas av jordbruksmark, steniga kuperade betesmarker, tätortsnära skog och Vollsjöån som rinner väster om det lilla samhället. Särskilt viktiga målpunkter i Vollsjö är torget, skolan, idrottsplatsen och det gamla spårområdet med Gröningen och Piratenmuseet.

Dagens Vollsjö kyrkby med sin kyrka och delvis bevarade äldre bebyggelse är framförallt präglad av 1800-talets jordbruksreformer. När laga skifte genomfördes under 1800-talet flyttade de flesta gårdarna i Vollsjö by ut till tilldelade jordlotter och kvar i byn fanns endast ett fåtal byggnader. Flera av de tomter som lämnades tomma bebyggdes sedan under framförallt 20- och 30-tal med villor. När järnvägen anlades 1866 stagnerade utvecklingen av kyrkbyn då Vollsjö stations samhälle växte fram norr om den gamla bykärnan. Stations samhället uppstod inte kring själva tågstationen, utan runt torget ungefär 500 m därifrån. Vid torget finns fortfarande flera sekelskiftesbyggnader bevarade, där Hotel Svea är den mest karaktärgivande. Med sin tegelbebyggelse, officiella byggnader, torg, affärer, hantverksbostäder och stationsområde illustrerar Vollsjö ett samhälle som uppkommit i samband med järnvägens tillkomst. Trots att stationshuset revs 1983 är fortfarande flera historiska miljöer bevarade, bland annat pumphus, banvaktstuga och järnvägsbro, inte minst tack vare det kulturhistoriska intresse som knutits till Vollsjö genom att stationsområdet utgör miljön i flera av Fritiof Nilsson Piratens berättelser. Under år 2021 utfördes en kulturmiljöinventering i Vollsjö av GOD BOSTAD Kulturmiljökonsult. Inventeringen har arbetats in i den fördjupning som finns för

Vollsjö i översiktsplanen, se *Mark- och vattenanvändning – Vollsjö och Lövestad*.

Lövestad

Lövestad har ca 670 invånare, är kommunens fjärde största tätort och en av kommunens tre serviceorter. Det som karakteriserar Lövestad är de många kulturhistoriskt intressanta miljöer och byggnader som härrör från det sena 1800-talets stationssamhälle tillsammans med det böljande jordbrukslandskapet, natursköna vägar och rullstensåsarna väster om tätorten. I Lövestad finns Lövestad skola (F-6), en förskola, samt ett äldreboende och dagcentral. År 2018 tog Sjöbo kommun fram en ortsanalys av Lövestad. Analysen har på många sätt varit vägledande för översiktsplanens riktlinjer och utbyggnadsförslag för Vollsjö, se *Mark- och vattenanvändning - Vollsjö och Lövestad*, och finns att tillgå via Sjöbo kommun.

Lövestad har en hög andel äldre bebyggelse i jämförelse med tätorterna i södra delen av kommunen. Lövestads struktur är uppbyggd kring det gamla stationsområdet, där stationshuset finns bevarat än i dag. De tidiga byggnaderna uppfördes på västra sidan av järnvägen, i kvarteren närmast stationen och längs de större genomfartsgatorna och orten har under andra halvan av 1900-talet expanderat med villabebyggelse i de östra och södra delarna. De platser som är särskilt viktiga målpunkter i Lövestad är marknadsplatsen, skolorna, idrottsplatsen och badet. Flest rekreativa naturvärden finns omkring banvallen, idrottsplatsen och i anslutning till naturreservatet Lövestad åsar.

Järnvägssträckningen Ystad – Bjärsjölagård anlades på 1860-talet och längs banan växte flera stationssamhällen upp med några kilometers intervaller, varav Lövestad var ett. Lövestad stationssamhälle byggdes upp ungefär en kilometer norr om Lövestad by.

Lövestad växte fram kring järnvägsstationen och blev snart sockencentrum och ett livskraftigt samhälle med jordbruket som huvudsaklig näring. Som mest fanns 30 - 40 verksamheter, bland annat järnvägshotell, spannmålshandlare, andelsbageri, andelsbränneri och äggförening. När jordbrukets betydelse efter hand minskade och bilismen ökade under mitten på 1900-talet blev Lövestads roll mindre betydande som stationssamhälle. Detta ledde till att godstrafiken upphörde 1975 för att sedan följas av nedlagd persontrafik 1981. Lövestad by har lyfts fram som en särskilt värdefull kulturmiljö av Länsstyrelsen i Skåne som menar att den är ett klassiskt exempel på en typ av äldre tiders kyrkbyar som präglats av skiftesreformerna.

Under år 2020 utfördes en kulturmiljöinventering i Lövestad av Olga Schlyter Kulturmiljökonsult. Inventeringen har arbetats in i den fördjupning som finns för Lövestad i översiktsplanen, se *Mark- och vattenanvändning – Vollsjö och Lövestad*.

Bjärsjölagård

Bjärsjölagård har en hög andel äldre bebyggelse i jämförelse med tätorterna i södra delen av kommunen. Större delen av Bjärsjölagård byggdes före år 1950 och har sedan dess utvecklats gradvis. Ett för orten större villaområde tillkom under 1970-talet. Bjärsjölagård har ca 400 invånare. Bjärsjölagård upplevde en blomstringstid i och med järnvägens tillkomst år 1865. Ett mindre stationssamhälle uppstod då, vilket stationsområdet med sin tegelbyggnad minner om. Stationssamhället var starkt präglat av godset och en del byggnader fungerade som arbetarbostäder.

Bjärsjölagård var tänkt att bli en stor knutpunkt längs den planerade järnvägen från Ystad till

norra Skåne. Därför revs stationshuset från 1860-talet och ersattes med en ny, stor och pampig stationsbyggnad under 1910-talet. Men planerna på utbyggnad av järnvägen förverkligades aldrig, och kvar finns ett stort stationshus som aldrig kom att utnyttjas fullt ut. Idag består bebyggelsen främst av tegelhus uppförda under 1920-1940-talen.

Äsperöd

Äsperöd har ca 270 invånare och är kommunens minsta tätort. Den gamla järnvägsstationen är kulturhistoriskt intressant som ett tidstypiskt exempel på järnvägsstationer från den tid då den nu nedlagda järnvägslinjen byggdes. Stora delar av Äsperöd är byggda före år 1930, samt på 40- och 50-talen. Sedan dess har tätorten utvecklats gradvis, med bland annat en relativt omfattande utveckling av ett par bostadsområden på 1970-talet.

Småorter inom Södra mellanbygden

Fränninge, Vollsjö by, Klasaröd, Brandstad, Öved, Tolånga, Vanstad, Eriksdal, Röddinge

I övrigt finns sammanhållen bebyggelse vid bland annat Vallarum, Skartofta, Elestorp, Östra Kärrtorp, Klamby, Vollsjö ängar, Stenhaga, Näsby, Heingetorp, Eggelstad och Ljunghusen.

Inom övriga karaktärsområden

Inom karaktärsområde Linderödsåsen finns inga enligt SCB definierade tät- eller småorter. Däremot finns sammanhållen bebyggelse vid Starrarp, Bjälkhult och Bokeberg.

Inom karaktärsområde Snogeholms- och Krageholmsjön godslandskap finns inga enligt SCB definierade tät- eller småorter, eller områden med sammanhållen bebyggelse, med undantag från delar av Sövde (beskrivs under karaktärsområde Vombsjösjönsänkan).

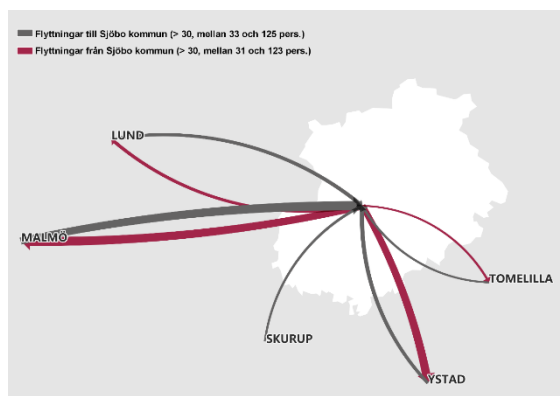
Inom karaktärsområde Romeleåsen finns småorten Knickarp. I övrigt finns vissa områden med sammanhållen bebyggelse omkring Dalvik, Råsåkra och Ramnakullen.

BOSTADSBEBYGGELSE

Flyttmönster

Sedan många år har kommunen ett positivt flyttnetto. Inflyttning till Sjöbo kommun skedde under år 2017 och 2018 främst från Malmö, Lund, Ystad och Tomelilla kommuner. Samma mönster kan ses vad gäller utflyttning från kommunen. Kartbilden visar enbart flyttningar till och från tätorter, med fler än totalt 30 flyttningar under åren 2017 och 2018 (SCB). Flyttningar inom kommunen visas inte i kartbilden. Bilden visar att flyttningar främst sker mellan kommunernas centralorter, det vill säga mellan Malmö och Sjöbo, Lund och Sjöbo, Skurup och Sjöbo, Ystad och Sjöbo och Tomelilla och Sjöbo. Naturligtvis sker flyttningar även till och från kommunens övriga delar, men siffrorna är inte lika stabila som de mellan centralorterna, utan varierar mer mellan åren.

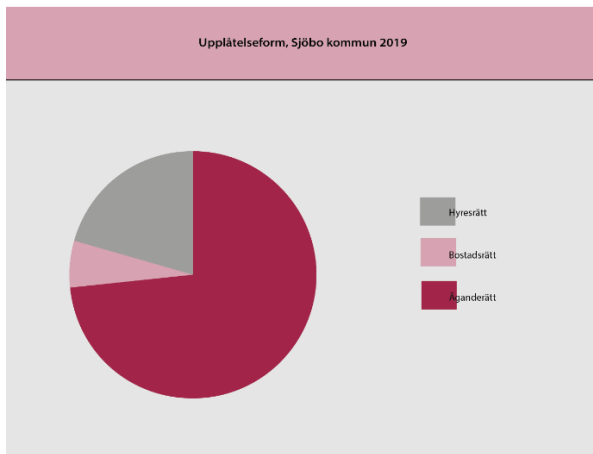
Kommunens bostadsbestånd

I rapporten Regional bostadsmarknadsanalys för Skåne 2020 (Länsstyrelsen Skåne) jämförs bostadsbeståndet i kommuner i olika

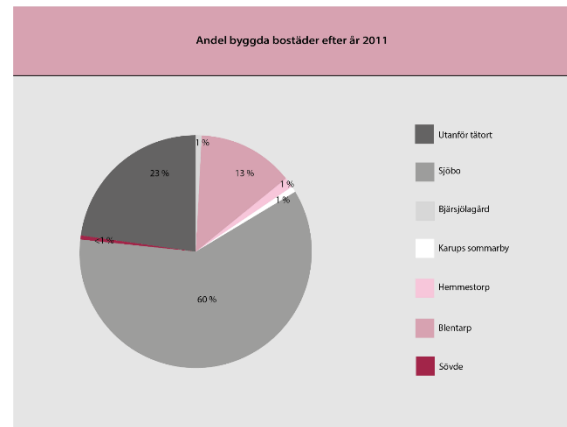
kommungrupper. Sjöbo tillhör tillsammans med 12 andra kommuner kommungruppen Pendlingskommun nära större stad. Rapporten beskriver att det samlade bostadsbeståndet i gruppen består av en hög andel äganderätter och en låg andel bostads- och hyresrätter jämfört med genomsnittet för Skåne. Sjöbo kommun är den kommun i gruppen som tydligast uppvisar det mönstret.

Bostadsarean anges för varje bostad och är i allmänhet lika med den avgifts- eller hyresgrundade area som anges på kontrakt eller motsvarande upplåtelsehandling. Enligt Region Skånes kommunrapport för Sjöbo har Sjöbo kommun en högre andel bostäder med bostadsarea > 90 m² i jämförelse med Skåne och riket.

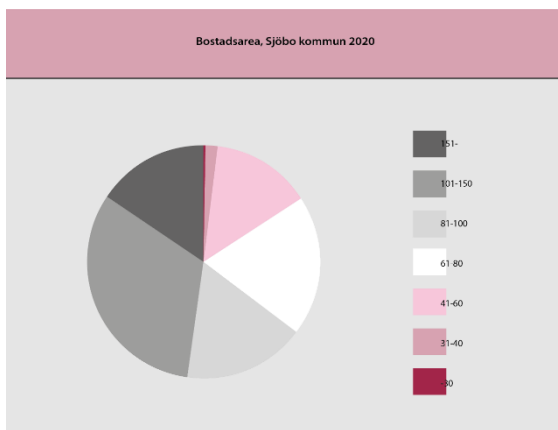
Enligt Länsstyrelsen Skåne (2020) kommer en mycket hög andel av de som flyttar till nyproduktion i Sjöbo kommun från den egna kommunen. I Skåne är det bara Hörby, Östra Göinge, Perstorp, Örkeljunga och Klippan som har liknande siffror. Jämfört med Skåne som helhet har Sjöbo kommun ett relativt lågt antal färdigställda lägenheter i nybyggda hus 2014-2018 i relation till kommunens befolkning 2013 (Länsstyrelsen Skåne 2020). Siffran liknar den för de flesta kommuner i norra och mellersta Skåne.

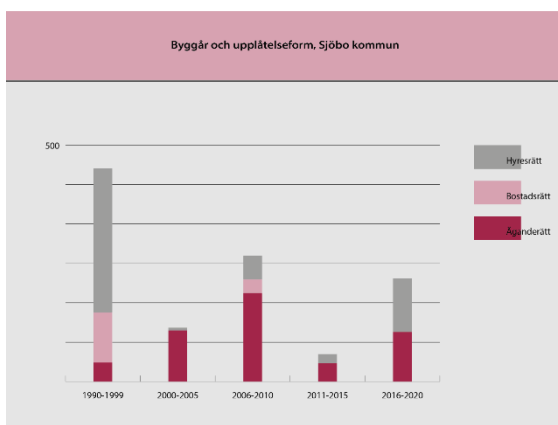
Fördelning av upplåtelseformer i kommunen. Kommunrapport Sjöbo (Region Skåne, 2019). Bearbetat av Sjöbo kommun.

Geografisk fördelning av byggda bostäder sedan år 2011. SCB 2020. Statistiken baseras på kommunens invånare och inte på det faktiska bostadsbeståndet. Den visar emellertid korrekt på att majoriteten av det byggda bostadsbeståndet sedan år 2011 finns i Sjöbo tätort och Blentarp.

Fördelning av bostadsarea i kommunen. SCB 2020. Bearbetat av Sjöbo kommun.

Upplåtelseform och byggnadsår 1990-2020. Siffrorna avser både lägenheter i flerbostadshus och i småhus. SCB 2020.

Befolkningsprognoser

Sjöbo kommun

- Enligt Statistiska centralbyrån (SCB):**
 Sedan år 2020 finns befolkningsframskrivningar för samtliga av Sveriges kommuner att tillgå på SCB:s hemsida. Enligt SCB kommer den totala befolkningen i Sjöbo kommun att öka fram till år 2030, till ca 20 000 invånare, dvs. med ca 0,3 % per år. Den högsta procentuella och absoluta ökningen förväntas ske i åldersgruppen 85 +.
- Enligt Region Skåne:** Enligt Region Skånes befolkningsprognos 2020-2029 förväntas befolkningen i regionen öka med 8,8 %, eller 121 000 invånare till och med år 2028. I början av prognosperioden förväntas ökningen vara starkare. I prognosen förväntas flyktingströmmar från Syrien, Afghanistan och Irak minska kraftigt under prognosperioden, mycket på grund

av gränskontroller och hårdare lagstiftning i Sverige och många andra länder. Äldre barn och personer i åldersgruppen 80 + förväntas öka mest. Det är främst i Malmö, Lund och Helsingborg som den stora befolkningsökningen kommer att ske, dock förväntas folkmängden ha ökat i de flesta skånska kommuner i slutet av prognosperioden. År 2029 förväntas Sjöbo kommun ha ca 20 500 invånare, dvs. ca 0,5 % per år. Den högsta procentuella ökningen förväntas ske i åldersgruppen 85 +, följt av åldersgruppen 20-24 år.

- **Enligt Sjöbo kommun:** Enligt Sjöbo kommuns befolkningsprognos från 2021 (KAAB) förväntas befolkningen växa till år 2031, till ungefär 21300 personer, dvs. ca 0,8 % per år. Prognosen tar hänsyn till aktuella bostadsutvecklingsprojekt i kommunen, men är något lägre räknad, eftersom det kan antas att alla planerade projekt inte genomförs. De största ökningarna förväntas ske i de äldre och yngre åldersgrupperna. De åldersgrupper som främst förväntas öka, i kommunen som helhet men även i samtliga kommundelar, är 19-24 och 80 +. Åldersgruppen 25-39 år förväntas öka i delområde Sjöbo, men minska i alla andra delområden. Gruppen 65-79 år förväntas minska i Sjöbo delområde, men öka i alla andra delområden.

Befolkningsprognos per delområde

Enligt Sjöbo kommuns befolkningsprognos från 2021 beräknas följande befolkningsutveckling per delområde fram till år 2031:

Sjöbo: Ca 1600 personer, dvs. ca 85 % av den totala förväntade befolkningsökningen. Högst procentuell ökning av åldersgruppen 19-24 år (ca 50 % eller ca 230 personer). Högst absolut ökning av åldersgruppen 40-64 år (ca 600

personer, dvs. ca 25 %). Det är bara i åldersgruppen 65-79 år som befolkningen förväntas minska (ca 10 %, dvs. ca 130 personer).

Blentarp: Ca 170 personer, dvs. ca 10 % av den totala förväntade befolkningsökningen. Högst procentuell och absolut ökning av åldersgruppen 80 + år (ca 140 %, dvs. ca 200 personer). Högst procentuell och absolut minskning i åldersgruppen 25-39 år (ca 20 %, dvs. ca 140 personer).

Vollsjö: Ca 15 personer, dvs. ca 1 % av den totala förväntade befolkningsökningen. Högst procentuell ökning av åldersgruppen 80 + år (ca 35 %, eller ca 50 personer). Högst absolut ökning av åldersgruppen 56-79 år (ca 80 personer). Högst procentuell och absolut minskning i åldersgruppen 25-39 år (ca 20 %, dvs. ca 80 personer).

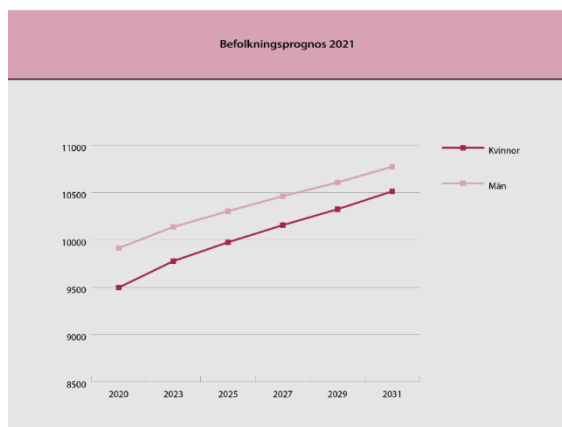
Lövestad: Ca 30 personer, dvs. ca 1,5 % av den totala förväntade befolkningsökningen. Högst procentuell och absolut ökning av åldersgruppen 80 + år (ca 100 %, dvs. ca 120 personer). Högst procentuell och absolut minskning i åldersgruppen 25-39 år (ca 20 %, dvs. ca 90 personer).

Bjärsjölagård: Ca 40 personer, dvs. ca 2 % av den totala förväntade befolkningsökningen. Högst procentuell ökning av åldersgruppen 80 + år (ca 80 %, dvs. ca 25 personer). Högst absolut ökning av åldersgruppen 65-79 år (ca 60 personer, eller ca 40 %). Högst procentuell minskning av åldersgruppen 0-18 år (ca 15 %, dvs. ca 35 personer). Högst absolut minskning av åldersgruppen 40-64 år (ca 40 personer, dvs. ca 10 %).

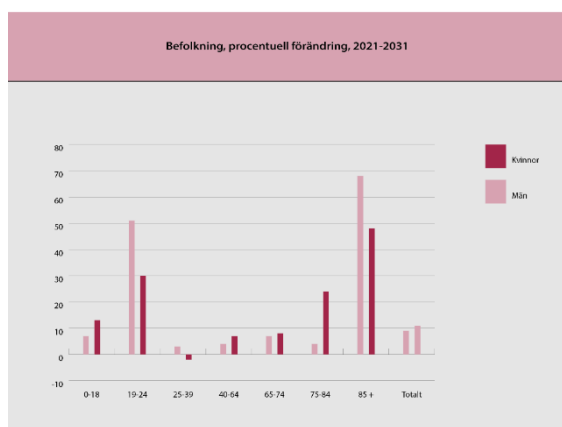
Majoriteten av de bostäder som behöver produceras per år för att möta den förväntade

befolkningsökningen behöver enligt prognosen med andra ord produceras i delområde Sjöbo. Övriga nya bostäder skulle för att möta befolkningsprognosen främst lokaliseras till Blentarps-området, dock inte alla.

KAAB, 2021. Bearbetat av Sjöbo kommun.

KAAB, 2021. Bearbetat av Sjöbo kommun.

Bostadsförsörjning i ÖP2040

Översiktsplan 2040 pekar ut Sjöbo tätort, Blentarp, Vollsjö och Lövestad som bebyggelsenoder, det vill säga som platser där kommunen initierar nytt bostadsbyggande, se Utvecklingsstrategi. Den absoluta majoriteten av befolkningsökningen i kommunen fram till år 2031 förväntas ske i delområde Sjöbo, följt av Blentarp, vilket också stämmer överens med utvecklingen i kommunen under de senaste tio åren. Fördjupade översiktsplaner för Sjöbo tätort och Blentarp gäller parallellt med denna översiktsplan.

I dagsläget har kommunen en relativt splittrad och gles bebyggelse, vilket innebär stora kommunalekonomiska kostnader för till exempel VA och infrastruktur samt sämre förutsättningar för en god kollektivtrafik. En splittrad bebyggelsestruktur skapar också svårdefinierade grönytor som ofta får låga kvaliteter. Denna typ av struktur, med en stor del gles småhusbebyggelse, innebär en ensidig bostadsförsörjning där inte alla får sitt bostadsbehov uppfyllt.

Med anledning av kommunens nuvarande bostadsbestånd samt den befolkningsprognos som tagits fram för kommunen föreslås i Översiktsplan 2040 en förtätning av bostäder, av varierad typ och upplåtelseform. Eftersom Sjöbo tätort och Blentarp inte omfattas av översiktsplanen föreslås förtätad bebyggelse i serviceorterna Vollsjö och Lövestad, för att öka orternas attraktivitet och stärka förutsättningarna för en hållbar utveckling i kommunen som helhet, samt för att möta de behov som finns vad gäller prognostiserad befolkningsökning i dessa delområden. Mer information om Vollsjö och Lövestad, se *Mark- och vattenanvändning - Vollsjö och Lövestad*.

VERKSAMHETER

Näringsliv

Sjöbo kommuns geografiska läge, med närhet till Öresunds-, Greater Copenhagen- och Östersjöregionen är en positiv etableringsfaktor för företag. Det ger även invånarna tillgång till ett rikt utbud av arbetstillfällen inom ett möjligt avstånd. Dominerande näringslivssektorer inom kommunen är jordbruk, bygg, verkstad och handel. Inom jordbrukssektorn har det skett en successiv förändring över åren i samband med att en del jordbruksföretag även har blivit betydande besöksmål.

Kommunens besöksnäring

Det finns en hög potential att utveckla kommunens besöksnäring, kopplat till jordbruksverksamheter och/eller kultur- och naturmiljöer. De flesta av kommunens större besöksmål ligger utanför kommunens tätorter. Exempelvis finns många fina rekreatiomsområden och verksamheter knutna till slottsmiljöer vid Öved, Tulllesbo, Snogeholm, Bjärsjölagård och Sövdeborg slott, samt i anslutning till kommunens sjöar och vattendrag. Eriksgården är en annan typ av populärt besöksmål med direkt bäring på markens produktionsvärde. Sådana verksamheter, i kombination med kommunens höga naturvärden och stora artrikedom, medför en hög potential att utveckla tillgången till upplevelser och mötesplatser för kultur-, natur- och måltidsturism, vilket kan ha stor inverkan på kommunens fortsatta

hållbarhetsarbete. Goda förutsättningar för utbyggd IT-infrastruktur är en mycket viktig del av näringslivsutvecklingen, se *Planeringsförutsättningar - Teknisk försörjning.*

Kommunens hästnäring

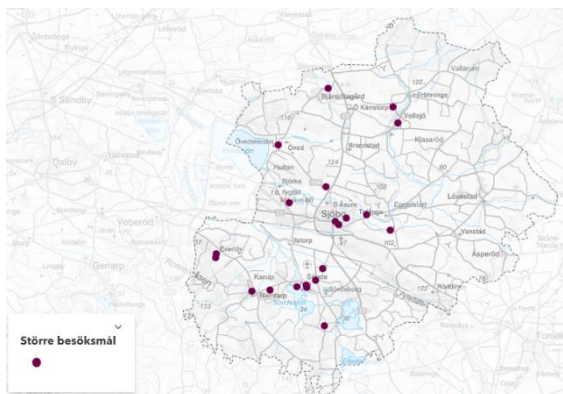
Sjöbo kommun har en omfattande hästnäring och betraktas som en hästvänlig kommun. Hästen har en stor betydelse för kommunen både idag och historiskt. I kommunen finns 120 hästar per 1000 invånare. De senaste 20 åren har hästantalet ökat och så även företagandet inom hästnäringen. Företagen som finns inom området är både stora professionella företag och små hobbyverksamheter. I kommunen finns 5 ryttaföreningar.

Tack vare sitt geografiska läge och landskapets utformning har kommunen goda förutsättningar för att attrahera hästnäringen ytterligare. Insatser och satsningar bör vara utformade så att de hjälper företagare med omställningar som eventuellt kan komma att behövas i framtiden för att de ska kunna växa ytterligare. En satsning på hästnäringen bidrar till fler arbetstillfällen för kommunen och bidrar till en levande landsbygd.

Genom ett bra stöd från kommunen kan företagen växa, vilket både kan ge fler besökare till kommunen, bättre hälsa för kommunens invånare och hjälp för de som behöver rehabilitering. Hästnäringen bidrar också med att arrangera stora evenemang som kan bidra till besöksnäringen.

Planberedskap

Det största planlagda verksamhetsområdet inom kommunen finns inom gränsen för den fördjupade översiktsplanen för Sjöbo tätort (detaljplan P242, Företagspark Södra Åsum). Utanför Sjöbo tätort finns i dagsläget mycket lite planlagd mark för verksamhetsområden.

Större besöksmål där siffror över antal besökare har samlats in (2019)

Försvaret

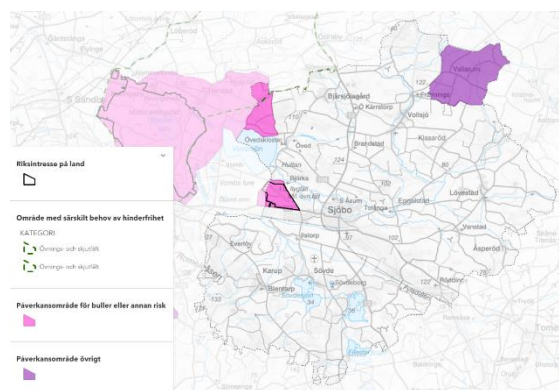
Försvarets riksintressen och påverkansområden

Övnings- och skjutfält utgör omistliga produktionsresurser för Försvarsmaktens övningar och är därför områden av riksintresse. I Sjöbo kommun ligger Björka övningsfält som är ett utpekad riksintresse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9§ andra stycket Miljöbalken. Inom kommunen finns också ett *Påverkansområde för buller eller annan risk* tillhörande Revingeheds övningsfält med skjutbanor, ett *Område med särskilt behov av hinderfrihet* samt ett *Påverkansområde övrigt*.

Den verksamhet som konstituerar riksintressena innebär påverkan på omgivningen genom skottbuller som kan uppfattas som störande. I vissa fall kan verksamheten även innebära annan påverkan. Verksamheten vid övningsfälten omfattar övningar med band- och hjulfordon samt

skjutning med finkalibrig ammunition på skjutbanor och i närliggande terräng.

Vissa av Försvarsmaktens riksintressen omfattas av sekretess, varpå själva riksintressets geografiska utbredning inte kan redovisas öppet. Tillhörande påverkansområden (s.k. Påverkansområde övrigt) omfattas dock inte av sekretess. För riksintressen som omfattas av sekretess finns en samlad värdebeskrivning.

Verksamheter

Tillstånds- eller anmälningspliktiga verksamheter

A-, B- och C-objekt utgör miljöfarlig verksamhet enligt Miljöbalkens 9 kapitel. Klassningen beror bland annat på verksamhetens omfattning. I Sjöbo kommun finns B-, och C-objekt, till exempel täkter, avloppsreningsverk, lantbruk, skjutbanor, vindkraftverk och flygfält. För B-objekt söks tillstånd hos Länsstyrelsen och för C-objekt krävs anmälan till Sjöbo kommun. Mer information om kommunens tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter finns i avsnittet *Planeringsförutsättningar - Miljö- och klimatrisker*.

Sövde flygfält

Sjöbo/Sövde Flygfält tillhör kommunens C-verksamheter. Till flygfältet finns en del särskilda aspekter att ta hänsyn till vid bland annat bygglovshandläggning, se Mark och vattenanvändning - Mark- och vattenanvändningskarta - Verksamheter.

Flygfältet anlades under 30-talet av flygvapnet och tillhörde F10 i Ängelholm. Under mitten av 60-talet etablerades flygklubbsverksamheten på flygplatsen och den fick allt mindre militär betydelse. Sedan mitten av 90-talet ägs hela flygfältet av Sjöbo kommun och sedan dess används flygplatsen endast av civilflyg (motor- och segelflyg) samt modellflyg. Flygfältet är lokaliserat norr om Sövde tätort.

Det finns begränsningar i luftrummet kring Sjöbo/Sövde Flygfält. Detta till skydd för startande och landande flygplan. Bilderna nedan beskriver de begränsningsytor som inte får penetreras av byggnader, master, vindkraftverk eller andra hinder.

Skjutbanor

I kommunen finns tre anmälningspliktiga skjutbanor, vid Sjöbo Ora, Sövdeborg och Öveds kloster. I kommunen finns också två icke-anmälningspliktiga skjutbanor, vid Röddinge och vid Sövdeborg. Även ifall skjutbanorna inte är anmälningspliktiga, behöver hänsyn tas till dem vid bygglovsprövning och fysisk planering

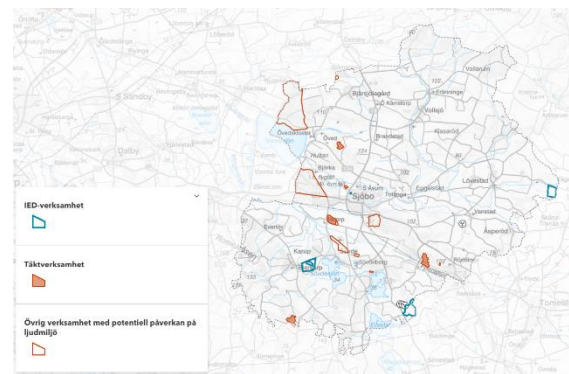
eftersom de kan anses ha en viss påverkan på omgivningen, se Mark och vattenanvändning - Mark- och vattenanvändningskarta - Verksamheter.

Motorsportbanor

Även motorsportbanor har en påverkan på sin omgivning. I Sjöbo kommun finns två anmälningspliktiga motorsportbanor, vid Ilstorps och Omma-området i Sjöbo tätort.

Lantbruk

I kommunen finns ett antal tillstånds- eller anmälningspliktiga lantbruk, inklusive så kallad industriutsläppsverksamheter (IED). Lantbruken är utspridda i kommunen, med en viss tyngdpunkt mot de nordvästra delarna, dvs. Södra mellanbygden.

Omgivningspåverkande verksamheter (ej lantbruk).

Materialutvinning

Det regionala materialhushållningsprogrammet

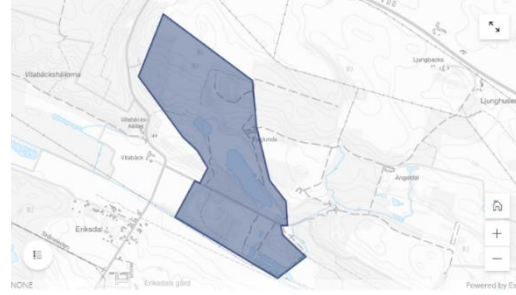
Det regionala materialhushållningsprogrammet togs fram av Länsstyrelsen Skåne år 2005 och reviderades år 2012. Programmet innehåller sammanfattningsvis följande riktlinjer:

- Hushållning med befintliga resurser.
- Ökad återvinning av bygg- och rivningsavfall, schaktmassor, krossad reststen från blockstenstäckter samt lämpligt avfall från industriell verksamhet för användning som ersättning för i första hand lagkvalitativ ballast. Fler etableringar av återvinningsanläggningar i täkter.
- Ökad användning av markstabilisering vid bygg- och anläggningsarbeten i områden med leriga moräner.
- Ökad användning av morän som fyllnadsmaterial och i betong. Nya moräntäckter bör etableras.
- Krossat berg från bergtäkter är det huvudsakliga ersättningsmaterialet för naturgrus. Nya bergtäkter bör etableras.
- Avvecklade brytning och användning av naturgrus med kornstorlek större än 2 mm. Användning av naturgrus måste reduceras till betong och torrbruksbranchens behov av sand från täkter där sandfraktionen dominerar. Nya sandtäkter kan behöva etableras.
- Import bör övervägas för omfattande bygg- och anläggningsprojekt med stort ballastbehov i närheten av hamnar.

Riksintresse för mineral

Vissa mark- eller vattenområden innehåller värdefulla ämnen och mineral. De kan därför utgöra utpekade riksintressen, eftersom det är

en nationell angelägenhet att skydda dessa områden mot åtgärder som påtagligt kan försvåra utvinningen av dem. Syftet med riksintresset är att göra det möjligt att utvinna material inom områdena. Mängden material är dock förhållandevis begränsade. Det är därför av största vikt att materialet i största möjliga

utsträckning inte används till enklare ändamål där alternativa material är en fullgod ersättning (Länsstyrelsen, 2012).

I Sjöbo kommun är kvartssandtäkten vid Eriksdal utpekad som riksintresse för mineral. Kvartssandtäkten är belägen 8 km sydöst om Sjöbo. Förutom utritat område sträcker sig den geologiskt riksintressanta högre sandfyndigheten av kvartssand utanför det avgränsade området och är påvisad över en ca 4 km lång sträcka i Fyledalen. Täckten öppnades 1938 och sanden användes som råvara för glasframställning och vid järnbruk. Fram till år 2018 bedrev Fyleverken IMB AB bedrivit verksamhet på området, men i dagsläget bedrivs ingen täktverksamhet där.

För att fungera på ett rationellt sätt utan störningar har dagens samhälle i allmänhet ett allt större behov av en kontinuerlig tillförsel av högkvalitativa råmaterial. Uteblivna leveranser skulle omedelbart skapa stora problem. Sanden är av dokumenterat god kvalitet och förekomsten har utnyttjats i mer än 60 år. Till detta kan läggas dess goda brytningsmöjligheter varför den sammantaget utgör en viktig samhällsresurs. Även om kvartssanden för närvarande inte används till

glasframställning utgör den en viktig nationell resurs om nuvarande leveranser skulle utebli i en krissituation.

Pågående materialutvinning i kommunen

Täktverksamhet hör till kommunens B-verksamheter. Pågående täktverksamhet i kommunen är:

- **Typ:** Bergtäkt, moräntäkt. Fastighet(er): Ågerup 2:26, 2:27, 2:29, 2:30, 2:31, 2:32, 2:84 samt Slimminge 64:3, 64:4 i Skurups kommun. **Tillståndstid:** 2025-12-31.
- **Typ:** Grustäkt. Fastighet(er): Ilstorp 28:21. **Tillståndstid:** 2023-12-31.
- **Typ:** Bergtäkt. Fastighet(er): Övedskloster 2:39. **Tillståndstid:** 2048-09-18.
- **Typ:** Kvartsandtäkt. Fastighet(er): Fuglunda 1:7 och Röddingeberg 3:19. **Tillståndstid:** 2018-12-31. Ansökt om villkorsändring avseende efterbehandling och förlängd efterbehandlingstid. Ytterligare brytning är inte aktuellt.

Kunskapsunderlag skulle behövas för att kartlägga om nämnda täkter, framför allt

bergtäkter, kan försörja kommande efterfrågan från infrastrukturprojekt och bostäder inom kommunen och hur stor regional betydelse de har för Sjöbos grannkommuner.

Förutsättningar för täktetablering

År 2020 utförde Sigma Civil AB på uppdrag av Sjöbo kommun en utredning om kommunens geologiska förutsättningar för framtida täktetablering. Övriga bedömningar, såsom störningsrisker på grund av närhet till bostad eller andra motstående intressen, gjordes inte i samband med utredningen. I utredningen framkom två platser med geologiskt goda förutsättningar för bergtäkt, en i sydvästra och en i nordvästra delen av kommunen, samt fem platser med geologiskt goda förutsättningar för grus- och sandtäkt. Ett av områdena sammanfaller med den befintliga täkten vid Ilstorp (Skåne Grus AB). I den jordartsdata som använts till undersökningen, från Sveriges Geologiska Undersökning (SGU), pekas inga områden ut i Sjöbo kommun som särskilda moränområden utifrån ett ballastperspektiv, varpå inga geologiskt lämpliga platser för moräntäkter föreslås i utredningen.

Förutsättningar för framtida bergtäkt

Berggrund av god kvalitet lämpad för ballastproduktion finns endast på få ställen i Skåne där kristallin berggrund går i dagen (t.ex. Romeleåsen och Linderödsåsen), vilket kräver mellankommunalt samarbete i översiktsplanering och vid tillståndsgivning för att tillgodose skånska kommuners råvarubehov för infrastruktur och bostäder (SGU). Enligt det regionala materialhushållningsprogrammet är det huvudsakliga ersättningsmaterialet för naturgrus krossat berg från bergtäkter. I dagsläget återfinns två bergtäkter i Sjöbo kommun, i Övedskloster (AB Sydsten) och i Ågerup (Swerock AB). I kommunen finns två områden där bergkvalitetsundersökningar genomförts med avseende på ballast, ett i

norra delen av kommunen och ett i den södra, på Romeleåsen. Klass 1-material för järnväg, betong och väg återfinns i både den norra och södra delen av kommunen. I den utredning som gjordes år 2020 pekades särskilt två områden ut, ett i norra delen av kommunen och ett i södra. I det norra området, på Linderödsåsen, sammanfaller bedömda klass 1-bergmassor för järnväg och betong med klass 2-massor för vägmakadam. I det södra området sammanfaller klass 1-massor för järnväg, betong och makadam.

Det södra området är beläget på Romeleåsen. Åsen hyser höga natur-, rekreations- och kulturmiljövärden, vilket motiverar vidare undersökning av lämpligheten för nya bergtäkter i kommunens norra delar. Det södra området ligger också delvis inom ett av kommunens utredningsområden för vattenskydd, se *Planeringsförutsättningar - Teknisk försörjning*. Inom norra området finns befintlig sammanhållen bostadsbebyggelse. Dessa förutsättningar kan påverka möjligheterna för en framtida täktetablering.

Förutsättningar för framtida grus- och sandtäkt

För att kunna bestämma geologiskt lämpliga områden för sandtäkter i kommunen har olämpliga områden sorterats bort, utifrån materialförsörjningsprogrammets riktlinjer angående fraktioner och huruvida materialets volymer är bedömda som uttagbara. Efter utförd sortering efter kriterierna, återstod fem områden, inklusive en grus- och sandförekomst vid Ilstorp där en befintlig täkt är belägen (Skåne Grus AB).

Samtliga potentiella områden i kommunen med bäst geologiska egenskaper och som innehåller de kriterier som eftersöks i det regionala materialhushållningsprogrammet återfinns helt eller delvis i områden med höga

bevarandevärden vad gäller naturvård och kulturmiljö. Förekomsterna har också i sig själva ett högt bevarandevärde, då de kan vara viktiga både från en hydrogeologisk och en naturvårdsmässig synpunkt. Att anlägga en grus- och sandtäkt i dessa förekomster innebär därför per definition ett ingrepp i något av de bevarandevärden som satts upp av länsstyrelsen, kommunen och andra aktörer. Det finns ingen naturgrusförekomst i kommunen som inte bedömts inneha stora naturvärden eller helt sakna geologiska värden. Förekomsterna är dock en viktig resurs för samhällets funktioner och de båda intressena måste vägas mot varandra i tät dialog med berörda aktörer, invånare, tillsynsmyndigheter och andra intresse.

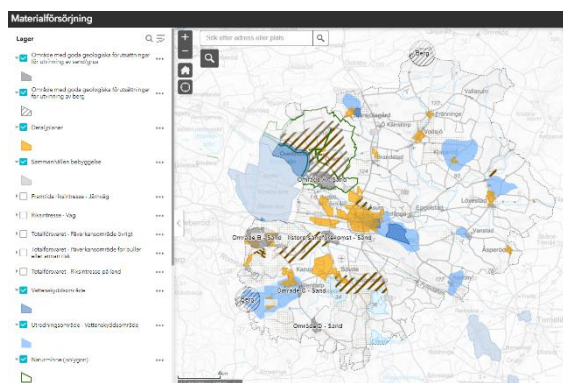
Alla de fem områdena i utredningen ligger i kommunens västra delar. Område B ligger mycket nära befintlig bostadsbebyggelse i Hemmestorp. Området vid Ilstorp sandförekomst sammanfaller med ett riksintresseområde för kulturmiljö, vilket kan påverka möjligheterna för framtida utökning av verksamheten. Område A ligger till stor del inom ett naturminne. Område C angränsar till ett utredningsområde för vattenskydd. Område D ligger delvis inom ett område som finns med i det regionala kulturmiljöprogrammet.

Kommunens bedömning

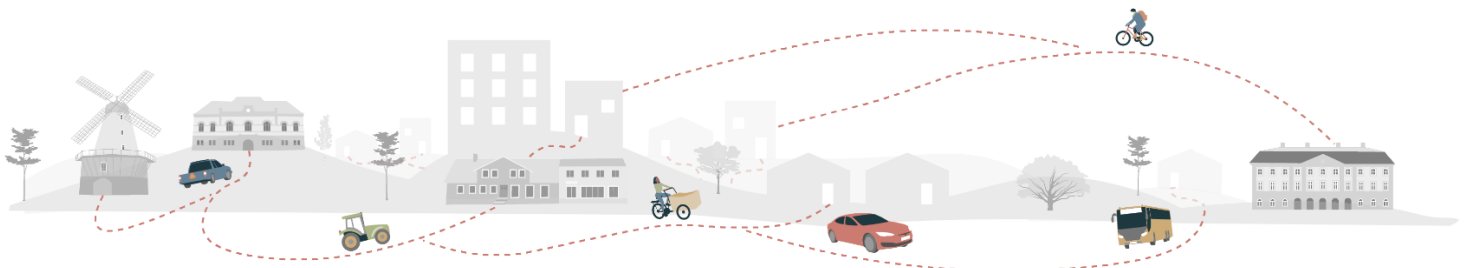
Sjöbo kommun har gjort den sammanvägda översiktliga bedömningen att inget av de i rapporten kartlagda områdena med geologiskt goda förutsättningar för utvinning av sand/grus eller berg kan anses direkt lämpliga för täktetablering i dagsläget, på grund av att alla områden sammanfaller med andra intressen såsom bostadsbebyggelse, kulturmiljövård, grundvattenskydd och dylikt. En bedömning görs dock alltid av Länsstyrelsen och/eller Mark- och miljödomstolen (MÖD) vid varje enskild täktansökan.

Utredningen pekar ut två områden med geologisk goda förutsättningar för bergtäkt. I SGUs data om grus och krossberg kan dock utläsas att även andra områden i kommunens norra och södra delar skulle kunna vara geologiskt lämpliga för bergutvinning, exempelvis området i kommunens nordöstra spets, även om bergkvalitén i de områdena inte är riktigt lika hög för både betong, järnväg och väg. Befintlig bostadsbebyggelse inom karaktärsområde Linderödsåsen är inte heller fullt så omfattande som inom karaktärsområde Romeleåsen. Andra förutsättningar, såsom värdefulla ostörda områden, närhet till större vägar och påverkan på/samverkan med Totalförsvarets intressen (Linderödsåsen omfattas till stor del av ett så kallat påverkansområde övrigt), behöver dock också vägas in i en eventuell framtida lämplighetsbedömning.

För mer information om kommunens förhållningssätt till den utredning som tagits fram, se *Mark- och vattenanvändning - Mark- och vattenanvändningskarta - Verksamheter*.

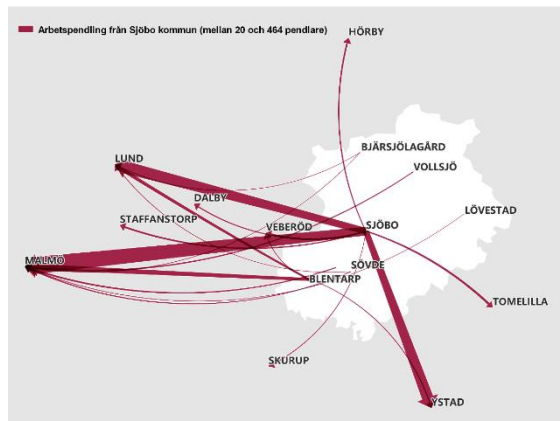

Geologiskt lämpliga områden för sand- och bergtäkter samt dessas relation med andra intressen. Brunstreckade och brunprickiga områden visar kommunens mest värdefulla kulturmiljöer.

MOBILITET

Pendling

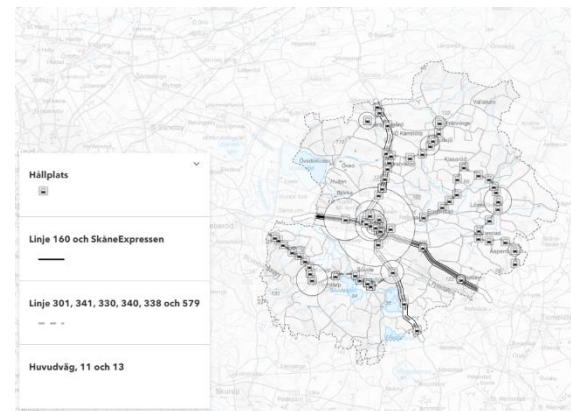
Sedan mitten av 1900-talet har Sjöbo utvecklats från att vara en utpräglad jordbrukskommun till att bli en kommun där många pendlar ut till omkringliggande större städer och tätorter. Ca 7000 av kommunens totalt ca 19 000 invånare pendlar ut och ca 2000 in för arbete/studier. År 2016 skedde den utpendlingen för arbete främst till Lunds kommun (ca 1300 pendlare) och Malmö kommun (ca 1230), följt av Ystad (ca 700) och Tomelilla (ca 300).

Kartbilden visar större pendlingsstråk mellan tätorter. I Sjöbo arbetar 46 % av de förvärvsarbetande i den egna kommunen medan övriga pendlar ut till arbete i andra kommuner (2017). Sjöbo ligger därmed bland de 15 skånska kommuner med lägst andel förvärvsarbetande som bor och arbetar i samma kommun. I Skåne som helhet var siffran 59 % år 2017.

Inpendling till kommunen sker främst från Ystad (ca 430 pendlare år 2017) och Tomelilla

kommun (340), följt av Lunds kommun (ca 280) och Malmö stad (ca 200 pendlare). Sjöbo tätort är det främsta målet för pendlingen. Även inomkommunal pendling sker, till Sjöbo tätort samt till centralorterna. Antalet kollektivtrafikresande och resesträckan per invånare i kommunen har ökat under de senaste åren.

Kollektivtrafik

I Sjöbo kommun går det starkaste busstråket längsmed väg 11, med busslinje 160 från Lund, samt SkåneExpressen 5 och 8 från Lund och Malmö. I de södra och norra delarna av kommunen finns också busslinjer till samtliga av kommunens tätorter: linje 301, 341 i söder och linje 330, 340, 338 och 579 i norr.

Den interaktiva kartan visar kommunens huvudsakliga kommunikationer. Väg 11 och 13 kan ses som vita streck med svart kontur. Kartan visar även busslinjer, hållplatser samt totalt antal påstigande år 2017 (>1000 stycken). En stor majoritet av påstigningarna skedde år 2017 på Sjöbo busstation, ca 330 000, följt av Sjöbo sommarby, ca 13 500. I övrigt skedde många av påstigningarna på

busshållplatser inom Sjöbo tätort samt på hållplatserna i Blentarp, Vollsjö och Lövestad, och Sövdeborgskorset.

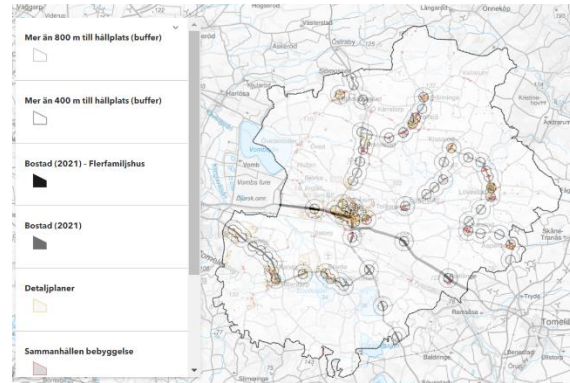
Avstånd till busshållplats

I Sjöbo kommun ligger ca 62 % av bostadshusen, samt samtliga av flerbostadshusen utom ett, inom 800 meters avstånd från en busshållplats, fågelvägen. Ca 32 % av bostadshusen, och 67 % av flerbostadshusen, ligger inom ett avstånd av 400 meter. Siffrorna 400 meter och 800 meter har hämtats från den parkeringsnorm som antogs i Sjöbo kommun år 2021. Avstånden är räknade utifrån samtliga busshållplatser, oavsett turtäthet. Turtäthet vid en hållplats kan variera över tid, utifrån exv.

befolkningsunderlag och efterfrågan, i högre grad än busshållplatsens läge, även om det senare också kan vara föremål för förändring. Turtätheten kan antas vara högre längsmed kommunens starkare stråk, dvs.

SkåneExpressen och linje 160. Enligt Framtidens kollektivtrafik på landsbygden, en förstudie som togs fram år 2019 i samarbete med bland annat Tomelilla kommun och Region Skåne, utgör dessa linjer tillsammans med linje 301 så kallat god tillgång till kollektivtrafik inom kommunen, medan linje 341, 340, 330, 338 och 579 ligger under kategorin mindre god tillgång till kollektivtrafik.

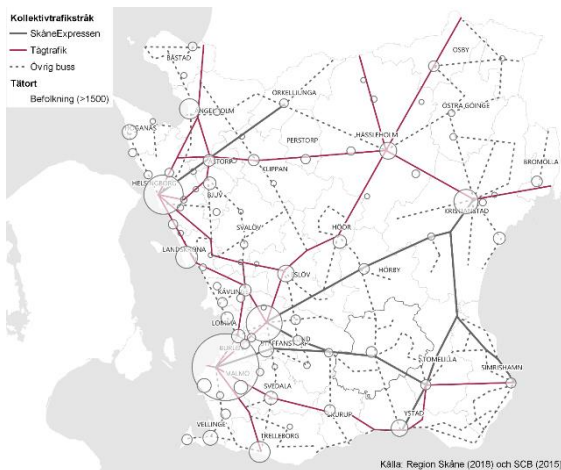
De flesta av kommunens detaljplaner och kartlagda sammanhållna bebyggelse ligger inom 400 eller 800 m från en busshållplats. Det finns emellertid ett par detaljplaner som ligger utanför dessa områden. I dessa finns ett antal lediga bostadstomter kvar. Även i Karup Nygård finns ett antal oexploaterade byggrätter som ligger längre än 800 meter från en busshållplats. I Bäretofta finns också en oexploaterad detaljplan som medger campingstugor.

Sjöbos plats i regionens kollektivtrafik

Enligt rapporten Ung i Sjöbo som togs fram år 2017 (Persson) är förbättrad kollektivtrafik den viktigaste frågan för de unga. En bättre kollektivtrafik skulle tillgängliggöra ett större utbud, göra det lättare att umgås och delta i fritidsaktiviteter, samt underlätta de ungas skolgång framöver. Framförallt gäller det kollektivtrafik till byarna.

De förutsättningar som finns idag gör det emellertid svårt att koppla ihop många av Sjöbos tätorter med starka kollektivtrafikstråk i Skåne. Den mycket förenklade kartbilden till höger visar att det starka kollektivtrafikstråket längsmed väg 11 skulle möjliggöra utveckling av endast en liten del av kommunen ifall hänsyn enbart togs till att utvecklingsområden bör ha god tillgång till kollektivtrafik. Befolkningsunderlaget i och omkring kommunen är relativt glest i jämförelse med övriga Skåne, framför allt de västra delarna. Om hela Sjöbo ska leva och utvecklas behövs andra lösningar.

Pilot plusresa

I mars år 2021 startade Skånetrafiken ett nytt pilotprojekt som ska göra det enklare för de som bor på landsbygden att resa kollektivt. Projektet kallas för pilot plusresa. Testområdet för detta pilotprojekt är Hässleholm och Osby kommun. Tanken med plusresa är att koppla ihop landsbygd med större trafikstråk. Fokus är främst på arbets- och studiependling men även fritidsresor för en fungerade vardag. Lösningen innebär att en resenär som har 2 km eller längre till närmaste hållplats ska kunna resa från hemmet till en av kollektivtrafikens hållplatser eller tvärtom. Till skillnad mot närtrafik, som är tidtabellsstyrt och ofta bara har enstaka avgångar per dag, så kan plusresor bokas mer när det passar resenären. Stegvis lansering av plusresa i övriga Skåne planeras starta i december 2022.

Planerade insatser

I Skånetrafikens Trafikförsörjningsprogram 2020-2030 pekas busstråket längsmed väg 11 genom Sjöbo tätort, Anklam och Röddinge ut som ett busstråk av regional betydelse.

Busstråket mellan Blentarp och Veberöd samt mellan Sjöbo tätort och Ystad, längsmed väg 13, pekas ut som ett busstråk av delregional betydelse.

I programmet finns planer på att utveckla de nuvarande SkåneExpress-linjerna längs med väg 11 till så kallad högkvalitativ busstrafik. Syftet är att uppnå en högkvalitativ kollektivtrafik på avstånd som lämpar sig för daglig pendling och som är attraktiv med bland annat hög resestandard och komfort. SkåneExpress 5 får kvartstrafik i stark riktning under peak-tid mot Lund och i andra riktningen så går alla turer till Simrishamn (halvtimmestrafik). SkåneExpress 8 har kvar sin nuvarande trafikering, en översikt pågår av möjligheter för snabbare genomfart i Veberöd. Sträckningen på kartan är ungefärlig.

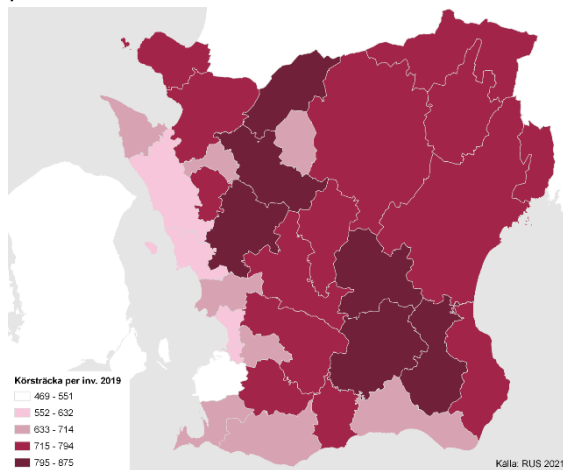
Väg

I Skåne står transportererna för nästan hälften av växthusgasutsläppen. I Sjöbo kommun står transportererna för en tredjedel av växthusgasutsläppen. Sjöbo kommun är en stor kommun till ytan och vi kör generellt längre sträckor samt har ett högre antal bilar per person jämfört med Sverige och Skåne.

Medan den totala biltätheten i Skåne år 2020 låg på 476 bilar per 1000 invånare, låg biltätheten i Sjöbo kommun samma år på 606 bilar per 1000 invånare. Den genomsnittliga körsträckan per person i Skåne var 641 mil år 2019. För Sjöbo kommun låg motsvarande siffra på 875 mil, vilket är en sänkning från föregående år, då 897 mil per invånare

registrerades. Sjöbo kommun har längst körsträcka i Skåne. Jämfört med våra grannkommuner har Sjöbo en hög förbrukning av diesel och bensin. Andelen miljöbilar i Sjöbo kommun låg på 12 procent vid årsskiftet 2020/2021, i Skåne var motsvarande siffra 14 procent.

Riksintresse

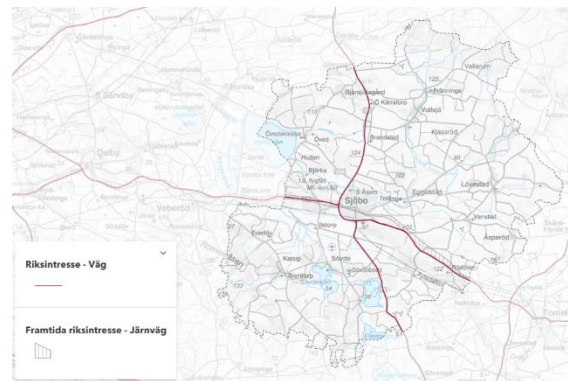
Kommunikationer

Riksvägarna 11 och 13 utgör grundstommen i kommunens vägnät. Vägarna ingår i regionens funktionellt prioriterade vägnät och är av regional betydelse för gods, dagliga- och långväga personresor, samt för kollektivtrafik. Väg 11 är av särskild betydelse för regional eller interregional trafik. Vägen förbinder Österlen med Malmö och Lund. Väg 13 är av särskild betydelse för regional eller interregional trafik. Den utgör en del av en viktig förbindelse från Mellansverige till södra Skåne, bland annat till Ystads hamn.

Sträckan Staffanstorp-Tomelilla är riksintresse för framtida järnväg och ett samhällsbyggnadsprojekt som främst syftar till att knyta samman östra och västra Skåne med Öresundsregionen och skapa förbättrad regional balans. Riksintresseområdet korsar kommunen i västöstlig riktning och går igenom

Sjöbo tätort längsmed gamla spårområdet i anslutning till dagens busstation. Simrishamnsbanan kallades den järnväg som gick mellan Malmö och Simrishamn via Tomelilla. Idag återstår endast delen Malmö-Staffanstorp. Under år 2020-21 pågår en statlig översyn över befintliga och framtida riksintressen.

I utredningens remissförslag (hösten 2020) föreslogs bland annat att riksintresse för riksvägar 11 och 13 samt Framtida riksintressen för järnväg tas bort.

Olycksrisk

Transport av farligt gods

Transportleder för farligt gods finns längsmed väg 11 och 13. Farligt gods är ett samlingsbegrepp för ämnen och produkter som kan skada människor, djur, miljö, egendom och annat gods om de inte hanteras rätt under bland annat transporter. Det kan till exempel vara gasol, olja och bensin. Länsstyrelsen har rekommendationer för hur olycksrisken och konsekvenserna av en olycka med farligt gods kan minimeras.

Det är viktigt att beakta transporter av farligt gods när ny bebyggelse planeras intill transportanläggningar, när ny transportinfrastruktur planeras och när markens användning ska förändras på annat

sätt. Om hänsynsfrågan hanteras tidigt i processen, till exempel genom lämplig lokalisering, kan risken för olyckor undvikas eller begränsas, och eventuella kostnader för riskreduktion minimeras. För mer information om riktlinjer för markanvändning i anslutning till transportvägar för farligt gods, se *Mark- och vattenanvändning - Mark- och vattenanvändningskarta - Transportinfrastruktur*.

I anslutning till väg 11 öster om Sjöbo tätort finns ett vattenskyddsområde. Åtgärder för att skydda mot föroreningar är vidtagna av Trafikverket i form av täta diken mellan Sjöbo tätort och Anklam. Det finns också en vattentäkt i närheten av väg 11 i Röddinge som inte har något vattenskyddsområde ännu, se *Mark- och vattenanvändning - Mark- och vattenanvändningskarta - Transportinfrastruktur*.

Trafikolyckor

I SÖRF:s handlingsprogram 2019-2022 enligt lag om skydd mot olyckor anges att trafikolyckorna i har Sverige ökat under de senaste åren. Mellan 2010 - 2017 ökade räddningstjänsternas insatser mot trafikolyckor med cirka 25 procent. Förklaringen ligger troligtvis i en ökande trafikmängd. I SÖRF:s insatsområde, det vill säga i kommunerna Sjöbo, Simrishamn, Tomelilla och Ystad, har trafikolyckorna emellertid istället minskat med cirka 25 procent under perioden 2010-2017. Antalet personskador har, under samma tidsperiod, minskat i motsvarande grad. Flest olyckor i kommunerna inträffar på de vägar som är hårdast trafikerade, det vill säga väg 11 och 13 (i Sjöbo kommun). Flest olyckor inträffar enligt statistiken under de tidpunkter på dygnet då pendlingstrafiken är som mest intensiv (SÖRF, 2019).

Cykel

Cykeln är ett transportmedel som har stor potential att ersätta bilen framför allt för kortare sträckor. Cykeln ger inte upphov till buller eller luftutsläpp och ökar fysisk aktivitet hos invånarna. Det i sin tur ökar folkhälsan och resulterar i stora sjukvårdsbesparingar för samhället. Cykling är också en populär fritidsaktivitet och en tillgänglig infrastruktur för cykling kan ge ökade möjligheter för landsbygdens besöksnäring.

Ett projekt som kommunen drivit är Cykla i Sjöbo som syftar till ett ändrat beteende för att få fler att cykla. Projektet utredde förutsättningar för ökat cyklande i Sjöbo samt åtgärder. Utredningen visar i stora drag att det finns ett intresse för utbyggnad av cykelnätet, att belysning är viktig för att öka cyklandet, att det är viktigt att se över antalet busshållplatser i kommunen samt cykelparkeringsmöjligheten vid dessa. I Sjöbo kommun är cykelvägnäten främst lokaliserade i centralort och serviceorter, samt mellan Blentarp och Sövde, Vollsjö och Fränninge och västerut från Sjöbo tätort.

Samspel med VA-försörjning

Infrastrukturen är av stor betydelse för hur VA-försörjningen ser ut och kan utvecklas och vice versa. Infrastrukturen påverkar exempelvis placering av vattenverk och reningsverk samt

ofta även ledningsdragning. Vid utbyggnad av allmän VA-försörjning kan synergieffekter uppnås med satsningar på den lokala infrastrukturen. Ledningsdragning underlättas där det redan finns vägar, cykelbanor, före detta banvallar och så vidare, vilket ibland innebär att det är fördelaktigt att välja en något längre sträcka för en ny ledning längs en väg, istället för att dra ledningen genom till exempel en skog.

Infrastruktur kan också utgöra en beaktansvärd risk för en vattentäkt, dels genom risken för tillförsel av förorenat dagvatten, dels genom den olycksrisk som förekommer på både väg och järnväg. Nya infrastrukturprojekt kan även komma att medföra konkurrens om en gemensam resurs då det för byggnation och drift kan krävas att vatten avleds från mark eller berg (SWECO, 2014).

Planerade insatser

Bilväg

Trafikverket planerar att bygga om väg 11 för att öka trafiksäkerheten och framkomligheten mellan Anklam och Tomelilla. Den befintliga vägen möttesepareras genom att omkörningsfält, en så kallad 2+1-väg, byggs. Planerad byggstart är år 2024.

Trafikverket planerar också för att bygga om väg 13 förbi Assmåsa söder om Sjöbo, med byggstart våren 2021, för att förbättra trafiksäkerheten och framkomligheten på vägen. Vägen kommer delvis att få en ny sträckning för att minska risken för översvämning. Vägen kommer även att breddas och förstärkas.

Cykelväg

I remissförslaget för den regionala transportinfrastrukturplanen 2022-2033

(Region Skåne, 2021) framgår nedanstående regionala cykelväg (sträckningarna i kartan är ungefärliga):

- Sjöbo-Tolånga (Marielundsvägen), planerad 2024-2026
- Under år 2021-2022 bygger Trafikverket en ny gång- och cykelväg mellan Veberöd och Hemmestorp.

Buller

Många skåningar upplever sig störda av vägtrafikbuller. Större ostörda och bullerfria områden utomhus är en bristvara i Skåne och de som finns behöver värnas.

Kommuner med en befolkning på under 100 000 har inga krav på åtgärdsprogram enligt miljökvalitetsnormerna för utomhusbuller. I mindre kommuner ska strävan vara att begränsa buller, vilket styrs av allmänna hänsynsregler i Miljöbalken och av reglerna om egenkontroll, tillsyn och prövning.

Vägtrafiken står för den största delen av bullerstörningar i kommunen. Större trafikflöden har väg 11 och 13 och centrala Sjöbo tätort. Sjöbo kommun genomförde 2012 en orienterande bullerinventering av fastigheter längs trafikerade gator i tätorten. Av bullerkartläggningen framgår att det endast är ett mindre antal fastigheter som utsätts för nivåer över riktvärdena. Framför allt är det maxnivåerna som är problematiska, vilket är vanligt i täta gatumiljöer. De gator där bullernivåerna är högst är på Västergatan, väster om Bussgatan och Södergatan söder om Silogatan. Det finns en bullerpolicy (2008) för de vägar där kommunen är väghållare. Den som äger en fastighet och som störs av buller från en kommunal väg kan söka bidrag för åtgärder som minskar vägtrafikbullret.

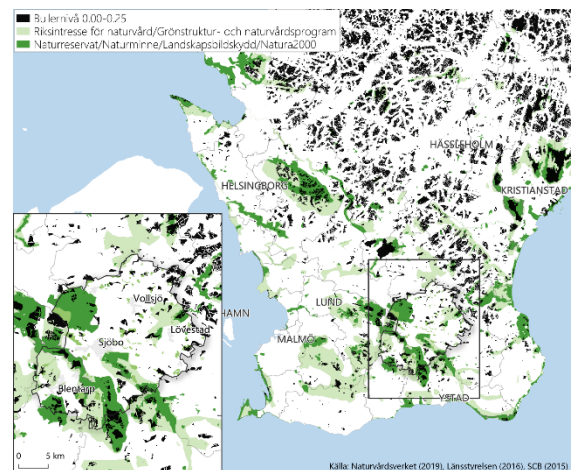
Länsstyrelsen har i en studie från 2015 tagit fram en GIS-metod för att identifiera ostörda områden, dvs. områden i bullerkategori 0-0.10. Metoden skiljer sig åt från de som har funnits tidigare bland annat tack vare att den tar hänsyn till vegetationens inverkan på bullernivåer. Det GIS-skikt från 2016 som finns att tillgå i samband med rapporten (se karta nedan) visar att Skåne län generellt har få ostörda områden jämfört med övriga landet, framför allt Skånes sydliga och västliga delar, inklusive Sjöbo kommun.

Vissa delar av kommunen ingår i eller angränsar till ett antal kluster av ostörda områden, i många fall sammanhängande med utpekade/kartlagda grönstruktur- och naturvårdsområden. Ostörda områden sammanfaller ofta av förklarliga skäl med mörka områden. Den här översiktsplanen innehåller inga specifika kartläggningar över mörka områden, men även de är en resurs som bör värnas. Ostörda områden avser inte

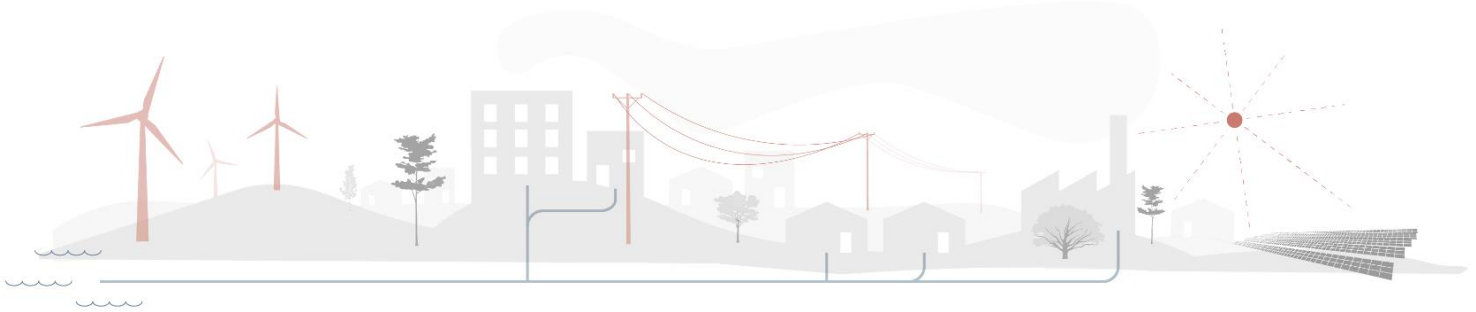
påverkan från verksamhet inom de areella näringarna.

Det finns få ostörda områden med stora natur- och kulturvärden på närmare håll för Malmö-Lundregionens invånare. Ostörda områden utgör en stor potential ur ett regionalt perspektiv och kan utgöra en stor tillgång för turism och rekreation.

Sjöbo kommun har, med utgångspunkt Länsstyrelsens kartläggning ovan samt områden med höga naturvärden, gjort en kartering av områden som bedöms vara lämpliga att bibehålla som ostörda fram till år 2040, se *Mark- och vattenanvändning - Mark- och vattenanvändningskarta - Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*.

Bullerkartering samt områden med riksintresse naturvård, områden från kommunens grönstruktur- och naturvårdsprogram samt områden med naturreservat, naturminne, landskapsbildskydd och/eller Natura2000.

TEKNISKA FÖRSÖRJNINGSSYSTEM

Dricksvattenförsörjning

Grundvattnets sårbarhet

Från Sveriges geologiska undersökning (SGU) finns data att tillgå som översiktligt visar på/indikerar grundvattnets sårbarhet. Grundvattnets sårbarhet (ytor större än ca 1 ha) baseras på befintliga data från SGUs jordartskartor, modellerade jorddjup, grundvattenmagasin samt grundvattenförekomster utpekade inom vattenförvaltningen. Noggrannheten i underliggande material är av skiftande kvalitet och för att göra en mera omfattande bedömning av sårbarheten för en viss plats måste en detaljerad undersökning göras på plats (SGU, 2017). Likväl kan informationen vara av relevans vid bedömningar av exv. tillståndspliktiga verksamheter.

Grundvattentillgångar och vattenverk

Dricksvattenförsörjningen i Sjöbo kommun är helt baserad på grundvatten. 28 % av kommuninvånarna får sitt dricksvatten från privata brunnar. Övriga 67 % av kommuninvånarna är kopplade till kommunalt dricksvatten. Sjöbo kommun har idag 9 vattenverk med 11 grundvattentäkter kopplade till sig. Vattentäktarna ligger i olika grundvattentillgångar. Sjöbo kommun har även samarbete med grannkommuner; Knickarp förses med vatten från Ystad kommun och anslutna Hemmestorpsbyar förses med vatten från VA Syd.

Vissa av de större grundvattentillgångarna i kommunen är mycket skyddsvärda eftersom de används som vattentäkter av både privatpersoner och kommuner, men även som vattenreserv för framtiden. Vattenförekomster som pekas ut som värda att bevara för framtiden får ofta inga vattenskyddsområden varför dessa är extra viktiga att ta i beaktande i översiktsplan och detaljplaner.

Vattenförekomster i sand och grus

Sjöbo vattenverk, vars vattentäkter i Grimstofta och Gröndal förser 56 % av kommunens invånare med vatten, tar sitt vatten från vattenförekomsten Revingehed (WA14819189). Vattenförekomsten är utbredd och sträcker sig genom 3 kommuner. Den täcker delar av samma område som Vombsänkan, men inte i berg utan i de överlagrande sand- och jordlagren. Revingehed har mycket goda uttagsmöjligheter. Förekomsten försörjer möjligen också någon eller några av de större gemensamhetsanläggningar för dricksvatten som finns i kommunen. Grundvattnets sårbarhet är till största del hög, samt hög under tätande jordlager (SGU).

Snogeholm (WA54918966) och Ilstorp (WA68758318) är två vattenförekomster som har ovanligt goda uttagsmöjligheter i delar av magasinen. Båda områdena är möjliga för framtida vattentäkter i kommunen, särskilt kring Sövde-Snogeholm och norr därom. Förekomsterna försörjer möjligen någon eller några av de större gemensamhetsanläggningar för dricksvatten som finns i kommunen. Grundvattnets sårbarhet är till största del hög, samt hög under tätande jordlager (SGU).

Fyledalen (WA44667498) är en mycket smal och utsträckt vattenförekomst som sträcker sig genom tre kommuner, från Tågra och genom Fyledalen och söderut. Delar av förekomsten har ovanligt goda uttagsmöjligheter och används som kommunal vattentäkt både i Ystad och Tomelilla kommun. Grundvattnets sårbarhet är till största del hög under tätande jordlager (SGU).

Vanstad vattenverk, Lövestad vattenverk och Klasaröd vattenverk får sitt vatten från tre mindre vattenförekomster i sand- och grusavlagringar med måttliga uttagsmöjligheter (Vanstad (WA35083709) samt ej namngiven utanför Lövestad/Heinge (WA47040457) och ej namngiven utanför Klasaröd (WA43092534)). Dessa tre vattenförekomster är därmed viktiga ur ett vattenförsörjningsperspektiv. Grundvattnets sårbarhet är till största del hög, samt hög under tätande jordlager (SGU).

Utöver dessa finns ytterligare tre mindre vattenförekomster i sand- och grus med måttliga uttagsmöjligheter. Förekomsten vid Lövestad Åsar (WA47879523) är viktig som möjlig framtida vattentäkt. De övriga två, norr om Åsumsån (WA37781110) och vid Vressel/Torps by (WA70178938) är av mindre vikt ur ett kommunalt vattenförsörjningsperspektiv. Grundvattnets sårbarhet är till största del hög (SGU).

Vattenförekomster i sedimentärt berg

Blentarp vattenverk tar troligtvis sitt vatten från vattenförekomsten Vombsänkan (WA12744184). Vombsänkan, som är den största vattenförekomsten i kommunen, sträcker sig genom ytterligare 6 kommuner i Skåne och innehåller flera dricksvattentäkter med vattenskyddsområden.

Vattenförekomsten har mycket goda uttagsmöjligheter och är av stor betydelse,

både som befintlig vattentäkt och som en möjlig vattentäkt för Sjöbo i framtiden, särskilt kring Sövde-Snogeholm och norr därom. Vombsänkan är även viktig som vattentäkt för andra kommuner. Förekomsten försörjer möjligen också någon eller några av de större gemensamhetsanläggningar för dricksvatten som finns i kommunen.

Romeleåsens östsluttning (WA79873141) är en långsmal vattenförekomst med måttliga uttagsmöjligheter längs Vombsänkans södra sida. Eftersom gränsdragningen mellan vattenförekomsterna inte är helt säker, kan Blentarp vattenverk eventuellt ta sitt vatten från Romeleåsens östsluttning. Förekomsten försörjer möjligen också någon eller några av de större gemensamhetsanläggningar för dricksvatten som finns i kommunen.

Rödninge vattenverk får troligen sitt vatten från vattenförekomsten Eriksdal (WA97124112), en långsmal förekomst längs Vombsänkans norra sida med måttliga uttagsmöjligheter.

Bjärsjölagård vattenverk har en vattentäkt i berggrunden och har även ett upprättat vattenskyddsområde. I Bjärsjölagård finns ingen av SGU utpekad större vattenförekomst, vilket stämmer då vattentäkten inte räcker till hela Bjärsjölagård och ger allt mindre vatten. Om brunnen sinar kommer vattentäkten avvecklas då kommunalt vatten från Sjöbo finns utbyggt.

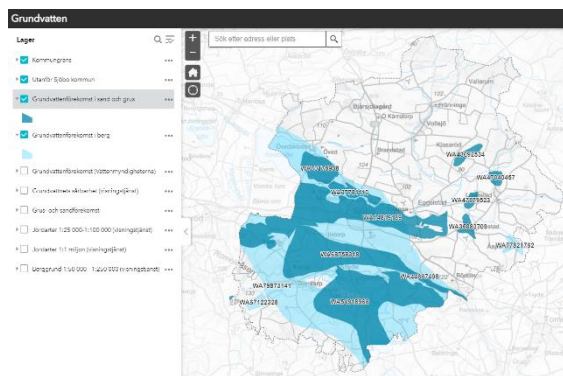
Vattenförekomster i urberg

Herreberga vattenverk använder vattenförekomsten Herreberga (WA67122328) som vattentäkt. Enligt SGU har förekomsten måttliga uttagsmöjligheter, men tillräckliga mängder vatten finns för behovet i området. Förekomsten försörjer möjligen också någon

eller några av de större gemensamhetsanläggningar för dricksvatten som finns i kommunen.

Tidigare har Äsperöd vattenverk tagit sitt vatten från vattenförekomsten Äsperöd (WA77821762). Enligt SGU har förekomsten måttliga uttagsmöjligheter. Vattentäkten i Äsperöd är idag avvecklad då vattentäkten har gett allt mindre vatten och inte längre räcker till.

Regional och delregional vattenförsörjningsplan

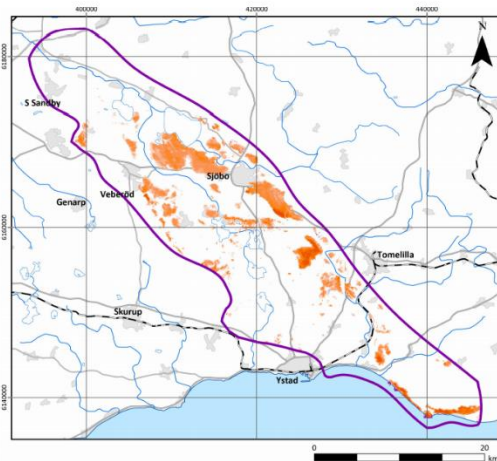
I Skånes regionala vattenförsörjningsplan från 2012 pekas ett par av Sjöbo kommuns grundvattenresurser, Vombsänkan och Fyledalen, ut som betydelsefulla för regionens dricksvattenförsörjning. Även Vombfältet tas upp, det vill säga den konstgjorda infiltration som Vombverket har. Bland regionalt betydelsefulla ytvattenförekomster för dricksvattenförsörjningen pekas Vombsjön ut. I planen tas också potentiella intressekonflikter upp mellan dricksvattenförsörjning och andra samhällsintressen, såsom bostäder, avloppsanläggningar, väg och järnväg, materialtäkter, lantbruk och miljöfarlig verksamhet. Andra potentiella hot som nämns är förorenade områden och vissa typer av extraordinära händelser.

År 2014 tog SWECO fram en delregional vattenförsörjningsplan på uppdrag av kommunerna Ystad, Tomelilla, Simrishamn och Sjöbo. I den pekas prioriterade dricksvattenresurser ut. De resurser som ligger inom Sjöbo kommun är Snogeholm (större delen av förekomsten, inte norra & sydöstra), Fyledalen (större delen av förekomsten, inte norra), Vombfältet (sydöstra delen av förekomsten, flera områden) och Vombsänkan (sydöstra delen av förekomsten). Vombsjön pekas ut som en mycket betydelsefull ytvattentäkt. Bland i rapporten nämnda potentiella hot och risker finns förorenade områden, miljöfarlig verksamhet och materialtäkter.

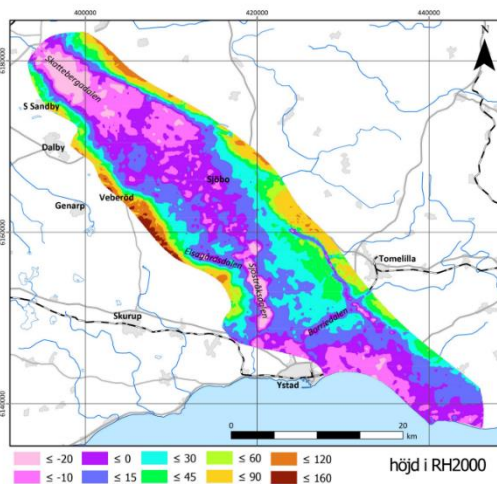
I Skånes regionala vattenförsörjningsplans del om Fortsatt arbete tas upp att kommunerna i sin översiktsplan bör ta ställning till att de utpekade förekomsterna skyddas mot sådan exploatering som kan motverka deras användning för nutida och/eller framtida dricksvattenförsörjning, se *Mark- och vattenanvändning - Mark- och vattenanvändningskarta - Teknisk försörjning*. Det tas också upp att vissa av förekomsterna i och med en lagändring kan komma att klassas som riksintresse för dricksvattenförsörjningen, vilket har blivit fallet för ytvattenförekomsten Vombsjön.

Helikopterburna TEM-mätningar inom Vombsänkan, Skåne

Områden med över 10 m mäktiga jordlager med en resistivitet över 200 Ohm. Mörkare orange färg betyder större och ljusare mindre mäktighet på lagret. Dahlqvist m.fl., SGU, 2021 (s. 73).

Figur 52. Bergövertans nivå i RH2000 samt lokalisering av de fyra dalar som diskuteras i avsnittet.

Bergövertans nivå i RH2000 samt lokalisering av de fyra dalar som diskuteras i avsnittet. Dahlqvist m.fl., SGU, 2021 (s. 65).

Under år 2019 utförde SGU undersökningar inom det geologiska området Vombsänkan med hjälp av helikopterburna transient elektromagnetisk mätning (TEM). Det primära syftet var att kartlägga områden som kan vara lämpliga för större grundvattenuttag, genom att studera de hydrogeologiska

förutsättningarna. I rapporten pekas ett antal områden ut inom Vombsänkan som mycket viktiga för nybildningen av grundvatten i området. Områdena bedöms samtidigt ha stor möjlighet att användas för konstgjord infiltration för dricksvatten.

Rapporten pekar även ut ett antal områden med stora jorddjup som ligger likt begravda dalgångar, delvis bestående av sand- och grusavlagringar, som bedöms som potentiella större grundvattenresurser. Dessa områden kan också om de är oskyddade agera som fönster som kan sprida föroreningar ner i de djupare grundvattenlagren i bland annat berg (Dahlqvist m.fl., SGU).

Länk till rapporten i sin helhet: Helikopterburna TEM-mätningar i Vombsänkan, Skåne - Geologiska tolkningar och hydrogeologisk tillämpning (sgu.se). För mer information om riktlinjer kopplade till områden med begravda dalar samt områden som är viktiga för nybildningen av grundvatten, se *Mark- och vattenanvändning - Mark- och vattenanvändningskarta - Teknisk försörjning*.

Vattenskyddsområde

Vattenskyddsområden

Större vattentäkter för dricksvatten ska skyddas med bland annat vattenskyddsområden med

tillhörande föreskrifter. Inom vattenskyddsområden förekommer restriktioner utöver övrig lagstiftning.

Utredningsområden för vattenskydd.

Endast tre av de kommunala vattentäkterna i Sjöbo har idag vattenskyddsområden kopplade till sig, men ett arbete pågår successivt för att alla vattentäkter ska få ett skydd. I en av kartorna visas de utredningsområden som har tagits fram som ett steg på vägen. Det finns även ett vattenskyddsområde kring Vombsjön som utgör vattentäkt för Sydvatten. Runt alla kommunala vattentäkter finns så kallade influensområden identifierade, det vill säga områden med snabb tillrinning till vattenverket (områdena finns ej utritade på kartan).

I åtgärdsprogrammet (2016-2021) för vattenmiljö kvalitetsnormerna för Södra Östersjöns vattendistrikt pekas elva grundvattenförekomster ut där vattenskyddsområden behöver upprättas eller revideras för att uppnå säker produktion av dricksvatten i Sjöbo kommun. De stora grundvattentillgångarna i kommunen är sårbara vad gäller risken för att förorenande ämnen ska infiltrera till grundvattnet och ett förändrat klimat kommer ändra de nuvarande förutsättningarna.

Riksintresse

Vattenförsörjning

Vombverket utgör, som nämnts ovan, ett riksintresse för vattenförsörjning, i enlighet med Miljöbalken, 3 kap, 8 §. Havs och vattenmyndigheten har bedömt att Vombverket uppfyller kriterierna: "nyttjas av många människor", "stor kapacitet och god kvalitet", "liten risk att påverkas av klimatförändringar" samt "anläggningar som behövs för reserv eller för framtida användning".

Kommunalt VA

Kommunalt verksamhetsområde för dricksvatten

Verksamhetsområden för dricksvatten finns upprättade i kommunens större byar/bostadsområden. Inom verksamhetsområdena är kommunen skyldig att förse invånarna med dricksvatten. Utanför verksamhetsområdena är kommunen inte skyldig att ordna dricksvatten till invånarna, men många som bor strax utanför

verksamhetsområdet har fått lov att ansluta sig till kommunalt vatten med VA-avtal.

Grundvattentäkterna som hör till respektive vattenverk finns beskrivna ovan. Grundvattnet har mycket bra kvalitet, vilket medför att ingen direkt rening av vattnet behövs. Filter för borttagning av järn finns vid 8 av kommunens 9 vattenverk och vid Sjöbo vattenverk sker

dessutom avhårdning av vattnet (vattnets hårdhet sänks). Annars förs vattnet direkt ut till abonnenterna efter att vattnet bestrålats med UV-ljus som en extra säkerhetsbarriär för mikroorganismer.

Vattenverken och vattentäkterna i respektive område klarar i de flesta fall att leverera vatten till den mängd invånare som finns där idag. Kommunens VA-enhet ser vissa problem med framtida vattenförsörjning och arbetar för att åtgärda dessa. Äsperöd vattentäkt har inte gett tillräckligt med vatten, varför en överföringsledning har anlagts från Lövestad till Äsperöd. Vattnet i Lövestad räcker till för nuvarande behov, men med påkoppling av Äsperöd och en eventuell framtida befolkningsökning i Lövestad behöver vattentäkten och råvattenledningarna utökas. En ny brunn är under anläggande. Vattnet i kommunens största vattentäkt i Sjöbo är tillräckligt och det finns tillstånd att ta ut mer även vid befolkningsökning. I samband med de senaste årens torra somrar med hög vattenförbrukning har problem uppkommit med att vattenverket inte klarar av att producera tillräckligt med vatten. Vattenverket behöver utökas för att klara efterfrågan. Innan vattenverket utökats kan det begränsa nyanslutningar både i och utanför Sjöbo tätort.

En vattentäkt eller vattenresurs påverkas mer eller mindre negativt av övriga verksamheter inom tillrinningsområdet. Uttag av vatten för vattenförsörjning kan också medföra en negativ påverkan på andra samhällsintressen, till exempel om det uppkommer konkurrens om samma vattenresurs eller om ett vattenskyddsområde begränsar möjligheterna för framtida markanvändning.

Ett anspråk på mark behöver i detta sammanhang inte vara ett till

dricksvattenförsörjning motstående intresse. Intresset kan till och med höja vattentäktens eller vattenresursens värde och vara i samklang med denna. Inte helt ovanligt är dock att en vattentäkt eller en vattenresurs påverkas mer eller mindre negativt av de verksamheter som finns inom tillrinningsområdet, liksom i vissa fall vice versa.

Kommunalt verksamhetsområde för avloppsvatten

Inom verksamhetsområdena för spillvatten är kommunen skyldig att ta emot spillvatten, det vill säga avloppsvatten från hushåll. Verksamhetsområden för spillvatten finns upprättade i kommunens större byar/bostadsområden och i VA-planen anges de områden som planeras få verksamhetsområde i framtiden. Även en del fastigheter belägna strax utanför verksamhetsområdena är anslutna till kommunalt avloppsledningsnät med VA-avtal. De kommunala spillvattennäten tar emot spillvatten från anslutna abonnenter och transporterar detta till avloppsreningsverk för rening innan vattnet släpps till recipient.

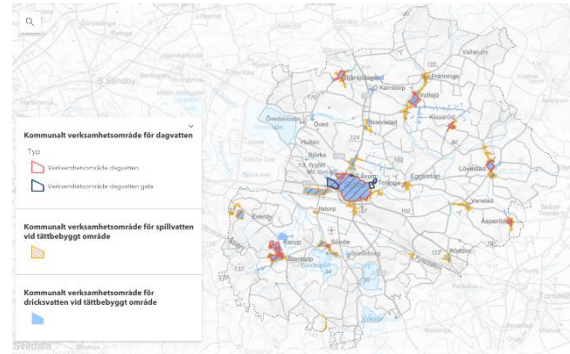
70 % av kommunens invånare är anslutna till kommunalt avlopp. Sjöbo kommun har 8 egna avloppsreningsverk/-anläggningar, men har även samarbete med grannkommuner. Avloppsvattnet i Hemmestorp går till VA Syd och i Knickarp tar avloppsanläggningen emot avloppsvatten även från boende i Ystad kommuns del av samhället. Samtliga reningsverk med tillhörande ledningsnät är byggda mellan 1965-1975. Det är problem i de flesta byar med felkopplade dräneringsledningar från hus, felkopplade dagvattenanslutningar och inläckage, vilket ger höga flöden till reningsverken vid regn. För ytterligare anslutningar krävs åtgärder för att minska dagvattenmängden i spillvattennäten.

Avloppsreningsverket i Sjöbo, som tar emot avlopp från 61 % av kommunens invånare plus slam från enskilda brunnar, närmar sig sin maximala gräns för tillståndsgiven anslutning. Detta kan begränsa möjligheten till nyanslutningar både i och utanför Sjöbo tätort innan ett nytt tillstånd kommer till stånd.

Hantering av dagvatten

Marken i stora delar av Sjöbo är mycket infiltrationsbenägen. Detta innebär att behovet av verksamhetsområden för dagvatten är begränsat. Verksamhetsområden för dagvatten finns endast upprättade inom begränsade områden enligt två principer:

- Verksamhetsområde Dagvatten – Upprättas i områden där tomtmarken inte är infiltrationsbenägen eller i områden i direkt närhet till vattentäcker där infiltration från hårdgjorda ytor inte är önskvärd. Inom dessa områden upprättas anslutningspunkter för dagvatten till fastigheter och fastigheterna är skyldiga att betala anslutningsavgift för dagvatten.
- Verksamhetsområde Dagvatten Gata – Upprättas där infiltration är möjligt på tomtmark, men där området innehåller mycket hårdgjorda gator. Det innebär att kommunens dagvattenledningar endast är dimensionerade för avrinning från gator. Inga fastigheter får kopplas till dagvattennätet.

VA-verksamhetsområde vid tätbebyggt område. Fullständiga verksamhetsområden för spillvatten och dricksvatten visas inte eftersom viss information kan vara känslig. Vid frågor för områden som ligger utanför de verksamhetsområden som visas på kartan, kontakta kommunens VA-enhet.

Förutsättningar för bebyggelseutveckling

Ett fungerande dricksvatten- och avloppssystem är en avgörande förutsättning för kommunens bebyggelseutveckling. Kapaciteten i ledningsnäten är ansträngd på många håll, både i Sjöbo tätort och i omgivande tätbebyggelse. Kapacitetsbrist i spillvattennätet (avlopp) kan leda till breddningar av avloppsvatten till bäckar och åar, vilket påverkar vattendragen negativt. Arbetet med att komma till rätta med kapacitetsproblem i VA-anläggningarna är komplext och tar ofta lång tid.

Dricksvattnet i Vollsjö/Fränninge kommer från Sjöbo vattenverk. Kommunens VA-enhet har börjat märka kapacitetsbrist sommartid i delar av befintligt ledningsnät kopplat till Sjöbo vattenverk. Spillvattnet från området pumpas till Sjöbo avloppsreningsverk och dagvattnet avleds i ledningar till Vollsjö-ån. De befintliga spillvattenledningarna är föråldrade och det läcker in dagvatten vid regn, vilket orsakar höga flöden i systemet. Många fastigheter har troligen dagvatten och dräneringsvatten

felaktigt kopplat till spillvattennätet i stället för dagvattennätet. Sjöbo avloppsreningsverk börjar nå taket i sitt tillstånd för antalet anslutna personer.

Dricksvattnet i Lövestad kommer från Heingetorp. Mängden vatten som går att få upp ur befintliga brunnar räcker till Lövestad idag, men vattentäkten har nyligen utökats för att även kunna förse Äsperöd och eventuell ytterligare utbyggnad med dricksvatten. Spillvattnet tas omhand i Lövestad avloppsreningsverk. Reningsverket är i behov av upprustning och drabbas då och då av översvämning från intilliggande å. De befintliga spillvattenledningarna är föråldrade och det läcker in dagvatten vid regn, vilket orsakar höga flöden i systemet. Många fastigheter har troligen dagvatten och dräneringsvatten felaktigt kopplat till spillvattennätet i stället för dagvattennätet.

Hantering av dagvatten

Täta jordar i norra, östra och nordöstra delarna av kommunen försvårar möjligheterna för fastighetsägare att ordna lokalt omhändertagande av dagvatten inom fastigheten (LOD). Viss fördröjning av dagvatten på tomtmark är möjlig, men infiltration är svår. Kommunal dagvattenhantering kan vara att föredra i vissa fall och i flera sådana områden. I tätbebyggelse där täta jordar finns har kommunen beslutat om verksamhetsområde för dagvatten och har byggt ut eller tagit över system med dagvattenledningar. Både Vollsjö/Fränninge och Lövestad har verksamhetsområde för dagvatten. Beroende på var utbyggnader ska ske måste dagvattenproblematiken som kommer med utökade hårdgjorda ytor hanteras; helst med fördröjning på tomtmark, men sedan i befintliga dagvattenledningar om de räcker till eller nya ledningar. Om ytterligare ytor byggs ut och ansluts till dagvattennät som

myftar i dikningsföretag, måste antingen överenskommelse om dagvattnet slutas med dikningsföretaget eller dikningsföretaget omprövas då kommunen påverkar det i högre grad än innan.

Enskilt VA

Enskilda avlopp

Det finns drygt 3 000 enskilda avlopp och cirka 20 små och stora avloppsreningsverk (som betjänar mer än 25 personer) i kommunen. För mer information om enskilda avlopps miljöpåverkan och kommunens tillsyn av enskilda avlopp, se *Planeringsföresättningar - Miljö- och klimatrisker*.

Enskilt dricksvatten

33 % av kommunens invånare får sitt dricksvatten från privat brunn. I kommunen finns tre större gemensamhetsanläggningar som omfattas av Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter och därmed fastställda undersöknings- och kontrollprogram. Dessa är belägna i anslutning till Karup Nygård, Hemmestorp Ljungbacken och Hemmestorp Eket. I kommunen finns också ett tjugotal kommersiella och/eller livsmedelsverksamheter med enskild dricksvattentäkt som också omfattas av dricksvattenföreskrifterna. Fyra något mindre gemensamhetsanläggningar omfattas av Miljöbalken och livsmedelsverkets allmänna råd om enskilda dricksvattentäkter. Dessa är belägna i anslutning till Ramnakulla, Råsåkra, Dalvik och Hemmestorp Södergård. Områdena bestod ursprungligen främst av fritidsbebyggelse, men att fritidsbebyggelse gradvis görs om till permanentboenden är en sedan länge pågående trend i kommunen.

Utöver detta försörjs ett antal av kommunens invånare av enskilda vattentäkter. Eftersom vattentäkter inte är anmälningspliktiga finns de

inte dokumenterade i något av kommunens register. Det kan dock uppskattas att det finns

ungefär lika många enskilda täkter som enskilda avlopp, det vill säga ca 3000 stycken, emellertid inte riktigt lika många eftersom kommunens verksamhetsområde för dricksvatten är något mer omfattande än det för avlopp. SGU har register över borrade brunnar, men i kommunen finns också ett stort antal grävda brunnar.

Att en så pass hög andel av kommunens invånare försörjs av enskilt dricksvatten är förenat med risker. Klimatförändringar i form av ökad nederbörd kan medföra tillfälligt höjda vattennivåer som kan öka risken för förorening av brunnarna genom till exempel ytvattenpåverkan. Ett förändrat klimat kan också innebära perioder av torra med risk för sinade brunnar. Det kan i sin tur medföra förorening genom ändrad riktning på avrinning i marken, som till exempel kan orsaka förorening från det egna enskilda avloppet på fastigheten. I dricksvatten som försörjer enskilda dricksvattentäkter kan också finnas höga halter av nitrat och bakterier. Grävda brunnar i dåligt skick kan medföra inläckage av miljöfarliga ämnen i form av bekämpningsmedel och dylikt. Borrade brunnar är i regel mer säkra än grävda. Ju kortare avstånd till grundvattenytan desto mer sårbar är tåkten, å andra sidan är risken för att brunnen sinar högre ju längre avståndet till grundvattnet är.

Energiproduktion

Under år 2019 stod en ny större solcellspark klar i Tågra, söder om Sjöbo tätort. År 2021 håller parken på att utökas ytterligare. Fyra, i enlighet med Miljöbalken anmälningspliktiga, vindkraftverk finns inom kommunen, tre i Assmåsa och ett i Vanstad. Även icke-anmälningspliktiga, men däremot bygglovspliktiga, verk förekommer. I Sjöbo kommun sker idag biogasproduktion från slam på avloppsreningsverket, vilket delvis används för uppvärmning samt delvis facklas (eldas upp). Under de senaste åren har kommunorganisationen ställt om så nästan all energiförsörjning är 100 % fossilfri.

- **Förutsättningar för solceller:** Sjöbo kommun har relativt goda förutsättningar för solcellsparker, eftersom det finns tillgång till öppna landskap utan mycket skuggivande vegetation. Utbyggnad av solcellspark i området kring Tågra är geografiskt fördelaktigt eftersom det ligger nära Sjöbo elnäts mottagningsstation vilket minskar anslutningskostnaden. Utbyggnad av solceller på tak inne i tätorterna är fullt möjligt utan utbyggnad av lokalnätet. Större anläggningar utanför tätorterna kräver dock ofta en ombyggnad av nätet, vilket görs på begäran. Anpassningen ska ske inom 2 år om inte särskilda skäl finns.
- **Förutsättningar för biogas:** I kommunen finns god potential att arbeta för mer biogasproduktion från gödsel, vilket bland annat har visat sig i form av att det år 2021 inkom en ansökan om planbesked för biogasanläggning, strax norr om Röddinge.
- **Förutsättningar för vattenkraft:** Även om vattenkraft är en ickefossil energiutvinning så är de lokala negativa konsekvenserna för ekologi och biologi i vattendraget mycket större i jämförelse med andra icke

fossila energikällor, såsom till exempel solceller eller vindkraft. Vattenkraft prövas av Länsstyrelsen.

Förutsättningar för vindkraft

Nationell strategi för hållbar vindkraftsutbyggnad

Energimyndigheten och Naturvårdsverket har tillsammans tagit initiativ till en samlad strategi för hållbar utbyggnad av vindkraft i Sverige. Strategin antogs år 2021 och syftar till att både hantera den kraftiga och snabba utbyggnad av vindkraften som pågår i landet, samtidigt som den ska bidra till att nå de politiska målen. I strategin uppskattas det nationella utbyggnadsbehovet av vindkraft till minst 100 TWh till 2040-talet, vilket omfattar både land- och havsbaserad vindkraft. 80 TWh antas vara landbaserad och 20 TWh antas vara havsbaserad vindkraft.

En viktig fråga för en hållbar vindkraftsutbyggnad handlar om att utbyggnaden i allt högre grad behöver fördelas på ett lämpligt sätt över landet, bland annat utifrån ett elförsörjningsperspektiv och med hänsyn till andra markanvändnings- och samhällsintressen. I strategin föreslås varje län ett utbyggnadsbehov för vindkraft som uttrycks i TWh och uttrycker en miniminivå för den vindkraftsutbyggnad som behöver planeras för i det länet. Fördelningen omfattar bara landbaserad vindkraft. Viktiga faktorer som beaktats vid fördelningen är länets landyta, elanvändning och befolkning. I fördelningen har också beaktats tillgången till ytor med bra vindförhållanden i kombination med låg eller viss konfliktgrad med andra intressen i de olika länen.

I strategin har Skåne län fördelats:

- Fördelning (TWh): 2,5
- Antal verk: 119
- Ytanspråk (km²): 113
- Planeringsyta (km²): 338

Ytanspråk och antal verk utgår i denna tabell från en 6 MW turbin med 3 500 fullasttimmar. Planeringsytan är i detta fall satt till 3 gånger ytanspråket, bland annat för att ge handlingsutrymme för kommunerna i sin planering. Total landyta avser allt land 100 meter från sjöar, vattendrag och hav.

Tematiskt tillägg till ÖP2009

År 2010 togs ett tematiskt tillägg fram till Sjöbo kommuns översiktsplan 2009, vid namn *Vindkraft i Sjöbo kommun* (SWECO på uppdrag av Sjöbo kommun). Under 00-talet inkom ett flertal förfrågningar om utbyggnad av vindkraft i Sjöbo Kommun av vilka de tre anläggningarna Ågerup, Härderup och Klamby beviljades plantillstånd. Ytterligare fem förfrågningar hade vid tidpunkten för framtagandet av Vindkraft i Sjöbo kommun aktualiserats. Både plantillstånden och förfrågningarna redovisas utförligt i det tematiska tillägget. Samtliga plantillstånd och förfrågningar har sedan dess dragits tillbaka och i nuläget finns inga giltiga plantillstånd eller förfrågningar för tillståndspliktiga verk i kommunen. Inga nya tillståndspliktiga vindkraftverk har heller rests i kommunen sedan det tematiska tillägget färdigställdes år 2010.

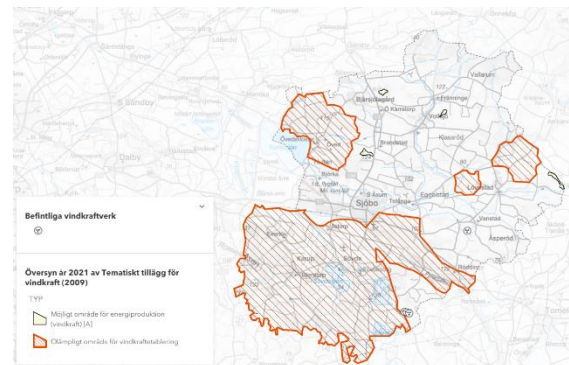
Trots att intresset för vindkraftutveckling inom kommunen är svalt, krävs en beredskap från kommunens sida i händelse av att vindkraftetablering skulle komma att bli aktuellt. Snarare än att platsen för en sådan etablering är helt öppen, och en fullständig prövning behöver göras på nytt, är det önskvärt att den inventering och analys som

utfördes år 2010 kan tas tillvara. Inom ramen för översiktsplanen har därför översyn av det tematiska tillägget gjorts och lämpliga och olämpliga områden med tillhörande riktlinjer har inkluderats i översiktsplanens Mark- och vattenanvändningskarta - Teknisk försörjning. Vid översynen, utförd av Sigma Civil, undersöktes huruvida de slutsatser som det tematiska tillägget kom fram till år 2010 fortfarande kan anses vara giltiga år 2021. Den samlade bedömningen är att Vindkraft i Sjöbo kommun överlag fortfarande kan anses vara aktuell angående de fem områden som pekas ut i tillägget.

Efter utförd översyn har kommunen emellertid gjort bedömningen att en av platserna, i det tematiska tillägget benämnt som område 1, sammanfaller med ett område som i kommunens Grönstruktur- och naturvårdsprogram (GNP) från 2014 bedöms hysa höga landskapsvärden. Området utgår därför i den här översiktsplanen. Vidare har två områden, 2 och 3, ritats om för att bättre passa ett närliggande GNP-område samt ett område som av kommunen har karterats som så kallat ostört område, se Mark- och vattenanvändning - Mark- och vattenanvändningskarta - Teknisk försörjning.

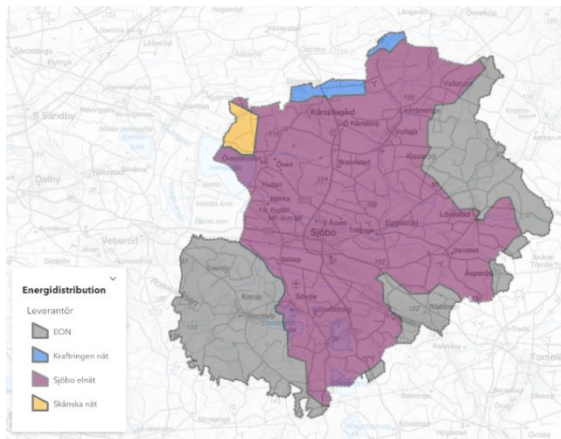
För att i översynen kunna bedöma om de områden som ansågs lämpliga för utbyggnad av kommersiell vindkraftsutbyggnad år 2010 fortfarande är lämpliga 2021 har de intressen som ansågs vara av vikt för bedömningen 2010 behövt jämföras med ett nuläge. Detta har precis som då gjorts genom att avgränsa områden vilka med hänsyn till starka motstående intressen bedöms vara olämpliga för vindkraftsutbyggnad. Områden undantas med flera överlagrade starka bevarandebestämmelser (vilket omfattar riksintresseområde för naturvård,

kulturmiljövård och friluftsliv). Områden undantas också med ett starkt bevarandebestämmelse tillsammans med övriga motstående intressen (riksintresse friluftsliv, tysta och större opåverkade områden, känslig landskapsbild, flygplatser). Utgångspunkten för avgränsningen har precis som år 2010 varit att flera bevarandebestämmelser finns inom området och att enstaka intressen inte är ett tillräckligt motiv för att området ska bedömas som olämpligt för vindkraft. Områden som anses olämpliga för vindkraftsutbyggnad har utökats något i översynen, jämfört med i det tematiska tillägget från 2010. (Sigma Civil, 2021).

Befintliga vindkraftverk och förutsättningar för etablering av vindkraft enligt översyn utförd år 2021 av Tematiskt tillägg från år 2010.

Energidistribution

I Sjöbo kommun syns år 2021 inte samma expansiva verksamhetsetablering som kan ses i Skånes västra delar, exv. i Malmö-Lund regionen och norrut. I Sjöbo är det snarare bostadsbeståndet som utökas kontinuerligt. Den utökning som finns planerad, exv. i samband med utbyggnad av kvarteret Bränneriet i centrala Sjöbo, klarar kommunen av inom ramen för Sjöbo elnäts nuvarande abonnemang hos E.ON på 36 MW. Eventuellt krävs en liten utökning, eftersom 36 MW är vad som används inom kommunen under årets kallaste dagar (10-årsvinter), när inga förutsättningar för lokal energiproduktion finns. Kommunens genomsnittliga förbrukning under året är 28 MW. Lokal energiproduktion i form av solcellsparker och vindkraft bidrar med att stötta upp kapaciteten i elnätet under dagar då förutsättningar för den typen av energiproduktion finns. I kommunen finns inga möjligheter att utnyttja överskottsenergi från befintlig industri.

Den kapacitet som finns på elnätet år 2021 kan tillåta en utökning av kommunens abonnemang med upp till 60 MW, vilket innebär att bostadsutveckling och etablering av verksamheter med normalstor energianvändning är fullt möjlig så länge de förutsättningarna ligger kvar. Kapaciteten utgår

dock ifrån ett nuläge och är beroende av hur utvecklingen ser ut i andra kommuner på samma regionnätledning. Det är tänkbart att de geografiska lägena för attraktiva verksamhetsetableringar kan komma att utökas i framtiden, och inkludera Sjöbo kommun. Sjöbos potentiella utökning av abonnemanget hos E.ON skulle då kunna innebära en konkurrensfördel. Ifall etableringsförfrågningar från väldigt energikrävande verksamheter, såsom serverhallar, inkommer kan kapacitetsbrist uppstå. I nuläget finns inga tecken på den typen av utveckling.

I rapporten "Scenario för det skånska elsystemet" från Region Skåne (2020) skrivs att en hög andel vindkraft med skiftande produktionsnivåer bidrar till att det är svårt att uppnå ett energisystem där produktion och användning är i balans. Framtidens effektbehov kommer också att medföra en större oregelbundenhet med tydligare toppar över dygnets olika tider. Sjöbo kommun tillhör de kommuner i Skåne där utvecklingen i elanvändningen 2018-2040 förväntas bli relativt låg, mellan 0 och 10 procent. I Sjöbo används en större del av elen till bostäder, och en mindre del till industri och bygg, jämfört med Skåne som helhet år 2020. Fram till år 2040 förväntas enligt rapporten Skånes totala elanvändning för personbilar och övriga transporter öka, medan elanvändningen för bostäder förväntas minska (Region Skåne, *Elfakta om kommunerna*, 2020).

De utmaningar som finns ställer höga krav på att kommunikation mellan bland annat kommuner och elnätägare, till exempel i form av plansamråd och nätutvecklingsplaner. Fyra elnätägare försörjer Sjöbo kommun: Sjöbo elnät, E.ON, Ringsjö (Kraftingen) och Skånska nät. För att avhjälpa rådande kapacitetsbrist krävs lösningar och samverkan från alla parter

på lokal, regional och nationell nivå. Framtiden är ett energisystem där centrala lösningar samverkar med många lokala energisystem, och där energin alltid används på ett klimatsmart sätt.

Fjärrvärme

Fjärrvärmerna i Sjöbo kommun produceras av Solär Bioenergi Syd AB och innehåller cirka 100 procent fossilfritt bränsle.

Fjärrvärmeanslutningar kan göras inom Sjöbo tätort. Användning av fjärrvärme kan bidra till en ökad stabilitet i energiförsörjningen.

Värmepumpar

Värmeenergi kan utvinnas ur övre markskikt, grundvatten, ytvatten eller berggrund och föras vidare till ett köldmedium som värmer hus och vatten. Det behövs tillstånd för att installera en värmepump för utvinning av värme ur mark, berg, ytvatten och grundvatten enligt gällande miljölagstiftning och Sjöbo kommuns lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön 6§. Det krävs inte tillstånd för att installera luftvärmepumpar.

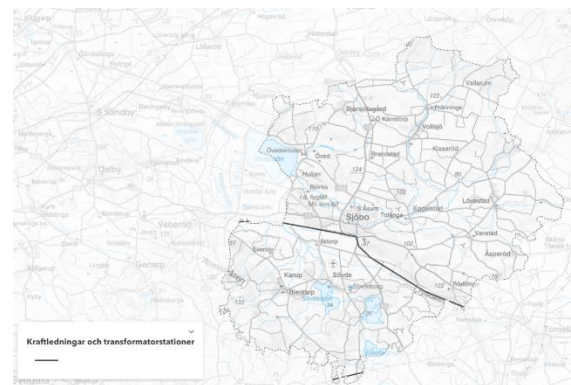
Energibrunnar

För att en berg- eller grundvattenvärmepump ska fungera måste ett hål borraras, även kallat för energibrunn. Energibrunnens funktion är att göra det möjligt att hämta energi i form av lagrad solenergi från berget för att sedan överföra den värmen till värmepumpen. I Sjöbo kommun finns mycket viktiga grundvattentillgångar av stor kvantitativ omfattning, varav vissa är av nationell betydelse för vattenförsörjningen. Att borra en energibrunn är ett ingrepp som riskerar av ge negativa konsekvenser för grundvattenförsörjningen (SGU 2016). Efter borring kan föroreningar nå ner till

grundvattenförekomster och fler borrhål medför större risk. En annan risk med energibrunnar är att borring genom grundvattenmagasin som ligger på olika djup riskerar att blanda olika grundvattenmagasin. Då kan ett magasin med bra vatten blandas med ett annat med sämre vatten. Risken för negativ påverkan på grundvatten kan anses vara större för en energibrunn än en dricksvattenbrunn, eftersom dess vatten inte dricks och därmed inte kontrolleras.

Högsämningsledningar och transformatorstationer

Genom kommunen går två högsämningsledningar, söder om väg 11 samt genom kommunens allra sydligaste del. De elektromagnetiska fält som förekommer kring dessa ledningar varierar med mängden ström som går i ledningarna och är högre vid perioder av stor last, t.ex. kalla vinterdagar.

Laddinfrastruktur

I kommunen finns ett antal publika elbilsaddstolpar installerade av Sjöbo Elnät AB. Vid busstationen i Sjöbo tätort samt vid Övedskloster finns elbilsaddstolpar för destinationsladdning. Etableringen av laddinfrastruktur är beroende av effektstarka kablar för att effektivt kunna ladda fordonsbatterier.

Planerade insatser

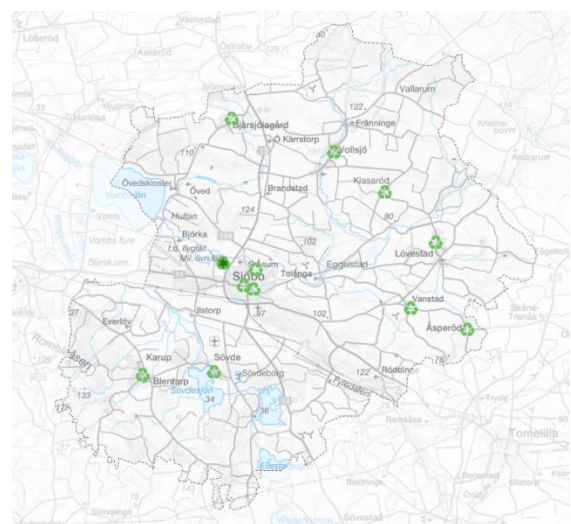
Hansa PowerBridge

Svenska Kraftnät planerar att tillsammans med det tyska företaget 50Hertz anlägga en ny stamnätsförbindelse mellan station Hurva i Hörby kommun och Güstrow i norra Tyskland, för att öka redundansen i det europeiska stamnätet och möjliggöra tryggare elförsörjning vid ansträngda förhållanden. Förbindelsen har fått namnet Hansa PowerBridge och byggs som en 700 MW likströmsförbindelse. Den interaktiva kartan visar föreslagen, dock ej fastsälld, sträckning 2019-10-24. Kraftledningen är till för att exportera energi till utlandet, inte för att avhjälpa de problem som finns med energidistribution i Skåne.

regi. Återvinningscentralerna och omlastningscentralen visas i kartan nedan.

Framtida krav på insamling av avfall kommer troligtvis innebära att kommuninvånare ska ha större möjlighet till källsortering och återvinning nära bostaden. Idag är fyrfackssystemet fullt utbyggt i kommunen. Det är inte osannolikt att fler fraktioner kommer behöva sorteras ut i takt med att Sveriges övergripande mål pekar mot mer återvinning och utsortering av olika fraktioner. Detta ställer höga krav på framkomlighet för avfallsfordon och vägnätet i hela kommunen. En sådan utveckling kan medföra konflikt mellan naturvärden och avfallsfrågorna, dels gällande uppställningsplatser för återvinning men även för avfallsfordonens framkomlighet.

Avfallshantering

Det finns totalt elva återvinningsstationer i kommunen, samt en återvinningscentral i Sjöbo tätort. En omlastningscentral i anslutning till återvinningscentralen färdigställdes under våren 2020. Omlastningscentralen mellanlagrar kommunalt avfall som samlas in kommunens

IT-tjänster

Fungerande IT-tjänster är avgörande för möjligheten att bo och verka i hela Skåne. IT-infrastrukturen behöver integreras i samhällsplaneringsprocessen på regionnivå samt i alla kommuner, annars finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna. Behovet av digitala tjänster är lika stort, om inte större, hos invånare i glesbygd som hos invånare i tätbefolkade områden. I samband med Corona-pandemin har användningen av digitala verktyg ökat, tillsammans med en tendens att bosätta sig i mindre tätbefolkade områden, vilket också kan ses i Sjöbo kommun. Det är möjligt att de som har flyttat till mindre tätbefolkade områden tar med sig krav och förväntningar på en bra uppkoppling. Genom att möjliggöra utnyttjande av exv. äldre ekonomibyggnader kan fiberutbyggnaden också medföra en synergieffekt i form av bättre förutsättningar för kulturmiljövård.

En viktig aspekt av utvecklingen av den digitala infrastrukturen är behovet av vård- och omsorgstjänster som ställer stora krav på bandbredd, fördröjning och stabilitet. Det behovet kommer med stor sannolikhet att öka i framtiden, då äldrevård i allt högre utsträckning kommer att ske i hemmet, samt med tanke på att antalet äldre förväntas öka kraftigt inom en relativt snar framtid. Det gäller också i Sjöbo kommun, i samtliga kommundelar.

Post- och Telestyrelsen (PTS) är central förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar inom områdena post och elektronisk kommunikation. PTS har inte tillgång till detaljinformation om hur operatörer och andra ledningsägare utformar sina nät utan hänvisar till de operatörer och ledningsägare som blir

berörda inom aktuellt område för ytterligare information.

Fiberutbyggnad i Sjöbo kommun

Sjöbo kommun bygger ingen bredband-infrastruktur i egen regi utan har överlåtit detta till marknadens aktörer. Teleservice står för majoriteten av fiberutbyggnaden i kommunen. Bidrag har sökts och erhållits för stora delar av kommunens yta i omgångar under perioderna 2007-2013 respektive 2014-2020.

Bredband-infrastrukturen är av största vikt för kommunen, både för dess invånare och företagare. Under år 2021 har kommunen deltagit i processen för PTS bredband-stöd genom att kvalitetssäkra och prioritera underlag för utbyggnad till kvarvarande bidragsberättigade fastigheter.

I avsiktsförklaringen mellan Sjöbo kommun och Teleservice från år 2014 anges följande mål för fiberutbyggnaden:

- 50 procent av hushåll/fastighetsägare och företag ska ha tillgång till minst 100 Mbit/s år 2015.
- 70 procent av hushåll/fastighetsägare och företag ska ha tillgång till minst 100 Mbit/s år 2018.
- 90 procent av hushåll/fastighetsägare och företag ska ha tillgång till minst 100 Mbit/s år 2020.

År 2020 hade 69 procent av hushållen i kommunen tillgång till 100 Mbit/s. Kommunen når därmed inte målet i avsiktsförklaringen om 90 procent, och inte heller det nationella bredbandsmålet för år 2020 (95 procent). Av Skånes kommuner är det tre som når det nationella målet (Helsingborg, Landskrona och Malmö). I Sjöbos tätbygd hade 76 procent av hushållen tillgång till 100 Mbit/s-anslutningar,

jämfört med 47 procent på glesbygden. Riksnittet ligger på 90 procent för tätbygd och 55 procent för glesbygd. I Sjöbo kommun ökade andelen hushåll med tillgång till bredband på 100 Mbit/s med 9 procentenheter under år 2020 jämfört med året innan. I hela landet var motsvarande siffra 3 procentenheter (Region Skåne, 2020).

Under år 2020 hade 86 procent av hushållen i Sjöbo kommun tillgång till bredband på 1 Gbit/s i sin absoluta närhet. Det betyder att kommunen inte ännu når det nationella bredbandsmålet för 2025 (98 procent). I kommunen ökade andelen hushåll med tillgång till bredband på 1 Gbit/s med 12 procentenheter under år 2020, jämfört med året innan.

5G

Enligt en rapport från RISE (2021), utförd på uppdrag av Svenska Stadsnätförbundet, är utvecklingen av fiber och 5G i viss mån beroende av varandra och bör ses som mestadels kompletterande teknologier, snarare än konkurrerande sådana. Fasta installationer behöver fiber, medan det som rör på sig ska kopplas till mobilnätet. Likvärdiga och geografiskt tillgängliga tjänster förväntas kräva en mix av 5G och fiber.

Enligt Sveriges kommuner och landsting, SKR, kan 5G-nät användas för olika ändamål och i olika rumsliga sammanhang. Kommersiellt kommer 5G-nät sannolikt att börja byggas i tätorter, för att öka kapaciteten där många människor och verksamheter befinner sig samtidigt. I samklang med olika behov kommer även 5G-sändarna att se olika ut. I tätbebyggda områden kanske en sändare kan sitta på en husvägg eller på ett hustak.

När större områden ska täckas i mer glesbebyggda områden behövs en mast och

det är ingen skillnad i själva mastens konstruktion för att klara olika mobilnät. Mastens höjd anpassas beroende på topologi och krav på räckvidd. Grundläggande för prövningen är huruvida gällande detaljplan tillåter åtgärden eller inte. Elektronisk kommunikation anges som ett allmänt intresse i 2 kap. PBL. Vid planläggning och i bygglovsärenden ska möjligheterna till elektronisk kommunikation vägas mot andra allmänna intressen för att åstadkomma en ur helhetssynpunkt bra bedömning. Elektroniska kommunikationer ingår i den grundläggande infrastrukturen för bebyggelse. Om hela nätets funktion står och faller med en lokalisering kan den få en överordnad betydelse att jämföra med ett riksintresse (3 kap. 1 § Miljöbalken). För att nätet ska fungera så som det är tänkt är det viktigt att masten kan placeras på en lämplig plats. Annars kan funktionaliteten bli sämre och fler master behövs.

Utbyggnadstakten av 5G-nätet styrs av marknadskrafter och efterfrågan. Sannolikt sker utbyggnad av 5G i första hand på platser där dagens kapacitet inte räcker till, exempelvis i storstäder. På sikt förväntas dock 5G-nätet byggas ut i samma utsträckning som dagens 4G-nät. Till en början kommer utbyggnaden antagligen att genomföras genom att återanvända och vid behov uppgradera befintlig infrastruktur för mobilnät, via befintliga sändarplatser på tak, master och torn. Utöver detta kan riktad nybyggnation av infrastruktur behövas på platser där operatörerna identifierar nya kunder och behov eller kommande lokal kapacitetsbrist.

MILJÖ- OCH KLIMATRISKER

Radonrisk och föroreningar

Radon

Radon avgår från marken eller byggnadsmaterial. Även hushållsvatten kan innehålla radon som i så fall tillförs inomhusluften, till exempel när man duschar. Radon medför en ökad risk för lungcancer.

Strålningen är av geologiskt ursprung och kopplas främst till viss berggrund, men förekomst av olika kvartära jordarter kan påverka risknivån avsevärt. Kommuninvånare som bor inom detta riskområde erhåller gratis radonmätning. I Sjöbo kommun har markförhållandena kartlagts avseende radonavgång, och ett område runt Tolånga, Lövestad, Vanstad och Äsperöd har tagits fram där risken för förhöjda värden anses föreligga. Riskområdet visas i kartan nedan. Radonriskområdet sträcker sig från Tolånga och upp i den nordöstra delen av kommunen.

År 2006 antogs ett radonprogram för Sjöbo kommun. Programmet innehåller rutiner för hantering av radon vid till exempel planering, bygglovshantering med mera.

Nedlagda kommunala deponier

Sjöbo kommun har ansvar för tolv kommunala nedlagda deponier. De är olika stora och finns spridda geografiskt inom alla kommunens områden. Omma-deponin, som är belägen inom Sjöbo tätort, är den största kommunala deponin. Den har en total yta av 12 hektar, varav sex hektar utgör den del av deponin som

avslutats innan dess att förordningen (2001:512) om deponering av avfall trädde i kraft i juli 2001. För resterande sex hektar ansökte Tekniska nämnden i Sjöbo kommun år 1993 om tillstånd för fortsatt deponering i två etapper. Länsstyrelsen gav nämnden tillstånd om fortsatt deponering av 250 000 m³ avfall i etapp 1 men avlog ansökan om deponering i etapp 2. Deponeringen i etapp 1 upphörde vid årsskiftet 2002/2003 varefter sluttäckning godkändes av Länsstyrelsen i beslut daterat 2005-09-19. I detta beslut gjorde Länsstyrelsen också bedömningen att de äldre delarna av deponin skulle anses vara sluttäckta och avslutade. Övriga kommunala deponier är betydligt mindre och spridda runt om i kommunen. De var aktiva i mellan 9-31 år och varierade från 1945 – 1980.

År 2018 togs en åtgärdsplan fram för nedlagda kommunala deponier i Sjöbo. Kommunens nedlagda deponier är identifierade och ett flertal har även undersökts i enlighet med MIFO fas 2. Dessa är Bjärsjölagård 1:118, Fränninge 31:4, Vanstad 25:1, Elsagården 1:1 samt Blentarp 23:10. Deponier aktuella för fortsatta undersökningar är Ry 3:19, Näsby 3:4, Vanstad 18:50, Röddinge 1:1, Sövde 2:1 och Everlov 15:1. Omma 2:3 har undersökts i enlighet med MIFO fas 1. Åtgärdsplanen syftar till att få en överblick över kommunens nedlagda deponier och ska utgöra en tidplan för undersökning av de som ännu inte har undersökts i enlighet med MIFO fas 2. När alla deponier har utretts kommer åtgärdsförslag att tas fram och utföras i samråd med kommunens miljöenhet. Åtgärderna syftar till att förbättra människors hälsa och miljön i och omkring deponierna. Deponierna visas i kartan nedan.

De nedlagda deponierna i kartan nedan är klickbara och visar bl.a. status, riskklass och storlek (m²). Riskklassningen visar hur miljö- och/eller hälsofarliga deponierna bedöms vara. En deponi som har hamnat i riskklass 3 eller 4 bedöms oftast inte behöva någon form av åtgärd. Deponier som har hamnat i riskklass 1 eller 2 kan komma att behöva vidare åtgärder i enlighet med kommunens åtgärdsprogram.

Förorenade områden

I Sjöbo kommun finns ca 150 identifierade förorenade eller misstänkt förorenade områden. Områdena visas på kartan nedan (klicka på objektet för att få fram mer information). På de aktuella objekten har det bedrivits verksamheter som kan antas medföra spridning av föroreningar till mark, vatten och byggnader. Deponier och bensinstationer är exempel på anläggningar där föroreningar i mark ofta förekommer. Många ämnen är långlivade och kan ge negativa konsekvenser för människor samt växt- och djurliv. Områdena är generellt sett koncentrerade till kommunens tätorter.

Vissa av de förorenade områdena är klassade utifrån riskklass. Det betyder att objektet är utrett (administrativ inventering/arkivstudier, utredning, provtagning etc.) enligt MIFO och riskklassen är säkrare. Klass 1-områden har störst påverkan. I Sjöbo kommun finns inga riskklass 1-områden. Ifall objektet har klassning enligt så kallad bransch-riskklass är denna enbart gjord utifrån bransch, och är med andra ord lika säker som riskklass. Även här har klass 1-områden störst påverkan. I kommunen finns också områden som är klassade som avslutade.

Ett förorenat område kan som en diffus föroreningskälla medföra läckage av förorenande ämnen till exempelvis en vattentäkt. Vid sanering av ett förorenat område krävs stor försiktighet för att förhindra

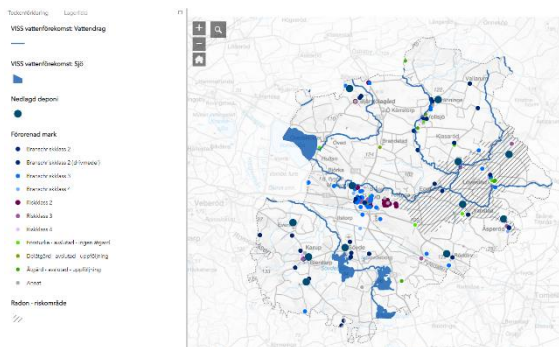
föroreningsspridning. Det finns exempel på saneringar som kommit till stånd eller blivit mer angelägna när ett område fastställs som vattenskyddsområde, även när ingen sådan specifik vattenskyddsföreskrift finns. Förorenade områden är också en beaktansvärd parameter vid planering av nya ledningsdragningar för VA och vid förnyelse av befintligt ledningsnät. I bebyggda områden är det inte ovanligt att gamla synder förordrar VA-projekt längs de sträckningar där inga rimliga alternativ finns (SWEKO, 2014).

Förorenade områden kan också försvåra och fördröja nya bostadsprojekt. Det är inte ovanligt att mark som ur övriga hänseenden är lämplig för förtätning av bostäder, sammanfaller med förorenad mark, eftersom föroreningar i många fall återfinns centralt i kommunens tätorter. Den i översiktsplanen föreslagna strategin för förtätning av bostadsbebyggelse kan därmed innebära ett större behov av hantering av misstänkt förorenade områden. Även masshantering behöver regleras. Nedlagda deponier kan inte exploateras. För mer information om förorenade områden och riktlinjer för dessa, se Mark- och vattenanvändning - Mark- och vattenanvändningskarta - Miljö- och klimatsäkring.

Markens genomsläpplighet

Visningstjänsten *Genomsläpplighet* från Statens geologiska undersökning (SGU) presenterar en starkt förenklad bild över markens genomsläpplighet. Produkten bygger på en omklassning av grundlagret i datamängden Jordarter 1:25 000–1:100 000 till fyra klasser av genomsläpplighet: låg, medelhög, hög eller ej bedömd genomsläpplighet. Klassificeringen baseras på kornstorlek hos jordarten i grundlagret. En jordarts förmåga till genomsläpplighet beror dock inte bara på kornstorlek utan även på till

exempel läge i terrängen, mättnadsgrad, grundvattennivå samt det utsläppta ämnets viskositet mm. Produkten tar inte hänsyn till detta, och inte heller till eventuella ytlager eller underliggande lager. Produkten är bland annat tänkt att användas som ett första underlag vid bedömning av spridningsrisken av förorenande ämnen från olyckor. Med tanke på eventuella brister i underlaget skall alltid en platspecifik bedömning göras i terrängen.

Radonrisk, nedlagda deponier och förorenad mark.

Miljökvalitetsnormer

Vatten

EU:s ramdirektiv för vatten (eller vattendirektivet) (2000/60/EG) och dotterdirektivet om miljökvalitetsnormer (2008/105/EG), definierar de svenska (och europeiska) målen för förvaltning av alla former av vatten. Målen har införlivats i svensk lagstiftning genom femte kapitlet i Miljöbalken, förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön liksom förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

Fem vattendelegerationer har tagit beslut om kvalitetskrav (så kallade miljökvalitetsnormer) för ekologisk status och kemisk vattenstatus för Sveriges yt- och grundvattenförekomster. Aktuell status i förekomsterna bedöms och uppdateras fortlöpande av myndigheterna. Syftet med miljökvalitetsnormerna är att

tillståndet i våra vatten inte ska försämrats och att alla vatten ska uppnå en bestämd miljökvalitet. Grundregeln är att miljökvalitetsnormen ska fastställas till god status, och att normen ska uppnås innan aktuell förvaltningscykel är slut. Beroende på vattenförekomstens nuvarande status kan vattendelegerationerna fastställa kvalitetskrav på en nivå som är lägre än god status, alternativt att tiden för när god status ska vara uppnådd skjuts fram.

För att miljökvalitetsnormerna för vatten ska uppnås krävs att myndigheter och kommuner har vidtagit de åtgärder som behövs enligt fastställt aktuellt åtgärdsprogram. Kommunens skyldighet regleras genom Miljöbalkens femte kapitel som behandlar miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsförvaltning, föreskrifter om miljökvalitet samt åtgärdsprogram. Kommuner inom sina ansvarsområden är således skyldiga att vidta de åtgärder som behövs enligt åtgärdsprogrammet. Det övergripande målet för vattenförvaltningen är att uppnå god vattenstatus till år 2021, eller senast till år 2027. God status innebär god ekologisk och vattenkemisk status i alla inlands- och kustvatten. För grundvatten innebär det, förutom god vattenkemisk status även god kvantitativ status. Åtgärderna är antingen kontinuerliga eller engångsinsatser.

Ytvatten

Förekomst	Kvalitetskrav (norm)		Aktuell status	
	Ekologisk status	Kemisk ytvattenstatus	Ekologisk	Kemisk
Ellestadssjön, WA43762631	God 2027 ●	God ●	Dålig ●	Uppnår ej god ●
Klingavälsån: Snogeholmssjön-källa, WA21616687	God 2027 ●	God ●	Måttlig ●	Uppnår ej god ●
Snogeholmssjön, WA93189666	God 2027 ●	God ●	Dålig ●	Uppnår ej god ●
Klingavälsån: Sövedsjön-Snogeholmssjön, WA20774729	God 2027 ●	God ●	Måttlig ●	Uppnår ej god ●
Sövedsjön, WA13434476	God 2027 ●	God ●	Dålig ●	Uppnår ej god ●
Klingavälsån: Kävlingsån-Sövedsjön, WA14011444	God 2027 ●	God ●	Måttlig ●	Uppnår ej god ●
Tranåsbacken, WA20376298	God 2027 ●	God ●	Måttlig ●	Uppnår ej god ●
Djurrödsbacken (Sillarödsbacken), WA38831352	God ●	God ●	Måttlig ●	Uppnår ej god ●
Kävlingsån: Djurrödsbacken-källa (Vollsjön), WA84285224	God 2027 ●	God ●	Måttlig ●	Uppnår ej god ●
Kävlingsån: Tranåsbacken-Djurrödsbacken, WA25040470	God 2027 ●	God ●	Måttlig ●	Uppnår ej god ●
Kävlingsån: Vombsjön-Tranåsbacken (Björksån/Åsumån/Tollängån), WA78517976	God 2027 ●	God ●	Måttlig ●	Uppnår ej god ●
Torpbacken, WA30722528	God 2027 ●	God ●	Dålig ●	Uppnår ej god ●
Borstbacken (Borstbacken), WA53905987	God 2027 ●	God ●	Måttlig ●	Uppnår ej god ●
Vombsjön, WA93795099	God 2027 ●	God ●	Otillfredsställande ●	Uppnår ej god ●
Vorkån, WA82206081	God ●	God ●	Måttlig ●	Uppnår ej god ●

Tabellen visar kommunens ytvattenförekomster, deras beslutade miljö kvalitetsnormer liksom aktuell ekologisk och kemisk status. Informationen är hämtad från myndigheternas databas över gällande miljö kvalitetsnormer och statusbedömningar den 11 mars 2020 (Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna, & Havs- och vattenmyndigheten). Kvalitetskravet för alla kommunens ytvattenförekomster är god ekologisk och kemisk status. Alla förekomster förutom en har fått en tidsfrist till 2027 för kravet god ekologisk status. Generellt motiveras tidsfristerna med att det har bedömts vara omöjligt att uppnå god ekologisk status med avseende på näringsämnen och näringsämnespåverkan i förekomsterna inom nuvarande förvaltningscykel.

Beslutade kvalitetskrav, både med avseende på ekologisk status och kemisk ytvattenstatus, uppnås inte i någon av förekomsterna idag. Bedömda kvalitetsfaktorer i kommunens förekomster visar generellt att näringsämnespåverkan på förekomsterna är för hög. I flera förekomster visar hydromorfologiska kvalitetsfaktorer sämre än

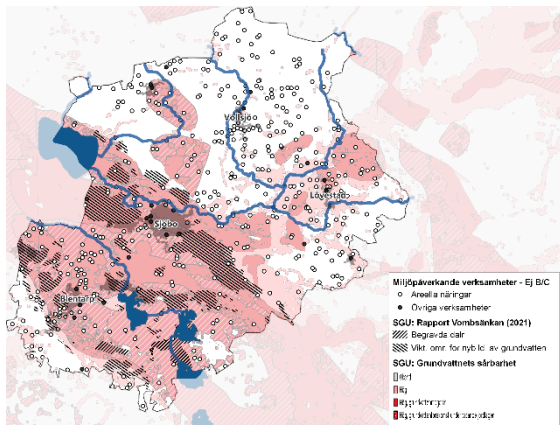
god status. Bedömningen av kemisk status baseras i samtliga fall på nationstäckande bedömningar av status för kvicksilver och kvicksilverföreningar, liksom bromerade difenyletrar. Mätningar avseende kemisk status (halter av bly, kadmium och nickel) har rapporterats för tre förekomster, och visar god status (Ellestadssjön, Klingavälsån: Snogeholmssjön – källa, och Klingavälsån: Kävlingsån – Sövedsjön).

Grundvatten

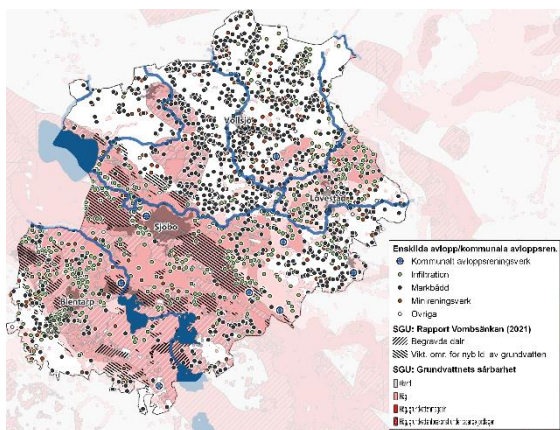
Förekomst	Kvalitetskrav (norm)		Aktuell status	
	Kvantitativ	Kemisk	Kvantitativ	Kemisk
WA43092534 Sand- och grusförekomst	God ●	God ●	God ●	God ●
WA47040457 Sand- och grusförekomst	God ●	God ●	God ●	God ●
WA47879523 Sand- och grusförekomst	God ●	God ●	God ●	God ●
Värnsåsa WA55063709 Sand- och grusförekomst	God ●	God ●	God ●	God ●
Rovingehed WA14819189 Sand- och grusförekomst	God ●	God ●	God ●	God ●
WA37781110 Sand- och grusförekomst	God ●	God ●	God ●	God ●
WA70178638 Sand- och grusförekomst	God ●	God ●	God ●	God ●
Illstorp WA68758318 Sand- och grusförekomst	God ●	God ●	God ●	God ●
Fyledalen WA44667498 Sand- och grusförekomst	God ●	God ●	God ●	God ●
Snogeholm WA54918966 Sand- och grusförekomst	God ●	God ●	God ●	God ●
Eriksåsa WA57124112 Sedimentär bergförekomst	God ●	God ●	God ●	God ●
Vombsånkan WA12744184 Sedimentär bergförekomst	God ●	God ●	God ●	God ●
Romeleåsens ostsluttning WA79873141 Sedimentär bergförekomst	God ●	God ●	God ●	God ●
Herreberga WA67122328 Urbergsförekomst	God ●	God ●	God ●	God ●
Asperöd WA77821762 Urbergsförekomst	God ●	God ●	God ●	God ●

Tabellen visar kommunens grundvattenförekomster, deras beslutade miljö kvalitetsnormer liksom aktuell ekologisk och kemisk status. Informationen är hämtad från myndigheternas databas över gällande miljö kvalitetsnormer och statusbedömningar den 4-7 december 2020. Kvalitetskravet för alla kommunens grundvattenförekomster är god ekologisk och kemisk status. Beslutade kvalitetskrav, både med avseende på ekologisk status och kemisk status, uppnås i samtliga förekomster idag. Ofta saknas kvalitetsparametrar i grundvattenförekomsterna. I riskbedömningen som redovisas bedöms det finnas en övergripande risk för att inte uppnå kemisk status i framtiden, beroende på näringsämnen och miljögifter från jordbruk samt salt från

Övriga verksamheter år 2020 i relation till vattenförekomster och grundvattnets sårbarhet (SGU).

Enskilda avlopp år 2020 i relation till vattenförekomster och grundvattnets sårbarhet (SGU).

Utsläpp från verksamheter och industrier kan, även om befintliga utsläppskrav uppfylls, medföra negativ påverkan på vattenkvaliteten hos en vattenresurs som används eller kan komma att användas som vattentäkt. Det kan också uppkomma intressekonflikt kring uttaget av vatten om en verksamhet/industri eller kommunen önskar öka sitt vattenuttag från en gemensam resurs. Åtgärder från en vattenverksamhet som syftar till att förändra vattnets djup eller läge kan medföra en intressekonflikt om själva nyttjandet av vatten där vattentäktsintresset ofta vill bevara den

naturliga tillgången på vatten och ett annat intresse gör anspråk på samma vatten för sitt intresse (SWECO, 2014).

Även lantbrukets olika delar, främst jordbruk och skogsbruk, kan påverka en vattenresurs negativt. Riskerna för vattenförsörjning uppkommer bland annat vid hantering av bekämpningsmedel, gödselmedel, drivmedel, djurhållning och avverkning av skog. Inte sällan upplever lantbrukare att vattenskyddsområden som skapas för att skydda allmänna dricksvattentäkter utgör en begränsning i den enskildes rätt att förfoga över sin mark. Vid fastställande av vattenskyddsområden görs en avvägning mellan vad den enskilde får tåla i syfte att skydda ett allmänt intresse och vilken nytta som ges vattentäkten (SWECO, 2014).

Materialtäkter är ett annat hot, främst för grundvattenförekomster, då verksamheten kan försämra grundvattenkvaliteten eller -kvantiteten. Genom att avlägsna grus, sand och dylikt minskar vanligen avståndet till grundvattenytan, vilket gör grundvattenmagasinet mer känsligt för förorening från markytan. Sprängning av berg kan skapa nya transportvägar för ytvatten till grundvattnet och själva sprängämnet i sig kan förorena grundvattnet. Det största hotet från materialtäkter utgörs av det faktum att det material som avlägsnas innebär att en i vissa fall värdefull vattenresurs försvinner för alltid. På så vis råder ibland en stark intressekonflikt mellan att bevara och att utvinna materialet (SWECO, 2014).

Det finns också drygt 3500 enskilda avlopp och ca 20 små och stora avloppsreningsverk (som betjänar mer än 25 personer) i kommunen. Även om varje enskilt avlopps miljöpåverkan är begränsad, så innebär det samlade antalet en påverkan på kommunens vattenförekomster.

Förutom utsläpp från miljöfarlig verksamhet, förekommer en lång rad potentiella risker för förorening av en nedströms belägen vattenförekomst överallt där människor bor. Riskerna kommer bland annat från energianläggningar, parkering, fordonstvätt, användning av hemkemikalier (främst bekämpningsmedel) samt dagvatten från de bebyggda ytorna. Exploatering av bostäder kan ge konsekvenser för vattenförekomster som används eller kan komma att användas för dricksvattenförsörjning, eller som utgör en känslig recipient. Eftersom uttag av vatten, särskilt grundvatten, kan komma att påverka förutsättningarna för bebyggelse kan bebyggelse nära en vattentäkt innebära begränsningar för framtida ökat vattenuttag (SWECO 2014).

Pågående arbete kopplat till vattenförekomsterna

För närvarande pågår följande arbete kopplat till kommunens ytvatten:

- Vattendialog påbörjad år 2019 förs med markägare och andra berörda i Vanstadsbäckens avrinningsområde (biflöde till Tranåsbacken) på uppdrag av Kävlingeåns vattenråd. Fokus för dialogen ligger på bevattning och åtgärder mot övergödning. Innehåll och konkreta åtgärder håller på att tas fram tillsammans med berörda lantbrukare.
- LEVA-projektet (Lokalt Engagemang för Vatten), som är ett nationellt pilotprojekt mot övergödning, påbörjades år 2019 i Tranåsbackens avrinningsområde på uppdrag av Kävlingeåns vattenråd.
- År 2018 startade Kävlingeåns vattenråd och Sydsvatten AB projektet Fokus Vombsjön. De planerade åtgärderna inom projektet syftar framför allt till att

öka kunskap och samverkan i och kring Vombsjön och dess tillrinningsområde.

- Under fyra månader 2016 – 2017 genomfördes en vattendialog med markägare och andra berörda i Borstbäckens avrinningsområde på uppdrag av Kävlingeåns vattenråd. Vattendialogen bidrog framför allt till ökad kunskap.

Under åren 2014–2016 genomfördes en vattendialog med markägare och andra berörda i Torpsbäckens avrinningsområde på uppdrag av Kävlingeåns vattenråd. Drygt 20 lantbrukare deltog. Åtgärder som genomfördes för att främja en bättre vattenkvalitet var: ökad kunskap, anläggning av dammar, infiltrationsdiken och tvåstegsdiken samt strukturkalkning. Åtgärderna resulterade enligt uppgift från Sjöbo kommun i att fosfortransporten till Vombsjön minskat med knappt 100 kg/år.

För en sammanfattning av översiktsplanens direkta och indirekta åtgärder för att förbättra miljökvalitetsnormerna för vatten, se Konsekvenser - Miljökonsekvensbeskrivning.

Luft

Liksom vattenkvaliteten regleras även luftkvaliteten av miljökvalitetsnormer. Luftkvaliteten är överlag bedömd som god i Sjöbo kommun. Viss olägenhet kan föreligga i sommarbyarna på grund av vedeldning med uppgifter baserade på klagomålsärenden. Vegetation fungerar som naturlig stoftuppsamlare och luftrenare, och kan därmed användas för att motverka luftföroreningar och undvika negativ påverkan på miljökvalitetsnormerna för luft. Varje kommun är skyldig att kontrollera att miljökvalitetsnormerna för utomhusluft uppfylls. Under år 2013 kom nya regler som gäller för miljökvalitetsnormerna för

utomhusluft. Samverkan är av stor betydelse för kommunens luftövervakning ur ett kompetensmässigt och ekonomiskt perspektiv.

Sjöbo kommun är medlem i Skånes luftvårdsförbund och ingår i samverkansområdet Skåne för samordnad kontroll av luftkvaliteten och miljökvalitetsnormerna för utomhusluft i Skåne. Sedan januari år 2017 bedrivs samordnad luftkvalitetskontroll i samtliga medlemskommuner. Programmet innehåller en kontrollstrategi som beskriver utformning och omfattning av kontrollen för två kalenderår, 2019–2020 samt en översiktlig planering för åren 2021–2023. Varje år sammanställs en årsrapport för varje medlemskommun.

Luften i Sjöbo kommun

År 2010 gav Skånes luftvårdsförbund i samarbete med miljöförvaltningen i Malmö ut rapporten Emissioner och luftkvalitet i Skånes kommuner 2009. De halter som uppmättes i Sjöbo kommun innebar ingen direkt skyldighet att utföra kontinuerliga mätningar enligt luftkvalitetsförordningen. Ny mätning utfördes i Sjöbo hösten/vintern 2014/2015 och en rapport kom under 2017. Under 2019 utfördes mätningar i Sjöbo av kvävedioxid (NO₂) och kväveoxider (NO_x).

Sjöbo kommun har som medlem i Skånes luftvårdsförbund bland annat tillgång till en emissionsdatabas för Skåne, vilken innehåller geografiska och tidsatta data över utsläpp av luftföroreningar i regionen, samt meteorologiska data. Med hjälp av databasen kan spridningsberäkningar göras och en uppfattning kan fås om vilka halter som finns i de områden där mätningar inte sker. Beräkningar utförs för varje kommun och kan även användas till att utföra spridningsberäkningar från industriell verksamhet och för infrastrukturplaner.

Halterna av luftföroreningar i Sjöbo kommun är enligt beräkningarna generellt sett låga. Vad gäller geografisk fördelning återfinns de högsta halterna som väntat i större tätorter samt i kommunens västra delar.

Att Sjöbo kommun har relativt god luftkvalité överlag konstateras också i Länsstyrelsen Skånes rapport Förslag på samverkansområde i Skåne för gemensam kontroll av luftkvalitet (2013). Vad gäller luftföroreningen PM_{2,5} riskerar kommunen dock, tillsammans med samtliga av Skånes kommuner, att inte uppfylla det nationella miljömålet för frisk luft. I rapporten kartläggs att kommunens mest betydande utsläppskällor för respektive luftförorening är: Vägtrafik/Jordbruk (NO_x), småskalig uppvärmning/Jordbruk (PM₁₀), samt småskalig uppvärmning (PM_{2,5}). Småskalig uppvärmning i form av fastbränsleledning orsakar olägenheter i bostadsområden i Sjöbo kommun. Kommunens miljöenhet har i klagomålsärenden konstaterat att det föreligger olägenhet för människors hälsa. År 2015 reviderades lokala föreskrifter för människors hälsa och miljön och det utreddes om det skulle vara möjligt att inkludera bestämmelser gällande vedeldning för vissa områden. Det visade sig inte vara praktiskt genomförbart.

Påverkanskällor

Förutom att påverkas av exempelvis vägtrafik, lantbruk och småskalig uppvärmning kan luftkvaliteten i ett område också påverkas av vissa särskilda verksamheter, till exempel industriutsläppsverksamheter (IED), se *Planeringsförutsättningar - Verksamheter*.

Kommunal tillsyn

Miljöfarliga verksamheter

Miljötillsyn sker på industrier och miljöfarliga verksamheter inom kommunen. Syftet med tillsynen är att minska utsläppen av föroreningar till mark, vatten och luft från dessa verksamheter, samt att hanteringen av kemikalier och farligt avfall ska ske på ett godtagbart sätt. Miljötillsyn av de areella näringarna innebär bl.a. kontroll av hantering och förvaring av kemiska bekämpningsmedel, avfall, cisterner, växtnäring samt vinterbevuxen mark.

Kommunen prioriterar tillsyn på miljöfarliga verksamheter och förorenad mark som kan ha negativ inverkan på vattenmiljön inom områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status. Kommunen utövar också tillsyn på icke anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter. Krav på dagvattenhantering i form av reningskrav ställs på miljöfarliga verksamheter.

Förorenade områden

Förorenade områden i kommunen har under de sista åren ökat i antal. En av anledningarna är att kommunen år 2014 fick en kompletterande sammanställning från en inventering utförd av Länsstyrelsen Skåne. År 2014 blev förorenade områden ett eget delområde inom miljöfarlig verksamhet i tillsynsplanen. Förorenade områden är ett av de områden som får höga poäng i Miljöenhetens miljömålsbaserade prioriteringsmodell. År 2016 riskbedömdes alla objekt och en flerårig prioriteringsplan togs fram. Tillsyn på objekt med störst påverkan utifrån riskklass (1-4) och/eller bransch-riskklass (1-4) enligt MIFO prioriteras först (riskklass 2, riskklass 1 finns inte inom

kommunen), varpå de med näst störst påverkan (riskklass 3) prioriteras i andra hand, följt av de med minst påverkan (riskklass 4). Om prioritering behöver göras mellan objekt med samma klass prioriteras de som kan ha mest negativ omgivningspåverkan. Arbetet med förorenade områden utifrån en flerårig tillsynsplan och prioriteringsplan möjliggör att marken blir tillgänglig och kan användas för andra ändamål.

Enskilda avlopp

Kommunens miljöenhet prioriterar en effektivare tillsyn av enskilda avlopp. Med anledning av aktuell status och risk för att god status för miljö kvalitetsnormerna för vatten inte kan uppnås på lång sikt för kommunens avrinningsområden, beslutade samhällsbyggnadsnämnden år 2015 att hög miljöskyddsnivå ska råda vid prövning av ansökningar och anmälningar om inrättande av enskilda avloppsanläggningar. Prioriteringsordning som följer vattenförekomsternas status samt effektiviserad handläggning ingår i en handlingsplan som samhällsbyggnadsnämnden antog 2015.

Sedan år 2014 utförs timdebiterbar tillsyn på godkända anläggningar. De största och de som ligger inom avrinningsområde med dålig eller otillfredsställande status prioriteras först. sedan prioriteras de med otillfredsställande status, därefter de med måttlig status och slutligen de avrinningsområden som framöver riskerar att inte upprätthålla god status. Större avloppsanläggningar prioriteras före mindre, och avlopp från vattentoalett prioriteras före BDT-avlopp.

Framtagna uppgifter inom arbetet med VA-planen underlättar för enskilda avlopp med bland annat mer riktad tillsyn och tydligare fokus på prioriterade områden. Som en följd av tillsynen har i princip alla enskilda avlopp

någon form av (tidigare godkänd) efterföljande rening, till exempel direktutsläpp efter slamavskiljare eller filterbrunn/sjunkbrunn efter slamavskiljare. Större delen av de avlopp som inte uppfyller dagens reningskrav har en äldre infiltration eller markbädd.

Klimatförändringar

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar och en av de högst prioriterade miljöfrågorna. Utsläpp av växthusgaser medför att klimatet förändras och blir varmare med stora globala konsekvenser som följd. Att klimatet förändras skapar konsekvenser för till exempel vatten- och livsmedelsförsörjningen, vilket kräver att samhället på olika nivåer arbetar aktivt med anpassningar till ett förändrat klimat.

FN:s mellanstatliga *klimatpanel IPCC - Intergovernmental Panel of Climate Change* sammanställer det rådande vetenskapliga kunskapsläget kring klimatförändringar, konsekvenser, sårbarhet och möjliga lösningar. Den sjätte rapporten (*AR6*) *Den naturvetenskapliga grunden* publicerades den 9 augusti 2021 och är en omfattande sammanställning av det rådande vetenskapliga kunskapsläget kring klimatomätningar, klimatsystemet, klimatmodeller och scenarier. I rapporten fastslås bland annat att omfattningen på förändringarna i klimatsystemet som kan observeras idag saknar motstycke många århundraden till många årtusenden tillbaka i tiden.

I rapporten *Klimatsäkrat Skåne* från Lunds universitet (2015) belyses att effekterna av klimatförändringarna i Skåne är många och komplexa men att de bland annat pekar på: att ekosystemen och den biologiska mångfalden påverkas, en förlängd växtsäsong, intensifiering

av jordbruket med ökad belastning på miljön och ökad risk för skador, sjukdomar, insektsangrepp, samt att dricksvattnet påverkas. Länsstyrelsen Skåne har i Regional handlingsplan för klimatanpassning 2020-2024, i samband med framtagningen av en regional klimat- och riskanalys (KSA), definierat sju särskilda riskområden för länet:

- Kraftigt regn
- Värme
- Ökad nederbörd
- Torka
- Samhällsförändringar
- Stigande havsnivå
- Havsförsurning

Kommunerna har ett stort ansvar för att genomföra konkreta åtgärder och implementera klimatanpassningsarbetet. Översiktsplanen fungerar vägledande för bebyggelse och infrastruktur och är därmed ett viktigt verktyg för såväl minskad klimatpåverkan som för anpassning till ett förändrat klimat. Detaljplanen är bindande och styr bland annat bebyggelsens utformning, placering och exploateringsgrad. Enligt Plan- och bygglagen har kommunen ansvar att ta hänsyn till klimatrisker vid ny bebyggelse, se mer i avsnittet Klimatrelaterade risker i PBL nedan.

Klimatförändringarnas effekter

Klimatförändringarna får många konsekvenser. Värmeböljor, ökad risk för översvämning och förändrad nederbörd är några av dem.

Enligt en forskningsstudie från Göteborgs universitet (2019) drabbar de allt mer frekventa värmeböljorna förskolebarnen genom att begränsa deras utelekar på grund av bristen på skugga. Många förskole-gårdar har inte tillräckligt med skuggiga platser. Bäst skugga ger träd, men det tar tid för dem att växa upp

vid nyplantering. Om inte annat solskydd finns, såsom parasoller och liknande, är alternativet att hålla barnen inomhus. Med tanke på att barn behöver fysisk aktivitet för sin hälsa och att möjligheterna till rörelse är större utomhus är detta inte ett lyckat alternativ. Många skolgårdar har dessutom underlag av asfalt eller gummiliknande beläggningar, material som i sig kan bli heta under varma och soliga dagar.

En effekt av klimatförändringarna är att risken för översvämningar, och omfattningen och frekvensen av dessa, ökar. I Sjöbo kommun finns i dagsläget många enskilda avlopp, mycket jordbruksmark och det kommunala dricksvattnet hämtas från grundvattentäkter. Om enskilda avlopp eller gödselstäder översvämmas finns risken att dessa förorenar närliggande brunnar, vattendrag eller dricksvattentäkter. Detsamma gäller översvämning som påverkar miljöfarlig verksamhet, avloppsreningsverk, avfallsdeponi eller återvinningsstation. Det finns också en risk att översvämning påverkar människors och djurs hälsa och säkerhet, eller orsakar materiella skador. Dagvattensystem och dagvattenkvalité kan påverkas av ett förändrat klimat vilket sannolikt kan medföra ett behov av klimatanpassning av dagvattenhanteringen.

Ett varmare klimat och uteblivna regn sommartid drabbar i första hand djur och växtlighet och de verksamheter som är beroende av ytvatten. Efter långvarig torka påverkas även grundvattennivåerna. Under sommartid kommer ofta korta men intensiva regn som snabbt rinner ut i bäckar och åar. För att fylla på grundvattenmagasinen krävs istället långvariga och lågintensiva regn, vilka normalt sker under höst, vinter och vår. Eftersom många av vintrarna under de senaste åren har varit relativt nederbördsfattiga har

grundvattenmagasinen på många håll inte fyllts på så mycket som normalt.

De lägre grundvattennivåerna som är på många håll, i kombination med att mer vatten används under varma soliga somrar, och att grundvatten kanske används i högre grad för exempelvis bevattning av jordbruksmark, innebär att dricksvattenförsörjningen kan bli drabbad. Nivåerna i Sjöbo kommuns vattentäkter mäts en gång per månad, året runt. Hittills har några avvikande grundvattennivåer inte kunnat ses. Det betyder inte att det inte finns problem i andra grundvattenmagasin med privata brunnar. Främst märks detta i kommunens norra delar hos personer med grävda brunnar. Grävda brunnar i relativt ytliga jordlager får oftare problem än djupare borrade brunnar. För att det alltid ska kunna gå att få tag på vatten har kommunens VA-enhet införskaffat en vattenkiosk. Där går alltid att få tag i vatten, gratis om man hämtar i mindre mängd och att köpa om man vill hämta i större behållare.

För jordbruket får vattenbristen en dubbel effekt, dels av att regnet uteblir för grödorna och dels att nivåerna i dammar, åar och sjöar blir för låga för att kunna användas till bevattning. Frågan om vattenförsörjning riskerar att skapa en konkurrenssituation mellan dricksvatten, industrier, bevattning och naturvärden. Det finns ett stort behov att skapa samverkansplattformar mellan dessa näringar samt olika samhällsintressen avseende klimatanpassningsåtgärder.

Klimatrelaterade risker i PBL

I Plan- och bygglagen anges följande angående fysisk planering i förhållande till klimatrelaterade risker:

2 kap 5 §: Vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt denna lag

ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat

- människors hälsa och säkerhet,
- jord-, berg- och vattenförhållandena,
- möjligheterna att förebygga vatten- och luftföroreningar samt bullerstörningar, och risken för olyckor, översvämning och erosion.

Bebyggelse och byggnadsverk som för sin funktion kräver tillförsel av energi ska lokaliseras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till energiförsörjningen och energihushållningen.

3 kap. 5 §: Av översiktsplanen ska även bland annat följande framgå

- kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Översvämning

I karteringar och riktlinjer utgår Sjöbo kommun ifrån så kallade 100-årsflöden. 100-årsflödet motsvarar det flöde som under ett givet år har sannolikheten 1 på 100 (0,01) att inträffa, men tolkas ibland felaktigt som ett flöde som händer en gång vart 100:e år. Flera 100-årshändelser kan inträffa under en och samma 100-årsperiod (Sweco, 2015).

I sin skrift Rekommendationer för hantering av översvämning till följd av skyfall – stöd i fysisk planering (2018) definierar Länsstyrelsen i Stockholms och Västra Götalands län ett skyfall som ett 100-årsregn med klimatfaktor. I publikationen skrivs att "Boverket anger i sin tillsynsvägledning för översvämning att ett

100-årsregn är en lämplig utgångspunkt vid såväl kommunens lämplighetsprövning som länsstyrelsens tillsyn. Hantering av översvämningens risk till följd av ett 100-årsregn kan betraktas som ett lägsta tröskelvärde för att skapa en säkerhetsnivå men kommunen kan själv bestämma om de vill tillämpa en högre säkerhetsnivå" (s. 3). Vidare skrivs att "en klimatfaktor ska inkluderas för att bedöma översvämningens risk i ett förändrat klimat. Lämplig klimatfaktor för ett regn med 100- års återkomsttid är utifrån dagens kunskapsläge 1,2–1,4, vilket innebär att regnvolymen väntas öka med 20–40 % fram till år 2100. Vilken siffra som ska användas kan variera regionalt" (s. 1).

Översiktlig kartering vid kommunens större vattendrag

På uppdrag av Sjöbo kommun karterade Sweco år 2015 nutida och framtida områden sannolika för översvämning vid ett 100-årsflöde vid kommunens större vattendrag. Översvämningsskarteringen utfördes med en 1-D hydrodynamisk modell (MIKE 11), det vill säga enligt samma metodik som används av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) vid översiktliga översvämningsskarteringar av Sveriges mest prioriterade vattendrag. Det innebär att det inte gjorts några inmätningar av åfåran, kalibrering av modellen har gjorts med hjälp av angivna högsta högvattennivåer på broritningar och endast de broar som finns i Trafikverkets bro-databas är inkluderade i modellen. Resultat från studien ska därför tolkas med en viss försiktighet, men ger ändå en god bild av översvämningens känsliga områden i Sjöbo kommun. Totalt omfattar karteringen cirka 170 km vattendrag, som har ett avrinningsområde motsvarande 690 km². Översvämningsskarteringen baseras på ett 100-årsflöde år 2013 och ett år 2050 (Sweco, 2015).

Klimatförändringarna förväntas förändra de svenska vattendragens flödesregim. Påverkan blir inte densamma över hela Sverige, utan olika beroende på vattendrag. SMHI har med hjälp av regionala klimatsimuleringar studerat hur skånska vattendrag förväntas påverkas av klimatförändringen. Nybroån är ett av de studerade vattendragen och är ett angränsande avrinningsområde till Sjöbo kommun. Därför är klimatförändringens konsekvenser för Sjöbo kommuns vattendrag baserad på resultaten av SMHI:s analys av Nybroån. Baserat på den informationen har 20 % använts som påslag på dagens 100-årsflöde för att bedöma framtida 100-årsflöden (Sweco, 2015), dvs. klimatfaktor 1,2.

Modelluppsättning - Flöden

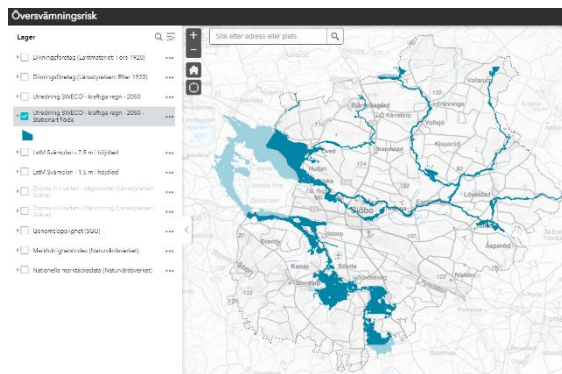
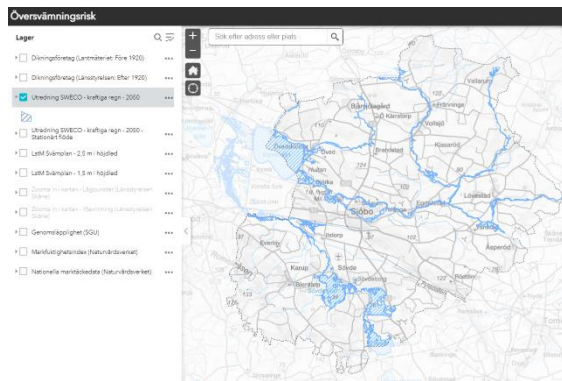
100-årsflödet har tagits fram genom en frekvensanalys av SMHI:s stationer belägna inom det aktuella avrinningsområdet. SMHI station 2125 –Eggelstad har använts som grund för flödena i översvämningsmodelleringen, då det ej finns några sjöar eller större reglerande dammar i stationens avrinningsområde. Det areella 100-årsflödet år 2013 för denna station har beräknats till 0,28 m³/s/km² och för år 2050 är det areella 100-årsflödet 20 % högre, det vill säga 0,34 m³/s/km². Flödet för respektive avrinningsområde har därefter beräknats genom det areella 100-årsflödet och avrinningsområdets storlek. Flödet i modellen är beskrivet som hydrografen för det högsta observerade flödet vid 2125 – Eggelstad. Hydrografens utseende har betydelse för hur stor utjämnningseffekten blir för flodplan, dammar, sjöar etcetera. Som en känslighetsanalys av översvämningen har även ett stationärt 100-årsflöde för respektive scenario simulerats. Denna simulering kan sägas visa den maximala översvämningsutbredningen för respektive

flöde eftersom utjämnningseffekten uteblir vid ett stationärt flöde (Sweco, 2015).

Resultat

Resultat från översvämningsmodelleringen kan ses i den interaktiva kartan, som visar 100-årsflöde år 2013 och år 2050. I dessa kartskikt redovisas översvämningsutbredningen för ett varierande flöde, men även för översvämningsutbredningen vid ett stationärt 100-årsflöde. Det sistnämnda kan sägas visa största möjliga översvämningsutbredning för det angivna 100-årsflödet. Störst skillnad mellan det varierade och det stationära flödet fås i Klingavälsån. Antagligen beror det på att avrinningsområdet innefattar tre sjöar som dämpar flödestoppar, men troligen även på grund av att de nedre delarna är relativt flacka. När flodplanet är flackt blir översvämningsarean per centimeter höjd vattennivå mycket större jämfört med ett flodplan med branta slänter. Därför kan en marginellt högre vattennivå resultera i en avsevärt större översvämningsyta. Storleken på det översvämmade områdena för 100-årsflöde år 2013 och år 2050 skiljer sig inte nämnvärt åt. Vattennivån för de två olika scenarierna skiljer sig i genomsnitt cirka 1 dm. Inom den sannolika översvämningsutbredningen år 2050 finns det sammanlagt cirka hundra byggnader, varav 23 är klassificerade som bostadshus på fastighetskartan. En stor källa till osäkerhet för simuleringen av 100-årsflödet år 2050 är det förväntade flödet år 2050. Enligt SMHI:s klimatanalys 100-årsflödet för Nybroån varierar de extremaste scenarierna för 100-årsflödet år 2050 med +60% av 100-årsflödet idag till – 40 % (Sweco, 2015).

Lågpunkter, svämplansanalys, avrinningsvägar, båtnadsområden för dikningsföretag samt markens infiltrationsförmåga

Översvämningsproblematik drabbar inte nödvändigtvis endast områden i nära anslutning till större vattendrag. Topografien i landskapet, båtnadsområden för dikningsföretag, det vill säga de områden som fick ett förhöjt värde genom markavvattningen när marken avvattnades, och grundvatten som står nära markytan är exempel på andra faktorer som kan påverka. En kartering av båtnadsområden för dikningsföretag, före och efter 1920, finns att hämta från Länsstyrelsen Skåne. Dock är alla dikningsföretag som finns inte registrerade där. Länsstyrelsen Skåne har också tagit fram en lågpunktskartering och översiktliga avrinningsvägar, samt svämplansanalyser med buffrar i höjddled på 1,5 samt 2,5 meter.

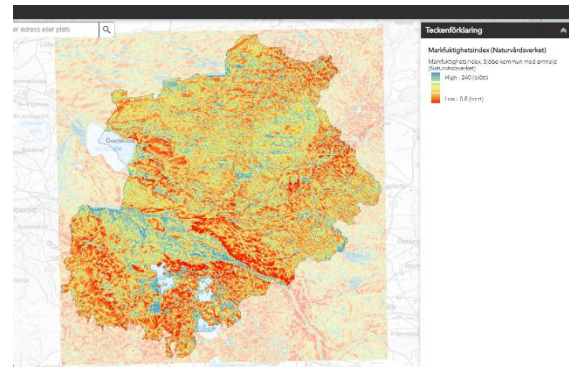
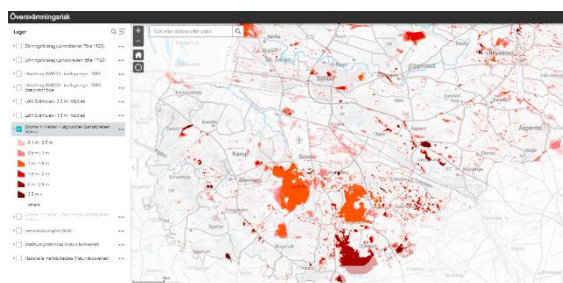
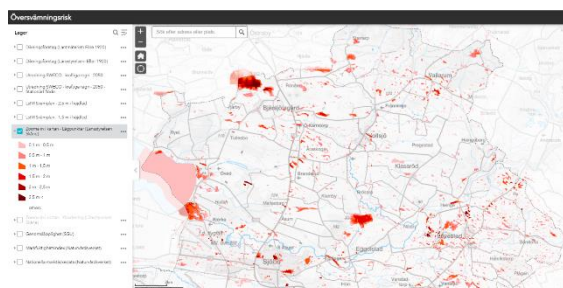
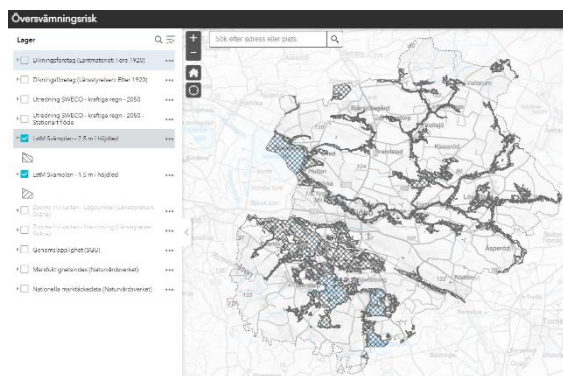
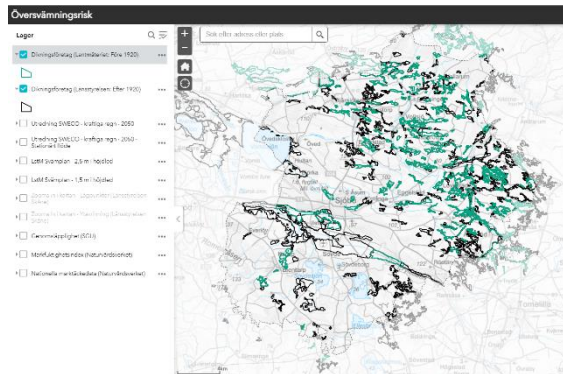
Vid skyfallskarteringar kan det antas att marken efter en kort tid blir helt mättad och därmed inte tillåter infiltration, vilket är en god bild av vad som händer vid 100-årsregn. Det antagandet riskerar dock att skyfallens påverkan överskattas, då det finns områden som har så god infiltration att de aldrig blir helt mättade (Sigma Civil, 2020).

I kartportalen nedan kan även Naturvårdsverkets nationella marktäckedata samt markfuktighetsindex visas i rasterformat. Markfuktighetsindexet är ett delresultat från produktionen av Nationella Marktäckedata där det användes till avgränsning av våtmarker. Produkten redovisar markfuktighet i ett kontinuerligt spektrum från torrt till blött och har, liksom Naturvårdsverket nationella marktäckedata, 10 meters upplösning. Generellt är marken inom Sjöbo relativt torr, utom i lågområdena där marken varierar från fuktig till blöt. Inom dessa områden är markens infiltrationsförmåga lägre och därmed ökar risken för översvämningsrisker här även vid mindre regn. Naturvårdsverkets nationella marktäckedata visar bland annat översiktligt vilka områden som är hårdgjorda och vilken utbredning som finns av olika typer av vegetation.

Visningstjänsten *Genomsläpplighet* från SGU presenterar en starkt förenklad bild över markens genomsläpplighet. Med tanke på eventuella brister i underlaget skall alltid en platsspecifik bedömning göras i terrängen.

Dessa kartlager är alla relevanta att studera för att få en bättre uppfattning om ett områdes översiktliga översvämningsrisk, även om de inte nödvändigtvis ger hela sanningen. Data är ofta framtaget via automatiska beräkningar och ger därför inte hela sanningen. Vidare utredning behövs alltid för att få bättre

kunskap om ett områdes verkliga översvämningsrisk. Ett område kan också mycket väl drabbas av översvämningsrisk trots att det inte indikeras av de kartlager som i dagsläget finns att tillgå.

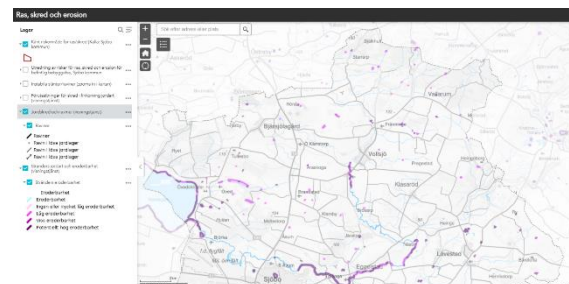

Skyfallskartering över Sjöbo tätort

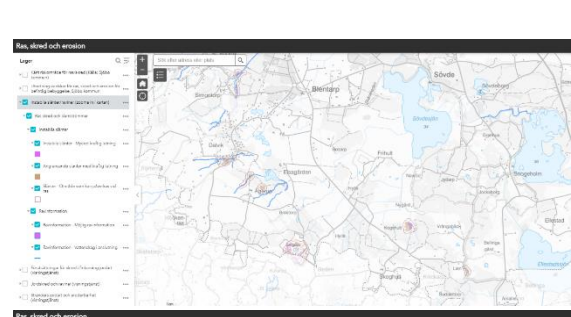
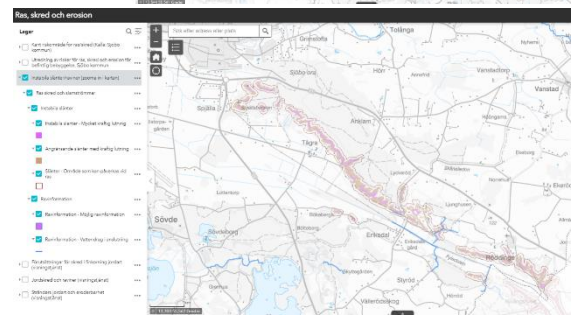
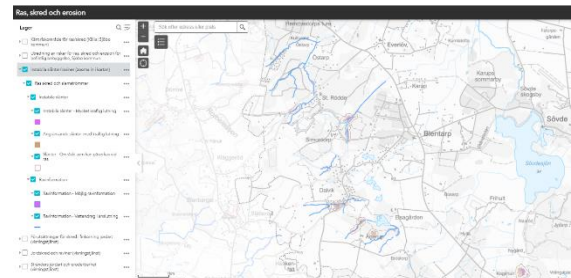
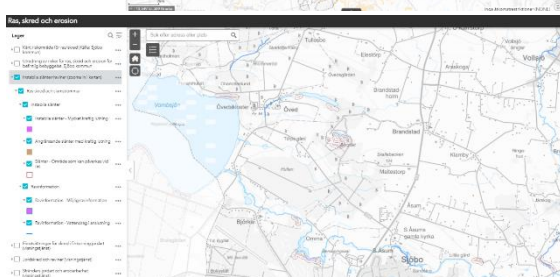
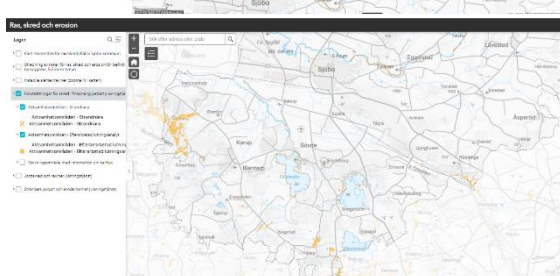
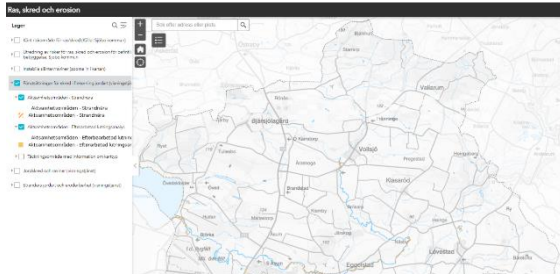
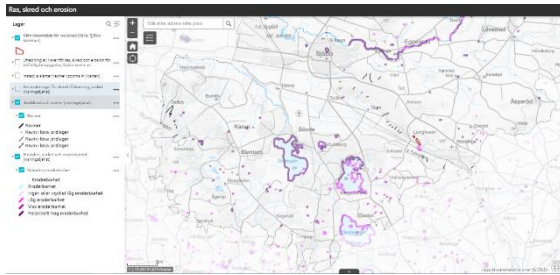
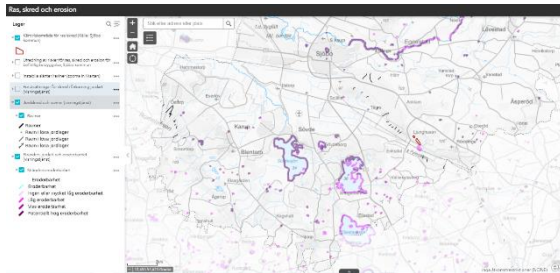
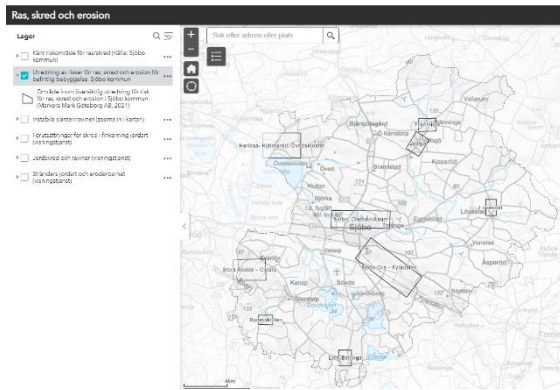
Förutom det underlag som presenteras i översiktsplanen har även en skyfallskartering över Sjöbo tätort tagits fram, inför arbetet med att ta fram en ny fördjupad översiktsplan för Sjöbo tätort. Rapporten finns tillgänglig via Sjöbo kommun.

Ras, skred och erosion

I Sjöbo kommun finns inga kända historiska problemområden för ras, skred och erosion med direkt påverkan på bebyggelse. En viss sandflykt förekommer vid vattendrag i de delar av kommunen som har sandiga jordar, det vill säga främst i kommunens sydvästra delar. Sandflykt är ett problem som kan förvärras ifall flödet i vattendraget ökar, exempelvis i samband med översvämningsrisk. I anslutning till Fyleverkens gamla täktverksamhet, runt täktsjöarna, i Fyledalsänkan finns branta slätter där viss rasrisk föreligger och försiktighet krävs. Skogsavverkning är ett ingrepp som riskerar att förvärra eventuella risker för ras och/eller skred.

Underlag från nationella aktörer

Utredningen som har gjorts för Sjöbo kommun bygger på underlag från SGU och Statens geotekniska institut (SGI). Information kan också hämtas från Skogsstyrelsen (Översiktlig kartering över områden där skogsbruk och exploatering kan orsaka erosion, ras och slamströmmar). Att ett område pekats ut av SGU innebär inte att det automatiskt förefaller risk att bygga där, utan att vidare undersökning bör göras vid eventuell nybyggnation.

Instabila slänter och raviner

I delar av kommunen, till exempel i anslutning till Sjöbo Ora, Lövestad åsar samt i anslutning till vissa vattendrag, finns så kallade instabila slänter med mycket kraftig lutning och i vissa fall raviner. Instabila slänter kan ha förutsättningar för erosion, ras och/eller slamströmmar. Dessa områden kan vara känsliga för påverkan på vegetationen liksom förändringar av vattenmängder, vattnets flödesvägar och rinnhastigheter, det vill säga påverkan som ofta uppstår vid skogsbruk och exploatering.

Inom områden med mycket kraftig lutning och i raviner finns det förutsättningar som gör att erosion, ras eller slamströmmar kan uppstå. Dessa jordrörelser kan även påverka angränsande områden med kraftig lutning. Kartläggningen identifierar områden som kan påverkas av rasande jordmassor från slänter. I de fall exempelvis infrastruktur, bebyggelse eller vattentäcker finns inom detta område kan de påverkas eller skadas. Vattendrag i anslutning till ravinformation är vattendrag i vilken en slamström kan utvecklas. Vattendrag anses ha förutsättningar för slamströmmar om vattendraget går i en ravinformation och där jordarten inte består av lera eller berg i dagen. Raviner med ett djup understigande ca 3 m har normalt inte kartlagts, ej heller raviner vars former utjämnats genom schaktning och utfyllnad. Jordskredsärr med en linjelängd under 30-50 m har normalt ej kartlagts. I en del fall har spåren efter inträffade jordskred blivit otydliga genom schaktning och utfyllnader. Sådana spår har normalt inte kartlagts.

Skred i finkornig jordart

Vad gäller förutsättningar för skred i finkornig jordart finns det vissa av SGU utpekade akksamhetsområden att ta hänsyn till, främst i närheten till raviner vid Hemmestorp och Sjöbo

Ora - Fyledalens sluttningar, då det kan finnas finkorniga sediment under sanden.

Kartan visar inte risken eller sannolikheten för jordskred. Kartan pekar inte heller ut områden med förutsättningar för morän- och bergskred. För bestämning av markens stabilitet krävs normalt geotekniska undersökningar.

Stränders eroderbarhet

Vid vissa stränder omkring vattendrag och sjöar förekommer även potentiellt hög eroderbarhet. Klassificeringen av stränders eroderbarhet redovisar förhållandena vid karteringstillfället. Byggnation och markarbeten kan ha ändrat strandens egenskaper. Kartan bör därför tolkas med stor försiktighet inom tätorter. Klassificeringen av eroderbarhet avser endast materialegenskapen. Faktorer som vattnets strömningshastighet, vågpåverkan och morfologi, vilka är avgörande för de faktiska erosionsförhållandena, beaktas inte.

Analys av risk för ras, skred och erosion för befintlig bebyggelse i Sjöbo kommun

Inom ramen för Översiktsplan 2040 har Markera Mark Göteborg AB genom Radar Arkitektur och Planering studerat risker kopplande till ras, skred och erosion inom befintlig bebyggd miljö inom Sjöbo kommun. Utredningen ligger på en mycket översiktlig nivå, och uppdraget omfattar inga detaljstudier av utpekade områden eller någon typ av överslagsberäkningar. Inga platsbesök har heller utförts. Slutsatser och rekommendationer bygger på digitalt kartunderlag. Rapporten i sin helhet finns att läsa här.

Underlag

Till utredningen tillhandahöll kommunen ett underlag som identifierar riskområden inom kommunen. Det materialet bygger i sin tur på underlag från SGI/SGU:s kartdata där risk för till

exempel erosion framgår. Vidare har kommunen tillhandhållit kartunderlag kring kommunens tänkta utbyggnadsområden i anslutning till tätorterna Vollsjö och Lövestad. Huvudsakligen har underlag från SGU:s och Lantmäteriets olika digitala karttjänster såsom jordartskarta och jorddjupskarta studerats. Kommunen har även tillhandahållit nivåkurvor med 1 m ekvidistans över kommunen.

Förutsättningar för ras och skred

Inom kommunen finns i nuläget inga tidigare kända ras eller skred dokumenterade. I kommunen finns dock ett flertal branta slänter med tydliga spår av erosion ner i isälvsmaterial/morän. Slänterna är ofta trädbevuxna.

Förekommande svämsediment av lera och i övrigt avsatt lera generellt är belägna utmed de låglänta delarna av vattendrag eller svämplatåer samt inom områden med flack lutning. Risken för lerskred på grund av erosion bedöms som låg. I anslutning till områden med lera är vidare marklutningen ofta liten. Risker är snarare förknippade med ras i branta eller underminerade slänter och strandbrinkar. Risken ökar avsevärt om skog avverkas eller om vegetationen inte kan hantera högre flöden eller vattenhastigheter.

Vidare kan tätare jordar i branta slänter, såsom morän, få en negativ påverkan av lång och kraftig nederbörd. Kraftig och ihållande nederbörd medför att jorden blir vattenmättad i större uträkning. Den högre vattenmättnaden medför att effektivspänningen i jorden minskar vilket är negativt ur stabilitetssynpunkt. I den nedre delen av en slänt kan ett skred utlösas genom att portryck byggs upp så pass högt att jorden förlorar sin hållfasthet vilket medför att överliggande del av slänten förlorar sitt stöd. Morän är i sin natur ett inhomogent material

och kan lokalt innehålla mer vattenförande lager av sand eller grus som kan påverka portrycken i slänten.

Sammanfattning

Risken för ras, skred och erosion i Sjöbo kommun bedöms i dagsläget vara låg eller måttlig. För att få en mer rättvisande bild bör dock områden eller sträckor med större nivåskillnader och släntlutningar studeras mer i detalj, i första hand genom en okulärbesiktning. De sträckor som bör kontrolleras är där släntlutningen är brant, nivåskillnaden mellan krön och vattendrag överstiger ca 10 m och/eller där bebyggelse eller anläggningar finns inom nära avstånd från släntkrön.

Vidare bör en studie av främst erosionsrisk utföras om till exempel en modellering visar på ökade vattenflöden eller vattenhastigheter. Risken för lerskred bedöms som låg eller mycket låg då områden i kommunen med lera huvudsakligen har små marklutningar. Geotekniskt relaterade risker är snarare förknippade med ras i branta eller underminerade slänter och strandbrinkar. Risken ökar avsevärt om skog avverkas eller där vegetationen inte längre kan hantera höga flöden. Risken för ras i moränslänter ökar även i ett scenario med ökande nederbörds mängder.

Resultat: Delområden

Sjöbo, Omma – Åsum

Jordlagren domineras i väster och söder av isälvs sediment i och ovan ravinernas slänter. Utmed dalgångens östra del finns även morän, huvudsakligen klassad som sandig morän. Svämsediment bestående av omväxlande lager ler, silt och sand. Ett mindre område med fyllning finns i anslutning till en återvinningscentral. Mot öster finns mindre

partier där berggrunden går i dagen. Slänterna är huvudsakligen skogbevuxna.

Jorddjupen utmed dalgången varierar mycket kraftigt från några enstaka meter till över 70 m. Störst jorddjup finns främst inom områdets västra delar. Längre österut minskar jorddjupen för att vara kring 5 à 30 m. Bedömningarna baseras på begränsat underlag från brunnsarkivet och SGU:s jorddjupskarta. Nivåskillnaden mellan slänkrön och dalgång är relativt stor och uppgår huvudsakligen till 10 à 20 m.

Närheten till befintlig bebyggelse och anläggningar varierar utmed sträckan. Mot väster finns bland annat en golfbana och småhus. Mer centralt finns utmed södra sidan mer samlad bebyggelse. Vidare österut och utmed norra sidan utgörs marken av huvudsakligen åkermark med ett mindre antal byggnader. Flera broar korsar dalgången. Risker för skred eller ras bedöms i nuläget som måttlig med hänsyn till förekommande jordlager samt att slänterna är täckta av vegetation. Lokalt är dock slänterna mycket branta.

Sjöbo Omma – Åsum, västra delen. Grönt visar isälvsediment. Ljusblå sandig morän. Orange visar sand och orange med vågor flygsand. Ljusbrun med blå prickar visar kärrtorv. Ljusrosa svämsediment. Vitt med blå skraffering visar fyllning.

Sjöbo Omma – Åsum, östra delen. Grönt visar isälvsediment. Ljusblå sandig morän, ljusrosa lermorän. Orange visar sand. Ljusbrun med blå prickar visar kärrtorv. Rosa svämsediment. Vitt med blå skraffering visar fyllning.

Sjöbo Ora – Fyledalen

Jordlagren domineras av isälvsediment i och ovan ravinernas slänter. Utmed Fyledalens dalgång finns svämsediment bestående av ler, silt och sand. Vidare finns flera större områden med kärrtorv. Inom delar av de östra ravinslänterna kommer berggrunden i dagen. I anslutning till en tidigare verksam gruva finns även fyllning utlagd. Slänterna är skogbevuxna och i dalgången brukas marken som åker- eller betesmark. Flera källor finns utmed släntens nedre del, framförallt den norra delen av området.

Jorddjupen utmed dalgången varierar kraftigt från 0 till över 50 m. Störst jorddjup finns främst inom områdets norra delar, men även delvis i den mellersta delen. Jorddjupen är stora både ovan slänkrön och i dalgången. Längre söderut minskar jorddjupen för att vara kring 10 m vid ravinens krön och ca 30 m i dalgången. Bedömningarna baseras på begränsat underlag från brunnsarkivet och SGU:s jorddjupskarta.

Nivåskillnaden mellan slänkrön och dalgång är stor, 30 à 50 m.

Befintlig bebyggelse i form av småhus och mindre vägar är belägna relativt långt från både släntkrön och slänthot.

Risken för skred eller ras bedöms i nuläget som måttlig med hänsyn till förekommande jordlager samt att slänterna är täckta av vegetation. Större nederbördsmängder kan medföra att jordlagren blir vattenmättade i större utsträckning, främst inom mindre genomsläpplig jord såsom morän. Detta medför att ras- och erosionsrisken kan öka inom brantare partier av sluttningarna.

Sjöbo Ora – Fyledalen, norra delen. Grönt visar isälvssediment. Gult visar silt. Orange visar sand och ljusbrun med blå prickar visar kärtrorv.

Sjöbo Ora – Fyledalen, mellersta delen. Grönt visar isälvssediment. Ljusblå lerig morän. Orange visar sand och ljusbrun med blå prickar visar kärtrorv. Ljusrosa svämsediment, ljusrosa med sträck visar vittringsjord och mörkblå sedimentärt berg. Vitt med blå skraffering visar

fyllning.

Sjöbo Ora – Fyledalen, södra delen. Grönt visar isälvssediment. Ljusblå lerig morän. Gult visar lera. Orange visar sand och ljusbrun med blå prickar visar kärtrorv. Ljusrosa svämsediment, ljusrosa med sträck visar vittringsjord och mörkblå sedimentärt berg. Vitt med blå skraffering visar fyllning.

Vollsjö

Jordlagren utgörs av lerig morän med svämsediment av ler och silt i anslutning till Vollsjöån. Slänterna är skogsbevuxna. Jorddjupen är små, kring 3 à 10 m, baserat på begränsat underlag från brunnsarkivet och SGU:s jorddjupskarta.

Nivåskillnaden mellan släntkrön och å är 5 à 8 m. Befintlig bebyggelse i form av småhus och lokalgator är belägna förhållandevis nära släntkrön i öst.

Risken för skred eller ras bedöms i nuläget som liten med hänsyn till förekommande jordlager samt att slänterna är täckta av vegetation. Större nederbördsmängder kan medföra att jordlagren blir vattenmättade i större utsträckning, främst inom mindre genomsläpplig jord såsom morän. Detta medför att ras- och erosionsrisken kan öka

inom brantare partier av sluttningarna.

Vollsjö. Ljusblå lerig morän. Gult visar lera. Orange visar sand och ljusbrun med blå prickar visar karrtorv. Ljusrosa svämsediment samt mörkblå sedimentärt berg.

Lövestad

Jordlagren i och kring samhället utgörs främst av morängrovlera och isälvsmaterial. Jorddjupen är generellt små, <10 m, men kan lokalt uppgå till ca 20 m baserat på begränsat underlag från brunnsarkivet och SGU:s jorddjupskarta.

Nivåskillnaderna är små och inga större vattendrag finns i närheten av samhället. Befintlig bebyggelse i form av småhus och lokalgator är belägna förhållandevis nära släntröner i öst.

Ingen risk för skred eller ras bedöms föreligga.

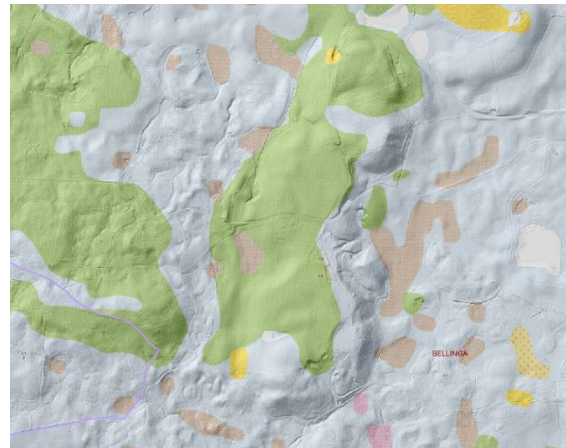
Lövestad. Grönt visar isälvssediment Ljusblå lerig morän. Ljusrosa morängrovlera. Gult visar lera. Orange visar sand och ljusbrun med blå prickar visar karrtorv.

Lien-Bellinga

Jordlagren utgörs av friktionsjord bestående av isälvsmaterial och sandig morän. I lågpunkter

nedanför höjdryggen finns områden med karrtorv. Slänterna är skogsbevuxna. Jorddjupen är sannolikt stora, kring 40 à 50 m, baserat på SGU:s jorddjupskarta. Nivåskillnaden mellan höjdrygg och omgivande mer låglänt terräng är kring 30 m. Befintlig bebyggelse i form av några småhus och en mindre väg är belägna förhållandevis nära ravinbildningen i öst.

Risken för skred eller ras bedöms i nuläget som liten med hänsyn till förekommande jordlager samt att slänterna är täckta av vegetation. Större nederbördsmängder kan medföra att jordlagren blir vattenmättade i större utsträckning, främst inom mindre genomsläpplig jord såsom morän. Detta medför att ras- och erosionsrisken kan öka inom brantare partier av sluttningarna.

Lien – Bellinga. Höjdrygg med isälvsmaterial mot väst (grönt) och ljusblå sandig morän. Gult visar lera. Gult med prickar lergyttja och ljusbrun med blå prickar visar karrtorv. Ljusrosa svämsediment.

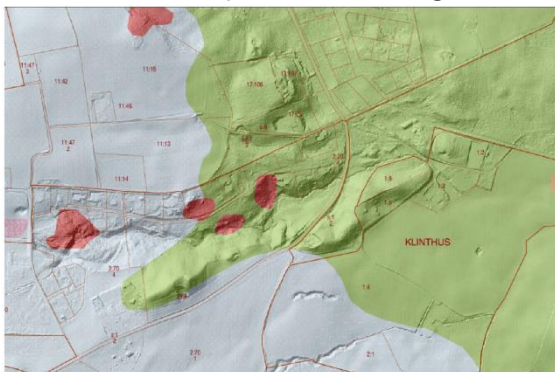
Ramnakullen

Utmed bäckravinsens övre del utgörs jordlagren av sandig morän, nedströms av isälvsmaterial. Berggrunden går delvis i dagen i och utmed bäckravinen. Dalgångarnas sidor är i övrigt skogsbevuxna. Jorddjupen är sannolikt små, runt 5 à 10 m, baserat på begränsat underlag från brunnsarkivet och karterat ytligt berg.

Nivåskillnaden mellan ravinens botten och omgivande krön är uppgår till 15 à 20 m.

Befintlig bebyggelse i form av småhus, lokalgata och landsväg är belägna förhållandevis nära ravinbildningen i norr. Risken för skred eller ras bedöms i nuläget som liten med hänsyn till förekommande jordlager och jorddjup samt att slänterna är täckta av vegetation. Ett större flöde i bäckarna kan medföra ökad risk för erosion. Större nederbörds mängder kan även medföra att jordlagren blir vattenmättade i större utsträckning, främst inom mindre genomsläpplig jord såsom morän. Detta medför att ras- och erosionsrisken lokalt kan öka inom brantare partier av sluttningarna.

Ramnakullen. Grönt visar isälvs sediment. Ljusblå sandig morän och rosa svämsediment. Rött visar urberg.

Stora Rödde - Östarp

Utmed bäckravinerna utgörs jordlagren av lerig morän eller isälvs material. Inom sträckor finns i dalgångens botten svämsediment av sand samt ytor mer kärrtorv. Utmed Avelsbäcken i söder finns även finare avsättningar av ler och silt. Dalgångarnas sidor är i övrigt skogbevuxna. Jorddjupen är sannolikt mäktiga, > 20m, baserat på begränsat underlag från brunnsarkivet.

Nivåskillnaden mellan ravinens botten och omgivande krön är måttliga och uppgår till 5 à 8 m.

Befintlig bebyggelse i form av småhus och lokalgator är belägna förhållandevis nära ravinbildningen i norr. Avelsbäcken i söder omges främst av skogbevuxen naturmark samt åkermark.

Risken för skred eller ras bedöms i nuläget som liten med hänsyn till förekommande jordlager samt att slänterna är täckta av vegetation. Dock är avstånden mellan bäckravin och gator/fastigheter relativt korta. Ett större flöde i bäckarna kan medföra ökad risk för erosion. Större nederbörds mängder kan även medföra att jordlagren blir vattenmättade i större utsträckning, främst inom mindre genomsläpplig jord såsom morän. Detta medför att ras- och erosionsrisken kan öka inom partier av sluttningarna.

Stora Rödde – Östarp. Utmed Orehusabäckens biflöde (norr) och Avelsbäcken finns svämsediment, rosa. Grönt visar isälvs material och sand. Ljusblå morän. Gult visar silt och ljusbrun med blå prickar visar kärrtorv. Rött urberg.

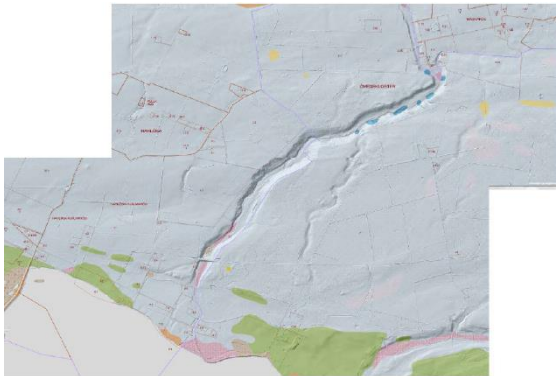
Harlösa- Hjälmared- Övedskloster

Utmed Borstbäcken domineras jordlagren av morän, huvudsakligen sandmorän men med högre inslag av lera inom ytor som brukas. Inom kortare sträckor finns svämsediment av sand i dalgångens botten. Dalgången är i övrigt skogbevuxen. Jorddjupen är sannolikt

måktiga, i storleksordningen 30 à 50 m baserat på begränsat underlag från brunnsarkivet. Enligt jordartskartan har bäcken, åtminstone i den norra delen, skurit ner genom jordlagren ned till berggrunden.

Nivåskillnaden mellan ravinens botten och omgivande krön uppgår till 20 à 25 m, ställvis med tämligen brant lutning. Angränsande mark utgörs närmast krönen av skogsmark följt av åkermark. Utmed sträckor finns mindre brukningsvägar eller liknande typ av mindre väg parallellt dalgången.

Risken för skred eller ras bedöms i nuläget som måttlig med hänsyn till förekommande jordlager samt att slänterna är täckta av vegetation. Ett större flöde i bäckarna kan medföra ökad risk för erosion. Större nederbördsmängder kan även medföra att jordlagren blir vattenmättade i större utsträckning, främst inom mindre genomsläpplig jord såsom morän. Detta medför att ras- och erosionsrisken kan öka inom partier av sluttningarna.

Harlösa – Hjälmared – Övedskloster. Utmed Borstbäcken finns mindre ytor med svämsediment. Ljusblå visar sandmorän och lerig morän. Gult visar lera och ljusbrun med blå prickar visar källtorv. Mörkblå sedimentärt berg.

Fränninge

Området runt Fränninge domineras av morän, huvudsakligen sandmorän med vissa inslag av lermorän mot öster. Utmed Vollsjöån och dess biflöden finns svämsediment bestående av ler och silt. Jorddjupen bedöms vara små, runt 5 m baserat på underlag från brunnsarkivet. Nivåskillnaden mellan västra sidan av vattendraget i nord-sydlig riktning uppgår som mest till ca 10 m.

Angränsande mark utgörs av åkermark. Inga byggnader eller anläggningar finns i närheten. Risken för skred eller ras bedöms i nuläget som liten med hänsyn till förekommande jordlager samt att slänterna är täckta av vegetation. Lokalt har dock Vollsjöbäcken en meanderslinga som ligger nära en högre del av ravinslätten. Ett större flöde i bäckarna kan medföra ökad risk för erosion. Större nederbördsmängder kan även medföra att jordlagren blir vattenmättade i större utsträckning, främst inom mindre genomsläpplig jord såsom morän. Detta medför att ras- och erosionsrisken kan öka inom partier av sluttningarna, främst där ån ligger nära branta sluttningar.

Fränninge. Utmed vattendrag finns svämsediment. Ljusblå visar sandmorän och svagt rosa lermorän. Gult visar lera och ljusbrun med blå prickar visar källtorv. Mörkblå och röd visar sedimentärt respektive kristallint berg. Orange visar postglacial sand.

PLANERINGS- PRINCIPER

HELA SJÖBO LEVER

Alla delar av Sjöbo känns nära och har bra tillgång till service och kultur. Vi vågar prova nya lösningar för att möta utmaningar. I Sjöbo bor du bekvämt och reser miljösamt. Som företagare kan du arbeta globalt och ändå ha naturen runt hörnet.

Planeringsprinciper

Växa flerkärnigt

En förutsättning för att hela Sjöbo ska leva är en jämn tillväxt i kommunens samtliga serviceorter. Ett första steg är att kommunens satsningar fördelas geografiskt. Fler satsningar på allmänna platser i serviceorterna Lövestad, Vollsjö och Blentarp kommer att öka dessa orters attraktivitet, som på sikt med stor sannolikhet kommer att generera en jämnare inflyttning, vilket i sin tur skapar ett bättre underlag för kollektivtrafik, service och kultur med mera.

Koppling till mål och program

Agenda 2030	0 Minnsad jämlikhet 1 Hållbara städer och samhällen
Regionsplan 2022-2040 (granskningssversion)	Planeringsstrategi 1: Utveckla flerkärnigheten och stärka samspel mellan stad och landsbygd

Genomförande

Mark- och vattenanvändningskarta med tillhörande riktlinjer
Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista (Planer och program)

Lokalisera ny samlad bebyggelse i anslutning till befintlig samhällsservice

Genom att koncentrera bebyggelseutvecklingen i anslutning till befintlig samhällsservice och infrastruktur skapas goda förutsättningar för att kunna bo bekvämt och resa miljösamt med närhet till kollektivtrafik, cykelvägar, kommunalt vatten och avlopp, förskolor och skolor, elektronisk infrastruktur och dylikt. Dessutom främjas den lokala mat- och energiproduktionen, underlaget för kollektivtrafik ökar och rekreativt värdefulla landskapsområden kan tas tillvara.

Koppling till mål och program

Agenda 2030	2 Ingen hangar 11 Hållbara städer och samhällen 13 Bekämpa klimatförändringarna
EU:s gemensamma jordbrukspolitik	Bidra till en hållbar förvaltning av naturresurser
Den svenska livsmedelsstrategin	Den totala livsmedelproduktionen ökar.
Det globala klimatmålet	Den globala temperaturökningen ska hållas lägre än 2 grader och att vi ska jobba för att den inte ska överstiga 1,5 grader.
Sveriges miljömål	1 Begränsad klimatpåverkan 2 Frisk luft 3 Bättre miljö för försurning 7 Ingen övergödning 15 God bebyggd miljö
Sveriges klimatmål	Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettolutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därmed uppnå negativa utsläpp.
Klimat- och energistrategi för Skåne	Utsläppen av växthusgaser i Skåne ska till år 2030 vara minst 80 procent lägre än år 1990. År 2030 ska utsläppen av växthusgaser från transporter i Skåne vara minst 70 procent lägre än år 2010. Klimatmålen frisk planering
Lokala miljömål	Öppna och överskådliga miljö- och kulturmiljöindikatorer Skapa en grön och res-resmjöjlighet Trygga frisk luft, god strål- och ljudmiljö Bevara frisk luft, god strål- och ljudmiljö
Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050	Effektiva användning av transportsystemet
Regionsplan 2022-2040 (granskningssversion)	Planeringsstrategi 4: Växa effektivt med en balanserad och hållbar mark- och vattenanvändning

Genomförande

Mark- och vattenanvändningskarta med tillhörande riktlinjer
Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista (Planer och program)

Höja den gestaltningsmässiga kvaliteten i Sjöbo kommuns byggda och anlagda miljö

För att alla delar av Sjöbo ska leva behöver fler kvaliteter synliggöras. Det finns idag en outnyttjad potential i flera av kommunens orter. Föregår kommunen med gott exempel på kommunens mark i dessa orter så är

sannolikheten stor att en omsorg om det allmänna bidrar till en omsorg om det privata. Vår generations bidrag till morgondagens kulturmiljöer utgörs av den utveckling som sker idag och genom att höja den gestaltningsmässiga kvalitén i kommunens byggda och anlagda miljö blir även vår tids avtryck värda att bevara. Det ska vara attraktivt att leva och verka i alla delar av kommunen.

Koppling till mål och program

Mål för gestaltad livsmiljö	Arkitektur, form och design ska bidra till ett hälsomt, jämlikt och mindre segregat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla get gods förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.
Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö	Öka kunskapen om gestaltad livsmiljö och dess betydelse för samhällsutvecklingen Öka samverkan med offentlig sektor, näringsliv, idrottssektorer samt skolorna Öka möjligheterna att genomföra och finansiera insatser som utvecklar området gestaltad livsmiljö
Regional kulturplan för Skåne	Kulturens rum och platser
Regionplan 2022-2040 (granskningssversion)	Planeringsstrategi 3: Stärka mångfalden av attraktiva och hälsöfrämjande livsmiljöer med tillgång till rekreation

Genomförande

Märk- och värtensvårningskarta med tillhörande riktlinjer
Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista (Planer och program)

Vårda och levandegöra kulturmiljöer och kulturbyggnader

Med vårda och levandegöra avses en respektfull restaurering och nyanvändning av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer. Runt om i Sjöbo kommun finns värdefulla kulturmiljöer som riskerar att gå förlorade om de inte hålls levande. Kulturmiljöer som berättar kommunens historia och som kan bidra till att öka platsernas attraktivitet och därmed skapa förutsättningar för att hela Sjöbo ska leva. Genom att lyfta berättelsen om platsen och dess historia kan kulturmiljövårderna användas till att levandegöra bygden och skapa en gemensam identitet för bygdens invånare. Kulturlandskapet ger också en god grund för att utveckla en stark besöksnäring.

Koppling till mål och program

Agenda 2030	10 Minskad ojämlikhet 11 Hållbara städer och samhällen
De kulturpolitiska målen	Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yrtrandfriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präga samhällets utveckling.
Nationellt mål för förkultursinriktad politik	Uppnå jämlikhet i levandevillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning.
Regional kulturplan för Skåne	Delaktighet och medskapande Kulturens rum och platser Barn och unga och till kultur
Nationellt mål för förtroendepolitiken	Måtområde 3: Boende och närmiljö
Kommunens gränsträkt- och måltområdesprogram	För en platsstärkning bör behovet av ytor för möjlighet till spontantidrott, social gemenskap och lek tillgodosas samtidigt som tillgängligheten ses över.
FRÅST	Skapa mötesplatser
Regionplan 2022-2040 (granskningssversion)	Planeringsstrategi 3: Stärka mångfalden av attraktiva och hälsöfrämjande livsmiljöer med tillgång till rekreation

Genomförande

Märk- och värtensvårningskarta med tillhörande riktlinjer
Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista (Planer och program samt Anläggning och utbyggnad)

Förbättra kvaliteten och tillgången till platser för möten, fritid och kultur

Möten mellan människor berikar oss.

Egentligen kan vi mötas överallt, men genom den fysiska planeringen har kommunen verktyg att göra det lättare för oss. Levande gatumuljöer skapar förutsättningar för trygghet, trivsel och attraktivitet. Vi möts där det händer mycket och på platser vi passerar på väg någonstans. Vi möts på allmän platsmark, på idrottsplatsen, utanför affären, på biblioteket, i simhallen, på hundpromenad, när vi väntar på bussen, på lekplatsen, och så vidare. Det är viktigt att det finns mötesplatser där vi kan mötas på lika villkor och där olika behov av social gemenskap kan tillgodos, målpunkter som är lätta att nå till fots eller med cykel. I första hand är det befintliga mötesplatser som behöver utvecklas och göras mer tillgängliga för alla.

Kultur och evenemang skapar ofta stora mervärden för en plats. Att på olika sätt underlätta för kulturutbyte kan också leda till en bättre integration mellan befintlig befolkning och nyinflyttade, olika generationer, invånare från olika bostadsområden och bostadsorter, med mera. Det finns en stor potential i kreativa miljöer och nätverk som uppkommit genom privata initiativ, vilka bör tas tillvara. Biblioteken är en samhällsservice som fyller en viktig roll för individens möjlighet

till utveckling, samt som mötesplats och demokratisk arena. Biblioteken är också ett exempel på en mötesplats som kan nyttjas som samlingspunkt för andra kulturverksamheter.

Barn och ungas rätt till kultur behöver särskilt uppmärksammas. Både biblioteken och kommunens kulturskola spelar en viktig roll för barns och ungas möjligheter att skapa sig en värdefull fritid, samt möjligheter att tillgodogöra sig, och i längden bli en del av, kommunens kulturliv.

Koppling till mål och program

Agenda 2030	11 Hållbara städer och samhällen
De nationella kulturmiljömålen	1 Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas. 2 Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att föreda och ta ansvar för kulturmiljön. 3 Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser. 4 En helhetsyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas tillvara i samhällsutvecklingen.
Regional kulturplan för Skåne	Kulturens rum och platser
Kommunens grönstruktur- och naturvårdsprogram	Kommunens kulturmiljöprogram bör främja grönska och omfatta såsom, serviceverksamhet och de kulturmiljöer som är värdiga i landskapet runt omkring.
Lokala miljömål	Bevara och utveckla natur- och kulturmiljövärden

Genomförande

Märk- och vätnavändningskarta med tillhörande riktlinjer
Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista (Planer och program)

Säkra förutsättningarna för att bygga mellan 45 och 70 bostäder per år, med ett varierat utbud av bostadstyper och upplåtelseformer i alla kommundelar

En "lagom" befolkningsökning bidrar till framtidstro och ekonomiska resurser som på olika sätt kommer tillbaka till invånarna genom satsningar på skola, vård, utemiljöer etc. vilket in sin tur ökar kommunens attraktivitet och invånarnas stolthet.

Koppling till mål och program

Nationellt mål för bostadsplaneringen	Målmåttel: 5: Boende och närmiljö
Regionplan 2022-2030 (granskningssversion)	Planeringsstrategi 3: Stärka mångfalden av attraktiva och hälsöfrämjande bostadstyper med tillgång till rekreation

Genomförande

Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista (Planer och program)

Främja hållbart, säkert och motståndskraftigt samhällsbyggande, genom klimatsäkring, innovation och teknikutveckling

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar och en av de högst prioriterade miljöfrågorna. Utsläpp av växthusgaser medför att klimatet förändras och blir varmare med

stora konsekvenser som följd, till exempel ökad risk för extremväder såsom värmeböljor och översvämning. Lokalisering och utformning av byggnader och utemiljöer behöver anpassas för att klara av ett förändrat klimat.

Helhetsperspektivet är viktigt, exempelvis vad gäller dagvattenhantering, avfallshantering, räddningstjänstens förutsättningar, grön och blå infrastruktur, och så vidare.

Vilka byggmaterial och tekniker som väljs och hur vi bygger är avgörande för hur hållbart bygget blir. Av enkäten som legat till grund för kommunens vision framgår att miljösmart boende är en av de tre viktigaste parametrarna för att trivas i Sjöbo 2034. För att säkra levnadsvillkoren för kommande generationer är innovation och teknikutveckling inom byggande och boende en nödvändighet. Sjöbo kommun vågar prova nya lösningar för att möta utmaningar.

Koppling till mål och program

Agenda 2030	9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur 11 Hållbara städer och samhällen 12 Hållbar konsumtion och produktion 13 Bekämpa klimatförändringarna
Kretsloppplan 2021-2030	Folkoppsmål: Kommunens arbete med att integrera avfallshandlingen i staden, genom sin fysiska planering. Kommunens och kommunala bolags arbete med återbruk, återvinning och föregångande av bygg- och rivningsarbete
Det globala klimatomålet	Den globala temperaturökningen ska hållas långt under 2 grader och att vi ska jobba för att den inte ska överstiga 1,5 grader.
Sveiges miljösmål	1 Ökgrönad klimatpåverkan 1.5 Godt bebyggd miljö
Sveiges klimatomål	Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därmed uppnå negativ utsläpp.
Nationell strategi för klimatanpassning	Den byggda miljön måste anpassas
Nationell strategi för cirkulär ekonomi	År 2030 ska utsläppen av växthusgaser i Skåne vara minst 80 procent lägre än år 1990. År 2030 ska energianvändningen i Skåne vara minst 20 procent lägre än år 2005 och utgötas av minst 80 procent förnybar energi. Klimatmatt fysisk planering Effektiva och fossilfria bostäder och fastigheter
Klimat- och energistrategi för Skåne	År 2030 ska utsläppen av växthusgaser i Skåne vara minst 80 procent lägre än år 1990. År 2030 ska energianvändningen i Skåne vara minst 20 procent lägre än år 2005 och utgötas av minst 80 procent förnybar energi. Klimatmatt fysisk planering Effektiva och fossilfria bostäder och fastigheter
Kommunens grönstruktur- och naturvårdsprogram	Kommunen ska kontinuerligt följa upp övervakningsproblematik och följesslagning
Lokala miljömål	Löpning i skolor och naturmiljöer
Kommunens RS4 2019	Måttliga riskerna för öka motståndskraften mot: Förlo Övervakning Stäm Bland i samband Flaxbrott

Genomförande

Märk- och vätnavändningskarta med tillhörande riktlinjer
Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista (Planer och program) samt Informationsinsatser, förhållningssätt och löpande arbete

Säkra förutsättningarna för utveckling av elektronisk infrastruktur i hela kommunen

Tillgång till snabb digital uppkoppling är en förutsättning för att hela Sjöbo ska leva och för att företagare i kommunen ska kunna arbeta globalt och ändå ha naturen runt hörnet. Den ökade omfattningen av distansarbete i samband med Corona-pandemin är ytterligare

en utvecklingstrend som har förstärkt vikten av en väl fungerande och tillgänglig elektronisk infrastruktur. Kommunen har en generellt positiv syn på etableringen av kommunikationsmaster, och verkar för att utbyggnaden av elektronisk infrastruktur i kommunen ska ligga i fas med samhällets pågående digitalisering och utveckling av välfärdsteknologi.

Koppling till mål och program

Agenda 2030	8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
Digitaliseringsstrategin	2 Digital trygghet 5 Digital infrastruktur
Regionplan 2022-2040 (gränslösregion)	Planeringsstrategi 2: Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne
Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050	Effektivare användning av transportsystemet
Genomförande	
Mark- och vattenanvändningskarta med tillhörande riktlinjer	
Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista (Planer och program samt Informationsinsatser, Förhållningssätt och löpande arbete)	

Arbeta aktivt för att främja hälsa, trygghet, jämställdhet och inflytande i den fysiska planeringen, bostadsutvecklingen och utformningen av offentliga rum

För att uppnå en god och jämlik hälsa krävs att människor ges likvärdiga villkor och förutsättningar. Ojämlighet i hälsa skapas av att olika grupper i samhället, som till exempel kvinnor och män eller olika socioekonomiska grupper, har systematiskt olika livsvillkor och levnadsvanor. Människors hälsa påverkas av ekonomiska, ekologiska och sociala faktorer.

Sjukvården går mot ett paradigmskifte där alltmer vård kommer att behöva ske, och redan sker, i hemmen. För att skapa hälsofrämjande livsmiljöer som fungerar i de flesta av livets skeden behöver bostäder och utemiljöer redan från början vara tillgängliga. Fysisk planering kan bidra till att främja alla invånares möjlighet att skapa och bibehålla lokala nätverk, där individer kan hjälpa och stötta varandra upp i åldrarna. Ett exempel är varierade bostadsformer i ett och samma område, så att det finns en möjlighet att bo kvar i närheten av sin bekantskapskrets och/eller familj även när nya livsvillkor uppstår, samt mötesfrämjande

offentliga miljöer som uppmuntrar till gemenskap och gemensamma intressen.

Både barn och äldre är särskilt känsliga för värme. En tillgänglig utemiljö behöver alltid tillgodose behovet av skugga och svalka i form av träd och annan hög vegetation, både på allmänna platser och i anslutning till exempelvis skolgårdar och vårdboenden.

Trygghet är en central aspekt när jämställdhetsperspektivet studeras. Kvinnor tenderar att känna sig mer otrygga än män och undviker i större utsträckning att vistas i eller använda miljöer som upplevs som otrygga. Den fysiska miljön bör därför utformas på ett sätt som främjar trygghet och rörelsefrihet, över dygnets alla timmar, och årstidernas växlingar.

Ett aktivt arbete för att främja jämställdhet i den fysiska planeringen tar sin utgångspunkt i en inkluderande och tillgänglig medborgardialog. Till exempel deltar kvinnor på samrådsmöten i lägre utsträckning än män, och de kvinnor som deltar talar mindre än männen. Planeringsprocesserna bör säkerställa att alla grupper inkluderas i dialoger med allmänheten. Aktiviteter under samråd ska skapa förutsättningar för att få in synpunkter från kvinnor och män, i brett åldersspann och från olika socioekonomiska och kulturella grupper.

Koppling till mål och program

Agenda 2030	3 God hälsa och välbefinnande 5 Jämställdhet 10 Inskild ojämlikhet 11 Hållbara städer och samhällen
Europeiska landskapskonventionen	Främja delaktighet, i beslut och processer som rör landskapet lokalt och regionalt.
De nationella jämställdhetsmålen	1 En jämn fördelning av makt och inflytande
Nationellt mål för funktionsnedsattitet	Uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning.
De kulturpolitiska målen	Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet Kvalitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präga samhällets utveckling
Regional kulturplan för Skåne	Delaktighet och medskapande
Nationellt mål för folkhälsopolitiken	Målsatser 5: Boende och närmiljö Målsatser 6: Levnadsvillkor Målsatser 7: Kontroll, inflytande och delaktighet
Regionplan 2022-2040 (granskingsversion)	Planeringsstrategi 3: Stärka mångfalden av attraktiva och hälsofrämjande besöksorter med tillgång till rekreation
Kommunens grönstruktur- och naturutvecklingsprogram	Kommunen ska utveckla befintliga parker och rekreativområden, inklusive idrottsplatser, även om dessa inte också är utrustade med utrustning av utrymmande natur. I samband med utvecklingen av utrymmande natur ska grönområden främjas med för möjligheten att vara över. För möjligheten att vara över. För möjligheten att vara över. För möjligheten att vara över. Förnyelse och upprätthållning av utrymmande i anslutning till kommunala äldre- och vårdboenden.

Genomförande

Mark- och vattenanvändningskartan med tillhörande riktlinjer
Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista Informationsinsats, förhållningssätt och löpande arbete)

Utveckla viktiga kommunikationsstråk och noder för kollektivtrafik, cykel, laddinfrastruktur, gång/vandring och ridning

För att det ska vara möjligt och attraktivt att leva och driva företag i hela kommunen samt möjligt att göra miljösmarta val när det gäller transporter så krävs det att kommunikationsstråk för cykel och kollektivtrafik samt noder i form av attraktiva bytespunkter utvecklas i strategiska lägen. Idén med utvecklade bytespunkter är att göra det enklare för kommunens invånare att resa kollektivt och därmed klimatsmart.

Idag kör många resenärer bil in till Sjöbo tätort för att därifrån resa vidare till omkringliggande kommuner med kollektivtrafik, eller så kör man bil hela vägen till målpunkten. Pendlarparkeringen inne i Sjöbo tätort är ofta full och en utvecklad lösning som kan komma att innebära en kostnad för att parkera diskuteras, bland annat eftersom marken här behöver användas på ett mer effektivt och attraktivt sätt.

Med flera utspridda bytespunkter utanför Sjöbo tätort innehållande gratis parkering och andra servicefunktioner breddas upptagningsområdet och gör det möjligt för fler att ta bussen den längre sträckan av färdvägen. En utvecklad bytespunkt kan

innehålla busshållplats med tak, bilparkering, ladd-stolpar för elbilar, cykelparkering med bra låsanordningar, cykelpump med mera.

Koppling till mål och program

Agenda 2030	8 Ansämliga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt 9 Hållbar Industri, Innovationer och Infrastruktur 10 Inskild ojämlikhet 11 Hållbara städer och samhällen 13 Bekämpa klimatförändringarna
TRAST	Samtliga mål, förutom under avsnittet "Ständes kontakter"
Det globala klimatmålet	Den globala temperaturökningen ska hållas långt under 2 grader och att vi ska jobba för att den inte ska överstiga 1,5 grader.
Sveriges miljömål	1 Begränsad klimatpåverkan 2 Frisk luft 3 Bara naturlig försurning 7 Ingen övergödning 15 God bebyggd miljö
Sveriges klimatmål	Synet av 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgas till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp.
Klimat- och energistrategi för Skåne	Uthållig utveckling av växthusgaserna i Skåne ska till år 2030 vara minst 80 procent lägre än år 1990. År 2030 ska andelen resor som görs med cykel eller gång vara minst 30 procent och andelen resor som görs med kollektivtrafik vara minst 28 procent av det totala antalet resor i Skåne. År 2030 ska utsläppen av växthusgas från transporter i Skåne vara minst 70 procent lägre än år 2010. Effektivt och fossilfritt transportsystem Förbättra besöksförhållanden och turisterna till våra viktigaste natur- och rekreationsområden.
Kommunens grönstruktur- och naturutvecklingsprogram	
Lokala miljömål	Säkerställa klimatmålen (transporter av alla) 1 Ingen klimatpåverkan Skapa en grön och ren miljö Fryska frisk vatten Bevara frisk luft, god smak- och ljudmiljö
Nationellt mål för folkhälsopolitiken	Målsatser 6: Levnadsvillkor
Kommunens folkhälsoplan	Samhället är utformat så att den gem. förväntning för fysisk aktivitet. Barn och ungdom förväntas också öka sig år för år.
Regionplan 2022-2040 (granskingsversion)	Planeringsstrategi 1: Utveckla flerfunktionaliteten och etiska samspelen mellan stad och landsbygd Planeringsstrategi 2: Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne Planeringsstrategi 4: Växa effektivt med en balanserad och hållbar mark- och vattenanvändning
Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050	Omställning till förnybara drivmedel Utveckla möjligheten till att röra sig till fots Bygg ut cykelinfrastrukturen Binda samman Skåne med kollektivtrafik Skapa hållbara förutbildningar för bilen
Regional transportinfrastrukturplan och trafikförhållningsprogram	
Genomförande	Mark- och vattenanvändningskartan med tillhörande riktlinjer Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista Planer och program, Anläggning och utbyggnad samt Informationsinsats, förhållningssätt och löpande arbete) Genomförande och uppföljning: Extern samverkan

NATUREN I SJÖBO FÖRGYLLER LIVET

Här i Sjöbo är naturen nära och en plats för boende, rekreation och företagande. Vi är skickliga på att skapa en god livsmiljö och att utveckla, ta tillvara och tillgängliggöra vår varierande natur. Det gröna entreprenörskapet ger goda förutsättningar för en hållbar utveckling och besöksnäringen växer och frodas.

Planeringsprinciper

Värna våra värdefulla naturlandskap och tillgängliggöra områden med rekreativa kvaliteter för fysiskt och mentalt välbefinnande

Det rika och varierade natur- och kulturlandskapet är en av kommunens absolut främsta styrkor. Detta framgår också av den medborgardialog som ligger till grund för kommunens vision. Forskning visar att närhet till grönska och natur påverkar hälsan positivt och ger förbättrad livskvalitet. En resurs icke att förringa och som kommer att bli allt mer ovanlig och åtråvärd är tystnad och mörker, vilket fortfarande går att uppleva på många platser i kommunen.

I en hållbar bebyggelsestruktur ska gröna rekreationsområden finnas nära människor och vara lätta att nå, helst inom gångavstånd. Vid utvecklingen av tillgången till grönska och rekreativt värdefulla landskapsområden behöver god tillgänglighet för alla invånare främjas, inklusive för personer med funktionsvariation. Folkhälsomyndigheten poängterar att personer från socioekonomiska utsatta områden, äldre och personer med funktionsnedsättning har störst vinst av att komma ut och vistas i naturen.

För att ta tillvara, utveckla och i högre grad tillgängliggöra rekreativt värdefulla landskapsområden krävs ett samarbete mellan kommun, markägare och gröna entreprenörer. I kommuner med stark besöksnäring skapas ofta mervärden för hela samhället i form av nya arbetstillfällen och ökade skatteintäkter. Det som gör ett område attraktivt för besöksnäringen gör det också ofta attraktivt för invånarna. Men arbetet med att värna värdefulla landskapsområden måste också ta hänsyn till att sådana platser kan uppfylla flera olika syften. De behöver förvaltas och skyddas på ett väl avvägt sätt. Att tillgängliggöra ett naturområde för besökare är till exempel inte alltid det bästa för att bevara och gynna dess naturvärden.

Koppling till mål och program

Agenda 2030	<ul style="list-style-type: none"> 3 God hälsa och välbefinnande 10 Klimat och sjönivåer 11 Hållbara städer och samhällen 15 Ekosystem och biologisk mångfald
Europeiska landskapskonventionen	Öka medvetenheten om landskapets värde och betydelse i det civila samhället, i privata organisationer och hos offentliga myndigheter. Utvärdera en helhetsansyn på landskapets värden och hållbar förvaltning av dessa.
EU:s gemensamma jordbrukspolitik	Bevara landsbygden och landskapet i EU
Nationellt mål för folkhälsopolitiken	Målmått 5: Boende och närmiljö Målmått 6: Levnadsvanor
Nationellt mål för funktionsnedsättningen	Uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning.
Nationella fruktbarhetsmål	<ul style="list-style-type: none"> 1 Tillgänglig natur för alla 4 Tillgänglig natur för tillgänglig 5 Attraktivt tillgängliga natur
LST Skånes program "Närma-re till naturen i Skåne" (förortnära natur)	Genomförande av styckt, förvaltning och utveckling av de i programmet utpekade områdena.
Kommunens gröntal och utvärderingsrapport	Ökad antal av värdefulla rekreationsområden, ökad i omfattning till förtäring. Detta är utvärderade rekreationsområden som utgör en del av kommunens rekreativa utbud. "Blue economy" perspektiv till naturområdena utvärderas. Större antal och högre kvalitet i rekreationsområdena, ökat antal, ökad tillgänglighet och ökad kvalitet i rekreativa utbud. Kommunen ska fortsätta att utvärdera och utveckla de som är av största betydelse för rekreativa utbud. Kommunen ska fortsätta att utvärdera och utveckla de som är av största betydelse för rekreativa utbud. Kommunen ska fortsätta att utvärdera och utveckla de som är av största betydelse för rekreativa utbud.
Kommunens förhållningsplan	Samhället är reformerat så att det ger förutsättningar för fysisk aktivitet, hälsa och välbefinnande och utveckling av de i programmet utpekade områdena.
Skärskärskommunens	
Statut för förvaltning av skog i Skåne län	
Kommunens skogsbrukspolit	
Sveriges miljömål	<ul style="list-style-type: none"> 12 Klimat och miljö 13 Ett blått och grönt Sverige 15 Ett rikt växt- och djurliv
Lokal miljömål	<ul style="list-style-type: none"> Bevara och utveckla natur- och kulturlandskapet. Säkerställ god tillgång till rekreationsområden för alla.
Regeringens 2022-2040 (Sjätte klimatavtalet)	<ul style="list-style-type: none"> Planeringsstrategi 3: Stärka mångfalden av alltjäkt och landsföranjande livsmiljöer med tillgång till rekreation Planeringsstrategi 5: Planera för en god miljö och en hållbar resursanvändning
Genomförande	<ul style="list-style-type: none"> Mark- och vattenmyndighetsutredning om allmänna riktlinjer Genomförande och uppföljning: "Att göra" del 1: Planer och program. Uppfattande av områdeskydd, anläggning och utbyggnad samt informationsinsatser, förhållningssätt och löpande arbete Genomförande och uppföljning: Letan samverkan

Främja lokal förnybar energiproduktion där det är lämpligt och ta hänsyn till förutsättningar för energiförsörjning vid verksamhets- och bostadsutveckling

Att ta tillvara kommunens varierade natur innebär även att nyttja den till produktion av förnybar energi där det är lämpligt.

Energiproduktion och -distribution förväntas bli viktiga utmaningar att lösa, bland annat med anledning av att stora delar av samhällets fordonsflotta förväntas bli eldriven inom en relativt snar framtid. Förutsättningarna för lokal förnybar energiproduktion är goda och kommunen har i dagsläget bland annat en av Sveriges största solcellsparker, flera vindkraftverk samt ett fjärrvärmeverk vars energiproduktion till 98 % består av fossilfritt bränsle.

Kommunens fysiska planering behöver samverka med de förutsättningar som finns för en god och hållbar energiförsörjning, bland annat med hjälp av kontinuerlig dialog och kunskapsutbyte med elnätsägare. Det är viktigt att planera för att hantera elförsörjningen när effektbehovet generellt är som störst – när det är mörkt, kallt och vindstilla och många förnyelsebara energislag inte bidrar med någon elproduktion. Planering för utbyggnad av energiinfrastruktur i kommunen behöver vid behov påbörjas i tidiga skeden inför planerad exploatering.

Koppling till mål och program

Agenda 2030	7 Hållbar energi för alla 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur 11 Hållbara städer och samhällen 12 Hållbar konsumtion och produktion 13 Bekämpa klimatförändringarna
Det globala klimatmålet	Den globala temperaturökningen ska hållas långt under 2 grader och allt vi ska jobba för att den inte ska överstiga 1,5 grader
Sveriges miljömål	1 Begränsad klimatpåverkan 2 Frisk luft 3 Bara naturlig försurning 5 Saker står i linje med miljön 7 Ingen övergödning 15 God bebyggd miljö
Sveriges klimatmål	Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativt utsläpp.
Nationell strategi för hållbar vindkraftsutbyggnad	Utsläppen av växthusgaser i Skåne ska till år 2030 vara minst 80 procent lägre än år 1990.
Klimat- och energistrategi för Skåne	Förnybar energiproduktion 80 % tillförsörjande på förnybar energi 100 % tillförsörjande på förnybar energi
Lokal miljömyndighet	Regionplan 2022-2040 (granskningssversion)
Regionplan 2022-2040 (granskningssversion)	Finansieringsstrategi 4: Växa effektivt med en balanserad och hållbar mark- och vattenanvändning
Genomförande	Mark- och vattenanvändningskarta med tillhörande riktlinjer Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista (Planer och program) Genomförande och uppföljning: Extern samverkan

Ta ställning till ny spridd bebyggelse på landsbygden i hela kommunen

Spridd bebyggelse kräver mer resurser att försörja med infrastruktur för vatten, avlopp och energi än sammanhållen bebyggelse. Spridd bebyggelse är mindre yteffektiv och

innebär ett större anspråk på markresursen samt bidrar till ett ökat bilberoende.

Av 2 kap 2 § plan- och bygglagen framgår att mark- och vattenområden ska användas för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning.

Genom att koncentrera ny bebyggelse till befintliga byar och samhällen främjas bland annat lokal mat- och energiproduktion, underlaget för kollektivtrafik ökar, förutsättningarna skolskjuts och säkra skolvägar förbättras och rekreativt värdefulla landskapsområden kan tas tillvara.

Koppling till mål och program

Agenda 2030	2 Ingen hunger 11 Hållbara städer och samhällen
EU:s gemensamma jordbrukspolitik	Bidra till en hållbar förvaltning av naturresurser
Den svenska livsmedelsstrategin	Den totala livsmedelsproduktionen ökar.
Det globala klimatmålet	Den globala temperaturökningen ska hållas långt under 2 grader och allt vi ska jobba för att den inte ska överstiga 1,5 grader
Sveriges miljömål	1 Begränsad klimatpåverkan 2 Frisk luft 3 Bara naturlig försurning 7 Ingen övergödning 15 God bebyggd miljö
Sveriges klimatmål	Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativt utsläpp.
Klimat- och energistrategi för Skåne	Utsläppen av växthusgaser i Skåne ska till år 2030 vara minst 80 procent lägre än år 1990. År 2030 ska utsläppen av växthusgaser från transporter i Skåne vara minst 70 procent lägre än år 2010. Klimatmart fysisk planering
Lokal miljömyndighet	Löpsord: Koldioxidneutralitet Betyona och utveckla natur- och kultursjövårdern Slappa en spår och en miljö Tringa friska vatten Betyona frisk luft, god ståt och ljudmiljö
Regional och de regional vattenförstärkningsplan	Planeringsstrategi 4: Växa effektivt med en balanserad och hållbar mark- och vattenanvändning
Regionplan 2022-2040 (granskningssversion)	Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050
Genomförande	Mark- och vattenanvändningskarta med tillhörande riktlinjer Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista (Planer och program)

Förbättra förutsättningarna för ekosystemen

Den biologiska mångfalden är en grundförutsättning för ekosystemens förmåga att leverera ekosystemtjänster, såsom virke och upplevelser från skogen, mat från åkern, vatten och fisk från sjön, klimatreglering från träden och så vidare, ur ett längre perspektiv. Genom en hög biologisk mångfald ökar ekosystemens möjligheter att anpassa sig till förändringar. Vi behöver säkra levnadsvillkoren för kommande

generationer genom att skapa en god och grön livsmiljö för alla våra invånare; växter, djur och människor idag och imorgon. För att nå dit måste vi arbeta för att minska den negativa påverkan på ekosystemen, ökad biologisk mångfald, en sammanhängande grön infrastruktur med höga kvalitativa värden och säkrad tillgång till livsviktiga naturresurser såsom vatten och luft av god kvalitet.

Koppling till mål och program

<p>Agenda 2030</p> <p>1 Ingen hunger</p> <p>6 Rent vatten och sanitet för alla</p> <p>11 Hållbara städer och samhällen</p> <p>12 Hållbar konsumtion och produktion</p> <p>13 Bekämpa klimatförändringarna</p> <p>15 Ekosystem och biologisk mångfald</p>	<p>1 Begränsad klimatpåverkan</p> <p>2 Frisk luft</p> <p>3 Bära naturlig försurning</p> <p>4 Effektivt vatten</p> <p>6 Säker städning</p> <p>7 Ingen övergödning</p> <p>8 Ländska ekosystem och vattenbruk</p> <p>9 Grundvattnet av god kvalitet</p> <p>11 Myllrande våtmarker</p> <p>12 Levande skogar</p> <p>13 Ett rikt odlingslandskap</p> <p>15 Ett rikt växt- och djurliv</p>
<p>Sveriges miljömål</p>	<p>1 Fysiska påverkan är det viktigast att tillgodose i sammanhängande grönområden för t.ex. spel- och lekplatser för växter och djur. Klimatreglering, människors rörelsemönster.</p> <p>2 Bra fysiska utemiljöer i form av OGS-områden för skolelever och för utövning av fysiska aktiviteter i skolorna.</p> <p>3 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p> <p>4 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p> <p>5 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p>
<p>Strategi för formell skog i Skåne län</p> <p>Kommuners grönskastrategier och restaureringsprogram</p>	<p>1 Fysiska påverkan är det viktigast att tillgodose i sammanhängande grönområden för t.ex. spel- och lekplatser för växter och djur. Klimatreglering, människors rörelsemönster.</p> <p>2 Bra fysiska utemiljöer i form av OGS-områden för skolelever och för utövning av fysiska aktiviteter i skolorna.</p> <p>3 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p> <p>4 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p> <p>5 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p>
<p>Nationella skogsprogrammet</p> <p>Skånska skogsstrategi</p> <p>Kommuners skogsstrategier</p> <p>Kommunala artvårdsplaner</p> <p>Naturvårdsstrategi för Skåne</p> <p>Grön infrastruktur 2019-2022</p>	<p>1 Fysiska påverkan är det viktigast att tillgodose i sammanhängande grönområden för t.ex. spel- och lekplatser för växter och djur. Klimatreglering, människors rörelsemönster.</p> <p>2 Bra fysiska utemiljöer i form av OGS-områden för skolelever och för utövning av fysiska aktiviteter i skolorna.</p> <p>3 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p> <p>4 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p> <p>5 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p>
<p>Lokala miljömål</p>	<p>1 Fysiska påverkan är det viktigast att tillgodose i sammanhängande grönområden för t.ex. spel- och lekplatser för växter och djur. Klimatreglering, människors rörelsemönster.</p> <p>2 Bra fysiska utemiljöer i form av OGS-områden för skolelever och för utövning av fysiska aktiviteter i skolorna.</p> <p>3 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p> <p>4 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p> <p>5 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p>
<p>Regional och delregional vattenförsörjningsplan</p>	<p>1 Fysiska påverkan är det viktigast att tillgodose i sammanhängande grönområden för t.ex. spel- och lekplatser för växter och djur. Klimatreglering, människors rörelsemönster.</p> <p>2 Bra fysiska utemiljöer i form av OGS-områden för skolelever och för utövning av fysiska aktiviteter i skolorna.</p> <p>3 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p> <p>4 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p> <p>5 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p>
<p>Genomförande</p> <p>Mark- och vattenförvaltningsplaner med tillhörande riktlinjer</p> <p>Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista (Planer och program, Utvärderade av områdeskydd samt informationssekreter, förhållningssätt och löpande arbete)</p> <p>Genomförande och uppföljning: Extern samverkan</p>	<p>1 Fysiska påverkan är det viktigast att tillgodose i sammanhängande grönområden för t.ex. spel- och lekplatser för växter och djur. Klimatreglering, människors rörelsemönster.</p> <p>2 Bra fysiska utemiljöer i form av OGS-områden för skolelever och för utövning av fysiska aktiviteter i skolorna.</p> <p>3 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p> <p>4 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p> <p>5 Utvärdering av utemiljöer för att se om de uppfyller målen för fysiska utemiljöer.</p>

BARN OCH UNGA KÄNNER SIG HEMMA I SJÖBO

Unga i Sjöbo har stort inflytande och deras upplevelser påverkar vår utveckling. Skolorna i Sjöbo är trygga och utvecklande lärmiljöer som ger stabilt höga resultat. Goda samarbeten finns med arbetsliv och högskola. Efter skoldagen väntar fritid som utmanar och utvecklar och en uppsjö av aktiviteter som de unga själva kan påverka utvecklingen av.

Planeringsprinciper

Satsa på meningsfulla utemiljöer för barn och unga, både på skolgårdar och allmän platsmark

Det finns många studier som visar på sambandet mellan miljö och hälsa. Vikten av relativt stora när- och lekmiljöer med många träd och mycket grönska är av stor betydelse för att barn och unga ska må bra fysiskt och psykiskt. Barn får mycket av sin vardagsmotion när de rör sig mellan olika platser. Rörelsefrihet och en tillgänglig utemiljö är viktiga faktorer som påverkar såväl hälsa som välbefinnande som möjligheten att leva ett fysiskt aktivt liv. Bra lekmiljöer utvecklar motorik, inlärning och koncentrationsförmåga; de bidrar till lugnare elever med bättre resultat. Meningsfulla utemiljöer bör också bidra till att främja barns och ungas kreativitet och konstnärliga skapande, samt till barns och ungas rätt att uppleva kulturlivet.

En förutsättning för barns vistelse i naturen är att den är lättillgänglig. Forskning visar att ett grönområde bör ligga inom 300 meter från en skola eller bostad för att användas regelbundet. En förskole-/skolgård bör ha minst 3000 m² i en sammanhållen och kvalitativ friyta.

Koppling till mål och program	
Agenda 2030	3 God hälsa och välbefinnande 11 Hållbara städer och samhällen
Barnkonventionen	3 Vår alla beaktas och rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. 6 Alla barn har rätt till liv och utveckling.
Regional kulturplan för Skåne	Barns och ungas rätt till kultur
Nationellt mål för fysisk aktivitet	Målnämnde 5: Beroende och närmiljö Målnämnde 6: Levnadsvanor
Nationellt mål för funktionsnedsättning	Uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning.
Nationella friutrymmemål	1 Tillgänglig natur för alla 5 Attraktiv, varierande natur
Kommunens grönstruktur- och naturmålprogram	Skogsdjur och fåvildsgårdar ska vid förnyelse och öppning av skogsområden. Vid nybyggnad ska höga krav på utrustning och dess storlek, storlek och utrustning ska följa gällande regler.
Kommunens friskålsplan	Samhället är utformat så att det ger förutsättning för fysisk aktivitet. Barn och ungas förutsättningar att aktivt utnyttja sig är goda.
TRAST	Skapa fler gröna och blå ytor
Lokal miljömål	Säkerställa god tillgång till grönområden för alla
Regionplan 2022-2040 (grönkingsversion)	Planeringsstrategi 3: Störka mångfalden av attraktiva och hälsosamtande livsmiljöer med tillgång till rekreation
Genomförande	
Mål- och värtenanvändningskarta med tillhörande riktlinjer	
Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista (Planer och program samt Anläggning och utbyggnad)	

Arbeta för en utbyggd kollektivtrafik med fler och tätare turer

Av intervjuer genomförda med kommunens niondeklassare framgår tydligt hur viktig kollektivtrafiken är för ungdomar, framför allt den inom kommunen. För att kunna träffa vänner och ta sig till fritidsaktiviteter är du som ung på landsbygden många gånger beroende av antingen en fungerande kollektivtrafik eller av föräldrar som kan skjutsa dig. Det är framför allt yngre och äldre på landsbygden som missgynnas när kollektivtrafiken är bristfällig. Om fler har möjlighet att åka kollektivt så minskar dessutom både koldioxidutsläppen och bilträngseln i centralorten och kringliggande städer.

Förutsättningarna för kollektivtrafik och mobilitet är i ständig förändring. Nya resesätt och tekniska lösningar tillkommer, vilket gör att mobilitet som begrepp blir alltmer mångfacetterat och flexibelt. För att möjliggöra resor utan egen bil behöver Sjöbo kommun aktivt arbeta med att främja och utveckla möjligheterna till olika attraktiva, fossilbränslefria resesätt inom och utanför kommunen, exempelvis genom olika former av projektdeltagande och samarbeten. Samtidigt som nya lösningar behöver tas tillvara, måste alla trafikanters säkerhet alltid säkerställas. Det innebär att det ibland kan ta tid och tankekraft

innan nya lösningar fullt ut kan arbetas in i det ordinarie trafiksystemet.

Inom ramen för att arbeta för en utbyggd kollektivtrafik med fler och tätare turer, ska kommunen också arbeta för att förbättra bussförbindelser och turtäthet till våra viktigaste natur- och rekreationsområden. Speciellt viktigt är detta under sommarmånaderna.

Koppling till mål och program	
Agenda 2030	6 Rens vatten och sanitet för alla 8 Ansvariga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt 10 Mindre ojämlikhet 11 Hållbara städer och samhällen 12 Hållbar konsumtion och produktion 13 Bekämpa klimatförändringarna
JRST	Kollektivtrafiken ska öka
Det globala klimatmålet	Den globala temperaturökningen ska hållas långt under 2 grader och att vi ska jobba för att den inte ska överskrida 1,5 grader.
Sveriges miljömål	1 Begränsad klimatpåverkan 2 Frisk luft 3 Sura naturlig försurning 7 Ingen övergödning 15 God bebyggd miljö
Sveriges Klimtmål	Sensit år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därmed uppnå netto-noll utsläpp.
Klimat och energistruktur för Skåne	Utsläppen av växthusgaser i Skåne ska till år 2030 vara minst 80 procent lägre än år 1990. År 2030 ska andelen resor som görs med cykel eller gång vara minst 30 procent och andelen resor som görs med kollektivtrafik vara minst 20 procent av det totala antalet resor i Skåne. År 2030 ska utsläppen av växthusgaser från transporter i Skåne vara minst 70 procent lägre än år 2010. Effektiva och fossilfria transporter.
Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050	Binda samman Skåne med kollektivtrafik
Regionalt trafikförbindelseprogram	Förbättra bussförbindelser och tillgänglighet till våra viktigaste natur- och rekreationsområden.
Kommunens grönstruktur- och naturmålprogram	
Lokal miljömål	Säkerställa klimatsmartare transporter åt alla Uppnå kollektivtrafikneutralitet Skapa en grön och blå miljö Fräga trafikanterna Bekämpa frisk luft, god och och ljudmiljö
Genomförande	
Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista (Planer och program, Anläggning och utbyggnad samt Informationsinsatser, Förhållningsätt och löpande arbete)	
Genomförande och uppföljning: Extern samverkan	

Planera för säkra skolvägar efter barn och ungas behov av tillgänglighet och trafiksäkerhet

Ett cykelvägnät som hjälper vuxna att våga låta sina barn cykla till skolan, minskar i förlängningen biltrafiken omkring förskolor och skolor. De hälsofrämjande effekter som regelbunden cykling medför, samt de hälsosamma resvanor som barn får med sig från unga år, tar de dessutom oftast med sig in i vuxenlivet där de positivt påverkar chanserna till ett friskt och aktivt liv. Avbrott eller korsningspunkter i skolvägarna som utgör säkerhetsrisker för cyklister och gångtrafikanter behöver identifieras och åtgärdas. Det krävs bara en eller två sådana 'osäkra korsningspunkter' för att föräldrar ska hålla tillbaka sina barn från att cykla själva till skolan.

Koppling till mål och program	
Agenda 2030	6 Renc vatten och sanitet för alla 10 Minskad ojämlikhet 11 Hållbara städer och samhällen 12 Hållbar konsumtion och produktion 13 Bekämpa klimatförändringarna
Barnkonventionen	3 Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. 6 Alla barn har rätt till liv och utveckling.
Nationellt mål för folkhälsopolitiken	Målnivåer i Levnatsvanor
Kommunens folkhälso- plan	Samhället är utformat så att det ger förutsättning för fysisk aktivitet. Barn och unga ges förutsättningar att utöva sig ut goda.
TRAST	Förbättra CO ₂ -avtrycket Gör träderna starkare Alla barn ska ges möjligheter till en säker skolväg
Det globala klimatmålet	Den globala temperaturökningen ska hållas långt under 2 grader och att vi ska jobba för att den inte ska överstiga 1,5 grader.
Sveiges miljömål	1 Begränsad klimatpåverkan 2 Frisk luft 3 Sura nederbörd 7 Ingen övergödning 13 God bebyggd miljö
Sveiges klimatmål	Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp.
Klimat- och energistategi för Skåne	Utsläppen av växthusgaser i Skåne ska till år 2030 vara minst 80 procent lägre än år 1990. År 2030 ska andelen resor som görs med cykel eller gång vara minst 30 procent och andelen resor som görs med kollektivtrafik vara minst 28 procent av det totala antalet resor i Skåne. År 2030 ska utsläppen av växthusgaser från transporter i Skåne vara minst 70 procent lägre än år 2010. Effektiva och fossilfria transporter.
Lokala miljömål	Säkerställa klimatsmart transporter åt alla Läggd kollektivtrafik Skapas en grön och ren miljö Trygga föräldrar Bevara frisk luft, god smäl- och ljudmiljö
Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050	Bygg ut cykelinfrastrukturen
Genomförande	
Märk- och vattenanvändningskarta med tillhörande riktlinjer Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista Planer och program samt Anläggning och utbyggnad	

Involvera barn och unga i strategiska beslut om kommunens mark- och vattenanvändning

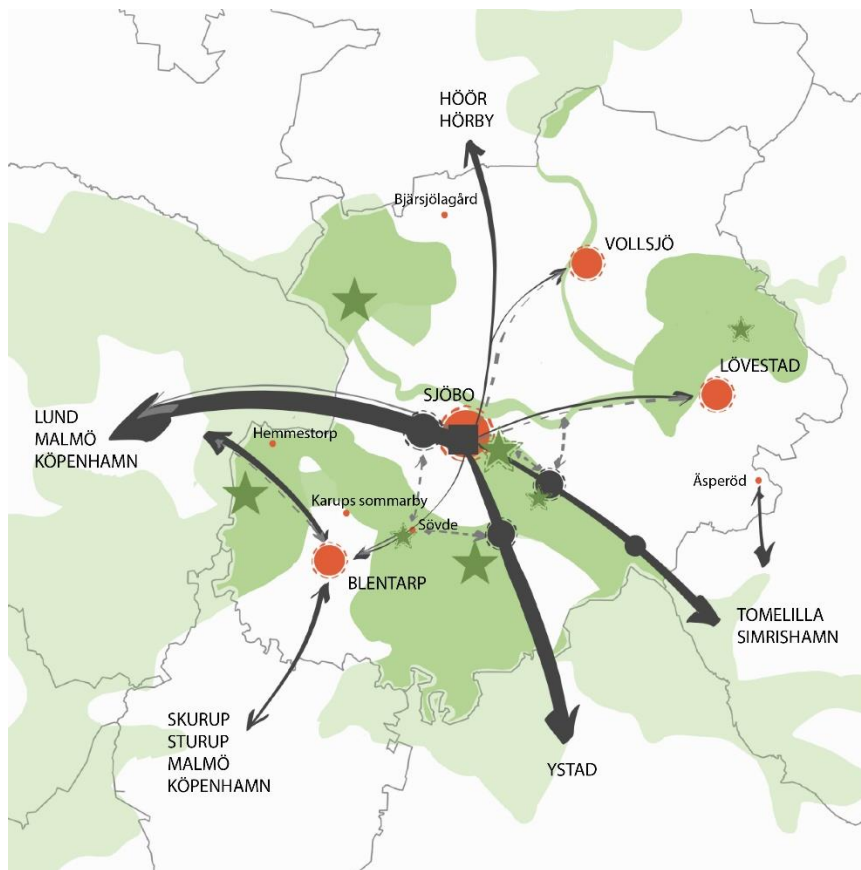
Barnperspektivet enligt barnkonventionen avser både barnet som individ och barn som grupp. FN:s barnkonvention, Plan- och bygglagen, BBR – Boverkets Byggregler, samt de transportpolitiska målen är exempel på lagar och politiska dokument för den fysiska planeringen som reglerar barns möjligheter och rättigheter till både deltagande och påverkan på den fysiska planeringen. Med relativt enkla medel kan barn och unga involveras och komma till tals, t ex genom workshops och dialogsamarbeten med förskolor och skolor, via enkäter, gåpromenader och/eller intervjuer.

Koppling till mål och program	
Agenda 2030	10 Minskad ojämlikhet 11 Hållbara städer och samhällen
Barnkonventionen	12 Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets ålder och mognad.
Regional kulturplan för Skåne	Barns och ungas rätt till kultur
Kommunens folkhälso- plan	Barnkonventionen genomsyrar kommunens arbete.
Genomförande	
Märk- och vattenanvändningskarta med tillhörande riktlinjer Genomförande och uppföljning: "Att göra"-lista (Informationinsatser, förhållningsätt och löpande arbete)	

UTVECKLINGS- STRATEGI

- BEBYGGELSE-
STRUKTUR**
- BEBYGGELSENOD
befintlig att utveckla
  - TÄTORT
befintlig
- KOMMUNIKATIONS-
STRUKTUR**
- ↔ CYKELSTRÅK/BYMILJÖVÄG
befintligt
att utveckla
  - ↔ KOLLEKTIVTRAFIK-
& BILSTRÅK
befintligt att utveckla
  - MOBILITETSANLÄGGNING
/RESECENTRUM
befintlig att utveckla
  - MOBILITETSNOD/
BYTESPUNKT
befintlig
att utveckla
- GRÖN- OCH
BLÅSTRUKTUR**
- ↔ REKREATIONSSTRÅK
befintligt
att utveckla
  - ★ REKREATIONSNOD
mindre att utveckla
  - ★ större befintlig att utveckla
  - ★ befintlig
  - NATUR- OCH KULTUR-
LANDSKAP
värdefullt befintligt

BEBYGGELSESTRUKTUR

Bebyggelsenoder

Befintliga att utveckla

Ny sammanhållen bebyggelse koncentreras fram till år 2040 till kommunens centralort Sjöbo samt serviceorterna Blentarp, Vollsjö och Lövestad. Översiktsplanen behandlar endast Vollsjö och Lövestad närmare eftersom det

finns gällande fördjupade översiktsplaner för Sjöbo tätort och Blentarp. Både Vollsjö och Lövestad har stor potential som attraktiva boende- och verksamhetsorter bland annat tack vare att båda orterna har många värdefulla kulturmiljöer och karaktärsskapande byggnader.

KOMMUNIKATIONS- STRUKTUR

Cykelstråk/Bymiljöväg

Värdefulla befintliga

För att binda ihop tätorter har Trafikverket utvecklat regionala cykelvägar mellan Blentarp och Sövde, samt längsmed sträckan mellan Sjöbo tätort och Veberöd. Kommunala cykelvägar är inte med i illustrationen men finns inne i tätorterna Sjöbo, Blentarp, Vollsjö, Lövestad, Bjärsjölagård, Äsperöd och Sövde.

Att utveckla

Ett av de föreslagna kommunikationsstråken för cykel är redan planerat och budgeterat för av Trafikverket. Det är sträckan Sjöbo-Tolånga (Marielundsvägen), planerad 2024-2026. Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) och finansiering finns för sträckan. Sträckan finns också med i remissversionen av den regionala transportinfrastrukturplanen (2021).

Sträckan Hemmestorp-Veberöd påbörjades år 2021.

Förutom ovanstående sträckor är Sjöbo kommuns målsättning att det senast 2040 ska finnas cykelstråk eller bymiljöväg mellan Tolånga och Lövestad, Sjöbo tätort och Vollsjö, Ilstorp och Sövde, Sövde och Sövdeborgskorset, Sjöbo Ora och Anklam samt

Tolånga och Anklam. En bymiljöväg (kallas även bygdeväg eller 2 minus 1-väg) är en lågtrafikerad väg som målas och skyltas så att det blir tydligt för alla trafikanter att de måste samsas om utrymmet och ta hänsyn till varandra (Boverket, 2018). Kommunen har begränsad rådighet över utbyggnaden av regionala cykelvägar och bymiljövägar, men översiktsplanen fungerar som ett underlag till framtida dialoger med Trafikverket.

Det är önskvärt att tidigt i planeringsprocessen undersöka möjligheten att anlägga ridled i anslutning till nya gång- och cykelvägar.

Kollektivtrafik- och bilstråk

Befintliga att utveckla

Kommunens dominerande kommunikationsstråk är Riksväg 11, främst västerut från Sjöbo tätort mot Lund och Malmö, men även mot Tomelilla, samt Riksväg 13, främst söderut mot Ystad men även norrut mot Hörby.

I rusningstrafik bildas långa köer längs Riksväg 11 vid den västra infarten till Sjöbo tätort. En bussfil längs den mest trafikerade sträckan är mycket önskvärt och hade bidragit till att fler valt att åka kollektivt och därmed ett minskat trafiktryck. Kommunen har begränsad rådighet över utvecklingen av riksvägarna, men översiktsplanen fungerar som ett underlag till framtida dialoger med Trafikverket och Skånetrafiken.

Med anledning av att många invånare i Blentarp pendlar till Lund och Malmö, finns det också ett mycket starkt kommunikationsstråk mellan Blentarp och Veberöd. Vägen mellan Blentarp och Veberöd är hårt trafikerad och mycket olycksdrabbad, men det planerade

cykelstråket längs vägen förväntas bidra till att olyckorna minskar.

Mobilitetsanläggning

Befintlig att utveckla

Sjöbo busstation, med sina drygt 300 000 påstigande (år 2017), har pekats ut som en befintlig mobilitetsanläggning att utveckla. Antalet påstigande kan jämföras med kommunens näst största hållplats vid Sjöbo sommarby som hade ca 13 000 påstigande samma år. Inga konkreta utvecklingsförslag för en framtida mobilitetsanläggning tas upp i Översiktsplan för Sjöbo kommun 2040 eftersom det finns en fördjupad översiktsplan för Sjöbo tätort som kommer att gälla parallellt.

Mobilitetsnod/Bytespunkt

Värdefull befintlig

Med anledning av det starka kollektivtrafikutbud som finns och kommer att utvecklas vidare längs med väg 11, samt att där finns pendlarparkering, är busshållplatsen vid Röddinge markerad som en viktig befintlig bytespunkt.

Att utveckla

Väster om Sjöbo tätort samt vid de befintliga busshållplatserna vid Sövdeborgskorset och Anklam utvecklas så kallade mobilitetsnoder för byte av färdmedel.

Hållplatsläget väster om Sjöbo tätort är under utredning. Om detta hållplatsläge beslutas innebär det att busshållplatsen vid Björkakorset ersätts av detta nya läge närmare Sjöbo tätort. Satsningar på nya GC-vägar inom området Sjöbo och Svansjö sommarbyar och Sjöbo väst,

t.ex. längsmed banvallen kan i så fall bli aktuellt.

Idén med utvecklade mobilitetsnoder är att göra det enklare för kommunens invånare att resa kollektivt och därmed klimatsmart. För att räknas som en utvecklad mobilitetsnod ska den innehålla flera av följande punkter:

- Hållplats med tak
- Säker pendlarparkering för bil
- Cykelparkering med tak och bra låsanordningar
- Cykelpump, verktyg osv. för att förenkla cykelunderhåll
- Laddstolpar/-platser för eldrivna fordon
- Digital informationstavla med beräknad ankomsttid
- Tillgänglighetsanpassning av hållplats, av- och påstigning
- Trygghet tack vare god belysning och uppsyn
- Gratis internet på hållplatsen
- Eluttag för laddning av mobila enheter
- Aktiviteter som innebär att det finns annat att göra för resenären än att vänta. Små upplevelser, utställningar, konst, tävlingar, QR-koder som leder till nutidstest etc. Eftersom många resenärer ändå använder sina smarta telefoner på hållplatsen kan dessa integreras i upplevelsen.
- Trafiksäker sysselsättning för väntande barn.

GRÖN- OCH BLÅSTRUKTUR

Rekreatiionsstråk

Värdefulla befintliga

De gröna pilarna i illustrationen symboliserar värdefulla befintliga vandringsleder i form av Skåneleden och Pilgrimsleden. Region Skåne respektive Svenska kyrkan ansvarar för lederna men Sjöbo kommun förvaltar Skåneleden.

Att utveckla

Kopplingen mellan Vombsjön och Sjöbo tätort förstärkt genom ett vandringsstråk längs med Björkaån. Björkaån har pekats ut som ett av flera potentiella tätortsnära rekreatiionsstråk av i rapporten Närmare till naturen i Skåne, se *Planeringsförutsättningar - Landskap och befolkning*. Ett utvecklat vandringsstråk längs ån gör det lättare och mer attraktivt för Sjöboborna att ta sig till Vombsjön, som tillsammans med omgivningarna kring Övedskloster är utpekade som värdefullt sammanhängande natur- och kulturlandskap och som rekreatiionsnod med badplats, fiske och vandring med mera. Att hela Björkaån inte pekas ut som ett rekreatiionsstråk att utveckla, trots att hela sträckan finns omnämnd i Länsstyrelsen Skånes beror på att sträckan Vombsjön – Sjöbo tätort bedöms vara ett lämpligt och genomförbart första steg till år 2040.

Även kopplingen mellan Lövestad och naturreservatet Lövestad åsar förstärks med ett markerat vandringsstråk.

Rekreatiionsnod

Värdefulla befintliga

De gröna stjärnorna i illustrationen markerar så kallade rekreatiionsnoder. Med rekreatiionsnod

avses ett koncentrat av friluftsmöjligheter eller en utgångspunkt för friluftsliv, där friluftsliv kan bestå av alltifrån mountainbiking och ridning till promenader, bad, fiske, kanoting, fågelskådning, svampplockning och "picknickande".

Markerade existerande rekreatiionsnoder är Snogeholm, Vombsjön och Övedskloster samt Kulturens Östarp. Värdet av dem är stort och det är viktigt att de värnas. Kulturens Östarp förvaltas av Kulturen i Lund, strövområdena kring Snogeholmsjön förvaltas av Stiftelsen Skånska Landskap och stora delar av området kring Vombsjön ägs och förvaltas av Övedskloster. Kommunen har begränsad rådgivning över dessa områden och är därmed inte den drivande parten i frågor rörande nodernas utveckling. Dock krävs det samarbete mellan kommun och förvaltare för att nå gemensamma mål.

Att utveckla

Gröna stjärnor som har en streckad linje omkring sig markerar befintliga eller nya rekreatiionsnoder att utveckla. Det enorma trycket på befintliga rekreatiionsnoder under Corona-pandemin åren 2020-2021 visar på vikten att utveckla fler noder för att sprida ut besökare i syfte att minimera slitage och risker för negativa konsekvenser för växt- och djurlivet. Sjöbo Ora, Anklam, Salsbjer i Sövde samt Heinge strövområde är utpekade. Både Sjöbo Ora, Salsbjer och Heinge strövområde utgör utgångspunkter för friluftsliv redan idag.

Utvecklingen av Sjöbo Ora har påbörjats i form av en friluftsutredning som syftar till att utreda förutsättningar och utvecklingsmöjligheter för ett aktivt friluftsliv i det tätortsnära rekreatiionsområdet. Den markerade rekreatiionsnoden vid Anklam syftar till att, på ett enkelt sätt, knyta samman hela friluftsområdet Sjöbo Ora och göra det möjligt

att ta sig runt och åka kollektivt dit och hem. Denna rekreationspunkt är därmed starkt sammanknuten med bytespunkten och har även en koppling till Skåneleden. Heinge strövområde ägs av kommunen vilket förenklar den framtida utvecklingen av området. Vid utvecklingen av rekreationsnoder behöver god tillgänglighet för alla invånare främjas, inklusive för personer med funktionsvariation.

Natur- och kulturlandskap

Värdefulla befintliga

De gröna områdena i illustrationen visar värdefulla sammanhängande natur- och kulturlandskap att värna. Områdena utgår ifrån riksintressena för naturvård, kulturmiljö och friluftsliv vilka sammanfaller med naturreservaten, RAMSAR, Natura 2000-områdena och i vissa fall också landskapsbildskydd inom kommunen.

MARK- OCH VATTEN- ANVÄNDNING

GENERELLA RIKTLINJER FÖR NY-, OM- OCH TILLBYGGNAD

Inledning

Riktlinjerna i det här avsnittet gäller alltid vid ny-, om- och tillbyggnation, för alla typer av byggnader eller andra anläggningar.

För nya verksamheter, transportinfrastruktur och tekniska anläggningar gäller riktlinjerna i detta avsnitt i kombination med de riktlinjer som anges i Mark- och vattenanvändningskarta - Verksamheter/Transportinfrastruktur/Teknisk försörjning.

Primära målgrupper för avsnittet är kommunens tjänstemän och fastighetsägare.

Inom detaljplan

- **Placering- och utformning:** För nya bostadshus gäller alltid riktlinjer för *placering och utformning* (se separat avsnitt nedan).
- **Miljö- och klimatsäkring:** Riktlinjer för *miljö- och klimatsäkring* ska alltid följas (se separat avsnitt nedan).
- **Plankarta och – bestämmelser:** Inom detaljplan gäller den plankarta och de planbestämmelser som finns för aktuell plan.
- **Konstnärlig gestaltning:** När kommunen initierar ny-, om- och tillbyggnad av offentliga lokaler och offentliga rum ska en del av investeringsbudgeten avsättas till konstnärlig gestaltning.
- **Levande gatumiljöer:** När nya gatumiljöer anläggs bör de utformas på ett sätt som främjar liv och rörelse för ökad trygghet, trivsel och attraktivitet.
- **Trygghet:** När offentliga utemiljöer anläggs bör de utformas på ett sätt som främjar trygghet och rörelsefrihet, över dygnets alla timmar, och årstidernas växlingar.
- **Meningsfulla utemiljöer:** Nya utemiljöer, både skolgårdar och allmän platsmark, bör ha god tillgänglighet, kvalitet och bra förutsättningar för kultur- och fritidsupplevelser.
- **Säkra skolvägar:** Nya gång- och cykelvägar ska bidra till att skapa säkra och sammanhängande skolvägar utan otrygga avbrott.
- **Energibrunnar:** Kommunen är mycket restriktiv mot att godkänna ansökningar för energibrunnar och yttjordvärme där de kan ha negativ påverkan på

grundvattenförekomster. Berörd avdelning inom kommunen ska alltid remittera ansökningar om tillstånd för energibrunn och ytjordvärme till kommunens VA-verksamhet.

- **Avfallsutrymmen och avloppsanläggningar:** Kommunens bygglovsenhet, avfallsorganisation samt miljöenhet ska kontaktas så tidigt som möjligt inför ny- och ombyggnation, större renovering av avfallsutrymme samt installation och anläggande av små/enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare eller oljeavskiljare. I de fall ett bygglovsärende upprättas sker remitteringen internt inom kommunorganisationen, i annat fall behöver fastighetsägaren själv ta kontakt med miljöenheten och/eller avfallsorganisationen, beroende på vad som ska göras. Det ska alltid utredas om fett- eller oljeavskiljare behövs för en byggnad eller annan anläggning innan bygglov ges. Inför installation och anläggande av fett- och oljeavskiljare ska VA-huvudman informeras.
- **Dagvatten:** Dagvatten och dräneringsvatten från husgrunder ska om möjligt omhändertas lokalt på den fastighet som ska bebyggas, se *Mark- och vattenanvändningskarta - Teknisk försörjning*.
- **Fasad- och takmaterial:** Restriktion råder mot fasad- och takmaterial som kan förorena dagvattnet, t.ex. bly-, zink- och kopparplåt, med hänsyn till recipientens vattenkvalitet. Detta som ett led i att uppnå miljökvalitetsnormerna för vattenkvalitet.
- **Föroreningar:** Föroreningar i mark kan finnas, se *Mark- och vattenanvändningskarta - Miljö- och klimatsäkring*.

- **Radonrisk:** Fastigheten kan ligga inom radonriskområde, se *Mark- och vattenanvändningskarta - Miljö- och klimatsäkring*.
- **Träd:** Stora och friska träd på kommunal mark ska bevaras så långt det är möjligt.

Utanför detaljplan

- **Placering och utformning:** För nya bostadshus gäller alltid riktlinjer för *placering och utformning* (se separat avsnitt nedan).
- **Miljö- och klimatsäkring:** Riktlinjer för miljö- och klimatsäkring ska alltid följas (se separat avsnitt nedan).
- **Befintliga intressen på platsen:** Hänsyn ska alltid tas till de andra, befintliga intressen som finns på eller i anslutning till platsen, se *Intressen att ta hänsyn till* (se separat avsnitt nedan).
- **Bygglövsbefriade åtgärder:** Utanför område med detaljplan och "sammanhållen bebyggelse där bygglov eller anmälan behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen" är det ibland tillåtet att utföra vissa kompletterade åtgärder utan att ansöka om bygglov eller anmälan, se *Mark- och vattenanvändningskarta - Sammanhållen bostadsbebyggelse*. Karterade områden i mark- och vattenanvändningskartan kan vara till hjälp både för handläggare och sökande men är inte juridiskt bindande. Var det finns "sammanhållen bebyggelse där bygglov behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen" avgörs inte av en karta utan av lagstiftning och rättspraxis. En bedömning behöver göras i varje enskilt fall.

- **Ny detaljplan:** Ny byggnad eller annan anläggning kan medföra krav på att detaljplan upprättas, se *Mark- och vattenanvändningskarta - Sammanhängande bostadsbebyggelse*.
- **Levande gatumiljöer:** När nya gatumiljöer anläggs bör de utformas på ett sätt som främjar liv och rörelse för ökad trygghet, trivsel och attraktivitet.
- **Trygghet:** När offentliga utemiljöer anläggs bör de utformas på ett sätt som främjar trygghet och rörelsefrihet, över dygnets alla timmar, och årstidernas växlingar.
- **Meningsfulla utemiljöer:** Nya utemiljöer, både skolgårdar och allmän platsmark, bör ha god tillgänglighet, kvalitet och bra förutsättningar för kultur- och fritidsupplevelser.
- **Säkra skolvägar:** Nya gång- och cykelvägar ska bidra till att skapa sammanhängande och säkra skolvägar utan otrygga avbrott.
- **Barnrättsperspektivet** ska beaktas vid bygglovsprövningar. Vid beslut som direkt eller indirekt rör barn ska en bedömning av barnets bästa alltid genomföras och dokumenteras.
- **Nya förskolor** ska ha en friyta för lek och utevistelse på minst 40 m²/barn och nya grundskolor på minst 30 m²/barn. Den totala ytan ska minst vara 3 000 m² oavsett antal barn. Möjlighet till naturlig skuggning från träd ska finnas.
- **Exploatering av jordbruksmark:** Generellt ska exploatering av jordbruksmark undvikas, bland annat för att uppnå det nationella målet om ökad livsmedelsproduktion. Restriktiviteten mot att bygga på jordbruksmark får emellertid inte hindra möjligheten att utveckla jordbruksnäringen. Om exploatering sker ska den vara förenlig med de areella näringarna och hänsyn ska tas till jordbruket och dess behov samt till jordbrukets påverkan på omgivningen. Byggande av ett enskilt hus är normalt inte ett sådant väsentligt samhällsintresse som avses i Miljöbalken.
- **Elektronisk infrastruktur, energiförsörjning och kollektivtrafik:** Nya byggnader eller andra anläggningar placeras med fördel i lägen där förutsättningarna för elektronisk infrastruktur, energiförsörjning och kollektivtrafik är goda och kostnadseffektiva.
- **Energibrunnar:** Kommunen är mycket restriktiv mot att godkänna ansökningar för energibrunnar och ytjordvärme där de kan ha negativ påverkan på grundvattenförekomster. Berörd avdelning inom kommunen ska alltid remittera ansökningar om tillstånd för energibrunn och ytjordvärme till kommunens VA-verksamhet.
- **Dricksvatten, avlopp och avfallsutrymmen:** Möjligheten till dricksvatten- och avloppsförsörjning ska undersökas, nytt byggnadsverk ska i första hand kopplas till kommunalt vatten och avlopp. Om en byggnad inte kan anslutas till det kommunala va-nätet ska vatten och avlopp lösas med i första hand gemensam, och i andra hand enskild, anläggning på ett ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt, se *Mark- och vattenanvändningskarta - Teknisk försörjning*. Kommunens bygglovsenhet, avfallsorganisation samt miljöenhet ska kontaktas så tidigt som möjligt inför ny- och ombyggnation, större renovering av avfallsutrymme samt installation och anläggande av små/enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare eller oljeavskiljare. I de fall ett bygglovsärende upprättas sker remitteringen internt inom

kommunorganisationen, i annat fall behöver fastighetsägaren själv ta kontakt med miljöenheten och/eller avfallsorganisationen, beroende på vad som ska göras. Det ska alltid utredas om fett- eller oljeavskiljare behövs för en byggnad eller annan anläggning innan bygglov ges. Inför installation och anläggande av fett- och oljeavskiljare ska VA-huvudman informeras.

- **Dagvatten:** Dagvatten och dräneringsvatten från husgrunder ska om möjligt omhändertas lokalt på den fastighet som ska bebyggas, se *Mark- och vattenanvändningskarta - Teknisk försörjning*.
- **Möjlighet till räddningsinsats:** Vid bygglovsprövning av ny byggnad eller annan anläggning ska möjlighet till räddningsinsats beaktas. En tomt behöver utformas så att räddningstjänsten har möjlighet att ta både sig själva och sin utrustning från uppställningsplatsen till angreppspunkten. Kommunens bygglovsenhet ska vid behov remittera ärenden för nybyggnad och tekniska samråd till Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund, SÖRF. Remittering kan till exempel vara relevant vid ansökningar som berör vissa verksamheter, flerbostadshus eller om det finns verksamheter runt omkring som kan påverkas.
- **Fasad- och takmaterial:** Restriktion råder mot fasad- och takmaterial som kan förorena dagvattnet, t.ex. bly-, zink- och kopparplåt, med hänsyn till recipientens vattenkvalitet. Detta som ett led i att uppnå miljökvalitetsnormerna för vattenkvalitet.
- **Föroreningar** i mark kan finnas, se *Mark- och vattenanvändningskarta - Miljö och klimatsäkring*.

- **Radonrisk:** Fastigheten kan ligga inom radonriskområde, se *Mark- och vattenanvändningskarta - Miljö och klimatsäkring*.
- **Träd:** Stora och friska träd på kommunal mark ska bevaras så långt det är möjligt.

Placering och utformning

För nya bostadshus gäller alltid riktlinjer i skriften *Bygga i Sjöbo – Vägledning för arkitektur och bevarande vid om-, till- och nybyggnation* (Sjöbo kommun, 2021), som handlar om byggnadens placering i landskapet, placering på tomten och dess utformning.

I korthet handlar riktlinjerna om att byggnaden ska placeras med stöd i och underordna sig landskapet samt bevara siktlinjer. Byggnadens placering ska stämma överens med omkringliggande bebyggelsemönster, beakta befintlig vegetation och ge liv och rörelse till befintlig gatumiljö. Material som förekommer i området sedan tidigare ska användas, byggnaden ska harmonisera med omgivande skala, proportioner och färgsättning. Lägen där många människor rör sig är extra viktiga ur estetisk synpunkt, till exempel intill stadens entréer, vid allmänna platser eller i anslutning till värdefulla kulturmiljöer.

I *Bygga i Sjöbo* presenteras även frågeställningar som ett sätt att konkretisera vad kommunens bygglovsavdelning vill ha svar på för att säkra en viss kvalitet vid om-, till- eller nybyggnation. Genom att fundera kring och besvara frågorna redan tidigt i projektet kan byggprocessen förenklas längre fram.

Frågeställningarna består av fem övergripande frågor, med ett antal underliggande exempelfrågor som en hjälp till att sätta igång diskussionen. De fem övergripande frågeställningarna handlar om på vilket sätt

projektet tar hänsyn till platsen; tillför någonting till platsen; säkerställer långsiktig kvalitet, ekonomi och minskad klimatpåverkan framför kortsiktiga överväganden; är klimatanpassat och på vilket sätt projektet är tillgänglig, tryggt och inkluderande.

Ta del av samtliga riktlinjer och frågeställningar i skriften *Bygga i Sjöbo – Vägledning för arkitektur och bevarande vid om-, till- och nybyggnation*, Sjöbo kommun, 2021.

Miljö- och klimatsäkring

För mer information om nedanstående, se *Mark- och vattenanvändningskarta - Miljö och klimatsäkring*.

- **Hållbart byggande:** Hållbart byggande med väl genomtänkt utformning, resurseffektivitet, klimatsmart teknik och byggmaterial med låg klimatpåverkan eftersträvas i all nyproduktion.
- **Mångfunktionella ytor:** När nya ytor för rekreation, fritid men även exv. cykelparkering, skatebordramper och dylikt, anläggs i anslutning till sammanhängande bostadsbebyggelse bör de utformas så att de vid behov också kan fylla en funktion som klimatanpassningsområde, på de platser där det är lämpligt. Ytorna utformas med fördel på ett sätt som kan främja även andra positiva synergieffekter, i form av exempelvis förbättrade förutsättningar för biologisk mångfald.
- **Klimatrelaterade risker:** Fastigheten kan omfattas av eller angränsa till riskområde för översvämning och/eller riskområde för ras, skred och erosion. Markens naturliga förutsättningar ska vara grundläggande vid lämplighetsbedömning för bebyggelse. Även om fastigheten inte angränsar till

riskområde enligt kartlagda data så ska förutsättningarna för riskfaktorer såsom vattnets avrinningsvägar, avstånd till grundvatten, markens infiltrationsförmåga samt risken för ras, skred och erosion alltid undersökas. Alla nya byggnader och andra anläggningar (inklusive vägar) ska säkras mot ett 100-årsregn med klimatfaktor. Om det finns indikation på översvämningrisk krävs relevanta utredningar i samband med ansökan om förhandsbesked och/eller bygglov. Vid ny-/om-/tillbyggnad i anslutning till vatten ska risken för översvämning och stranderosion särskilt beaktas. Förutom de kartlager som finns i anslutning till mark- och vattenanvändningskartan finns också en separat och fördjupad skyfallskartering framtagen för Sjöbo tätort. Inom ramen för Översiktsplan 2040 har Markera Mark Göteborg AB genom Radar Arkitektur och Planering studerat risker kopplade till ras, skred och erosion inom befintlig bebyggd miljö inom Sjöbo kommun, se Miljö- och klimatsäkring. Utredningen ligger på en mycket översiktlig nivå, och uppdraget omfattar inga detaljstudier av utpekade områden eller någon typ av överslagsberäkningar. Inga platsbesök har heller utförts. Slutsatser och rekommendationer bygger på digitalt kartunderlag. Rapporten i sin helhet finns att läsa [här](#).

- **Samhällsviktig verksamhet:** Nybyggnad av samhällsviktig verksamhet, i enlighet med kommunens risk- och sårbarhetsanalys, ska säkras mot 200-årsregn med klimatfaktor. Vid om- eller tillbyggnad av samhällsviktig verksamhet ska det alltid strävas mot att klimatsäkra byggnaden, om risk för översvämning eller ras/skred föreligger.

- **Avrinningsvägar:** I klimatsäkringssyfte ska placering och utformning av ny bebyggelse eller tillbyggnad ta hänsyn till dagvattnets befintliga avrinningsvägar.
- **Klimatrisiker på annan plats:** Ny-, om- eller tillbyggnad ska inte försämra eller skapa översvämningsproblematik på annan plats. Exploatering får inte heller öka riskerna för ras och/eller skred i redan potentiellt sårbara områden. Om det finns indikation på risk för ras, skred eller erosion krävs en geoteknisk utredning. Topografi, jordart och översvämningsrisk är faktorer som kan påverka.
- **Minskad värmeproblematik:** Ny-, om- och tillbyggnad bör bidra till att minska stadsbebyggelsens bidrag till att temperaturen utomhus och inomhus höjs lokalt vid värmeböljor.
- **Verksamheter:** Vid nybyggnation eller ändrad användning ska hänsyn tas till eventuella befintliga närliggande verksamheter, exempelvis lantbruksverksamhet eller skjutbanor. Verksamheter kan även omfattas av skyddsavstånd.
- **Sövde flygfält:** Sövde flygfält omfattas av skyddszon som inte får bebyggas. Bilderna nedan beskriver de begränsningsytor som inte får penetreras av byggnader, master, vindkraftverk eller andra hinder.
- **Totalförsvaret:** Området kan omfattas av riksintresse eller påverkansområde för totalförsvaret. För att säkerställa att ingen skada sker på de riksintressen som omfattas av sekretess och inte alls kan redovisas öppet på karta, är hela landets yta samrådsområde för objekt högre än 20 m utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 m inom sammanhållen bebyggelse. Med sammanhållen bebyggelse avses här de områden som utgör tätort på lantmäteriets översiktskarta 1:250 000. Det innebär att alla ärenden avseende höga objekt måste skickas på remiss till Försvarsmakten.

Intressen att ta hänsyn till

Hänsyn till befintliga bostadshus

- **Bostadshus:** Vid uppförande av nya omgivningspåverkande byggnader och anläggningar, exempelvis transportinfrastruktur, verksamheter eller tekniska anläggningar, behöver hänsyn alltid tas till befintliga bostadshus. För specifika riktlinjer för ny transportinfrastruktur, nya verksamheter (inklusive lantbruk) och nya tekniska anläggningar, se *Mark- och vattenanvändningskarta*.

Hänsyn till befintliga verksamheter

För mer information om nedanstående, se *Mark- och vattenanvändningskarta - Verksamheter*.

Hänsyn till transportinfrastruktur, allmänna intressen

För mer information om nedanstående, se *Mark- och vattenanvändningskarta - Transportinfrastruktur*.

- **Allmän väg:** Riktlinjer för byggnation i närheten av allmän väg och/eller transport av farligt gods kan finnas.
- **Framtida järnväg:** Riktlinjer för byggnation inom markreservat för framtida järnväg kan finnas.
- **Höga objekt:** All byggnation av objekt högre än 20 meter bör samrådas med

Trafikverket då kommunikationssystem kan påverkas av höga byggnader.

- **MSA-område:** Hela kommunens yta omfattas av MSA-område för flygplats. Om byggnadsverk högre än 20 meter (mast, vindkraftverk m.m.) utanför tätort eller 45 meter inom tätort planeras i kommunen, ska samråd ske med Luftfartsverket och de berörda flygplatserna Ljungbyhed, Kristianstad och Malmö.

Hänsyn till teknisk försörjning, allmänna intressen

För mer information om nedanstående, se Mark- och vattenanvändningskarta - Teknisk försörjning.

- **Tekniska anläggningar:** Vid nybyggnation eller ändrad användning ska hänsyn tas till eventuella befintliga närliggande tekniska anläggningar. Tekniska anläggningar kan även omfattas av skyddsavstånd.
- **Dricksvattenförsörjning:** Exploateringen kan påverka kommunens grundvattenförekomster. Till exempel kan vattenskyddsområde eller utredningsområde för vattenskyddsområde finnas.
- **Energiproduktion- och distribution:** Överordnat intresse i form av befintlig energiproduktion eller -distribution kan finnas. Riktlinjer för byggnation i anslutning till högspänningsledning och framtida dragning av Hansa Powerbridge kan finnas.

Hänsyn till natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar, allmänna intressen

För mer information om nedanstående, se Mark- och vattenanvändningskarta - Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

- **Biotopskydd och naturvårdsavtal:** Området kan omfattas av biotopskydd eller naturvårdsavtal. Vid åtgärder som riskerar att skada ett biotopskyddsområde måste möjligheten till dispens först prövas av Länsstyrelsen Skåne.
- **Naturvård, kulturmiljö, rekreation och/eller areella näringar:** Riktlinjer för överordnade och samverkande intressen i form av naturvård, kulturmiljö, rekreation och/eller areella näringar kan finnas i *Mark- och vattenanvändningskartan*. Områdena i kartan är baserade på olika former av beslut, såsom områdesskydd, riksintresse eller kommunalt grönstruktur- och naturvårdsprogram. De är de i beslutet beskrivna värdena i ett område som är skyddsvärda, inte dess geografiska avgränsning. Det innebär att åtgärder även utanför ett utpekade område kan påverka värdena negativt, vilket behöver tas hänsyn till och undvikas vid all fysisk planering och bygglovsprövning.
- **Hänsyn till fornlämningar:** Vid planer på exploatering av områden som omfattar storleken av större än ett hektar, samt om förutsättningarna för att det kan finnas fornlämningar dolda under mark kan anses vara gynnsamma, bör en arkeologisk utredning genomföras. Dessa förutsättningar, som avgörs av arkeologisk expertis, kan exempelvis vara: att det finns kända fornlämningar i närheten, att läget är topografiskt fördelaktigt såsom närhet till sjöar, vattendrag eller mossmarker, att det finns geologiska och geokemiska förutsättningar såsom förhöjd fosfathalt, eller att området i övrigt kan bedömas intressant för möjligheten att finna fornlämningar. Den som avser att uppföra en byggnad eller annan anläggning, alternativt genomföra ett annat arbetsföretag, har ett ansvar för att ta reda på om åtgärderna kan beröra någon

fornlämning och bör i så fall samråda med Länsstyrelsen Skåne. Markingrepp eller markförändrande åtgärder inom en fornlämning eller ett fornlämningsområde kräver alltid länsstyrelsens tillstånd.

- **Särskilt skyddsvärda träd:** Om en åtgärd på ett särskilt skyddsvärt träd kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska den som planerar att vidta åtgärden lämna in en anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § Miljöbalken till Länsstyrelsen Skåne.

GENERELLA RIKTLINJER FÖR LANDSKAPET

Inledning

Avsnittet anger ställningstaganden för landskapet i kommunen som helhet, planerade kommunövergripande insatser, samt önskvärd förvaltning och utveckling inom kommunens olika landskapskaraktärsområden.

Primära målgrupper för avsnittet är kommunala tjänstemän och politiker, grannkommuner, Region Skåne och Länsstyrelsen.

Specifika samarbetsområden för extern samverkan kopplat till hela kommunen samt respektive landskapskaraktärsområde finns listade i Genomförande och uppföljning.

Övergripande

- **Areella näringar:** Kommunen ska stödja utvecklingen av en diversifierad jord- och skogsbruksverksamhet med till exempel vidareförädling och besöksnäring, samt nya miljöanpassade driftsformer.
- **Besöksnäring:** Kommunen ska aktivt arbeta med att skapa förbättrade förutsättningar för att främja besöksnäringens utveckling, exempelvis diversifierade landsbygdsföretag med mat och övernattnings- och företagande inom turism och rekreation med naturupplevelser.
- **Hästkommunen Sjöbo:** Kommunen ska arbeta med hästrelaterade utvecklingsfrågor, både för att stödja kommunens hästnäring, samt för att främja kommunens invånares hästintresse i form av rekreation och fritidsaktivitet.
- **Träd:** Stora och friska träd på kommunal mark ska bevaras så långt det är möjligt.
- **Förbättrad vattenkvalitet:** Kommunen ska verka för återföring av näringsämnen till jordbruksmark.

Ur ett landskapsperspektiv

Vombsjösjön

Vombsjösjön är stora, sammanhängande naturbetesmarker och slåttermarker, bland annat vid Klingavälsån, måste fortsätta att hävdas för att dess natur- och kulturvärden ska bibehållas och kunna utvecklas.

Odlingslandskapets sandiga marker är viktiga att förvalta för att bevara områdets biologiska mångfald. De sandiga markerna innehåller även stora och värdefulla grundvattentillgångar. Översilningsängarna vid Björka är unika och bör värnas. Förbättrade kommunikationer till och från Malmö–Lund-

regionen skulle stimulera en ökad inflyttning samt förbättra tillgänglighet till området som storstadsnära rekreationsnod och stort sammanhängande friluftsområde. Ridslingor, vandringsleder, kanotstråk och dylikt genom landskapet kopplat till diversifierade landsbygdsföretag med mat och övernattnig är exempel på sätt att tillgängliggöra landskapet och bibehålla dess karaktär.

Förstudie Biosfärområde Vombsjösänkan har resulterat i fyra fokusområden att arbeta vidare med för de deltagande kommunerna:

- Hållbar utveckling av samspel mellan tätorter och landsbygder, bland annat genom satsningar på företagsutveckling.
- Hållbar utveckling av värdefullt vatten.
- Hållbar utveckling av odlingslandskapets ekosystemtjänster.
- Hållbar utveckling av natur- och kulturarv, bland annat genom bekämpning av invasiva främmande arter.

Södra mellanbygden

En hållbar utveckling med bibehållen landskapskaraktär i Södra mellanbygden förutsätter en fortsatt förvaltning och utveckling av betesmarkerna i området. Den småskaliga strukturen och det spridda bosättningsmönstret innebär att de flesta gårdar är relativt små och för att få ekonomi i företagen är det här av extra stor vikt att en diversifierad jord- och skogsbruksverksamhet med till exempel vidareförädling och besöksnäring stöds. Vandringsleder och dylikt genom landskapet kopplat till diversifierade landsbygdsföretag med mat och övernattnig är exempel på sätt att tillgängliggöra landskapet och bibehålla dess karaktär. Företagande inom turism och rekreation med naturupplevelser bör stödjas.

Tillgång till fiber, en utbyggd kollektivtrafik samt cykelvägar till och från kommunens kommunikationsnoder underlättar för de flesta typer av företagande samt ökar attraktiviteten för boende. Satsningar i Vollsjö och Lövestad samt en utveckling av Heinge strövområde förväntas också bidra till önskad utveckling.

Linderödsåsen

Linderödsåsens potential som "ostört" och stort friluftslivsområde bör utvecklas. För att motverka att gårdar och torp lämnas öde bör möjligheten att bedriva företag samt arbeta hemifrån underlättas, bland annat genom ett utbyggt fibernät.

Snogeholm och Krageholmsjöns godslandskap

Områdets varierande landskapskaraktär med värdefulla trädmiljöer som bland annat hyser flera hotade djurarter bör bibehållas och dess potential som rekreationsområde bör utvecklas. Ridslingor, vandringsleder, kanotstråk och dylikt genom landskapet kopplat till diversifierade landsbygdsföretag med mat och övernattnig är exempel på sätt att tillgängliggöra landskapet och bibehålla dess karaktär.

Romeleåsen

Romeleåsens naturbetesmarker, med fäladsmarkerna i fokus, är av stor betydelse för områdets natur- och kulturvärden och för att bibehålla landskapskaraktären bör dessa marker fortsatt förvaltas väl. Mountainbikeslingor, ridslingor, vandringsleder och dylikt genom landskapet kopplat till diversifierade landsbygdsföretag med mat och övernattnig är exempel på sätt att tillgängliggöra landskapet och bibehålla dess karaktär. Företagande inom turism och rekreation med naturupplevelser bör stödjas.

MARK- OCH VATTENANVÄNDNINGSS- KARTA

Områdesspecifika riktlinjer

Inledning och läsanvisning

Avsnittet anger områdesspecifika riktlinjer för en hållbar utveckling av kommunens mark- och vatten. Mark- och vattenanvändningskartan visar kommunens önskvärda markanvändning år 2040, och klargör vad som gäller vid exploatering i, och vid förvaltning av, kommunens olika geografiska delar. Riktlinjerna gäller tillsammans med översiktsplanens planeringsprinciper samt de generella riktlinjer som finns för all ny-/om-/tillbyggnad samt för landskapet.

Översiktsplan 2040 utgår ifrån landskapens befintliga intressen och värden. I de fall det finns motstående intressen i ett område vägs dessa mot varandra och ett vägledande ställningstagande görs i form av att det intresse som bedöms som överordnat anges. Lämpliga riktlinjer för en hållbar förvaltning och utveckling föreslås för respektive område.

Mark- och vattenanvändningskartan och indelningen av de områdesspecifika riktlinjerna utgår till största del ifrån Boverkets ÖP-modell 2.1. Vissa anpassningar och justeringar har gjorts. Till exempel används i översiktsplanen begreppen överordnade och samverkande intressen, i syfte att tydliggöra möjliga intressekonflikter i landskapet och de nödvändiga avvägningar och ställningstaganden som kan behöva göras för att uppnå globala, regionala och lokala mål om en hållbar markanvändning och resurshushållning. Samverkande intressen är också en förutsättning för hållbar utveckling, men är värden som inte kan stå för sig själva,

utan som alltid samverkar och är sammankopplade med andra värden. I kartan finns också så kallade uppmärksamhetsområden, exempelvis under kategorin Miljö- och klimatsäkring. Dessa områden utgör ingen mark- eller vattenanvändning, men är områden där särskild uppmärksamhet krävs. Dessa områden behöver likt överordnade och samverkande intressen vägas in i bedömningen när riktlinjerna tolkas och tillämpas.

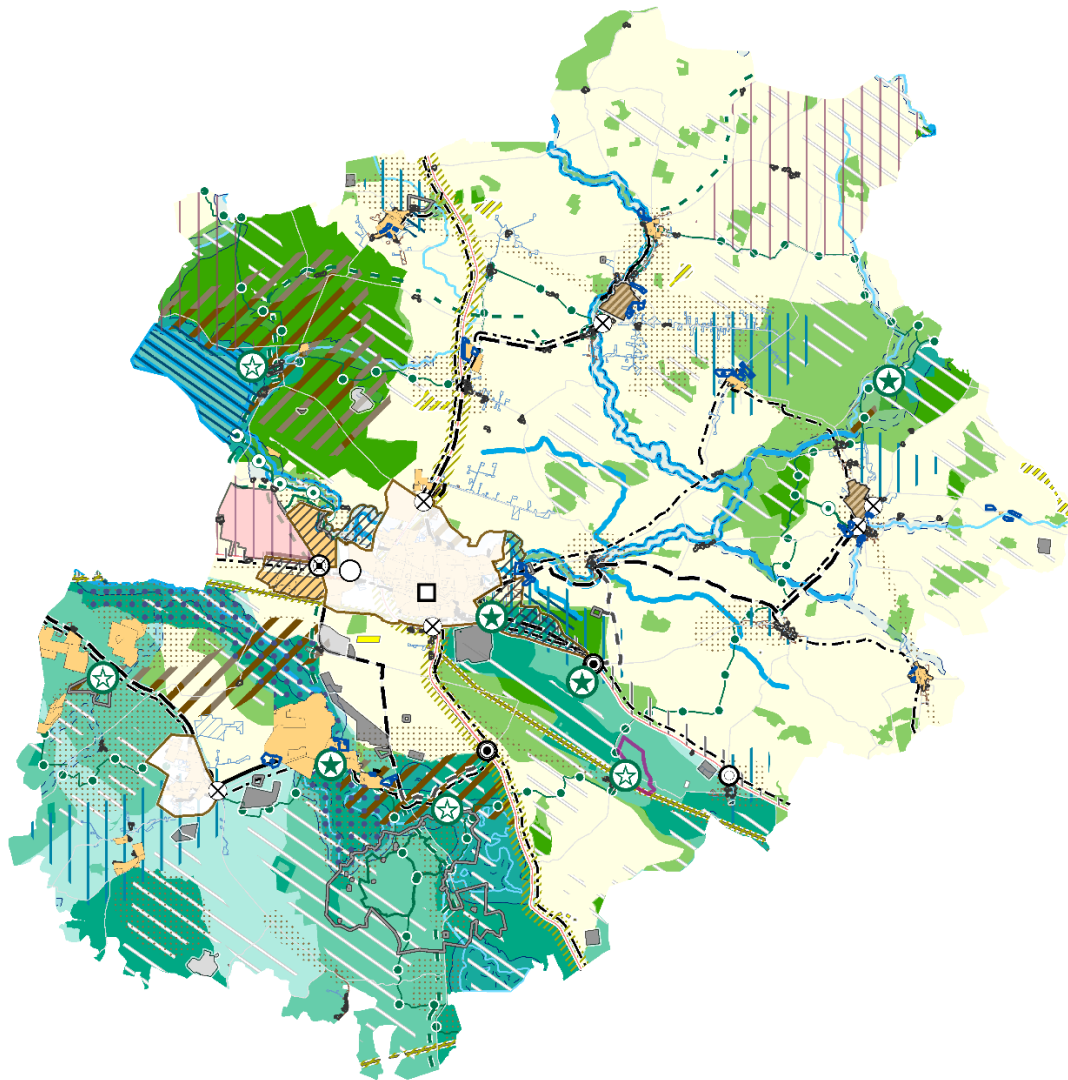
Översiktsplanen ger stark vägledning, men i många fall inga omedelbara svar. Det beror på att scenarier och situationer som på pappret verkar lika ändå kan skilja sig mycket åt och därför kan kräva olika lösningar och beslut. En sammanvägning och bedömning behöver göras i varje enskilt fall.

Effekter och konsekvenser av kommunens ställningstaganden bedöms utifrån följande temaområden:

- Attraktivitet, hälsa och välbefinnande
- Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre)
- Resurshushållning
- Klimatpåverkan
- Ekosystem och biologisk mångfald
- Klimatsäkring

Konsekvenserna i det här avsnittet har bedömts med de områdesspecifika riktlinjerna som grund, det vill säga vilka konsekvenser de riktlinjer som finns angivna kan anses få. Under fliken Konsekvenser i översiktsplanen finns också en samlad bedömning av översiktsplanens konsekvenser.

	Område vars infiltrerande egenskaper bör bibehållas		Transformatorstation
	Rekreationsnod		Kraftledning, ny föreslagen sträckning 30 m buffertzonen (Hansa PowerBridge)
	Rekreationsnod, utvecklad/ny		Energiproduktion
	Mobilitetsanläggning		Återvinning
	Mobilitetsnod		Vattenskyddsområde
	Mobilitetsnod, att utveckla		Ytvattentäkt, även riksintrasse för vattenförsörjning
	Mobilitetsnod, att utveckla (lokalisering är under utredning), samt strategisk gång-/cykelpassage att utveckla		VA - Verksamhetsområde dricksvatten (vid lättbebyggt område)
	Alternativ lokalisering under utredning		VA - Verksamhetsområde spillvatten (vid tätbebyggt område)
	Strategisk gång-/cykelpassage att utveckla (säkra skolvägar)		VA - Verksamhetsområde dagvatten
	Gällande fördjupad översiktsplan 2020		Rekreationsled
	Ny gräns fördjupad översiktsplan		Rekreationsled, ny
	Mångfunktionell bebyggelse, att utveckla		Regional cykelled, ny
	Detaljplan		Ridslinga
	Sammanhållen bebyggelse		Kulturmiljövård, särskilt värdefulla miljöer
	Större besöksverksamhet		Kulturmiljövård, värdefulla miljöer
	Materialutvinning		Kulturmiljövård, sammanhängande kulturmiljölandskap
	Riksintrasse - Värdefulla ämnen och mineral		RAMSAR
	Tillstånds-/anmälningspliktig verksamhet (ej lantbruk) samt IED-verksamhet		Ostört område
	loke-anmälningspliktig skjutbana		Fast strandskydd
	Militärt övningsområde		Flytande strandskydd
	Militärt påverkansområde		Strandskydd
	Busslinje		Särskilt värdefulla ytvatten
	Gång- och cykelväg (utanför mångfunktionell bebyggelse)		Värdefulla ytvatten
	Gång- och cykelväg (planerad)		Överordnat: Naturvård. Annat intresse: Produktion
	Gång- och cykelväg eller bymiljöväg		Överordnat: Naturvård. Annat intresse: 2) Produktion 3) Rekreation
	Gång- och cykelväg - Ny sträcka att utreda ifall hållplatsläget vid Sjöbo sommarby flyttas (inom FÖP-gräns Sjöbor tätort)		Överordnat: Produktion. Annat intresse: 2) Naturvård
	Väg 11 och 13		Överordnat: Produktion. Annat intresse: 2) Naturvård 3) Rekreation
	Större väg		Överordnat: Produktion. Annat intresse: 2) Rekreation
	Järnvägsreservat		Överordnat: Produktion. Annat betydande intresse: -
	Högspannings-/kraftledning, buffertzonen för dialog med energidistributör		
	Möjligt område för energiproduktion (vindkraft)		
	Utredningsområde - Vattenskyddsområde		
	Högspanningsledning, befintlig samt markreservat för ev. utökning (30 m buffertzonen)		

Miljö- och klimatsäkring

Berörda planeringsprinciper

- Främja hållbart, säkert och motståndskraftigt samhällsbyggande, genom klimatsäkring, innovation och teknikutveckling.

Riktlinjer per kartsymbol

- **Uppmärksamhetsområde: Registrerad förorening**

Riktlinjer:

- **Vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - En förtätning av bebyggelse innebär ofta att förorenade områden, till exempel industrifastigheter och deponier, exploateras. Vid planläggning, exploatering och hantering av ärenden enligt Plan- och bygglagen är det viktigt att hänsyn tas till förorenade eller misstänkt förorenade områden för att undvika risker för människors hälsa och miljö eller att framtida avhjälpande åtgärder försvåras. Även hantering av olika typer av massor, exempelvis inom ramen för exploateringsprojekt, bör ske på ett sätt så att risk för människors hälsa och miljön minimeras.

Underliggande kartläggning: Registrerade förorenade områden, inklusive nedlagda kommunala deponier

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Område vars infiltrerande egenskaper bör bibehållas

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning

Syfte: Bibehållen infiltrationsförmåga och avrinning

Riktlinjer:

- **Vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - Förändringar som kan påverka markens nuvarande uppsamlings- och infiltrationsförmåga ska undvikas, detta för att inte försämra eller skapa översvämningsproblematik som kan skada byggnader eller andra anläggningar på annan plats. **Det är dock mycket viktigt att områdenas syfte fortfarande är förenligt med de areella näringarna.** De utpekade områdena anses vara av strategisk betydelse på grund av deras placering i landskapet och deras närhet till befintlig bebyggelse, ofta bostäder eller samhällsviktig byggnad/verksamhet. En förändrad infiltrationsförmåga eller en förändring i områdets naturliga höjdsättning, hade kunnat avsevärt försvåra eller skapa översvämningsproblematik för närliggande och/eller nedströms belägen bebyggelse. Dessa områden bör fungera som möjliga översvämningsytor för framtida behov, och välriktade insatser inom dessa områden anses kunna påverka översvämningsrisken för kommunens befintliga bebyggelse och detaljplanlagda mark.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: En bedömning utifrån följande: kartläggning utförd av SWECO (100-årsregn, stationärt flöde), kartlager

"Lågpunkter" från Länsstyrelsen Skåne, LstM lågpunktskartering "Ytavrinning", samt dikningsföretag från Länsstyrelsen och Lantmäteriet. Till viss del har även kartlager SWECO "Byggnader översvämning" samt "LstM Svmpplan 1,5 m" i höjdded, använts i analysen.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring +]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Dikningsföretag

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- **Vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - Vid ny-/om- eller tillbyggnad inom båtnadsområde är det viktigt att se till att byggnationen inte påverkar avvattningen:
  - Ett dikningsföretags styrelse måste kontaktas om nytt dagvatten planeras att släppas till dikningsföretaget. Dikningsföretaget har rätt att neka ytterligare anslutning och dikningsföretaget behöver troligen omprövas i samband med en utökning.
  - Byggnation bör inte tillåtas över täckdikningsledning eller dräneringsledning tillhörande dikningsföretaget. Ledningarna är ofta beskrivna i tillståndet och får inte flyttas utan omprövning.
  - Storleken på hårdgjorda ytor bör minimeras.

- För de hårdgjorda ytor som anläggs (t.ex. takytor, vägar, och plattläggning) måste fördröjningsmagasin anläggas så att det vatten som avleds till dikesföretagets diken eller dräneringsledning inte överstiger en naturlig markavrinning. Den naturliga markavrinningens storlek beror på många faktorer, men som riktvärde antas flödet 1 l/s, ha.

- **Önskvärd förvaltning:**

- Dikningsföretag är juridiska aktörer som ansvarar för skötsel och underhåll av diken och täckdikade dräneringsledning inom sitt geografiska område i enlighet med Miljöbalken, 11 kap. 17 §. Det finns både positiva och negativa effekter av underhåll av dikena och dikningsföretagen bör därför överväga i varje enskilt fall hur skötsel och underhåll ska genomföras. Kontinuerlig skötsel kan vara mycket viktig för att förebygga översvämningssproblematik i eller uppströms området. Samtidigt blir det allt viktigare att arbeta för att behålla och fördröja vattnet i landskapet, både för att minska näringsläckage med övergödningsproblematik som följd och för att gynna växter, djur och grundvattentillgången i brunnar under torra somrar. Det är en balansgång att både gynna en god avledning av vatten under delar av året och samtidigt bibehålla vatten i landskapet under andra årstider.
- Kommunen ser positivt på att åtgärder som exempelvis våtmarker och dammar anläggs inom dikningsföretagens båtnadsområden där så är möjligt, både i privat regi och i samarbete med vattenråden där kommunen ingår som en part. Sådana åtgärder är mycket positiva även för den biologiska mångfalden och levnadsbetingelser för känsliga arter.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Dikningsföretag från

Länsstyrelserna (företag registrerade efter 1920) och Lantmäteriet (företag registrerade efter 1920). Dessa riktlinjer gäller även för dikningsföretag som inte finns utmarkerade i kartan.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring +]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Uppmärksamhetsområde:
Översvämningsrisk vid vattendrag

Riktlinjer:

- **Vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - Ny- och tillbyggnation, inklusive komplementbyggnader, bör undvikas inom det kartlagda området alternativt föregås av en utredning. Nya byggnaders eller andra anläggningars antagna livslängd behöver alltid tas med i bedömningen över hur lämplig en plats är för ny bebyggelse. En ökad översvämningsrisk medför även generellt högre risk för ras, skred och/eller erosion ifall sådana förutsättningar finns. Alla nya byggnader och andra anläggningar (inklusive vägar) ska säkras mot ett 100-årsregn med klimatfaktor.
  - Hårdgjorda ytor ska begränsas.

Underliggande kartläggning: Kartläggning utförd av SWECO 2015 (100-årsregn, stationärt).

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring +]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Uppmärksamhetsområden:
Lågpunkter, svämplananalys, avrinningsvägar, våtmarker och båtomsråden för dikningsföretag

Riktlinjer:

- **Vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - Nya byggnaders eller andra anläggningars antagna livslängd behöver alltid tas med i bedömningen över hur lämplig en plats är för ny bebyggelse. En bedömning om översvämningsrisk behöver göras i varje enskilt fall. En ökad översvämningsrisk medför även generellt högre risk för ras, skred och/eller erosion ifall sådana förutsättningar finns.
  - Översvämningsrisken vid lågpunktsområde inom dikningsföretag, samt eventuellt vid korsande ytavrinning inom dikningsföretag, är generellt sett extra hög, och här ska alltid stor försiktighet råda. Avrinningsområde och flödeslinjer är viktiga faktorer för hur mycket vatten det samlas i en lågpunkt vid nederbörd.
  - Områden utanför karterade lager kan också ligga i riskzonen för översvämnning, till exempel på grund av hög grundvattennivå, bristfällig infiltrationsförmåga i marken eller ej registrerat dikningsföretag.
  - Ifall översvämningsrisk anses föreligga behöver ny- och tillbyggnation, inklusive komplementbyggnader, föregås av en utredning. Alla nya byggnader och andra anläggningar (inklusive vägar) ska säkras mot ett 100-årsregn med klimatfaktor.
  - Hårdgjorda ytor inom område där översvämningsrisk anses föreligga ska alltid begränsas.

Underliggande kartläggning: Kartlager "Lågpunkter", "Svämplansanalys Buffert 1,5 m i höjdd", "Svämplansanalys Buffert 2,5 m i höjdd" och "Ytavrinning" från Länsstyrelsen Skåne, våtmarker från Lantmäteriets fastighetskarta, samt dikningsföretag från Länsstyrelsen och Lantmäteriet. Använd lagerlistan för att tända lagret "Ytavrinning". **Kartan ger endast en fingervisning, noggrannare utredningar behöver göras för att fastställa huruvida översvämningsrisk verkligen föreligger.** Den information som finns i kartan är inte sällan automatiskt framtagen på förenklade grunder. Länsstyrelsens svämplansanalyser visar till exempel stora ytor som trots att de har karterats ut inte behöver ligga inom riskzonen för översvämnings. På samma sätt är det inte alla lågpunktområden som ligger inom riskzonen för översvämnings. Områdena är just **uppmärksamhetsområden** som kan komma att kräva extra utredning.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring +]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Uppmärksamhetsområde: Ras, skred och erosion

Riktlinjer:

- **Utredning av områden med befintlig bebyggelse:** Inom ramen för Översiktsplan 2040 har *Markera Mark Göteborg AB* genom *Radar Arkitektur och Planering* studerat risker kopplade till ras, skred och erosion inom befintlig bebyggd miljö inom Sjöbo kommun. Utredningen

ligger på en mycket översiktlig nivå, och uppdraget omfattar inga detaljstudier av utpekade områden eller någon typ av överslagsberäkningar. Inga platsbesök har heller utförts. Slutsatser och rekommendationer bygger på digitalt kartunderlag.

- **Sammanfattande bedömning:** Inom kommunen finns i nuläget inga tidigare skred eller ras dokumenterade. Risken för ras, skred och erosion bedöms i dagsläget vara **låg eller måttlig**. För att få en mer rättvisande bild bör dock områden eller sträckor med större nivåskillnader och släntlutningar studeras mer i detalj, i första hand genom en okulärbesiktning. De sträckor som bör kontrolleras är där släntlutningen är **brant, nivåskillnaden mellan krön och vattendrag överstiger ca 10 m** och/eller där bebyggelse eller anläggningar finns inom nära avstånd från släntrön. Vidare bör en studie av främst **erosionsrisk** utföras om till exempel en modellering visar på ökade vattenflöden eller vattenhastigheter. Risken för lerskred bedöms som låg eller mycket låg då områden med lera huvudsakligen har små marklutningar. Geotekniskt relaterade risker är snarare förknippade med ras i branta eller underminerade slänter och strandbrinkar. **Risken ökar avsevärt om skog avverkas** eller där vegetationen inte längre kan hantera höga flöden. Risken för ras i moränslänter ökar även i ett scenario med ökande nederbördsmängder.
- **Sjöbo, Omma – Åsum:** Risken för skred eller ras bedöms i nuläget som **måttlig** med hänsyn till förekommande jordlager samt att slänterna är täckta av vegetation. Lokalt är dock slänterna mycket branta.
- **Sjöbo Ora – Fyledalen:** Risken för skred eller ras bedöms i nuläget

- som **måttlig** med hänsyn till förekommande jordlager samt att slänterna är täckta av vegetation. Större nederbördsmängder kan medföra att jordlagren blir vattenmättade i större utsträckning, främst inom mindre genomsläpplig jord såsom morän. Detta medför att ras- och erosionsrisken **kan öka** inom brantare partier av sluttningarna.
- **Vollsjö:** Risken för skred eller ras bedöms i nuläget som **liten** med hänsyn till förekommande jordlager samt att slänterna är täckta av vegetation. Större nederbördsmängder kan medföra att jordlagren blir vattenmättade i större utsträckning, främst inom mindre genomsläpplig jord såsom morän. Detta medför att ras- och erosionsrisken **kan öka** inom brantare partier av sluttningarna.
  - **Lövestad:** Ingen risk för skred eller ras bedöms föreligga.
  - **Lien – Bellinga:** Risken för skred eller ras bedöms i nuläget som **liten** med hänsyn till förekommande jordlager samt att slänterna är täckta av vegetation. Större nederbördsmängder kan medföra att jordlagren blir vattenmättade i större utsträckning, främst inom mindre genomsläpplig jord såsom morän. Detta medför att ras- och erosionsrisken **kan öka** inom brantare partier av sluttningarna.
  - **Ramnakullen:** Risken för skred eller ras bedöms i nuläget som **liten** med hänsyn till förekommande jordlager och jorddjup samt att slänterna är täckta av vegetation. Ett större flöde i bäckarna kan medföra ökad risk för erosion. Större nederbördsmängder kan även medföra att jordlagren blir vattenmättade i större utsträckning, främst inom mindre genomsläpplig jord såsom morän. Detta medför att ras- och erosionsrisken
- lokalt **kan öka** inom brantare partier av sluttningarna.
- **Stora Rödde – Östarp:** Risken för skred eller ras bedöms i nuläget som **liten** med hänsyn till förekommande jordlager samt att slänterna är täckta av vegetation. Dock är avstånden mellan bäckraviner och gator/fastigheter relativt korta. Ett större flöde i bäckarna kan medföra ökad risk för erosion. Större nederbördsmängder kan även medföra att jordlagren blir vattenmättade i större utsträckning, främst inom mindre genomsläpplig jord såsom morän. Detta medför att ras- och erosionsrisken **kan öka** inom partier av sluttningarna.
  - **Harlösa – Hjälmared – Övedskloster:** Risken för skred eller ras bedöms i nuläget som **måttlig** med hänsyn till förekommande jordlager samt att slänterna är täckta av vegetation. Ett större flöde i bäckarna kan medföra ökad risk för erosion. Större nederbördsmängder kan även medföra att jordlagren blir vattenmättade i större utsträckning, främst inom mindre genomsläpplig jord såsom morän. Detta medför att ras- och erosionsrisken **kan öka** inom partier av sluttningarna.
  - **Fränninge:** Risken för skred eller ras bedöms i nuläget som **liten** med hänsyn till förekommande jordlager samt att slänterna är täckta av vegetation. Lokalt har dock Vollsjöbäcken en meander som ligger nära en högre del av ravinslätten. Ett större flöde i bäckarna kan medföra ökad risk för erosion. Större nederbördsmängder kan även medföra att jordlagren blir vattenmättade i större utsträckning, främst inom mindre genomsläpplig jord såsom morän. Detta medför att ras- och erosionsrisken **kan öka** inom partier av sluttningarna, främst där ån ligger nära branta sluttningar.

- **Vid bygglovsprövning och detaljplanering**

- Nya byggnaders eller andra anläggningars antagna livslängd behöver alltid tas med i bedömningen över hur lämplig en plats är för ny bebyggelse. En bedömning om rasrisk behöver göras från i varje enskilt fall. I samband med planläggning ska en mer detaljerad bedömning än ovanstående utredning utföras för aktuellt område. Vid markanvändning i anslutning till vatten bör nuvarande och framtida risker för stranderosion beaktas. En ökad översvämningsrisk medför även generellt högre risk för ras, skred och/eller erosion ifall sådana förutsättningar finns.
- Observera att även områden utanför karterade lager kan ligga inom riskområden för ras och/eller skred.
- Ifall ett område ligger inom riskzon för ras och/eller skred behöver skogsavverkning antingen undvikas eller utföras med mycket stor försiktighet.

Underliggande kartläggning: Översiktlig bedömning av risk för ras, skred och erosion i Sjöbo kommun (2021, *Markera Mark Göteborg AB*), Förutsättningar för ras och skred i finkornig jordart (©SGU), Jordskred och raviner (@SGU), Översiktlig kartering över områden där skogsbruk och exploatering kan orsaka erosion, ras och slamströmmar (Skogsstyrelsen). Det finns inga kända problemområden för ras och skred i kommunen, med undantag för ett riskområde i anslutning till täktsjöarna vid en före detta täkt i Fyledalsänkan. Området ligger inom riksintresse för värdefulla ämnen om mineral. Förutom karteringen i Fyledalsänkan baseras uppmärksamhetsområdena i kartan på SGUs och Skogsstyrelsens data och ger endast en fingervisning, noggrannare utredningar behöver göras för att fastställa huruvida risk för ras och/eller föreligger. Att studera risk för skred och ras i kombination med

översvämningsrisk är relevant, eftersom rasrisken ökar vid höga vattenflöden. Stränders jordart och eroderbarhet (viss eller potentiellt hög eroderbarhet) (© SGU). Det finns inga kända problemområden för erosion i kommunen. I områden med lätta sandjordar förekommer dock en viss sandflykt i vattendrag. Risken för detta ökar vid ökade vattenflöden. Att studera erosionsrisk i kombination med översvämningsrisk är därför relevant. Kartmaterialet baseras på SGUs data och ger endast en fingervisning, noggrannare utredningar behöver göras för att fastställa huruvida risk för erosion föreligger.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring +]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Uppmärksamhetsområde:

Radonriskområde

Riktlinjer:

- **Vid bygglovsprövning och detaljplanering:**

- Rutiner för hantering av radon vid till exempel planering och bygglovshantering i kommunens radonprogram (2006) ska följas. Inom detta område kan kommunens invånare också höra av sig till Miljöenheten i Sjöbo kommun för att utföra radonmätning.

Underliggande

kartläggning: "Radonprogram för Sjöbo kommun" (2006)

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =],

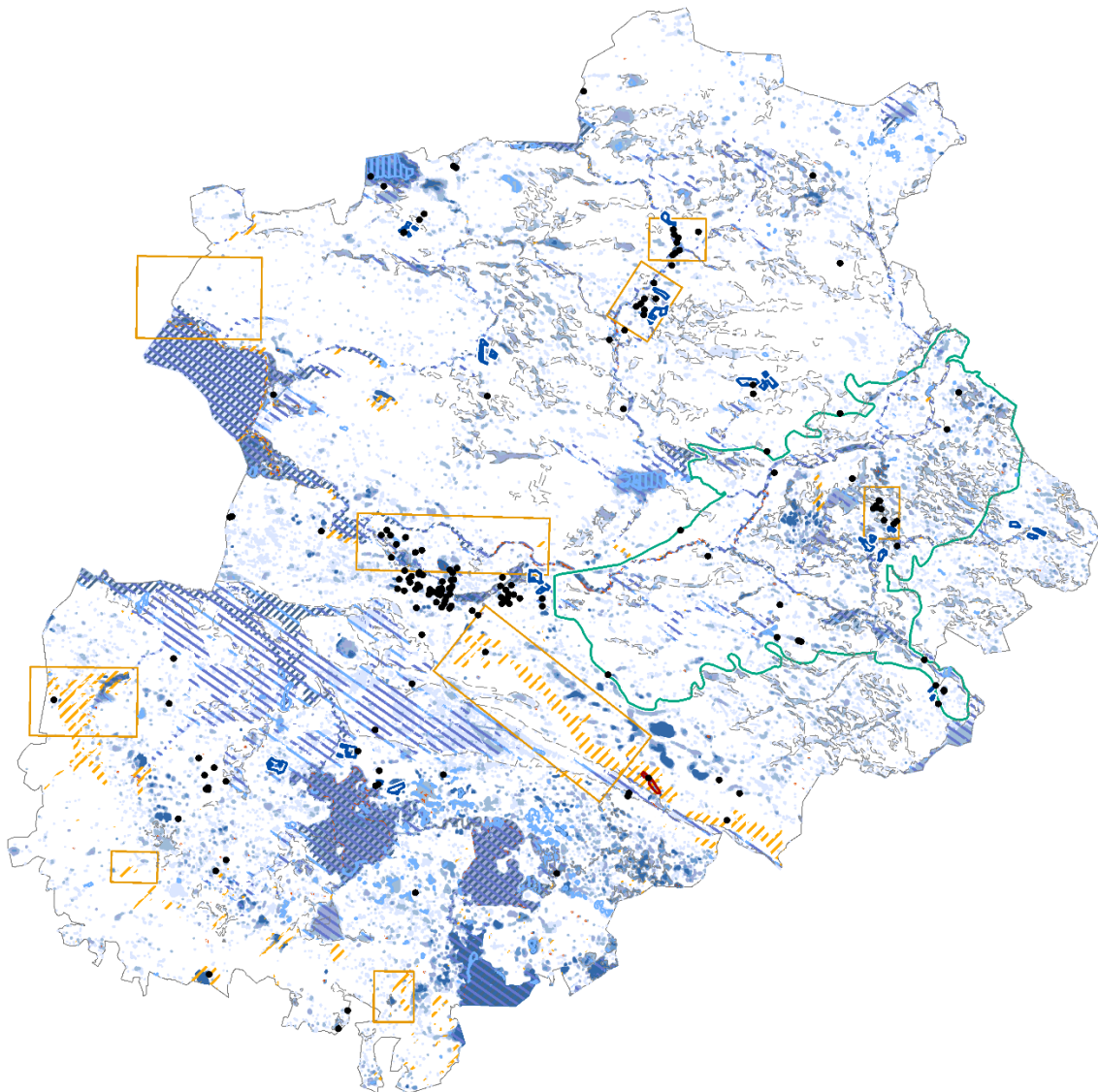
[Ekosystem och biologisk mångfald =],

[Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

---

*Fotnot: Avsnittet inkluderar förorenade områden, riskområde för radon, samt områden där eventuell risk för översvämning och ras, skred och erosion kan förekomma. **Notera att kartan endast ger en fingervisning, noggrannare utredningar behöver göras för att fastställa huruvida miljö- och klimatrelaterade risker föreligger inom karterade områden. På samma sätt kan områden utanför karterade lager ligga i riskzonen, trots att de inte finns utritade i kartan, till exempel på grund av hög grundvattennivå, bristfällig infiltrationsförmåga i marken, naturlig lågpunkt, ej registrerat dikningsföretag eller korsande avrinningsvägar. Nedanstående riktlinjer är därför översiktliga. En bedömning behöver göras i varje enskilt fall.***

- Registrerat förorenat område
- Karterat dkningsföretag (Lst och/eller Lantmäteriet)
- Område vars infiltrerande egenskaper bör bibehållas
- Kartläggning vid Sjöbo kommuns större vattendrag (2050, stationary) (SWECO, 2015)
- Svämplansanalys 1,5 m i höjdlid (LstM)
- Svämplansanalys 2,5 m i höjdlid (LstM)
- Vätmark enligt Lantmäteriets fastighetskarta
- Lågpunkt: 0,1 - 0,5 m (LstM)
- Lågpunkt: 0,5 - 1 m (LstM)
- Lågpunkt: 1 - 1,5 m (LstM)
- Lågpunkt: 1,5 - 2 m (LstM)
- Lågpunkt: > 2 m (LstM)
- Område inom översiktlig utredning för risk för ras, skred och erosion i Sjöbo kommun (Markera Mark Göteborg AB, 2021)
- Känt riskområde för ras/skred (Källa: Sjöbo kommun)
- Ras eller skred - Ev. förutsättningar/riskområde (@SGU, Skogsstyrelsen), dock inga kända riskområden
- Erosion - Stränders eroderbarhet (viss eller potentiellt hög) (@SGU), dock inga inträffade incidenter förutom viss sandflykt vid sandiga jordar
- Radonriskområde

Riktlinjer för mångfunktionell bebyggelse

Berörda planeringsprinciper

- Växa flerkärnt.
- Lokalisera ny samlad bebyggelse i anslutning till befintlig samhällsservice.
- Höja den gestaltningsmässiga kvaliteten i Sjöbo kommuns byggda och anlagda miljö.
- Vårda och levandegöra kulturmiljöer och kulturbyggnader.
- Förbättra kvaliteten och tillgången till platser för möten, fritid och kultur.
- Säkra förutsättningarna för att bygga mellan 45 och 70 bostäder per år, med ett varierat utbud av bostadstyper och upplåtelseformer i alla kommundelar.
- Främja hållbart, säkert och motståndskraftigt samhällsbyggande, genom klimatsäkring, innovation och teknikutveckling.
- Arbeta aktivt för att främja hälsa, trygghet, jämställdhet och inflytande i den fysiska planeringen, bostadsutvecklingen och utformningen av offentliga rum.
- Ta hänsyn till förutsättningar för energiförsörjning vid verksamhets- och bostadsutveckling.
- Utveckla viktiga kommunikationsstråk och noder för kollektivtrafik, cykel, laddinfrastruktur, gång/vandring och ridning.
- Förbättra förutsättningarna för ekosystemtjänster.
- Satsa på meningsfulla utemiljöer för barn och unga, både på skolgårdar och allmän platsmark.
- Planera för säkra skolvägar efter barn och ungas behov av tillgänglighet och trafiksäkerhet

- Involvera barn och unga i strategiska beslut om kommunens mark- och vattenanvändning.

Riktlinjer per kartsymbol

Gällande fördjupad översiktsplan 2020

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: -

Användning

(Pågående/Utvecklad/Ändrad): Pågående

Riktlinjer:

- Se gällande fördjupad översiktsplan samt gällande detaljplaner.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Se gällande fördjupad översiktsplan samt gällande detaljplaner.

Tidshorisont: Se gällande fördjupad översiktsplan samt gällande detaljplaner.

Konsekvenser: Se gällande fördjupad översiktsplan samt gällande detaljplaner.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Ny gräns fördjupad översiktsplan

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: -

Användning

(Pågående/Utvecklad/Ändrad): Ändrad

Riktlinjer för fördjupad översiktsplanering:

• **Delaktighet och inflytande:**

- **Hälsa och trygghet:** Översiktsplaneringen ska främja hälsa, trygghet, jämställdhet och inflytande i den fysiska planeringen, bostadsutvecklingen och utformningen av offentliga rum.
- **Involvera barn och unga:** Barn och unga ska involveras i strategiska beslut om kommunens mark- och vattenanvändning.

- **BKA:** En barnkonsekvensanalys ska genomföras och en barnkonsekvensbeskrivning tas fram.
- **Miljö- och klimatsäkring:**
- **Vattenförutsättningar:** Ett områdes vattenförutsättningar ska kartläggas tidigt i planeringsprocessen. Tidig dialog bör föras med berörda vattenråd.
- **MKN vatten:** Kommunen ska arbeta aktivt för att miljö kvalitetsnormerna för vattenkvalitet ska uppnås.
- **Relevanta underlag:** Planering för ny bebyggelse ska inte försämlra eller skapa översvämningssproblematik på annan plats. Det ska istället alltid eftersträvas att i samband med planering förbättra tätortens förmåga att fördröja vatten vid skyfall.
- **Skyfall:** Riktlinjer ska tas fram i syfte att säkra ny bebyggelse, byggnadsverk och vägar mot ett 100-årsregn med klimatfaktor. Strategiskt viktiga tillfartsvägar ska alltid säkras att klara ett 200-årsregn med klimatfaktor.
- **Ras, skred och erosion:** Området kan omfattas av eller angränsa till riskområde för ras, skred och erosion. Markens naturliga förutsättningar ska vara grundläggande vid lämplighetsbedömning för bebyggelse. Även om området inte angränsar till riskområde enligt kartlagda data så ska förutsättningarna för riskfaktorer alltid undersökas. Inom ramen för Översiktsplan 2040 har Markera Mark Göteborg AB genom Radar Arkitektur och Planering studerat risker kopplande till ras, skred och erosion inom befintlig bebyggd miljö inom Sjöbo kommun, se Miljö- och klimatsäkring. Utredningen ligger på en mycket översiktlig nivå, och uppdraget omfattar inga detaljstudier av utpekade områden eller någon typ av överslagsberäkningar. Inga platsbesök har heller utförts. Slutsatser och rekommendationer bygger på digitalt kartunderlag. Rapporten i sin helhet finns att läsa här. I samband med planläggning ska en mer detaljerad bedömning utredning utföras för aktuellt område.
- **Klimatrisiker på annan plats:** Översiktsplanering ska inte försämlra eller skapa översvämningssproblematik på annan plats. Det ska istället alltid eftersträvas att i samband med planering förbättra tätortens förmåga att fördröja vatten vid skyfall. Översiktsplanering får inte öka riskerna för ras och/eller skred i redan potentiellt sårbara områden. Om det finns indikation på risk för ras, skred eller erosion krävs en geoteknisk utredning. Topografi, jordart och översvämningssrisk är faktorer som kan påverka.
- **Minskad värmeproblematik:** Översiktsplaneringen ska eftersträva att bidra till att minska stadsbebyggelsens bidrag till att temperaturen utomhus och inomhus höjs lokalt vid värmeböljor.
- **Buller och luftföroreningar:** Risk för buller och luftföroreningar ska beaktas och begränsas vid planering, utformning och placering av nya bostäder. Vegetation fungerar som naturlig stoftuppsamlare och luftrenare, och kan därmed användas för att motverka luftföroreningar och undvika negativ påverkan på miljö kvalitetsnormerna för luft. Riktlinjer ska tas fram i syfte att säkra ny bebyggelse, byggnadsverk och vägar mot ett 100-årsregn med klimatfaktor. Strategiskt viktiga tillfartsvägar ska alltid säkras att klara ett 200-årsregn med klimatfaktor.
- **Verksamheter:**
- **Skolor och förskolor:** Nya förskolor och skolor ska inkluderas på ett tidigt stadium vid planering av ny bebyggelse.
- **Hänsyn till verksamheter:** Vid planering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till eventuella befintliga närliggande

verksamheter, exempelvis lantbruksverksamhet och skjutbanor. Verksamheter kan även omfattas av skyddsavstånd.

- **Transportinfrastruktur:**
- **Fotgängare och cyklister:** Fotgängare och cyklister ska generellt prioriteras inom hela området, och utan undantag vid förskolor och skolor. Goda förutsättningar ska finnas för barn och unga att på ett tryggt och säkert sätt ta sig till skola, förskola och fritidsaktiviteter.
- **Framtida järnväg:** Riktlinjer för byggnation inom markreservat för framtida järnväg kan finnas, se *Transportinfrastruktur*.
- **Teknisk försörjning:**
- **Hänsyn till tekniska anläggningar:** Vid planering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till eventuella befintliga närliggande tekniska anläggningar. Tekniska anläggningar kan även omfattas av skyddsavstånd.
- **Dricksvattenförsörjning:** Planerad utveckling kan påverka kommunens grundvattenförekomster. Till exempel kan vattenskyddsområde eller utredningsområde för vattenskyddsområde finnas. Se *Teknisk försörjning*.
- **Kommunalt VA:** Möjligheten att ansluta ny bebyggelse till det kommunala VA-nätet ska utredas tidigt, inklusive kapacitetsutredning av ledningsnät och vattenverk/avloppsreningsverk.
- **Dagvattenhantering:** Den fördjupade översiktsplanen ska innehålla förutsättningar, riktlinjer och eventuellt markanspråk för dagvattenhantering.
- **Energiproduktion och – försörjning:** Överordnat intresse i form av befintlig energiproduktion eller -distribution kan finnas. Riktlinjer för byggnation i anslutning till högspänningsledningar och

framtida dragning av Hansa Powerbridge kan finnas. Förutsättningar för energiförsörjning och -distribution ska utredas och beaktas tidigt i planeringen i samråd med berörda elnätsägare.

Se *Teknisk försörjning*.

- **Återvinning och avfallshantering:** Hela kedjan av återvinning, återbruk och avfallshantering ska beaktas och integreras på ett tidigt stadium i planeringsprocessen, till exempel i form av eventuella markanspråk för kvartersnära återvinning och ytor för återbruk, eller att planeringen av den bebyggda miljön anpassas för att underlätta för avfallsfordonens framkomlighet. Det senare med tanke på att framtida krav på insamling av avfall troligtvis kommer innebära att kommuninvånare ska ha större möjlighet till källsortering och återvinning nära bostaden.
- **Elektronisk infrastruktur:** Behovet av elektronisk infrastruktur ska beaktas och integreras i planeringsprocessen.
- **Natur, kulturmiljö och rekreation:**
- **Meningsfulla utemiljöer:** Översiktsplaneringen ska bidra till att öka kvaliteten på, och tillgången till, meningsfulla utemiljöer och platser för möten, fritid och kultur.
- **Friyta för lek:** Nya förskolor ska ha en friyta för lek och utevistelse på minst 40 m²/barn och nya grundskolor på minst 30 m²/barn. Den totala ytan ska vara minst 3 000 m² oavsett antal barn. Möjlighet till naturlig skuggning från träd ska finnas.
- **Kulturmiljö:** Inom ramen för översiktsplanen har en kulturmiljöinventering genomförts i Sjöbo tätort som ska ligga till grund för den fördjupade översiktsplanen.
- **Naturvärden:** I samband med planeringsprocessen ska behovet av en naturvärdesutredning undersökas, i syfte

att bibehålla ekosystemtjänster och biologisk mångfald. Vid behov ska inventeringar genomföras.

- **Grönstruktur:** Grönstruktur ska tillskapas och förstärkas längs gator, gång- och cykelvägar.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Gräns för nuvarande FÖP, detaljplaner, strandskydd, "Tätortsnära natur i Skåne", Länsstyrelsen Skåne. Den föreslagna gränsen är dragen för att inkludera tätortsnära natur och möjligheter till rekreation.

Tidshorizont: 2022-2030

Konsekvenser: Behandlas inom ramen för den fördjupade översiktsplanen.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Mångfunktionell bebyggelse i serviceorterna Vollsjö och Lövestad.

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: -

Användning

(Pågående/Utvecklad/Ändrad): Ändrad

Riktlinjer: Se fördjupningar för **Vollsjö och Lövestad.**

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Utvecklingsstrategi ÖP2040. Ortsanalyser genomförda 2018.

Tidshorizont: Se avsnitt **Vollsjö och Lövestad**

Konsekvenser: Se avsnitt **Vollsjö och Lövestad**

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Fotnot: Begreppet mångfunktionell bebyggelse är hämtat från Boverkets ÖP-modell 2.1. Med mångfunktionell bebyggelse avses i modellen "områden med stads- och tätortsmässig karaktär som innehåller många olika servicefunktioner tillsammans med bostäder. Mångfunktionell bebyggelse är bebyggelse som i huvudsak används för bostäder, kontor,

handel eller annan verksamhet som är förenlig med bostäder. Bebyggelsen är indelad i kvarter åtskilda av gator, eller har en kvartersliknande struktur. Trafik- och parkeringsytor, parker och fritidsanläggningar kan ingå.

För Sjöbo kommun innebär detta, i något förenklad mening, bebyggelse som ingår i kommunens centralort Sjöbo samt tre serviceorter Vollsjö, Lövestad och Blentarp, det vill säga enligt utvecklingsstrategin definierade bebyggelsenoder. Sjöbo tätort och Blentarp omfattas av fördjupade översiktsplaner som gäller parallellt med denna översiktsplan. Inför kommande arbete med att ta fram en ny fördjupad översiktsplan för Sjöbo tätort föreslås dock en ny lämplig gränsdragning för denna, se nedan.

Riktlinjer för sammanhängande bostadsbebyggelse

Berörda planeringsprinciper

- Växa flerkärnt.
- Lokalisera ny samlad bebyggelse i anslutning till befintlig samhällsservice.
- Höja den gestaltningsmässiga kvaliteten i Sjöbo kommuns byggda och anlagda miljö.
- Vårda och levandegöra kulturmiljöer och kulturbyggnader.
- Förbättra kvaliteten och tillgången till platser för möten, fritid och kultur.
- Säkra förutsättningarna för att bygga mellan 45 och 70 bostäder per år, med ett varierat utbud av bostadstyper och upplåtelseformer i alla kommundelar.
- Främja hållbart, säkert och motståndskraftigt samhällsbyggande, genom klimatsäkring, innovation och teknikutveckling.
- Arbeta aktivt för att främja hälsa, trygghet, jämställdhet och inflytande i den fysiska planeringen, bostadsutvecklingen och utformningen av offentliga rum.
- Ta ställning till ny spridd bebyggelse på landsbygden i hela kommunen.
- Ta hänsyn till förutsättningar för energiförsörjning vid verksamhets- och bostadsutveckling.
- Utveckla viktiga kommunikationsstråk och noder för kollektivtrafik, cykel, ladd-infrastruktur, gång/vandring och ridning.
- Förbättra förutsättningarna för ekosystemtjänster.

- Satsa på meningsfulla utemiljöer för barn och unga, både på skolgårdar och allmän platsmark.
- Planera för säkra skolvägar efter barn och ungas behov av tillgänglighet och trafiksäkerhet
- Involvera barn och unga i strategiska beslut om kommunens mark- och vattenanvändning.

Riktlinjer per kartsymbol

Detaljplan

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Detaljplaner är juridiskt bindande och därmed alltid överordnade andra intressen.

Användning

(Pågående/Utvecklad/Ändrad): Pågående med kontinuerlig utveckling/ändring

Riktlinjer för detaljplanering:

- Ny detaljplan kan tas fram på kommunens eller privata aktörers initiativ. Det senare föregås av ansökan om planbesked hos kommunen. Vid inkommen ansökan om förhandsbesked eller bygglov kan kommunen göra bedömningen att en ny detaljplan behöver tas fram som tar ett helhetsgrepp i området. Behovet av att ta fram en ny detaljplan behöver bedömas i varje enskilt fall. Faktorer som kan påverka är till exempel när- eller omkringliggande intressen såsom natur-, rekreations- och kulturmiljövärden samt areella näringar, närhet till riksintresseområde, förutsättningar för vattenförsörjning och/eller avloppslösning, omfattning och utformning samt trafikalstring av den nya bebyggelse som

ansökan avser, samt hur området har förändrats över tid.

- **Delaktighet, inflytande och attraktivitet:**
- **Hälsa och trygghet:** Detaljplaneringen ska främja hälsa, trygghet, jämställdhet och inflytande i den fysiska planeringen, bostadsutvecklingen och utformningen av offentliga rum.
- **Involvera barn och unga:** Barn och unga ska involveras i strategiska beslut om kommunens mark- och vattenanvändning.
- **BKA:** Barnrättsperspektivet ska integreras. Vid detaljplanering av områden som direkt eller indirekt berör barn ska en barnkonsekvensanalys genomföras och en barnkonsekvensbeskrivning tas fram.
- **Livfulla gatumiljöer:** När nya gatumiljöer anläggs bör de utformas på ett sätt som främjar liv och rörelse för ökad trygghet, trivsel och attraktivitet.
- **Arkitektonisk vägledning:** För nya bostadshus gäller alltid riktlinjer i skriften *Bygga i Sjöbo – Vägledning för arkitektur och bevarande vid om-, till- och nybyggnation* (Sjöbo kommun, 2021), som handlar om byggnadens placering i landskapet, placering på tomten och dess utformning.
- **Miljö- och klimatsäkring:**
- **Vattenförutsättningar:** Ett områdes vattenförutsättningar ska kartläggas tidigt i planeringsprocessen.
- **MKN vatten:** Kommunen ska arbeta aktivt för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska uppnås. En del av arbetet för att säkerställa detta är att göra utförliga, tvärsektionella behovsbedömningar om betydande miljöpåverkan i tidigt detaljplaneskede.
- **Skyfall:** Ny bebyggelse, byggnadsverk och vägar ska alltid klara ett 100-årsregn med klimatfaktor. Strategiskt viktiga tillfartsvägar inom planområdet ska

utformas för att klara ett 200-årsregn med klimatfaktor. Se Miljö- och klimatsäkring.

- **Relevanta underlag:** Om det finns en indikation på en översvämningsproblematik krävs relevanta utredningar.
- **Avrinningsvägar:** I klimatsäkringssyfte ska placering och utformning av ny bebyggelse ta hänsyn till dagvattnets befintliga avrinningsvägar. Se Miljö- och klimatsäkring.
- **Ras, skred och erosion:** Området kan omfattas av eller angränsa till riskområde för ras, skred och erosion. Markens naturliga förutsättningar ska vara grundläggande vid lämplighetsbedömning för bebyggelse. Även om området inte angränsar till riskområde enligt kartlagda data så ska förutsättningarna för riskfaktorer alltid undersökas. Inom ramen för Översiktsplan 2040 har Markera Mark Göteborg AB genom Radar Arkitektur och Planering studerat risker kopplade till ras, skred och erosion inom befintlig bebyggd miljö inom Sjöbo kommun. Utredningen ligger på en mycket översiktlig nivå, och uppdraget omfattar inga detaljstudier av utpekade områden eller någon typ av överslagsberäkningar. Inga platsbesök har heller utförts. Slutsatser och rekommendationer bygger på digitalt kartunderlag. Rapporten i sin helhet finns att läsa här. I samband med planläggning ska en mer detaljerad bedömning utredning utföras för aktuellt område. Se Miljö- och klimatsäkring.
- **Ökad motståndskraft:** Kommunen ska aktivt arbeta med att minska andelen hårdgjord yta och öka andelen stora träd inom detaljpanelagt område. Friska träd och större buskage ska bevaras så långt det är möjligt. Dessa fungerar bland annat som skydd mot sol och värme, samt som

naturliga stoftuppsamlare och luftrenare, vilket är hjälpsamt för att motverka luftföroreningar och undvika negativ påverkan på miljökvalitetsnormerna för luft. Planbestämmelse för att kräva marklov för trädfällning samt reglera andelen genomsläpplig mark kan med fördel användas. Vid planering och anläggning av allmän platsmark ska kommunen, där det är möjligt (exempelvis utifrån befintlig VA-infrastruktur) planera träd.

- **Klimatrisker på annan plats:** Detaljplanering ska inte försämra eller skapa översvämningsproblematik på annan plats. Det ska istället alltid eftersträvas att i samband med planläggning förbättra områdets förmåga att fördröja vatten vid skyfall. Detaljplanering får inte öka riskerna för ras och/eller skred i redan potentiellt sårbara områden. Om det finns indikation på risk för ras, skred eller erosion krävs en geoteknisk utredning. Topografi, jordart och översvämningsrisk är faktorer som kan påverka.
- **Minskad värmeproblematik:** Detaljplaneringen ska eftersträva att bidra till att minska stadsbebyggelsens bidrag till att temperaturen utomhus och inomhus höjs lokalt vid värmeböljor.
- **Buller och luftföroreningar:** Risk för buller och luftföroreningar ska beaktas vid planering, utformning och placering av nya bostäder. Vid exploatering i bullerutsatta miljöer ska en bullerutredning beställas och bekostas av exploatören och presenteras i ett inledande skede av detaljplaneprocessen.
- **Verksamheter:**
- **Skolor och förskolor:** Nya förskolor och skolor ska inkluderas på ett tidigt stadium vid planering av ny bebyggelse.
- **Hänsyn till verksamheter:** Vid planering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till eventuella befintliga närliggande

verksamheter, exempelvis

lantbruksverksamhet. Verksamheter kan även omfattas av skyddsavstånd. Sövde flygfält omfattas av skyddszon som inte får bebyggas, se *Verksamheter* samt *Generella riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad*.

- **Totalförsvaret:** Området kan omfattas av riksintresse eller påverkansområde för totalförsvaret. För att säkerställa att ingen skada sker på de riksintressen som omfattas av sekretess och inte alls kan redovisas öppet på karta, är hela landets yta samrådsområde för objekt högre än 20 m utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 m inom sammanhållen bebyggelse. Med sammanhållen bebyggelse avses här de områden som utgör tätort på lantmäteriets översiktskarta 1:250 000. Det innebär att alla ärenden avseende höga objekt måste skickas på remiss till Försvarsmakten. Se *Verksamheter*.
- **Transportinfrastruktur:**
- **Fotgängare och cyklister:** Fotgängare och cyklister ska generellt prioriteras inom hela området, och utan undantag vid förskolor och skolor. Goda förutsättningar ska finnas för barn och unga att på ett tryggt och säkert sätt ta sig till skola och förskola.
- **Allmän väg:** Detaljplan som upprättas i anslutning till allmän väg ska samrådas med Trafikverket så att tillräcklig hänsyn till trafiksäkerheten tas inom den tillståndspliktiga zonen.
- **Hållplatsnära:** Ny samlad bebyggelse bör placeras hållplatsnära.
- **Framtida järnväg:** Riktlinjer för byggnation inom markreservat för framtida järnväg kan finnas, se *Transportinfrastruktur*.
- **Höga objekt:** All byggnation av objekt högre än 20 meter bör samrådas med Trafikverket då kommunikationssystem kan påverkas av höga byggnader.

- **MSA-område:** Hela kommunens yta omfattas av MSA-område för flygplats. Om byggnadsverk högre än 20 meter (mast, vindkraftverk m. m.) utanför tätort eller 45 meter inom tätort planeras i kommunen, ska samråd ske med Luftfartsverket och de berörda flygplatserna Ljungbyhed, Kristianstad och Malmö.
- **Möjlighet till räddningsinsats:** I detaljplaneläggning ska möjlighet till räddningsinsats beaktas. Om gatunätet eller motsvarande inte ger åtkomlighet till byggnaden ska särskild räddningsväg anordnas. Räddningsväg ska vara skyltad och anpassas för räddningstjänstens fordon med avseende på till exempel fri höjd, marklutning, bredd, svängradie och bärighet så att räddningstjänstens större fordon kan ta sig fram. Detaljplaneärenden ska remitteras till Sydöstra Skånes räddningstjänstförbund, SÖRF.
- **Teknisk försörjning:**
- **Hänsyn till tekniska anläggningar:** Vid planering av ny bebyggelse ska hänsyn tas till eventuella befintliga närliggande tekniska anläggningar. Tekniska anläggningar kan även omfattas av skyddsavstånd.
- **Dricksvattenförsörjning:** Exploateringen kan påverka kommunens grundvattenförekomster. Till exempel kan vattenskyddsområde eller utredningsområde för vattenskyddsområde finnas. Se Teknisk försörjning.
- **Kommunalt VA:** Möjligheten att ansluta ny bebyggelse till det kommunala VA-nätet ska utredas på ett tidigt stadium. Det ska även utredas huruvida ledningsnät och vattenverk/avloppsreningsverk har kapacitet för den ökade bebyggelsen. Se Teknisk försörjning.
- **Dagvattenhantering:** Samma principer för dagvattenhantering gäller vid ny eller ändrad detaljplan som för privata fastigheter, se *Teknisk försörjning*. En dagvattenutredning bör i de allra flesta fall beställas av exploatören i ett tidigt skede av detaljplaneprocessen, inom ramen för vilken markens infiltrationsförmåga bedöms, avrinningsvolym och den, vid behov, bästa tekniska lösningen för omhändertagandet klargörs. Dagvatten och dräneringsvatten från husgrunder ska om möjligt omhändertas lokalt (LOD) på den fastighet som ska bebyggas. Undantag från LOD kan ske inom vissa områden för att skydda en vattentäkt eller om marken har för dålig infiltrationsförmåga. Där infiltrationsförmågan är dålig bör det övervägas öppna fördröjningssystem i området innan vattnet släpps till dagvattensystem eller recipient. Inom vissa områden kan rening av dagvatten vara nödvändig, exempelvis genom öppen dagvattenlösning och/eller oljeavskiljare. I en ny eller ändrad detaljplan bör det framgå hur och av vem valda dagvattenlösningar ska anläggas och drifas. Vid planerad kommunal anläggning ska dagvattenlösningen vara avstämd med aktuell avdelning.
- **Energiproduktion- och försörjning:** Överordnat intresse i form av befintlig energiproduktion eller -distribution kan finnas, se *Teknisk försörjning*. Riktlinjer för byggnation i anslutning till högspänningsledning och framtida dragning av Hansa Powerbridge kan finnas, se *Teknisk försörjning*. Förutsättningar för energiförsörjning och -distribution ska utredas och beaktas tidigt i planeringsprocessen i samråd med berörda elnätsägare. Se *Teknisk försörjning*.
- **Återvinning och avfallshantering:** Hela kedjan av återvinning, återbruk och avfallshantering ska beaktas och integreras på ett tidigt stadium i planeringsprocessen,

till exempel i form av markanspråk för kvartersnära återvinning och ytor för återbruk. Vid utformning av nytt gatunät i utbyggnadsområden ska återvändsgränder undvikas där möjligt, samt hänsyn tas i gatuhierarkins gatubredder till framkomligheten för renhållnings-/tömningsfordon.

- **Elektronisk infrastruktur:** Ny bebyggelse placeras med fördel i lägen där förutsättningarna för elektronisk infrastruktur och energidistribution är goda och kostnadseffektiva. Behovet av elektronisk infrastruktur ska alltid beaktas och integreras i planeringsprocessen.
- **Natur, kulturmiljö och rekreation:**
- **Meningsfulla utemiljöer:** Detaljplaneringen ska bidra till att öka kvaliteten på, och tillgången till, meningsfulla utemiljöer och platser för möten, fritid och kultur.
- **Friyta för lek:** Nya förskolor ska ha en friyta för lek och utevistelse på minst 40 m²/barn och nya grundskolor på minst 30 m²/barn. Den totala ytan ska vara minst 3 000 m² oavsett antal barn. Möjlighet till naturlig skuggning från träd ska finnas.
- **Hänsyn till fornlämningar:** Inför planerad exploatering ska behovet av en arkeologisk utredning undersökas.
- **Kulturmiljö:** Sakkunnig inom kulturmiljöfrågor ska konsulteras.
- **Naturvärden:** Inför planerad exploatering ska behovet av en naturvärdesutredning undersökas, i syfte att bibehålla ekosystemtjänster och biologisk mångfald. Vid behov ska en inventering genomföras av exploatören och i förekommande fall ska ekologisk kompensation tillämpas. Sakkunnig inom naturvårdsfrågor ska konsulteras.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Se respektive detaljplan

Tidshorisont: -

Konsekvenser: Behandlas inom ramen för detaljplaneringen

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Sammanhållen bebyggelse där bygglov eller anmälan behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: -

Användning

(Pågående/Utvecklad/Ändrad): Pågående med kontinuerlig utveckling/ändring

Riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad av sammanhållen bebyggelse:

- Utanför område med detaljplan är vissa åtgärder undantagna från lov- och anmälningsplikt. Undantagen gäller dock inte inom "sammanhållen bebyggelse där bygglov eller anmälan behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen", det vill säga om båda nedanstående kriterier är uppfyllda:
  - en bebyggelsegrupp som består av minst 10-20 hus, samt
  - de bebyggda tomterna gränsar till varandra eller åtskiljs endast av väg, parkmark och dylikt.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Inventering och analys antagen av samhällsbyggnadsnämnden 2018-04-17. Karterade områden i mark- och vattenanvändningskartan kan vara till hjälp både för handläggare och sökande men är inte juridiskt bindande. Var det finns "sammanhållen bebyggelse där bygglov behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen" avgörs inte av en karta utan av lagstiftning och rättspraxis. En bedömning behöver göras i varje enskilt fall. Vid alla enskilda bygglovsprövningar ska

översiktsplanens generella riktlinjer för ny- /om- och tillbyggnad tillämpas.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: -

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Fotnot: Begreppet sammanhängande bostadsbebyggelse är hämtat från Boverkets ÖP-modell 2.1. Med sammanhängande bostadsbebyggelse avses i modellen "områden för som huvudsakligen består av bostäder och har en tydlig beroenderelation till närliggande orter. Sammanhängande bostadsbebyggelse är småorter, fritidshusområden och bybildningar eller bostadsområden och förorter som huvudsakligen består av bostadsbebyggelse, men där en eller ett fåtal servicefunktioner kan förekomma. Områdena har en tydlig beroenderelation till närliggande orter och karaktäriseras av en övervägande andel nattbefolkning och fler utpendlare än inpendlare."

För Sjöbo kommun innebär detta bebyggelse som inkluderas av detaljplan, utanför mångfunktionell bebyggelse, samt sammanhållen bebyggelse där bygglov eller anmälan behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen.

Verksamheter: Hänsyn och riktlinjer

Berörda planeringsprinciper

- Främja hållbart, säkert och motståndskraftigt samhällsbyggande, genom klimatsäkring, innovation och teknikutveckling.
- Ta hänsyn till förutsättningar för energiförsörjning vid verksamhets- och bostadsutveckling.

Riktlinjer per kartsymbol

Större besöksverksamhet

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning

(Pågående/Utvecklad/Ändrad): Pågående med kontinuerlig utveckling/ändring

Riktlinjer: Se *Generella riktlinjer för landskapet*.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Besöksanläggningar med fler än 500 besökare/år, utanför fördjupad översiktsplan. Statistik baserad på företagarnas egna uppgifter inhämtade år 2019.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Materialutvinning

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Naturvård (bland annat kommunens grönstruktur- och naturvårdsprogram, naturminne, landskapsbildskydd). I ett fall riksintresse för rörligt friluftsliv. I två fall kulturmiljövård. Se även kartlager i anslutning.

Användning

(Pågående/Utvecklad/Ändrad): Pågående med kontinuerlig utveckling/ändring

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - Vid nybyggnation eller ändrad användning i närheten av materialutvinning ska hänsyn tas till den befintliga verksamheten.
- **Vid tillståndsprövning av ansökan om täktetablering:**
  - Det är Länsstyrelsen eller Mark- och miljödomstolen (MMD) som prövar täktansökningar och i samband med det bevakar olika intressen och skydd. Sjöbo kommun önskar följande vid tillståndsprövning av täktansökan:
    - **Materialhushållning:** Vid täktetablering ska det regionala materialhushållningsprogrammet beaktas, vilket bland annat anger en riktlinje för avvecklad brytning och användning av naturgrus med kornstorlek större än 2 mm.
    - **Dricksvattenförsörjning:** Etablering som skadar vattentäkt ska undvikas. Vid berörd ansökan om etablering av täkt ska remiss skickas till kommunens VA-verksamhet. I översiktsplanen finns information från Sveriges geologiska undersökning (SGU, 2021) om särskilt skyddsvärda områden inom den geologiska formationen Vombsänkan vilken bör användas som

kunskaps- och beslutsunderlag vid täktstillståndsprövning, se *Teknisk försörjning*.

- **Kulturmiljö:** I översiktsplanen delas riksintresseområdena för kulturmiljö in i *värdefull* och *särskilt värdefull* kulturmiljö. Indelningen bör användas som kunskaps- och beslutsunderlag vid täktstillståndsprövning. Särskild hänsyn ska tas till kategorin *särskilt värdefull kulturmiljö*, se *Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*.
- **Hänsyn till fornlämningar:** Inför planerad exploatering ska behovet av en arkeologisk utredning undersökas.
- **Ostört område:** Kommunen önskar att det vid täktstillståndsprövning tas särskild hänsyn till ostört område i översiktsplanen, särskilt större sammanhängande sådana, se *Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*.
- **Bevarandevärden på Romeleåsen:** Vid eventuell täktetablering på Romeleåsen behöver mycket stor hänsyn tas till åsens bevarandevärden. Länsstyrelsen Skånes rapport *Bevarandevärden på Romeleåsen* (2019) behöver utgöra kunskapsunderlag vid tillståndsprövning. Med tanke på Romeleåsens höga bevarandevärden kan den norra delen av kommunen primärt vara att föredra vid nyetablering av bergtäkt. Andra förutsättningar, såsom närhet till bostadsbebyggelse och större vägar samt påverkan på/samverkan med Totalförsvarets intressen (Linderödsåsen omfattas till stor del av ett så kallat *påverkansområde övrigt*), behöver dock också vägas in vid en eventuell framtida lämplighetsbedömning.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Utredning (Sigma, 2020) samt tillstånd. Materialtäkten vid Eriksdal (Fyleverken IMB AB) är på väg att avvecklas och

visas därför inte i mark- och vattenanvändningskartan. Verksamheternas utbredning är ungefärliga och baseras inte på fastighetsgränser. Materialtäkter är av stor vikt för kommunens och regionens framtida utveckling. I kommunen finns platser med geologiskt goda förutsättningar för utvinning av sand och berg. Etablering och utökning av täkter är emellertid inte okomplicerat då det inte sällan står i intressekonflikt med exempelvis dricksvattenförsörjning, landskapsvärden och/eller bostadsbebyggelse. Inom ramen för översiktsplanen har ett underlag tagits fram som visar områden med geologiskt goda förutsättningar för sand- eller bergutvinning. Vid en sammanvägning med andra intressen, såsom dricksvattenförsörjning och kulturmiljövård, i kombination med avstånd till befintliga bostäder inom dessa områden, har en övergripande bedömning gjorts att materialutvinning i de allra flesta av dessa områden inte kan anses vara direkt lämplig utifrån dagens förutsättningar. Därför finns områdena inte utritade i översiktsplanens mark- och vattenanvändningskarta. En detaljerad lämplighetsbedömning görs alltid av Länsstyrelsen och/eller MMD vid varje enskild täktansökan. Det text- och kartmaterial som beskriver områden med goda geologiska förutsättningar utgör ett viktigt kunskapsunderlag vid framtida prövningar och fysisk planering, se *Planeringsförutsättningar - Verksamheter*.

Tidshorisont: Löpande tillståndsprövning samt fortsättning av gällande tillstånd

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Riksintresse för värdefulla ämnen och mineral

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Syfte: Att bibehålla riksintresse för värdefulla ämnen och mineral

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
- Ingen ny byggnad eller annan anläggning medges som inte är förenlig med riksintressets syfte. Syftet med riksintresset är att göra det möjligt att utvinna material inom området.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Riksintresse för mineral. Förutom utritat område sträcker sig den geologiskt riksintressanta högrema fyndigheten av kvartssand utanför det avgränsade området och är påvisad över en ca 4 km lång sträcka i Fyledalen.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande =], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Omgivningspåverkande anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande

intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning

(Pågående/Utvecklad/Ändrad): Pågående med kontinuerlig utveckling/ändring

Riktlinjer: Anmälan eller ansökan om tillstånd prövas i varje enskilt fall. Riktlinjerna nedan gäller alla omgivningspåverkande anmälnings- eller tillståndspliktiga verksamheter, inklusive lantbruksverksamhet. Detaljplan krävs för verksamhet som medför betydande risk för människors hälsa eller säkerhet eller för miljön, inklusive olyckor, översvämning eller erosion. Verksamhetsetablering och -utökning i Sjöbo kommun bör ske på ett sätt som främjar globala, nationella, regionala och lokala miljö- och hållbarhetsmål.

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - **Hänsyn till verksamheter:** Vid nybyggnation eller ändrad användning i närheten av omgivningspåverkande verksamhet ska hänsyn tas till den befintliga verksamheten.
  - **Riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad av verksamheter samt prövning av miljöfarlig verksamhet:**
    - **Miljö- och klimatsäkring:** Alla nya byggnader och andra anläggningar (inklusive vägar) ska säkras mot ett 100-årsregn med klimatfaktor. Vid om- eller tillbyggnad av miljöfarlig verksamhet ska det alltid strävas mot att klimatsäkra byggnaden, om risk för översvämning eller ras/skred föreligger.
    - **Bostadsbebyggelse:** Verksamheter bör i regel inte nyanläggas eller utökas i nära anslutning till sammanhållen eller detaljplanerad bostadsbebyggelse. Stor hänsyn ska tas till enstaka bostäder. Bedömning görs i varje enskilt fall.
    - **Totalförsvaret:** Verksamheter ska inte nyanläggas eller utökas om det innebär att

riksintresse för totalförsvaret inte kan tillgodoses.

- **Framtida järnväg:** Verksamheter ska inte nyanläggas eller utökas om det innebär att markreservat för framtida järnväg inte kan tillgodoses.
- **Dricksvattenförsörjning:** Verksamheter bör inte nyanläggas eller utökas på ett sådant sätt så att de riskerar att skapa en konkurrenssituation med den kommunala dricksvattenförsörjningen. Verksamheter som kan utgöra risker för försämrade vattenkvalitet ska inte nyanläggas eller utökas inom vattenskyddsområde utan att tillräckliga skydd finns. Ärendet ska remitteras till kommunens VA-verksamhet för en bedömning om verksamheten utgör en risk för den kommunala vattenförsörjningen. Även inom utredningsområde för vattentäkt ska ärendet remitteras till kommunens VA-verksamhet, för en bedömning om verksamheten utgör en risk för den kommunala vattenförsörjningen. Se *Teknisk försörjning*.
- **Energibrunnar:** Kommunen är mycket restriktiv mot att godkänna ansökningar för energibrunnar eller yttjordvärme där de kan ha negativ påverkan på grundvattenförekomster.
- **MKN vatten och luft:** Verksamheter ska inte etableras eller utökas om det medför en ökad risk för att miljökvalitetsnormerna för vatten och luft inte kan nås. Verksamheten kan genom åtgärder minska sin påverkan, exempelvis med hjälp av rening. För information om kommunens grundvattenförekomster, inklusive kartlagda extra känsliga känsliga områden inom den geologiska formationen Vombsänkan, samt riktlinjer kopplade till dessa, se *Teknisk försörjning*.

- **Hänsyn till fornlämningar:** Inför planerad exploatering ska behovet av en arkeologisk utredning undersökas.
- **Kulturmiljö:** Nya byggnader eller andra anläggningar inom eller i anslutning till riksintresseområde för kulturmiljövård eller sammanhängande kulturmiljölandskap medges restriktivt/mycket restriktivt, se *Natur, kulturmiljö, rekreation areella näringar*.
- **Naturvärden:** Nya byggnader eller andra anläggningar inom eller i anslutning till riksintresseområde, område inom kommunens grönstruktur- och naturvårdprogram, Björka översilningsängar eller område med områdesskydd enligt 3, 4 och 7 kap. Miljöbalken, eller RAMSAR-område, medges restriktivt eller mycket restriktivt. Se *Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*.
- **Ostört område:** Verksamheter bör inte nyanläggas eller utökas inom ostört område, se *Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*, om det påverkar områdets ostörda karaktär negativt.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Tillstånd.

Verksamheternas utbredning är ungefärliga och baseras inte på fastighetsgränser.

Tidshorisont: Löpande tillståndsprövning samt fortsättning av gällande tillstånd

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan +], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Skjutbana (icke-anmälningspliktig)

Intressetyp (Överordnat/samverkande):
Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning

(Pågående/Utvecklad/Ändrad): Pågående med kontinuerlig utveckling/ändring

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**

- **Hänsyn till verksamheter:** Vid nybyggnation eller ändrad användning i närheten av skjutbana ska hänsyn tas till den befintliga verksamheten.

- **Riktlinjer för bygglovsprövning:**

- **Bostadsbebyggelse:** Omgivningspåverkande verksamhet bör i regel inte nyanläggas eller utökas i nära anslutning till sammanhållen eller detaljplanerad bostadsbebyggelse. Stor hänsyn ska tas till enstaka bostäder. Bedömning görs i varje enskilt fall.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Sjöbo kommun.

Verksamheternas utbredning är ungefärliga och baseras inte på fastighetsgränser.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: -

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Militärt övningsområde

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Naturvård (kommunens grönstruktur- och naturvårdsprogram). Se även kartlager i anslutning.

Användning

(Pågående/Utvecklad/Ändrad): Pågående

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - Ingen ny bebyggelse tillåts inom området.
  - Inga förändringar får ske som negativt påverkar Totalförsvarets förutsättningar för att bedriva verksamhet inom riksintresseområdet.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Riksintresse för totalförsvarets militära del

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Militärt påverkansområde

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Naturvård (exempelvis kommunens grönstruktur- och naturvårdsprogram, naturreservat, ostört område, strandskydd). Areella näringar. Kulturmiljövård. Se även kartlager i anslutning.

Syfte: Att bibehålla befintliga förutsättningar för Totalförsvarets verksamhet

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - I området ingår "påverkansområde för buller eller annan risk", "område med särskilt behov av hinderfrihet" samt "påverkansområde övrigt". Alla detaljplaner och bygglovsärenden ska remitteras till Försvarmakten.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Försvarmakten

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =],

[Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Fotnot: Begreppet verksamheter är hämtat från Boverkets ÖP-modell 2.1. Med verksamhet (och industri) avses i modellen "områden för verksamheter som inte bör blandas med bostäder. Verksamheterna i den här användningen är störande för omgivningen på något sätt och inte förenliga med bostäder. Det kan till exempel vara verksamheter som är ytkrävande, genererar tung trafik eller påverkar omgivningen med buller eller lukt. Här ingår såväl traditionella industriområden som större handelscentrum, sportarenor och annan verksamhet."

För Sjöbo kommun innebär detta tillstånds- eller anmälningspliktiga verksamheter, icke-anmälningspliktiga skjutbanor samt riksintresse och påverkansområde för totalförsvaret. Verksamhetsområden för handel och dylikt ingår inte eftersom dessa endast återfinns inom Sjöbo tätort, det vill säga inom gällande FÖP-gräns (se Mångfunktionell bebyggelse). I avsnittet har även besöksanläggningar med fler än 500 besökare per år lagts till (utanför mångfunktionell bebyggelse) i syfte att stärka mark- och vattenanvändningskartans koppling till kommunens näringslivsutveckling och tydligare synliggöra de samverkande intressen som tillsammans ofta bidrar till kommunens besöksnäring.

Transportinfrastruktur: Hänsyn och riktlinjer

Berörda planeringsprinciper

- Främja hållbart, säkert och motståndskraftigt samhällsbyggande, genom klimatsäkring, innovation och teknikutveckling.
- Utveckla viktiga kommunikationsstråk och noder för kollektivtrafik, cykel, ladd-infrastruktur, gång/vandring och ridning.
- Arbeta för en utbyggd kollektivtrafik med fler och tätare turer.
- Planera för säkra skolvägar efter barn och ungas behov av tillgänglighet och trafiksäkerhet.

Riktlinjer per kartsymbol

|| Järnvägsreservat

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Syfte: Möjliggöra för framtida järnväg

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - **Bostadsbebyggelse:** Inom järnvägsreservatet medges ingen ny bostadsbebyggelse. Tillbyggnader och komplementbyggnader får uppföras.
  - **Verksamheter:** Verksamheter ska inte nyanläggas eller utökas om det innebär att

framtida riksintresse för järnväg inte kan tillgodoses.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Framtida riksintresse järnväg

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan +], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

□ Mobilitetsanläggning

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer: Behandlas i anslutning till kommande arbete med fördjupad översiktsplan för Sjöbo tätort.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Utvecklingsstrategi ÖP2040.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: -

Anmärkning från Länsstyrelsen:

○ Mobilitetsnod

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer: -

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Information om busshållplatser och kommande kollektivtrafiksatsningar i Region Skånes Trafikförsörjningsprogram 2020-2030. Utvecklingsstrategi ÖP2040.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: -

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Mobilitetsnod, utvecklad

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Utvecklad

Riktlinjer:

- **Riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad av mobilitetsnod att utveckla:**
- **Attraktiv bytespunkt:** Mobilitetsnoden ska utvecklas till en attraktiv bytespunkt för resor med byte av färdmedel. En utvecklad bytespunkt kan innehålla busshållplats med tak, bilparkering, laddstolpar för elbilar, cykelparkering med bra låsanordningar, cykelpump och dylikt.
- **Säkerhet:** Särskilda insatser krävs för att skapa säkra förutsättningar för bussbyte i samband med skolskjuts, underlätta för byte av färdmedel och skapa säkrare gång- och cykelpassager.
- **Hänsyn till fornlämningar:** Inför planerad exploatering ska behovet av en arkeologisk utredning undersökas.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Information om busshållplatser och kommande kollektivtrafiksatsningar i Region Skånes Trafikförsörjningsprogram 2020-2030. Utvecklingsstrategi ÖP2040. Pågående diskussioner mellan kommunen, Skånetrafiken och Trafikverket angående hållplatsläge vid Sjöbo sommarby. Det alternativa läge som utreds finns utmarkerat i kartan, dock är det än så länge *enbart under utredning*. En eventuell flytt av hållplatsen innebär satsningar på nya GC-vägar inom området Sjöbo och Svansjö sommarbyar och Sjöbo väst.

Tidshorisont: 2022-2040

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan +], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Strategisk gång-/cykelpassage att utveckla som en del av arbetet med att uppnå säkra skolvägar

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Utvecklad

Riktlinjer:

- **Riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad av karterade cykelpassager:**
- **Säkra gång- och cykelpassager:** På markerade platser finns behov av att utreda och anordna säkra passager för oskyddade trafikanter över/under respektive väg.

Passagera/korsningspunkterna är en del av viktiga "säkra skolvägar-stråk", där många barn och unga färdas till fots eller på cykel till och från skola. Dessa punkter bedöms vara av strategisk vikt för att öka andelen gång- och cykeltrafik i kommunen, öka trafiksäkerheten för bland annat barn och unga samt att arbeta för ett minskat bilberoende. Sjöbo kommun äger inte ensam frågan utan samverkan med Trafikverket behövs. Passageras exakta placering är preliminär, vidare utredning krävs. I vissa fall finns redan en planlagd säker passage i befintlig detaljplan längre inåt tätorten Sjöbo, som i fallet öster om Björkakorset samt söder om vägkorsningen i Åsum. Dessa två planlagda gång- och cykel-undergångar har dock aldrig genomförts, så därför kvarstår behovet om säker skolväg-passage här.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Information om busshållplatser och kommande kollektivtrafiksatsningar i Region Skånes Trafikförsörjningsprogram 2020-2030. Utvecklingsstrategi ÖP2040. "Cykelkartan"-produkten av en dialog med allmänheten om korsningar och gång-/cykel-övergångar som upplevs som osäkra ur trafiksäkerhetssynpunkt för oskyddade trafikanter, (Tekniska förvaltningen och Stadsbyggnadsförvaltningen, Sjöbo kommun, 2017). Översiktlig "Säkra skolvägar"-analys cykelvägar och cykelövergångar i och i anslutning till Sjöbo tätort, (Stadsbyggnadsförvaltningen 2020). Det exakta läget för den framtida gång-/cykelpassagen vid väg 11 i västra Sjöbo påverkas av utkomsten av diskussioner mellan kommunen, Skånetrafiken och Trafikverket angående hållplatsläge vid Sjöbo sommarby. Det alternativa läge som utreds finns utmarkerat i kartan, dock är det än så länge enbart under utredning. Ifall en flytt av hållplatsen blir aktuellt kommer satsningar att

göras på nya GC-vägar inom området Sjöbo och Svansjö sommarbyar och Sjöbo väst. GC-nätet kommer att kopplas till den framtida gång-/cykelpassagen, oavsett var längs sträckningen av vägen som den kommer att placeras.

Tidshorisont: 2022-2040

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan +], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Gång- och cykelväg

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående med kontinuerliga utökningar och ändringar

Riktlinjer:

- **Riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad av gång- och cykelväg:**
  - **Samordning:** Vid all planering av utbyggnad eller underhåll av gator, fjärrvärme, VA, bredband eller andra ledningsnät ska möjligheten till samordning främjas. Det är viktigt att etablera samarbete i positiv anda med samtliga ägare av ledningsnät och att göra det enkelt för de som vill investera.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Trafikverket och Sjöbo kommun

Tidshorisont: -

Konsekvenser: -

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Cykelväg, ny

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- **Riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad av gång- och cykelväg:**
- **Möjlighet till ridled:** Det är önskvärt att tidigt i planeringsprocessen undersöka möjligheten att anlägga ridled i anslutning till nya gång- och cykelvägar.
- **Samordning:** Vid all planering av utbyggnad eller underhåll av gator, fjärrvärme, VA, bredband eller andra ledningsnät ska möjligheten till samordning främjas. Det är viktigt att etablera samarbete i positiv anda med samtliga ägare av ledningsnät och att göra det enkelt för de som vill investera.
- **Hänsyn till fornlämningar:** Inför planerad exploatering ska behovet av en arkeologisk utredning undersökas.
- **Kulturmiljö:** Vid exploatering eller ombyggnation ska sakkunnig inom kulturmiljöfrågor konsulteras.
- **Naturvärden:** Vid exploatering eller ombyggnation ska sakkunnig inom naturvårdsfrågor konsulteras.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Utvecklingsstrategi

ÖP2040

Tidshorisont: 2022-2040

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan +],

[Ekosystem och biologisk mångfald +],
[Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Bymiljöväg eller motsvarande, ny

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- **Riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad av gång- och cykelväg/bymiljöväg:**
- **Möjlighet till ridled:** Det är önskvärt att tidigt i planeringsprocessen undersöka möjligheten att anlägga ridled i anslutning till nya gång- och cykelvägar.
- **Samordning:** Vid all planering av utbyggnad eller underhåll av gator, fjärrvärme, VA, bredband eller andra ledningsnät ska möjligheten till samordning främjas. Det är viktigt att etablera samarbete i positiv anda med samtliga ägare av ledningsnät och att göra det enkelt för de som vill investera.
- **Dialog med externa parter:** Dialog kring att lyfta in objekten i den regionala cykelvägsplanen behöver ske mellan kommunen och Region Skåne.
- **Hänsyn till fornlämningar:** Inför planerad exploatering ska behovet av en arkeologisk utredning undersökas.
- **Kulturmiljö:** Vid exploatering eller ombyggnation ska sakkunnig inom kulturmiljöfrågor konsulteras.
- **Naturvärden:** Vid exploatering eller ombyggnation ska sakkunnig inom naturvårdsfrågor konsulteras.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Utvecklingsstrategi ÖP2040

Tidshorisont: 2022-2040

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan +], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Buslinje

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående/Utvecklad

Riktlinjer: -

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Buslinjedata från Skånetrafiken (2019)

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan +], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Väg 11 och 13, inklusive transport av farligt gods

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets

intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående med kontinuerlig utveckling/ändring

Riktlinjer:

• **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**

- **Byggnadsfritt avstånd:** Byggnadsfritt avstånd på 50 meter för väg 11, från Sjöbo tätort och västerut, samt 30 meter på väg 11, från Sjöbo tätort och österut, samt på väg 13, gäller utanför detaljplan och för objekt som inte kräver bygglov (så kallad tillståndspliktig zon). Samråd med Trafikverket ska ske. Länsstyrelsen beslutar om tillstånd inom tillståndspliktig zon. Det är naturligtvis lika viktigt att ta hänsyn till trafiksäkerheten inom detaljplan och för objekt utanför detaljplan som kräver bygglov. Då detaljplanen upprättas ska kommunen samråda med Trafikverket så att tillräcklig hänsyn till trafiksäkerheten tas inom den tillståndspliktiga zonen. Detsamma gäller vid bygglov.
- **Säkerhetszon:** Området närmast en väg omfattas normalt av en säkerhetszon. Trafikverket tillhandahåller vägledning om vilket säkerhetsavstånd som gäller vid vilka sorters vägar. Säkerhetszonens bredd varierar mellan 2 till 11 meter, beroende på vägens utformning, hastighetsbegränsning och dess mängd trafikflöde. Trafikverket beslutar om åtgärder inom dessa zoner.
- **Farligt gods:** På väg 11 och väg 13 transporteras farligt gods. Vid planering av ny bebyggelse inom ca 150 m från dessa vägar bör en riskanalys tas fram av exploatören och eventuellt också riskreducerande åtgärder vidtas. Exakt avstånd för behov av riskanalys beror på vilken typ av bebyggelse som planeras. Samråd med Trafikverket ska ske.

- **Skyltar:** Skyltar placerade inom 50 meter från ett vägområde kräver tillstånd från Länsstyrelsen.
- **Riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad av väg:**
- **Samordning:** Vid all planering av utbyggnad eller underhåll av gator, fjärrvärme, VA, bredband eller andra ledningsnät ska möjligheten till samordning främjas. Det är viktigt att etablera samarbete i positiv anda med samtliga ägare av ledningsnät och att göra det enkelt för de som vill investera.
- **Dricksvattenförsörjning:** Vägområden med tillrinning till kommunal vattentäkt kräver täta diken och andra relevanta skyddsåtgärder. Det finns en vattentäkt i närheten av väg 11 i Röddinge som inte har något vattenskyddsområde ännu, men som bör skyddas av Trafikverket vid ombyggnad.
- **Framkomlighet för avfallsfordon:** En framtida utveckling mot mer återvinning och utsortering av olika fraktioner inom avfallshanteringen ställer höga krav på framkomlighet för avfallsfordon och vägnätet i hela kommunen.
- **Hänsyn till fornlämningar:** Inför planerad exploatering ska behovet av en arkeologisk utredning undersökas.
- **Kulturmiljö:** Vid exploatering eller ombyggnation ska sakkunnig inom kulturmiljöfrågor konsulteras.
- **Naturvärden:** Vid exploatering eller ombyggnation ska sakkunnig inom naturvårdsfrågor konsulteras.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Trafikverket

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan + (bättre kollektivtrafik, - risk

för ökad biltrafik)], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Väg

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående med kontinuerlig utveckling/ändring

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
- **Byggnadsfritt avstånd:** Byggnadsfritt avstånd på tolv meter från allmän väg gäller utanför detaljplan och för objekt som inte kräver bygglov (så kallad tillståndspliktig zon). I övrigt gäller byggnadsfritt avstånd på 12 - 50 m beroende på väg och vad som ska byggas. Samråd med Trafikverket ska ske. Länsstyrelsen beslutar om tillstånd inom tillståndspliktig zon. Det är naturligtvis lika viktigt att ta hänsyn till trafiksäkerheten inom detaljplan och för objekt utanför detaljplan som kräver bygglov. Då detaljplanen upprättas ska kommunen samråda med Trafikverket så att tillräcklig hänsyn till trafiksäkerheten tas inom den tillståndspliktiga zonen. Detsamma gäller vid bygglov.
- **Säkerhetszon:** Området närmast en väg omfattas normalt av en säkerhetszon. Trafikverket tillhandahåller vägledning om vilket säkerhetsavstånd som gäller vid vilka sorters vägar. Säkerhetszonens bredd varierar mellan 2 till 11 meter, beroende på

vägens utformning, hastighetsbegränsning och dess mängd trafikflöde. Trafikverket beslutar om åtgärder inom dessa zoner.

- **Skyltar:** Skyltar placerade inom 50 meter från ett vägområde kräver tillstånd från Länsstyrelsen.
- **Riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad av väg:**
  - **Samordning:** Vid all planering av utbyggnad eller underhåll av gator, fjärrvärme, VA, bredband eller andra ledningsnät ska möjligheten till samordning främjas. Det är viktigt att etablera samarbete i positiv anda med samtliga ägare av ledningsnät och att göra det enkelt för de som vill investera.
  - **Dricksvattenförsörjning:** Vägområden med tillrinning till kommunal vattentäkt kräver täta diken och andra relevanta skyddsåtgärder.
  - **Framkomlighet för avfallsfordon:** En framtida utveckling mot mer återvinning och utsortering av olika fraktioner inom avfallshanteringen ställer höga krav på framkomlighet för avfallsfordon och vägnätet i hela kommunen.
  - **Hänsyn till fornlämningar:** Inför planerad exploatering ska behovet av en arkeologisk utredning undersökas.
  - **Kulturmiljö:** Vid exploatering eller ombyggnation ska sakkunnig inom kulturmiljöfrågor konsulteras.
  - **Naturvärden:** Vid exploatering eller ombyggnation ska sakkunnig inom naturvårdsfrågor konsulteras.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Trafikverket

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Fotnot: Begreppet transportinfrastruktur är hämtat från Boverkets ÖP-modell 2.1. Med transportinfrastruktur avses i modellen "det övergripande transportsystemet som är viktigt för att åstadkomma en hållbar och ändamålsenlig bebyggelsestruktur."

För Sjöbo kommun innebär detta vägar och cykelvägar/-leder, men även de övergripande strukturbildande kollektivtrafikstråken.

Teknisk försörjning

Berörda planeringsprinciper

- Främja hållbart, säkert och motståndskraftigt samhällsbyggande, genom klimatsäkring, innovation och teknikutveckling.
- Säkra förutsättningarna för utveckling av elektronisk infrastruktur i hela kommunen.
- Främja lokal förnybar energiproduktion där det är lämpligt.

Avsnitt

Dricksvattenförsörjning och avlopp: Hänsyn, vägledning och riktlinjer Energi, avfallshantering och elektronisk infrastruktur: Hänsyn och riktlinjer

Fotnot: Begreppet teknisk försörjning är inspirerat av Boverkets ÖP-modell 2.1, där den liknande frasen teknisk anläggning används. Med teknisk anläggning avses i modellen "områden som försörjer samhället med exempelvis energi, vatten och telekommunikation. Tekniska anläggningar är grundläggande funktioner för ett fungerande samhälle och ska därav pekas ut med försiktighet. Det är framför allt anläggningar som kräver stora ytor och där användningen behöver ha företräde framför andra användningar för att få ett fungerande system som kan pekas ut i översiktsplanen. Teknisk anläggning i det här sammanhanget omfattar hela kedjan från utvinning, transport, alstring, distribution och lagring."

För Sjöbo kommun innebär detta i princip de anläggningar som nämns i stycket ovan, men även värden och hänsyn i form av bland annat vattenskyddsområden, utredningsområden för

vattenskydd, grundvattenförekomster och dialogområden för el-infrastruktur har lagts till. Vattentäkter och reningsverk pekas inte ut.

Dricksvattenförsörjning och avlopp: Hänsyn, vägledning och riktlinjer

Riktlinjer kopplade till respektive kartsymbol

Särskilt skyddsvärt grundvatten och utredningsområde för vattenskydd

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Syfte: Bibehållen kemisk och kvantitativ status

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning, detaljplanering och prövning av miljöfarlig verksamhet:**
  - **Dricksvattenförsörjning:** Alla kommunens grundvattenförekomster är skyddsvärda och vid exploatering behöver en bedömning göras i varje enskilt fall. Med tanke på att grundvattenförekomsterna inom streckat område är särskilt skyddsvärda, samt i vissa fall saknar vattenskyddsområde eller utredningsområde för vattenskydd, krävs dock extra stor försiktighet vid planläggning och bygglovshandläggning inom eller i anslutning till dessa områden. Inom utredningsområde för vattenskydd ska ärenden remitteras till kommunens VA-verksamhet.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Innefattar grundvattenförekomsterna Vombsänkan, Revingehed, Ilstorp, Snogeholm och Fyledalen. Bedömningen är gjord av Sjöbo kommun baserat på nuvarande och framtida behov och förutsättningar för kommunal dricksvattenförsörjning, exempelvis utifrån de regionala och delregionala vattenförsörjningsplaner som finns.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Skyddsvärt grundvatten och utredningsområde för vattenskydd

Intresstyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Syfte: Bibehållen kemisk och kvantitativ status

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning, detaljplanering och prövning av miljöfarlig verksamhet:**
- **Dricksvattenförsörjning:** Alla kommunens grundvattenförekomster är skyddsvärda och vid exploatering behöver en bedömning göras i varje enskilt fall. Stor försiktighet krävs vid planläggning och bygglovshandläggning inom eller i anslutning till dessa områden. I vissa fall förekommer vattenskyddsområde eller utredningsområde för vattenskydd. Inom

utredningsområde för vattenskydd ska ärenden remitteras till kommunens VA-verksamhet.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Innefattar samtliga grundvattenförekomster i kommunen förutom Vombsänkan, Revingehed, Ilstorp, Snogeholm och Fyledalen, eftersom de senare har klassats som särskilt skyddsvärda, se ovan.

Bedömningen är gjord av Sjöbo kommun baserat på nuvarande och framtida behov och förutsättningar för kommunal dricksvattenförsörjning.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

• **Särskilt skyddsvärt område inom geologisk formation Vombsänkan, viktigt för bland annat nybildning av grundvatten (SGU)**

Intresstyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Syfte: Bibehållen kemisk och kvantitativ status

Riktlinjer: Viktigt område för nybildning av grundvatten enligt Sveriges geologiska undersökning (SGU) (ungefärlig utsträckning), det vill säga ett område inom grundvattenförekomsten där regnvatten lättare och snabbare tar sig ner i marken och möjliggör att grundvatten nybildas.

- **Hänsyn vid bygglovsprövning, detaljplanering och prövning av miljöfarlig verksamhet:**
- **Dricksvattenförsörjning:** Inom och i anslutning till dessa områden bör nyanläggning av större hårdgjorda ytor undvikas. Områdena är också extra känsliga för föroreningar varpå särskild hänsyn behöver tas vid exempelvis prövning av miljöfarlig verksamhet.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Översiktlig kartering utförd av Sjöbo kommun baserad på bildmaterial i rapporten *Helikopterburna TEM-mätningar i Vombsänkan, Skåne - Geologiska tolkningar och hydrogeologisk tillämpning*. s. 73, SGU, 2021. **Länk till rapporten.**

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Särskilt skyddsvärt område inom geologisk formation Vombsänkan, begravningsdalar (SGU)

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Syfte: Bibehållen kemisk och kvantitativ status

Riktlinjer: Ungefärligt område av så kallade begravningsdalar enligt Sveriges geologiska undersökning (SGU), det vill säga ett område där större grundvattenmängder samlas. Föroreningar till grundvatten i sådana vattenansamlingar medför en högre

spridningsrisk via berg till annat grundvatten, snarare än främst via sand och grus som vanligtvis är fallet.

- **Hänsyn vid bygglovsprövning, detaljplanering och prövning av miljöfarlig verksamhet:**
- **Dricksvattenförsörjning:** Inom och i anslutning till dessa områden behöver särskild hänsyn tas vid prövning av ingrepp som medför föroreningsrisk, exempelvis vid prövning av miljöfarlig verksamhet.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Översiktlig kartering utförd av Sjöbo kommun baserad på bildmaterial i rapporten *Helikopterburna TEM-mätningar i Vombsänkan, Skåne - Geologiska tolkningar och hydrogeologisk tillämpning*. s. 65, SGU, 2021. **Länk till rapporten.**

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Vattenskyddsområde

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning

(Pågående/Utvecklad/Ändrad): Pågående

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning, detaljplanering och prövning av miljöfarlig verksamhet:**
- **Dricksvattenförsörjning:** Inom de vattenskyddsområden som ligger i

anslutning till kommunens vattentäkter ska ärenden remitteras till kommunens VA-verksamhet. Inom Vombsjöns vattenskyddsområde ska ärenden remitteras till Sydsvatten samt till Sjöbo kommuns representant i Kävlingeåns vattenråd.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Vattenskyddsområde från Naturvårdsverket

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Ytvattentäkt + Riksintresse för vattenförsörjning (Vombsjön)

Intressetyp (Överordnat/samverkande):
Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning

(Pågående/Utvecklad/Ändrad): Pågående

Riktlinjer: Se riktlinjer för särskilt värdefulla ytvattenförekomster i avsnitt *Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.*

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Riksintresse för vattenförsörjning (Havs- och vattenmyndigheten)

Tidshorisont: -

Konsekvenser: -

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Kommunalt VA

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning

(Pågående/Utvecklad/Ändrad): Pågående med kontinuerlig utveckling/ändring

Riktlinjer:

- För information om dagvatten, se separat avsnitt *Dagvatten* nedan.
- **Förutsättningar för bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - **Kapacitetsutredning:** Vid planerade utbyggnader inom befintliga kommunala verksamhetsområden är det extra viktigt med samordning så att de befintliga systemen av vattenledningar och vattenverk samt avloppsledningar och reningsverk räcker till. De befintliga anläggningarna är oftast inte dimensionerade för att kunna hantera alltför stora utökningar, utan kan behöva förstöras eller kompletteras med nya anläggningar.
  - **Dricksvattenförsörjning:** Kommunen ansvarar för att vid planläggning, bygglov och förhandsbesked lokalisera nya byggnader till mark som är lämpad med hänsyn till att ordna dricksvattenförsörjning. Det är mycket önskvärt att ny byggnation kan kopplas till det kommunala dricksvattennätet. Ligger fastigheten inom verksamhetsområde för dricksvatten är kommunen skyldig att upprätta anslutningspunkt för kommunalt dricksvatten och fastighetsägaren skyldig

- att betala anslutningsavgift. Ligger fastigheten utanför verksamhetsområde för dricksvatten ligger ansvaret på fastighetsägaren att ordna dricksvatten, se *Enskilt VA*. I närheten av befintligt kommunalt dricksvattennät kan möjlighet finnas till kommunal anslutning med va-avtal, annars måste fastighetsägaren ordna vatten på annat sätt. Om vattenförsörjning behöver ske på annans fastighet eller via samfällighet ska avtal och/eller servitut upprättas.
- **Avlopp:** Ny byggnation ska i första hand kopplas till kommunalt spillvattenledningsnät (avlopp). Ligger fastigheten inom verksamhetsområde för kommunalt spillvatten är kommunen skyldig att upprätta förbindelsepunkt och fastighetsägaren skyldig att betala anslutningsavgift och ansluta. Inom ett verksamhetsområde för spillvatten tillåts inga enskilda avloppslösningar. Ligger fastigheten utanför verksamhetsområde för spillvatten ligger ansvaret på fastighetsägaren att ordna avloppslösning, se *Enskilt VA*. I närheten av befintligt kommunalt spillvattennät kan möjlighet finnas till kommunal anslutning med va-avtal. Om sådan möjlighet finns bör detta ordnas, annars måste fastighetsägaren ordna avloppslösning på annat sätt. Om avloppslösning måste ske på annans fastighet eller genom samfällighet ska detta avtalas och servitut upprättas.
  - **Riktlinjer för om-/ny-/tillbyggnad av kommunalt VA:**
  - **Samordning:** Vid all planering av utbyggnad eller underhåll av gator, fjärrvärme, VA, bredband eller andra ledningsnät ska möjligheten till samordning främjas. Det är viktigt att etablera samarbete i positiv anda med samtliga ägare av ledningsnät och att göra det enkelt för de som vill investera.

- **ABVA:** Kommunens arbete med VA-frågor ska gå i linje med de ställningstaganden som finns i den kommunala VA-planen och andra styrande dokument som exempelvis *Allmänna bestämmelser VA* (ABVA).
- **MKN vatten:** Vid daglig drift och vid utveckling av kommunens avloppsreningsverk är alltid målet att minska eller minimera påverkan på recipient.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Kartan visar översiktligt verksamhetsområde för kommunalt VA vid tätbebyggt område. Kontakta kommunens VA-enhet vid förfrågning utanför dessa områden.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Enskilt VA

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: -

Användning

(Pågående/Utvecklad/Ändrad): Pågående med kontinuerlig utveckling/ändring

Riktlinjer:

- **Riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad av enskilt VA:**
- **Effektiva och miljömässigt hållbara lösningar:** Om ett byggnadsverk inte kan anslutas till det kommunala va-nätet behöver vatten och avlopp lösas med i första hand gemensam, och i andra hand enskild, anläggning på ett ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt. Avloppsanläggningens placering ska

medföra så låg risk som möjligt för förorening av vattendrag eller vattentäkt.

- **Dricksvattenförsörjning:** I Sjöbo kommun finns många stora och rikliga grundvattentillgångar, både relativt ytliga och djupa, men de är främst belägna i kommunens södra och västra halva. De norra och östra delarna av kommunen har mindre tillgängligt grundvatten. Dessa förutsättningar behöver beaktas vid eventuell nyetablering av privata dricksvattentäkter. Ytterligare vägledning för den som har enskild dricksvattenförsörjning finns på kommunens hemsida. För mer information om kommunens grundvattentäkter och skydd av dessa, se *Teknisk försörjning*. I samband med förhandsbesked/bygglov/startbesked krävs alltid en redovisning av hur dricksvattenförsörjningen ska lösas. Om det finns en indikation på att fastighetens nuvarande och/eller långsiktiga behov av dricksvattenförsörjning är svårt att tillgodose, krävs redovisning i ett tidigt skede. Faktorer som kan påverka är exempelvis närhet till grundvattentillgångar samt dessas kvantitativa och kvalitativa status, rådande föroreningsrisker på grund av närliggande utsläppskälla och dylikt.
- **Placering:** Fastigheten/tomten ska vara tillräckligt stor för att medge placering av en enskild anläggning. Om anläggningen inte kan placeras inom fastigheten ska lokaliseringen säkerställas långsiktigt genom avtal och/eller servitut. Samordning av tillstånd enligt Miljöbalken och förhandsbesked/ bygglov ska ske.
- **Säkerhetsavstånd:** Mellan enskild avloppsanläggning och enskild dricksvattentäkt bör det vara minst 50 m. Avståndet får aldrig understiga 30 m.

Enskild dricksvattentäkt får inte ligga nedströms ett enskilt avlopp. Detta för att inte riskera föroreningar från avlopp att nå dricksvattnet.

- **Riktlinjer för förvaltning av enskilt VA:**
- **Dricksvattenförsörjning:** I Sjöbo kommun finns många stora och rikliga grundvattentillgångar, både relativt ytliga och djupa, men de är främst belägna i kommunens södra och västra halva. De norra och östra delarna av kommunen har mindre tillgängligt grundvatten. Det är viktigt att alla invånare i Sjöbo kommun är försiktiga med vattenförbrukningen, men det är särskilt viktigt att personer med privata brunnar i de norra och östra delarna av kommunen är försiktiga med sin vattenförbrukning eftersom de naturliga förutsättningarna för grundvattenuttag är lägre där.
- **Klimatförändringar:** Klimatförändringar i form av ökad nederbörd kan medföra tillfälligt höjda vattennivåer som kan öka risken för förorening av brunnarna genom till exempel ytvattenpåverkan. Ett förändrat klimat kan också innebära perioder av torka med risk för sinade brunnar. Det kan i sin tur medföra förorening genom ändrad riktning på avrinning i marken, som till exempel kan orsaka förorening från det egna enskilda avloppet på fastigheten. I dricksvatten som försörjer enskilda dricksvattentäkter kan också finnas höga halter av nitrat och bakterier. Grävda brunnar i dåligt skick kan medföra inläckage av miljöfarliga ämnen i form av bekämpningsmedel och dylikt. Borrade brunnar är i regel mer säkra än grävda. Ju kortare avståndet är till grundvattenytan desto mer sårbar är tälten, å andra sidan är risken för att brunnen sinar högre ju längre avståndet till grundvattnet är. Regelbunden provtagning är av största vikt.

- **Anmälningsplikt:** Enskilda avloppsanläggningar är anmälningspliktiga till tillsynsmyndigheten enligt Miljöbalken.
- **Vägledning:** Vägledning för den som har enskilt avlopp finns på kommunens hemsida.

- **Dagvatten,** se *Dagvatten*.

Kartläggning/Grund för intresseprioritering: -

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Dagvattenhantering

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning

(Pågående/Utvecklad/Ändrad): Pågående med kontinuerlig utveckling/ändring

Riktlinjer för dagvattenhantering:

- Fungerande dagvattenlösning ska finnas innan bygglov ges.
- **MKN vatten:** Där dagvattensystem finns (kommunalt eller enskilt), där verksamhetsområde dagvatten behöver upprättas eller där fastighet släpper dagvatten till recipient, måste hänsyn tas till den recipient dagvattnet släpps i.
- **Dikningsföretag:** Om nytt dagvatten ska släppas till ett dikningsföretag måste dikningsföretagets styrelse kontaktas. Dikningsföretaget har rätt att neka

ytterligare anslutning och dikningsföretaget behöver troligen omprövas i samband med en utökning, se *Miljö- och klimatsäkring*.

- **Avledning mot dike/bäck/å:** Avtal måste inte skrivas vid avledning till dike/bäck/å om det inte avleds mot ett dikningsföretag. Innan direktavledning ska vattnet fördröjas enligt ovan. För dikningsföretag gäller särskilda regler, se *Miljö- och klimatsäkring*.
- **Krav på rening:** Oavsett om dagvattenhantering sker inom eller utom verksamhetsområde för dagvatten kan det komma att ställas krav på någon slags rening av dagvatten från ytor där det finns risk att förorening kan sköljas ut i recipient, exempelvis genom oljeavskiljare.
- **Fastighetsägarens ansvar:** Ligger fastigheten utanför verksamhetsområde för dagvatten ligger ansvaret på fastighetsägaren att ordna dagvattenlösning.
- **Markens genomsläpplighet:** Markens genomsläpplighet bör utredas i ett tidigt skede för att finna bästa möjliga dagvattenlösning.
- **LOD:** Dagvattnet ska där det är möjligt fördröjas och infiltreras på tomtmark, LOD.
- **Fördröjning:** Om infiltration är svår eller inte möjlig ska vattnet fördröjas inne på tomtmark innan det leds vidare. Det finns många olika alternativa dagvattenlösningar eller kombinationer av dem förutom infiltration, exempelvis dagvattendamm, våtmark, underjordiska magasin/kassetter, översilningsytor och dylikt. Ifall dagvatten måste fördröjas, avledas och/eller omhändertas på annans mark för att ingen lösning finns inom egen tomtmark, ska frågan lösas genom ett godkänt avtal med aktuell markägare. I avtalet ska ingå hur och av vem skötsel av

dagvattenanläggning ska ske. Undantag kan vara om kommunen ordnat en gemensam anläggning inom tätbebyggt område som regleras i detaljplan.

- **Anmälningssplikt:**
Dagvattenanläggningar utanför kommunalt verksamhetsområde för dagvatten är anmälningsspliktiga till tillsynsmyndigheten enligt Miljöbalken.
- **Kommunens dagvattenledningsnät:**
Dagvatten från tomtmark och dräneringsvatten från husgrunder får endast kopplas till kommunens dagvattenledningsnät om det finns ett verksamhetsområde för dagvatten. Inom verksamhetsområde för dagvatten upprättar kommunen en anslutningspunkt för dagvatten och anslutning får ske om anslutningsavgiften är betald. Om verksamhetsområde för dagvatten är upprättat som skydd för vattentäkt ska anslutning ske till kommunens ledningsnät för dagvatten. Även där dagvattenanslutning finns är det en fördel om dagvattnet kan fördröjas eller omhändertas lokalt (LOD) inne på fastighet innan det släpps ut i ledningsnätet, men inga krav ställs utom på fastigheter med stora hårdgjorda ytor. Undantag eller särskilda krav kan vara angivna i detaljplan.
- **Separering från spillvattenledningar:**
Dagvattenledningar och dräneringsledningar ska vara helt separerade från spillvattenledningarna för att undvika översvämning i huset. Dräneringsledningar kan med fördel anslutas med dräneringspump för att undvika att dagvatten tränger upp mot huskropp vid höga flöden. Kommunen följer VA-branschens (Svenskt Vattens) riktlinjer för dimensionering och ansvar.

Kartläggning/Grund för

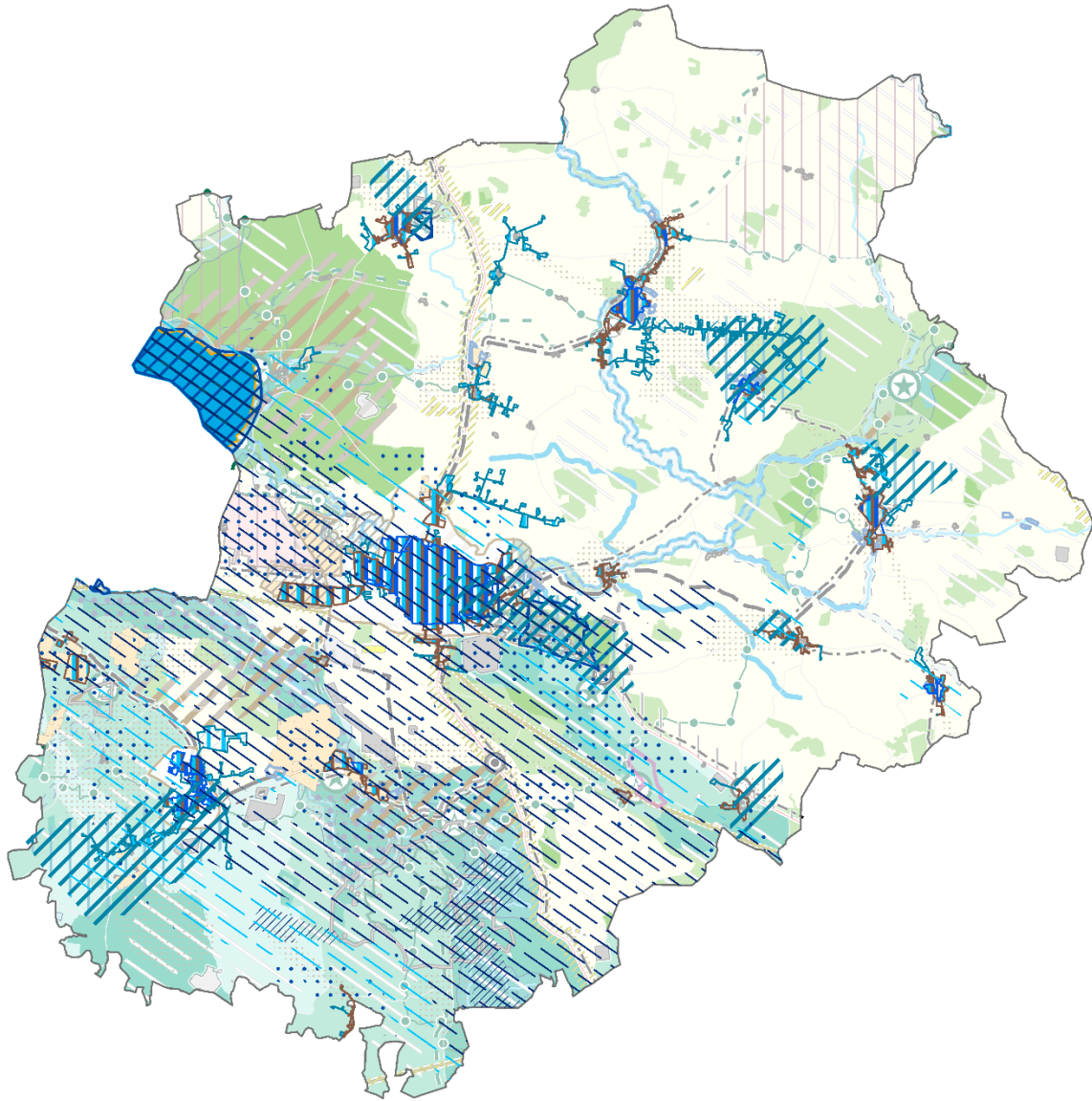
intresseprioritering: Kommunala verksamhetsområden för dagvatten

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande =], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring +]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

- Särskilt skyddsvård grundvattenförekomst
- Skyddsvård grundvattenförekomst
- Utredningsområde - Vattenskydd
- Sär. skyddsv. omr. inom Vombsänkan, viktigt för bl a. nybildning av grundvatten (SGU) (övers. kart. utförd av Sjöbo kommun bas. på bild. i rapport)
- Sär. skyddsv. omr. inom Vombsänkan, begravnade dalar (SGU) (övers. kart. utförd av Sjöbo kommun bas. på bildmat. i rapport)
- Vattenskyddsområde
- Ytvattentäkt, även riksintresse för vattenförsörjning
- VA - Verksamhetsområde dricksvatten (vid tätbebyggt område)
- VA - Verksamhetsområde spillvatten (vid tätbebyggt område)
- VA - Verksamhetsområde dagvatten

Energi, avfallshantering och elektronisk infrastruktur: Hänsyn och riktlinjer

Riktlinjer kopplade till respektive kartsymbol

Energidistribution

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Areella näringar. Naturvård. Friluftsliv. Transportinfrastruktur. Se även kartlager i anslutning.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående med kontinuerlig utveckling/ändring

Riktlinjer:

- **Förutsättningar för bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - **Samråd:** Samråd ska hållas med elnätsdistributören (E.ON) när åtgärder planeras inom 100 meter från högspänningsledningar och fördelningsstationer.
  - **Elektromagnetiska fält:** Högspänningsledningar ger upphov till elektromagnetiska fält vilket kan medföra risker för människor. Fältstyrkan bör inte överstiga 0,2 mikroTesla vid bostäder, skolor o dyl. Vid planering av bebyggelse i närheten av det karterade området bör försiktighetsprincipen tillämpas.
  - **Energiförsörjning:** Planering för utbyggnad av energiinfrastruktur i kommunen behöver vid behov påbörjas i tidiga skeden inför planerad exploatering, då det är en grundläggande förutsättning. En god planering och tidig dialog skapar bättre förutsättningar för att prognostisera behov av olika typer av energi.
  - **Utbyggnad av regionnätanslutning:** Om större utbyggnader förväntas, eller om nya

effektkrävande kunder vill etablera sig i kommunen, kan en utbyggnad av regionnätanslutningen krävas. En sådan utbyggnad kräver en ansökan till elnätsägaren med god framförhållning.

- **Möjlighet till framtida utbyggnad:** Sjöbo kommun försörjs med energi via en 130 kV-ledning mellan Sege och Tomelilla, med fördelningsstation söder om Sjöbo tätort. Ledningen spelar en vital roll för kommunens energiförsörjning. I översiktsplanen finns därför en 60 meter bred korridor karterad i anslutning till kabeln, för att möjliggöra eventuell utbyggnad av ledningarna eller ökad belastning i framtiden. Utbyggnad och/eller ökad belastning ändrar förutsättningar vad gäller elektromagnetiska fält och påverkan på omgivningen.
- **Riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad av energidistribuerande system:**
  - **Samordning:** Vid all planering av utbyggnad eller underhåll av gator, fjärrvärme, VA, bredband eller andra ledningsnät ska möjligheten till samordning främjas. Det är viktigt att etablera samarbete i positiv anda med samtliga ägare av ledningsnät och att göra det enkelt för de som vill investera.
  - **Transformatorstation:** Det krävs bygglov för att uppföra, flytta eller väsentligt ändra en transformatorstation. Lovplikten gäller både inom och utanför detaljplanlagt område och oberoende av transformatorstationens storlek. Det finns dock vissa transformatorstationer som inte kräver bygglov. Undantaget från lovplikt gäller vid minskad lovplikt i vägplan eller järnvägsplan. Det gäller även för transformatorstationer av hemlig natur som är avsedda för totalförsvaret.
  - **Energibrunnar:** Kommunen är mycket restriktiv mot att godkänna ansökningar

för energibrunnar och ytjordvärme där de kan ha negativ påverkan på grundvattenförekomster. Ansökningar om tillstånd för energibrunn och ytjordvärme ska alltid remitteras till kommunens VA-verksamhet.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Lantmäteriet

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Energidistribution

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Areella näringar.

Transportinfrastruktur. Se även kartlager i anslutning.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad (Hansa PowerBridge)

Riktlinjer:

- **Förutsättningar för bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - **Samråd:** Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 250 meter från stamnätsledning och stationer. Mer information om hur samråd med Svenska kraftnät går till finns på deras webbplats.
  - **Byggnadsfritt område:** Ingen byggnation medges inom 10 meter från ledningen. Byggnation i zonen mellan 10-15 meter från ledningen medges mycket restriktivt. All anläggning/etablering/uppförande av byggnadskroppar/-delar med mera inom ett avstånd av 15 meter ska remitteras till Svenska Kraftnät.

- **Vägrätt:** Vägrätt har företrädesrätt framför ledningsrätt. Anläggande av allmän väg bör dock inte ske inom 10 meter från kabeln.
- **Ändring av marknivån:** Ändring av marknivån ovanför stamnätets kablar bör undvikas, men är i vissa fall möjligt. En sådan ändring kan påverka kablarnas fysiska skydd, elektriska säkerhetsavstånd och termiska omgivningsförhållanden. Det är därför inte tillåtet att utan föregående kontakt och godkännande från Svenska kraftnät ändra marknivån inom ledningsrättsområdet.
- **Motionsspår och GC-vägar:** Motionsspår, gång- och cykelbanor ska normalt anläggas så att dessa befinner sig utanför kablarnas ursprungliga kabelschakt. Minst två meters avstånd ska eftersträvas.
- **Parkerings- och rastplatser samt umgängesytor:** Ytor för parkeringsplatser och rastplatser för verksamhetsytor vid industrier och dylikt får anläggas över stamnätets kablar under förutsättning att de förändrade termiska förhållanden för kablarna som detta medför kan accepteras. Inga faciliteter som inbjuder till vistelse ovan kablarnas ursprungliga kabelschakt får dock anläggas vid dessa ytor. Exempel på sådana faciliteter är bänkar, bord och lekplatser. Avståndet mellan kablar i stamnätet till sådana faciliteter ska vara minst fem meter. Förr busshållplatser ska avståndet från kabel till metallisk del i busshållplatsen vara minst fem meter.
- **Övriga riktlinjer:**
  - **Samordning:** Vid all planering av utbyggnad eller underhåll av gator, fjärrvärme, VA, bredband eller andra ledningsnät ska möjligheten till samordning främjas. Det är viktigt att etablera samarbete i positiv anda med samtliga ägare av ledningsnät och att göra det enkelt för de som vill investera.

- **Areella näringar:** Marken får användas till jordbruk, om kablarnas förläggning har förberetts för jordbruk, vilket borde vara fallet om de har lagts ner i befintlig jordbruksmark. Om kablarnas förläggning inte har förberetts för jordbruk så är det generellt sett inte tillåtet att ändra markanvändningen till jordbruk. Skogsbruk inklusive upplag är inte tillåtet inom ledningsrättsområdet.
- **Strandskydd:** Vid nedgrävning av kabel inom strandskyddat område krävs en anmälan om samråd enligt 12 kap 6 § Miljöbalken (till Samhällsbyggnadsnämnden i Sjöbo kommun).
- **Vidare vägledning:** Gällande el och VA och för andra råd och avståndsangivelser för etableringar utöver det som nämnts i riktlinjerna ovan, se Svenska Kraftnäts skrift *Vägledning för verksamhet vid markförlagd kabel i stamnätet – till myndigheter, kommuner, allmänhet, ledningsägare och näringsidkare* (2014-09-03).

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Handlingar från Svenska kraftnät 2020-11-04

Tidshorisont: 2022-2030

Konsekvenser: Kommunen bedömer att aktuell dragning är den mest lämpliga då den följer befintlig vägsträckning, med minsta möjliga påverkan på exempelvis kultur- och naturvärden som följd. En konsekvens av dragningen som kan bli märkbar inom kommunen är att cykelväg inte kommer att kunna anläggas direkt ovanför kabelns sträckning, däremot bredvid. Utveckling av cykelväg längs med väg 13 mellan Sjöbo tätort och Vollsjö finns inlagd i översiktsplanen. Möjligheterna till bebyggelseförtätning i anslutning till kabeln påverkas också.

[Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =],

[Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Energiproduktion

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Areella näringar. Se även kartlager i anslutning.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad samt pågående med kontinuerlig utveckling/ändring

Riktlinjer:

- **Riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad av produktionsanläggningar:**
- **Utökning av befintliga anläggningar:** Kommunen ser positivt på utökning av befintliga produktionsanläggningar för förnyelsebar energi. En bedömning behöver dock göras i varje enskilt fall. Snarare än att jordbruksmark eller skogsråvara primärt används för energiproduktion, bör biprodukter från befintliga verksamheter användas i första hand. Ur miljöhänsyn är det inte önskvärt med utbyggnad av vattenkraft - ej heller småskalig sådan. Vattenkraft prövas av Länsstyrelsen. Vid planering av solcellsparker av den storlek som finns i Tågra behöver möjligheten att ansluta till en mottagningsstation utredas.
- **Områden som i första hand bör utredas för vindkraft:** Markerade områden i kartan visar de områden i kommunen som i första hand bör undersökas vid förfrågning om vindkraftsetablering, avseende normalstora vindkraftverk. Större vindkraftverk med totalhöjd över 150 m innebär en större påverkan på landskap och boendemiljöer,

bland annat genom andra krav på säkerhetsbelysning. Lämpligheten av utbyggnad av större vindkraftverk har inte behandlats i översiktsplanen.

- Inom markerade områden gäller följande:
  - **Hög energiutvinning:** Så hög energiutvinning som möjligt bör eftersträvas, i avvägning mot potentiellt negativa konsekvenser för boendemiljöer, natur- och kulturmiljölandskap, ekologi och landskapsförhållanden. Eventuella negativa konsekvenser ska undvikas eller begränsas så långt det är möjligt.
  - **Dialog:** Dialog med kommunen, allmänhet, föreningar och myndigheter ska ske så tidigt som möjligt. För att säkerställa att en vindkraftsetablering inte hamnar i konflikt med Forsvarsmaktens tekniska system måste en förfrågan ställas till myndigheten. Objekt högre än 20 m ska remitteras till Forsvarsmakten, Trafikverket och Luftfartsverket samt berörda flygplatser (inom 60 km från Malmö Airport, Kristianstad Airport respektive Ljungbyheds flygplats).
  - **Samråd:** Sjöbo kommun ska samråda med grannkommunerna vid vindkraftsetableringar inom 5 km från kommungränsen.
  - **Detaljplan:** Inom områdena finns en konkurrens om markanvändningen och ett behov av att samordna utbyggnaden med befintliga verk, givna plantillstånd, andra närliggande intresseområden eller tätortsutbyggnad. Detaljplan krävs för alla typer av vindkraftverk med undantag för gårdsverk. I planen bör anges att bygglovsplikten för ekonomibygnader inte ändras på grund av detaljpanelläggningen.

- Vid detaljpanelläggning för nyetablering av vindkraft gäller följande:
  - Förslaget till detaljplan ska omfatta all mark inom 500 meter från respektive vindkraftverk.
  - Tillfartsvägar, bullerberäkningar och skuggstudier ska redovisas i planhandlingarna.
  - Planarbetet ska genomföras enligt utökat förfarande inklusive Miljökonsekvensbeskrivning (MKB).
- **Bedömningar från TÖP2010:**
  - Område 3: Området är relativt litet och långsmalt vilket begränsar möjligheterna att anpassa en eventuell utbyggnad till landskap och topografi. Landskapet är relativt småskaligt och området bedöms inte tåla en utbyggnad med vindkraftverk inom hela intresseområdet. En eventuell utbyggnad behöver förhålla sig till befintligt vindkraftverk och eventuellt planerade verk i Tomelilla. De sammanlagda konsekvenserna på landskapsbilden av befintligt och eventuella tillkommande verk redovisas i en ansökan/anmälan.
  - Område 4: Området är relativt litet. Dess utsträckning i östvästlig riktning stämmer dock bra överens med landskapets struktur och en vindkraftsanläggning bör kunna anpassas till det relativt storskaliga landskapet. Anläggningen bör inte dominera över kulturmiljön kring Brandstad, men frågan behöver utredas vidare. Nära område 4 finns ett område där plantillstånd givits för en prövning av lämpligheten för utbyggnad av vindkraft. Konsekvenser för

- landskapet av båda etableringarna behöver utredas noga.
- **Område 5:** Närheten till angränsande samhällen innebär att detaljplan bör övervägas vid en eventuell vindkraftsutbyggnad. En eventuell utbyggnad bör kunna anpassas till landskap och topografi.
  - **Område 6:** Området är relativt litet och ligger delvis omgärdat av högre vegetation, vilket ger området en tydlig avgränsning mot väg 13. Området bedöms ha relativt goda förutsättningar för vindkraftsutbyggnad. Nordost om området finns ett område med plantillstånd för prövning av vindkraftutbyggnad. Konsekvenser för landskapsbilden av båda etableringarna behöver utredas noga.
  - **Radiosignaler:** Uppförande av vindkraftverk kan i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt, speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. Ett samrådsförfarande bör genomföras mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkraftsetableringen, för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd kan Post- och Telestyrelsen (PTS) bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.
  - **Olämpligt område för vindkraft:** Inom på kartan markerat olämpligt område för vindkraftsetablering ska nyetablering av vindkraftverk undvikas. Vad gäller mindre verk, så kallade gårdsverk, kan etablering av dessa vara möjliga även inom områden som redovisats som olämpliga för vindkraft. Detta eftersom gårdsverk medför betydligt mindre konsekvenser för närmiljön än större vindkraftverk vad gäller landskapsbild, bullernivåer med mera.
  - **Övriga områden:** Inom kommunens övriga områden, det vill säga de områden som i kartan varken står som lämpliga eller olämpliga, krävs noggrann utredning om huruvida vindkraftsetablering är lämpligt samt vilka hänsyn som i så fall måste tas till befintliga landskapsförhållanden. Samma riktlinjer för etablering gäller som för inom lämpliga områden. Ifall någon form av områdesskydd råder är nyetablering av vindkraftverk i regel olämpligt.
  - **Tillståndsprovning:** För uppförande av två eller fler vindkraftverk högre än 150 m eller anläggningar med 7 vindkraftverk eller fler högre än 120 m krävs tillståndsprovning enligt Miljöbalken. Tillståndsprovning sker vid länsstyrelsen. Kommunen deltar i samråd och bör tidigt ange om man är negativ till exploateringen.
  - **Anmälningsplikt:** Kommunen kan ange försiktighetsmått eller förbud för exploatering i ett anmälningskede. Anmälningsplikt enligt Miljöbalken gäller för:
    - vindkraftverk som är högre än 50 meter,
    - två eller fler vindkraftverk som står tillsammans,
    - varje tillkommande verk som står tillsammans med ett annat vindkraftverk.
  - **Bygglov:** Bygglov krävs för att uppföra vindkraftverk som:
    - är högre än 20 m över mark,
    - placeras på ett avstånd från gränsen som är mindre än kraftverkets höjd över mark,
    - monteras fast på en byggnad, eller

- har en vindturbin med en diameter > 3 m.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Tillstånd och bygglov.

”Vindkraft i Sjöbo kommun – Tematiskt tillägg till översiktsplanen”, antagen 2010-10-07, samt ”Översyn Tematiskt Tillägg – Vindkraftområden”, utförd i januari 2021.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande -], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan +], [Ekosystem och biologisk mångfald -], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Avfallshantering, återvinning

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående med kontinuerlig utveckling/ändring

Riktlinjer:

- **Förutsättningar för detaljplanering:**
- **Återvinning och avfallshantering:** Hela kedjan av återvinning, återbruk och avfallshantering ska beaktas och integreras på ett tidigt stadium i planeringsprocessen, till exempel i form av markanspråk för kvartersnära återvinning och ytor för återbruk.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Information från Tekniska förvaltningen

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande =], [Sociala perspektiv =],

[Resurshushållning +], [Klimatpåverkan +], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Elektronisk infrastruktur

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Se kartlager vid aktuellt område. Obs! Elektronisk infrastruktur finns inte utmarkerat i mark- och vattenanvändningskartan.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående med kontinuerlig utveckling/ändring

Riktlinjer:

- **Riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad av elektronisk infrastruktur:**
- **Samordning:** Vid all planering av utbyggnad eller underhåll av gator, fjärrvärme, VA, bredband eller andra ledningsnät ska möjligheten till samordning främjas. Det är viktigt att etablera samarbete i positiv anda med samtliga ägare av ledningsnät och att göra det enkelt för de som vill investera.
- **Kommunikationsmaster:** Kommunen har en generellt positiv syn på etableringen av kommunikationsmaster. En bedömning behöver dock göras i varje enskilt fall.
- **Tillförlitlig och hållbar infrastruktur:** Det är viktigt att den IT-infrastruktur som skapas är tillförlitlig och långsiktigt hållbar med god kvalitet och säkerhet.
- **Bygglov:** Uppförande av radio- och telemaster kräver bygglov. Lovplikten har tillkommit för att kunna bedöma hur master inverkar på stads- och landskapsbilden och hur säkerhetsfrågorna beaktas.

- **Kulturmiljö och naturvärden:** Om verksamheten kan medföra skada på kulturmiljö eller natur ska ärendet anmälas till länsstyrelsen (MB 12:6)
- **Övriga riktlinjer:**
- **Gällande avsiktsförklaring:** Kommunen och Teleservice verkställer de åtaganden som satts upp i gällande avsiktsförklaring. För kommunen innebär det:
  - Att låta Teleservice ansluta de kommunala verksamheterna till svartfibernet och att kommunen åtar sig att köpa förbindelsetjänster efter behov till dessa verksamheter.
  - Att ansvara för att genom sina digitala kanaler såväl som i möten med blivande kommuninvånare och företag samt vid andra mötesplatser som bibliotek och konsthall sprida information om svartfiberinfrastrukturen och dess möjligheter till medborgare, företag och fastighetsägare.

Kartläggning/Grund för intresseprioritering:

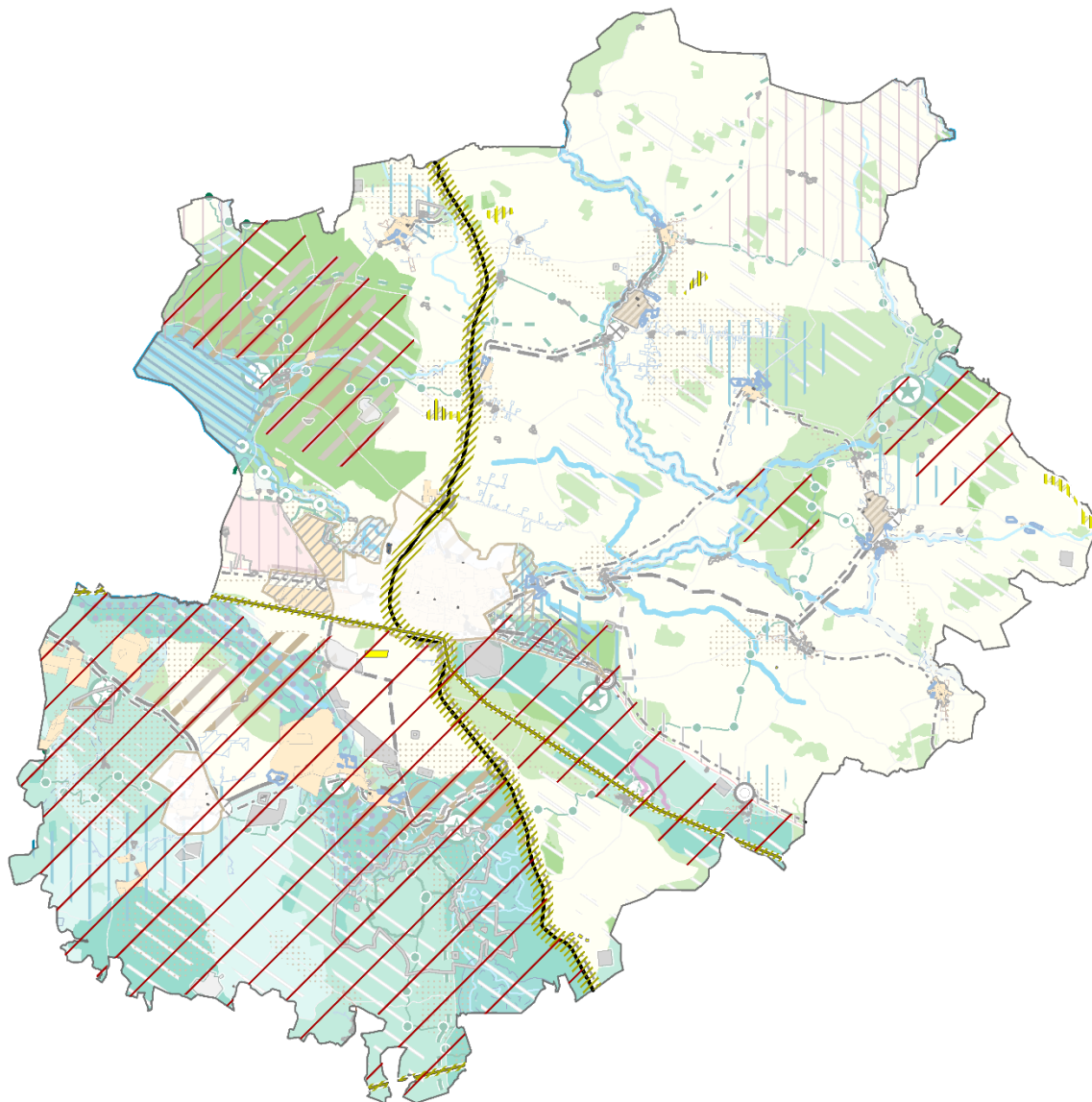
-

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

- Högspännings-/kraftledning, buffertzson för dialog med energidistributör
- Område som i första hand ska undersökas vid förfrågningar om vindkraftetablering
- Område olämpligt för vindkraftetablering
- Högspänningsledning, befintlig samt markreservat för ev. utökning (30 m buffertzson)
- Transformatorstation
- Kraftledning, ny föreslagen sträckning 30 m buffertzson (Hansa PowerBridge)
- Energiproduktion
- Återvinning

Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar: Hänsyn och riktlinjer

Berörda planeringsprinciper

- Ta ställning till ny spridd bebyggelse på landsbygden i hela kommunen.
- Utveckla viktiga kommunikationsstråk och noder för kollektivtrafik, cykel, ladd-infrastruktur, gång/vandring och ridning.
- Värna våra värdefulla naturlandskap och tillgängliga områden med rekreativa kvaliteter för fysiskt och mentalt välbefinnande.
- Förbättra förutsättningarna för ekosystemtjänster.

Avsnitt

Kulturmiljövård, samverkande intresse

Rekreation, punkt och linje, samverkande intresse

Natur och rekreation, samverkande intresse

Natur, rekreation och areella näringar, överordnat intresse

Fotnot: Begreppen natur, kulturmiljö, friluftsliv och areella näringar är inspirerade av Boverkets ÖP-modell 2.1, där fraserna natur, friluftsliv och areella näringar ingår. Med natur och friluftsliv avses i modellen "större sammanhängande områden där värden för friluftsliv, natur- och kulturmiljö, biologisk mångfald och ekosystemtjänster är prioriterade och förvaltas med hänsyn till friluftslivet. Områdena ska vara allmänt tillgängliga och kan innehålla övernattningsmöjlighet för det rörliga friluftslivet, skidspår, vandringsleder,

motionsslingor mm. Områden kan ha olika karaktär och användning beroende på årstid. Oftast sammanfaller flera av dessa värden men en precisering är möjlig i ställningstagandet". Med areell näring avses i modellen "områden för jordbruk, skogsbruk, rennäring, vattenbruk och yrkesfiske. Mark- och vattenområden för areell näring kan också planläggas som Landsbygd eller Vatten men ska särskiljas om mark- eller vattenområdet har ett speciellt värde för näringen och ska ha företräde framför andra användningar".

För Sjöbo kommun innebär detta områden som omfattas av områdesskydd, riksintressen eller som på andra sätt kan anses ha höga natur-, kulturmiljö- och eller friluftslivsvärden. I begreppet areella näringar ingår de områden i kommunen där inga andra överordnade intressen finns, kartsiktet är med andra ord framtaget på ett övergripande sätt och en bedömning behöver göras i varje enskilt fall.

Kulturmiljövård, samverkande intresse

Riktlinjer kopplade till respektive kartsymbol

Särskilt värdefull kulturmiljö

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Syfte: Bibehållna kulturmiljövården

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - Nya byggnader, andra anläggningar eller bygglovspliktiga markingrepp medges mycket restriktivt med hänsyn till kulturmiljövårderna i området. För mer detaljerade riktlinjer se separat skrift om *Riksintressen för kulturmiljövården i Sjöbo kommun*. Sakkunnig inom kulturmiljöfrågor ska konsulteras vid bygglovsförfrågningar.
  - PBL 8 kap. 13 §: En byggnad eller ett bebyggelseområde som är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.
  - Kommunen är positiv till skydd, restaurering och nyanvändning av värdefulla kulturhistoriska byggnader så länge det sker på ett respektfullt sätt.
- **Önskvärd förvaltning:**
  - Kulturmiljövård och kulturmiljövårdsinriktat jord- och skogsbruk.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Riksintresse för kulturmiljövården, "Riksintressen för

kulturmiljövården i Sjöbo kommun", 2019-09-26.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Värdefull kulturmiljö

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Syfte: Bibehållna kulturmiljövården

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - Nya byggnader, andra anläggningar eller bygglovspliktiga markingrepp medges restriktivt med hänsyn till kulturmiljövårderna i området. För mer detaljerade riktlinjer se separat skrift om *Riksintressen för kulturmiljövården i Sjöbo kommun*. Sakkunnig inom kulturmiljöfrågor ska konsulteras vid bygglovsförfrågningar.
  - PBL 8 kap. 13 §: En byggnad eller ett bebyggelseområde som är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.
  - Kommunen är positiv till skydd, restaurering och nyanvändning av värdefulla kulturhistoriska byggnader så länge det sker på ett respektfullt sätt.
- **Önskvärd förvaltning:**

- Kulturmiljövård och kulturmiljövårdsinriktat jord- och skogsbruk.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Riksintresse för kulturmiljövården, "Riksintressen för kulturmiljövården i Sjöbo kommun", 2019-09-26.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Sammanhängande kulturmiljölandskap

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Syfte: Bibehållna kulturmiljövården

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
- Nya byggnader, andra anläggningar eller bygglovspliktiga markingrepp medges restriktivt med hänsyn till kulturmiljövården i området. Sakkunnig inom kulturmiljöfrågor ska konsulteras vid bygglovsförfrågningar.
- PBL 8 kap. 13 §: En byggnad eller ett bebyggelseområde som är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.
- Kommunen är positiv till skydd, restaurering och nyanvändning av

värdefulla kulturhistoriska byggnader så länge det sker på ett respektfullt sätt.

○ **Önskvärd förvaltning:**

- Kulturmiljövård och kulturmiljövårdsinriktat jord- och skogsbruk.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: "Kulturmiljöprogram för Skåne", Länsstyrelsen Skåne 2006, "Generella riktlinjer för nybyggnad utanför område med detaljplan eller områdesbestämmelser", antagna av samhällsbyggnadsnämnden 2019-02-12

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Kulturresevat: Kulturens Östarp

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: -

Syfte: Bibehållna kulturmiljövården

Riktlinjer: De riktlinjer och föreskrifter som finns angivna i Länsstyrelsens beslut om bildande av kulturresevatet Kulturens Östarp ska följas.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Länsstyrelsens förslag till beslut om bildande av kulturresevatet Kulturens Östarp i Sjöbo kommun, 2021-01-27.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Rekreation, noder och leder

Riktlinjer kopplade till respektive kartsymbol

Rekreatationsnod

Intresse (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- **Riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad av karterad rekreatationsnod:**
- **Tillgänglighet:** Vid utveckling av rekreatationsnoder behöver god tillgänglighet för alla invånare främjas, inklusive för personer med funktionsvariation. Kommunen ska arbeta för ökade möjligheter att resa fossilbränslefritt till och från rekreatationsnoder.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Utvecklingsstrategi ÖP2040

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan - (om bil krävs för att ta sig till området, vilket det ofta gör)], [Ekosystem och biologisk mångfald -], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Rekreatationsnod, ny/att utveckla

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Utvecklad/Ändrad

Riktlinjer:

- **Riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad av karterad rekreatationsnod:**
- **Attraktiv rekreatationsnod:** Ska utvecklas till en attraktiv rekreatationsnod med ett koncentrat av friluftsmöjligheter eller en utgångspunkt för friluftsliv. Området kan innehålla mountainbike-slinga, ridslinga, badplats, fiskemöjligheter, kanoting, fågeltorn, vindskydd, skidspår, motions-slinga med mera.
- **Tillgänglighet:** Vid utveckling av rekreatationsnoder behöver god tillgänglighet för alla invånare främjas, inklusive för personer med funktionsvariation.
- **Fossilbränslefria resmöjligheter:** Kommunen ska arbeta för ökade möjligheter att resa fossilbränslefritt till och från rekreatationsnoder.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Utvecklingsstrategi ÖP2040

Tidshorisont: 2022-2040

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan - (om bil krävs för att ta sig till området, vilket det ofta gör)], [Ekosystem och biologisk mångfald -], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Rekreationsled

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående/Utvecklad

Riktlinjer: -

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Region Skåne, Svenska kyrkan

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan - (om bil krävs för att ta sig till området, vilket det ofta gör)], [Ekosystem och biologisk mångfald -], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Rekreationsled, ny

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Utvecklad

Riktlinjer: -

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: "Tätortsnära natur i Skåne", Länsstyrelsen Skåne.

Utvecklingsstrategi ÖP2040.

Tidshorisont: 2030-2040

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan - (om bil krävs för att ta sig till området, vilket det ofta gör)], [Ekosystem och biologisk mångfald -], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Regional cykelled, ny (preliminär sträckning)

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Utvecklad

Riktlinjer: Cykelleden utvecklas och förvaltas i enlighet med projekt- och väghållaravtalen.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Underlag från Region Skåne. Cykelleden kommer att gå på befintliga vägar, vilket innebär att ingen ny infrastruktur tillkommer i och med att leden utvecklas.

Tidshorisont: 2030-2040

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan - (om bil krävs för att ta sig till området, vilket det ofta gör)], [Ekosystem och biologisk mångfald -], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Ridslinga

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, transportinfrastruktur, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående/Utvecklad

Riktlinjer: -

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Kartunderlag från länsstyrelsens geodatatjänst

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan - (om bil krävs för att ta sig till området, vilket det ofta gör)], [Ekosystem och biologisk mångfald -], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Natur, rekreation och areella näringar, samverkande intressen

Riktlinjer kopplade till respektive kartsymbol

RAMSAR-område

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Natur, rekreation och kulturmiljö. Se kartlager i anslutning.

Syfte: Bibehållen ekologisk karaktär

Riktlinjer:

- ***Hänsyn vid bygglovsprövning, detaljplanering och markgrepp:***
  - Området omfattas av RAMSAR-konventionen på grund av dess speciella vattenförhållanden, viktiga vattenhushållande funktioner och/eller dess ekologiska, botaniska eller zoologiska betydelse. Områdets ekologiska karaktär får inte försämrats. Markavvattningsförbud råder.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Naturvårdsverket

Tidshorisont: -

Konsekvenser: -

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Ostört område

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Annat betydande intresse: Natur, kulturmiljövård, rekreation, totalförsvarets intressen och teknisk försörjning. Se kartlager i anslutning.

Syfte: Bibehållen karaktär av ostördhet från väg- och verksamhetsbuller och ljusexponering.

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - Områden där en naturlig ljud- och ljusmiljö dominerar. Inga nya större vägar, vindkraftverk eller andra kraftigt ljud- och/eller ljusgenererande verksamheter bör tillåtas.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Inom ramen för översiktsplanen utförd vidarebearbetning av kartunderlag från länsstyrelsens geodatatjänst för ostörda områden.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald + (= eller - ifall antalet besökande i området ökar)], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Natur, rekreation och areella näringar, överordnade intressen

Riktlinjer kopplade till respektive kartsymbol

— — Strandskyddsområde

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering.**
  - I princip medges inga nya byggnader, andra anläggningar eller bygglovspliktiga markingrepp. Ny byggnad eller anläggning prövas i en dispensansökan som hanteras av kommunen. Alla positiva beslut överprövas av länsstyrelsen.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Strandskydd

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring +]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Särskilt skyddsvärda ytvatten

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning.

Syfte: Förbättrad vattenmiljö

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering.**
- **MKN vatten:** Nya byggnader eller andra anläggningar i anslutning till särskilt värdefulla ytvatten medges mycket restriktivt. Bedömning behöver göras i varje enskilt fall. Stor försiktighet krävs vid planläggning och bygglovshandläggning i anslutning till dessa områden. Nya byggnaders lokaliseringar behöver bedömas utifrån recipientens avrinningsområde.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: "Värdefulla vatten" i Skåne (Länsstyrelsen Skåne). Ytvattendraget mellan Sjöbo tätort och Skåneleden pekas också ut som grönstråk med utvecklingspotential i granskningsversionen av Regionplan 2022-2040.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Skyddsvärda ytvatten

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning.

Syfte: Förbättrad vattenmiljö

Riktlinjer:

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering.**
- **MKN vatten:** Nya byggnader eller andra anläggningar i anslutning till värdefulla ytvatten, dvs. samtliga av kommunens ytvattenförekomster med undantag för dem som klassificeras som mycket skyddsvärda (se ovan), medges restriktivt.

Bedömning behöver göras i varje enskilt fall. Stor försiktighet krävs vid planläggning och bygglovshandläggning i anslutning till dessa områden. Nya byggnaders lokaliseringar behöver bedömas utifrån recipientens avrinningsområde.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Samtliga av Vattenmyndigheternas (VISS) karterade ytvattendrag i kommunen, med undantag för de som karteras som särskilt värdefulla ovan. Ytvattendragen från Skåneleden och vidare till Tomelilla kommun, samt mellan Lövestad och Tomelilla kommun, pekas också ut som grönstråk att utveckla/sträcker i behov av nytt grönstråk i granskningsversionen av Regionplan 2022-2040. Observera att vattendragens bredd utgår i en schablon och därmed skiljer sig från verkligheten.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Naturvård (+ Areella näringar)

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: 2) Areella näringar. Se även kartlager i anslutning. Exempel på andra intressen vars riktlinjer kan påverka är kulturmiljövård, totalförsvarets intressen och dricksvattenförsörjning.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Det överordnade intresset är naturvård. En bibehållen jord- och skogsbruksförvaltning är en förutsättning för merparten av naturvärdena i området.

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - Nya byggnader, andra anläggningar eller bygglovspliktiga markingrepp medges mycket restriktivt med hänsyn till naturvärdena i området. Sakkunnig inom naturvårdsfrågor ska konsulteras vid bygglovsförfrågningar. Inom områden som omfattas av landskapsbildskydd får bland annat ingen ny bebyggelse uppföras utan tillstånd från länsstyrelsen.
  - Om det blir aktuellt med ny byggnad eller annan anläggning ska den placeras på ett sådant sätt att den är förenlig med de areella näringarna.
    - **Önskvärd förvaltning:**
    - Naturvårdsinriktat jord- och skogsbruk.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Landskapsbildskydd, Naturminne, Natura 2000

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande =], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan -], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Naturvård (+ Areella näringar + Rekreation)

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: 2) Areella näringar
3) Rekreation. Se även kartlager i anslutning. Exempel på andra intressen vars riktlinjer kan påverka är kulturmiljövård, totalförsvarets intressen och dricksvattenförsörjning.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Det överordnade intresset är naturvård. En bibehållen jord- och skogsbruksförvaltning

är en förutsättning för merparten av naturvärdena i området. Området är också värdefullt för rekreation och friluftsliv, vilket möjliggörs tack vare allemansrätten.

- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**

- Nya byggnader, andra anläggningar eller bygglovspliktiga markingrepp medges mycket restriktivt med hänsyn till naturvärdena i området. Sakkunnig inom naturvårdsfrågor ska konsulteras vid bygglovsförfrågningar. Inom områden som omfattas av landskapsbildskydd får bland annat ingen ny bebyggelse uppföras utan tillstånd från länsstyrelsen.
- Om det blir aktuellt med ny byggnad eller annan anläggning ska den placeras på ett sådant sätt att den är förenlig med de areella näringarna samt inte begränsar friluftslivet i området.

- **Önskvärd förvaltning:**

- Naturvårdsinriktat jord- och skogsbruk.
- Skogsbruk på kommunal mark ska ta särskild hänsyn till områdets rekreativa värden.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Landskapsbildskydd, Naturminne, Natura 2000, Riksintresse för

friluftslivet, Riksintresse för det rörliga friluftslivet. Heinge strövområde omfattas inte av riksintresse för friluftsliv men är utkaraterat eftersom det ligger i anslutning till en rekreationsnod.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan -], [Ekosystem och biologisk mångfald + (= eller - ifall antalet besökare ökar i området)], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Areella näringar (+ Naturvård)

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: 2) Naturvård. Se även kartlager i anslutning. Exempel på andra intressen vars riktlinjer kan påverka är kulturmiljövård, totalförsvarets intressen och dricksvattenförsörjning.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Det överordnade intresset i området är jord- och skogsbruksproduktion. Området hyser många höga naturvärden, av stor vikt att bibehålla och utveckla.
- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
- Nya byggnader, andra anläggningar eller bygglovspliktiga markingrepp medges restriktivt med hänsyn till jord- och skogsbruksproduktionen samt naturvärdena i området. Sakkunnig inom naturvårdsfrågor ska konsulteras vid bygglovsförfrågningar. Generellt ska exploatering av jordbruksmark undvikas, bland annat för att uppnå det nationella målet om ökad livsmedelsproduktion. Restriktiviteten mot att bygga på jordbruksmark får emellertid inte hindra möjligheten att utveckla jordbruksnäringen. Om exploatering sker ska den vara förenlig med de areella näringarna och hänsyn ska tas till jordbruket och dess behov samt till jordbrukets påverkan på omgivningen. Byggnad av ett enskilt hus är normalt inte ett sådant väsentligt samhällsintresse som avses i Miljöbalken.
- Om det blir aktuellt med ny byggnad eller annan anläggning ska den placeras på ett sådant sätt att den är förenlig med de areella näringarna.

• **Önskvärd förvaltning:**

- Naturvårdsinriktat jord- och skogsbruk.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Riksintresse för naturvård, "Grönstruktur- och naturvårdsprogram för Sjöbo kommun", antaget av kommunfullmäktige 2016-08-09, Björka översilningsängar.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande =], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan -], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Areella näringar (+ Naturvård + Rekreation)

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: 2) Naturvård 3) Rekreation. Se även kartlager i anslutning. Exempel på andra intressen vars riktlinjer kan påverka är kulturmiljövård, totalförsvarets intressen och dricksvattenförsörjning.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Det överordnade intresset är jord- och skogsbruksproduktion. Området hyser många höga naturvärden, av stor vikt att bibehålla och utveckla. Området är också värdefullt för rekreation och friluftsliv, vilket möjliggörs tack vare allemansrätten.
- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
- Nya byggnader, andra anläggningar eller bygglovspliktiga markingrepp medges restriktivt med hänsyn till jord- och skogsbruksproduktionen samt naturvärdena i området. Sakkunnig inom naturvårdsfrågor ska konsulteras vid

bygglovsförfrågningar. Generellt ska exploatering av jordbruksmark undvikas, bland annat för att uppnå det nationella målet om ökad livsmedelsproduktion. Restriktiviteten mot att bygga på jordbruksmark får emellertid inte hindra möjligheten att utveckla jordbruksnäringen. Om exploatering sker ska den vara förenlig med de areella näringarna och hänsyn ska tas till jordbruket och dess behov samt till jordbrukets påverkan på omgivningen. Byggande av ett enskilt hus är normalt inte ett sådant väsentligt samhällsintresse som avses i Miljöbalken.

- Om det blir aktuellt med ny byggnad eller annan anläggning ska den placeras på ett sådant sätt att den är förenlig med de areella näringarna samt inte begränsar friluftslivet i området.
- **Önskvärd förvaltning:**
  - Naturvårdsinriktat jord- och skogsbruk.
  - Skogsbruk på kommunal mark ska ta särskild hänsyn till områdets rekreativa värden.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Riksintresse för naturvård, Riksintresse för friluftslivet, Riksintresse för det rörliga friluftslivet, "Grönstruktur- och naturvårdsprogram för Sjöbo kommun", antaget av kommunfullmäktige 2016-08-09. Heinge strövområde omfattas inte av riksintresse för friluftsliv men är utkarterat eftersom det ligger i anslutning till en rekreationsnod.

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan -], [Ekosystem och biologisk mångfald + (= eller - ifall antalet besökare ökar i området)], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Areella näringar (+ Rekreation)

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: 2) Rekreation. Se även kartlager i anslutning. Exempel på andra intressen vars riktlinjer kan påverka är kulturmiljövård, totalförsvarets intressen och dricksvattenförsörjning.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Det överordnade intresset är jord- och skogsbruksproduktion. Området är också värdefullt för rekreation och friluftsliv, vilket möjliggörs tack vare allemansrätten.
- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering:**
  - Nya byggnader, andra anläggningar eller bygglovspliktiga markgrepp medges restriktivt med hänsyn till jord- och skogsbruksproduktionen i området. Generellt ska exploatering av jordbruksmark undvikas, bland annat för att uppnå det nationella målet om ökad livsmedelsproduktion. Restriktiviteten mot att bygga på jordbruksmark får emellertid inte hindra möjligheten att utveckla jordbruksnäringen. Om exploatering sker ska den vara förenlig med de areella näringarna och hänsyn ska tas till jordbruket och dess behov samt till jordbrukets påverkan på omgivningen. Byggande av ett enskilt hus är normalt inte ett sådant väsentligt samhällsintresse som avses i Miljöbalken.
  - Om det blir aktuellt med ny byggnad eller annan anläggning ska den placeras på ett sådant sätt att den är förenlig med de areella näringarna samt inte begränsar friluftslivet i området.
- **Önskvärd förvaltning:**
  - Jord- och skogsbruk.

- Skogsbruk på kommunal mark ska ta särskild hänsyn till områdets rekreativa värden.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Riksintresse för friluftslivet, Riksintresse för det rörliga friluftslivet

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning: + för mat, - för vatten], [Klimatpåverkan -], [Ekosystem och biologisk mångfald -], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Areella näringar

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra intressen vars riktlinjer kan påverka är kulturmiljövård, totalförsvarets intressen och dricksvattenförsörjning.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Det överordnade intresset i området är jord- och skogsbruksproduktion.
- **Hänsyn vid bygglovsprövning och detaljplanering.**
- Nya byggnader, andra anläggningar eller bygglovspliktiga markingrepp medges restriktivt med hänsyn till jord- och skogsbruksproduktionen i området. Generellt ska exploatering av jordbruksmark undvikas, bland annat för att uppnå det nationella målet om ökad livsmedelsproduktion. Restriktiviteten mot att bygga på jordbruksmark får emellertid inte hindra möjligheten att utveckla jordbruksnäringen. Om exploatering sker ska den vara förenlig med de areella

näringarna och hänsyn ska tas till jordbruket och dess behov samt till jordbrukets påverkan på omgivningen.

Byggande av ett enskilt hus är normalt inte ett sådant väsentligt samhällsintresse som avses i Miljöbalken.

- Om det blir aktuellt med ny byggnad eller annan anläggning ska den placeras på ett sådant sätt att den är förenlig med de areella näringarna.

- **Önskvärd förvaltning:**

- Jord- och skogsbruk.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: -

Tidshorisont: -

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande =], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning: + för mat, - för vatten], [Klimatpåverkan -], [Ekosystem och biologisk mångfald -], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

FÖRDJUPNING: VOLLSJÖ OCH LÖVESTAD

Inledning och läsanvisning

Avsnittet anger områdesspecifika riktlinjer för mark- och vattenanvändning i serviceorterna Vollsjö och Lövestad (i Sjöbo tätort och Blentarp fortsätter fördjupade översiktsplaner att gälla parallellt med översiktsplan 2040).

Mark- och vattenanvändningskartan visar önskvärd markanvändning i Vollsjö och Lövestad år 2040, och klargör vad som gäller vid exploatering och förvaltning. Riktlinjerna gäller tillsammans med *Generella riktlinjer för ny-/om-/tillbyggnad*.

Effekter och konsekvenser av kommunens ställningstaganden bedöms utifrån följande temaområden:

- Attraktivitet, hälsa och välbefinnande
- Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre)
- Resurshushållning
- Klimatpåverkan
- Ekosystem och biologisk mångfald
- Klimatsäkring

Konsekvenserna i det här avsnittet har bedömts mot ett nollalternativ som finns beskrivet under *Konsekvenser - Miljö kvalitetsnormer*, det vill säga befintlig planläggning. I fallen för Pågående användning har konsekvenserna bedömts med riktlinjerna som grund, det vill säga vilka konsekvenser de riktlinjer som finns angivna kan anses få, i jämförelse med att det, som innan översiktsplanens antagande, inte finns några riktlinjer. Under fliken *Konsekvenser* i översiktsplanen finns också en samlad bedömning av översiktsplanens konsekvenser.

Gemensamma generella riktlinjer

Skicka tangentbordsfokus till media
I Södra Mellanbygden finns en högre andel egenföretagare än i Vombsjösänkan, (läs mer under kapitel *Planeringsförutsättningar*), vilket har påverkat arbetet med markanvändningen i orterna Vollsjö och Lövestad. Här erbjuds en flexiblare markanvändning med möjlighet till bostad med tillhörande icke-störande verksamhet på lämpliga platser. Det ska finnas god tillgång till olika tomtstorlekar, för att tillmötesgå medborgares olika behov och önskemål.

För de som vill bo och verka på samma adress, men inte avser bedriva en yrkrävande verksamhet, så är bokal ett alternativ, i de centrala delarna av båda byarna. En bokal ligger ofta vid huvudgatan/ett centralt stråk i byn, och har en lokal för en mindre verksamhet på bottenplan, gärna med skyltfönster utåt gatan, och en boendedel på övre plan och/eller bakom verksamhetslokalen.

Vidare ger översiktsplanen goda förutsättningar för att bättre kunna förse båda orterna med ett brett utbud av boendetyper och boendeformer. Byns invånare, t.ex. unga eller äldre, ska inte behöva flytta till centralorten enkom för att det inte finns t.ex. mindre lägenheter att hyra eller små bostadsrätter/radhus att köpa i respektive ort. Med detta förslag till markanvändning, vill kommunen underlätta för människor i alla åldrar att antingen kunna stanna kvar och/eller att flytta runt inom Sjöbo kommun, genom att tillhandahålla ett jämnt utbud av olika bostadstyper överallt.

I samband med detaljplanering av nya utbyggnadsområden och förtätningar i

Lövestad och Vollsjö, är det viktigt att i ett tidigt skede undersöka VA-anlutningar och försörjningskapacitet till den nya bebyggelsen.

I all nyproduktion främjar Sjöbo kommun hållbart byggande, genom att uppmuntra till nya och innovativa lösningar inom byggandet. Miljösmart boende med väl genomtänkt utformning, god design, ny teknik och klimatsmarta byggmaterialval, eftersträvas.

Byggnadsbeståndet i Vollsjö och Lövestad är äldre än byggnadsbeståndet i Sjöbo tätort och i Blentarp (läs mer i kapitel *Planeringsförutsättningar*). De äldsta byggnaderna i Vollsjö och Lövestad är också oftast i bättre bevarat originalskick. Därför har en kulturmiljöhistorisk inventering av båda dessa byar gjorts. Båda byarna är redan, i sin helhet tillsammans med den gamla banvallen, karterade i det regionala kulturmiljöprogrammet. I markanvändningskartorna till de båda byarna har inventeringarna lagts in och ett kulturhistoriskt värdefullt stråk markerats ut i respektive by. Dessa stråk är dragna runt de centrala delarna av byn, längs huvudgatan och ut längs rekreativstråket "den gamla banvallen". Det är här flest människor rör sig, i hjärtat av byn, och det är därför här som det bedömts som absolut viktigast att respektera den befintliga bebyggelsens kulturhistoriska karaktär vid framtida bygglovgivning, ombyggnation och renovering på fasad och tak, till dess att ett mer omfattande nytt bevarandeprogram är framtaget.

Teknisk försörjning

Dricksvatten och avloppsvatten

Översiktsplanen föreslår en förtätning av bostäder, i vissa fall kopplat till verksamheter, i tätorterna Vollsjö och Lövestad. I Sjöbo tätort och Blentarp fortsätter fördjupade

översiktsplaner att gälla parallellt, varpå översiktsplanen inte omfattar de orterna. Översiktsplanen föreslår också att vissa detaljplaner med bostadsrätter släcks, vilket minskar den totala bostadsökningen i de båda orterna. Likväl blir det en utökning jämfört med dagens bostads- och verksamhetsbestånd. För att en sådan utökning ska vara möjlig krävs stora investeringar i VA-anläggningarna.

Arbetet med att komma till rätta med kapacitetsproblem i VA-anläggningarna är komplext och tar ofta lång tid. Omfattande utredningsarbete samt kostsamma och tidskrävande åtgärder kan ofta behövas för att öka kapaciteten. Därför är det viktigt att VA-huvudmannen involveras tidigt i planarbetet. Att vidta åtgärder enligt gällande VA-plan är en förutsättning för att en bebyggelseutveckling ska kunna ske.

Dagvatten

Både Vollsjö/Fränninge och Lövestad har verksamhetsområde för dagvatten. Vid utökad bebyggelse i Vollsjö och Lövestad krävs hantering av den dagvattenproblematik som kommer med utökade hårdgjorda ytor; antingen i befintliga dagledning om de räcker till, eller nya ledningar. Då dagvattnet släpps i dikningsföretag måste antingen överenskommelse om dagvattnet slutas eller dikningsföretaget omprövas.

Klimatanpassningsområden har säkrats i markanvändningen för båda orterna, på kommunal mark. Dessa vegetationsbeklädda ytor, ofta belägna i en sänka, fungerar idag som naturliga dagvattenuppsamlingar och infiltrationsbäddar för regnvatten och avrinning.

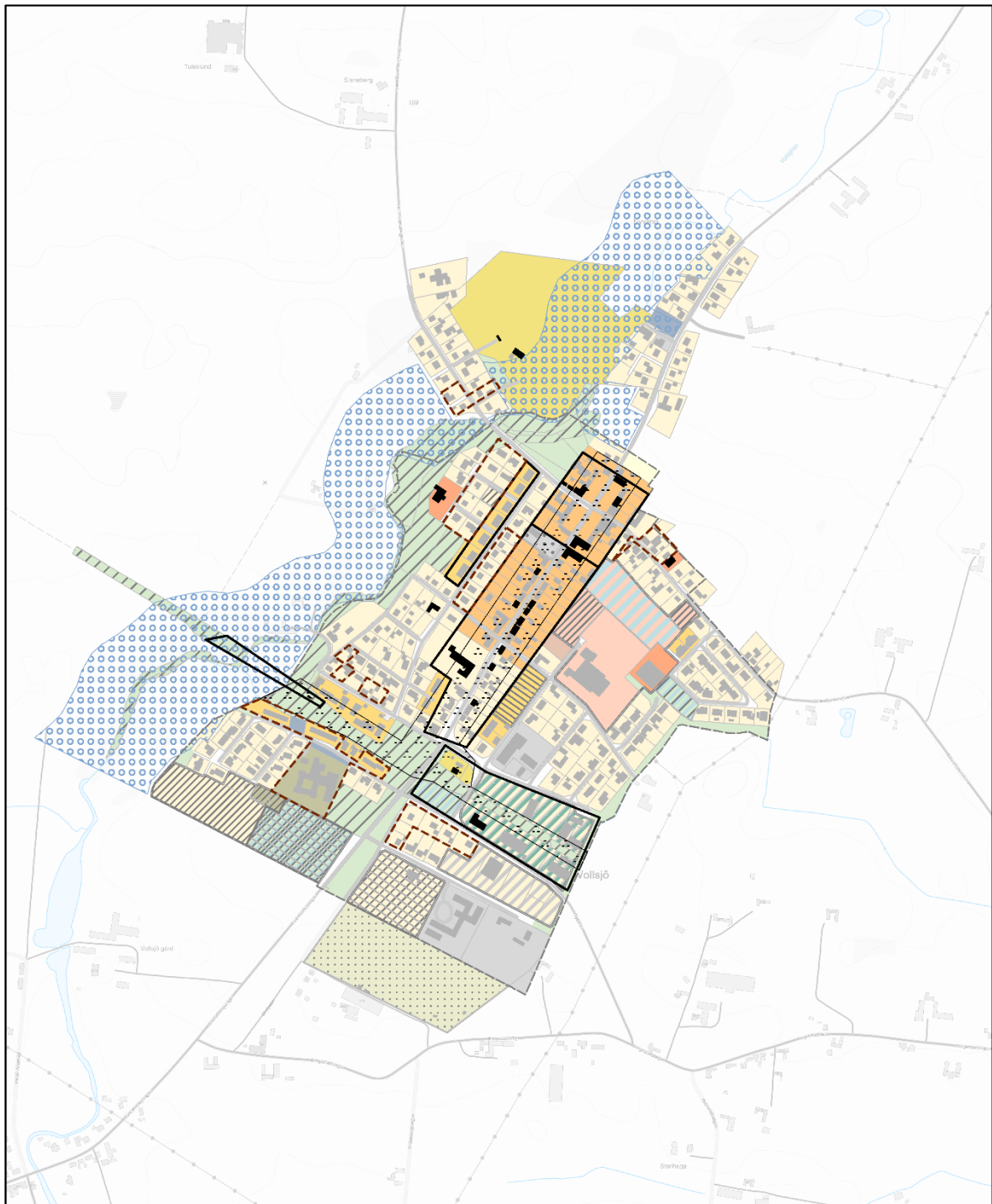
Vollsjö

Generella riktlinjer för Vollsjö

- Effektivisera användandet av redan exploaterad, central mark.
- Komplettera bostadsbebyggelsen med boendetyper som det inte finns mycket av idag: små flerbostadshus och radhus. Planberedskapen för småhustomter anses vara god.
- Skydda och informera om kulturhistoriskt värdefulla miljöer och byggnader, i enlighet med den bebyggelseinventering som har gjorts. Upprätta en ny bevarandeplan för Vollsjö.
- Utveckla kommunikationerna till Sjöbo och mellan byarna:
  - Verka för att anlägga fler cykelvägar, med en första etapp från torget i Vollsjö, genom tätorten till Vollsjö by, och därefter mellan Vollsjö och Sjöbo tätort
  - Vissa sträckor av den gamla banvallen används idag som ett befintligt gång- och rekreationsstråk. Detta stråk får gärna förstärkas genom orten och i dess ytterkanter
  - Verka för att förbättra kollektivtrafikförbindelserna med främst Sjöbo tätort
  - Busshållplatserna är viktiga kommunikationsnoder i byn, och hänsyn ska tas till dessa så att erforderliga ytor för kollektivtrafiken inte inskränks vid framtida planering.
  - Utveckla nya gångvägar längsmed Vollsjö-ån, samt mellan "Gröningen" och banvallen i öst. Detta skulle skapa ett större sammanhängande promenadstråk och stärka kopplingen till naturen.
- Genomför en översyn av ortens gång-/cykelvägnät, med fokus på "säkra skolvägar"-analys och utvecklade gång-/cykelpassager för barn, unga och oskyddade trafikanter.
- Möjliggör ridleder och ridslingsor i anslutning till Vollsjö med omnejd, förslagsvis på delar av gamla banvallen, i dialog med byalag, intresserade markägare och hästnäringen på orten.
- Tillgängliggör och länka samman blå- och grönstruktur:
  - Förstärk naturupplevelsen kring Vollsjö-ån genom att tillgängliggöra ån i större utsträckning, och länka samman de olika platserna genom ett rekreationsstråk
  - Plantera nya träd vid en framtida upprustning av torget i Vollsjö
  - Plantera en allé mellan torget och "Gröningen", vilket kan skapa ett lummigt och småskaligt gaturum samtidigt som hastigheten på trafiken troligtvis skulle sänkas
  - I det fall industrimarken vid gamla spårområdet i framtiden omvandlas till bostäder, så finns goda möjligheter att integrera en grön koppling som binder samman de båda delarna av banvallen.
- Rusta upp och aktivera Vollsjös viktiga mötesplatser:
  - Försköna torget med punktinsatser och ge det ett bredare användningsområde med utökade vistelsezoner.
  - Utveckla Gröningen ytterligare, och ev. göra platsen till en del av ett längre rekreations- och aktivitetsstråk.
  - Idrottsplatsen är en viktig plats för bygdens föreningsliv med en omfattande ungdomsverksamhet, varför denna plats också bör prioriteras när satsningar ska göras på orten

- Investeringar i kommunalt VA:
    - Utredning av felkopplade fastigheter och sanering av dag- och dräneringsvatten från befintliga spillvattenledningar i hela Vollsjö/Fränninge.
    - En utredning av eventuella otäta befintliga kommunala spillvattenledningar, samt renovering av dem eller omläggning med större dimension.
    - Uppdimensionering av pumpstationer och eventuellt tryckavloppsledningar.
    - Nytt tillstånd till avloppsreningsverket i Sjöbo, som inte är dimensionerat för alltför mycket mer utbyggnad.
    - Trolig uppdimensionering av dricksvattenledningarna från Sjöbo vattenverk till Vollsjö/Fränninge.
    - Utbyggnad av Sjöbo vattenverk för att kunna producera mer dricksvatten.
    - Utredning av felkopplade fastigheter och sanering av dag- och dräneringsvatten från befintliga spillvattenledningar i hela Vollsjö/Fränninge.
-

VOLLSJÖ: KULTURMILJÖ

- Kulturhistoriskt värdefullt stråk
- Kulturmiljö: Särskilt värdefull byggnad
- Kulturmiljö: Särskilt värdefullt område
- Kulturmiljö: Värdefullt område
- Kommuntyta

Riktlinjer per kartsymbol

Kulturhistoriskt värdefullt stråk

Intressetyp (Överordnat/samverkande): Samverkande

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Värdefull kulturmiljö

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning

Avsikt (Ny/Befintlig): Ny/Befintlig

Riktlinjer:

- För information om specifika byggnader, gamla järnvägsbron eller delar av banvallen eller bebyggelseområdet inom stråket, inklusive värdefulla karaktärsdrag, se separat inventering. För länk, klicka på området i kartan till höger.
- PBL 8 kap. 17 §: Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden.
- Kommunen är positiv till skydd, restaurering och nyanvändning av värdefulla kulturhistoriska byggnader så länge det sker på ett respektfullt sätt.
- Vid ny- och ombyggnation och bygglovgivning inom stråket förespråkas sadel- eller mansardtak.
- Vid detaljplaneläggning inom det kulturhistoriskt värdefulla stråket ska planbestämmelsen k övervägas.

Pågående/utvecklad/ändrad användning: -

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Bebyggelseinventering i Vollsjö, 2021 (GOD BOSTAD Kulturmiljökonsult). Ortsanalys för Vollsjö (Sjöbo kommun, 2018)

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +],

[Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =],
[Ekosystem och biologisk mångfald =],
[Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Särskilt värdefull byggnad

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Värdefull kulturmiljö

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning

Avsikt (Ny/Befintlig): Befintlig

Riktlinjer:

- För information om byggnaden, inklusive värdefulla karaktärsdrag, se separat inventering. För länk, klicka på området i kartan till höger.
- PBL 8 kap. 13 §: En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.
- Kommunen är positiv till skydd, restaurering och nyanvändning av värdefulla kulturhistoriska byggnader så länge det sker på ett respektfullt sätt.
- Vid detaljplaneläggning ska planbestämmelsen q övervägas.

Pågående/utvecklad/ändrad användning: -

Kartläggning/Grund för intresseprioritering:

Bebyggelseinventering i Vollsjö, 2021 (GOD BOSTAD Kulturmiljökonsult)

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +],
[Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =],
[Ekosystem och biologisk mångfald =],
[Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Särskilt värdefullt bebyggelseområde

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Värdefull kulturmiljö

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning

Avsikt (Ny/Befintlig): Ny/Befintlig

Riktlinjer:

- För information om bebyggelseområdet, inklusive värdefulla karaktärsdrag, se separat inventering. För länk, klicka på området i kartan till höger.
- PBL 8 kap. 13 §: Ett bebyggelseområde som är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.
- Kommunen är positiv till skydd, restaurering och nyanvändning av värdefulla kulturhistoriska byggnader så länge det sker på ett respektfullt sätt.
- Vid detaljplaneläggning inom området ska planbestämmelsen q övervägas.

Pågående/utvecklad/ändrad användning: - Kartläggning/Grund för intresseprioritering:

Bebyggelseinventering i Vollsjö, 2021 (GOD BOSTAD Kulturmiljökonsult)

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Värdefullt bebyggelseområde

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Värdefull kulturmiljö

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning

Avsikt (Ny/Befintlig): Ny/Befintlig

Riktlinjer:

- För information om bebyggelseområdet, inklusive värdefulla karaktärsdrag, se separat inventering. För länk, klicka på området i kartan till höger.
- PBL 8 kap. 17 §: Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden.
- Kommunen är positiv till skydd, restaurering och nyanvändning av värdefulla kulturhistoriska byggnader så länge det sker på ett respektfullt sätt.
- Vid detaljplaneläggning inom området ska planbestämmelsen k övervägas.

Pågående/utvecklad/ändrad användning: - Kartläggning/Grund för intresseprioritering:

Bebyggelseinventering i Vollsjö, 2021 (GOD BOSTAD Kulturmiljökonsult)

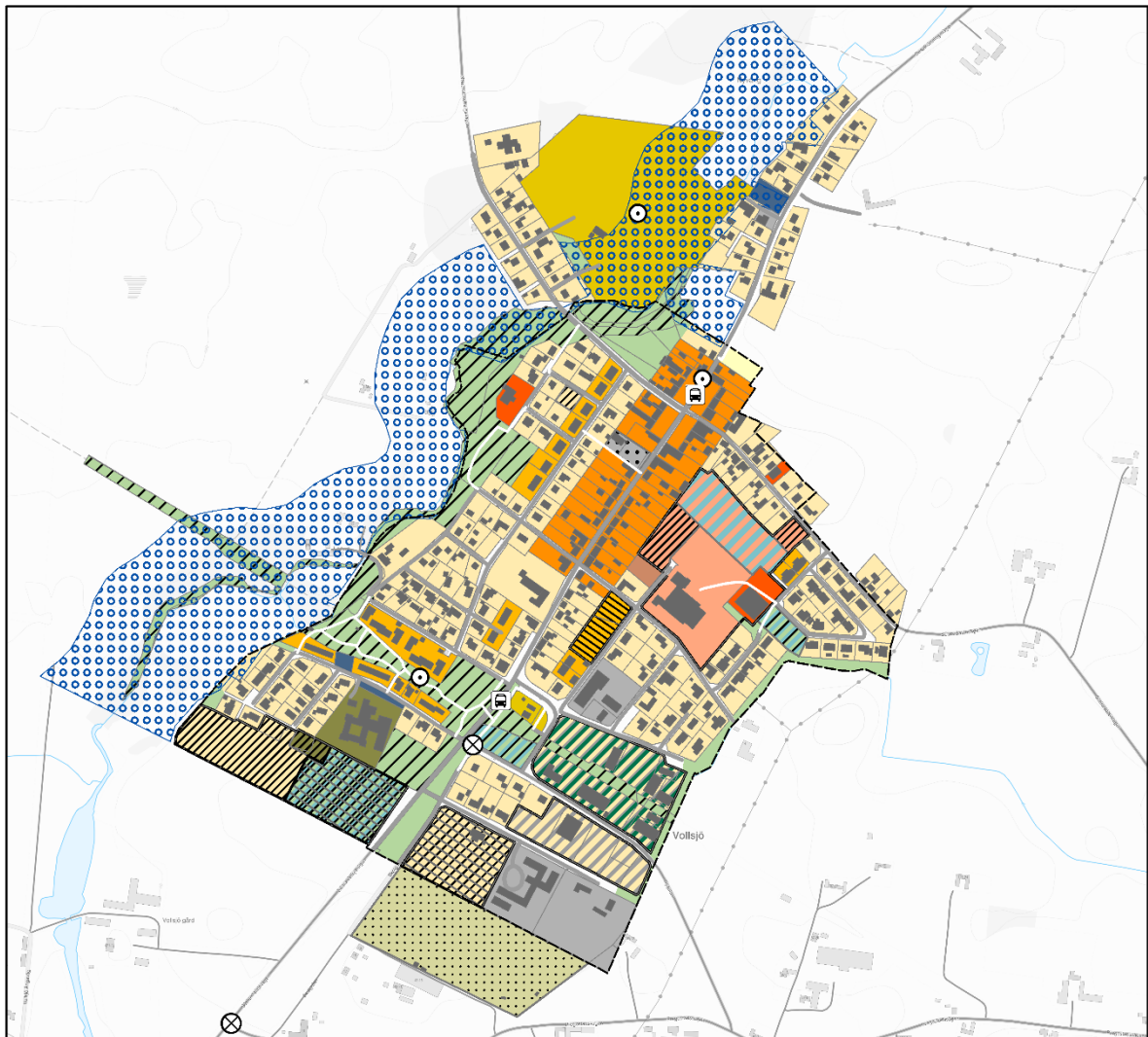
Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

ÄNDRAD/UTVECKLAD ANVÄNDNING 2022-2040

⊗ Strategisk gång-/cykelpassage att utveckla (säkra skolvägar)	■ Bostäder, enbostadshus
⊙ Viktig mötesplats	■ Bostäder, flerbostadshus
🚌 Busshållplats	■ Äldreboende
□ Befintlig DP ändras	■ Centrumfunktion
▨ Befintlig DP upphävs eller ändras	■ Skolaförskola
▨ Utbyggnadsområde för bostäder/enbostadshus 2022-2040	■ Samhällsviktigt ändamål
▨ Förtätning flerbostäder/radhus 2022-2030	■ Besöksanläggning
▨ Nybyggnation LSS-boende, eller dylikt, 2022-2040	■ Verksamhet/icke-störande småindustri
▨ Nybyggnation/utbyggnadsområde för skola/förskola, 2022-2030	■ Parkering
▨ Område för klimatanpassning/utökad grön skolgård/grön förskolegård (ej byggrätt). 2022-2030	■ Transformatorstation
▨ Utbyggnadsområde för bostäder med tillhörande verksamhet. 2022-2040	■ Grönnya i anslutning till mångfunktionell bebyggelse
▨ Utredningsområde: Bostäder/verksamheter/park. 2030-2040	■ Areella näringar
▨ Tomt för ridhus. 2022-2040	■ Strandskydd
▨ Tomt för befintlig/utökad ÄVS. 2022-2040	
▨ Utvecklad rekreationsyta i anslutning till mångfunktionell bebyggelse. 2022-2040	
▨ Område för klimatanpassning och rekreation. 2022-2040	

Riktlinjer per kartsymbol

⊗ **Strategisk gång-/cykelpassage att utveckla som en del av arbetet med att uppnå säkra skolvägar**

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Utvecklad

Riktlinjer:

- På markerade platser finns behovet av att utreda och anordna säkra passager för oskyddade trafikanter över/under respektive väg.
- Passagerna/korsningspunkterna är en del av viktiga "säkra skolvägar-stråk", där många barn och unga färdas till fots eller på cykel till och från skola. Dessa punkter bedöms vara av strategisk vikt för att öka andelen gång-cykeltrafik i kommunen, öka trafiksäkerheten för bland annat barn och unga samt att arbeta för ett minskat bilberoende. Sjöbo kommun äger inte ensam frågan utan samverkan med Trafikverket behövs.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Information om busshållplatser och gång- och cykelvägar.

Tidshorisont: 2022 – 2040

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan +], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Utbyggnadsområde för bostäder/enbostadshus

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Bostäder

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- Område främst för småhustomter. 1,5-planhus lämpligt. Varierande tomtstorlekar kommer att erbjudas.
- Hög exploatering ej lämpligt här med hänsyn till närheten till Vollsjö ån. Vid detaljplaneläggning ska hänsyn tas till områdets närhet till strandskyddet.
- Undvik stora schaktningar vid exploatering.
- Tomtstorlek enligt detaljplan ska följas. Inköp av två fastigheter innebär ej dubbel exploateringsgrad.
- Dagvattenomhändertagande inom egna fastigheten.
- Vid behov och för att säkra minimal påverkan på intilliggande vattendrag kan avrinning från skyfall avledas österut till det angränsande klimatanpassningsområdet/befintliga naturliga dagvattenuppsamlingen.
- Vid detaljplanering av och bygglovhantering i utbyggnadsområdet, ska hänsyn tas till eventuella risker för ras, skred eller erosion, samt det angränsande strandskyddet, i samband med närheten till Vollsjö å.

Tidshorisont: 2022 – 2040

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Befintligt detaljplanelagd mark för bostäder – enbostadshus. Marken ej exploaterad idag. Detaljplaneändring krävs, omstrukturering av tomterna och ändrad trafikmatning. Befintliga detaljplaneområdet

för bostäder halveras, p.g.a. upphävande av den östra delen av befintlig detaljplan, med hänsyn till lågpunkt/högt vattenstånd/anläggning av klimatanpassningsområde.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Det framtida utbyggnadsområdet har goda rekreativsmöjligheter med dess geografiska läge nära Vollsjö å, vilket bör ge goda konsekvenser för folkhälsan.
- Utbyggnadsområdet ligger lugnt och tryggt placerat, med stora lektyor i närheten, i form av rekreativstråket längsmed ån.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Gång- och cykelstråken till det nya området behöver förbättras för att öka utsikterna för säkra skolvägar.
- Gröningen med dess lekplats, samt busshållplatsen, är inom bra gång- och cykelavstånd för barn och unga.

Resurshushållning: =

Klimatpåverkan: =

Ekosystem och biologisk mångfald och **Klimatsäkring:**

- Björkdungen på kullen sparas så mycket som möjligt med funktionen trädridå/vindfångare/vattenreglerare/svalka och rekreation.
- Kommunalt VA är utbyggt i området så inga enskilda avlopp tillkommer som riskerar att ha negativ inverkan på miljö kvalitetsnormerna och den tjockskaliga målarmusslan i Vollsjö å.
- Andel hårdgjord yta i samband med exploatering minskar jämfört med befintlig planläggning, eftersom detaljplaneområdet halveras till storleken. Därmed minskar dagvattenavrinningen från området. Dagvatten ska tas omhand lokalt, vilket även det innebär mindre dagvatten från området jämfört med

befintlig planläggning. En minskad dagvattenavrinning innebär mindre belastning på avloppssystem och/eller mottagande vattenförekomster med avseende på vattenvolymer och föroreningar. Det innebär även att grundvattenbildningen lokalt blir större.

- Positiva konsekvenser i och med ny detaljplaneläggning av området, med möjlighet till reglering av de hårdgjorda ytorna, minskat antal tomter, samt säkring av det gränsande klimatanpassningsområdet.

Genomförande:

- Detaljplaneändring behövs. Marken är kommunägd vilket innebär en framtida kostnad för ny detaljplan för Sjöbo kommun.
- Vid utbyggnad av området behövs gator och gatubelysning, vilket innebär en kostnad för huvudmannen/Sjöbo kommun.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Förtätning flerbostäder/radhus

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Bostäder

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- Område lämpligt för förtätning med radhus alternativt små flerbostadshus. Max två våningar. Passande fasadmateriäl är tegel, puts eller trä. Ej platta tak.
- Undvik stora schaktningar vid exploatering. Vid bygglovsgivning ska byggnationen anpassas efter de rådande nivåskillnaderna och efter tomtens förutsättningar.

- Omhändertagande av dagvatten inom egna fastigheten.
- I det norra förtätningsområdet väster om skolan, ska möjligheten till samutnyttjande av den befintliga parkeringen utredas – skola dag/boende natt.

Tidshorisont: 2022 – 2030

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Marken är ej exploaterad, båda ytorna är vid den här översiktsplanens upprättande gräsytor. Det norra förtätningsområdet vid skolan är planlagt som park eller plantering, så detaljplaneändring krävs för att möjliggöra bostäder. Det södra förtätningsområdet berörs i dagsläget av två olika detaljplaner. Två tredjedelar av området är befintligt detaljplanlagd mark för bostäder, fristående eller kopplade, max 1 vån. Den översta delen av området är planlagd för bostadsändamål, max 2 vån., men har en stor andel prickmark som gör byggrätten snäv och svår att bebygga. För att kunna nyttja det södra förtätningsområdets fulla potential rekommenderas att en ny detaljplan upprättas.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Ökad trygghetskänsla om bebyggelsen i kvarteret fylls på, ger medborgarna ett större val av olika boendetyper, skapar en mer varierad demografi i området.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Förtätningsoverrådena ligger centralt placerade, med förskola och skola i omedelbar närhet, vilket gör att skolvägarna för barnen blir korta och säkra.
- Båda områdena har lek- och vistelseytor i närheten, i form av skolan, klimatanpassningsområdet (parkmark), och grönområdet *Gröningen* med dess lekplats.
- Busshållplats inom bra gång- och cykelavstånd.

Resurshushållning:

- Resurshushållning av mark i och med förtätning.

Klimatpåverkan:

- Negativ klimatpåverkan i och med ökad biltrafik i området. Å andra sidan god närhet till busshållplats. Förtätningsoverrådenas placering med närheten till skola är positiv i och med att bil inte behövs vid hämtning och lämning.

Ekosystem och biologisk mångfald och Klimatsäkring:

- Andel hårdgjord yta i samband med exploatering ökar jämfört med befintlig planläggning, eftersom det norra utbyggnadsområdet ändras från grönområde till bostadsområde. Dagvatten ska tas omhand lokalt, vilket innebär mindre dagvattenbelastning från det södra bostadsområdet jämfört med befintlig planläggning.
- Den naturliga lutningen på tomterna, och hur de ligger i landskapet, ska respekteras vid utformningen av de nya byggnaderna. På detta sätt minskas miljökonsekvenser såsom stora schaktningar och stora synliga ingrepp i närlandskapet.

Genomförande:

- Detaljplaneändringar behövs. Det norra förtätningsoverrådet är kommunägd mark vilket innebär en framtida kostnad för ny detaljplan för Sjöbo kommun.
- Vid utbyggnad av området behövs inga bilgator, utan den befintliga infrastrukturen kan användas, vilket endast innebär små kostnader för huvudmannen/Sjöbo kommun.
- Det södra området är redan idag planlagt för bostäder, men byggrätten är fragmenterad. Marken är privatägd.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Nybyggnation LSS-boende, eller dylikt

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Bostäder

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- Område lämpligt för förtätning med ett gruppboende - ett så kallat LSS-boende.
- Undvik stora schaktningar vid exploatering. Vid bygglovsgivning ska byggnationen anpassas efter de rådande nivåskillnaderna, och anpassas efter tomtens förutsättningar.
- Byggnadens karaktär ska knyta an till den befintliga byggnationen i närområdet.
- Omhändertagande av dagvatten inom egna fastigheten.
- Utbyggnadsområdet är placerat i anslutning till det befintliga äldreboendet. Möjlighet till samutnyttjande av den befintliga restaurangen kan därmed utredas.

Tidshorisont: 2022 – 2040

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Marken är ej exploaterad, är idag en del gräsyta och en del beklädd med unga björkar. Befintligt detaljplanlagd mark för bostäder, men detaljplaneändring rekommenderas för att tillskapa en bättre byggrätt.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Utbyggnadsområdet ligger nära äldreboendet och befintliga bostäder, vilket ger en trygghetskänsla för de boende i gruppboendet. Närheten till rekreation vid Vollsjö å gynnar folkhälsan.
- Ökat antal jobbtilfällen inom Vollsjö tätort.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Ökade möjligheter för de boende att bo kvar i närheten av föräldrar och anhöriga. Å andra sidan är avståndet till service och utbud av fritidsaktiviteter långt, i jämförelse med en lokalisering i Sjöbo tätort. Möjligheterna att ta sig dit är också sämre.
- Byggnation av LSS-boende kan medföra att en del av den befintliga unga björkskogen, som i dagsläget ger en naturligt skuggad plats för lek, försvinner. Å andra sidan har miljön vid ån högre rekreations- och lekvärden än björkdungen, så den sammanlagda konsekvensen för barn och unga bedöms inte bli påtagligt negativ.

Resurshushållning:

- Resurshushållning i och med möjlighet till delade faciliteter med befintligt äldreboende.

Klimatpåverkan:

- Negativ klimatpåverkan i och med ökad biltrafik i området. Å andra sidan god närhet till busshållplats.

Ekosystem och biologisk mångfald och

Klimatsäkring:

- Andel hårdgjord yta förändras inte jämfört med befintlig planläggning, men dagvatten tas om hand lokalt, vilket innebär en minskad dagvattenbelastning och en större grundvattenbildning.
- Den naturliga lutningen på tomten, hur den ligger på en höjd i landskapet, samt de befintliga träden, ska respekteras vid utformningen av den nya byggnaden. På detta sätt minskas miljökonsekvenser såsom stora schaktningar, nedhuggning av träd och stora synliga ingrepp i landskapet.

Genomförande:

- Detaljplaneändring rekommenderas för att genomföra en byggnation av LSS. Marken är kommunägd, vilket innebär en framtida

kostnad för ny detaljplan för Sjöbo kommun. Arbetet kan dock med fördel samköras med detaljplanearbete för intilliggande småhusområde.

- Vid utbyggnad av tomten behövs inga bilgator, utan den befintliga infrastrukturen kan användas, vilket endast innebär små kostnader för huvudmannen/Sjöbo kommun. Gång- och cykelkommunikationen i närområdet behöver dock ses över.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Nybyggnation/utbyggnadsområde för skola/förskola

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Skola

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- Område lämpligt för utbyggnad av befintlig skola samt ny förskoletomt. Ny förskola föreslås på kommunal mark norr om sporthallen och befintlig skola. Utbyggnad av befintlig skola föreslås ske främst på redan hårdgjord mark, om möjligt på asfalterad yta inom befintlig skoltomt. Vid behov kan området väster om befintlig skoltomt användas, främst den redan hårdgjorda ytan. Befintlig parkeringsyta kan eventuellt flyttas och samordnas på yta för transformatorstation söder om befintlig parkering.
- Vid byggnation i den norra delen av det föreslagna utbyggnadsområdet för skolan, så ska stora schaktningar undvikas. Vid bygglovsgivning ska byggnationen anpassas efter de rådande nivåskillnaderna,

och anpassas efter tomtens förutsättningar.

- Omhändertagande av dagvatten inom egna fastigheten, alternativt i det angränsande området för klimatsäkring/grön skolgård/grön förskolegård. Detta område ligger strategiskt placerat i en sänka/sluttning mellan den nya förskolan i norr, och den befintliga skolan i söder, och kan med fördel delas in och nyttjas som utökad friyta och grön utemiljö för såväl förskolebarn som skolelever.

Tidshorisont: 2022 – 2030

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Marken är ej bebyggd. Består idag till större delen av gräsyta, och viss del befintlig markparkering. Detaljplaneändring krävs för att tillskapa bra byggrätter ämnade för skol-/förskole-ändamål.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Den gröna skolgården och utökade friytan för befintliga och framtida skolelever och förskolebarn ger positiva konsekvenser för barnens hälsa och välbefinnande.
- Ökat antal jobbtillfällen inom Vollsjö tätort.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Ökade möjligheter för barn och unga att tillbringa hela sin förskole- och skoltid, upp till högstadiet, på samma plats, vilket kan bidra till ökad stabilitet och trygghet.
- Positiva konsekvenser för barn till följd av rymligare friyta och grönare skolgård/förskolegård.

Resurshushållning:

- Resurshushållning i och med möjlighet till delade faciliteter med befintlig skola.

Klimatpåverkan:

- Negativ klimatpåverkan i och med ökade trafikmängder i området. Å andra sidan god närhet till busshållplats. Områdets centrala placering bör också ge

god tillgänglighet för cykel- och gångtrafikanter.

Ekosystem och biologisk mångfald och **Klimatsäkring:**

- Andel hårdgjord yta i samband med viss exploatering ökar jämfört med befintlig planläggning, eftersom det norra utbyggnadsområdet ändras från grönområde till bostadsområde. Dagvatten ska tas omhand lokalt, vilket innebär mindre dagvattenbelastning från det södra bostadsområdet jämfört med befintlig planläggning.
- Positiva konsekvenser i och med att större delen av skolans utemiljö nu blir grön, vegetationsklädd och infiltrerbar, i motsats till dagens skolgård. De tillkommande hårdgjorda ytorna som byggnation medför i form av takytor och uppfarter medför negativa konsekvenser för klimatsäkringen. Det är oerhört viktigt att den nya delen av skolgården och den nya förskolegården förblir icke-hårdgjord mark.

Genomförande:

- Detaljplaneändring krävs för att genomföra utbyggnaden av befintlig skola samt den nya förskolan. Befintlig skola ligger på mark som ägs av Sjöbohem. Del av det föreslagna utbyggnadsområdet för skolan (parkeringen) ägs av Sjöbohem. Resten är kommunägd mark.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Område för klimatsäkring/utökad grön skolgård/grön förskolegård (ej byggrätt)

Intresstyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Klimatsäkring och Skola

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- Grönområde lämpligt för utökande av friytan för barnen i den befintliga skolan, samt för framtida förskolebarn norr om området. Marken är ej lämplig för exploatering eller hårdgörande av ytor, på grund av naturlig lågpunkt, så vattenansamling i den lägsta delen av sänkan kan ske vid mycket nederbörd. Att säkra detta område och dess infiltrationskapacitet, fungerar i praktiken även som en back-up för omkringliggande fastigheters omhändertagande av dagvatten. Att samnyttja ytan till att även fungera som en grön och sval skolgård och förskolegård till barnen hade varit mycket värdefullt. När den intilliggande skolan byggs ut så kommer kravet på ökad friyta och goda utemiljöer för barnen att bli ännu viktigare. Området har en naturlig sänka centralt i området, som löper i öst-västlig riktning. Denna sänka kan med fördel planteras med träd, som har en stor uppsugande förmåga, och/eller tåliga växter, passande till just den platsens förutsättningar. Grönska har även en förskönande effekt i närmiljön och trädplantering skulle bidra med naturlig skugga till framförallt barnen.

Tidshorisont: 2022 – 2030

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Marken är kommunägd och befintligt planlagd för allmänplatsmark – park. Marken består av en gräsbevuxen yta.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Klimatsäkringsanalys gjord efter manuell kartering utifrån förutsättningarna på den specifika platsen vid översiktliga inventeringar av orten, samt med hjälp av kartläggning utförd av SWECO (100-årsregn, stationärt), kartlager "Lågpunkter" från Länsstyrelsen Skåne, LstM lågpunktskartering "Ytavrinning", samt dikningsföretag från Länsstyrelsen och Lantmäteriet.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande: =
Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre): =

Resurshushållning:

- Resurshushållning i och med samnyttjande med klimatanpassningsområde.

Klimatpåverkan: =

Ekosystem och biologisk mångfald och

Klimatsäkring:

- Områdena fungerar delvis som naturliga dagvattendammar, vilket betyder att de vid tillfällen av mycket nederbörd fungerar som reservtytor för omkringliggande fastigheters omhändertagande av dagvatten. Jämfört med befintlig planläggning förbättras möjligheterna till dagvattenfördröjning vid tillfällen med mycket nederbörd. Andel hårdgjord yta minskar jämfört med befintlig planläggning i och med förändringen från bostadsområde till område för klimatanpassning.
- En eventuell plantering av dessa områden skulle få positiva miljökonsekvenser för artrikedomen och växt- och djurlivet i området.
- Positiva konsekvenser av att klimatsäkra de naturliga lågpunkterna i byn, då framtida problem vid exploatering på olämplig sank mark undviks.

Genomförande: -

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Utbyggnadsområde för bostäder med tillhörande verksamhet

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Bostäder

Annat betydande intresse: Verksamhet

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- Område lämpligt för förtätning med enbostadshus, max 2 vån., i den norra delen, samt tillhörande verksamhet i den södra delen.
- Området fastighetsindelas med fördel med större avlånga tomter, där bostaden ligger i norr och har tillfart från Nygatan, medan verksamhetsdelen trafikmatas från den mer småindustri-artade Södergatan. Området har en höjdskillnad som gör denna uppdelning av bebyggelsen lämplig. På detta sätt blandas inte persontrafiken till bostäderna med den lite tyngre trafiken till verksamheterna.
- Omhändertagande av dagvatten inom egna fastigheten.

Tidshorisont: 2022 – 2040

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Delar av marken är hårdgjord och exploaterad, delar är gräsbevuxna. Marken är befintligt planlagd för industriändamål. Detaljplaneändring krävs för att möjliggöra även boende, och för att reglera de båda markanvändningarna inom området på ett bra sätt, med minimerad störningsrisk.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Ökad valfrihet för byinvånare eller andra som vill ha bostad och icke störande verksamhet på samma tomt.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Utbyggnadsområdet ligger relativt nära förskola och skola vilket ökar förutsättningarna för säkra skolvägar.
- Blandningen av verksamhet och boende på samma tomt kan innebära risker för barn och unga som bor här. En väl genomtänkt detaljplan med god utformning av bebyggelsen blir därför av yttersta vikt, och uppdelningen av de olika trafikslagen med

tomternas föreslagna orientering, bedöms minska riskerna för negativa konsekvenser för barn och unga i området.

Resurshushållning:

- Resurshushållning av mark i och med förtätning.

Klimatpåverkan:

- Minskat trafikarbete när det blir möjligt att bo och arbeta/ha sin verksamhet på samma adress.

Ekosystem och biologisk mångfald och

Klimatsäkring:

- Sannolikt minskad föroreningsbelastning från området i samband med exploatering jämfört med befintlig planläggning. Lokalt omhändertagande av dagvatten innebär också en minskad belastning från dagvatten. Att leva och arbeta på samma ställe minskar trafikarbetet för boende i området.
- Viss ökad andel hårdgjord yta i samband med exploatering av den södra verksamhetsdelen av området.

Genomförande:

- Detaljplaneändring behövs för att möjliggöra även boende på platsen, då det idag är planlagt för J – industriändamål. Ungefär två tredjedelar av området är kommunägd mark. Kan därför innebära en framtida kostnad för ny detaljplan för Sjöbo kommun.
- Vid utbyggnad av området behövs inga nya gator, utan infrastrukturen finns redan på plats.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Utredningsområde för bostäder/verksamhet/park

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Annan användning

Annat betydande intresse: Rekreationsstråk och del av *Kulturhistoriskt värdefullt stråk*

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):
Ändrad

Riktlinjer:

- Utredningsområde. Ytterligare och mer ingående utredning behöver göras för att avgöra markens beskaffenhet och den bäst lämpade markanvändningen för området.
- Markprover ska tas i samband med detaljplan. Sanering kan behövas. Andelen hårdgjord mark bör reduceras och hållas till ett minimum inom området.
- Omhändertagande av dagvatten inom egna fastigheten.
- Utförlig utredning gällande skyfall och klimatsäkringsåtgärder bör göras.
- Den befintliga kulverterade bäcken bör övervägas att tas upp i dagen genom området.
- Rakt igenom utredningsområdet går den gamla spårdragningen av järnvägen, som i översiktsplanen föreslås förstärkas som ett rekreations- och gångstråk genom hela Vollsjö. Den gamla banvallen är inkluderad i det regionala kulturmiljöprogrammet (Länsstyrelsen Skåne), och inkluderas även av kulturhistoriskt värdefullt stråk.
- Inom området finns kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, nämnd i den gjorda kulturhistoriska inventeringen över orten, (se *Vollsjö: Kulturmiljö*). Vid en eventuell detaljplaneläggning av utredningsområdet ska hänsyn tas till den befintliga bebyggelsen på platsen och återbruk av byggnader samt varsamhet vid renovering eller ombyggnation gälla.

Tidshorisont: 2030 – 2040

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Marken är exploaterad och till större delen hårdgjord. Utbyggnadsområdet är befintligt detaljplanelagt för "Industri som ej är störande för omgivningen" och "Småindustri och hantverk som ej är störande för

omgivningen". Detaljplaneändring behövs för att eventuellt möjliggöra annan markanvändning, inklusive säkra den gamla banvallen som allmän platsmark (rekreations- och gångstråk).

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Positiva konsekvenser för folkhälsan i form av ökade rekreativmöjligheter, om gamla banvallen-stråket genom utbyggnadsområdet förstärks.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Kultur, lek- och vistelsesytor finns i närheten i form av Piratenmuséet och vidare västerut grönområdet *Gröningen*. En förlängning och förstärkning av detta kultur- och grönstråk genom området, hade medfört positiva konsekvenser för barn och unga. Ett tillgängliggörande av den gamla banvallen genom området, är en sådan åtgärd. (För att komma vidare till *Gröningen* måste dock en stor väg passeras. Denna övergång ses med fördel över i samband med framtida lokala satsningar/punktinsatser.)
- Busshållplats är inom bra gång- och cykelavstånd.

Resurshushållning:

- Resurshushållning av mark i och med eventuell förtätning.
- Återbruk av befintliga byggnader av kulturhistoriskt värde ger positiva konsekvenser ur ett resurshushållningsperspektiv.

Klimatpåverkan:

- Klimatpåverkan är svår att avgöra i och med att området är ett utredningsområde. Eventuellt ökade trafikmängder i området i och med förtätning.

Ekosystem och biologisk mångfald och

Klimatsäkring:

- Minskad andel hårdgjord yta och lokalt omhändertagande av dagvatten, liksom

möjlig sanering av förorenad mark.

Förändringarna förbättrar förutsättningarna för minskad förorenings-spridning och belastning på vattenförekomster jämfört med befintlig planläggning.

- En eventuell uppbrytning av kulverten hade fått positiva miljökonsekvenser för bäcken och dess närmiljö såsom vattenflora och -fauna. Biologisk mångfald gynnas i området.

Genomförande:

- Detaljplaneändring behövs för att genomföra en eventuell förändring av markanvändning.
- Inga nya bilgator behövs, oavsett framtida markanvändning, utan den befintliga infrastrukturen kan användas, vilket endast innebär små kostnader för huvudmannen för gata, dvs. Sjöbo kommun.
- Förstärkningen av rekreations-/gångstråket längsmed gamla banvallen, och att säkra denna som allmän platsmark, blir en kostnad för Sjöbo kommun.
- Marken är privatägd.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Tomt för ridhus

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Verksamhet

Annat betydande intresse: Verksamhet

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- Område lämpligt för etablering av ridhus. Skyddsavstånd mellan hästverksamhet och närmaste boende-/verksamhetsområde ska beaktas. Omhändertagande av dagvatten inom egna fastigheten.

Tidshorisont: 2022 – 2040

Pågående/utvecklad/ändrad användning:

Marken är inte detaljplanelagd i dagsläget, men gränsar i norr till detaljplanelagt område för verksamheter. Området används redan idag för ridverksamhet och lämpar sig väl för denna markanvändning. Läget och tillgängligheten till platsen är god. Marken är kommunägd men arrenderas ut till lokal ridförening.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Byggnationen av ett ridhus vore ett efterlängtat tillskott i hästkommunen Sjöbo. Efterfrågan på en passande tomt har funnits ett tag. En nyetablering kan också komma att fungera stärkande på Vollsjöns identitet som by.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Många barn och unga i Sjöbo kommun har hästar och ridsport som sitt främsta intresse. Ett ridhus skulle ge positiva sociala konsekvenser för speciellt barn och unga, inte bara i Vollsjö utan i stora delar av kommunen. Även de positiva folkhälsoeffekterna av en sådan satsning och byggnation, skulle beröra många.

Resurshushållning:

- Resurshushållning i och med möjligheter till samnyttjande av faciliteter med befintlig rid-verksamhet.

Klimatpåverkan:

- Negativ klimatpåverkan i och med ökade trafikmängder i området.

Ekosystem och biologisk mångfald och

Klimatsäkring:

- Ökad andel hårdgjord yta i samband med exploatering av själva ridhuset men dagvatten ska omhändertas inom den egna fastigheten, vilket inte leder till någon ökad dagvattenbelastning.

Genomförande:

- Detaljplaneläggning kan behövas för att möjliggöra ridhus på platsen. Marken är kommunägd vilket innebär en eventuell framtida kostnad för ny detaljplan för Sjöbo kommun.

Vid utbyggnad av området behövs inga nya gator, utan verksamheten trafikmatas från befintlig gatustruktur.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Återvinningsstation - ÅVS

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Annan användning

Annat betydande intresse: Kulturhistoriskt värdefullt stråk

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående och ändrad

Riktlinjer:

- Befintlig återvinningsstation som vid behov kan utökas till att omfatta hela den kommunala fastigheten Häggen 14. I det fall ytterligare framtida behov av utökning och utveckling skulle bli aktuellt, kan markbehovet eventuellt täckas av den intilliggande privatägda fastigheten Häggen 13.

- Vid utveckling av återvinningsstationen ska befintliga träd och vegetationsremsor sparas ut i största möjliga mån.
- Stor hänsyn behöver tas till omkringliggande bostadsbebyggelse. Placering av vegetationsbeklädda trädplanterade remsor närmast bostadsfastighet kan bli aktuellt där lämpligt.

Tidshorisont: 2022 – 2040

Pågående användning: Området används idag till återvinningsstation (ÅVS) med tillhörande parkering och viss del grönyta. Fastigheten Häggen 14 är kommunägd. Befintligt detaljplanelagd mark huvudsakligen för A = affärsändamål (i detaljplan nr 217 från 1948,) samt gårdsyta och ett brett stråk av "område som inte får bebyggas" längs de södra delarna av de båda fastigheterna. Den västra fastigheten, Häggen 13 (privatägd mark), består till större delen av asfalterad yta samt en befintlig äldre verksamhetslokal/garage/verkstad, vilken inte tycks inhysa någon verksamhet i nuläget.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Att ha kvar den befintliga platsen för nuvarande återvinningsstation och välja att utveckla den på samma plats, innebär positiva konsekvenser för ortens människor i form av hög orienterbarhet samt viss ökad trygghet.
- Eventuell ökad omgivningspåverkan från tunga fordon och persontrafik, Å andra sidan mer effektiva transportsträckor, både för invånare och tömningsfordon, i och med att befintlig återvinningsstation redan finns på platsen.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Att behålla den nuvarande platsen för ortens ÅVS medför positiva konsekvenser för barn, i det att de redan vet var den ligger idag och att de hittar hit hemifrån.

Medför även ökad trygghet i att det finns en separat gång/cykelstig som leder hit västerifrån. Det gör att den västra delen av Vollsjö kan ta sig hit säkert gående eller på cykel, så även i framtiden.

Resurshushållning:

- Resurshushållning i form av mer effektiva transportsträckor och minskat behov av ny infrastruktur i och med att befintlig återvinningsstation redan finns på platsen.

Klimatpåverkan:

- Negativ klimatpåverkan i och med ökade trafikmängder i området. Å andra sidan mer effektiva transportsträckor, både för persontrafik och tunga fordon, i och med att befintlig återvinningsstation redan finns på platsen.

Ekosystem och biologisk mångfald och

Klimatsäkring:

- Ingen förändring jämfört med befintlig planläggning.

Genomförande: -

- Strategiskt markinköp av Häggen 13 kan komma att bli aktuellt. Detta innebär en kostnad för kommunen. Vid eventuell framtida utökning av det befintliga området för återvinningsstation så uppstår en kostnad för anläggande för kommunen, däribland plantering av vegetationsremsa med trädrad.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Utvecklad rekreatiönsyta i anslutning till mångfunktionell bebyggelse

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Annan användning

Annat betydande intresse: Viss del innefattas av Kulturhistoriskt värdefullt stråk

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):
Utvecklad

Riktlinjer:

- Område viktigt som rekreationsyta i anslutning till omkringliggande bebyggelse såväl som för byn i stort. Del av ett sammanhängande viktigt grönstråk, både för människor och till viss del flora och fauna. Miljön längs med ån önskas göras mer tillgänglig för de boende i byn, att kunna användas som ett rekreationsstråk i ökad utsträckning. Banvallen avses även den stärkas som grönstråk, och till viss del gångstråk, genom byn.
- Den mest södra delen av rekreationsytan, *Gröningen* med dess lekplats, och i förlängningen den grönyta som ligger i anslutning till äldreboendet, kan med fördel förstärkas med små punktinsatser. *Gröningen* och dess förbindelse med gångstråket i västlig riktning, är en viktig mötesplats i byn.

Tidshorisont: 2022 – 2040

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Marken är befintligt planlagd för allmän platsmark – park eller natur, till större delen. Den mest östra delen av gamla banvallen är i dagsläget planlagd som industri.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Positiva sociala konsekvenser uppkommer vid naturliga möten i rekreationsstråken. Det ger även en positiv effekt på folkhälsan.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Barn och unga behöver gott om ytor för lek och utevistelse, vilket ger positiva konsekvenser för både de fysiska såväl som de psykiska hälsotalen. Att stärka den gamla banvallen som ett rekreations- och gångstråk, uppmuntrar till fysisk aktivitet och fungerar som säkra trafikseparerade kommunikationsstråk för barn och unga.

Resurshushållning: =

Klimatpåverkan: =

Ekosystem och biologisk mångfald och

Klimatsäkring:

- Förändringen från industritomt till rekreationsyta förbättrar förutsättningarna för minskad föroreningsspridning och belastning på vattenförekomster jämfört med befintlig planläggning.
- Positiva konsekvenser av att säkra och utveckla rekreationsstråken i byn, och att bevara de gröna inslagen i miljön medför positiva konsekvenser för flora och fauna i området.

Genomförande:

- I det fall kommunen skulle utveckla delar av rekreationsstråken i området, t.ex. göra stråket längs ån mer tillgängligt, eller göra punktinsatser i rekreationsområdet *Gröningen*, uppkommer en engångskostnad för investeringen, och eventuellt en ökad skötselkostnad över tid. Marken är dock redan idag till större delen kommunägd, så skötseln av ytorna ligger redan på huvudmannen/kommunen.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Område för klimatanpassning

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Klimatanpassning

Annat betydande intresse: Rekreation

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):
Utvecklad/Ändrad

Riktlinjer:

- Område olämpligt för exploatering på grund av naturlig lågpunkt, så vattenansamling sker vid mycket nederbörd. Att säkra dessa områden fungerar i praktiken även som en back-up för omkringliggande fastigheters omhändertagande av dagvatten, då vissa

av klimatsäkringsområdena fungerar som naturliga dagvattendammar.

Trädplantering skulle kunna bidra med naturlig skugga vid rekreation.

- Det norra området har en naturlig sänka centralt i området, som löper i öst-västlig riktning. Denna sänka kan med fördel planteras med träd, som har en stor uppsugande förmåga, och/eller tåliga växter, passande till just den platsens förutsättningar. Detsamma gäller i kanterna av vattenansamlingen i det södra området. Grönska har även en förskönande effekt i närmiljön. Det norra området, förutom just sänkan i mitten, kan även användas för rekreation, då det är en av få öppna gröna ytor tillgängliga i centrala Vollsjö.

Tidshorisont: 2022 – 2040

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Marken är befintligt planlagd för allmänplatsmark – park (det norra klimatanpassningsområdet) och bostäder – enbostadshus (det södra området).

Upphävande av del av befintlig detaljplan behövs på det södra området.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Analys gjord efter manuell kartering utifrån förutsättningarna på den specifika platsen vid översiktliga inventeringar av orten, samt med hjälp av kartläggning utförd av SWECO (100-årsregn, stationärt), kartlager "Lågpunkter" från Länsstyrelsen Skåne, LstM lågpunktskartering "Ytavrinning", samt dikningsföretag från Länsstyrelsen och Lantmäteriet.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- En eventuell plantering av dessa områden skulle försköna närmiljön, och bidra till uppkomsten av naturliga rekreativstråk i anslutning till klimatanpassningsområdena.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Vissa av dessa klimatanpassningsområden kan bli intressanta miljöer för barn och unga att vistas i och leka/umgås vid. Eventuella trädplanteringar i anslutning till områdena skulle förse byns invånare med välbehövlig skugga i generationer framåt, något som är särskilt viktigt för de yngsta och de äldsta invånarna i samhället.

Resurshushållning: =

Klimatpåverkan: =

Ekosystem och biologisk mångfald och

Klimatsäkring:

- Jämfört med befintlig planläggning förbättras möjligheterna till dagvattenfördröjning vid tillfällena med mycket nederbörd. Andel hårdgjord yta minskar jämfört med befintlig planläggning i och med förändringen från bostadsområde till område för klimatanpassning.
- En eventuell plantering av dessa områden skulle få positiva miljökonsekvenser för artrikedomen och växt- och djurlivet i området.
- Positiva konsekvenser av att klimatsäkra de naturliga lågpunkterna i byn, då framtida problem vid exploatering på olämplig sank mark undviks.

Genomförande:

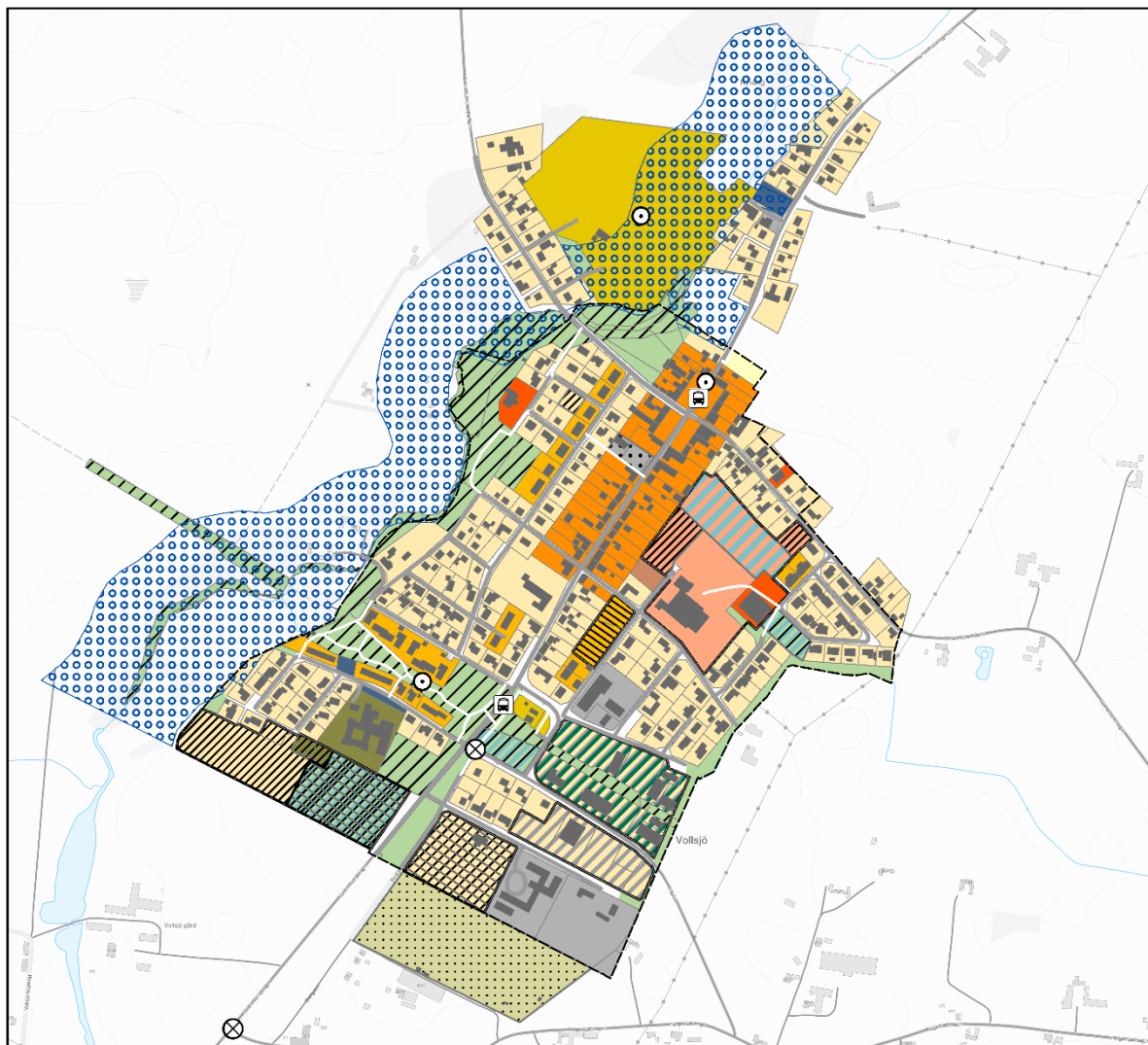
- Halva detaljplanen som möjliggör bostäder på det södra klimatanpassningsområdet behöver upphävas, vilket medför en kostnad för Sjöbo kommun då det är kommunägd mark. Planprocessen kan dock samköras med planändringen för det intilliggande utbyggnadsområdet för småhustomter, även det kommunägd mark.
- Det norra klimatsäkringsområdet ligger på parkmark, vilket är passande. Om kommunen väljer att plantera delar av dessa klimatanpassningsområden så uppstår en kostnad för växter och själva

utförandet. Det skulle även medföra en
kontinuerlig måttlig skötselkostnad.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

PÅGÅENDE ANVÄNDNING 2022-2040

⊗	Strategisk gång-/cykelpassage att utveckla (säkra skolvägar)	■	Bostäder, enbostadshus
⊙	Viktig mötesplats	■	Bostäder, flerbostadshus
🚌	Busshållplats	■	Äldreboende
□	Befintlig DP ändras	■	Centrumfunktion
▨	Befintlig DP upphävs eller ändras	■	Skola/förskola
▨	Utbyggnadsområde för bostäder/enbostadshus 2022-2040	■	Samhällsviktigt ändamål
▨	Förtätning flerbostäder/radhus 2022-2030	■	Besöksanläggning
▨	Nybyggnation LSS-boende, eller dylikt, 2022-2040	■	Verksamhet/icke-störande småindustri
▨	Nybyggnation/utbyggnadsområde för skola/förskola, 2022-2030	■	Parkering
▨	Område för klimatanpassning/utökad grön skolgård/grön förskolegård (ej byggrätt), 2022-2030	■	Transformatorstation
▨	Utbyggnadsområde för bostäder med tillhörande verksamhet, 2022-2040	■	Grönyta i anslutning till mångfunktionell bebyggelse
▨	Utredningsområde: Bostäder/verksamheter/park, 2030-2040	■	Areella näringar
▨	Tomt för ridhus, 2022-2040	■	Strandskydd
▨	Tomt för befintlig/utökad AVS, 2022-2040		
▨	Utvecklad rekreationsyta i anslutning till mångfunktionell bebyggelse, 2022-2040		
▨	Område för klimatanpassning och rekreation, 2022-2040		

Riktlinjer per kartsymbol

Bostäder - enbostadshus

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Bostäder

Annat betydande intresse: Enligt kartan berörda områden inom kulturhistoriskt värdefullt stråk

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Vid renovering och ombyggnation ska hänsyn tas till utformningen av den befintliga omkringliggande bebyggelsen. Sadeltak eller mansardtak är att föredra.

Pågående användning: Befintligt detaljplanelagd mark för enbostadshus

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Bostäder - flerbostadshus

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Bostäder

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Vid renovering och ombyggnation ska hänsyn tas till utformningen av den befintliga omkringliggande bebyggelsen. Sadeltak eller mansardtak är att föredra.

Pågående användning: Befintligt detaljplanelagd mark för bostäder

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Äldreboende

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Bostäder

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Annat betydande intresse: -

Riktlinjer:

- Vid renovering och ombyggnation ska hänsyn tas till utformningen av den befintliga omkringliggande bebyggelsen. Sadeltak är att föredra. Tegel-, trä-, eller putsfasad rekommenderas.

Pågående användning: Befintligt detaljplanelagd mark för äldreboende (s.k. *Område för allmänt ändamål*)

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Centrumfunktion

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Centrum

Annat betydande intresse: Kulturhistoriskt värdefulla stråk, Mötesplats

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Vid nyttjande av byggnad för bokal-ändamål, föredras bostad på övre plan eller bakre del av byggnaden, och lokalen i bottenvåning med öppen frontsida mot gata. Vid renovering och ombyggnation ska hänsyn tas till utformningen av den befintliga omkringliggande bebyggelsen. Sadeltak eller mansardtak är att föredra. Tegel-, trä-, eller putsfasad rekommenderas.
- Torget är en viktig mötesplats i byn och hänsyn ska tas till detta vid framtida planering. Eventuella punktinsatser i Vollsjö förläggs, i ett första skede, med fördel till torget.

Pågående användning: Området används

idag till centrumändamål och bostäder.

Befintligt detaljplanelagd mark huvudsakligen för affärsändamål (fr 1948). Detta motsvaras av planbestämmelserna BH efter 1949, vilket innebär Bostäder/Handel, med möjlighet till samlingslokal eller hantverkslokal. Dagens motsvarighet till denna markanvändning är Centrum/Bostäder, d.v.s. en bred markanvändning såsom bostäder, bokaler, handel, samlingslokaler, hantverk, mindre verksamheter m.m.

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Skola och förskola

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Skola

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Vid renovering och ombyggnation ska hänsyn tas till utformningen av den befintliga omkringliggande bebyggelsen. Sadeltak är att föredra. Tegel-, trä-, eller putsfasad rekommenderas.

Pågående användning: Befintligt

detaljplanelagd mark för allmänt ändamål (motsvaras idag bl. a. markanvändningen skola och förskola)

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Samhällsviktigt ändamål

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Annat samhällsviktigt ändamål

Annat betydande intresse: Ibland även av kulturhistoriskt värdefull betydelse

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Den gamla brandstationen är en kulturhistoriskt värdefull byggnad och omfattas av dokumentet "Bevarandevärda kulturmiljöer inom Sjöbo kommun" från 1993. Varsam renovering med hänsyn tagen till tidstypisk utformning rekommenderas.

Pågående användning: Den gamla

brandstationen samt samlings-/evenemanglokalen Ågården är befintligt detaljplanelagd för allmänt ändamål.

Sporthallen vid skolan är planlagt för idrott.

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Besöksanläggning

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Besöksanläggning

Annat betydande intresse: Mötesplats

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Beakta att idrottsplatsen är en viktig samlingsplats/mötesplats i byn, med en mångfunktionell karaktär. Denna flexibilitet i användningen, inklusive den stora öppna ytan, måste respekteras i den framtida hanteringen av området.

Pågående användning: Idrottsplatsen är inte detaljplanelagd, men ligger på kommunägd mark

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Verksamhet/icke störande småindustri

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Verksamhet

Annat betydande intresse: Kontor, Handel

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Dagvattenhanteringen inom området bör ses över.

Pågående användning: Befintligt detaljplanelagd mark för industriändamål

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande =], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan +], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring +]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Parkering

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Parkering

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Välanvänd parkeringsyta i norr för besökare till naturområde eller idrottsplats. Viktig personal- och besöksparkering för skolan. Personal- och besöksparkering i anslutning till äldreboendet i söder. Hänsyn ska tas till dessa befintliga parkeringsytor så att erforderlig yta inte inskränks vid framtida planering i området.
- Platserna bör kompletteras med fler och väderskyddade cykelparkeringar.

Pågående användning: Befintligt hårdgjorda ytor, förutom den norra parkeringen som är grus. Befintligt detaljplanelagd mark för bostäder (vid skolan), och som gatumark och parkmark vid äldreboendet. Parkeringen i norr är kommunägd mark och ligger utanför detaljplanelagt område.

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande =], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

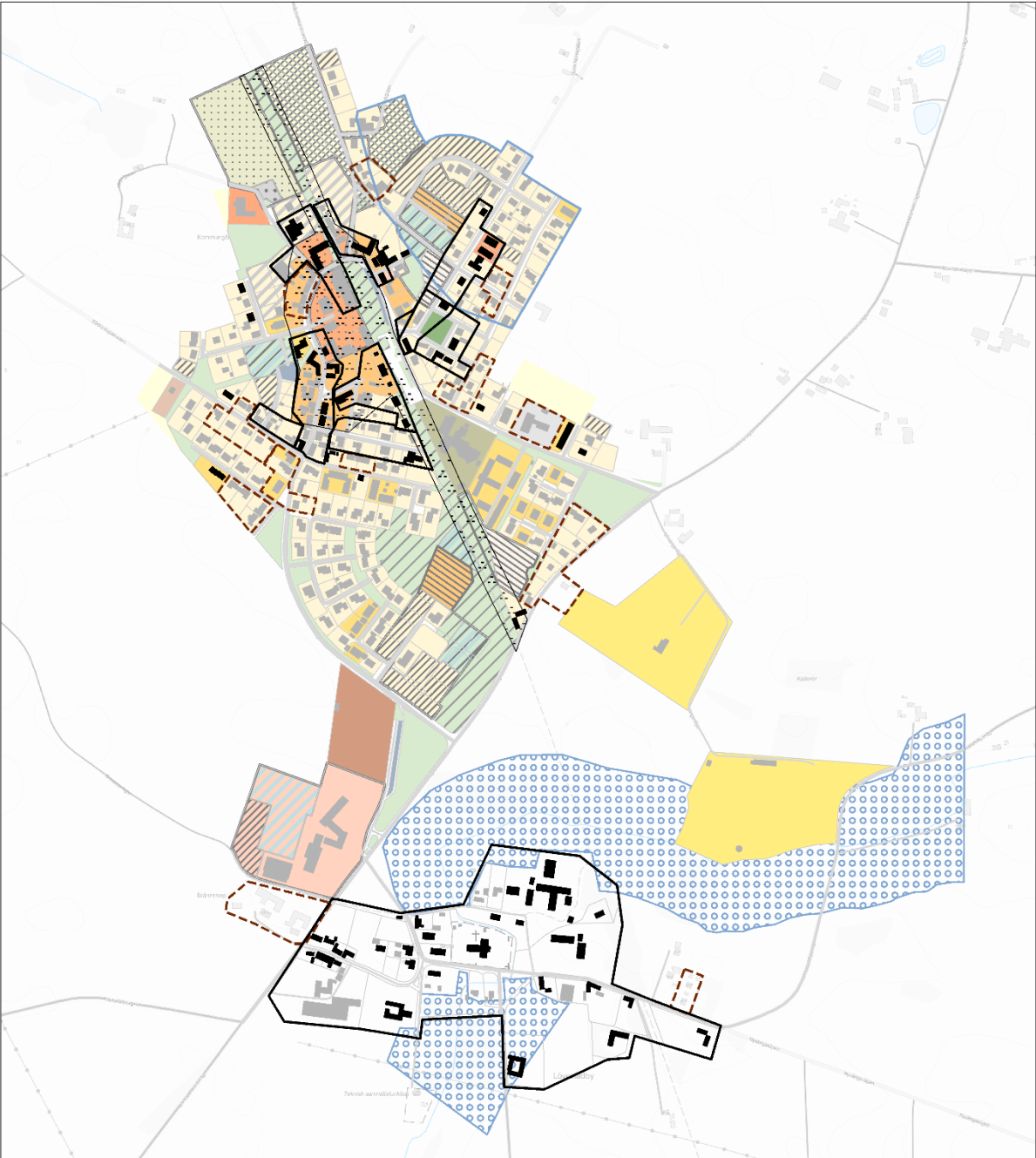
Lövestad

Generella riktlinjer för Lövestad

- Effektivisera användandet av redan exploaterad central mark.
- Komplettera bostadsbebyggelsen med boendetyper som det ej finns mycket av idag: små flerbostadshus, små lägenheter och radhus. Planberedskapen för småhustomter anses vara god.
- Vid detaljplanering och bygglovhantering ska hänsyn tas till Sjöbo kommuns radonprogram som antogs 2006, vilket innehåller rutiner för hantering av radon vid t ex nybyggnation.
- Skydda och informera om kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer, i enlighet med den bebyggelseinventering som har gjorts. Upprätta en ny bevarandeplan för Lövestad.
- Utveckla kommunikationer till Sjöbo och mellan byarna. Tonvikt på kommunikationen mellan Lövestad och Sjöbo tätort:
  - Verka för cykelväg Lövestad – Vanstad och vidare till Sjöbo tätort
  - Vissa sträckor av den gamla banvallen används idag som ett befintligt gång- och rekreationsstråk. Detta stråk får gärna förstärkas genom orten och i dess ytterkanter.
  - Verka för bättre kollektivtrafikförbindelser med Sjöbo tätort.
  - Busshållplatserna är viktiga kommunikationsnoder i byn, och hänsyn ska tas till dessa så att erforderliga ytor för kollektivtrafiken inte inskränks vid framtida planering.
- Förstärk kopplingen till naturen genom portar ut i landskapet:
- Arbeta med punktinsatser för att synliggöra de platser som fungerar som portar ut i naturen; t.ex. genom att hålla utblickar fria från igenväxning, anlägga en hälsostig eller skylta upp och informera om närheten till Lövestad åsar och Heinge strövområde.
- Anslutningen till den gamla banvallen i norra delen av Lövestad är idag gömd bakom parkeringar och vegetation. Här bör kopplingen mellan tätort och landskap förstärkas, genom att platsen omgestaltas, och med fördel binds samman med det grönstråk som marknadsplatsen är den del av.
- Genomför en översyn av ortens gång-/cykelvägnät, med fokus på "säkra skolvägar"-analys och utvecklade gång-/cykelpassager för barn, unga och oskyddade trafikanter.
- Möjliggör ridleder och ridslingor i anslutning till Lövestad med omnejd, förslagsvis på delar av gamla banvallen, i dialog med byalag, intresserade markägare och hästnäringen på orten.
- Koncentrera nya funktioner till befintliga mötesplatser:
  - De befintliga viktiga mötesplatserna i Lövestad – marknadsplatsen, Östra Färsbadet och idrottsplatsen – ska behålla sin värdefulla funktion genom kontinuerligt underhåll och utveckling.
  - Eventuella nya funktioner eller aktivitetsytor föreslås anläggas i anslutning till befintliga mötesplatser, eller som en del i ett aktivitetsstråk som kan binda samman dessa platser.

- Investeringar i kommunalt VA:
  - Utökning av vattentäkt, vattenverk och råvattenledningar.
  - Eventuell uppdimensionering av dricksvattennätet.
  - En utredning av eventuella otäta befintliga kommunala spillvattenledningar, samt reovering av dem eller omläggning med större dimension.
  - Utredning av felkopplade fastigheter och sanering av dag- och dräneringsvatten från befintliga spillvattenledningar i Lövestad, Heingetorp och Lövestad by. Ofta innebär det att påverka fastighetsägare att koppla om ledningar inne på tomtmark.
  - Eventuell uppdimensionering av spillvattenledningar och pumpstationer.
  - Ombyggnad/utökning av reningsverket.
  - Utredning av felkopplade fastigheter och sanering av dag- och dräneringsvatten från befintliga spillvattenledningar i Lövestad, Heingetorp och Lövestad by.

LÖVESTAD: KULTURMILJÖ

- Kulturhistoriskt värdefullt stråk
- Kulturmiljö: Särskilt värdefull byggnad
- Kulturmiljö: Särskilt värdefullt område
- Kulturmiljö: Värdefullt område
- Kommuntyta

Riktlinjer per kartsymbol

Kulturhistoriskt värdefullt stråk

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Värdefull kulturmiljö

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning

Avsikt (Ny/Befintlig): Ny/Befintlig

Riktlinjer:

- För information om specifika byggnader, gamla banvallen eller bebyggelseområdet inom stråket, inklusive värdefulla karaktärsdrag, se separat inventering. För länk, klicka på området i kartan till höger.
- PBL 8 kap. 17 §: Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden.
- Kommunen är positiv till skydd, restaurering och nyanvändning av värdefulla kulturhistoriska byggnader så länge det sker på ett respektfullt sätt.
- Vid ny- och ombyggnation och bygglovgivning inom stråket förespråkas sadel- eller mansardtak.
- Vid detaljplaneläggning inom det kulturhistoriskt värdefulla stråket ska planbestämmelsen k övervägas.

Pågående/utvecklad/ändrad användning: -

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Bebyggelseinventering i Lövestad, 2020 (Olga Schlyter, kulturmiljökonsult). Ortsanalys för Lövestad (Sjöbo kommun, 2018)

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =],

[Ekosystem och biologisk mångfald =],

[Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Särskilt värdefull byggnad

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Värdefull kulturmiljö

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning

Avsikt (Ny/Befintlig): Befintlig

Riktlinjer:

- För information om byggnaden, inklusive värdefulla karaktärsdrag, se separat inventering. För länk, klicka på området i kartan till höger.
- PBL 8 kap. 13 §: En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.
- Kommunen är positiv till skydd, restaurering och nyanvändning av värdefulla kulturhistoriska byggnader så länge det sker på ett respektfullt sätt.
- Vid detaljplaneläggning ska planbestämmelsen q övervägas.

Pågående/utvecklad/ändrad användning: -

Kartläggning/Grund för intresseprioritering:

Bebyggelseinventering i Lövestad, 2020 (Olga Schlyter, kulturmiljökonsult)

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Särskilt värdefullt bebyggelseområde

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Värdefull kulturmiljö

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning

Avsikt (Ny/Befintlig): Ny/Befintlig

Riktlinjer:

- För information om bebyggelseområdet, inklusive värdefulla karaktärsdrag, se separat inventering. För länk, klicka på området i kartan till höger.
- PBL 8 kap. 13 §: Ett bebyggelseområde som är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.
- Kommunen är positiv till skydd, restaurering och nyanvändning av värdefulla kulturhistoriska byggnader så länge det sker på ett respektfullt sätt.
- Vid detaljplaneläggning inom området ska planbestämmelsen q övervägas.

Pågående/utvecklad/ändrad användning: - Kartläggning/Grund för intresseprioritering:

Bebyggelseinventering i Lövestad, 2020 (Olga Schlyter, kulturmiljökonsult)

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Värdefullt bebyggelseområde

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Samverkande

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Värdefull kulturmiljö

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning

Avsikt (Ny/Befintlig): Ny/Befintlig

Riktlinjer:

- För information om bebyggelseområdet, inklusive värdefulla karaktärsdrag, se separat inventering. För länk, klicka på området i kartan till höger.
- PBL 8 kap. 17 §: Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden.
- Kommunen är positiv till skydd, restaurering och nyanvändning av värdefulla kulturhistoriska byggnader så länge det sker på ett respektfullt sätt.
- Vid detaljplaneläggning inom området ska planbestämmelsen k övervägas.

Pågående/utvecklad/ändrad användning: - Kartläggning/Grund för intresseprioritering:

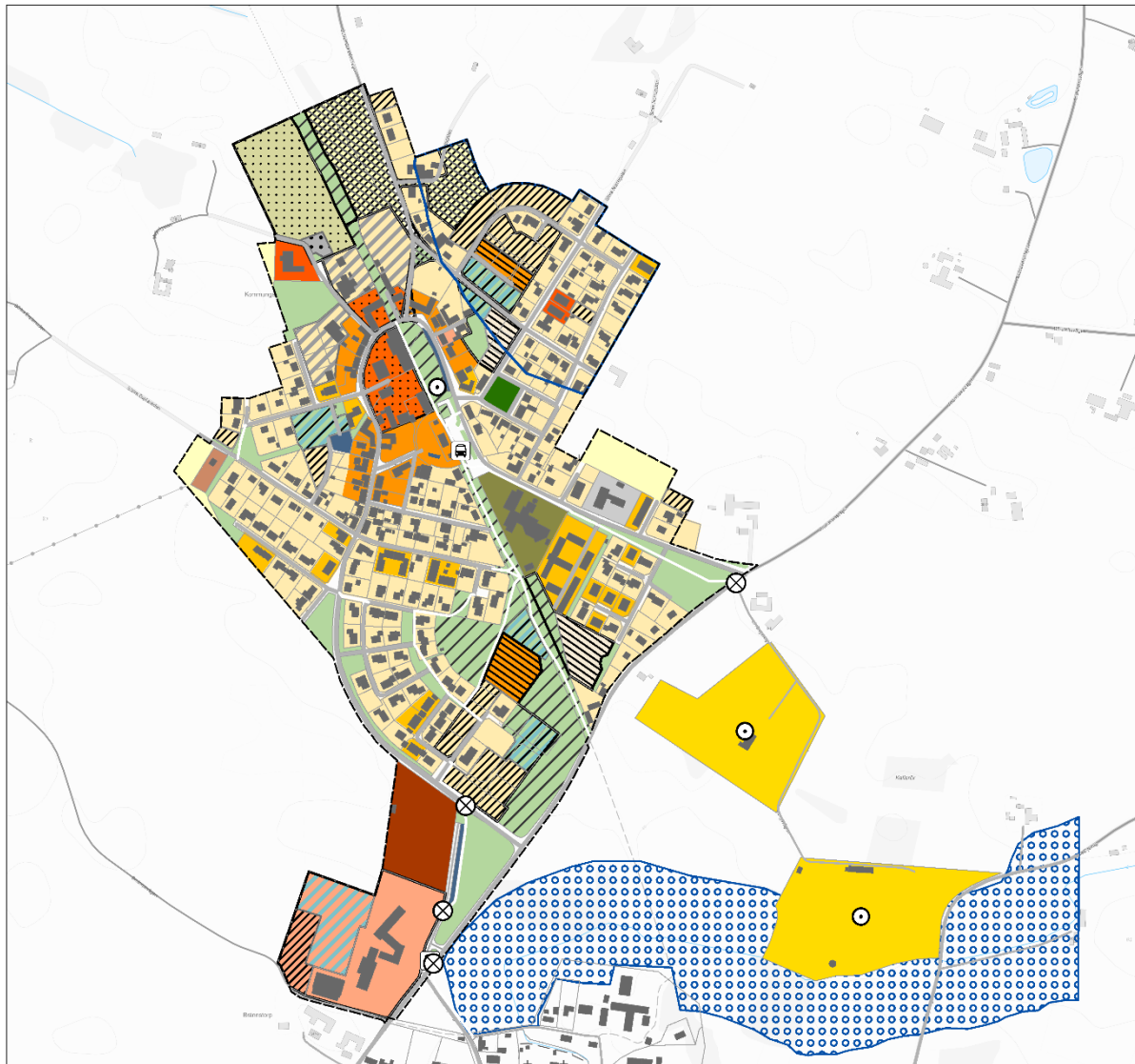
Bebyggelseinventering i Lövestad, 2020 (Olga Schlyter, kulturmiljökonsult)

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

ÄNDRAD/UTVECKLAD ANVÄNDNING 2022-2040

⊗ Strategisk gång-/cykelpassage att utveckla (säkra skolvägar)	☉ Viktig mötesplats	☐ Befintlig DP ändras	☐ Befintlig DP upphävs eller ändras	▨ Utbyggnadsområde för bostäder/enbostadshus 2022-2040	▨ Förtätning flerbostäder/radhus 2022-2030	▨ Utbyggnadsområde för flerbostäder/radhus 2030-2040	▨ Förtätning centrum/bostäder. 2022-2040	▨ Nybyggnation/utbyggnadsområde för skola/förskola, 2022-2030	▨ Område för klimatanpassning/utökad grön skolgård/grön förskolegård (ej byggrätt). 2022-2030	▨ Utbyggnadsområde för bostäder med tillhörande verksamhet. 2022-2040	▨ Tomt för ridhus. 2022-2040	▨ Tomt för befintlig/utökad ÄVS. 2022-2040	▨ Utvecklad rekreationsyta i anslutning till mångfunktionell bebyggelse. 2022-2040	▨ Område för klimatanpassning och rekreation. 2022-2040	☐ Bostäder, enbostadshus	☐ Bostäder, flerbostadshus	☐ Äldreboende	☐ Centrumfunktion	☐ Skola/förskola	☐ Samhällsviktigt ändamål	☐ Besöksanläggning	☐ Verksamhet/icke-störande småindustri	☐ Parkering	☐ Transformatorstation	☐ Begravningsplats	☐ Park i anslutning till mångfunktionell bebyggelse	☐ Grönyta i anslutning till mångfunktionell bebyggelse	☐ Areella näringar	☐ Utredningsområde - Vattenskyddsområde	☐ Strandskydd

Riktlinjer per kartsymbol

Strategisk gång-/cykelpassage att utveckla som en del av arbetet med att uppnå säkra skolvägar

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Annat betydande intresse: Se kartlager i anslutning. Exempel på andra betydande intressen är teknisk försörjning, totalförsvarets intressen, natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Utvecklad

Riktlinjer:

- På markerade platser finns behovet av att utreda och anordna säkra passager för oskyddade trafikanter över/under respektive väg.
Passagerna/korsningspunkterna är en del av viktiga "säkra skolvägar-stråk", där många barn och unga färdas till fots eller på cykel till och från skola. Dessa punkter bedöms vara av strategisk vikt för att öka andelen gång-cykeltrafik i kommunen, öka trafiksäkerheten för bland annat barn och unga samt att arbeta för ett minskat bilberoende. Sjöbo kommun äger inte ensam frågan utan samverkan med Trafikverket behövs.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Information om busshållplatser och gång- och cykelvägar.

Tidshorisont: 2022 – 2040

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning +], [Klimatpåverkan +], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Utbyggnadsområde för bostäder/enbostadshus

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Bostäder

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- Område främst för småhustomter. 1,5-planhus lämpligt. Varierande tomtstorlekar kommer att erbjudas.
- Undvik stora schaktningar vid exploatering.
- Tomtstorlek enligt detaljplan ska följas. Inköp av två fastigheter innebär ej dubbel exploateringsgrad.
- Dagvattenomhändertagande inom egna fastigheten.

Tidshorisont: 2022 – 2040

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Befintligt detaljplanelagd mark för bostäder – främst enbostadshus. Marken är delvis exploaterad/bebyggd på områdena idag. Detaljplaneändringar krävs för omstrukturering av vissa av de kvarvarande tomterna samt ta bort onödig gatumark i befintliga detaljplaner. I båda de befintliga detaljplaneområdena för bostäder försvinner vissa oexploaterade tomter med hänsyn till lågpunkt/högt vattenstånd/anläggande av klimatanpassningsområde.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Det södra utbyggnadsområdet har goda rekreationsmöjligheter med dess geografiska läge nära en liten lekskog och rekreations-/gångstråket längs gamla banvallen, vilket bör ge goda konsekvenser för folkhälsan.
- Det norra området ligger närmare centrala delarna i Lövestad och uppmuntrar

därmed till mestadels gång- och cykeltrafik ner till centrum, vilket ger positiva folkhälsoeffekter.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Utbyggnadsområdena ligger lugnt och tryggt placerade, med stora lektytor alldeles nära, i form av marknadsplatsen med dess lekplats i centrala Lövestad, samt lekskogen och grönytorerna vid rekreationstråket längsmed gamla banvallen.
- Gång- och cykelstråken till och i de nya områdena behöver ses över för att öka utsikterna för säkra skolvägar.
- Busshållplatsen i centrum, är inom bra gång- och cykelavstånd.
- Det södra utbyggnadsområdet ligger också nära skola och förskola, samt busshållplatsen vid skolan, men en större väg måste passeras. Denna övergång mellan skolan/förskolan och resten av samhället, bör ses över trafiksäkerhetsmässigt.
- Det norra förtättningsområdet ligger mycket nära en förskola, vilket är positivt.

Resurshushållning: =

Klimatpåverkan: =

Ekosystem och biologisk mångfald och **Klimatsäkring:**

- Andel hårdgjord yta i samband med exploatering minskar totalt jämfört med befintlig planläggning, eftersom delar av befintliga detaljplaneområden för bostäder görs om till klimatanpassningsområden. Dagvatten tas om hand lokalt i planförslaget, vilket innebär en minskad dagvattenbelastning jämfört med befintlig planläggning. Åtgärderna innebär att grundvattenbildningen ökar lokalt.

Genomförande:

- Detaljplaneändring behövs, i båda utbyggnadsområdena. Kommunägd mark

så innebär en framtida kostnad för ny detaljplan för Sjöbo kommun.

- Vid utbyggnad av området behövs en mindre andel gata och gatubelysning, vilket innebär en kostnad för huvudmannen/Sjöbo kommun, men större delen av infrastrukturen är redan på plats.
- En trafiksäkring av gång- och cykelövergången mellan skolan och resten av samhället, medför en kostnad för Sjöbo kommun.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Förtätning flerbostäder/radhus

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Bostäder

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- Område lämpligt för förtätning med främst radhus. Området i söder, öster om gamla banvallen, är även lämpligt för små flerbostadshus. Maximalt två våningar.
- Undvik stora schaktningar vid exploatering. Vid bygglovgivning ska byggnationen anpassas efter de rådande nivåskillnaderna, och anpassas efter tomtens förutsättningar.
- Dagvattenomhändertagande inom egna fastigheten.

Tidshorisont: 2022 – 2030

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Marken ej exploaterad, alla ytorna är vid denna planens upprättande gräsytor. Förtättningsområdena är befintligt detaljplanelagda för bostäder, främst enbostadshus, förutom en liten del i det södra området väster om gamla banvallen, som idag är planlagd som natur, (natur i anslutning till

bostadsbebyggelse.) Detaljplaneändring krävs för båda förtätningsområdena.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Ökad trygghetskänsla om bebyggelsen i kvarteren fylls på, vilket ger medborgarna ett större val av olika boendetyper, samt skapar en mer varierad demografi i området.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Förtätningsovrådena ligger lugnt och tryggt placerade, med stora lekytor i närheten, i form av marknadsplatsen med dess lekplats i centrala Lövestad, samt lekskogen och grönyrtorna vid rekreationstråket gamla banvallen.
- Gång- och cykelstråken till och i de nya områdena behöver ses över för att öka utsikterna för säkra skolvägar.
- Busshållplatsen i centrum är inom bra gång- och cykelavstånd.
- Det södra utbyggnadsområdet ligger nära skola och förskola, samt busshållplatsen vid skolan. En större väg måste dock passeras. Denna övergång mellan skolan/förskolan och resten av samhället bör ses över ur trafiksäkerhetssynpunkt.
- Det norra förtätningsovrådet ligger mycket nära en förskola, vilket är positivt.

Resurshushållning:

- Resurshushållning av mark i och med förtätning.

Klimatpåverkan:

- Negativ klimatpåverkan i och med ökad biltrafik i området. Å andra sidan god närhet till busshållplats. Två av områdenas placering, med närheten till skola, kan dock innebära minskade behov av att använda bil vid hämtning och lämning.

Ekosystem och biologisk mångfald och

Klimatsäkring:

- Andel hårdgjord yta ökar något i samband med exploatering i jämförelse med

befintlig planläggning, på grund av det lilla område som är befintligt planlagt som natur. Dagvatten tas om hand lokalt i planförslaget, vilket innebär en minskad dagvattenbelastning jämfört med befintlig planläggning. Lokalt omhändertagande av dagvatten kompenserar ur grundvattenbildningsperspektiv för att en större yta hårdgörs.

- Den naturliga lutningen på tomterna, och hur de ligger i landskapet, ska respekteras vid utformningen av de nya byggnaderna. På det sättet minskas miljökonsekvenser såsom stora schaktningar och stora synliga ingrepp i närlandskapet.

Genomförande:

- Detaljplaneändringar behövs. Kan dock med fördel samköras med detaljplanarbeten för intilliggande småhusområden. Marken ägs till större delen av Sjöbo kommun.
- Vid utbyggnad av det norra området behövs inga bilgator, utan den befintliga infrastrukturen kan användas, vilket endast innebär små kostnader för huvudmannen/Sjöbo kommun. Området längst i söder behöver vid full exploatering en viss komplettering i gatustrukturen, vilket innebär en kostnad för huvudmannen Sjöbo kommun.
- En trafiksäkring av gång- och cykelövergången mellan skolan och resten av samhället medför en kostnad för Sjöbo kommun.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Utbyggnadsområde för flerbostäder/radhus

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Bostäder

Annat betydande intresse: Rekreativstråk och del av Kulturhistoriskt värdefullt stråk

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- Område lämpligt för förtätning med små flerbostadshus och radhus. Max 2 vån.
- Dagvattenomhändertagande inom egna fastigheten.
- Längs med det södra utbyggnadsområdet går den gamla spårdragningen av järnvägen, som fungerar som ett rekreativ- och gångstråk genom hela Lövestad. Den gamla banvallen är inkluderad i det Regionala kulturmiljöprogrammet (Länsstyrelsen Skåne).

Tidshorisont: 2030 – 2040

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Marken är oexploaterad och gräsbevuxen. Utbyggnadsområdena är befintligt detaljplanlagda för bostäder, främst enbostadshus. Detaljplaneändring krävs för att möjliggöra byggnation av radhus och flerbostäder.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Ökad trygghetskänsla om bebyggelsen i kvarteret fylls på, ger medborgarna ett större val av olika boendetyper, och skapar en mer varierad demografi i området.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Utbyggnadsområdena ligger lugnt och tryggt placerade, med stora lektytor i närheten, i form av marknadsplatsen med

dess lekplats i centrala Lövestad, samt lekskogen och grönytorna vid rekreationstråket gamla banvallen.

- De nya områdenas påkoppling till de befintliga gång- och cykelstråken behöver ses över, för att öka utsikterna för säkra skolvägar.
- Busshållplatsen i centrum är inom bra gång- och cykelavstånd.
- Det södra utbyggnadsområdet ligger nära skola och förskola, samt busshållplatsen vid skolan. En större väg måste dock passeras. Denna övergång mellan skolan/förskolan och resten av samhället bör ses över ur trafiksäkerhetssynpunkt.
- Det norra förtättningsområdet ligger mycket nära en förskola, vilket är positivt.

Resurshushållning:

- Resurshushållning av mark i och med förtätning.

Klimatpåverkan:

- Negativ klimatpåverkan i och med ökade trafikmängder i området.

Ekosystem och biologisk mångfald

Klimatsäkring:

- Andel hårdgjord yta förändras inte jämfört med befintlig planläggning, men dagvatten tas om hand lokalt vilket innebär en minskad dagvattenbelastning och ökad grundvattenbildning.
- Den naturliga lutningen på tomterna, och hur de ligger i landskapet, ska respekteras vid utformningen av de nya byggnaderna.

Genomförande:

- Detaljplaneändringar behövs för att genomföra förtätningen. Marken är kommunägd, vilket innebär att planarbeten medför en kostnad för Sjöbo kommun.
- Vid utbyggnad av områdena behövs inga bilgator, utan den befintliga infrastrukturen kan användas, vilket endast innebär små kostnader för huvudmannen för gata/Sjöbo kommun.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Utbyggnadsområde för bostäder med tillhörande verksamhet

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Bostäder

Annat betydande intresse: Verksamhet

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- Område lämpligt för förtätning med enbostadshus, max 2 vån., samt tillhörande icke-störande verksamhet. Området har inga större nivåskillnader så det lämpar sig även för större tomter.
- Dagvattenomhändertagande inom den egna fastigheten.

Tidshorisont: 2022 – 2040

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Marken är befintligt planlagt för småindustriändamål, och det västra området är redan idag planlagt för bostäder och icke störande småindustri. Detaljplaneändring krävs för att möjliggöra även boende (i de östra områdena), och för att reglera de båda markanvändningarna inom området på ett bra sätt, med minimerad störningsrisk.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Ökad valfrihet för byinvånare eller andra som vill ha bostad och icke störande verksamhet på samma tomt.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Utbyggnadsområdet ligger relativt nära förskola och har direkt anslutning till rekreativstråket/gång- och cykelstråket längsmed gamla banvallen, vilket ökar förutsättningarna för säkra skolvägar.
- Blandningen av verksamhet och boende på samma tomt kan innebära risker för barn

och unga som bor här. En väl genomtänkt detaljplan med god utformning av bebyggelsen blir därför av yttersta vikt. Byggnadernas funktionsindelning i kombination med tomternas orientering och tydliga disponering bedöms minska riskerna för negativa konsekvenser för barn och unga i området.

Resurshushållning:

- Resurshushållning av mark i och med förtätning.

Klimatpåverkan: -

- Minskat trafikarbete när det blir möjligt att bo och arbeta/ha sin verksamhet på samma adress.

Ekosystem och biologisk mångfald och

Klimatsäkring:

- Andel hårdgjord yta förändras inte nämnvärt jämfört med befintlig planläggning, men dagvatten tas om hand lokalt, vilket innebär en minskad dagvattenbelastning och ökad grundvattenbildning.

Genomförande:

- Detaljplaneändring behövs för att möjliggöra även boende på platsen, då det idag till större delen är planlagt för småindustriändamål. Västra delarna är kommunägd mark, och de östra är i privat ägo. Den kommunägda delen är redan planlagt för bostad och verksamhet. Eventuella detaljplaneändringar av de östra områdena medför en kostnad för de enskilda fastighetsägarna.
- Vid utbyggnad av området behövs inga nya gator, då infrastrukturen redan finns.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Förtätning centrum/bostäder

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Centrum

Annat betydande intresse: Bostäder

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- Område lämpligt för förtätning med bokaler längs med huvudgatan, max 2 vån. Gärna bostad på övre plan eller bakre del av byggnaden, och lokal i bottenvåning med öppen frontsida mot gatan. Hela utbyggnadsområdet ges en bred användning med centrumfunktion, bostäder och möjlighet till korsande allmänt gångstråk genom området, för att binda samman och öppna upp detta centrala område i Lövestad.
- Vid bygglovsgivning ska den nya byggnationen anpassas efter byggnationens karaktär.
- Dagvattenomhändertagande inom egna fastigheten.
- Markprover ska tas i samband med detaljplanläggning. Sanering behövs vid eventuell exploatering av området.

Tidshorisont: 2022 – 2040

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Marken är redan exploaterad och hårdgjord. Bensinmack finns på den norra fastigheten. Befintligt detaljplanlagt mark för handel och bostadsändamål.

Detaljplaneändring krävs för att möjliggöra centrumändamål, samt för att möjliggöra boende på den övre delen av området.

Området norr om huvudgatan är planlagt för småindustri, även här behövs en planändring till centrumändamål. Denna planändring kan dock ingå i detaljplanarbetet för

utbyggnadsområdet "bostäder med tillhörande verksamhet".

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Området utgör i dagsläget en visuell och fysisk barriär mitt i byn, och skulle vid en integrering i bystrukturen ge positiva sociala konsekvenser i form av ökad trygghetskänsla och genomströmning/rörelsefrihet (eftersom det befintliga planket försvinner).
- Ökad valfrihet för byinvånare eller andra som vill bygga nytt och ha bostad och liten affärsverksamhet/hantverk/lokal i samma byggnad.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Förtätningsområdet ligger mycket centralt beläget mellan huvudgatan och gång- och cykelstråket längsmed gamla banvallen, med service och busshållplats på bekvämt och säkert gångavstånd.
- Förskola ligger också nära, men till skola måste en större väg passeras i södra delarna av Lövestad.
- Det finns lek- och vistelseytor alldeles invid förtätningsområdet, i form av marknadsplatsen med dess lekplats.

Resurshushållning:

- Resurshushållning av mark i och med förtätning.

Klimatpåverkan:

- Negativ klimatpåverkan i och med ökade trafikmängder i området. Å andra sidan positiva effekter tack vare ökade möjligheter att bo och arbeta på samma plats.

Ekosystem och biologisk mångfald och

Klimatsäkring:

- Utbyggnadsförslaget innebär minskad andel hårdgjord yta, lokalt omhändertagande av dagvatten, liksom sanering av förorenad mark. Förändringarna förbättrar

förutsättningarna för minskad förorenings spridning och belastning på vattenförekomster jämfört med befintlig planläggning.

Genomförande:

- Detaljplaneändring behövs för att möjliggöra utbyggnaden. Marken är i privat ägo, så eventuell detaljplanekostnad blir en kostnad för fastighetsägaren.
- Vid utbyggnad av området behövs inga nya bilgator, eftersom koppling till infrastruktur redan finns.
- En gångkoppling tvärs området skulle med fördel kunna planläggas som allmän platsmark, vilket skulle medföra en anläggnings- samt framtida skötselkostnad för kommunen.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Nybyggnation/utbyggnadsområde för skola/förskola

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Skola

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- Område lämpligt för utbyggnad av befintlig skola samt ny förskoletomt intill varandra. Utbyggnad av befintlig skola föreslås ske främst på redan hårdgjord mark, om möjligt på asfalterad yta inom befintlig skoltomt, vilket bedöms vara möjligt. Vid en eventuell byggnation i den västra delen av skoltomten, och/eller vid byggnation av förskola väster om skolan, ska andelen hårdgjord yta hållas till ett minimum. Omhändertagande av dagvatten inom egna fastigheten, alternativt i det angränsande området för

klimatsäkring/grön skolgård/grön förskolegård. Detta gräsbeklädda område ligger bra placerat i direkt anslutning till den befintliga skolan i öster, och kan med fördel nyttjas som utökad friyta och grön utemiljö för skoleleverna och en avgränsad förskolegård för förskolebarnen.

- Kopplingar för gång och cykel behöver stärkas inom området i syfte att skapa säkra passager för barn och unga.

Tidshorisont: 2022 – 2030

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Marken är ej bebyggd och den är kommunägd. Består idag till större delen av gräsyta, till stor del planlagd som natur.

Detaljplaneändring krävs för att tillskapa bra byggrätter ämnade för skol-/förskoleändamål.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Den gröna skolgården och utökade friytan för befintliga och framtida skolelever och förskolebarn ger positiva konsekvenser för barnens hälsa och välbefinnande.
- Ökat antal jobbtillfällen inom Lövestad tätort.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre): -

- Ökade möjligheter för barn och unga att tillbringa hela sin förskole- och skoltid, upp till högstadiet, på samma plats, vilket kan bidra till ökad stabilitet och trygghet.
- Positiva konsekvenser för barn till följd av rymligare friyta och grönare skolgård/förskolegård för barnen. Negativa konsekvenser för tillgängligheten till följd av förskolans placering (och skolan befintliga placering) söder om den huvudsakliga infartsgatan till Lövestad. Nuvarande förslag är positivt för bilburna föräldrar, men negativt för gång- eller cykelburna föräldrar och barn. Ur ett jämställdhets- samt tillgänglighetsperspektiv hade en mer

central placering av skola och förskola i orten varit att föredra.

Resurshushållning:

- Resurshushållning i och med möjlighet till delade faciliteter med befintlig skola och förskola.

Klimatpåverkan:

- Negativ klimatpåverkan i och med ökade trafikmängder i området. Å andra sidan god närhet till busshållplats.

Ekosystem och biologisk mångfald:

- Utbyggnaden/nybyggnation av skol- eller förskolebyggnad bedöms inte påverka på möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Klimatsäkring:

- Negativ klimatsäkring i och med ökad hårdgjord yta vid utbyggnad.
- Positiva konsekvenser i och med att större delen av skolans utemiljö nu blir grön, vegetationsklädd och infiltrerbar, i motsats till dagens skolgård. De tillkommande hårdgjorda ytorna som byggnation medför i form av takytor och uppfarter medför negativa konsekvenser för klimatsäkringen. Det är oerhört viktigt att den nya delen av skolgården och den nya förskolegården förblir icke-hårdgjord mark.

Genomförande:

- Detaljplaneändring krävs för att genomföra utbyggnaden av befintlig skola samt den nya förskolan. Befintlig skola ligger på mark som ägs av Sjöbohem. Det föreslagna utbyggnadsområdet för skolan samt den nya förskoletomten, är kommunägd mark.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Område för klimatsäkring/utökad grön skolgård/grön förskolegård (ej byggrätt)

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Klimatsäkring och Skola

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- Grönområde lämpligt för utökande av friytan för barnen i den befintliga skolan. Marken är ej lämplig för exploatering eller hårdgörande av ytor, p.g.a. naturlig lågpunkt, så det kan bli lite vått i den lägsta punkten vid mycket nederbörd. Att fortsatt säkra detta område och dess infiltrationskapacitet är av stor vikt, då den i praktiken fungerar som en fördröjningsyta för den närliggande skolans omhändertagande av dagvatten. Att samnyttja ytan till att även fungera som en grön och sval skolgård/vistelseyta till barnen hade varit mycket värdefullt. När den intilliggande skolan byggs ut så kommer kravet på ökad friyta och goda utemiljöer för barnen att bli ännu viktigare.
- Området kan med fördel planteras med träd, som har en stor uppsugande förmåga, och/eller tåliga växter, passande till just den platsens förutsättningar. Grönska har även en förskönande effekt i närmiljön och trädplantering skulle bidra med naturlig skugga till framförallt barnen.

Tidshorisont: 2022 – 2030

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Marken är kommunägd och befintligt planlagd för allmänplatsmark – natur och våtmark ("naturligt anlagd våtmark för fördröjning av dagvattnet"). Marken består av en gräsbevuxen yta.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Klimatsäkringsanalys gjord efter manuell kartering utifrån förutsättningarna på den specifika platsen vid översiktliga inventeringar av orten, samt med hjälp av kartläggning utförd av SWECO (100-årsregn, stationärt), kartlager "Lågpunkter" från Länsstyrelsen Skåne, LstM lågpunktskartering "Ytavrinning", samt dikningsföretag från Länsstyrelsen och Lantmäteriet.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande: =
Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre): =

Resurshushållning:

- Resurshushållning i och med samnyttjande med klimatanpassningsområde.

Klimatpåverkan: =

Ekosystem och biologisk mångfald och
Klimatsäkring:

- Ett större område kring befintliga och planerade skolbyggnader används som grön skolgård.
- En eventuell plantering av detta område, eller del av, skulle få positiva miljökonsekvenser för artrikedomen och växt- och djurlivet i området.
- Positiva konsekvenser av att klimatsäkra en naturlig lågpunkt, då framtida problem vid exploatering på olämplig sank mark undviks.

Genomförande: -

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Tomt för ridhus

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Verksamhet

Annat betydande intresse: Verksamhet

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Ändrad

Riktlinjer:

- Område lämpligt för etablering av ridhus. Skyddsavstånd mellan hästverksamhet och närmaste boende-/verksamhetsområde ska beaktas.
- Närheten till kommundgården ses som en positiv möjlighet till eventuellt samutnyttjande av samlingslokal och parkeringsyta.
- Dagvattenomhändertagande inom egna fastigheten.

Tidshorisont: 2022 – 2040

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Marken är till större delen befintligt planlagd för småindustriändamål och handel. Detaljplaneändring krävs för att möjliggöra ridhusverksamhet inom hela eller delar av det på kartan markerade området.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Byggnationen av ett ridhus vore ett efterlängtat tillskott i hästkommunen Sjöbo. Efterfrågan på en passande tomt har funnits under en tid. En nyetablering kan också komma att fungera stärkande på Lövestads identitet som by.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Många barn och unga i Sjöbo kommun har hästar och ridsport som sitt främsta intresse. Ett ridhus skulle ge många positiva sociala konsekvenser för speciellt barn och unga, inte bara i Lövestad utan i stora delar av kommunen. Även de positiva folkhälsoeffekterna av en sådan satsning och byggnation, skulle beröra många.

Resurshushållning: =

Klimatpåverkan: =

Ekosystem och biologisk mångfald och

Klimatsäkring:

- Risk för diffust läckage av näringsämnen från ridhus och tillhörande anläggningar. Befintlig planläggning innebär å andra sidan föroreningsbelastning och

hårdgörande av större ytor från småindustri och handel. Lokalt omhändertagande av dagvatten minskar belastningen från dagvatten på ytvatten jämfört med befintlig planläggning.

Genomförande:

- Detaljplaneändring behövs för att möjliggöra ridhus på platsen. Marken är kommunägd vilket innebär en framtida kostnad för Sjöbo kommun i form av en ny detaljplan.
- Vid utbyggnad av området behövs inga nya gator, utan verksamheten trafikmatas från befintlig gatustruktur.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Återvinningsstation - ÅVS

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Annan användning

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående och ändrad

Riktlinjer:

- Befintlig återvinningsstation som vid behov kan utökas och utvecklas. I det fall framtida behov av utökning blir aktuellt, kan markbehovet med fördel täckas av utökade markanspråk från den omfattande kommunala fastigheten Lövestad 12:15.
- Vid utveckling av återvinningsstationen ska befintliga träd och vegetationsremsor sparas ut.
- Stor hänsyn behöver tas till omkringliggande bostadsbebyggelse.
- Placering av vegetationsbekladda trädplanterade remsor närmast bostadsfastighet kan bli aktuellt där lämpligt.

Tidshorisont: 2022-2040

Pågående användning: Området används idag till återvinningsstation (ÅVS) med tillhörande parkering och viss del grönyta samt två smala vegetationsremsor med träd i utkanten av området. Återvinningsstationen ligger idag på den kommunägda fastigheten Lövestad 12:15. Befintlig detaljplan nr 365 gäller för området.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Att ha kvar den befintliga platsen för nuvarande återvinningsstation och välja att utveckla den på samma plats, innebär positiva konsekvenser för ortens människor i form av hög orienterbarhet samt viss ökad trygghet.
- Eventuell ökad omgivningspåverkan från tunga fordon och persontrafik, Å andra sidan mer effektiva transportsträckor, både för invånare och tömningsfordon, i och med att befintlig återvinningsstation redan finns på platsen.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Att behålla den nuvarande platsen för ortens ÅVS medför positiva konsekvenser för barn, i det att de redan vet var den ligger idag och att de hittar hit hemifrån.

Resurshushållning:

- Resurshushållning i form av mer effektiva transportsträckor och minskat behov av ny infrastruktur i och med att befintlig återvinningsstation redan finns på platsen.

Klimatpåverkan:

- Resurshushållning i form av mer effektiva transportsträckor och minskat behov av ny infrastruktur i och med att befintlig återvinningsstation redan finns på platsen.

Ekosystem och biologisk mångfald

Klimatsäkring:

- Ingen förändring jämfört med befintlig planläggning eftersom vegetation sparas vid eventuell framtida utökning och

dagvatten från hårdgjorda ytor ska omhändertas lokalt.

Genomförande:

- Eventuellt kan fastighetsbildning bli aktuellt, för att tillskapa en separat tomt för den befintliga återvinningsstationen. Om detta görs, så bör denna nya fastighet även inrymma mark nog att kunna växa och ges utvecklingsmöjligheter. Avstyckning kommer i så fall ske från den kommunala fastigheten Lövestad 12:15. Vid eventuell framtida utökning av det befintliga området för återvinningsstation så uppstår en kostnad för anläggande för kommunen, däribland plantering av vegetationsremsa med trädrad.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Utvecklad rekreationsyta i anslutning till mångfunktionell bebyggelse

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Annan användning

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Utvecklad

Riktlinjer:

- Område viktigt som rekreationsyta i anslutning till omkringliggande bebyggelse såväl som för byn i stort. Del av ett sammanhängande viktigt grönstråk, både för människors rekreation och till viss del för flora och fauna. Banvallen avses även den stärkas som grönstråk och gångstråk genom byn.
- Rekreationsytan längst söderut, som ligger i anslutning till utbyggnadsområdet för bostäder, kan med fördel förstärkas med en trädridå ut mot huvudvägen.

Tidshorisont: 2022 – 2040

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Marken är befintligt planlagd för allmänplatsmark – park eller natur, till större delen.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- Positiva sociala konsekvenser uppkommer vid naturliga möten i rekreationsstråken.
- Positiv effekt på folkhälsan.
- Lekplatsen och marknadsplatsen fyller en viktig funktion för den sociala samvaron i centrala Lövestad.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Barn och unga behöver gott om ytor för lek och utevistelse, vilket ger positiva konsekvenser för både de fysiska såväl som de psykiska hälsotalen. Att stärka den gamla banvallen som ett rekreations- och gångstråk, uppmuntrar till fysisk aktivitet och fungerar som säkra trafikseparerade kommunikationsstråk för barn och unga.
- Leksbogen i södra delarna av Lövestad är en viktig utemiljö för främst barn, och den säkras i denna översiktsplan som rekreationsyta.

Resurshushållning: =

Klimatpåverkan: =

Ekosystem och biologisk mångfald och

Klimatsäkring:

- Markanvändningen är i huvudsak densamma som vid befintlig planläggning, inga konsekvenser av betydelse bedöms uppstå med avseende på miljökvalitetsnormerna.
- Positiva konsekvenser av att säkra rekreationsstråken i byn, och att bevara de gröna inslagen i miljön medför positiva konsekvenser för flora och fauna i området.

Genomförande:

- I det fall kommunen skulle vilja utveckla delar av rekreationsstråken i området, t.ex. plantera träd längs med vägen i

naturområdet vid utbyggnadsområdet i söder, så uppkommer en engångskostnad för insatsen, och en ökad skötselkostnad över tid. Marken är dock redan idag till större delen kommunägd, så skötseln av ytorna ligger redan på huvudmannen/kommunen.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Område för klimatanpassning

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Klimatanpassning

Annat betydande intresse: Rekreation

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Utvecklad/Ändrad

Riktlinjer:

- Område olämpligt för exploatering på grund av naturlig lågpunkt, vattenansamling sker vid mycket nederbörd. Ett av de markerade områdena är i dagsläget en befintlig dagvattendamm. Att säkra dessa områden fungerar i praktiken även som en back-up för omkringliggande fastigheters omhändertagande av dagvatten. Trädplantering skulle kunna bidra med naturlig skugga vid rekreation.
- Vissa av klimatanpassningsområdena, de mer centrala, kan med fördel planteras med träd som har en stor uppsugande förmåga, och/eller tåliga växter, passande till just den platsens förutsättningar. Det skulle även ha en förskönande effekt i närmiljön. Plantering vid vissa av dessa vattenansamlingar skulle kunna medföra uppkomsten av spontana gångstråk och rekreationsytor.

Tidshorisont: 2022 – 2040

Pågående/utvecklad/ändrad

användning: Marken är till stor del befintligt

planlagd för bostäder. Ytan är dock av förståeliga skäl inte exploaterad. Ändringar av befintliga detaljplaner krävs, i samband med att närliggande utbyggnadsområden görs om för bostäder.

Kartläggning/Grund för

intresseprioritering: Analys gjord efter manuell kartering utifrån förutsättningarna på den specifika platsen vid översiktliga inventeringar av orten, samt med hjälp av kartläggning utförd av SWECO (100-årsregn, stationärt), kartlager "Lågpunkter" från Länsstyrelsen Skåne, LstM lågpunktskartering "Ytavrinning", samt dikningsföretag från Länsstyrelsen och Lantmäteriet.

Konsekvenser:

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande:

- En eventuell plantering av dessa områden skulle försköna närmiljön, och öka möjligheten för att naturliga rekreationsstråk uppkommer i anslutning till klimatanpassningsområdena.

Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre):

- Vissa av dessa klimatanpassningsområden kan bli intressanta miljöer för barn och unga att vistas i och leka/hänga vid. Eventuella trädplanteringar i anslutning till områdena skulle förse byns invånare med välbehövlig skugga i generationer framåt, något som är särskilt viktigt för de yngsta och de äldsta invånarna i samhället.

Resurshushållning: =

Klimatpåverkan:

Ekosystem och biologisk mångfald och

Klimatsäkring:

- Områdena fungerar som naturliga dagvattendammar, vilket betyder att de vid tillfällen av mycket nederbörd fungerar som en reserv för omkringliggande fastigheters omhändertagande av dagvatten. Jämfört med befintlig planläggning förbättras möjligheterna till dagvattenfördröjning vid tillfällen med

mycket nederbörd. Andel hårdgjord yta minskar jämfört med befintlig planläggning i och med förändringen från bostadsområde till område för klimatanpassning.

- En eventuell plantering av dessa områden skulle få positiva miljökonsekvenser för artrikedomen och växt- och djurlivet i området.
- Positiva konsekvenser av att klimatsäkra de naturliga lågpunkterna i byn, då undviks framtida problem vid exploatering på olämplig mark.

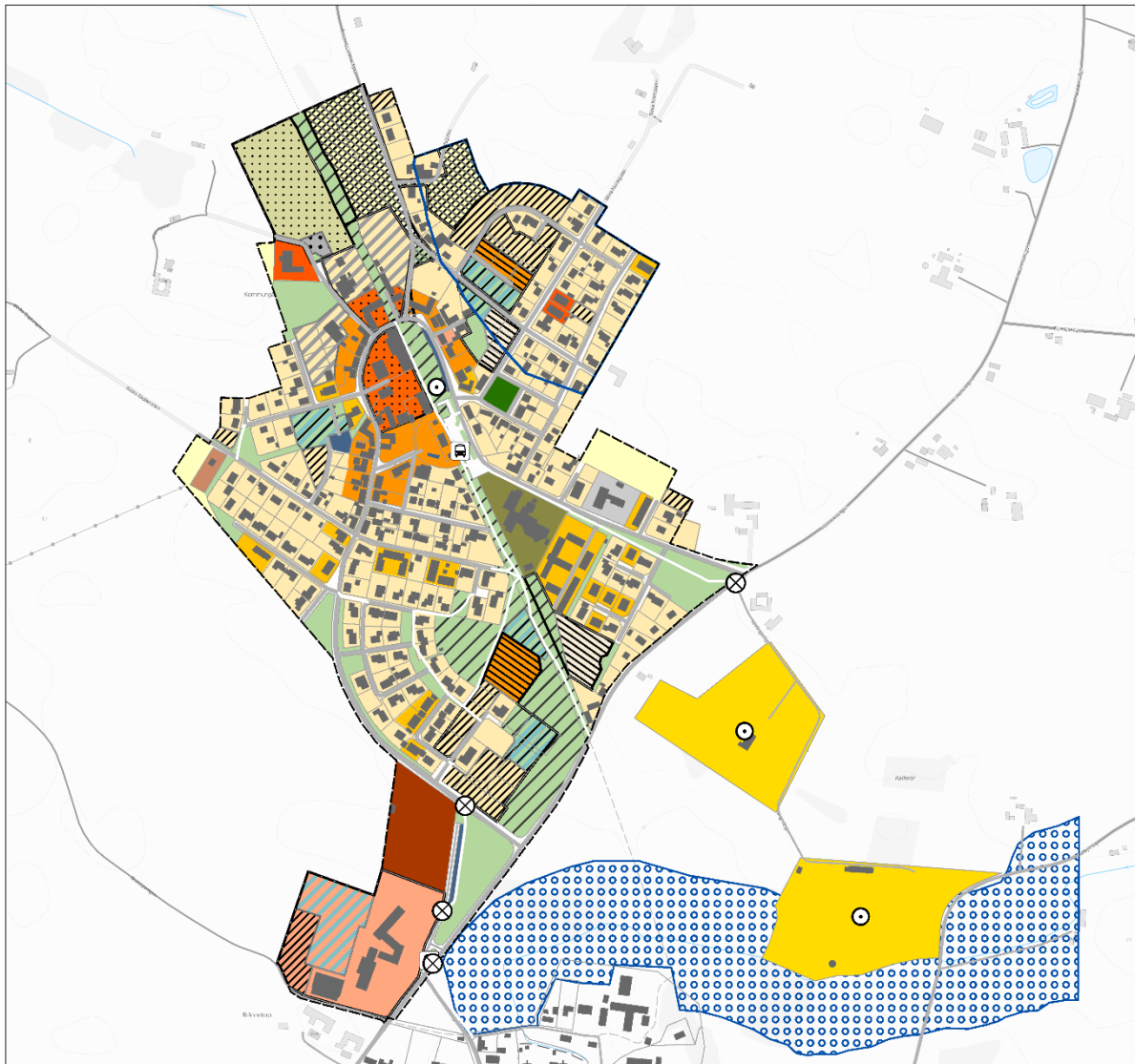
Genomförande:

- Planprocesserna för att ändra bostadsändamål till klimatsanpassningsområde kan samköras med planändringen för de intilliggande utbyggnadsområdena för bostäder. Dessa detaljplaner blir till största del en kostnad för huvudmannen Sjöbo kommun.
- Om kommunen väljer att plantera delar av dessa klimatanpassningsområden så uppstår en kostnad för växter och plantering. Det medför även en kontinuerlig måttlig skötselkostnad.

Anmärkning från Länsstyrelsen:

PÅGÅENDE ANVÄNDNING 2022-2040

- ⊗ Strategisk gång-/cykelpassage att utveckla (säkra skolvägar)
- ⊙ Viktig mötesplats
- 🚌 Busshållplats
- Befintlig DP ändras
- ▨ Befintlig DP upphävs eller ändras
- ▨ Utbyggnadsområde för bostäder/enbostadshus 2022-2040
- ▨ Förtätning flerbostäder/radhus 2022-2030
- ▨ Utbyggnadsområde för flerbostäder/radhus 2030-2040
- ▨ Förtätning centrum/bostäder. 2022-2040
- ▨ Nybyggnation/utbyggnadsområde för skola/förskola, 2022-2030
- ▨ Område för klimatanpassning/utökad grön skolgård/grön förskolegård (ej byggrätt). 2022-2030
- ▨ Utbyggnadsområde för bostäder med tillhörande verksamhet. 2022-2040
- ▨ Tomt för radhus. 2022-2040
- ▨ Tomt för befintlig/utökad ÅVS. 2022-2040
- ▨ Utvecklad rekreationsyta i anslutning till mångfunktionell bebyggelse. 2022-2040
- ▨ Område för klimatanpassning och rekreation. 2022-2040

- Bostäder, enbostadshus
- Bostäder, flerbostadshus
- Äldreboende
- Centrumfunktion
- Skola/förskola
- Samhällsviktigt ändamål
- Besöksanläggning
- Verksamhet/icke-störande småindustri
- Parkering
- Transformatorstation
- Begravningsplats
- Park i anslutning till mångfunktionell bebyggelse
- Grönya i anslutning till mångfunktionell bebyggelse
- Areella näringar
- Utredningsområde - Vattenskyddsområde
- Strandskydd

Riktlinjer per kartsymbol

Bostäder - enbostadshus

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Bostäder

Annat betydande intresse: Enligt kartan berörda områden inom kulturhistoriskt värdefullt stråk

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Vid renovering och ombyggnation ska hänsyn tas till utformningen av den befintliga omkringliggande bebyggelsen. Sadeltak eller mansardtak är att föredra.

Pågående användning: Befintligt detaljplanelagd mark för enbostadshus

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Bostäder - flerbostadshus

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Bostäder

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Vid renovering och ombyggnation ska hänsyn tas till utformningen av den befintliga omkringliggande bebyggelsen. Sadeltak eller mansardtak är att föredra.

Pågående användning: Befintligt detaljplanelagd mark för bostäder

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Äldreboende

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Bostäder

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Vid renovering och ombyggnation ska hänsyn tas till utformningen av den befintliga omkringliggande bebyggelsen. Sadeltak är att föredra. Tegel-, trä-, eller putsfasad rekommenderas.

Pågående användning: Befintligt detaljplanelagd mark för äldreboende (s.k. *Område för allmänt ändamål*)

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Centrumfunktion

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Centrum

Annat betydande intresse: Kulturhistoriskt värdefulla stråk, Mötesplats

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Vid nyttjande av byggnad för bokaländamål, föredras bostad på övre plan eller bakre del av byggnaden, och lokalen i bottenvåning med öppen frontsida mot gata. Vid renovering och ombyggnation ska hänsyn tas till utformningen av den befintliga omkringliggande bebyggelsen. Sadeltak eller mansardtak är att föredra.
- Tegel-, trä-, eller putsfasad rekommenderas. Marknadsplatsen med dess lekplats och närmiljö är en viktig mötesplats i byn och hänsyn ska tas till detta vid framtida planering.

Pågående användning: Området används idag till centrumändamål och viss del bostäder. Befintligt detaljplanelagd mark huvudsakligen för bostäder, handel, centrum, park, bostäder/handel/kontor och icke störande hantverk, samt område för bostads- och småindustriändamål.

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Skola och förskola

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Skola

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Vid renovering och ombyggnation ska hänsyn tas till utformningen av den befintliga omkringliggande bebyggelsen.

Sadeltak är att föredra. Tegel-, trä-, eller putsfasad rekommenderas.

- Kopplingar för gång och cykel behöver stärkas inom området i syfte att skapa säkra passager för barn och unga.

Pågående användning: Befintligt detaljplanelagd mark för allmänt ändamål och skola. "Allmänt ändamål" motsvarar idag bland annat markanvändningen skola och förskola. Montessoriförskolan Tjädern ligger längs huvudgatan i byn och är planlagd för bostäder/förskola.

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan +], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Samhällsviktigt ändamål

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Annat samhällsviktigt ändamål

Annat betydande intresse: kan även vara av Kulturhistoriskt värdefull betydelse

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- I det fall någon av dessa byggnader visar sig vara av kulturhistoriskt värdefull betydelse efter en sådan inventering, så ska renovering utföras varsamt med hänsyn tagen till tidstypisk utformning. Biografen OACY är med i Länsstyrelsens "Kulturmiljö i Skåne".

Pågående användning: Kulturbyggnaden/samlingslokalen Kommungården är befintligt detaljplanelagd för Bostad/Samlingslokal/Handel/Livsmedelshantering. Brandstationen samt 30-tals byggnaden

bredvid, den gamla biografen OACY, är planlagd för bostadsändamål.

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Besöksanläggning

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Besöksanläggning

Annat betydande intresse: Mötesplats

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Beakta att idrottsplatsen är en viktig samlingsplats/mötesplats för byn, med en mångfunktionell karaktär. Denna flexibilitet i användningen, inklusive den stora öppna ytan, måste respekteras i den framtida hanteringen av området. Likaså är Östra Färsbadet en populär och viktig mötesplats, sommartid

Pågående användning: Idrottsplatsen samt Östra Färsbadet är inte detaljplanlagda, men ligger på kommunägd mark

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Verksamhet/icke störande småindustri

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Verksamhet

Annat betydande intresse: Kontor, Tillfällig vistelse

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Se över dagvattenhanteringen i området.
- Övriga befintliga verksamhetsområden i Lövestad, i nuläget planlagda för verksamhet/icke störande småindustri, finns givetvis kvar i norra delen av byn. Områdena föreslås dock i denna översiktsplan att breddas i sin användning till boende med tillhörande verksamhet, och de är därför innefattade i de skrafferade områdena på kartan, se längre ner i teckenförklaringen. Längst upp i de norra delarna av byn finns oexploaterad detaljplanlagd mark för handel och småindustri, som avses upphävas, respektive delvis planläggas om till tomt för ridhus.

Pågående användning: Befintligt detaljplanlagd mark för bred verksamhet, innefattande ett flertal markanvändningar bl a: bostäder, tillfällig vistelse, äldrevård, vårdcentral och kontor.

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande =], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan +], [Ekosystem och biologisk mångfald +], [Klimatsäkring +]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Parkering

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Parkering

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Viktig parkeringsyta för verksamhetsutövare, boende och besökare till verksamheterna och bostäderna längs med huvudgatan i byn.
- Parkeringsytan bör kompletteras med fler och väderskyddade cykelparkeringar.

Pågående användning: Befintligt detaljplanelagd mark för bostäder. Parkeringsytor ingår i användningen bostadsändamål. Ytan används idag till parkering.

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande =], [Sociala perspektiv =], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

Begravningsplats

Intressetyp (Överordnat/samverkande):

Överordnat

Kategori: Mångfunktionell bebyggelse

Underkategori: Begravningsplats

Annat betydande intresse: -

Användning (Pågående/Utvecklad/Ändrad):

Pågående

Riktlinjer:

- Viktigt kommunikationsstråk längs med den befintliga kyrkogården, förbinder skolan med bostadsområde och resten av samhället.

Pågående användning: Befintligt detaljplanelagd mark för begravningsändamål

Konsekvenser: [Attraktivitet, hälsa och välbefinnande +], [Sociala perspektiv +], [Resurshushållning =], [Klimatpåverkan =], [Ekosystem och biologisk mångfald =], [Klimatsäkring =]

Anmärkning från Länsstyrelsen:

GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING

INTERN PROCESS

För genomförande och uppföljning

Kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna den översiktliga planeringen och användningen av mark och vatten. När kommunfullmäktige har antagit översiktsplanen ansvarar kommunstyrelsen för genomförande och uppföljning.

Genomförande och uppföljning ingår som en del av kommunens årliga styrprocess. Översiktsplanen ska, tillsammans med fördjupade översiktsplaner och riktlinjer för bostadsförsörjning, följas upp och rapporteras i samband med årsredovisningen varje år. Samtidigt påbörjas också planeringen av det fortsatta genomförandet med prioriteringar av satsningar till kommunens kommande budget med flerårsplan för året därpå.

FORTLÖPANDE ÖVERSIKTSPLANERING

Planeringsstrategi

Översiktsplanen måste vara aktuell för att hela samhällsbyggnadsprocessen ska fungera

effektivt och ändamålsenligt och för att planen ska fungera vägledande, vid såväl kommunens egna beslut om bland annat detaljplaner och bygglov, som andra myndigheters beslut om exempelvis tillstånd enligt Miljöbalken eller planering av ny infrastruktur. Därför ska en planeringsstrategi antas senast 24 månader efter ordinarie val (Plan- och bygglagen (2010:900) 3 kap 23 §). Kommunfullmäktige ska anta Sjöbo kommuns första planeringsstrategi senast den 11 september 2024.

KOMMUNENS "ATT GÖRA"-LISTA

För att kunna uppfylla de planeringsprinciper, utvecklingsstrategier och generella riktlinjer för landskapet som översiktsplanen anger krävs åtaganden och insatser från kommunens sida. De åtaganden som listas har delats upp i följande genomförandekategorier:

(1) Planer och program (2) Upprättande av områdesskydd (3) Anläggning och utbyggnad (4) Informationsinsatser, förhållningssätt och löpande arbete

Varje kategori anges för tidshorisonterna 2022-2025, 2022-2030 samt 2022-2040.

Efter varje åtagande står ansvarig nämnd angiven: Kommunstyrelsen (KS), Samhällsbyggnadsnämnden (SBN), Tekniska nämnden (TN), Familjenämnden (FN)

2022-2025: Planer och program

- **Områdesbestämmelser (KS):** Områdesbestämmelser tas fram för områden med ett sammanhängande kulturlandskap i och omkring Bjärsjölagård, Fränninge-Vollsjö, Tolånga, Vanstad och Övedskloster. Baserat på Kulturmiljöprogram för Skåne (2006) har en prioritering gjorts baserat på en samlad bedömning av antalet byggnader inom området som inte omfattas av detaljplan, byggnadernas samlade kulturmiljövärde och förändringstrycket i området. Områden som har högsta prioritet har ett högt kulturhistoriskt värde och många hus genomgår omfattande renoveringar. Se *Mark- och vattenanvändningskarta - Kulturmiljövård*.
- **Skolor/förskolor i Vollsjö och Lövestad (FN):** Ny detaljplan behöver initieras för respektive skola i orterna Vollsjö och Lövestad, med hänsyn till efterfrågad utbyggnad. Se *Mark- och vattenanvändning - Vollsjö och Lövestad*.

2022-2030: Planer och program

- **FÖP (KS):** En ny fördjupad översiktsplan för Sjöbo tätort tas fram. Se *Mark- och vattenanvändningskarta - Mångfunktionell bebyggelse*.
- **Näringslivsstrategi (KS):** En ny, kommunövergripande näringslivsstrategi tas fram, bland annat med fokus på möjligheter för hållbar tillväxt inom hela kommunen, även utanför tätorter. Se *Generella riktlinjer för landskapet*.
- **Energiplan (KS):** En kommunövergripande energiplan tas fram i enlighet med Lagen om kommunal energiplanering (1977:439). Se *Planeringsprinciper och Mark- och*

vattenanvändningskarta - Teknisk försörjning.

- **Dagvattenstrategi (TN):** En kommunövergripande dagvattenstrategi tas fram. Se *Planeringsprinciper och Mark- och vattenanvändningskarta - Teknisk försörjning*.
- **Områdesbestämmelser (KS):** Områdesbestämmelser tas fram för områden med ett sammanhängande kulturlandskap i och omkring Björka, Brandstad, Humlarödshus-Everlöv-Kumlatofta-Ilstorp, Lövestad och Röddinge. Baserat på Kulturmiljöprogram för Skåne (2006) har en prioritering gjorts baserat på en samlad bedömning av antalet byggnader inom området som inte omfattas av detaljplan, byggnadernas samlade kulturmiljövärde och förändringstrycket i området. Områden som har högsta prioritet har ett högt kulturhistoriskt värde och många hus genomgår omfattande renoveringar. Se *Mark- och vattenanvändningskarta - Kulturmiljövård*.
- **Kulturmiljöprogram (SBN):** Ett kommunövergripande kulturmiljöprogram tas fram, vars syfte bland annat är att fungera som planeringsunderlag inför framtida översiktsplanering. Se *Planeringsprinciper*.
- **Bevarandeplaner (SBN):** Bevarandeplaner tas fram för Vollsjö och Lövestad. Se *Mark- och vattenanvändning - Vollsjö och Lövestad*.

2022-2040: Planer och program

- **Klimatanpassningsplan (KS):** En kommunövergripande klimatanpassningsplan tas fram, inom ramen för vilken kommunen ska analysera skyddsbehov för befintlig bebyggelse och infrastruktur. I planen ska klimatsäkringsområden pekats ut i hela kommunen, företrädesvis på kommunal mark. Inom dessa områden ska kommunen vidta åtgärder för att minska effekterna av skyfall och översvämning på befintlig bebyggelse. Klimatanpassningsplanen följs förslagsvis upp av områdesbestämmelser i vissa områden för att klimatsäkra befintlig bebyggelse och byggnadsverk. Gällande risken för ras, skred och erosion bör områden eller sträckor med större nivåskillnader och släntlutningar studeras mer i detalj än vad som har gjorts inom ramen för översiktsplanen, i första hand genom en okulärbesiktning. De sträckor som bör kontrolleras är där släntlutningen är brant, nivåskillnaden mellan krön och vattendrag överstiger ca 10 m och/eller där bebyggelse eller anläggningar finns inom nära avstånd från släntkrön. Vidare bör en studie av erosionsrisk utföras på platser där riskerna kan öka på grund av ökade vattenflöden och översvämningar. Se *Planeringsprinciper och Mark- och vattenanvändningskarta - Miljö- och klimatsäkring*.
- **DP-översyn (KS):** I enlighet med översiktsplanen släcks hela eller delar av gällande men inaktuella detaljplaner i Vollsjö respektive Lövestad, och/eller nya detaljplaner tas fram för respektive område utpekade för ändrad/utvecklad markanvändning. Se *Mark- och vattenanvändning - Vollsjö och Lövestad*.
- **Säkra skolvägar (SBN):** Översyn och analys av skolvägar i orterna Vollsjö och Lövestad tas fram. Se *Mark- och vattenanvändning - Vollsjö och Lövestad*.
- **Grönstruktur- och naturvårdsprogram (GNP) (SBN):** Vid kommande översyn av kommunens GNP kartläggs även kommunens områden med rekreativa värden. Se *Planeringsprinciper och Mark- och vattenanvändningskarta - Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*.
- **Skötselplan (TN):** I samband med en översyn av kommunens skötselplan ska vård och skötsel av inventerade befintliga träd på kommunal mark inkluderas. Planen ska även innehålla riktlinjer för plantering och etablering av nya träd. Om en åtgärd på ett särskilt skyddsvärt träd kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska den som planerar att vidta åtgärden lämna in en anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § Miljöbalken till Länsstyrelsen Skåne. Se *Planeringsprinciper och Generella riktlinjer för landskapet*.
- **Nya verksamhetsområden (KS):** En del av kommunens vision är att hela Sjöbo ska leva. Verksamhetsområden finns i dagsläget främst inom Sjöbo tätort. Allteftersom Sjöbo kommun växer, teknikutveckling möjliggör nya lösningar, och så vidare, finns det ett allt större behov av att identifiera nya verksamhetsområden utanför Sjöbo tätort. Se *Planeringsprinciper*.
- **Dagvattenhantering (SBN):** Förbättrad dagvattenhantering genom detaljplanering i kommunens tätorter. Se *Planeringsprinciper och Mark- och vattenanvändning - Teknisk försörjning*.

2022-2030: Upprättande av områdesskydd

- **Vattenskyddsområde (TN):** Skyddsområde och föreskrifter för vattenskyddsområde Grimstofta omarbetas. Vattenskyddsområde och föreskrifter för vattenskyddsområde i Bjärsjölagård omarbetas ifall kommunen behåller vattentäkten, annars ska vattentäkt och vattenskyddsområde med föreskrifter avvecklas. Vattenskyddsområden upprättas för de kommunala vattentäkterna i Herreberga, Blentarp, Vanstad, Heinge, Klasaröd och Röddinge. Se *Planeringsprinciper och Mark- och vattenanvändningskarta - Teknisk försörjning*.

2022-2040: Upprättande av områdesskydd

- **Skyddad natur (KS):** Andelen skyddad natur i kommunen ökar i syfte att säkerställa biologisk mångfald och den långsiktiga tillgängligheten för allmänheten, i enlighet med kommunens folkhälsoplan och Länsstyrelsen Skånes program Närmare till naturen (Tätortsnära natur). Se *Planeringsprinciper och Mark- och vattenanvändningskarta - Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*.
- **Grön infrastruktur (KS):** Kommunen ställer sig positiv till föreslagna åtgärder i Länsstyrelsen Skånes handlingsplan om grön infrastruktur. Utifrån kommunens förutsättningar har ett urval av prioriterade åtgärder gjorts. Se *Planeringsprinciper och Mark- och vattenanvändningskarta - Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*. Inom följande insatsområden ska kommunen satsa för att börja bedriva ett

aktivt arbete: (Nr 65) Bilda områdesskydd för särskilt värdefulla sjöar och vattendrag, (Nr 72) Bilda kommunalt områdesskydd på kommunal mark som har natur- och/eller friluftslivsvärden.

2022-2030: Anläggning och utbyggnad

- **Mobilitetsnoder/bytespunkter (KS):** Mobilitetsnoder utvecklas väster om Sjöbo tätort, Anklam och Sövdesborgskorset. Kommunen har tidigare kommunicerat med Trafikverket om att utveckla en bytespunkt vid Anklam i samband med ombyggnationen av väg 11. Projektet är fortfarande i sin samrådsfas. En översyn av hållplatserna väster om Sjöbo tätort pågår, med dialog mellan kommunen, Trafikverket och Skånetrafiken. Se *Utvecklingsstrategi och Mark- och vattenanvändningskarta - Transportinfrastruktur*.
- **Ombyggnad - väg 13 (KS):** Trafikverket planerar att bygga om väg 11 för att öka trafiksäkerheten och framkomligheten mellan Anklam och Tomelilla. Den befintliga vägen mötessepareras genom att omkörningsfält, en så kallad 2+1-väg, byggs. Planerad byggstart är år 2024. Trafikverket planerar också för att bygga om väg 13 förbi Assmåsa söder om Sjöbo, med byggstart våren 2021, för att förbättra trafiksäkerheten och framkomligheten på vägen. Vägen kommer delvis att få en ny sträckning för att minska risken för översvämning. Vägen kommer även att breddas och förstärkas. Se *Mark- och vattenanvändningskarta - Transportinfrastruktur*.
- **Bussfil - väg 11 (KS):** Kommunen ska arbeta för en bussfil längs del av väg 11,

väster om Sjöbo tätort, mot Lund. Se *Planeringsprinciper, Utvecklingsstrategi* och *Mark- och vattenanvändningskarta - Transportinfrastruktur*.

- **Högkvalitativ busstrafik - väg 11 (KS):** Trafikverket, Skånetrafiken och kommunen arbetar för utvecklingen av högkvalitativ busstrafik (superbuskonceptet) längsmed väg 11. Se *Planeringsprinciper*.
- **Cykelvägar (KS):** Följande cykelvägar utvecklas (har påbörjats eller finns med i nuvarande regionala transportinfrastrukturplan): Veberöd-Hemmestorp, Sjöbo-Tolånga (Marielundsvägen). Se *Utvecklingsstrategi* och *Mark- och vattenanvändningskarta - Transportinfrastruktur*.
- **Rekreationsleder (TN):** Rekreationsleder tillskapas mellan Vombsjön och Sjöbo tätort, samt mellan Lövestad och Lövestad åsar. Se *Utvecklingsstrategi*, samt *Mark- och vattenanvändningskarta - Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*.

2022-2040: Anläggning och utbyggnad

- **Mångfunktionella ytor (TN):** När nya ytor för rekreation, fritid men även exv. cykelparkering, skatebordramper och dylikt, anläggs i anslutning till sammanhängande bostadsbebyggelse bör de utformas så att de vid behov också kan fylla en funktion som klimatanpassningsområde, på de platser där det är lämpligt. Ytorna utformas med fördel på ett sätt som kan främja även andra positiva synergieffekter, i form av exempelvis förbättrade förutsättningar för biologisk mångfald. Se *Planeringsprinciper* och *Mark- och vattenanvändning - Miljö och klimatsäkring*.
- **Mötesplatser (TN):** Kommunen ska förbättra kvaliteten på, och tillgången till, platser för möten, fritid och kultur. Se *Planeringsprinciper*. Mötesplatserna i Vollsjö och Lövestad behöver rustas upp, se *Mark- och vattenanvändning - Vollsjö och Lövestad*.
- **Klimatanpassningsområden:** Inom översiktsplanen utpekade klimatanpassningsområden i Vollsjö och Lövestad behövs trädplanteringar samt viss kvalitetshöjning. Det senare i syfte att möjliggöra användning av ytan i rekreativa syften. Se *Mark- och vattenanvändning - Vollsjö och Lövestad*.
- **Utemiljöer (TN/Sjöbohem):** Kommunen ska satsa på meningsfulla utemiljöer för barn och unga, både på skolgårdar och allmän platsmark. Se *Planeringsprinciper*.
- **Cykelvägar (KS):** Följande cykelvägar utvecklas: Tolånga-Lövestad, Sjöbo sommarby-Ilstorp, Ilstorp-Sövde, Sjöbo tätort-Vollsjö, Hemmestorp-Blentarp, Sjöbo tätort-Anklam. Se *Utvecklingsstrategi* och *Mark- och vattenanvändningskarta - Transportinfrastruktur*.
- **Bymiljövägar (KS):** Följande bymiljövägar eller motsvarande cykelkoppling utvecklas: Tolånga-Anklam, Sövde-Sövdeborg. Se *Utvecklingsstrategi* och *Mark- och vattenanvändningskarta - Transportinfrastruktur*.
- **Säkra skolvägar (KS/TN):** Strategiska gång-/cykelpassager utvecklas som en del av arbetet med att uppnå säkra skolvägar. Nya gång- och cykelvägar ska bidra till att skapa säkra och sammanhängande skolvägar utan otrygga avbrott. Se *Planeringsprinciper* och *Mark- och vattenanvändningskarta - Transportinfrastruktur*.
- **Investeringar i kommunalt VA (TN):** Översiktsplanen föreslår en förtätning av

bostäder, i vissa fall kopplat till verksamheter, i tätorterna Vollsjö och Lövestad. För att en sådan utökning ska vara möjlig krävs stora investeringar i kommunens VA-anläggningar, i enlighet med de riktlinjer som finns angivna. Se *Planeringsprinciper, Utvecklingsstrategi och Mark- och vattenanvändning - Vollsjö och Lövestad*.

- **Rekreationsnoder (TN):** Rekreationsnoder utvecklas i Heinge strövområde, Sjöbo Ora, Anklam och Salsbjer i Sövde. Se Utvecklingsstrategi och *Mark- och vattenanvändningskarta - Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*.
- **Ökad tillgänglighet (TN):** Andelen rekreationsområden i kommunen som är helt eller delvis tillgängliga för alla invånare, oavsett funktionsvariation, ökar. Se *Planeringsprinciper* och *Mark- och vattenanvändningskarta - Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*.
- **Skåneleden (TN):** Kommunen fortsätter att höja standarden på Skåneleden och ge stärkta förutsättningar för näringslivet långsmed. Se *Generella riktlinjer för landskapet*.
- **Ridleder i Vollsjö och Lövestad (TN):** Kommunen behöver vara med i dialogen med invånarna på orterna samt möjliggöra för dragningen av eventuella nya ridleder. Se *Mark- och vattenanvändning - Vollsjö och Lövestad*.

2030-2040: Anläggning och utbyggnad

- **Rekreationsleder (TN):** Rekreationsleder tillskapas i Vollsjö tätort samt i del av Åsumsån och Tolångaån. Se *Mark- och vattenanvändning - Vollsjö och Lövestad*.

2022-2030:

Informationsinsatser, förhållningssätt och löpande arbete

- **Mångfunktionella ytor (SBN):** Informationsinsatser för att höja kunskapen hos tjänstemän och politiker om hur klimatanpassning av befintlig och kommande bebyggd miljö kan främjas med hjälp av så kallade mångfunktionella ytor. Se *Planeringsprinciper* och *Mark- och vattenanvändningskarta - Miljö- och klimatsäkring*.

2022-2040:

Informationsinsatser, förhållningssätt och löpande arbete

- **Jämställdhet och inflytande (KS/SBN):** Kommunens ska arbeta aktivt för att främja hälsa, trygghet, jämställdhet och inflytande i den fysiska planeringen, bostadsutvecklingen och utformningen av offentliga rum. Se *Planeringsprinciper*.
- **Minimera miljörisker (SBN):** Genom att informera, bland annat inom ramen för miljötillsynen, ska kommunen öka kunskapen hos allmänheten om risker med kemikalier och miljögifter för att därmed påverka beteenden. Se *Planeringsprinciper*.
- **Förbättrad vattenkvalitet (SBN):** Kommunen ska verka för återföring av näringsämnen, bland annat genom arbete med information om skyddsavstånd till vattendrag vid spridning och om hur näringens omfattning anpassas till grödans behov, arbete för att lantbrukare med behov av näring kan få hjälp att ta emot gödsel från aktörer utan åkermark, till

exempel hästägare, uppströmsarbete för att minska utsläpp av föroreningar som t.ex. tungmetaller i avlopp, att uppmontera fastighetsägare att anlägga kretsloppsbaseade anläggningar för enskilda avlopp, omvandling av matavfall till biogödsel, insamling av material från fosforfilter för spridning på åkermark, och dylikt. Se *Planeringsprinciper*.

- **Tillsyn av förorenade områden och miljöfarlig verksamhet (SBN):**

Kommunen fortsätter att prioritera en effektiv tillsyn av förorenade områden och miljöfarlig verksamhet som kan ha negativ inverkan på vattenmiljön inom områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status. Underlag från Sveriges geologiska undersökning (SGU) rapport (2021) om Vombsänkan används som kunskapsunderlag i syfte att särskilt skydda de områden inom grundvattenförekomsten som är viktiga för nybildning av grundvatten, samt områden med så kallade begravningsdalar. Se *Planeringsprinciper och Mark- och vattenanvändningskartan - Miljö- och klimatsäkring samt Teknisk försörjning*.

- **Tillsyn av enskilda avlopp (SBN):**

Kommunen fortsätter att prioritera en effektiv tillsyn av enskilda avlopp som kan ha negativ inverkan på vattenmiljön inom områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status. I kommunen finns en antagen handlingsplan avseende enskilda avlopp, innehållande en prioriteringsordning med mål att alla avlopp ska vara godkända i kommunen. I kommunen finns även antagna riktlinjer om att det inom kommunen ska råda hög miljöskyddsnivå vid prövning av ansökningar och anmälningar om inrättande av enskilda

avloppsanläggningar. Se *Planeringsprinciper*.

- **Dagvattenhantering (SBN):** Förbättrad dagvattenhantering genom tillsyn i kommunens tätorter. Se *Planeringsprinciper och Mark- och vattenanvändning - Teknisk försörjning*.
- **Besöksnäringens utveckling (KS):** Kommunen arbetar aktivt, exempelvis i form av fortsatt och utvecklat arbete med så kallade infopoints (bemannade turistserviceplatser), med att skapa förbättrade förutsättningar för att främja besöksnäringens utveckling. Besöksnäringen består bland annat av diversifierade landsbygdsföretag med mat och övernattnings- och företagande inom turism och rekreation med natur- och fritidsupplevelser, både kopplat till natur- och kulturvärden, areella näringar och till kommunens sjöar och vattendrag. Goda förutsättningar för utbyggd IT-infrastruktur är en mycket viktig del av näringslivsutvecklingen. Se *Generella riktlinjer för landskapet*.
- **Utvecklad kollektivtrafik (KS):** Kommunen verkar för en utvecklad kollektivtrafik med fler och tätare turer genom kontinuerliga kontakter med Region Skåne för att utveckla kollektivtrafiken inom, till och från kommunen. Se *Planeringsprinciper*.
- **Minimerad vattenpåverkan från avloppsreningsverk (TN):** Vid daglig drift och vid utveckling av kommunens avloppsreningsverk är alltid målet att minska eller minimera påverkan på recipient.
- **Elektronisk infrastruktur (KS):** Kommunen verkställer de åtaganden som satts upp i gällande avsiktsförklaring med Teleservice angående fiber-utbyggnad. Se *Planeringsprinciper och Mark- och vattenanvändning - Teknisk försörjning*.

- **Areella näringar och besöksnäring (KS):** Kommunen stöder utvecklingen av en diversifierad jord- och skogsbruksverksamhet med till exempel vidareförädling och besöksnäring, samt nya miljöanpassade driftsformer. Se *Generella riktlinjer för landskapet*.
- **Hästkommunen Sjöbo (KS):** Kommunen arbetar med hästrelaterade utvecklingsfrågor, både för att stödja kommunens hästnäring, samt för att främja kommunens invånares hästintresse i form av rekreation och fritidsaktivitet. Se *Generella riktlinjer för landskapet*.
- **Träd (SBN/TN):** Stora och friska träd på kommunal mark bevaras så långt det är möjligt. Se *Generella riktlinjer för landskapet*.
- **Grön infrastruktur (SBN/TN):** Kommunen ställer sig positiv till föreslagna åtgärder i Länsstyrelsen Skånes handlingsplan om grön infrastruktur. Utifrån kommunens förutsättningar har ett urval av prioriterade åtgärder gjorts. Se *Planeringsprinciper och Mark- och vattenanvändningskarta - Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*.

Inom följande insatsområden ska kommunen bedriva ett fortsatt aktivt arbete:

- Nr 13: Kartlägga förekomsten av invasiva arter
- Nr 31: Blottlägga sand i tätortsnära och urbana miljöer
- Nr 34, 69: Naturvårdsanpassad skötsel av vägrenar
- Nr 36: Genomföra ett pilotprojekt i någon av värdetrakterna för sandmarker.
- Nr 51: Skapa fler våtmarker.
- Nr 55: Uppnå satta mål i skogs- och jordbruk gällande hänsyn till våtmarker.
- Nr 61: Skapa fri passage för fisk m.fl. djur, genom att åtgärda vandringshinder.
- Nr 62: Förstärka spridningskorridor/ skyddszoner utmed sjöar och vattendrag.
- Nr 63: Stärka bevarandestatusen för ett urval hotade vattenanknutna arter.
- Nr 64: Bevaka och återskapa strukturer i vattendrag.
- Nr 66: Säkerställande av allemansrättslig mark särskilt för tätortsnära områden.
- Nr 70: Bevaka grönavolym i form av träd och buskar längs befintliga stråk.
- Nr 71: Anlägga strategiskt placerade våtmarker och bevaka befintligt strandskydd.
- Nr 74: Sprida goda exempel från exempelvis biosfärsområde vad gäller tätortsnära grön infrastruktur och förhållningssätt till klimatförändringar.

Inom följande insatsområden ska kommunen satsa för att börja bedriva ett aktivt arbete:

- Nr 12: Ta fram planeringsunderlag för skånska ansvarsmiljöer och naturvårdsarter, inklusive Natura 2000-arterna.
- Nr 25: Arbeta för att få till ett väl fungerande led mellan producent och konsument och öka tillgången på naturbeteskött.
- Nr 52: Restaurera våtmarker inom skyddade områden, som i dagsläget inte har gynnsamt tillstånd.
- Nr 53: Fortsätta arbetet med att genomföra åtgärdsprogrammet för rikkärr och långsiktigt skydda områdena som är utpekade i Myrskyddsplanen.
- Nr 54: Arbeta för att stärka bevarandestatusen för ett urval av de hotade våtmarksanknutna arterna i och i anslutning till de skånska myrarna, mossarna och rikkärren.

- Nr 67: Utveckla metoder för hur biologisk mångfald och värdet av ekosystemtjänster kan användas som beslutsunderlag och integreras i beslut.
- Nr 68: Arbeta med balanseringsprincipen/skadelindringshierarkin samt utreda hur ekologisk kompensation ska kunna tillämpas på ett effektivt sätt.
- Nr 73: Kartlägga skötselbehov för olika tätortsnära och urbana områden för att identifiera vilka områden som har höga skötselbehov ur ett biologisk mångfald- och ekosystemtjänstperspektiv.

EXTERN SAMVERKAN

För att kunna uppnå en önskvärd och hållbar utveckling är Sjöbo kommun beroende av väl fungerande samarbeten med omlandet. Följande utvecklingsområden bedöms vara extra viktiga att kontinuerligt arbeta med tillsammans med regionen och omkringliggande kommuner. Förutom dessa finns också mer specifika samarbetsområden listade under respektive karaktärsområde nedan.

Kommunövergripande

- **Besöksnäring (KS):** Arbeta för en utvecklad och hållbar besöksnäring inom hela sydöstra Skåne, bland annat genom satsningar på det rörliga friluftslivet. Se *Generella riktlinjer för landskapet*.
- **Mobilitet (KS):** Gemensamt arbete för att uppnå utveckling inom transportinfrastruktur och kollektivtrafik, exempelvis vad gäller behoven av förbättringar av väg 11 för att bättre kunna

tillgodose den omfattande arbetspendling som äger rum där. Se *Planeringsprinciper*.

- **LEVA-projektet (SBN):** Aktiv medverkan i LEVA-projektet (Lokalt Engagemang för Vatten) i Tranåsäckens avrinningsområde. Se *Planeringsprinciper*.
- **Vattendialoger (SBN):** Fortsatt vattendialog med markägare och andra berörda i Vanstadsäckens avrinningsområde (biflöde till Tranåsäckan) påbörjad år 2019. Fokus på bevattning och åtgärder mot övergödning. Innehåll och konkreta åtgärder håller på att tas fram tillsammans med lantbrukarna. Planerat arbete med att inleda vattendialoger inom ramen för Kävlingsåns vattenråd med markägare och andra berörda i avrinningsområden för ytvattenförekomster Kävlingsån (Vombsjön-Tranåsäckan) (Björkaån/Åsumsån/Tolångaån), Tranåsäckan, Djurrödsäckan och Kävlingsån: Djurrödsäckan-källa (Vollsåån). Se *Planeringsprinciper*.
- **Energidistribution (KS):** Sjöbo kommun är beroende av energidistribution via högspänningsledning mellan Sege och Tomelilla. Då ledningen passerar genom flera kommuner kan dessa kommuners hantering och planering långsamt påverka Sjöbos framtida möjligheter till utvecklad energiförsörjning. Detsamma, fast omvänt, gäller kabel Stjärneholm-Tomelilla som passerar genom kommunens södra spets. Se *Planeringsprinciper* och *Mark- och vattenanvändningskarta - Teknisk försörjning*.
- **Invasiva arter (TN):** Bekämpning av främmande invasiva arter. Se *Planeringsprinciper*.
- **Ostörda områden (KS):** Samsyn kring bibehållna "ostörda" områden där en

naturlig ljud- och ljusmiljö dominerar. Se *Planeringsprinciper* och *Mark- och vattenanvändningskarta - Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*.

- **Förbättrad vattenkvalitet (SBN):** Kommunen ska fortsätta samverka med berörda aktörer och, vid behov, grannkommuner för att reducera jordbrukets påverkan på vattenförekomster. Se *Planeringsprinciper*.
- **Deltagande i vattenråden (SBN/TN):** Fortsatt deltagande i Kävlingsåns samt Nybroåns, Kabusaåns och Tyge ås vattenråd och det arbete som vattenråden bedriver. För att få till stånd ett samordnat åtgärdsarbete samt vattendialoger med markägare och andra berörda/intressenter. Vattendialogerna bidrar bland annat till ökad kunskap. Innehåll och konkreta åtgärder tas fram i samråd som en del av dialogen. Konkreta åtgärder kan till exempel vara att ta upp kulverterade sträckor i dragen, åtgärda vandringshinder, anpassade skyddszoner, restaurering av rensade eller rätade vattendrag, minskat fosforläckage vid spridning av stallgödsel, strukturkalkning, kalkfilterdiken, anläggning av tvåstegsdiken, anläggning av våtmarker och anläggning av bevattningsdammar. Se *Planeringsprinciper*.

Ur ett landskapsperspektiv

Vombsjösänkan

- **Biosfärområde (KS):** Arbete mot ett utnämmande av Vombsjösänkan som biosfärområde och gemensamma satsningar i linje med fokusområdena som finns angivna. Se *Generella riktlinjer för landskapet*.

- **Fokus Vombsjön (SBN):** År 2018 startades Fokus Vombsjön av Kävlingsåns vattenråd tillsammans med Sydsvatten. De planerade åtgärderna inom Fokus Vombsjön syftar framför allt till att öka kunskap och samverkan i och kring Vombsjön och dess tillrinningsområde. Se *Planeringsprinciper*.

Södra mellanbygden

- **Grönstrukturstråk (SBN):** Till exempel anges i Regionplan 2022-2040, att det mellan Simrishamn, genom Tomelilla mot Lövestad, finns värdetrakter/värdekärnor som knyts samman av koncentrationer av värdekärnor. Det stråket behöver stärkas. Mellan Sjöbo tätort och Tomelilla längs Fyledalens utpost återfinns få värdetrakter, vilket innebär att det stråket behöver stärkas ännu mer för att få till en konnektivitet mellan områdena. I Regionplan 2022-2040 tas även grönstrukturstråket vid Bjärsjölagård och Alestad upp, vilket är i behov av utveckling, bland annat för att minska den barriäreffekt som väg 13 utgör. Mellankommunal samverkan krävs för att utveckla och stärka dessa grönstrukturstråk. Se *Planeringsprinciper* och *Mark- och vattenanvändningskarta - Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*.
- **Natur och kulturvärden i Fyledalen (SBN).** Se *Planeringsprinciper* och *Mark- och vattenanvändningskarta - Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*.

Linderödsåsen

- **Materialutvinning (SBN):** Samverkan och samsyn kring eventuell framtida materialutvinning på Linderödsåsen, till exempel i form av en gemensam av kartläggning av olika nuvarande och eventuella framtida täkters roll i den lokala och regionala materialförsörjningen. Se

*Mark- och vattenanvändningskarta -
Verksamheter.*

Snogeholm och Krageholmsjöns godslandskap

- **Natur- och kulturvärden i Fyledalen (SBN).** Se *Planeringsprinciper och Mark- och vattenanvändningskarta - Natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar.*

Romeleåsen

- **RÅSK (KS):** Deltagande, samverkan och aktivt arbete inom Romeleås- och sjölandskapskommittén, RÅSK. Se *Planeringsprinciper och Generella riktlinjer för landskapet.*
- **Materialutvinning (SBN):** Samverkan och samsyn kring eventuell framtida materialutvinning på Romeleåsen, till exempel i form av en gemensam av kartläggning av olika nuvarande och eventuella framtida täkters roll i den lokala och regionala materialförsörjningen. Se *Mark- och vattenanvändningskarta - Verksamheter.*
- **Kommunal service i Knickarp (TN):** Knickarp är en ort som ligger både i Sjöbo och Ystads kommun. Sjöbo kommun anser att ansvarsfördelningen för den kommunala servicen på orten och gränsdragning för denna behöver utredas från fall till fall.

KONSEKVENSER

SAMLAD HÅLLBARHETS- BEDÖMNING

Inledning

I detta avsnitt bedöms översiktsplanens föreslagna strategier och riktlinjer utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Konsekvensbedömningen fungerar som ett beslutsunderlag inför antagandet av översiktsplanen, men hjälper också kommunen att hålla riktningen i framtida planeringsarbete. Avsnittet ger en fingervisning om vilka delar av planförslaget som blir mer eller mindre lätta att genomföra, och kan därför fungera som en hjälp för att prioritera föreslagna åtgärder.

Eftersom översiktsplanen är ett strategiskt dokument är det svårt att bedöma planförslagets exakta konsekvenser. Konsekvensbedömningen syftar därför snarare till att sätta in översiktsplanen i ett större perspektiv, och försöka se hur exempelvis samhällsutveckling, folkhälsa, landskap eller kulturmiljö påverkas av den markanvändning som kommunen föreslår.

Hållbarhetsbedömningen utgår ifrån följande kategorier, och beskriver nuläge samt planförslagets konsekvenser under respektive kategori:

- Attraktivitet, hälsa och välbefinnande
- Sociala perspektiv (jämlighet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre)
- Resurshushållning
- Klimatpåverkan
- Ekosystem och biologisk mångfald
- Klimatsäkring

Nollalternativ, alternativ strategi och planförslag

För att bedöma översiktsplanens konsekvenser, jämförs planförslaget med ett nollalternativ och en alternativ strategi. Nollalternativet är ett framskrivet nuläge, vilket betyder att det utgår från gällande ÖP2009 men är anpassat efter nuvarande lagstiftning, kommunala beslut och dokument. Den alternativa strategin utgår från Region Skånes kartering av kollektivtrafiknära lägen, och lyfter enbart ut dessa som utvecklingsnoder istället för planförslagets idé om att stärka samtliga serviceorter.

Jämförelsen mellan nollalternativ, alternativ strategi och planförslag finns sammanfattad i början av hållbarhetsbedömningen.

Här beskrivs de olika alternativen kortfattat:

PLANFÖRSLAG

Utgörs av planförslaget ÖP2040 för Sjöbo kommun, med undantag för redan gällande fördjupade översiktsplaner. Planförslaget utgår från följande principer:

- **Växa flerkärnigt.** Ny samlad bebyggelse koncentreras fram till år 2040 till kommunens centralort Sjöbo

samt serviceorterna Blentarp, Vollsjö och Lövestad, vilket innebär en förändrad markanvändning i Vollsjö och Lövestad.

- **Hållbara transporter.** Planen främjar utveckling av kommunikations- och rekreationsnoder som underlättar resande med hållbara och klimatsmarta transportmedel samt främjar kommuninvånarnas möjligheter till rekreation.
- **Förtätning av befintliga lägen.** Planförslaget anger att ny samlad bebyggelse ska lokaliseras i anslutning till befintlig samhällsservice och att ny spridd bebyggelse ska medges restriktivt.
- **Helhetsbild.** Sammantaget bidrar ÖP2040 till en helhetssyn, en ökad tydlighet och en effektivare planeringsprocess inom kommunen genom att förse samtliga områden med riktlinjer för framtida utveckling.

NOLLALTERNATIV

Utgår från gällande ÖP2009, men är anpassat efter ny lagstiftning, kommunala beslut och dokument, samt allmän utveckling och praxis som tillkommit och skett sedan 2009. De planer och program som utgör förutsättningar för nollalternativet är: huvuddokumentet för ÖP2009, fördjupad översiktsplan för Blentarp antagen 2008 och fördjupad översiktsplan för Sjöbo tätort antagen 2013. Nollalternativet utgår från följande principer:

- **Utspridning.** Spridd bebyggelse kan tillåtas med stöd av ÖP2009 och närhet till befintlig service är inget krav. Tar inte heller tydlig ställning mot spridd bebyggelse på jordbruksmark.
- **Liten kommunal reglering.** Markanvändningen inom kommunen

är sparsamt angiven, och kommunen ställer få krav på gemensamma lösningar genom riktlinjer, till exempel gällande lokalt omhändertagande av dagvatten.

- **Saknar helhetsbild.** Ytor som inte omfattas av fördjupade översiktsplaner eller detaljplaner kommer till viss del att sakna riktlinjer. Strategier i specifika frågor saknas till viss del, vilket riskerar att ge en ineffektiv planeringsprocess.

ALTERNATIV STRATEGI

I huvudalternativet pekas Sjöbo tätort, Blentarp, Vollsjö och Lövestad ut som bebyggelsenoder. Ett alternativ till huvudalternativet hade kunnat vara att bebyggelsenoderna begränsats till de direkt kollektivtrafiknära lägen som karterats av Region Skåne. Detta innebär att Sjöbo tätort och Blentarp skulle fungera som bebyggelsenoder, medan Vollsjö och Lövestad inte pekas ut.

- **Centralisering.** Det som skiljer den alternativa strategin från huvudalternativet är endast de markanvisningskartor och riktlinjer som huvudförslaget föreslår för Vollsjö och Lövestad. Konsekvenserna blir därför en något mer centraliserad utveckling, där ny bebyggelse koncentreras till färre orter.
- **Saknar helhetsbild.** Den alternativa strategin bedöms inte leva upp till kommunens övergripande vision om att hela Sjöbo ska leva, vilket innebär att kommunen beslutat arbeta vidare i enlighet med huvudalternativet.

Attraktivitet, hälsa och välbefinnande

Nuläge

Sedan många år har Sjöbo kommun ett positivt flyttnetto, och har i snitt ökat sin befolkning med 0,8 % per år mellan åren 2002 till 2020. Behovet av service och bostäder förväntas därför öka under kommande år. Det finns god tillgång till grön- och rekreationsytor med ett varierande landskap som går från fullåkersbygd till kuperade skogsområden. Närheten till natur och skog är en av kommunens viktigaste tillgångar, och den största anledningen till inflyttning till kommunen enligt en undersökning genomförd år 2017. Dock finns de större rekreationsområdena övervägande i kommunens södra/sydvästra delar (kring Sjöbo tätort och Blentarp), vilket skapar en ojämn tillgång till områdena samt dess hälsofrämjande effekter.

Äldre bebyggelse och historiska miljöer finns bevarade på landsbygden och i serviceorterna, vilket präglar kommunens identitet samt utgör viktiga turistmål för besökare. Gällande ÖP2009 saknar dock tydliga riktlinjer kring hur landskapets och den byggda miljöns identitet ska bevaras, vilket riskerar att likrikta istället för att särpräglade orternas respektive karaktär.

Då Sjöbo kommun har gott om allemansrättslig mark och rekreationsytor, innebär det att de flesta av kommuninvånarna har god tillgång till hälsofrämjande aktiviteter i form av natur och friluftsliv. Men i och med bristen på kollektivtrafik, gång- och cykelvägar är det relativa dåliga förutsättningar för vardagsmotion. Cykelinfrastrukturen är främst lokaliserad kring centralorten, vilket gör det svårt att exempelvis arbetspendla med cykel från någon av serviceorterna in till Sjöbo tätort. Istället tar bilen stor plats i kommunen, och

bilanvändningen är hög per person jämfört med både Sverige och Skåne. Detta påverkar folkhälsan såväl som säkerheten för gång- och cykeltrafikanter.

Ett radonriskområde som sträcker sig från Tolånga och upp mot kommunens nordöstra delar har identifierats sedan tidigare. Det erbjuds gratis radonmätning för alla invånare inom området. Vid planering och bygglovshantering följs radonprogrammet som antogs 2006 för att säkerställa att invånarnas hälsa inte påverkas.

Planförslagets konsekvenser

+ Ökad attraktivitet. Genom att samlad bebyggelse koncentreras till serviceorterna samt Sjöbo tätort ökar underlaget för service och kollektivtrafik. Detta medför en ökad tillgänglighet för att exempelvis bo och arbeta på olika orter, vilket sannolikt bidrar till att serviceorterna kan öka sin attraktivitet och att bebyggelsen i anslutning till serviceorterna blir mer ekonomiskt hållbar.

+ Förtätning ger rörelsefrihet. Genom att bygga i centrala lägen kan barriärverkan mellan olika områden mildras, vilket ökar genomströmningen av människor. Detta ger också positiva sociala konsekvenser i form av ökad trygghetskänsla

+ Satsning på gestaltning ökar förtroendet och stärker identiteten. Att rusta upp och försköna byggnader och utomhusmiljöer bidrar till ökad trivsel och identitetskapande, samt är sammankopplat med den upplevda tryggheten. Genom att hålla byggnader och offentliga miljöer i ett gott skick samt lägga fokus på gestaltning ges också en indikation på hur kommunens resurser fördelas, vilket

påverkar förtroendet för det kommunala arbetet.

+ Stärkt lokal ekonomi. Fler mindre lokaler i anslutning till bostad i Vollsjö och Lövestad gynnar den lokala ekonomin och ger ett mer blandat serviceutbud.

+ Nya rekreationsnoder ökar tillgängligheten och knyter samman kommunen och regionen. Rekreationsnoder och -leder är ett bra sätt att röra sig både inom och mellan kommuner. Översiktsplanen anger att rekreationsnoder ska utvecklas i Heinge strövområde, Sjöbo Ora, Anklam och Salsbjer i Sövde. Detta innebär att det enklare går att röra sig till/mellan olika rekreativa områden, vilket är särskilt gynnsamt för alla som inte har tillgång till bil. Dessutom väntas det bli mindre slitage på naturen då besökarna sprids ut på fler områden.

+ Närhet till rekreation ger förutsättningar för bättre hälsa. Framtida utbyggnadsområden i serviceorterna lokaliseras med närhet till rekreation, vilket tillsammans med stärkta gång- och cykelvägar bör ge goda konsekvenser för folkhälsan. Närheten mellan bostad och rekreationsmöjligheter är särskilt viktig för barn och äldre som annars kan ha svårt att nyttja grönområden.

+ Ökad trafiksäkerhet. Planförslaget föreslår åtgärder som bör genomföras för att minska trafikrelaterade olyckor.

+ Bättre strålmiljö. Andelen stora träd ska öka vilket ger ett bra skydd mot yttre strålning vilket främjar folkhälsan. Vid nya förskolor ska naturlig skuggning planeras in.

-Förtätning påverkar befintliga strukturer. Mer och tätare exploatering i centrala lägen

påverkar äldre bebyggelsemönster och enskilda byggnadsverk, vilket i förlängningen påverkar orternas identitet, historia samt vår känsla av igenkänning.

-Funktionsblandning och förtätning kan ge större lokala risker. En ökad blandning av verksamheter och boende på samma tomt (gäller främst Vollsjö och Lövestad) kan innebära risker för barn och unga som bor i närområdet. En väl genomtänkt detaljplan med god utformning av bebyggelsen samt uppdelning av de olika trafikslagen blir därför av yttersta vikt. Förtätning innebär också att kommunen tillåter byggnation i områden med sämre luftkvalitet, mer buller och större risker för vägrelaterade olyckor.

-Högre kommunalekonomiska kostnader på mindre tätorter. Kommunvisionen är att hela Sjöbo ska leva, vilket är av stor betydelse för kommunens hållbarhet och attraktivitet. I de mindre serviceorterna kan det dock vara svårt att förtäta i en omfattning som motsvarar de kommunala investeringarna. De kommunala kostnaderna för att förtäta områden längre ut på landsbygden/i mindre tätorter blir höga i relation till kostnaderna för kommunala investeringar (t.ex. infrastruktur och service), eftersom det kanske inte går att förtäta i tillräckligt hög utsträckning för att finansiera de kommunala kostnaderna. Förtätningar utanför centralorten kan därför medföra konsekvenser för hela kommunens kostnader.

Sociala perspektiv

Jämlikhet, jämställdhet, tillgänglighet, barn och äldre

Bedömningen i detta avsnitt grundar sig delvis på en social konsekvensbedömning som togs fram under hösten år 2020 för [samrådsversionen](#) av översiktsplanen. Konsekvensbedömningen i sin helhet finns att läsa [här](#).

Nuläge

För Sjöbo som relativt glesbefolkad kommun är samspelet med omlandet avgörande för vardagslivet såväl som för den framtida samhällsutvecklingen. I nuläget är de kollektiva kommunikationerna från serviceorterna för att ta sig vidare till exempelvis Malmö, Lund eller Ystad begränsade, vilket också begränsar arbetsmarknaden. Arbetsmarknaden i Sjöbo är något snedfördelad, där kvinnor i kommunen generellt sett har högre utbildningsnivå men lägre sysselsättningsgrad och pendlingsbenägenhet jämfört med män. Sjöbo kommun tillhör de 15 kommuner med lägst andel förvärvsarbetande som bor och arbetar i samma kommun.

Generellt sett är utbudet av bostäder i kommunen homogent, och det saknas mindre och billigare bostäder för exempelvis unga och äldre. Enligt dialogarbete med kommunens niondeklassare upplevs också en generell brist på mötesplatser och aktiviteter ute i serviceorterna, eftersom kollektivtrafiken till Sjöbo tätort är bristfällig under kvällar och helger.

Dominerande näringslivssektorer är jordbruk, bygg, verkstad och handel. Inom jordbrukssektorn har det skett en successiv förändring över åren i samband med att en del jordbruksföretag blivit betydande besöksmål.

Här finns därför en eventuell utvecklingspotential.

Planförslagets konsekvenser

+ Blandade transportsätt ökar tillgängligheten, sammanhållningen och jämlikheten. Genom att förbättra gång- och cykelmöjligheterna samt tillgången till kollektivtrafik förbättras tillgängligheten för alla som inte är bilburna, och möjliggör därmed ett enklare vardagsliv. Detta förväntas främst gynna kommunens kvinnor, som idag är underrepresenterade i arbetspendlingen trots högre utbildningsnivå jämfört med männen.

+ Kollektivtrafiknära lägen ger säkrare skolvägar. Förslagen ny bebyggelse är främst koncentrerad till centrala, kollektivtrafiknära lägen. Detta innebär att skola och förskola ofta redan finns i omedelbar närhet till bebyggelseområdena, vilket gör skolvägarna korta och säkra.

+ En tät bebyggelse gynnar känslan av trygghet och sammanhang. En större blandning av boendetyper bidrar till en mer varierad och tät bebyggelse, vilket är positivt ur trygghetssynpunkt då genomströmningen av människor ökar. Känslan av sammanhang är extra viktig för unga och äldre, som är mer bundna till sin närmiljö.

+ Funktionsblandning gynnar valfrihet och jämlikhet. Ett mer blandat utbud av boendetyper och service skapar en mer varierad demografi i området, där människor med olika behov och anspråk kan attraheras. Detta medför till exempel att människor kan bo kvar i området genom livets olika skeden.

+ Behov av noggrann gestaltning för trygghet. Ytor som är mindre tätbebyggda kan upplevas som otrygga under dygnets mörkare

timmar, särskilt för kvinnor, barn och äldre. Detta gör gestaltning och belysning till viktiga verktyg för att säkra grön- och rekreationsytors användning.

+ Större arbetsmarknadsregion. Förbättrad kollektivtrafik förväntas leda till en större arbetsmarknad med fler potentiella arbetstillfällen. Minskad pendlingstid ökar sannolikheten att kvinnor pendlar till arbeta på annan ort, vilket medför förbättrade karriärmöjligheter och mindre könsbaserade skillnader i inkomst- och sysselsättningsnivå

+ Bevarad kulturmiljö. Genom förtätning i centrala lägen skyddas det välbevarade bondesamhället med sin speciella karaktär av ålderdomlig bystruktur och utskiftade gårdar, vilket alla återfinns på flera ställen i kommunen. Ett blandat transportsätt öppnar möjligheter för att fler kan bo och verka på landsbygden, som i sin tur ger bättre förutsättningar för att äldre gårdar blir bebodda hela året och inte förfaller. Planförslaget tar upp att sakkunnig ska konsulteras vid eventuella förändringar kring värdefulla kulturmiljöer för att inte göra påverkan av helhetsbilden.

+ Bättre ekonomisk balans mellan centralort och serviceorter. Möjligheterna till pendling påverkar både val av och möjligheterna till arbete. Att bygga ut fibernätet på landsbygden är en annan viktig satsning som påverkar möjligheten att bo och arbeta från de mer perifera delarna av kommunen. Att kunna arbeta hemifrån påverkar förutsättningarna att bibehålla karriärmöjligheter även för den som väljer att bo mindre centralt. Möjligheterna till distansarbete påverkar också den ekonomiska balansen mellan stad och landsbygd såväl som mellan män och kvinnor.

+ Satsning på barn- och ungdomsaktiviteter stärker identiteten. Fler aktiviteter för de unga i kommunen efterfrågas, särskilt utanför Sjöbo tätort. Översiktsplanen föreslår etablering av ridhus i både Vollsjö och Lövestad, vilket stärker byarnas identitet i den större hästkommunen och ger positiva folkhälsoeffekter. Dock utövas just ridsport ofta av mer socioekonomiskt starka grupper, vilket gör det viktigt att även satsa ekonomiskt på andra typer av aktiviteter.

+ Nya rekreationsleder främjar en mer jämlik folkhälsa. Översiktsplanen anger att rekreationsleder ska utvecklas mellan Vombsjön och Sjöbo tätort samt mellan Lövestad och Lövestad åsar. Detta är särskilt viktigt kring Lövestad, eftersom rekreationsområden främst finns i kommunens södra/sydvästra delar. Genom att etablera rekreationsytor i andra delar av kommunen utjämnas den ojämna tillgången till gröna platser.

+ Tillgängliggörande av landskapet. Bättre kollektivtrafik, och stärkta rekreationsnoder förbättrar landskapets tillgänglighet samt gör det lättare att tillgodose människors behov av gröna och blå miljöer. Folkhälsomyndigheten poängterar att personer från socioekonomiska utsatta områden, äldre och personer med funktionsvariation har störst vinst av att komma ut och vistas i naturen, vilket gör det extra viktigt att landskapet är tillgängligt även utan tillgång till bil.

-Förtätning kan missgynna perifera områden. Genom att koncentrera bebyggelsen till befintliga lägen riskerar serviceorterna att växa på bekostnad av de mer perifera delarna av kommunen.

-Ojämnt dialoginflytande. Planförslagets dialogarbete har valt att främst fokusera på tre

grupper. Dessa är barn och unga, boende på landsbygden samt näringsidkare, vilket har syftat till att lyfta olika infallsvinklar i planeringsarbetet. De två senare kategorierna har dock utgjorts av majoriteten äldre män, vilket gör att yngre samt kvinnor till viss del saknats i processen. Vid framtagande av fördjupande översiktsplaner och detaljplaner är det därför extra viktigt att dessa grupper lyfts fram.

Resurshushållning

Nuläge

Sjöbo kommun strävar efter att hushållning av mark ska ske på ett hållbart sätt, som samtidigt möter behovet av exempelvis kollektivtrafik, bostäder och service. I dagsläget har kommunen en relativt splittrad och gles bebyggelse, vilket innebär stora kommunalekonomiska kostnader för till exempel VA och infrastruktur samt sämre förutsättningar för en god kollektivtrafik. En splittrad bebyggelsestruktur skapar också svårdefinierade grönytor som ofta får låga kvaliteter. Denna typ av struktur, med en stor del gles småhusbebyggelse, innebär en ensidig bostadsförsörjning där inte alla får sitt bostadsbehov uppfyllt. I gällande ÖP2009 saknas tydliga ställningstaganden kring spridd bebyggelse på jordbruksmark, vilket kan tolkas som att landskapet getts relativt låg prioritet i planeringssammanhang.

Planförslagets konsekvenser

+ Mer hållbar hushållning av mark.

Planförslagets fokus på förtätning och utbyggnad i befintliga lägen ger en mindre spridd bebyggelse samt ett mer effektivt nyttjande av mark inom kommunen. Då ny bebyggelse koncentreras till befintliga lägen, innebär det att spridd bebyggelse/bebyggelse

på jordbruksmark medges restriktivt och landskapsbilden hålls intakt.

+ **Lägre kommunalekonomiska kostnader.**

En mer samlad bebyggelse innebär ett mer effektivt nyttjande av exempelvis infrastruktur och VA, vilket innebär mindre kostsamma strukturer och mindre ingrepp på landskapet.

+ **Bevarad grönstruktur.** En tätare bebyggelsestruktur innebär bättre förutsättningar för bevarandet av större grönområden, vilket bland annat är en förutsättning för hållbar biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Däremot finns risk att mindre rekreationsområden och ekosystemtjänster försvinner vid förtätning.

= **Utvidgningar av kommunala verksamhetsområden för VA.**

Översiktsplanen föreslår en förtätning av bostäder, i vissa fall kopplat till verksamheter, i tätorterna Vollsjö och Lövestad. Översiktsplanen föreslår också att vissa detaljplaner med bostadsrätter släcks, vilket minskar den totala bostadsökningen i de båda orterna. Likväl blir det en utökning jämfört med dagens bostads- och verksamhetsbestånd. För att en sådan utökning ska vara möjlig krävs stora investeringar i VA-anläggningarna i enlighet med de riktlinjer som finns angivna under Teknisk försörjning i mark- och vattenanvändningskartan.

-**Ianspråktagande av grönyta i**

förtätninglägen. I anslutning till befintlig sammanhållen bebyggelse kan rekreationsytorna tas i anspråk i förtätningssyfte. Det påverkar tillgången till den bostadsnära rekreationen vilket kan leda till negativa hälsoeffekter. Dock föreslår planförslaget att en naturvärdesutredning ska göras innan exploatering i syfte att skydda ekosystemtjänster och biologisk mångfald och

vid behov ska ekologisk kompensation tillämpas. Detta är av ytterst vikt för att inte förlora den bostadsnära rekreationen.

Klimatpåverkan

Nuläge

Sjöbo är en relativt glesbefolkad kommun jämfört med andra kommuner i Skåne, och tillgången till kollektivtrafik är begränsad. Sjöbos kommuninvånare kör generellt längre sträckor samt har ett högre antal bilar per person jämfört med både Sverige och Skåne, vilket innebär att en stor del av utmaningarna för att minska utsläppen ligger i persontransporterna.

Kommunorganisationen har under de senaste åren ställt om så nästan all energiförsörjning är 100 % fossilfri.

Planförslagets konsekvenser

+ Förutsättningar för minskade utsläpp.

Planförslaget innebär fler bostäder i kollektivtrafikhärlägen, vilket minskar transportbehovet jämfört med en utspridd bebyggelsestruktur.

+ **Mer lokal energiproduktion.** Utbyggnad av energiinfrastrukturen i kommunen möjliggör mer lokal energiproduktion och -distribution.

+ **Nya mobilitetsnoder.** Genom att etablera mobilitetsnoder går det lättare att knyta samman olika transportslag, vilket kan minska bilanvändningen på hela eller delar av sträckan. Översiktsplanen anger att mobilitetsnoder ska utvecklas i Sjöbo sommarby, Anklam och Sövdesborgskorset.

+ **Minskat trafikarbete.** När det blir möjligt att bo i mer kollektivtrafikhärlägen och/eller

bo och ha sin verksamhet på samma tomt minskar behovet av arbetspendling med bil.

+ **Stärkt infrastruktur för cykel.** Etableringen av nya cykelleder mellan orter gör cykeln till ett rimligare alternativ vid exempelvis arbetspendling. Översiktsplanen anger att följande cykelvägar/bymiljövägar ska utvecklas:

2022-2030 (har påbörjats, eller finns med i nuvarande regionala trafikförsörjningsplan):

- Hemmestorp-Veberöd
- Sjöbo-Tolånga (Marielundsvägen)

2030-2040:

- Ilstorp-Sjöbo sommarby
- Blentarp-Hemmestorp
- Tolånga-Lövestad
- Sjöbo-Vollsjö
- Ilstorp-Sövde
- Sjöbo tätort-Anklam
- Tolånga-Anklam
- Sövde-Sövdeborgskorset

+ Stärkt infrastruktur för busstrafik.

Översiktsplanen anger att kommunen ska verka för en utbyggd kollektivtrafik med fler och tätare turer, exempelvis genom att arbeta för en bussfil längs del av väg 11 (mot Lund, väster om Sjöbo tätort). Om fler låter bilen stå och kan resa kollektivt så nås miljö och klimatmålen lättare.

+ **Ett mer hållbart samhälle.** All exploatering påverkar miljö och klimat i någon utsträckning. I planförslaget lyfts att åtgärder ska tas för ett säkert byggande och att främja positiva synergieffekter som exempelvis ökar möjligheten för biologisk mångfald och rekreation. Hela landskapet tas med i planeringen och verkar för en hållbar framtid för kommande generationer.

+ Landskapet prioriteras högre. Vid nybyggnation ställs krav på landskapsanpassning där det befintliga landskapet överordnas den tillförda bebyggelsen. På detta sätt minskas miljökonsekvenser såsom schaktningar samt stora synliga ingrepp i närlandskapet.

-Risk för lokala luftföroreningar. Förtätning innebär att avgaser från fordon kan öka i vissa områden, vilket kan innebära lokala problem, men samtidigt lyfts att befintliga träd och buskar ska sparas i så stor utsträckning som möjligt och att andelen stora träd ska öka, vilket hjälper till att reducera luftföroreningarna.

Ekosystem och biologisk mångfald

Nuläge

Landskapet i Sjöbo kommun är varierande med många olika naturtyper – från ett skogsklätt åslandskap i norr, till de centrala delarnas odlade backlandskap och skogs- och dallandskap i söder, som alla ger oss olika typer av ekosystemtjänster. I Sjöbo har jordbruket historiskt sett bestått till stor del av boskapsskötsel, vilket gör att kommunen än idag har ett stort antal betesmarker med höga natur- och kulturvärden. Kommunen har stor tillgång till allemansrättslig mark som är viktig för friluftslivet som även rymmer en variation av ekosystem och biologisk mångfald. I takt med att Sjöbo tätort förtätas ökar dock behovet av att utveckla befintliga parker och grönområden i tätortskärnan, samt av att skapa bra konnektivitet med omgivande naturområden.

Andelen ekologiskt odlad åkermark i kommunen är 20 % vilket motverkar

monokultur och främjar biologisk mångfald. Kommunen hyser många rödlistade arter vilket indikerar på att dels finns speciella biotoper kvar i landskapet, men också att mer arbete kvarstår för att återskapa fler livsmiljöer för att populationerna ska kunna öka igen.

Planförslagets konsekvenser

+ Mindre miljöpåverkan på vatten.

Planförslagets riktlinjer för dagvattenhantering, skydd av värdefulla vattenförekomster, spridd bebyggelse som medges restriktiv och fortsatt samarbete med de aktuella vattenråden är av stor vikt för att säkerställa en god och hållbar vattenförsörjning för framtiden. Då nybyggnation medges restriktivt utanför redan tätbebyggda områden, tillkommer inga eller få enskilda avlopp. Det minskar föroreningar i vattendrag, sjöar och hav. Planförslaget uppmanar till noggranna undersökningar innan exploatering sker vid skyddsvärda vatten. För mer info, se separat Miljökonsekvensbeskrivning om miljökvalitetsnormer för vatten.

+ Ökad artrikedom. Genom att klimatsäkra naturliga lågpunkter i landskapet (gäller främst Vollsjö och Lövestad) undviks framtida problem vid exploatering på olämplig sank mark. Vidare åtgärder som ger mer grön- och blåtor i tätorterna och förstärker den gröna infrastrukturen i landskapet, gynnar inte bara den biologiska mångfalden, utan ger även positiva effekter för de sociala värdena. För att inte påverka artrikedomen är det av största vikt att resurser läggs på bevarandet av befintliga gamla träd, ängs- och betesmarker och andra värdefulla biotoper, särskilt vid förtätning, annars riskeras att livsmiljöer som en viss art är knuten till försvinner och en utdöendeskuld skapas istället.

+ **Bullerreducering.** Stärkt tätorts- och bostadsnära natur bidrar till minskade ljudnivåer, exempelvis från trafik eller verksamheter.

+ **Livsmedelsförsörjning.** Restriktiv exploatering av jordbruksmark ger tryggare förutsättningar för vidare livsmedelsförsörjning.

+ **Värna värdefulla natur- och kulturlandskap.** Att skydda mer natur- och kulturlandskap, säkerställa biologisk mångfald och tillgängliggöra fler rekreationsområden, ökar de sociala värdena som får människor att må psykiskt och fysiskt bra.

-**Påverkan på lokala platser och biotoper.** Tätare byggnation kan leda till att befintliga ytor för lek, sport eller rekreation tas i anspråk, vilket riskerar att påverka befintliga ekosystemtjänster. Exploatering och förtätning hotar exempelvis rödlistade arter, som det finns ett stort antal av i Sjöbo kommun, men då flest antal rödlistade arter befinner sig utanför förtätningsslägena, kan planförslaget anses medföra mindre påverkan än nollalternativet. Risken finns att viktiga ekosystemtjänster försvinner när träd och vegetation tas bort, som annars hjälper till med temperaturreglering, vattenreglering, binda koldioxid, rekreation och så vidare.

Klimatsäkring

Nuläge

Klimatförändringarnas konsekvenser för kommunen kan innebära extremare väder i form av översvämningar, eventuella problem med vattenförsörjning och värmeböljor, vilket ställer allt högre krav på klimatanpassning vid framtida planering. En ökande kommunbefolkning tillsammans med ett

förändrat klimat ställer också allt högre tryck på landskapets resurser, och i förlängningen vår vatten- och livsmedelsförsörjning. En riskanalys över eventuella översvämningsområden längsmed kommunens större vattendrag gjordes av SWECO år 2015. En skyfallskartering för Sjöbo tätort har tagits fram under år 2021.

Planförslagets konsekvenser

+ **Ökat behov av klimatsäkring.** Vid nybyggnation ökar andelen hårdgjord yta i samband med exploatering, gata, uppfarter, takytor m.m. Detta ställer allt högre krav på klimatsäkring i form av exempelvis dagvattenhantering. I de fall där markanvändningen ändras från industri till bostäder och allmän platsmark minskar dock andelen hårdgjord yta, vilket också minskar sårbarheten mot extrema väderförhållanden. Planförslaget föreslår att en kommunövergripande klimatanpassningsplan samt dagvattenstrategi ska tas fram vilket kommer göra det lättare att skapa ett klimatanpassat, tryggt och mer miljömässigt hållbart samhälle.

+ **Klimatreglering.** En förstärkt tätorts- och bostadsnära natur bidrar bland annat till skuggning, vindskydd, reglering av temperatur, vilket är avgörande faktorer för att tätorterna ska bli behagliga platser att bo och vistas i. På skolor, förskolor och parker är det extra viktigt där flest människor vistas dagligen, vilket också anges i planförslaget. Mångfunktionella lösningar ska eftersträvas vilket ger ett hållbarhetstänk genom hela planförslaget.

+ **Våtmarker och magasinering.** Planförslaget förespråkar att våtmarker och dammar anläggs för att fördröja vattnet i landskapet så länge som möjligt för att minska näringsläckage,

gynna växter och djur samt för att säkra grundvattentillgången under torra somrar.

+ Geologiska förutsättningarna beaktas. I översiktsplanen understryks vikten av att alltid undersöka markens lämplighet för byggnation. Vid nybyggnation tas markens förutsättningar med i beräkningen för att undvika risk för skred, ras, erosion. Infiltrationsförmågan undersöks samt vattnets avrinningsvägar, avstånd till grundvatten och så vidare. Då planförslaget föreslår förtätning i befintliga tätorter minskar behovet av omfattande geologiska undersökningar på nya platser.

+ Uppmärksamhetsområden för översvämning. Översiktsplanen kartlägger uppmärksamhetsområden för översvämningsrisk där särskild hänsyn och utredning kan krävas inför bygglovsprövning och dylikt. Sådan utredning kan naturligtvis också krävas utanför de markerade områdena i kartan, vilket översiktsplanen understryker. Hårdgjorda ytor ska begränsas vid alla områden där översvämningsrisk föreligger.

PÅVERKAN PÅ RIKSINTRESSEN

Verksamheter

Riksintresse för mineral innefattas av följande områden: Eriksdal

Inom och i anslutning till riksintresseområdet för mineral medges ingen ny bebyggelse såvida det inte är förenligt med riksintressets syfte.

Transportinfrastruktur

Riksintresse för kommunikationer innefattas av följande områden:

- Väg 13 Höör – Ystad (riksintresse väg),
- Väg 11 Simrishamn – Malmö (riksintresse väg), samt
- Simrishamnsbanan (framtida riksintresse järnväg).

För att skapa en säker och trygg kommunikation för alla i kommunen ska fiber, kollektivtrafik och cykelvägar utvecklas, vilket går i linje med riksintresset för kommunikation. Även riksintresseområdena för friluftsliv antas gynnas då det skapar bättre förutsättningar för att ta sig till rekreationsplatserna i kommunen. Inom riksintresseområdet för framtida järnväg medges ingen ny bebyggelse såvida det inte är förenligt med riksintressets syfte.

Teknisk försörjning

Riksintresse för vattenförsörjning innefattas av följande områden: Vombsjön

Nya anläggningar ska ha så låg risk som möjligt för förorening av vattendrag och vattentäkt, vilket går i linje med riksintresset för vattenförsörjning. Inom riksintresseområdet för mineral medges ingen ny bebyggelse såvida det inte är förenligt med riksintressets syfte.

Natur, kulturmiljö och rekreation

Riksintresse för naturvård innefattas av följande områden:

- Kvarnberga - Härröd - Östra Sallerup - Gummarp - Sniberup,

- Bjärsjölagård,
- Borstbäcken – Skartofta ängar – Torpaklint – Helvetesgraven – Fruallid,
- Froenahejdan,
- Lövestad åsar,
- Sjöbo Ora – Fyledalen – Nybroån med biflöden,
- Klingavälsån,
- Sandurområdet mellan Veberöd och Blentarp,
- Snogeholms – Skårbyområdet, samt
- Backlandskapet söder om Romeleåsen.

Riksintresse för friluftsliv innefattas av följande områden:

- Fyledalen,
- Vomb och Klingavälsån,
- Snogeholm – Sövde, samt
- Romeleåsen med Skrylleområdet.
- Riksintresse för rörligt friluftsliv innefattas av följande områden: Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne

Riksintresse för kulturmiljövård innefattas av följande områden:

- Övedskloster – Tullbo,
- Södra Åsum,
- Everlöv – Kumlatofta – Ilstorp,
- Sövde – Sövdeborg, samt
- Hallsberg.
- På flera platser i kommunen återfinns riksintresset för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård inom samma områden. De specifika värden som riksintresset för naturvård och kulturmiljövård har, innebär ofta att människor söker sig till dessa platser för rekreation.

I ÖP2040 är målen att värna, utveckla och tillgängliggöra rekreativområden. Det ska satsas på det rörliga friluftslivet samt utveckling av rid- och vandringslingor. Företag inom turism och rekreation med naturupplevelser ska stödjas, bland annat för att fler ska kunna livnära sig och verka på landsbygden. Kommunen ska även arbeta för en utvecklad och hållbar besöksnäring samt bibehålla ostörda områden. Detta kan komma att påverka riksintresset för naturvård negativt då fler människor antas besöka dessa platser. Det blir ett hårdare tryck på naturen och områden riskerar att få ett större slitage. Riktlinjerna tar däremot hänsyn till de värden som finns, men kommunen bör se till att besöksstrycket sprids ut och inte centraliseras till enbart ett fåtal platser.

I ÖP2040 tas stor hänsyn till naturvärden bland annat genom att bekämpa invasiva arter som kan komma att tränga ut den inhemska florin och faunan. Dessutom ska fortsatt hävd och skötsel på betesmarker ske, för att bibehålla och utveckla de natur- och kulturvärden som finns kopplade till dessa områden, vilket samverkar med riksintressena för naturvård, kulturmiljövård samt friluftsliv.

Förslag ges på ny gränsdragning för Sjöbo tätorts fördjupade översiktsplan, för att inkludera tätortsnära natur och möjligheter till rekreation. Den nya gränsen går in i riksintresseområde för friluftsliv och naturvård. Vid eventuell exploatering inom dessa områden anses riktlinjerna vara restriktiva och inte motverka riksintressena.

Riktlinjerna för nya byggnader eller andra anläggningar inom riksintesseområde för natur- och kulturmiljö samt friluftsliv är mycket restriktiva. Om det blir aktuellt med nya byggnader eller andra anläggningar ska de

placeras så de är förenliga med de areella näringarna, tar hänsyn till natur- och kulturmiljövärden och inte begränsar friluftslivet. Dessutom ska ny bostadsbebyggelse ha stöd i landskapet och passa in i området. Kommunen är positiv till skydd, restaurering och nyanvändning av värdefulla kulturhistoriska byggnader. Inga nya byggnader eller andra anläggningar inom riksintresseområde för natur- och kulturmiljö medges utan att sakkunnig inom naturvårdsfrågor samt kulturmiljöfrågor konsulterats vid bygglovsförfrågningar. Detta gäller även nya byggnader eller andra anläggningar utanför området som kan komma att påverka riksintressenas värde negativt. Vid eventuell täktetablering önskar kommunen att hänsyn tas för att undvika skada på befintliga värden. Alla områden inom riksintresset för kulturmiljö är mycket känsliga för ändringar enligt den känslighetsanalys som genomfördes 2019, vilket är extra viktigt att ta hänsyn till. Om inte satta riktlinjer vid exploatering efterföljs, kan både riksintresset för kulturmiljövård samt naturvård påverkas negativt.

Vidare nämns att kommunikationen ska förbättras för att tillgängliggöra stora områden till tätortsnära rekreationsnod. Ett av målen är att utveckla vissa cykelstråk/bymiljövägar för att ta sig till rekreationsnoderna. Dessa bedöms även gynna riksintresset för naturvård och friluftsliv, då förutsättningarna för friluftslivet ökar samt utsläppen hålls nere. Däremot är det svårt att förutsäga hur befolkningen utanför kommunen kommer ta sig till dessa rekreationsnoder, dessutom finns risk att utsläppen ökar till följd av att fler områden tillgängliggörs och lockar fler bilburna besökare.

Samlad bedömning

Ny bebyggelse kan komma att påverka samtliga riksintressen, men riktlinjerna i ÖP 2040 anses samverka med de aktuella värdena för varje riksintresse och grundliga utredningar föreslås innan exploatering. Den samlade bedömningen är att översiktsplanen inte motverkar riksintressenas värden, förutsatt att riktlinjerna i översiktsplanen följs.

MILJÖKVALITETSNORMER

Avsnittet *Vatten* refererar till den *Miljökonsekvensbeskrivning* som har tagits fram för översiktsplanen.

Miljökonsekvensbeskrivningen i sin helhet finns att läsa [här](#).

Luft

Planeringsförutsättningar

Luftkvaliteten regleras av miljökvalitetsnormer. Luftkvaliteten är överlag bedömd som god i Sjöbo kommun. Viss olägenhet kan föreligga i sommarbyarna på grund av vedeldning med uppgifter baserade på klagomålsärenden. Vegetation fungerar som naturlig stoftuppsamlare och luftrenare, och kan därmed användas för att motverka luftföroreningar och undvika negativ påverkan på miljökvalitetsnormerna för luft.

Varje kommun är skyldig att kontrollera att miljökvalitetsnormerna för utomhusluft uppfylls. Under år 2013 kom nya regler som gäller för miljökvalitetsnormerna för utomhusluft. Samverkan är av stor betydelse för kommunens luftövervakning ur ett kompetensmässigt och ekonomiskt perspektiv.

Sjöbo kommun är medlem i Skånes luftvårdsförbund och ingår i samverkansområdet Skåne för samordnad kontroll av luftkvaliteten och miljökvalitetsnormerna för utomhusluft i Skåne. Sedan januari år 2017 bedrivs samordnad luftkvalitetskontroll i samtliga medlemskommuner. Programmet innehåller en kontrollstrategi som beskriver utformning och omfattning av kontrollen för två kalenderår, 2019–2020 samt en översiktlig planering för åren 2021–2023. Varje år sammanställs en årsrapport för varje medlemskommun.

År 2010 gav Skånes luftvårdsförbund i samarbete med miljöförvaltningen i Malmö ut rapporten Emissioner och luftkvalitet i Skånes kommuner 2009. De halter som uppmättes i Sjöbo kommun innebar ingen direkt skyldighet att utföra kontinuerliga mätningar enligt luftkvalitetsförordningen. Ny mätning utfördes i Sjöbo hösten/vintern 2014/2015 och en rapport kom under 2017. Under 2019 utfördes mätningar i Sjöbo av kvävedioxid (NO₂) och kväveoxider (NO_x).

Sjöbo kommun har som medlem i Skånes luftvårdsförbund bland annat tillgång till en emissionsdatabas för Skåne, vilken innehåller geografiska och tidsatta data över utsläpp av luftföroreningar i regionen, samt meteorologiska data. Med hjälp av databasen kan spridningsberäkningar göras och en uppfattning kan fås om vilka halter som finns i de områden där mätningar inte sker. Beräkningar utförs för varje kommun och kan även användas till att utföra spridningsberäkningar från industriell verksamhet och för infrastrukturplaner. Halterna av luftföroreningar i Sjöbo kommun är enligt beräkningarna generellt sett låga. Vad gäller geografisk fördelning återfinns de

högsta halterna som väntat i större tätorter samt i kommunens västra delar.

Att Sjöbo kommun har relativt god luftkvalité överlag konstateras också i Länsstyrelsen Skånes rapport Förslag på samverkansområde i Skåne för gemensam kontroll av luftkvalitet (2013). Vad gäller luftföroreningen PM_{2,5} riskerar kommunen dock, tillsammans med samtliga av Skånes kommuner, att inte uppfylla det nationella miljömålet för frisk luft. I rapporten kartläggs att kommunens mest betydande utsläppskällor för respektive luftförorening är: Vägtrafik/Jordbruk (NO_x), småskalig uppvärmning/Jordbruk (PM₁₀), samt småskalig uppvärmning (PM_{2,5}). Småskalig uppvärmning i form av fastbränsleledning orsakar olägenheter i bostadsområden i Sjöbo kommun. Kommunens miljöenhet har i klagomålsärenden konstaterat att det föreligger olägenhet för människors hälsa. År 2015 reviderades lokala föreskrifter för människors hälsa och miljön och det utreddes om det skulle vara möjligt att inkludera bestämmelser gällande vedeldning för vissa områden. Det visade sig inte vara praktiskt genomförbart.

Förutom att påverkas av exempelvis vägtrafik, lantbruk och småskalig uppvärmning kan luftkvaliteten i ett område också påverkas av vissa särskilda verksamheter, till exempel industriutsläppsverksamheter (IED), se *Planeringsförutsättningar - Verksamheter*.

Planförslagets riktlinjer med påverkan på miljö kvalitetsnormerna för luft

Planeringsprinciper

- Lokalisera ny samlad bebyggelse i anslutning till befintlig samhällsservice.
- Utveckla viktiga kommunikationsstråk och noder för kollektivtrafik, cykel, ladd-infrastruktur, gång/vandring och ridning.
- Ta ställning till ny spridd bebyggelse på landsbygden i hela kommunen.
- Förbättra förutsättningarna för ekosystemen.
- Arbeta för en utbyggd kollektivtrafik med fler och tätare turer.
- Planera för säkra skolvägar efter barn och ungas behov av tillgänglighet och trafiksäkerhet.

Utvecklingsstrategi

- Kommunen ska arbeta för en bussfil längs del av väg 11, väster om Sjöbo tätort, mot Lund.

Mark- och vattenanvändningskarta med tillhörande riktlinjer

- Kommunen ska aktivt arbeta med att minska andelen hårdgjord yta och öka andelen stora träd inom detaljplanelagt område. Friska träd och större buskage ska bevaras så långt det är möjligt. Dessa fungerar bland annat som skydd mot sol och värme, samt som naturliga stoftuppsamlare och luftrenare, vilket är hjälpsamt för att motverka luftföroreningar och undvika negativ påverkan på miljö kvalitetsnormerna för luft.
- Ny samlad bebyggelse bör placeras hållplatsnära.

- Verksamhetsetablering och -utökning i Sjöbo kommun bör ske på ett sätt som främjar globala, nationella, regionala och lokala miljö- och hållbarhetsmål.
- Mobilitetsnoder ska utvecklas vid Sjöbo sommarby/Sjöbo väst, Anklam och Sövdesborgskorset, i syfte att främja intermodalt resande där kollektivtrafik används för den huvudsakliga delen av resan.
- Cykelvägar eller bymiljövägar ska utvecklas på följande sträckor:
  - Hemmestorp-Veberöd
  - Sjöbo-Tolånga
  - Tolånga-Lövestad
  - Sjöbo tätort-Vollsjö
  - Ilstorp-Sövde
  - Sövde-Sövdeborgskorset
  - Sjöbo Ora-Anklam, samt
  - Tolånga-Anklam.

Vatten

Grundvattenförekomster - Förteckning

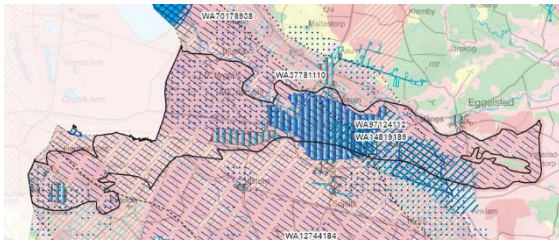
WA14819189 (Revingehed) (grundvatten i sand- och grus)

Status: Ekologisk – God, Kemisk – God.
Miljö kvalitetsnormer: Ekologisk – God, Kemisk – God.

Dricksvattenförsörjning: Sjöbo vattenverk, vars vattentäkter i Grimstofta och Gröndal förser 56 % av kommunens invånare med vatten, tar sitt vatten från vattenförekomsten Revingehed. Vattenskyddsområden finns för vattentäkterna i Grimstofta och Gröndal. Revingehed har mycket goda uttagsmöjligheter och hela vattenförekomsten är **särskilt skyddsvärd**. Förekomsten försörjer möjligen också någon eller några av de större

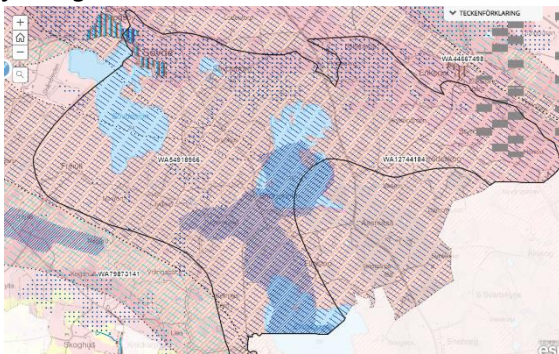
gemensamhetsanläggningar för dricksvatten som finns i kommunen. Grundvattnets sårbarhet är till största del hög, samt hög under tätande jordlager (SGU).

WA54918966 (Snogeholm) (grundvatten i sand- och grus)

Status: Ekologisk – God, Kemisk – God.
Miljökvalitetsnormer: Ekologisk – God, Kemisk – God.

Dricksvattenförsörjning: En prioriterad dricksvattenresurs i den delregionala vattenförsörjningsplanen (2014). Möjligt område för framtida vattentäkt i kommunen, särskilt kring Sövde-Snogeholm och norr därom. Vattenförekomsten är **särskilt skyddsvärd** ur ett kommunalt vattenförsörjningsperspektiv. Grundvattnets sårbarhet är till största del hög under tätande jordlager (SGU).

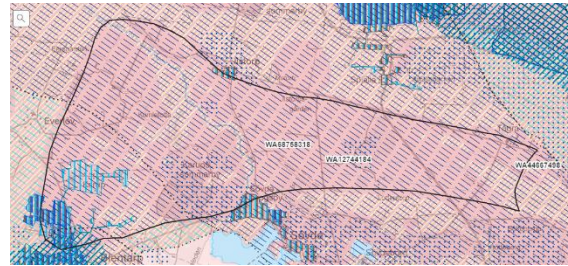

WA68758318 (Ilstorp) (grundvatten i sand- och grus)

Status: Ekologisk – God, Kemisk – God.
Miljökvalitetsnormer: Ekologisk – God, Kemisk – God.

Dricksvattenförsörjning: Möjligt område för framtida vattentäkt i kommunen, särskilt kring

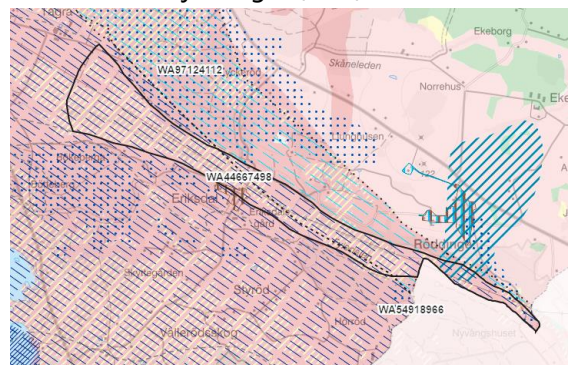
Sövde-Snogeholm och norr därom. Vattenförekomsten är därmed **särskilt skyddsvärd** ur ett kommunalt vattenförsörjningsperspektiv. Förekomsten försörjer möjligen någon eller några av de större gemensamhetsanläggningar för dricksvatten som finns i kommunen. Grundvattnets sårbarhet är till största del hög, samt hög under tätande jordlager (SGU).

WA44667498 (Fyledalen) (grundvatten i sand- och grus)

Status: Ekologisk – God, Kemisk – God.
Miljökvalitetsnormer: Ekologisk – God, Kemisk – God.

Kommunal dricksvattenförsörjning: En regionalt betydelsefull dricksvattenförekomst (Länsstyrelsen Skåne, 2012), samt en prioriterad dricksvattenresurs i den delregionala vattenförsörjningsplanen (2014). Delar av förekomsten har ovanligt goda uttagsmöjligheter och är **särskilt skyddsvärd** ur ett kommunalt vattenförsörjningsperspektiv då den används som kommunal vattentäkt både i Ystad kommun och i Tomelilla kommun. Grundvattnets sårbarhet är till största del hög under tätande jordlager (SGU).

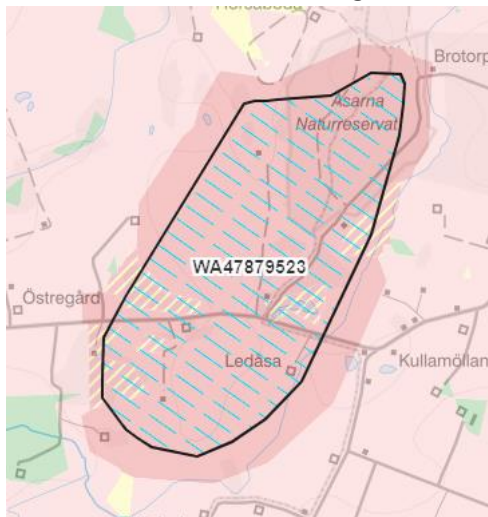

Miljö kvalitetsnormer: Ekologisk – God, Kemisk – God.

Dricksvattenförsörjning: Vattenförekomsten är viktig ur ett kommunalt vattenförsörjningsperspektiv som möjlig framtida vattentäkt ur ett kommunalt vattenförsörjningsperspektiv. Grundvattnets sårbarhet är till största del hög (SGU).

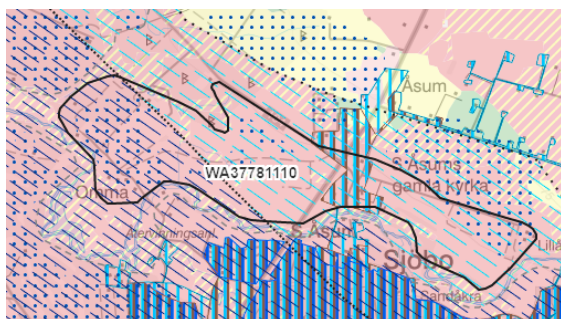
WA37781110 (grundvatten i sand- och grus)

Status: Ekologisk – God, Kemisk – God. Miljö kvalitetsnormer: Ekologisk – God, Kemisk – God.

WA70178938 (grundvatten i sand- och grus)

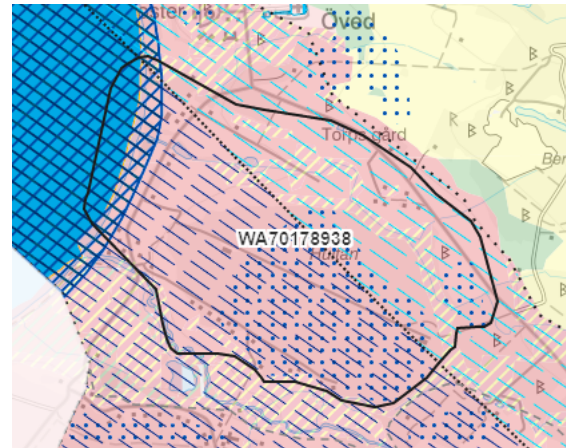
Skicka tangentbordsfokus till media

Status: Ekologisk – God, Kemisk – God. Miljö kvalitetsnormer: Ekologisk – God, Kemisk – God.

WA70178938 (grundvatten i sand- och grus)

Status: Ekologisk – God, Kemisk – God. Miljö kvalitetsnormer: Ekologisk – God, Kemisk – God.

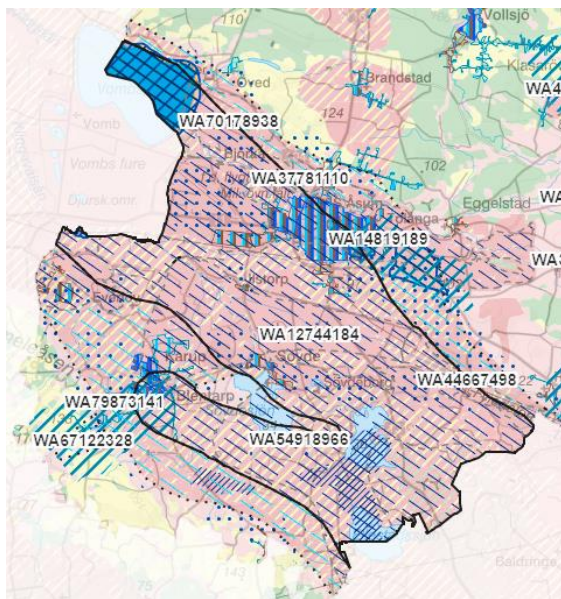
WA12744184 (Vombsänkan) (grundvatten i sedimentärt berg)

Status: Ekologisk – God, Kemisk – God. Miljö kvalitetsnormer: Ekologisk – God, Kemisk – God.

Dricksvattenförsörjning: Blentarp vattenverk tar troligtvis sitt vatten från vattenförekomsten Vombsänkan. Vombsänkan är den största vattenförekomsten i kommunen. Det är en regionalt betydelsefull dricksvattenförekomst (Länsstyrelsen Skåne, 2012), samt en prioriterad dricksvattenresurs i den delregionala vattenförsörjningsplanen (2014), sträcker sig genom ytterligare 6 kommuner i Skåne och innehåller flera dricksvattentäkter med vattenskyddsområden.

Vattenförekomsten har mycket goda uttagsmöjligheter och är **särskilt skyddsvärd** både som befintlig vattentäkt och som en möjlig vattentäkt för Sjöbo i framtiden, särskilt kring Sövde-Snogeholm och norr därom. Vombsänkan är även viktig som vattentäkt för andra kommuner. Förekomsten försörjer möjligen också någon eller några av de större

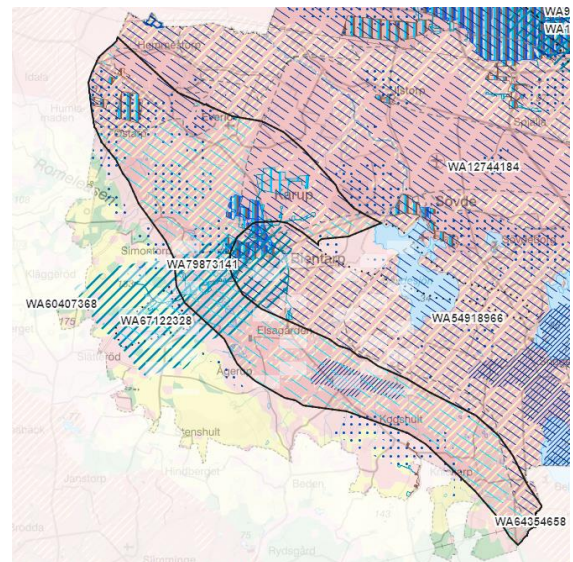
gemensamhetsanläggningar för dricksvatten som finns i kommunen.

WA79873141 (Romeleåsens östsluttning) (grundvatten i sedimentärt berg)

Status: Ekologisk – God, Kemisk – God.
Miljö kvalitetsnormer: Ekologisk – God, Kemisk – God.

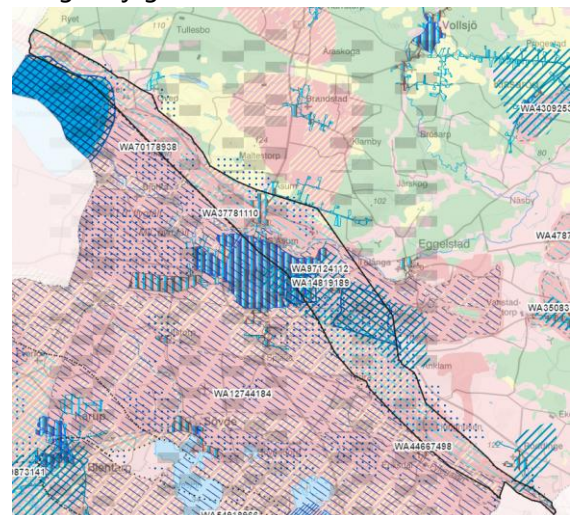
Dricksvattenförsörjning: Eftersom gränsdragningen mellan vattenförekomsterna inte är helt säker, kan Blentarp vattenverk eventuellt ta sitt vatten från Romeleåsens östsluttning. Förekomsten försörjer möjligen också någon eller några av de större gemensamhetsanläggningar för dricksvatten som finns i kommunen.

WA97124112 (Eriksdal) (grundvatten i sedimentärt berg)

Status: Ekologisk – God, Kemisk – God.
Miljö kvalitetsnormer: Ekologisk – God, Kemisk – God.

Dricksvattenförsörjning: Röddinge vattenverk får troligen sitt vatten från vattenförekomsten Eriksdal, en långsmal förekomst längs Vombsänkans norra sida med måttliga uttagsmöjligheter.

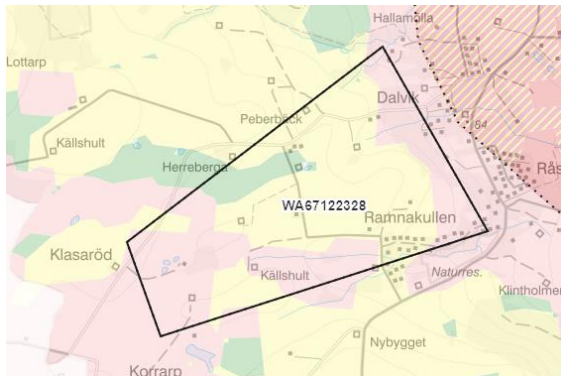
WA67122328 (Herreberga) (grundvatten i urberg)

Status: Ekologisk – God, Kemisk – God.

Miljökvalitetsnormer: Ekologisk – God, Kemisk – God.

Dricksvattenförsörjning: Herreberga vattenverk använder vattenförekomsten Herreberga som vattentäkt. Enligt SGU har förekomsten måttliga uttagsmöjligheter, men tillräckliga mängder vatten finns för behovet i området. Förekomsten försörjer möjligen också någon eller några av de större gemensamhetsanläggningar för dricksvatten som finns i kommunen.

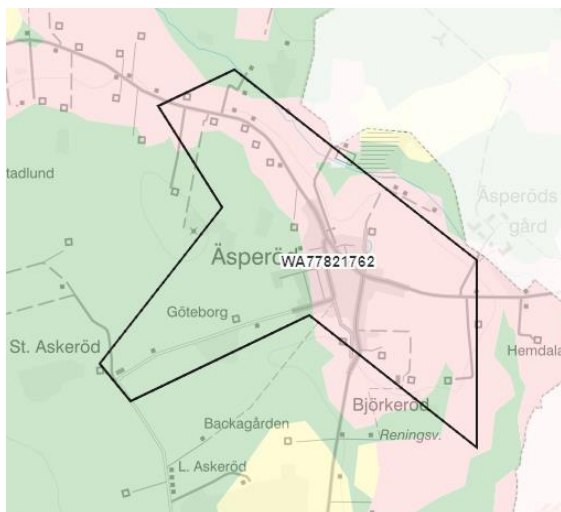

WA77821762 (Äsperöd) (Urberg)

Status: Ekologisk – God, Kemisk – God.
Miljökvalitetsnormer: Ekologisk – God, Kemisk – God.

Kommunal

dricksvattenförsörjning: Vattentäkten i Äsperöd är avvecklade då vattentäkten har gett allt mindre vatten och inte räcker till.

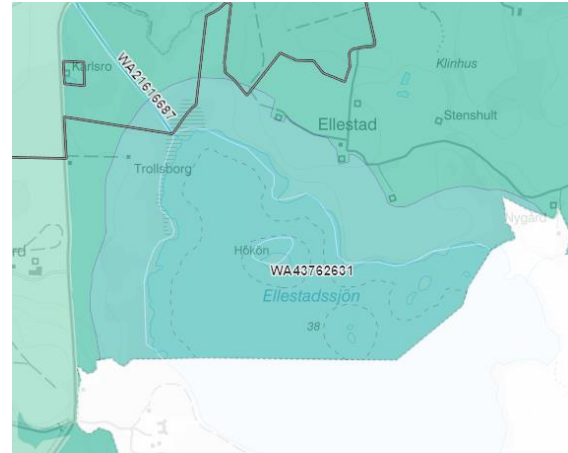

Ytvattenförekomster - Förteckning

WA43762631 (Ellestadsjön)

Status: Ekologisk – Dålig, Kemisk – Uppnår ej god

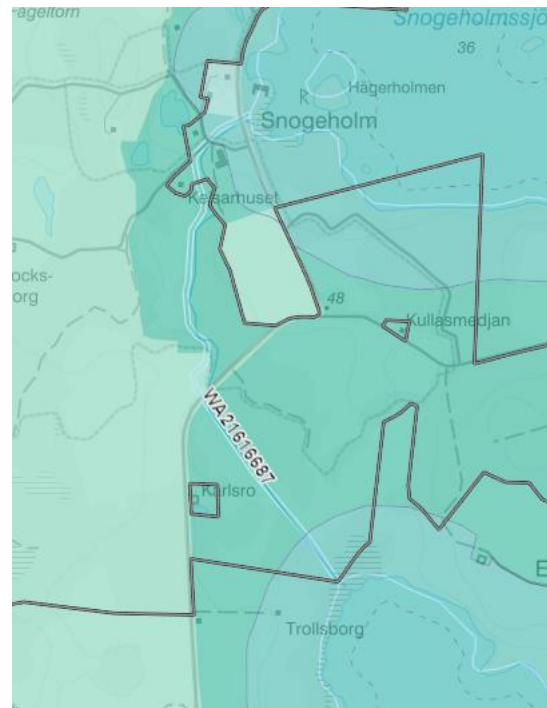
Miljökvalitetsnormer: Ekologisk – God 2027, Kemisk – God

WA21616687 (Klingavälsån: Snogeholmssjön-källa)

Status: Ekologisk - Måttlig, Kemisk – Uppnår ej god

Miljökvalitetsnormer: Ekologisk – God 2027, Kemisk – God

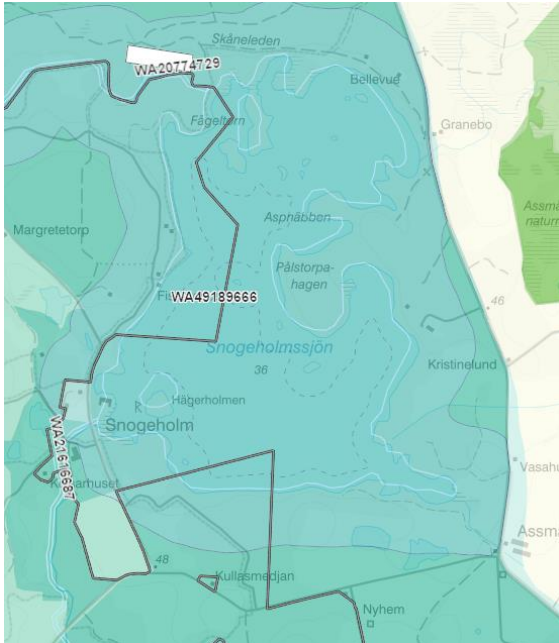

WA49189666 (Snogeholmssjön)

Status: **Ekologisk – Dålig, Kemisk – Uppnår ej god**

Miljökvalitetsnormer: **Ekologisk – God 2027, Kemisk – God**

WA20774729 (Klingavälsån: Sövdesjön-Snogeholmssjön)

Status: **Ekologisk – Dålig, Kemisk – Uppnår ej god**

Miljökvalitetsnormer: **Ekologisk – God 2027, Kemisk – God**

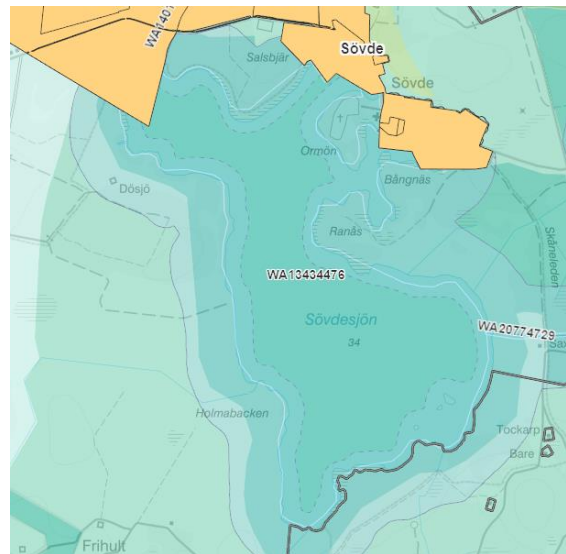

WA13434476 (Sövdesjön)

Status: **Ekologisk – Dålig, Kemisk – Uppnår ej god**

Miljökvalitetsnormer: **Ekologisk – God 2027, Kemisk – God**

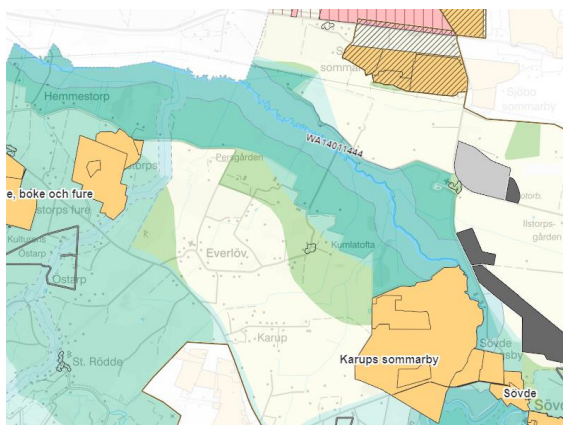

WA14011444 (Klingavälsån: Kävlingeån-Sövdesjön)

Status: **Ekologisk – Måttlig, Kemisk – Uppnår ej god**

Miljökvalitetsnormer: **Ekologisk – God 2027, Kemisk – God**

Nationellt värdefull: Utpekad som nationellt särskilt värdefullt vatten (naturvård)

WA4285224 (Kävlingeån: Djurrödsbäcken-källa (Vollsjoän))

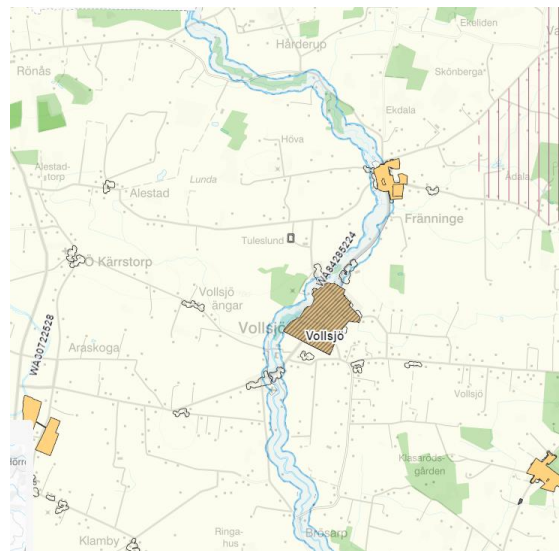
Status: Ekologisk – Måttlig, Kemisk – Uppnår ej god

Miljökvalitetsnormer: Ekologisk – God 2027, Kemisk – God

WA20376298 (Tranåsbäcken)

Status: Ekologisk – Måttlig, Kemisk – Uppnår ej god

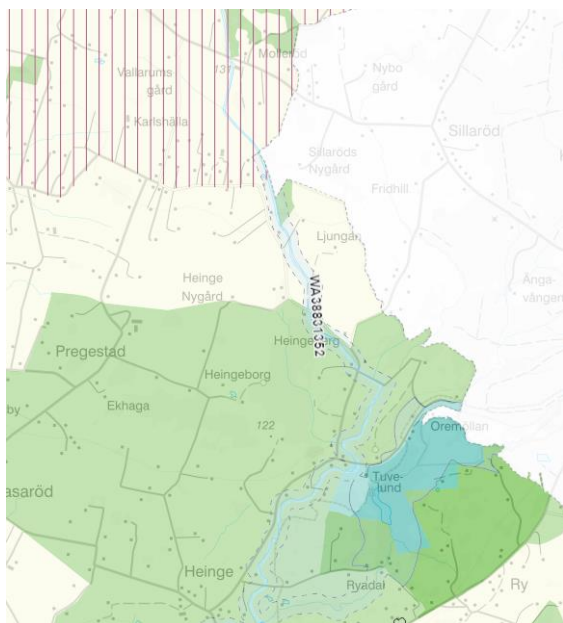
Miljökvalitetsnormer: Ekologisk – God 2027, Kemisk – God

WA38831352 (Djurrödsbäcken)

Status: Ekologisk – Måttlig, Kemisk – Uppnår ej god

Miljökvalitetsnormer: Ekologisk – God, Kemisk – God

WA25040470 (Kävlingeån: Tranåsbäcken-Djurrödsbäcken)

Status: Ekologisk – Måttlig, Kemisk- Uppnår ej god

Miljökvalitetsnormer: Ekologisk – God 2027, Kemisk – God

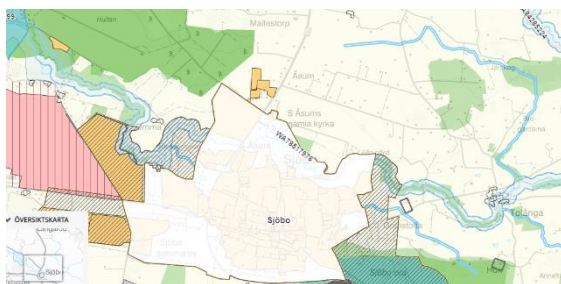

WA78517976 (Kävlingeån: Vombsjön-Tranåsbäcken (Björkaån/Åsumsån/Tolångaån))

Status: Ekologisk – Måttlig, Kemisk – Uppnår ej god
Miljö kvalitetsnormer: Ekologisk – God 2027, Kemisk - God

Nationellt värdefullt: Utpekad som nationellt särskilt värdefullt vatten (naturvärde, fisk/fiskevärde/kulturvärde Kulturvärde berör endast Åsumsån.

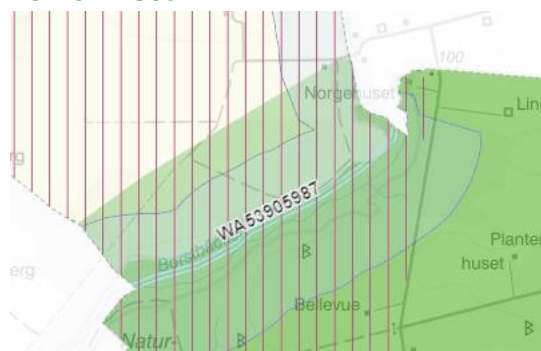
WA30722528 (Torpsbäcken)

Status: Ekologisk – Dålig, Kemisk – Uppnår ej god
Miljö kvalitetsnormer: Ekologisk – God 2027, Kemisk – God

WA53905987 (Borstbäcken)

Status: Ekologisk – Måttlig, Kemisk – Uppnår ej god
Miljö kvalitetsnormer: Ekologisk – God 2027, Kemisk – God

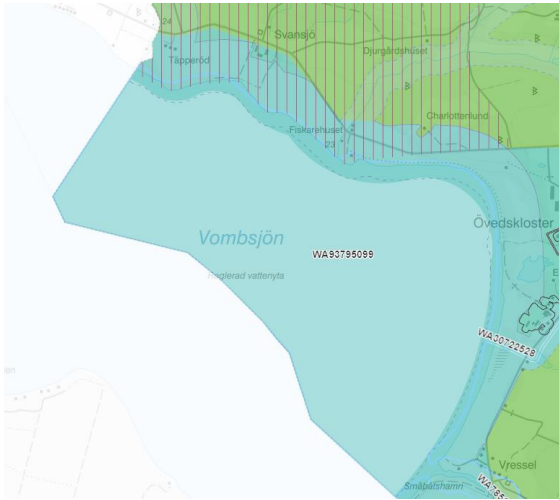
WA93795099 (Vombsjön)

Status: Ekologisk – Otillfredsställande, Kemisk – Uppnår ej god
Miljö kvalitetsnormer: Ekologisk – God 2027, Kemisk - God

Kommunal dricksvattenförsörjning: Ej dricksvattenförsörjande för Sjööbo kommun, men är en regionalt betydelsefull dricksvattenförekomst (Länsstyrelsen Skåne, 2012), samt en prioriterad dricksvattenresurs i den delregionala vattenförsörjningsplanen (2014). Även riksintresse för dricksvattenförsörjning.

Nationellt värdefullt: Utpekad som nationellt särskilt värdefullt vatten (fisk/fiskevärde och kulturvärde) samt nationellt värdefullt vatten (naturvärde)

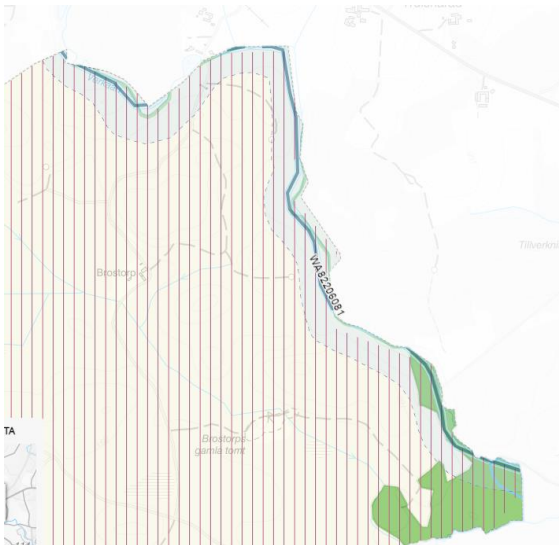

WA82206081 (Verkaån)

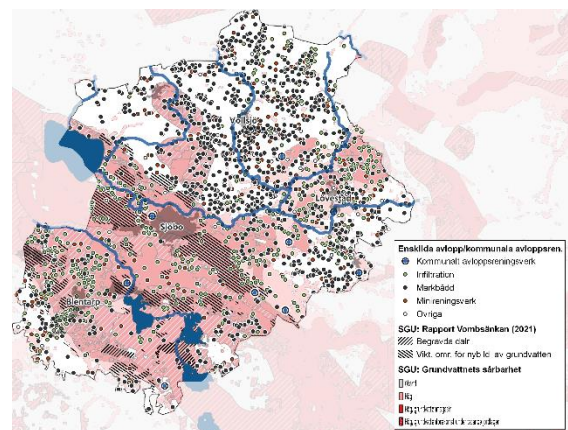
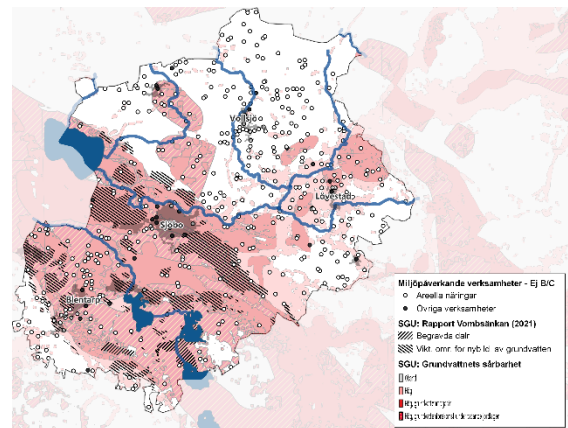
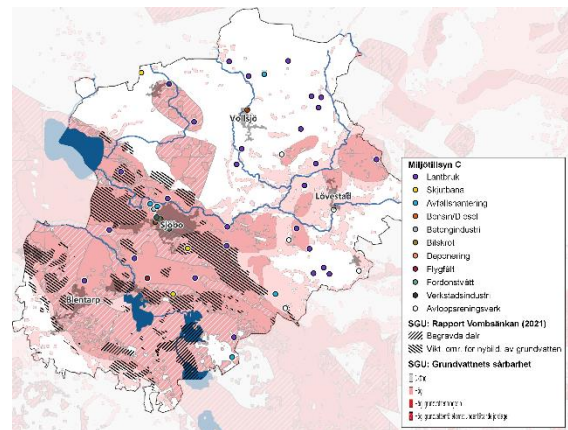
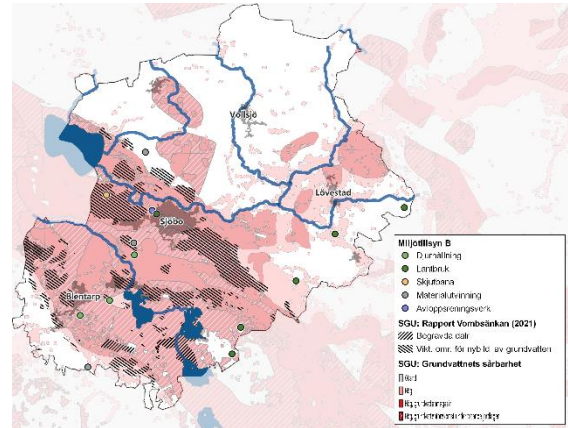
Status: **Ekologisk – Måttlig, Kemisk – Uppnår ej god**

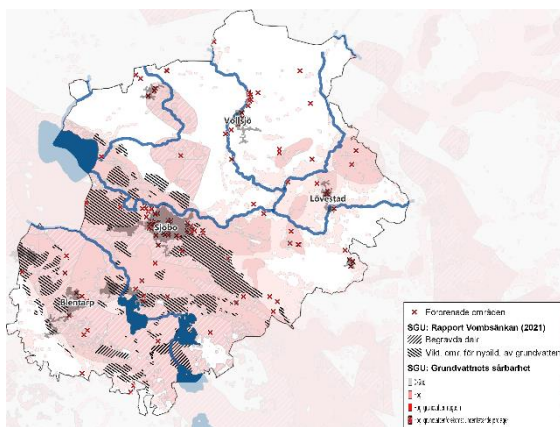
Miljö kvalitetsnormer: **Ekologisk – God, Kemisk – God**

Kartlagda påverkanskällor

Kartlagda påverkanskällor utifrån kommunens register

Sammanställning av påverkanskällor för respektive grundvattenförekomst enligt VISS

Förekomst	Påverkanskällor klassade som betydande påverkan		Skyddsvärde dricksvatten-försörjning
	Källa	Ämne	
WA43092534 Sand- och grusförekomst	Jordbruk	Miljögifter, bekämpningsmedel	Skyddsvärd, kommunalt perspektiv
WA47040457 Sand- och grusförekomst	Jordbruk	Miljögifter, bekämpningsmedel (bentazon)	Skyddsvärd, kommunalt perspektiv
WA47878523 Sand- och grusförekomst	Jordbruk	Näringsämnen, nitrat	Skyddsvärd, kommunalt perspektiv
Vanstad WA35083709 Sand- och grusförekomst	Ökland påverkan	Sulfat (kan vara bakgrundshalt)	Skyddsvärd, kommunalt perspektiv
Revingehed WA14819159 Sand- och grusförekomst	Förordade områden Vattenuttag	Brandövningsplats i Sjöbo, PFAS 11 Grundvattennivå	Mycket skyddsvärd
WA37781110 Sand- och grusförekomst	Jordbruk Transport och infrastruktur	Näringsämnen, nitrat Klorid (högrutinerad väg)	
WA70178938 Sand- och grusförekomst	Jordbruk	Näringsämnen, nitrat	
Illestop WA66758318 Sand- och grusförekomst	Jordbruk	Näringsämnen, nitrat	Mycket skyddsvärd, kommunalt perspektiv
Fyljedalen WA44667498 Sand- och grusförekomst	Jordbruk Ökland påverkan	Miljögift, bekämpningsmedel Sulfat (kan vara bakgrundshalt)	Mycket skyddsvärd, kommunalt och regionalt perspektiv
Snogeholm WA54919898 Sand- och grusförekomst	Jordbruk	Näringsämnen, nitrat	Mycket skyddsvärd, kommunalt och regionalt perspektiv
Enksdal WA97124112 Sedimentär bergförekomst	Jordbruk Transport och infrastruktur	Miljögifter, bekämpningsmedel, Näringsämnen, nitrat Klorid (ett antal högt och måttigt trafikerade vägar)	Rödning vattenverk försörj, många uttagsmöjligheter
Vombsjösänkan WA12744194 Sedimentär bergförekomst	Förordade områden Jordbruk Vattenuttag jordbruk	Miljögifter, PFAS 11 från brandövningsplats i Sjöbo Miljögifter, bekämpningsmedel Näringsämnen, nitrat och ammonium Förändrade grundvattennivåer, saltvatteninträngning	Mycket skyddsvärd, kommunalt och regionalt perspektiv
Romeleåsens östsluttning WA73873141 Sedimentär bergförekomst	Jordbruk	Näringsämnen, nitrat	Försörjer gemensamhetsanläggningar och Blentars vattenverk
Herreberga WA67122328 Urbergförekomst	Jordbruk	Miljögifter, bekämpningsmedel	Försörjer Herreberga vattenverk och möjlig gemensamhetsanläggning
Åsperöd WA77821762 Urbergförekomst	Transport och infrastruktur	Klorid och konduktivitet Sulfat (okänt ursprung)	Kommunal vattensläk avvecklad, britande kvantitet

Planförslagets riktlinjer med påverkan på miljö kvalitetsnormerna för vatten (sammanfattning)

I detta avsnitt presenteras ett utdrag ur den miljökonsekvensbeskrivning som har tagits fram för översiktsplanen.

Miljökonsekvensbeskrivningen i sin helhet finns att läsa [här](#).

Huvudalternativet utgörs av planförslaget ÖP 2040 för Sjöbo kommun, med undantag för redan gällande fördjupade översiktsplaner. I ÖP 2040 finns inga nya större utbyggnads-områden utpekade. Förtätning får dock ske i Vollsjö respektive Lövestad i syfte att möjlig-göra satsningar som gynnar den hållbara utvecklingen i dessa kommundelar. I ÖP 2040 beskrivs kommunens planeringsprinciper, utvecklingsstrategi och mark- och vattenanvändning föreslås dels generella riktlinjer för respektive landskapskaraktärsområde (Vombsjösänkan, Södra mellanbygden, Linderödsåsen, Snogeholm och Krageholms godslandskap samt Romeleåsen), dels för all ny-, om- eller tillbyggnad.

Områdesspecifika riktlinjer finns därefter kopplat till kategorierna *miljö- och klimatsäkring, mångfunktionell bebyggelse, sammanhängande bostadsbebyggelse, verksamheter, transport-infrastruktur, teknisk försörjning och natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar*. ÖP 2040 redogör vidare särskilt för kommunens yt- och grundvattenförekomster och anger övergripande ställningstagande samt riktlinjer för hållbar utveckling för ett flertal av de olika vattenförekomsterna. För Vollsjö och Lövestad har gemensamma generella riktlinjer samt generella riktlinjer för varje ort tagits fram. ÖP 2040 innehåller även riktlinjer som ska tillämpas vid lokalisering av större omgivnings-påverkande verksamheter och vindkraftverk samt gör ställningstaganden angående materialhushållning. Som ett led i att kunna följa de planeringsprinciper, utvecklingsstrategier och generella riktlinjer för landskapet som översiktsplanen anger finns ett antal åtaganden och insatser beskrivna i en

kommunal "att-göra-lista". Det är främst i kategorierna sammanhängande bostadsbebyggelse, verksamheter och teknisk försörjning som specifika riktlinjer är kopplade till vatten som är avgränsad miljöaspekt i denna MKB.

För sammanhängande bostadsbebyggelse som ska planeras i framtida fördjupade översiktsplaner, nya detaljplaner samt vid enskilda bygglovsprövningar anges följande riktlinjer som särskilt inverkar på miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Generella riktlinjer för ny-/om- och tillbyggnad:

- Lokalisera ny sammanhållen bebyggelse i anslutning till befintlig samhällsservice och medge ny spridd bebyggelse restriktivt. Bidrar bland annat till att minska antalet enskilda avlopp.
- Dagvatten och dräneringsvatten från husgrunder ska om möjligt omhändertas lokalt på den fastighet som ska byggas. Undantag görs i fall marken på plats är svår att infiltrera och om behov av skydd av dricksvattentäkt förekommer.
- Möjligheten att ansluta ny bebyggelse till det kommunala vatten- och avlopps nätet ska utredas på ett tidigt stadium och ny bebyggelse ska i första hand kopplas till kommunalt vatten och avlopp.

Områdesspecifika riktlinjer för mångfunktionell bebyggelse och sammanhängande bostadsbebyggelse:

- Samtida och framtida klimatrelaterade risker och utmaningar ska hanteras.
- Vid detaljplanering ska planbestämmelse som anger andelen infiltrerbar mark och begränsar andel hårdgjord yta användas.

- Vid planering och anläggning av allmän platsmark ska kommunen, där det är möjligt, plantera träd och arbeta med fördröjningsytor för dagvatten.
- Ett områdes vattenförutsättningar ska kartläggas tidigt i planeringsprocessen. Tidig dialog bör föras med berörda vattenråd.
- Planering för ny bebyggelse ska inte försämra eller skapa översvämningsproblematik på annan plats. Det ska istället alltid eftersträvas att i samband med planering förbättra tätortens förmåga att fördröja vatten vid skyfall.
- Relevanta underlag för klimatrelaterade risker, såsom en skyfallskartering, ska tas fram vid upprättande av en ny FÖP. Åtgärder bör föreslås för att minska befintlig bebyggelses sårbarhet mot skyfall och översvämnning, företrädesvis på kommunal mark.
- Förutsättningar, riktlinjer och eventuellt markanspråk för dagvattenhantering behöver inkluderas i planhandlingarna.
- Kommunen ska arbeta aktivt för att miljö kvalitetsnormerna för vattenkvalitet ska uppnås.
- Ny bebyggelse, byggnadsverk och vägar ska alltid klara ett 100-årsregn med klimatfaktor. Strategiskt viktiga tillfartsvägar inom planområdet för att klara ett 200-årsregn med klimatfaktor. Om det finns en indikation på en översvämningsproblematik krävs relevanta utredningar.
- Planläggning för ny bebyggelse, byggnadsverk och vägar ska inte försämra eller skapa översvämningsproblematik på annan plats. Det ska istället alltid eftersträvas att i samband med planläggning förbättra områdets förmåga att fördröja vatten vid skyfall.

- Kommunen ska aktivt arbeta med att minska andelen hårdgjord yta och öka andelen stora träd inom detaljplanlagt område. Friska träd och större buskage ska bevaras så långt det är möjligt. Dessa fungerar bland annat som skydd mot sol och värme, samt som naturliga stoftuppsamlare och luftrenare vilket är hjälpsamt för att motverka luftföroreningar och undvika negativ påverkan på miljökvalitetsnormerna för luft.
- Planbestämmelse för att kräva marklov för trädfällning samt reglera andelen genomsläpplig mark kan med fördel användas. Vid planering och anläggning av allmän platsmark ska kommunen, där det är möjligt (exempelvis utifrån befintlig VA-infrastruktur), plantera träd och arbeta med fördröjningsytor för dagvatten. Dagvattenhanteringen utformas med fördel för att även stödja artrikedom och bidra med platser för rekreativ vistelse.
- I klimatsäkringssyfte ska placering och utformning av ny bebyggelse ta hänsyn till dagvattnets befintliga avrinningsvägar.
- Samma principer för dagvattenhantering gäller vid ny eller ändrad detaljplan som för privata fastigheter, se avsnitt Teknisk försörjning i Mark- och vattenanvändningskartan. Infiltrationsförmågan i mark bör bedömas i detaljplaneskede. Dagvatten och dräneringsvatten från husgrunder ska om möjligt omhändertas lokalt (LOD) på den fastighet som ska bebyggas. Undantag från LOD kan ske inom vissa områden för att skydda en vattentäkt eller om marken har för dålig infiltrationsförmåga. Där infiltrationsförmågan är dålig bör det övervägas öppna fördröjningssystem i området innan vattnet släpps till dagvattensystem eller recipient. Inom vissa områden kan rening av dagvatten vara

nödvändig, exempelvis genom öppen dagvattenlösning och/eller oljeavskiljare. I en ny- eller ändrad detaljplan bör det framgå hur och av vem valda dagvattenlösningar ska anläggas och driftas. Vid planerad kommunal anläggning ska dagvattenlösningen vara avstämd med aktuell avdelning.

Områdesspecifika riktlinjer för verksamheter:

- Verksamheter bör inte nyanläggas eller utökas på ett sådant sätt så att de riskerar att skapa en konkurrenssituation med den kommunala dricksvattenförsörjningen.
- Verksamheter som kan utgöra risker för försämrade vattenkvalitet ska inte nyanläggas eller utökas inom vattenskyddsområde utan att tillräckliga skydd finns. Ärendet ska remitteras till kommunens VA-verksamhet för en bedömning om verksamheten utgör en risk för den kommunala vattenförsörjningen.
- Verksamheter ska inte etableras eller utökas om det medför en ökad risk för att miljökvalitetsnormerna för vatten och luft inte kan nås. Verksamheten kan genom åtgärder minska sin påverkan, exempelvis med hjälp av rening. För information om kommunens grundvattenförekomster, inklusive kartlagda extra känsliga känsliga områden inom den geologiska formationen Vombsänkan, samt riktlinjer kopplade till dessa.

Områdesspecifika riktlinjer för tekniska försörjningssystem:

- Kommunen är mycket restriktiv mot att godkänna ansökningar för energibrunnar

eller ytjordvärme där de kan ha negativ påverkan på grundvattenförekomster.

- Vid daglig drift och vid utveckling av kommunens avloppsreningsverk är alltid målet att minska eller minimera påverkan på recipient.
- Vattenfrågor är ofta knutna till teknisk försörjning. I detta avsnitt i *Mark- och vattenanvändningskartan* kopplar riktlinjer gällande vatten till:
  - Utredningsområde för vattenskydd
  - Ytvattentäkt + Riksintresse för vattenförsörjning
  - Skyddsvärt grundvatten
  - Kommunalt VA
  - Enskilt VA
  - Dagvattenhantering

Riktlinjer finns även för **miljö- och klimatsäkring** samt intressen inom **natur, kulturmiljö, rekreation och areella näringar** och kopplar till:

- Särskilt skyddsvärda ytvatten samt skyddsvärda ytvatten
- Översvämningrisk (hög strategisk betydelse)
- Översvämningrisk vid vattendrag
- Lågpunkter, svämplansanalys, avrinningsvägar och båtnadsområden för dikningsföretag

Utvecklingsstrategi

Ny samlad bebyggelse koncentreras fram till år 2040 till kommunens centralort Sjöbo samt serviceorterna Blentarp, Vollsjö och Lövestad, vilket innebär förändrad mark-användning i Vollsjö och Lövestad.

Planförslaget anger att ny samlad bebyggelse ska lokaliseras i anslutning till befintlig samhällsservice och att ny spridd bebyggelse ska medges restriktivt. Vidare ska jord-bruksmark bevaras och enskild

bebyggelse medges restriktivt även på sådan mark.

ÖP 2040 planerar för utvecklade kommunikationsvägar för hållbara transportmedel, samt leder för det rörliga friluftslivet, mellan kommunens tätorter och naturområden. Planen främjar därför utveckling av kommunikationsnoder och rekreationsnoder som underlättar resande med hållbara och klimatsmarta transportmedel samt främjar kommuninvånarnas möjligheter till rekreation. Befintliga busshållplatser vid Sjöbo sommarby, Sövdeborgskorset och Anklam ska utvecklas till punkter för byte av färd-medel. Regionala cykelvägar ska utvecklas och byggas för att binda ihop tätorter inom kommunen. Kommunens målsättning är att det senast 2040 ska finnas cykelstråk eller bymiljöväg mellan Hemmestorp och Blentarp, Tolånga och Lövestad, Sjöbo tätort och Vollsjö, Ilstorp och Sövde, Sövde och Sövdeborgskorset, Sjöbo Ora och Anklam samt Tolånga och Anklam. Kommunen ska även verka för en bussfil längs den mest trafikerade sträckan på riksväg 13, samt att riksväg 11 och riksväg 13 ska byggas ut för att möta ökad trafikmängd samt nya krav på trafiksäkerhet.

Kommunens "Att göra"-lista

ÖP 2040 anger ett antal kommunala åtaganden och insatser i en "Att göra"-lista. Vissa kopplar direkt till de olika vattenförekomsterna och syftar till att uppnå beslutade miljö kvalitetsnormer. Åtagandena och insatserna är knutna till olika tidsperioder.

Åtagande eller insats med påverkan på miljö kvalitetsnormerna för vatten:

- **Vattenskyddsområde:** Omarbeta vattenskyddsområde och föreskrifter för Vattenskyddsområde Bjärsjölagård om kommunen behåller vattentäkten, annars

- ska vattentäkt och vattenskyddsområde med föreskrifter avvecklas. **Omfattad vattenförekomst: WA30722528 (Torpsbäcken). Vattentäkten ligger inte inom grundvattenförekomst med miljö kvalitetsnormer.**
- **Vattenskyddsområde:** Upprätta vattenskyddsområde och föreskrifter för den kommunala vattentäkten i Heinge. **Omfattad vattenförekomst: WA47040457 (Sand och grus). Vattentäkten ligger inom/delvis inom grundvattenförekomsten.**
  - **Vattenskyddsområde:** Upprätta vattenskyddsområde och föreskrifter för de kommunala vattentäkterna i Blentarp (osäkert vilken vattenförekomst som påverkas) och Herreberga. **Omfattad vattenförekomst: WA14011444 (Klingavälsån: Kävlingeån-Sövdesjön). Vattentäkten ligger nära/i/delvis inom grundvattenförekomsterna WA12744184 (Vombsänkan) (Sedimentärt berg), WA79873141 (Romeleåsens östslutning) (Sedimentärt berg), WA67122328 (Herreberga) (Urberg).**
  - **Vattenskyddsområde:** Upprätta vattenskyddsområde och föreskrifter för den kommunala vattentäkten i Klasaröd. **Omfattad vattenförekomst: WA84285224 (Kävlingeån: Djurrödsbäcken-Källa (Vollsjöån)). Vattentäkten ligger i/nära/delvis inom grundvattenförekomsten WA43092534 (Sand- och grus).**
  - **Vattenskyddsområde:** Upprätta vattenskyddsområde för den kommunala vattentäkten i Röddinge. **Omfattad vattenförekomst: WA97124112 (Eriksdal) (Sedimentärt berg).**
  - **Vattenskyddsområde:** Upprätta vattenskyddsområde och föreskrifter för den kommunala vattentäkten i Vanstad. Omarbeta vattenskyddsområden och föreskrifter för de kommunala vattentäkterna i Grimstofta och Gröndal. **Omfattad vattenförekomst: WA78517976 (Kävlingeån: Vombsjön-Tranåsbäcken (Björkaån/Åsumsån/Tolångaån)). Vattentäkten ligger i/nära/delvis inom grundvattenförekomsten WA35083709 (Vanstad) (Sand och grus). Täkterna Grimstofta och Gröndal ligger i ett bälte med grundvattenförekomster WA14819189 (Revingehed) (Sand och grus), WA97124112 (Eriksdal) (Sedimentärt berg), WA12744184 (Vombsänkan) (Sedimentärt berg).**
  - **Vattendialog:** Fortsatt vattendialog med markägare och andra berörda i Vanstadsbäckens avrinningsområde (biflöde till Tranåsbäcken) påbörjad år 2019. Fokus på bevattning och åtgärder mot övergödning. Innehåll och konkreta åtgärder håller på att tas fram tillsammans med lantbrukarna. Planerat arbete med att inleda vattendialoger inom ramen för Kävlingeåns vattenråd med markägare och andra berörda i avrinningsområden för vattenförekomsterna. **Omfattad vattenförekomst: WA84285224 Kävlingeån: Djurrödsbäcken-källa (Vollsjöån), WA78517976 Kävlingeån: Vombsjön-Tranåsbäcken (Björkaån/Åsumsån/Tolångaån).**
  - **Rekreationsleder:** Rekreationsstråk tillskapas vid Björkaån och del av Åsumsån (Sjöbo-Vombsjön). **Omfattad vattenförekomst: WA78517976 Kävlingeån: Vombsjön-Tranåsbäcken (Björkaån/Åsumsån/Tolångaån).**
  - **Dagvattenstrategi:** En kommunövergripande dagvattenstrategi tas fram. **Omfattad vattenförekomst: Alla kommunens förekomster.**

- **Dagvattenhantering:** Lokalt omhändertagande av dagvatten vid detaljplanering. **Omfattad vattenförekomst: Alla kommunens förekomster.**
- **Sammanhållen bebyggelse:** Lokalisera ny sammanhållen bebyggelse i anslutning till befintlig samhällsservice och medge ny spridd bebyggelse restriktivt. Bidrar bland annat till att minska antalet enskilda avlopp. **Omfattad vattenförekomst: Alla kommunens förekomster.**
- **Deltagande i vattenråden:** Fortsatt deltagande i Kävlingeåns samt Nybroåns, Kabusaåns och Tyge ås vattenråd och det arbete som vattenråden bedriver. För att få till stånd ett samordnat åtgärdsarbete samt vattendialoger med markägare och andra berörda/intressenter. Vattendialogerna bidrar bland annat till ökad kunskap. Innehåll och konkreta åtgärder tas fram i samråd som en del av dialogen. Konkreta åtgärder kan till exempel vara att ta upp kulverterade sträckor i dragen, åtgärda vandringshinder, anpassade skyddszoner, restaurering av rensade eller rätade vattendrag, minskat fosforläckage vid spridning av stallgödsel, strukturkalkning, kalkfilterdiken, anläggning av tvåstegsdiken, anläggning av våtmarker och anläggning av bevattningsdammar. **Omfattad vattenförekomst: Alla kommunens förekomster, förutom Verkeån som ligger i ett annat avrinningsområde.**
- **Tillsyn av enskilda avlopp:** Kommunen fortsätter att prioritera en effektiv tillsyn av enskilda avlopp som kan ha negativ inverkan på vattenmiljön inom områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status. I kommunen finns en antagen handlingsplan avseende enskilda avlopp, innehållande en

prioriteringsordning med mål att alla avlopp ska vara godkända i kommunen. I kommunen finns även antagna riktlinjer om att det inom kommunen ska råda hög miljöskyddsnivå vid prövning av ansökningar och anmälningar om inrättande av enskilda avloppsanläggningar. **Omfattad vattenförekomst: Alla kommunens förekomster.**

- **Tillsyn av förorenade områden och miljöfarlig verksamhet:** Kommunen fortsätter att prioritera en effektiv tillsyn av miljöfarlig verksamhet och förorenade områden som kan ha negativ inverkan på vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status samt kommunens särskilt skyddsvärda och skyddsvärda grundvattenförekomster. Underlag från Sveriges geologiska undersökning (SGU) rapport (2021) om Vombsänkan används som kunskapsunderlag i syfte att särskilt skydda de områden inom grundvattenförekomsten som är viktiga för nybildning av grundvatten, samt områden med så kallade begravningsdalar. **Omfattad vattenförekomst: Alla kommunens förekomster.**
- **Avloppsreningsverk:** Vid daglig drift och vid utveckling av kommunens avloppsreningsverk är alltid målet att minska eller minimera påverkan på recipient. **Omfattad vattenförekomst: Alla kommunens förekomster.**
- **Minimera miljörisiker:** Genom att informera, bland annat inom ramen för miljötillsynen, ska kommunen öka kunskapen hos allmänheten om risker med kemikalier och miljögifter för att därmed påverka beteenden. **Omfattad**

vattenförekomst: Alla kommunens förekomster.

- **Förbättrad vattenkvalitet:** Kommunen ska fortsätta samverka med berörda aktörer och, vid behov, grannkommuner för att reducera jordbrukets påverkan på vattenförekomster. **Omfattad vattenförekomst: Alla kommunens förekomster.**
- **Förbättrad vattenkvalitet:** Kommunen ska verka för återföring av näringsämnen, bland annat genom arbete med information om skyddsavstånd till vattendrag vid spridning och om hur näringens omfattning anpassas till grödans behov, arbete för att lantbrukare med behov av näring kan få hjälp att ta emot gödsel från aktörer utan åkermark, till exempel hästägare, uppströmsarbete för att minska utsläpp av föroreningar som t.ex. tungmetaller i avlopp, att uppmuntra fastighetsägare att anlägga kretsloppsbaseade anläggningar för enskilda avlopp, omvandling av matavfall till biogödsel, insamling av material från fosforfilter för spridning på åkermark, och dylikt. **Omfattad vattenförekomst: Alla kommunens förekomster.**
- **Dagvattenhantering:** Förbättrad dagvattenhantering genom tillsyn och detaljplanering i kommunens tätorter. **Omfattad vattenförekomst: WA30722528 Torpsbäcken, WA25040470 (Kävlingeån: Tranåsbäcken – Djurrödsbäcken, WA14011444 (Klingavälsån: Kävlingeån-Sövdesjön), WA84285224 (Kävlingeån: Djurrödsbäcken-Källa (Vollsjöån)), WA78517976 (Kävlingeån: Vombsjön-Tranåsbäcken (Björkaån/Åsumsån/Tolångaån)).**
- **Rekreationsleder:** Tillskapa rekreationsstråk i Vollsjö och Lövestad tätorter (Lövestad-Lövestad

åsar). **Omfattad vattenförekomst: WA84285224 (Kävlingeån: Djurrödsbäcken-Källa (Vollsjöån)) WA20376298 (Tranåsbäcken).**

- **Rekreationsleder:** Tillskapa rekreationsstråk i del av Åsumsån och Tolångaån. **Omfattad vattenförekomst: WA78517976 Kävlingeån: Vombsjön-Tranåsbäcken (Björkaån/Åsumsån/Tolångaån).**

Planförslagets konsekvenser

I detta avsnitt, inklusive avsnitten om Vollsjö och Lövestad, presenteras ett utdrag ur den miljökonsekvensbeskrivning som har tagits fram för översiktsplanen.

Miljökonsekvensbeskrivningen i sin helhet finns att läsa [här](#).

Planförslaget anger en tydligare inriktning mot att jord- och skogsbruk är ett överordnat intresse inom utpekade områden än vad som anges i gällande plan eller vad en utveckling enligt nollalternativet kan antas medföra. Detta skulle kunna medföra nedsatt möjlighet att uppnå miljö kvalitetsnormerna, framförallt för ekologisk status, då flera vattenförekomster har problem med övergödning, och kemisk status avseende näringsämnen och miljögifter i grundvattenförekomsterna. I flera av de utpekade områdena anges emellertid att det är önskvärt att ett naturvårdsinriktat jord- och skogsbruk ska bedrivas, vilket kan antas medföra en mindre näringsämnesbelastning från nämnda områden. I planförslaget för ÖP 2040 finns samverkan med aktörer och grannkommuner för att reducera jordbrukets påverkan på vattenförekomster.

De tydliga riktlinjerna i ÖP 2040 säkerställer i högre grad krav på hantering av dagvatten vid

detaljplanering än i nollalternativet. Detta bedöms öka möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna både för ekologisk status, främst hydromorfologiska kvalitetsfaktorer, liksom för kemisk status. Att lokalt omhändertagande av vatten lyfts fram i ÖP 2040 innebär också att grundvattenbildningen inte behöver minska även om ytor hårdgörs vid exploatering. Det är positivt både kvantitetsmässigt och kvalitetsmässigt (via reningen som det lokala omhändertagandet innebär).

Den föreslagna strategin för förtätning i befintliga tätorter innebär att befintliga vatten- och avloppssystem, som i dagsläget är tungt belastade och har kända fel, måste anpassas och ses över för att undvika ökade risker kopplade till överbelastade vatten- och avloppssystem. Riktlinjer i ÖP 2040 berör förbättrad dagvattenhantering i flera orter.

Den föreslagna strategin för förtätning i befintliga tätorter innebär också ett större behov av hantering av misstänkt förorenade områden. Kartläggning av misstänkt förorenade områden ökar kunskapen om vilka föroreningar som finns i kommunen och eventuell sanering bidrar positivt till en minskad spridning av förorenande ämnen via grundvatten till kommunens ytvatten. Stora delar av kommunens ytligaste jordlager utgörs av sand och grus, och potentialen för spridning av förorenande ämnen via grundvatten är därför stor. En av riktlinjerna i ÖP 2040 är prioriterad tillsyn av förorenade områden som riskerar att påverka vattenkvalitet. Strategin möjliggör även en minskning av andelen enskilda avlopp i kommunen, vilket kan minska utsläppen av näringsämnen till kommunens grund- och ytvattenförekomster. Därmed ökar möjligheterna att uppnå beslutade miljö kvalitetsnormer med avseende på näringsämnen och därtill kopplade

kvalitetsfaktorer. Effektiv tillsyn av enskilda avlopp är också en riktlinje i ÖP 2040.

Ökad trafik innebär en ökad belastning för miljön i stort och för kommunens vattenförekomster specifikt. Planförslaget ÖP 2040 syftar till att underlätta för kommuninvånare att resa kollektivt, vilket skulle kunna minska utsläpp av förorenande ämnen från biltrafiken. Detta är en del i att förbättra förutsättningarna att uppnå miljö kvalitetsnormerna för ytvatten och grundvatten. Breddning av de större vägarna kan dock leda till att saltningsmängden ökar, riskbedömning och eventuella yt- och grundvattenskyddsåtgärder kan motverka negativa konsekvenser av det. Vid om-, ny- och tillbyggnation av vägar är det enligt ÖP 2040 önskvärt att täta diken och andra relevanta åtgärder vidtas inom tillrinningsområden till kommunala vattentäkter.

I ÖP 2040 är en strategi att skydda de sårbara och skyddsvärda grundvattenförekomsterna. Flera riktlinjer, åtaganden och insatser bidrar till det, så som prioritering av effektiv tillsyn av miljöfarlig verksamhet, förorenade områden och enskilda avlopp samt en restriktiv hållning i ansökningar om energibrunnar och enskilda avlopp samt riktlinjerna och åtaganden beskrivna ovan. Framtagande av vattenskyddsområden med tillhörande skyddsföreskrifter för de kommunala vattentäkterna är också ett sådant åtagande. I arbetet med översiktsplanen har en sammanvägd bedömning av intressen gjorts, vilket lett till att flera områden inte kunnat utpekas som lämpliga för materialutvinning. Detta kan bidra positivt till att uppnå miljö kvalitetsnormerna och säkerställa enskild, kommunal och regional dricksvattenförsörjning.

Sammantaget bedöms det ökade fokuset på markanvändning, och tydligare riktlinjer kopplat till den, gynna hantering av vattnet inom kommunen. Möjligheterna att ställa relevanta villkor och krav i exempelvis tillståndsärenden för miljöfarlig verksamhet, bygglov eller detaljplanering ökar. Detta i sin tur ökar möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Vollsjö

Vollsjöån rinner i anslutning till Vollsjö och är den ytvattenförekomst som primärt påverkas av lokala förändringar i markanvändning. Dagvattenledningarna i Vollsjö mynnar samtliga i ån.

Det finns ingen grundvattenförekomst i närheten som påverkas av ändringarna i Vollsjö. Dock förekommer grundvatten i jordlagren och berggrunden, och god grundvattenkvalitet och -kvantitet behöver eftersträvas ändå. Att minska mängden hårdgjord yta, alternativt att kompensera det med lokalt omhändertagande av dagvatten och dräneringsvatten, är positivt för grundvattenmängden och grundvattenkvaliteten även om det inte ligger någon avgränsad grundvattenförekomst här.

- **Utbyggnadsområde för bostäder/enbostadshus 2022–2040.** Marken är i nollalternativet detaljplanelagd för bostäder/enbostadshus. Det befintliga detaljplaneområdet för bostäder halveras i ÖP 2040, och ett klimatanpassningsområde anläggs (se förändrad markanvändning nummer 8). Dagvatten ska tas om hand lokalt. Marken är inte exploaterad idag. **Miljökonsekvens:** Andel hårdgjord

yta i samband med exploatering minskar jämfört med nollalternativet, eftersom detaljplaneområdet halveras till storleken. Därmed minskar dagvattenavrinningen från området. Dagvatten ska tas om hand lokalt, vilket även det innebär mindre dagvatten från området jämfört med nollalternativet. En minskad dagvattenavrinning innebär mindre belastning på avloppssystem och/eller mottagande vattenförekomster med avseende på vattenvolymer och föroreningar. Det innebär även att grundvattenbildningen lokalt blir större än jämfört med nollalternativet.

- **Förtätning flerbostäder/radhus 2022–2030.** Dagvatten ska tas om hand lokalt. Det norra utbyggnadsområdet är i nollalternativet planlagt som park eller plantering, och det södra för bostadsändamål. Marken är inte exploaterad idag. **Miljökonsekvens:** Andel hårdgjord yta i samband med exploatering ökar jämfört med nollalternativet, eftersom det norra utbyggnadsområdet ändras från grönområde till bostadsområde. Dagvatten ska tas om hand lokalt enligt ÖP 2040, vilket innebär mindre dagvattenbelastning från det södra bostadsområdet jämfört med nollalternativet.
- **Nybyggnation LSS-boende eller dylikt 2022–2040.** Dagvatten ska tas om hand lokalt. Området är i nollalternativet planlagt för bostäder. Marken är inte exploaterad idag. **Miljökonsekvens:** Andel hårdgjord yta förändras inte jämfört med nollalternativet, men dagvatten tas om hand lokalt, vilket innebär en minskad dagvattenbelastning och en större grundvattenbildning jämfört med nollalternativet
- **Nybyggnation/utbyggnadsområde för skola/förskola 2022-2030.** Dagvatten ska tas om hand lokalt. Det norra

utbyggnadsområdet är i nollalternativet planlagt som park eller plantering, och det södra för

bostadsändamål. **Miljökonsekvens:** Andel hårdgjord yta i samband med viss exploatering ökar jämfört med nollalternativet, eftersom det norra utbyggnadsområdet ändras från grönområde till bostadsområde. Dagvatten ska tas om hand lokalt enligt ÖP 2040, vilket innebär mindre dagvattenbelastning från det södra bostadsområdet jämfört med nollalternativet.

- **Område för klimatanpassning/utökad grön skolgård/förskolegård 2022-2030.** Områdena har bedömts vara olämpliga för exploatering på grund att de är naturliga lågpunkter vilket gör att vatten ansamlas här vid mycket nederbörd. Utvecklingsområdena är i nollalternativet planlagda som allmän platsmark – park (det norra klimatanpassningsområdet) och bostäder – enbostadshus (det södra området). **Miljökonsekvens:** Områdena fungerar delvis som naturliga dagvattendammar, vilket betyder att de vid tillfällena av mycket nederbörd fungerar som reservytor för omkringliggande fastigheters omhändertagande av dagvatten. Jämfört med nollalternativet förbättras möjligheterna till dagvattenfördröjning vid tillfällena med mycket nederbörd. Andel hårdgjord yta minskar jämfört med nollalternativet i och med förändringen från bostadsområde till område för klimatanpassning.
- **Utbyggnadsområde för bostäder med tillhörande verksamhet 2022-2040.** Dagvatten ska tas om hand lokalt. Utbyggnadsområdet är i nollalternativet planlagt för industriändamål. En del av marken är exploaterad och hårdgjord idag, en del är ännu oexploaterad. **Miljökonsekvens:** Sannolikt

minskad föroreningsbelastning från området i samband med exploatering jämfört med nollalternativet. Lokalt omhändertagande av dagvatten innebär också en minskad belastning från dagvatten. Att leva och arbeta på samma ställe minskar trafikarbetet för boende i området.

- **Utredningsområde för bostäder/verksamheter/park 2030-2040.** Utbyggnadsområdet är i nollalternativet planlagt för "Industri som ej är störande för omgivningen" och "Småindustri och hantverk som ej är störande för omgivningen". Marken är exploaterad idag och till större delen hårdgjord. Markprover måste tas i samband med framtagande av detaljplan och sanering kan behövas. **Miljökonsekvens:** Utbyggnadsförslag i ÖP 2040 innebär minskad andel hårdgjord yta och lokalt omhändertagande av dagvatten, liksom möjlig sanering av förorenad mark. Förändringarna förbättrar förutsättningarna för minskad förorenings-spridning och belastning på vattenförekomster jämfört med nollalternativet.
- **Tomt för ridhus 2022-2040.** Området används redan idag för ridverksamhet och lämpar sig väl för denna markanvändning. **Miljökonsekvens:** Ökad andel hårdgjord yta i samband med exploatering av själva ridhuset men dagvatten ska omhändertas inom den egna fastigheten, vilket inte leder till någon ökad dagvattenbelastning.
- **Tomt för befintlig/utökad återvinningsstation (ÅVS) 2022-2040.** Dagvatten ska tas om hand lokalt. Området är i nollalternativet planlagt för bostäder/handel, med möjlighet till samlingslokal eller hantverkslokal. Marken är i nuläget hårdgjord. Vid eventuell

framtida utökning av den nuvarande ytan för ÅVS ska befintliga träd och vegetationsremсор sparas i största möjliga mån. **Miljökonsekvens:** Ingen förändring jämfört med nollalternativet.

- **Utvecklad rekreationsyta i anslutning till mångfunktionell bebyggelse 2022–2040.** Området är i nollalternativet planlagt som allmän platsmark – park eller natur till större delen, och för industri till en mindre del. **Miljökonsekvens:** Förändringen från industritomt till rekreationsyta förbättrar förutsättningarna för minskad förorenings-spridning och belastning på vattenförekomster jämfört med nollalternativet.
- **Område för klimatanpassning 2022–2040.** Områdena har bedömts vara olämpliga för exploatering på grund att de är naturliga lågpunkter vilket gör att vatten ansamlas här vid mycket nederbörd. Utvecklingsområdena är i nollalternativet planlagda som allmän platsmark – park (det norra klimatanpassningsområdet) och bostäder – enbostadshus (det södra området). **Miljökonsekvens:** Jämfört med nollalternativet förbättras möjligheterna till dagvattenfördröjning vid tillfällena med mycket nederbörd. Andel hårdgjord yta minskar jämfört med nollalternativet i och med förändringen från bostadsområde till område för klimatanpassning.
- **Befintlig detaljplan upphävs.** I nollalternativet är området planlagt för bostäder, friliggande småhus. Marken är inte exploaterad idag. **Miljökonsekvens:** Upphävning av befintlig detaljplan innebär att 11 småhustomter och en gata inte byggs. Förändringen innebär mindre hårdgjorda ytor och förorenande markanvändning och därmed en minskad belastning på

vattenförekomster jämfört med nollalternativet.

Lövestad

Tranåsbäcken är den ytvattenförekomst som primärt påverkas av lokala förändringar i markanvändning i Lövestad. Dagvattenledning är kopplade till ortens hus. Drygt $\frac{3}{4}$ av ortens vatten avleds till Tranåsbäcken sydost om Lövestad, och resten leds till en mindre bäck norr om Lövestad, som når Tranåsbäcken nedströms Lövestad.

Grundvattenförekomsten WA47040457 ligger precis norr om Lövestad. Det är en sand- och grusförekomst i isälvs-material och dess sårbarhet är därmed hög. Grundvattenförekomsten påverkas inte direkt av de lokala förändringarna, eftersom bebyggelsen inte ligger ovanpå förekomsten, men bebyggelsen är nära och den exakta avgränsningen för förekomsten är inte känd, liksom att avrinning från norra delen av Lövestad är riktad mot norr och nordväst. Grundvattenförekomsten skulle kunna påverkas kvalitetsmässigt indirekt. De påverkanskällor som enligt VISS bedömts vara betydande för denna grundvattenförekomst är användning av miljögifter i jordbruket. Ändringarna som föreslås i ÖP 2040 för Lövestad innebär ingen förändring på användandet av bekämpningsmedel. Genom att förtäta bebyggelse snarare än att sprida ut den och att ställa krav på lokalt omhändertagande av dagvatten och dräneringsvatten bedöms konsekvenserna för grundvattenförekomsten bli positiva eller försumbara.

- **Utbyggnadsområde för bostäder/enbostadshus 2022–2040.** Marken är i nollalternativet planlagt för bostäder, främst enbostadshus. De

befintliga detaljplaneområdena för bostäder minskar i ÖP 2040 och klimatanpassningsområden anläggs (se förändrad markanvändning nummer 8). Dagvatten ska i möjligaste mån tas omhand lokalt. Idag är marken delvis exploaterad. **Miljökonsekvens:** Andel hårdgjord yta i samband med exploatering minskar totalt jämfört med nollalternativet, eftersom delar av befintliga detaljplaneområden för bostäder görs om till klimatanpassningsområden. Dagvatten tas om hand lokalt i planförslaget, vilket innebär en minskad dagvattenbelastning jämfört med nollalternativet. Åtgärderna innebär att grundvattenbildningen ökar lokalt.

- **Förtätning flerbostäder/radhus 2022–2030.** Utbyggnadsområdena är till största del planlagda för bostäder, främst enbostadshus, i nollalternativet. Ett litet område är planlagt som natur i anslutning till bostadsbebyggelse. Dagvatten ska i möjligaste mån tas omhand lokalt. Idag är marken inte exploaterad. **Miljökonsekvens:** Andel hårdgjord yta ökar något i samband med exploatering i jämförelse med nollalternativet, på grund av det lilla område som är befintligt planlagt som natur. Dagvatten tas om hand lokalt i planförslaget, vilket innebär en minskad dagvattenbelastning jämfört med nollalternativet. Lokalt omhändertagande av dagvatten kompenserar ur grundvattenbildningsperspektiv för att en större yta hårdgörs.
- **Utbyggnadsområde för flerbostäder/radhus 2030–2040.** Områdena är detaljplanelagda för bostäder, främst enbostadshus i nollalternativet. Dagvatten ska i möjligaste mån tas omhand lokalt. Idag är marken inte exploaterad. **Miljökonsekvens:** Andel

hårdgjord yta förändras inte jämfört med nollalternativet, men dagvatten tas om hand lokalt vilket innebär en minskad dagvattenbelastning och ökad grundvattenbildning jämfört med nollalternativet.

- **Utbyggnadsområde för bostäder med tillhörande verksamhet 2022–2040.** Marken befintligt planlagd för småindustriändamål, och det västra området är redan idag planlagt för bostäder och icke störande småindustri. Dagvatten ska i möjligaste mån tas omhand lokalt. Marken är exploaterad idag. Området är gammal industrimark med asfalterade ytor och gamla industri-/verksamhetsbyggnader. **Miljökonsekvens:** Andel hårdgjord yta förändras inte nämnvärt jämfört med nollalternativet, men dagvatten tas om hand lokalt, vilket innebär en minskad dagvattenbelastning och ökad grundvattenbildning jämfört med nollalternativet.
- **Förtätning centrum/bostäder 2022–2040.** Området är detaljplanelagd för handel och bostadsändamål i nollalternativet. Dagvatten ska i möjligaste mån tas omhand lokalt. Marken är idag exploaterad och hårdgjord. På den norra fastigheten finns en bensinmack. **Miljökonsekvens:** Utbyggnadsförslaget innebär minskad andel hårdgjord yta, lokalt omhändertagande av dagvatten, liksom sanering av förorenad mark. Förändringarna förbättrar förutsättningarna för minskad förorenings-spridning och belastning på vattenförekomster jämfört med nollalternativet.
- **Nybyggnation/utbyggnadsområde för skola/förskola 2022-2030.** Hårdgjord yta ökar något inom skolområdet men dagvatten omhändertas

lokalt. **Miljökonsekvens:** Utbyggnaden/ny byggnation av skol- eller förskolebyggnad bedöms inte påverka på möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten.

- **Område för klimatanpassning grön skolgård/förskolegård 2022-2030.** Ett större område kring befintliga och planerade skolbyggnader används som grön skolgård. **Miljökonsekvens:** Inverkar inte på mängden hårdgjorda ytor och dagvatten utan markanvändningen är huvudsakligen densamma som utan planförslaget och det bedöms inte leda till konsekvenser för att uppnå MKN i vatten.
- **Tomt för ridhus 2022–2040.** Marken till större delen befintligt planlagd för småindustriändamål och handel. Dagvatten ska i möjligaste mån tas omhand lokalt. Marken är idag oexploaterad. **Miljökonsekvens:** Risk för diffust läckage av näringsämnen från ridhus och tillhörande anläggningar. Nollalternativet innebär å andra sidan föroreningsbelastning och hårdgörande av större ytor från småindustri och handel. ÖP 2040 innebär lokalt omhändertagande av dagvatten och därmed en minskad belastning från dagvatten på ytvatten jämfört med nollalternativet.
- **Tomt för befintlig/utökad återvinningsstation (ÅVS) 2022-2040.** Marken används idag för ÅVS. Vid eventuell framtida utökning ska befintliga träd och vegetationsremsor sparas. **Miljökonsekvens:** Ingen förändring jämfört med nollalternativet eftersom vegetation sparas vid eventuell framtida utökning och dagvatten från hårdgjorda ytor ska omhändertas lokalt.
- **Utvecklad rekreationsyta i anslutning till mångfunktionell bebyggelse 2022–2040.** Marken till större delen planlagd för allmän platsmark – park eller natur i nollalternativet. **Miljökonsekvens:** Marken

vändningen i planförslaget och nollalternativet i huvudsak densamma, inga konsekvenser av betydelse bedöms uppstå med avseende på miljö kvalitetsnormerna.

- **Område för klimatanpassning 2022–2040.** Områden som har bedömts vara olämpliga för exploatering på grund att de är naturliga lågpunkter vilket gör att vatten ansamlas här vid mycket nederbörd. Marken till stor del planlagd för bostäder i nollalternativet, men ännu inte exploaterad. **Miljökonsekvens:** Områdena fungerar som naturliga dagvattendammar, vilket betyder att de vid tillfällen av mycket nederbörd fungerar som en reserv för omkringliggande fastigheters omhändertagande av dagvatten. Jämfört med nollalternativet förbättras möjligheterna till dagvattenfördröjning vid tillfällen med mycket nederbörd. Andel hårdgjord yta minskar jämfört med nollalternativet i och med förändringen från bostadsområde till område för klimatanpassning.
- **Befintlig detaljplan upphävs.** I nollalternativet är det västra området planlagt för småindustri och handel. Det är oexploaterat idag. Det östra området är i nollalternativet planlagt för bostäder, småhustomter. Det är också oexploaterat idag. **Miljökonsekvens:** Upphävning av detaljplan innebär att industri- och handelsverksamheter, liksom småhus och gator inte byggs. Planförslaget innebär färre hårdgjorda ytor och en minskad belastning på vattenförekomster jämfört med nollalternativet.

BARNKONSEKVENSNALYS

Se separat dokument.

REFERENSER

TEXTKÄLLOR

Barnkonventionen (1989). **FN:s konvention om barnets rättigheter**. Hemsida: <https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/barnkonventionen/> och <https://unicef.se/barnkonventionen> [Senast verifierad 2021-04-13].

Boverket (2015). **Gör plats för barn och unga – en vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö. Rapport 2015:8. Boverket och Movium**. Publikation tillgänglig: <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2015/gor-plats-for-barn-och-unga-bokversion.pdf> [Senast verifierad 2019-09-03].

Boverket. **Bymiljövägen i Smedby**. Hemsida: <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/stadsutveckling/planering-for-okad-och-saker-cykling/fysiska-atgarder-som-gynnar-cyklister/bymiljovagen-i-smedby/> [Senast verifierad 2021-06-11, granskad 2018-11-16].

Boverket. **Europeiska landskapskonventionen**. Hemsida: <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/kulturvarden/andra-Styrmedel-for-kulturvarden/landskapskonventionen/> [Senast verifierad 2019-09-03, senast uppdaterad 2014-07-07].

Boverket. **Framkomlighet för utryckningsfordon på tomter och till byggnader**. Hemsida: <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/regler-om-byggande/krav->

[pa-byggnadsverk-tomter-mm/krav-pa-tomter/brand/](https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/kulturvarden/andra-Styrmedel-for-kulturvarden/kulturmiljomalen/) [Senast verifierad 2021-05-25].

Boverket. **Kulturmiljömålen**. Hemsida: <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/kulturvarden/andra-Styrmedel-for-kulturvarden/kulturmiljomalen/> [Senast verifierad 2021-04-13, granskad 2021-02-25].

Boverket. **PBL-Kunskapsbanken – en handbok om plan- och bygglagen**. Hemsida: <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/> samt <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/> [Senast verifierad 2021-06-10].

Boverket. **Områdesbestämmelser**. Hemsida: <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/omradesbestammelser/> [Senast verifierad 2021-06-30].

Boverket. **Politik för gestaltad livsmiljö**. Hemsida: <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/arkitektur-och-gestaltad-livsmiljo/gestaltad-livsmiljo/politik/> [Senast verifierad 2021-04-13, granskad 2021-02-10].

Boverket. **Sammanhållen bebyggelse**. Hemsida: <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/lov--byggande/anmalningsplikt/bygglovbefriade-atgarder/sammanhallen-bebyggelse/> [Senast verifierad 2021-06-10, granskad 2018-08-31].

Boverket. **Transformatorstationer**. Hemsida: <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/lov--byggande/anmalningsplikt/bygglov-for-anlaggningar/transformatorstationer/> [Senast verifierad 2021-08-12].

Boverket. **ÖP-modell 2.1**. Hemsida: <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/overs>

iktplanen/op-modell/ [Senast verifierad 2021-05-19].

Destination Häst Sydöstra Skåne. **Destination**

Häst. Hemsida:

<https://www.destinationhast.se/> [Senast verifierad 2021-10-13].

Ekologigruppen AB, Eklund, Hillevi och Sernbo, Krister, på uppdrag av Jordbruksverket (2015).

Kommunens möjligheter att bevara och utveckla jordbruksmarkens värden.

Publikation tillgänglig:

<https://www2.jordbruksverket.se/download/18.4d857f2814e3cf3eeda339be/1435583214713/ovr357.pdf> [Senast verifierad 2019-09-05].

Energimyndigheten och Naturvårdsverket

(2021). **Nationell strategi för en hållbar**

vindkraftutbyggnad. Publikation tillgänglig:

file:///C:/Users/elbr89/AppData/Local/Temp/Nationell%20strategi%20f%C3%B6r%20en%20h%C3%A5llbar%20vindkraft-2.pdf [Senast verifierad 2021-05-26].

Energimyndigheten (2021). **Strategi för en**

hållbar vindkraftutbyggnad. Hemsida:

<http://www.energimyndigheten.se/fornybart/vindkraft/gemensamt-initiativ-for-en-hallbar-vindkraftsutbyggnad/> [Senast verifierad 2021-05-26].

E.ON (2019-08-29). **Högspänningsledningar och deras restriktionsområde.** Via mail.

Europeiska kommissionen. **EU:s gemensamma jordbrukspolitik.**

Hemsida:https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cap-glance_sv [Senast verifierad 2021-10-07].

Folkhälsomyndigheten (2018).

Folkhälsopolitikens åtta målområden.

Hemsida:

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsoarbeta/folkhalsopolitikens-mal/de-atta->

malomradena-inom-folkhalsopolitiken/ [Senast verifierad 2021-04-12, senast uppdaterad 2019-11-04].

GOD BOSTAD Kulturmiljökonsult, på uppdrag av Sjöbo kommun (2021).

Bebyggelseinventering i Vollsjö tätort.

Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Göteborgs universitet (2019). **Långvarig hetta drabbar barn på förskolor.** Hemsida:

<https://www.gu.se/omuniversitetet/aktuellt/nyheter/detalj/langvarig-hetta-drabbar-barn-pa-forskolor.cid1633189> [Senast verifierad 2019-09-03, senast uppdaterad 2019-06-19].

Havs- och vattenmyndigheten (2016).

Vombverket. Hemsida:

<https://www.havochvatten.se/arter-och-livsmiljoer/atgarder-skydd-och-rapportering/skyddade-omraden/riksintressen/riksintresse-for-dricksvattenanlaggningar/riksintressen/vombverket.html> [Senast verifierad 2021-09-02, senast uppdaterad 2020-04-01].

Innovationscenter för landsbygden.

Innovationscenter för landsbygden.

Hemsida: <http://innovationscenter.se/> [Senast verifierad 2021-08-04].

Jämställdhetsmyndigheten (2019). **Sveriges**

jämställdhetspolitik. Hemsida:

<https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/om-jamstallldhet/sveriges-jamstallldhetspolitik> [Senast verifierad 2021-04-13, senast uppdaterad 2021-03-22].

Kommunförbundet Skåne, Länsstyrelsen Skåne och Region Skåne (2018). **Klimat- och**

energistrategi för Skåne. Publikation

tillgänglig:

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2e0f9f621636c84402734c0d/1582108728580/Klimat-%20och%20energistrategi%20f%C3%B6r%20Sk%C3%A5ne.pdf> [Senast verifierad 2021-10-07].

Lunds universitet (2015). **Klimatsäkrat Skåne**. Tillgänglig: http://www.cec.lu.se/sites/cec.prodwebb.lu.se/files/klimatsakrat_skane_65mb.pdf [Senast verifierad 2019-09-06].

Luftfartsverket (2019-07-09).

Influensområden - flygplats. Via mail.

Länsstyrelsen i Jönköpings län (2015). **Ostörda områden – Var finns de? En GIS-modell för identifiering av bullerfria områden**.

Publikation tillgänglig: <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2e0f9f621636c84402719dcb/1527757573465/2015-01.pdf> [Senast verifierad 2019-09-03]. ISSN 1101-9425.

Länsstyrelsen Skåne (2003). **Närmare till naturen i Skåne - Skydd av tätortsnära områden för friluftsliv och naturvård**.

Publikation tillgänglig: <https://www.lansstyrelsen.se/skane/tjanster/publikationer/narmare-till-naturen-i-skane.html> [Senast verifierad 2019-09-03]. ISSN 1402-3393.

Länsstyrelsen Skåne (2006). **Kulturmiljöprogram för Skåne**. Publikation tillgänglig: <https://www.lansstyrelsen.se/skane/besok-och-upptack/kulturmiljoprogram.html#0> [Senast verifierad 2019-09-03].

Länsstyrelsen Skåne (2007). **Det skånska landsbygdsprogrammet - Ett utvecklingsprogram med landskapsperspektiv**. Publikation tillgänglig: <https://www.lansstyrelsen.se/skane/tjanster/publikationer/det-skanska-landsbygdsprogrammet.html> [Senast verifierad 2019-09-03]. ISSN 1402-3393.

Länsstyrelsen Skåne (2012). Författad av SWECO Environment AB. **Regional vattenförsörjningsplan för Skåne län**. Publikation tillgänglig:

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2e0f9f621636c844027268fc/1528229744343/Regional%20vattenf%C3%B6rs%C3%B6rjningsplan%20f%C3%B6r%20Sk%C3%A5ne%20l%C3%A4n.pdf> [Senast verifierad 2021-06-02]. ISSN 978-91-86533-68-7.

Länsstyrelsen Skåne (2013). **Förslag på samverkansområden i Skåne för gemensam kontroll av luftkvalitet**. ISBN: 978-91-87423-18-5

Länsstyrelsen Skåne (2015). **Beslut om utvidgade strandskyddsområden inom Sjöbo kommun**. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Länsstyrelsen Skåne (2015). **Naturvårdsstrategi för Skåne**. Publikation tillgänglig: <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.276e13411636c95dd936b19/1582108965106/Naturvardsstrategi%20f%C3%B6r%20Sk%C3%A5ne.pdf> [Senast verifierad 2021-10-07].

Länsstyrelsen Skåne (2016). **Skånska åtgärder för miljömålen 2016-2020**. Publikation tillgänglig: <https://www.lansstyrelsen.se/skane/tjanster/publikationer/skanska-atgarder-for-miljomalen-2016-2020.html> [Senast verifierad 2019-09-03]. ISSN 978-91-7675-048-3.

Länsstyrelsen Skåne (2017). **Genomförandeplan för skydd av tätortsnära natur i Skåne 2019-2020**. Publikation tillgänglig: <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2e0f9f621636c84402733aff/1528957204611/T%C3%A4rtortsna%C3%A4ra%20natur%20-Genomf%C3%B6randeplan%202016-2020.pdf> [Senast verifierad 2019-11-07].

Länsstyrelsen Skåne (2017). **Kommunala ansvarsarter i Skåne**. Publikation tillgänglig: <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.691ffc616219e10e9399387/1582108807013/Komm>

unala%20ansvararter%20i%20Sk%C3%A5ne%202017.pdf [Senast verifierad 2021-05-10]. ISBN 978-91-7675-075-9.

Länsstyrelsen Skåne (2018). **Klimat- och energistrategi för Skåne**. Publikation tillgänglig:

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2e0f9f621636c84402734c0d/1582108728580/Klimat-%20och%20energistrategi%20f%C3%B6r%20Sk%C3%A5ne.pdf> [Senast verifierad 2019-09-03]. ISBN 978-91-7675-122-0.

Länsstyrelsen Skåne (2018). **Handlingsplan för Skånes friluftsliv 2018-2022**. Publikation tillgänglig:

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.26f506e0167c605d5693c968/1555069080410/Handlingsplan%20f%C3%B6r%20Sk%C3%A5nes%20friluftsliv.pdf> [Senast verifierad 2019-11-06]. ISBN 978-91-7675-139-8.

Länsstyrelsen Skåne (2019). **Handlingsplan för grön infrastruktur - insatsområden för grön infrastruktur 2019-2030**. Publikation tillgänglig:

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.26f506e0167c605d5693eec7/1551190755217/Handlingsplan%20Gr%C3%B6n%20infrastruktur%20Sk%C3%A5ne.pdf>. [Senast verifierad 2019-11-06]. ISBN 978-91-7675-142-8.

Länsstyrelsen Skåne (2019). **Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län**.

Publikation tillgänglig:

[https://www.lansstyrelsen.se/download/18.4dc15f2816a53b76de72a8c5/1560957990232/2019-Skånska_strategin_skydd_skog_20190506\(rapport\).pdf](https://www.lansstyrelsen.se/download/18.4dc15f2816a53b76de72a8c5/1560957990232/2019-Skånska_strategin_skydd_skog_20190506(rapport).pdf) [Senast verifierad 2019-12-11]. ISBN/ISSN-nr: 978-91-7675-160-2.

Länsstyrelsen Skåne (2020). **Regional handlingsplan för klimatanpassning 2020-2024**. Publikation tillgänglig:

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.613850ae170c00827a8935d/1584520905556/Regional%20handlingsplan%20f%C3%B6r%20klimatanpassning%202020-2024.pdf> [Senast verifierad 2021-08-06]. ISBN/ISSN-nr: 978-91-7675-182-4.

Länsstyrelsen Skåne (2021). **Beslut, förslag: Bildande av kulturreseptatet Kulturens Östarp i Sjöbo kommun**. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Länsstyrelsen Skåne (2021). **Naturvårdsplan**.

Hemsida:

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/samhalle/planering-och-byggande/naturvardsplan.html> [Senast verifierad 2021-09-24].

Länsstyrelsen Skåne. **Skyddad natur**. Hemsida:

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/privat/djur-och-natur/skyddad-natur.html> [Senast verifierad 2019-10-31].

Länsstyrelsen Skåne. **Värdefulla vatten i Skåne**. Hemsida:

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/miljo-och-vatten/vattenforvaltning/vardefulla-vatten.html> [Senast verifierad 2021-06-03].

Länsstyrelsen i Stockholms län och Länsstyrelsen i Västra Götalands län (2018).

Rekommendationer för hantering av översvämning till följd av skyfall - stöd i fysisk planering. Publikation tillgänglig:

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.6ae610001636c9c68e5474bf/1530519037587/Fakta%202018-5%20Rekommendationer%20f%C3%B6r%20hantering%20av%20%C3%B6versv%C3%A4mning%20till%20f%C3%B6lj%20av%20skyfall.pdf> [Senast verifierad 2021-06-14].

Markera Mark Göteborg AB genom Radar Arkitektur och Planering, på uppdrag av Sjöbo kommun (2021). **Översiktlig bedömning av risk för ras, skred och erosion i Sjöbo kommun**. Publikation tillgänglig:

<https://www.sjobo.se/download/18.35fa968f17c6a73236723e9b/1634100222476/PM-001.pdf>

Naturvårdsverket (2012). **Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd - Mål och åtgärder 2012-2016 (Rapport 6946)**. Publikation tillgänglig:
<https://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/6400/978-91-620-6496-9.pdf>
[Senast verifierad 2021-06-24].

Naturvårdsverket. **Biotopskyddsområden**. Hemsida: <https://www.naturvardsverket.se/Var-natur/Skyddad-natur/Biotopskyddsomraden/>
[Senast verifierad: 2021-05-25].

Naturvårdsverket. **Sveriges klimatlag och klimatpolitiska ramverk**. Hemsida: <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Klimat/Sveriges-klimatlag-och-klimatpolitiska-ramverk/> [Senast verifierad 2019-09-03, senast uppdaterad 2019-04-01].

Naturvårdsverket. **Sveriges miljömål**. Hemsida: <https://www.sverigemiljomal.se/miljomalen/>
[Senast verifierad 2021-04-13].

Olga Schlyter Kulturmiljökonsult, på uppdrag av Sjöbo kommun (2020).
Bebyggelseinventering i Lövestad tätort. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Persson, Daniel, på uppdrag av Sjöbo kommun (2017). **Ung i Sjöbo - samtal med 9:or om deras liv, framtidsplaner, förutsättningar och möjligheter i Sjöbo kommun**. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Regeringskansliet. **Mål för kultur**. Hemsida: <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/kultur/mal-for-kultur/> [Senast verifierad 2021-04-13, senast uppdaterad 2015-03-24].

Regeringskansliet. **Nationellt mål för funktionshinderpolitiken**. Hemsida: <https://www.regeringen.se/rattsliga->

<dokument/proposition/2017/05/prop.-201617188/> [Senast verifierad 2021-10-07].

Regeringskansliet. **Nationell strategi för cirkulär ekonomi**. Hemsida: <https://www.regeringen.se/informationsmateriel/2020/07/cirkular-ekonomi---strategi-for-omställningen-i-sverige/> [Senast verifierad 2021-10-07].

Regeringskansliet. **Nationell strategi för klimatanpassning**. Hemsida: <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/nationell-strategi-for-klimatanpassning/>
[Senast verifierad 2021-10-07].

Regeringskansliet, Arbetsmarknadsdepartementet (2019).
Vägledning vid tolkning och tillämpning av FN:s konvention om barnets rättigheter, Ds 2019:23.

Regeringskansliet, Infrastrukturdepartementet. **Digitaliseringsstrategin**. Hemsida: <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/digitaliseringsstrategin/> [Senast verifierad 2021-04-13], Hämtad från: https://www.regeringen.se/49adea/contentassets/5429e024be6847fc907b786ab954228f/digitaliseringsstrategin_slutlig_170518-2.pdf [Senast verifierad 2021-04-13].

Regeringskansliet, Näringsdepartementet (2017). **Vision och mål för livsmedelsstrategin fram till 2030**. Hemsida: <https://www.regeringen.se/informationsmateriel/2017/01/mal-for-livsmedelsstrategin-fram-till-2030/> [Senast verifierad 2021-08-04].

Regeringskansliet, Näringsdepartementet. **Sverige helt uppkopplat 2025– en bredbandsstrategi**. Publikation tillgänglig: <https://www.regeringen.se/4b00e7/contentassets/a1a50c6a306544e28ebaf4f4aa29a74e/sverige-helt-uppkopplat-2025-slutlig.pdf> [Senast verifierad 2021-05-20].

Region Skåne (2017). **Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050**. Publikation tillgänglig:

https://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer_dokument/transportstrategi2050_webbversion.pdf [Senast verifierad 2021-10-07].

Region Skåne (2018).

Trafikförsörjningsprogram för Skåne - Remissversion. Publikation tillgänglig:

<https://www.skane.se/Public/Protokoll/Regionala%20utvecklingsn%C3%A4mnden/2019-12-05/Trafik%C3%B6rs%C3%B6rjningsprogram%202020-2030/Trafik%C3%B6rs%C3%B6rjningsprogram%20f%C3%B6r%20Sk%C3%A5ne%202020-2030%20inklusive%20bilagor%202019-11-20.pdf/> [Senast verifierad 2021-09-09].

Region Skåne (2020). **Regional utvecklingsstrategi - Det öppna Skåne 2030**.

Publikation tillgänglig:
https://utveckling.skane.se/Hem_gammal/SysSiteAssets/organisation_politik/regional-utveckling/regional_utvecklingsstrategi_opna_skane_2030.pdf [Senast verifierad 2021-08-16]. Hemsida: <https://utveckling.skane.se/om-regional-utveckling/regional-utvecklingsstrategi--det-oppna-skane-2030/> [Senast verifierad 2021-08-16].

Region Skåne (2020). **Skånes befolkningsprognos 2020-2029**. Publikation tillgänglig:

https://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer_dokument/skanes-befolkningsprognos-2020-2029.pdf [Senast verifierad 2021-08-10].

Region Skåne (2021). **Regional kulturplan för Region Skåne 2021-2024**. Publikation tillgänglig:

https://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer_dokument/regional-kulturplan-for-skane-2021-2024_final.pdf [Senast verifierad 2021-10-04].

Region Skåne (2021). **Regional transportinfrastrukturplan för Skåne 2022-2033 (remissversion)**. Publikation tillgänglig:

https://geodata.skane.se/regutv/rtiplan/2022/granskning/regional_transportinfrastrukturplan_skane_2022_2030_remissversion.pdf [Senast verifierad 2019-09-30].

Region Skåne (2021). **Regionplan för Skåne 2022-2040, granskningshandling**. Hemsida:

<https://skane.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=b5ef3febe1d14fa2a62857dd20f3ef73> [Senast verifierad 2021-04-13].

Hämtad från:

<https://geodata.skane.se/regutv/regionplan/2022/samrad/dokument/regionplan-for-skane-2022-2040-samradshandling.pdf> [Senast verifierad 2021-04-13].

Region Skåne. **Skånes livsmedelsstrategi 2030**. Publikation tillgänglig:

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.4dc15f2816a53b76de77bfb/1556879681828/Sk%C3%A5nes%20livsmedelsstrategi%202030%20-%20Smart%20mat.pdf> [Senast verifierad 2021-10-07].

Region Skåne. **Strukturbild för Skåne**.

Hemsida:
<https://utveckling.skane.se/utvecklingsomraden/samhallsplanering/regional-fysisk-planering/strukturbild-for-skane/> [Senast verifierad 2021-08-16].

Region Skåne. **Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö - arkitektur, form och design**. Publikation tillgänglig:

https://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer_dokument/region_skanes_strategi_for_gestaltad_livsmiljo_2018_sida.pdf [Senast verifierad 2021-08-16]. Hemsida:
<https://utveckling.skane.se/publikationer/strategier-och-planer/region-skanes-strategi-for-gestaltad-livsmiljo---arkitektur-form-och-design/> [Senast verifierad 2021-08-16].

Region Skåne och PTS (2021). **Bredbandsläget i Sjöbo kommun.** Regionens utfall i 2020 års mobiltäcknings- och bredbandskartläggning från PTS. Presentation. Publikation PTS mobiltäcknings- och bredbandskartläggning 2020 tillgänglig:
<https://www.pts.se/globalassets/startpage/dokument/icke-legala-dokument/rapporter/2021/internet/mobiltacknings-och-bredbandskartlaggning/pts-mobiltacknings--och-bredbandskartlaggning-2020.pdf> [Senast verifierad 2021-05-20].

RISE, på uppdrag av Svenska Stadsnätsföreningen (2021). **Ytterbyn 2030, en scenarioanalys av framtidens uppkopplade samhälle och konsekvenser av utebliven fiberutbyggnad.** Publikation tillgänglig:
<https://www.ssnf.org/globalassets/press--opinion/pressmeddelanden/2021/ytterbyn-2030.pdf> [Senast verifierad 2021-05-26].

RÅSK Romeleåsen Sjölandskapet (2018). **Strategi för utveckling av Romeleås- och sjölandskapet- Vision 2030.** Publikation tillgänglig:
https://www.romeleasen.se/upload/documents/Strategi_for_utveckling_av_Romeleas-_o_Sjolandskapet_2018.pdf [Senast verifierad 2019-09-03].

Schlyter, Olga, på uppdrag av Sjöbo kommun (2019). **Riksintressen för kulturmiljövården i Sjöbo kommun - Känslighetsanalys.** Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Sigma Civil, på uppdrag av Sjöbo kommun (2021). **Förslag till lokaler för tåktetableringar inom Sjöbo kommun.** Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Sigma Civil, på uppdrag av Sjöbo kommun (2021). **Social konsekvensbeskrivning, Översiktsplan 2040, Sjöbo kommun.** Publikation tillgänglig:

https://www.sjobo.se/download/18.35fa968f17c6a73236741c56/1634284889033/RAPPORT-105947-v.0.1%20Social%20konsekvensbeskrivning%20%C3%96P%20Sj%C3%B6bo%20kommun_slutli...pdf [Senast verifierad 2021-10-15].

Sigma Civil, på uppdrag av Sjöbo kommun (2020). **Sjöbo skyfallskartering.** Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Sigma Civil, på uppdrag av Sjöbo kommun (2021). **Översyn tematiskt tillägg - Vindkraftsområden.** Tillgänglig via:
<https://www.sjobo.se/download/18.65a28a8d177fab50d56ab1b6/1615882174433/RAPPORT-106188-v.1.0%20%C3%96versyn%20Tematiskt%20Till%C3%A4gg%20-%20Vindkraftsomr%C3%A5den.pdf> [Senast verifierad 2021-04-13].

Sjöbo kommun (2006). **Radonprogram för Sjöbo kommun.** Tillgänglig via:
https://www.sjobo.se/download/18.4424c56b16693f576f6151/1540200631248/Radonprogram_for_Sjobo_kommun.pdf [Senast verifierad 2021-06-30],

Sjöbo kommun (2007). **Fördjupad översiktsplan för Blentarp.** Publikation tillgänglig: <https://www.sjobo.se/bygga-bo-och-miljo/oversiktsplan-och-detaljplaner/gallande-oversiktsplan.html> [Senast verifierad 2019-09-03].

Sjöbo kommun (2009). **Översiktsplan.** Publikation tillgänglig:
<https://www.sjobo.se/bygga-bo-och-miljo/oversiktsplan-och-detaljplaner/gallande-oversiktsplan.html> [Senast verifierad 2019-09-03].

Sjöbo kommun (2012). **Attitydsundersökning, analys av in- och utflyttning i Sjöbo kommun.** Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Sjöbo kommun (2013). **Fördjupad översiktsplan för Sjöbo tätort**. Publikation tillgänglig: <https://www.sjobo.se/bygga-bo-och-miljo/oversiktsplan-och-detaljplaner/gallande-oversiktsplan.html> [Senast verifierad 2019-09-03].

Sjöbo kommun (2015). **Trafikplan Sjöbo, TRAST**. Publikation tillgänglig: <https://www.sjobo.se/trafik-och-infrastruktur/cykling-och-cykelvagar.html> [Senast verifierad 2019-09-03].

Sjöbo kommun (2015). **Trafikplan för Sjöbo kommuns tätorter, TRAST**. Publikation tillgänglig: <https://www.sjobo.se/trafik-och-infrastruktur/cykling-och-cykelvagar.html> [Senast verifierad 2019-09-03].

Sjöbo kommun (2016) **Grönstruktur- och naturvårdsprogram**. Publikation tillgänglig: https://www.sjobo.se/download/18.4424c56b16693f576f6ca1/1540549902487/GNP_DEL1_HEMSIDA.pdf [Senast verifierad 2019-09-03].

Sjöbo kommun (2017) **Lokala miljömål (ej antagna)**. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Sjöbo kommun (2017). **VA-plan**. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Sjöbo kommun (2018) **Ortsanalys för Lövestad**. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Sjöbo kommun (2018). **Ortsanalys för Vollsjö**. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Sjöbo kommun (2019). **Förstudie framtidens kollektivtrafik på landsbygden**. Publikation tillgänglig: https://www.sjobo.se/download/18.1270af9316a3d8e7817d735/1559136782785/Framtidens%20kollektivtrafik%20p%C3%A5%20landsbygden_190528.pdf [Senast verifierad 2021-08-18]. Hemsida: [https://www.sjobo.se/trafik-och-infrastruktur/kollektivtrafik-och-resor/forstudie-framtidens-kollektivtrafik-pa-](https://www.sjobo.se/trafik-och-infrastruktur/kollektivtrafik-och-resor/forstudie-framtidens-kollektivtrafik-pa-landsbygden.html)

[landsbygden.html](https://www.sjobo.se/trafik-och-infrastruktur/kollektivtrafik-och-resor/forstudie-framtidens-kollektivtrafik-pa-landsbygden.html) [Senast verifierad 2021-08-18].

Sjöbo kommun (2019). **Näringslivsstrategi**. Publikation tillgänglig: <https://www.sjobo.se/naringsliv-och-arbete/for-dig-som-ar-foretagare.html> [Senast verifierad 2019-09-03].

Sjöbo kommun (2019). **Kommunal risk- och sårbarhetsanalys**. Sekretessklassad.

Sjöbo kommun (2019). **Lathund för Barnkonsekvensanalys, utifrån Sjöbo kommuns övergripande barnrättspolicy antagen 2015-12-16 och reviderad 2019-06-01**. Upprättad av Folkhälsostateg Hanna Smith, Sjöbo kommun.

Sjöbo kommun (2019). **Mall för Barnkonsekvensanalys, utgår från Barnombudsmannens stödmaterial**. Upprättad av Folkhälsostateg Hanna Smith, Sjöbo kommun.

Sjöbo kommun (2019). **Policy för att stärka barns rättigheter och möjligheter**, antagen av KF 16 dec 2015 §118, Rev 2019-06-01.

Sjöbo kommun (2021). **Bygga i Sjöbo – Vägledning för arkitektur och bevarande vid om-, till- och nybyggnation**. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Sjöbo kommun (2021). **Föreskrifter för avfallshantering**. Publikation tillgänglig: <https://www.sjobo.se/download/18.21188c0d1755d221030aefa4/1605006655376/Avfallsf%C3%B6reskrifter%20antagna%202020-10-21.pdf> [Senast verifierad 2021-05-10].

Sjöbo kommun (2021). **Kommunal folkhälsoplan**. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Sjöbo kommun. **Mobilitet på tvärs (framtidens sätt att resa)**. Hemsida: [https://www.sjobo.se/trafik-och-infrastruktur/kollektivtrafik-och-](https://www.sjobo.se/trafik-och-infrastruktur/kollektivtrafik-och-resor/mobilitet-pa-tvaers-framtidens-satt-att-resa)

resor/mobilitet-pa-tvars-framtidens-satt-att-resa.html [Senast verifierad 2021-08-16].

Sjöbo kommun. **Dricksvatten**. Hemsida: <https://www.sjobo.se/bygga-bo-och-miljo/vatten-och-avlopp/enskilt-vatten-och-avlopp/dricksvatten.html> [Senast verifierad 2021-05-25].

Sjöbo kommun. **Enskilt avlopp**. Hemsida: <https://www.sjobo.se/bygga-bo-och-miljo/vatten-och-avlopp/enskilt-vatten-och-avlopp/enskilt-avlopp.html> [Senast verifierad 2021-05-25].

Sjöbo kommun. **Hållbart hästföretagande i sydöstra Skåne**. Hemsida: <https://www.sjobo.se/naringsliv-och-arbete/verksamheter-och-projekt/hallbart-hastforetagande.html> [Senast verifierad 2021-10-13].

Sjöbo kommun. **Samarbeten över kommungränserna**. Hemsida: <https://www.sjobo.se/kommun-och-politik/kommunens-organisation/samarbeten.html> [Senast verifierad 2019-09-03].

Sjöbo, Lunds och Eslövs kommuner (2019). **Biosfärområde Vombsjönsänkan, en förstudie**. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Skogsstyrelsen. **Naturvårdsavtal**. Hemsida: <https://www.skogsstyrelsen.se/aga-skog/skydda-skog/naturvardsavtal/> [Senast verifierad 2021-06-28].

Skånetrafiken. **Pilot plusresa**. Hemsida: <https://www.skanetrafiken.se/plusresa/> [Senast verifierad: 2021-08-16].

Skånsk skogsstrategi. **Skånsk skogsstrategi**. Hemsida: <https://www.skanskskogsstrategi.se/> [Senast verifierad 2021-10-07].

SLU (Sveriges Lantbruksuniversitet). Institutionen för arbetsvetenskap, ekonomi och

miljöpsykologi. BUB – Barn, Unga och Byggd miljö. Hemsida: <https://www.slu.se/institutioner/arbetsvetenskap-ekonomi-miljopsykologi/miljopsykologi/barn-unga-och-byggd-miljo/>

SWECO, på uppdrag av Sjöbo kommun (2010). **Tematiskt tillägg till översiktsplanen - Vindkraft i Sjöbo kommun**. Publikation tillgänglig: <https://www.sjobo.se/bygga-bo-och-miljo/oversiktsplan-och-detaljplaner/gallande-oversiktsplan.html> [Senast verifierad 2019-09-03].

SWECO, på uppdrag av Simrishamn, Ystad, Sjöbo, och Tomelilla kommun (2014). **Delregional vattenförsörjningsplan för kommunerna Simrishamn, Ystad, Sjöbo och Tomelilla**. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

SWECO, på uppdrag av Sjöbo kommun (2015). **Översiktlig översvämningskartering av de större vattendragen i Sjöbo kommun**. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

SWECO, på uppdrag av Sjöbo kommun (2021). **Miljökonsekvensbeskrivning av Sjöbo kommuns översiktsplan 2040 med fokus på miljö kvalitetsnormer för vatten**. Publikation tillgänglig: <https://www.sjobo.se/download/18.35fa968f17c6a7323672b3e5/1634146026228/MKB%20f%C3%B6r%20C3%96P%20Sj%C3%B6bo%20kommun%202021-10-13.pdf> [Senast verifierad 2021-10-14].

Svenska kraftnät (2014). **Vägledning för verksamhet vid markförlagd kabel i stamnätet – till myndigheter, kommuner, allmänhet, ledningsägare och näringsidkare**. Publikation tillgänglig: <https://www.svk.se/siteassets/2.utveckling-av-kraftsystemet/transmissionsnatet/utbyggnadsprojekt/sydvastlanken/dokument/vagledning->

for-verksamhet-vid-stamnatets-markkabel-140903.pdf [Senast verifierad 2021-06-10].

Svenskt vatten. **Allmänna bestämmelser VA (ABVA)**. Hemsida:

<https://www.svensktvatten.se/vattentjanster/juridik/oversikt-reglering/allmanna-bestammelser-abva/> [Senast uppdaterad 2019-10-03, senast verifierad 2021-09-20].

Sveriges geologiska undersökning, SGU (2016).

Vägledning för att borra brunn. Publikation tillgänglig:

<http://resource.sgu.se/produkter/broschyror/vagledning-normbrunn-16.pdf>. [Senast verifierad 2021-05-07].

Sveriges kommuner och landsting. **Elektronisk kommunikation som allmänt intresse och hur vi kan resonera kring lokalisering av master**. Hemsida:

<https://skr.se/skr/samhallsplaneringinfrastruktur/planerabyggabo/lovbyggandetillsyn/utbyggnad5gnatet/elektroniskkommunikationlokaliseringavmaster.50325.html> [Senast verifierad 2021-05-26].

Sveriges kommuner och landsting. **Utbyggnad 5G-nätet och kommunal fysisk planering**.

Hemsida:

<https://skr.se/skr/samhallsplaneringinfrastruktur/planerabyggabo/lovbyggandetillsyn/utbyggnad5gnatet.50323.html> [Senast verifierad 2021-05-26].

Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund, SÖRF (2019). **Handlingsprogram 2019-2022 enligt lag 2003:778 om skydd mot olyckor**.

SYSÄV, Kävlinge, Kävlinge, Lomma, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge och Ystad kommuner (2021). **Från avfall till resurs - Gemensam kretsloppsplan 2021-2030**. Publikation tillgänglig:

[https://www.sjobo.se/download/18.21188c0d1755d221030aefa5/1614006887424/Kretsloppsplan%202021-](https://www.sjobo.se/download/18.21188c0d1755d221030aefa5/1614006887424/Kretsloppsplan%202021-2030%20inkl%20bilagor%20%20antagen%202020-10-21.pdf)

[2030%20inkl%20bilagor%20%20antagen%202020-10-21.pdf](https://www.sjobo.se/download/18.21188c0d1755d221030aefa5/1614006887424/Kretsloppsplan%202021-2030%20inkl%20bilagor%20%20antagen%202020-10-21.pdf) [Senast verifierad].

SÖSK Sydöstra Skåne. Om SÖSK. Hemsida:

<http://www.sydostskane.se/om-sosk> [Senast verifierad 2019-09-03].

Tillväxtverket. **Livsmedelstrategi för Sverige**.

Hemsida:

<https://tillvaxtverket.se/amnesomraden/affarsutveckling/livsmedelsstrategi.html> [Senast verifierad 2021-05-10, senast uppdaterad 2021-03-23]

Trafikverket (2015). **Kommunal VGU-Guide. Vägars och gators utformning i tätort**.

Publikation tillgänglig:

<https://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7585-369-7.pdf> [Senast verifierad 2019-09-03].

Trafikverket (2015). **TRAST - Trafik för en attraktiv stad**. Publikation tillgänglig:

https://www.trafikverket.se/contentassets/347f069e6d684bfd85b85e3a3593920f/trast3_handbok_ny.pdf [Senast verifierad 2019-09-03]. ISBN 978-91-7585-274-4.

Trafikverket. **Beslut om fastställda**

riksintressen. Hemsida:

<https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/Planera-och-utreda/samhallsplanering/Riksintressen/Beslut-om-faststallda-riksintressen/> [Senast verifierad 2021-05-25].

Trafikverket. **Säkerhetsavstånd vid byggande intill väg**. Hemsida:

<https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/Planera-och-utreda/samhallsplanering/Sakerhet-och-konflikter/Sakerhetsavstand-mellan-infrastruktur-ny-bebyggelse-samt-ovriga-anordningar/sakerhetsavstand-vid-byggande-intill-vag/> [Senast verifierad 2019-07-24, senast uppdaterad 2018-09-07].

UNDP. **De globala målen**. Hemsida: <http://www.globalamalen.se/>. [Senast verifierad 2021-04-13].

Vattenmyndigheterna, länsstyrelserna och Havs och vattenmyndigheten. **VISS - Vatteninformationssystem Sverige**. Hemsida: <https://viss.lansstyrelsen.se/> [Senast verifierad 2019-09-05].

SAMTALSKÄLLOR

Teleservice (2019-07-04). **Status för pågående fiberutbyggnad i kommunen**.

GEODATA

Försvarsmakten (2019-01-31). **Riksintressen och påverkansområden**. Via mail.

Havs- och vattenmyndigheten. **Värdefulla vatten**. Geodata tillgänglig: <https://www.havochvatten.se/data-kartor-och-rapporter/kartor-och-gis/karttjanster/karttjanster-fran-oss/vardefulla-vatten.html> [Senast verifierad 2021-06-03, senast uppdaterad 2020-12-08].

Jordbruksverket. **Åkermarkens klassning**. Via mail 2017.

Jordbruksverket. **Jordbruksblock**. Geodata tillgänglig: http://www.jordbruksverket.se/omjordbruksverket/oppnadata.4.10e2eedd15919993ebd3f1ab.html#query/*%3A* [Senast verifierad 2019-09-04, senast uppdaterad 2019-04-24].

Jordbruksverket. **Ängs- och betesmarksinventeringen**. Geodata tillgänglig: <http://www.jordbruksverket.se/omjordbruksver>

ket/oppnadata.4.10e2eedd15919993ebd3f1ab.html#query/*%3A* [Senast verifierad 2019-09-04, senast uppdaterad 2019-04-24].

Lantmäteriet (2019). **GSD Fastighetskartan, kommungränser**.

Lantmäteriet (2019). **GSD Fastighetskartan, markanvändning**.

Lantmäteriet (2021). **GSD Fastighetskartan, våtmarker**.

Länsstyrelserna (2015). **LST Bullerutbredning - Ostörda områden 2016 - raster**. Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=07fe68c1-c472-4048-9698-d9e611907883> [Senast verifierad 2019-9-05].

Länsstyrelserna (2015). **Riksintresse för rörligt friluftsliv**. Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=072b6b36-2cf6-4717-a616-bbf3fddea83d> [Senast verifierad 2019-11-06, senast uppdaterad 2017-01-19].

Länsstyrelserna (2017). **Pilgrimsleder**. Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=430946db-498b-4aa0-9c7f-c9670adb72de> [Senast verifierad 2019-11-06, senast uppdaterad 2018-02-05].

Länsstyrelserna. **LST Intresseområde till riksintresse vattenförsörjning MB 3 kap 8**. Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=c2ad75a1-7fc9-44b6-acbd-89c634a1526f&showmetadataview> [Senast verifierad 2021-09-02].

Länsstyrelsen Skåne (2006). **Kulturmiljöprogram för Skåne. Särskilt värdefulla kulturmiljöer och kulturmiljöstråk**. Geodata tillgänglig: <https://ext->

geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=8a2acd05-5d36-46de-9dcb-399e8b36c6b4 [Senast verifierad 2019-09-05, senast uppdaterad 2019-03-27].

Länsstyrelsen Skåne (2011).

Landskapsbildskydd. Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=6ae4c8cc-6e1a-46ec-a7f8-8b9cffa96dd3> [Senast verifierad 2019-11-06, senast uppdaterad 2019-09-16].

Länsstyrelsen Skåne (2019). **Strandskydd.** Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=97a8e31e-ea11-4ace-abff-f63f4a0e8c75> [Senast verifierad 2019-11-06].

Länsstyrelsen Skåne. **Ridleder.** Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=fe3ca239-a6ec-434f-bf0f-635d10789834> [Senast verifierad 2019-11-06, senast uppdaterad 2017-01-31].

Länsstyrelsen Skåne. **Skåneleden.** Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=8fb965bb-c517-458c-8e2f-48acdbdf71ef> [Senast verifierad 2019-11-06, senast uppdaterad 2017-01-31].

Länsstyrelsen Skåne. **Svämplansanalys, Buffert 1,5 m i höjded.** Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=3fc57e54-b6eb-41e6-af63-08ba5b833cdd> [Senast verifierad 2021-09-15]

Länsstyrelsen Skåne. **Svämplansanalys, Buffert 2,5 m i höjded.** Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=f09f7f72-b8eb-4b48-a8c2-6a3ebd2b99b5> [Senast verifierad 2019-11-06].

[gen/GetMetaDataById?id=022bdb18-e245-4ec9-8237-c42ad242d1a2](https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=022bdb18-e245-4ec9-8237-c42ad242d1a2) [Senast verifierad 2021-09-15].

Naturvårdsverket (2014). **Riksintresse för friluftsliv.** Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=e28f3fd6-f81c-4fc3-8a45-fc4dca9f2afa> [Senast verifierad 2019-09-05, senast uppdaterad 2016-11-26].

Naturvårdsverket (2014). **Riksintresse för naturvård.** Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=e28f3fd6-f81c-4fc3-8a45-fc4dca9f2afa> [Senast verifierad 2019-11-06, senast uppdaterad 2016-11-26].

Naturvårdsverket. **Biotopskyddsområden.** Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=496ce3ac-ffb4-4e41-ad3e-949c240c790e> [Senast verifierad 2021-05-25].

Naturvårdsverket. **Markfuktighetsindex (del 9).** Geodata tillgänglig: <https://metadatakatalogen.naturvardsverket.se/metadatakatalog/GetMetaDataById?id=cae71f45-b463-447f-804f-2847869b19b0> [Senast verifierad 2021-09-14].

Naturvårdsverket. **Nationella marktäckedata.** Geodata tillgänglig: <https://metadatakatalogen.naturvardsverket.se/metadatakatalog/GetMetaDataById?id=39d32fca-0e17-4f3d-a770-685b77c5dab8> [Senast verifierad 2021-09-14].

Naturvårdsverket. **Natura 2000 - Fågeldirektivet.** Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=f09f7f72-b8eb-4b48-a8c2-6a3ebd2b99b5> [Senast verifierad 2019-11-06].

Naturvårdverket. **Natura 2000 - Habitatdirektivet**. Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=5f5fa2f8-1d43-4f98-9e4f-d5be4fdf83a7> [Senast verifierad 2019-11-06].

Naturvårdsverket. **Naturminnen**. Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=5b4927e4-3ef1-42b5-bca5-cd7ea991a7db> [Senast verifierad 2019-11-06].

Naturvårdsverket. **RAMSAR**. Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=b5cb53c7-ed41-4b8b-97bd-2b8c64743f8a> [Senast verifierad 2019-11-06].

Naturvårdsverket. **Vattenskyddsområde**. Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=9245a69e-41dc-446e-9dbd-808a7af0fc0e> [Senast verifierad 2019-09-05].

Region Skåne (2011). **Grönstruktur i Skåne - Strategier för utvecklad grön struktur**. Regionalt viktiga områden för friluftslivet. Via mail 2017-03-17. Tillgängligt via Sjöbo kommun.

Riksantikvarieämbetet RAÄ (2015). **Riksintresseområden för kulturmiljövård**. Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=378391e2-f11e-495c-930d-2ddbcbfebb23> [Senast verifierad 2019-09-05, senast uppdaterad 2018-08-23].

Sjöbo kommun (2006). **Radonriskområde**. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Sjöbo kommun (2016) **Grönstruktur- och naturvårdsprogram, områden**. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Sjöbo kommun (2019). **Förorenade områden**. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Sjöbo kommun (2019). Gamla deponier. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Sjöbo kommun (2019). **Pågående täktverksamheter**. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Skogsstyrelsen (2016). **Översiktlig kartering över områden där skogsbruk och exploatering kan orsaka erosion, ras och slamströmmar**. Geodata tillgänglig: <https://www.geodata.se/geodataportalen/srv/swe/catalog.search#/metadata/cd20b459-cd6e-4a0a-9b15-22dfae6eacbb> [Senast verifierad 2021-06-04], samt <https://geodpags.skogsstyrelsen.se/geodataport/feeds/Rasochskred.xml> [Senast verifierad 2021-06-28].

Skogsstyrelsen. **Biotopskyddsområden beslutade av Skogsstyrelsen**. Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=707c9216-a48d-468d-84bb-37991aa60de3#Resurskontakter> [Senast verifierad 2021-05-25].

Skogsstyrelsen. **Naturvårdsavtal**. Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=c74ec64a-a918-4c55-899f-64f786b1e8dc&showmetadataview> [Senast verifierad 2021-06-28].

Skånes luftvårdsförbund. **Skånes emissionsdatabas**. Geodata tillgänglig: <https://www.xn--skneluft-b0a.se/sknes-emissionsdatabas> [Senast verifierad 2021-08-09].

Skånetrafiken (2019-05-13). **Hållplatser i Sjöbo kommun.** Via mail. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Skånetrafiken (2019-05-13).

Busslinjedragningar i Sjöbo kommun. Via mail. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

SMHI (2020). **Delavrinningsområden.**

Geodata och förklarande text. Geodata tillgänglig:

<https://www.geodata.se/geodataportalen/srv/swe/catalog.search#/metadata/86bc2c8f-8efb-4c81-82ed-f4576aaa5a23> [Senast verifierad 2020-06-04].

SMHI (2020). **Huvudavrinningsområden.**

Geodata och förklarande text. Geodata tillgänglig:

<https://www.geodata.se/geodataportalen/srv/swe/catalog.search#/metadata/c78ffd90-b474-11ea-8f8b-197eadf2f6fe> [Senast verifierad 2021-06-04, senast uppdaterad 2020-06-22].

Statistiska centralbyrån (SCB) (2015). **Tätorter och småorter.** Geodata tillgänglig:

<https://www.scb.se/hitta-statistik/regional-statistik-och-kartor/geodata/oppna-geodata/> [Senast verifierad 2019-09-05].

Svenska kraftnät (2019-10-24). **Föreslagen dragning för Hansa Powerbridge.** Via mail. Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Sveriges geologiska undersökning (SGU).

Berggrund 1:50 000 - 1:250 000. Geodata tillgänglig:

<https://www.geodata.se/geodataportalen/srv/swe/catalog.search#/metadata/cc2ae076-2549-4074-aa81-a182ac404dd9> [Senast verifierad 2021-08-17]. Produktbeskrivning: <https://resource.sgu.se/dokument/produkter/berggrund-50-250000-wms-beskrivning.pdf> [Senast verifierad 2021-09-14].

Sveriges geologiska undersökning (SGU).

Förutsättningar för skred i finkornig jordart

1:100 000. Geodata tillgänglig:

<https://www.geodata.se/geodataportalen/srv/swe/catalog.search#/metadata/092925e2-12bd-4943-95c8-2476809987ff> [Senast verifierad 2021-06-04], samt via e-post inom ramen för Geodatasamverkan [2021-06-10].

Produktbeskrivning:

<https://resource.sgu.se/dokument/produkter/orutsattningar-skred-finkornig-jordart-wms-beskrivning.pdf> [2021-09-14].

Sveriges geologiska undersökning (SGU).

Genomsläpplighet. Geodata tillgänglig:

<https://www.sgu.se/produkter/geologiska-data/vara-data-i-visningstjanster/> [Senast verifierad 2021-09-14]. Produktbeskrivning: <https://resource.sgu.se/dokument/produkter/genomslapplighet-wms-beskrivning.pdf> [Senast verifierad 2021-09-14].

Sveriges geologiska undersökning (SGU).

Grundvattnets sårbarhet. Geodata och förklarande text. Geodata tillgänglig:

<https://www.geodata.se/geodataportalen/srv/swe/catalog.search#/metadata/ef44c625-58d0-41d4-b214-63e4be513453> [Senast verifierad 2021-06-04]. Produktbeskrivning: <https://resource.sgu.se/dokument/produkter/grundvattnets-sarbarhet-wms-beskrivning.pdf> [Senast verifierad 2021-09-14].

Sveriges geologiska undersökning (SGU). **Grus och krossberg.** Geodata tillgänglig:

<https://www.geodata.se/geodataportalen/srv/swe/catalog.search#/metadata/2999b34a-dca5-4a83-87c8-bfbdd69e4f8d> [Senast verifierad 2021-08-17]. Produktbeskrivning: <http://resource.sgu.se/dokument/produkter/ballast-wms-beskrivning.pdf> [Senast verifierad 2021-09-14].

Sveriges geologiska undersökning (SGU).

Jordarter 1:25 000 - 1:100 000. Geodata tillgänglig:

<https://www.sgu.se/produkter/geologiska->

data/vara-data-i-visningstjanster/ [Senast verifierad 2021-09-14]. Produktbeskrivning: <https://resource.sgu.se/dokument/produkter/jordarter-25-100000-wms-beskrivning.pdf> [Senast verifierad 2021-09-14].

Sveriges geologiska undersökning (SGU).
Jordarter 1:1 miljon. Geodata tillgänglig: <https://www.geodata.se/geodataportalen/srv/swe/catalog.search#/metadata/3e441ea4-1cd9-4249-8196-9b96853bbfba> [Senast verifierad 2021-06-04]. Produktbeskrivning: <https://resource.sgu.se/dokument/produkter/jordarter-1miljon-wms-beskrivning.pdf> [Senast verifierad 2021-09-14].

Sveriges geologiska undersökning (SGU).
Jordskred och raviner. Geodata tillgänglig: <https://resource.sgu.se/service/wms/130/jordskred-raviner>. Produktblad: <http://resource.sgu.se/dokument/produkter/produktblad/jordskred-och-raviner.pdf> [Senast verifierad 2021-06-28], samt via e-post inom ramen för Geodatasamverkan [2021-06-10].

Sveriges geologiska undersökning (SGU).
Riksintresse värdefulla ämnen och mineral. Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=80ebe8a5-ae7-4694-bb3a-267701ea1ef4> [Senast verifierad 2019-11-06].

Sveriges geologiska undersökning (SGU).
Stränders jordart och eroderbarhet 1:100 000. Geodata tillgänglig: <https://www.geodata.se/geodataportalen/srv/swe/catalog.search#/metadata/f4b69a53-b7a9-487b-a954-7ffe196356f6> [Senast verifierad 2021-06-04], samt via e-post inom ramen för Geodatasamverkan [2021-06-10].
Produktbeskrivning: <https://resource.sgu.se/dokument/produkter/strandens-jordart-eroderbarhet-wms-beskrivning.pdf> [Senast verifierad 2021-09-14].

SWECO, på uppdrag av Sjöbo kommun (2010).
Lämpliga och olämpliga områden för vindkraft.

Totalförsvaret (2019-12-18). **Beslut om riksintressen för totalförsvarets militära del 2019.** Via mail.

Trafikverket (2019). **Rekommenderad väg för transport av farligt gods.** Geodata tillgänglig: https://www.trafikverket.se/tjanster/Oppna_data/hamta-var-oppna-data/lastkajen---sveriges-vag--och-jarnvagsdata/ [Senast verifierad 2019-09-05].

Trafikverket (2019). **Riksintresse för framtida järnväg.** Geodata tillgänglig: https://www.trafikverket.se/tjanster/Oppna_data/hamta-var-oppna-data/lastkajen---sveriges-vag--och-jarnvagsdata/ [Senast verifierad 2019-09-05].

Trafikverket (2019). **Riksintresse för väg.** Geodata tillgänglig: https://www.trafikverket.se/tjanster/Oppna_data/hamta-var-oppna-data/lastkajen---sveriges-vag--och-jarnvagsdata/ [Senast verifierad 2019-09-05].

Trafikverket (2019). **Transportled för farligt gods.** Geodata tillgänglig: https://www.trafikverket.se/tjanster/Oppna_data/hamta-var-oppna-data/lastkajen---sveriges-vag--och-jarnvagsdata/ [Senast verifierad 2019-09-05].

Vattenmyndigheterna (2015). **VM VISS Statusklassningar 2016-2021.** Geodata tillgänglig: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=a0b86ff3-3db1-4368-bc83-15c28e911ff0> [Senast verifierad 2021-06-04].

Vattenmyndigheterna (2019). **VM Vattenförekomster vattenförvaltningen 2016-2021.** Geodata tillgänglig: [https://ext-](https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=a0b86ff3-3db1-4368-bc83-15c28e911ff0)

geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalog/GetMetaDataById?id=a15ae7e7-4abd-4403-95eb-275c0744f6e2 [Senast verifierad 2021-06-04].

STATISTIK

KAAB (2021). **Befolkningsprognos för Sjöbo kommun 2020-2031, hela kommunen samt per delområde.** Tillgänglig via Sjöbo kommun.

Region Skåne (2020). **Kommunrapport Sjöbo.** Hemsida: https://filer.skane.se/kommunrapporter/Kommunrapport_Sjober.html#3_Bost%C3%A4der [Senast verifierad 2021-09-28].

Regionfakta (2021). **Folkmängd 31 december; ålder.** Hemsida: <https://www.regionfakta.com/skane-land/befolkning-och-hushall/befolkning/folkmangd-31-december-alder/> [Senast verifierad 2021-05-07].

RUS (2021). **Körsträckedata.**

Sjöbo kommun (2019). **Besöksmål.** Tillgängligt via Sjöbo kommun.

Skånetrafiken (2017), via Tyréns. **Påstigandestatistik för hållplatser.** Via mail 2018-12-05. Tillgängligt via Sjöbo kommun.

Statistiska centralbyrån (SCB) (2008-2020). Skånedatabasen MONA (ej öppna data), **Befolkning.**

Statistiska centralbyrån (2010-2020). Statistikdatabasen. **Befolkningsframskrivningar, befolkningsstatistik.** Hemsida: <http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/>.

Statistiska centralbyrån (SCB) (2012 och 2017). Skånedatabasen MONA (ej öppna data), **SNI 2007.**

Statistiska centralbyrån (SCB) (2012 och 2018). Skånedatabasen MONA (ej öppna data), **Befolkning, åldersfördelning.**

Statistiska centralbyrån (SCB) (2016). Skånedatabasen MONA (ej öppna data), **Byggnadsår.**

Statistiska centralbyrån (SCB) (2016). Skånedatabasen MONA (ej öppna data), **Relationstättort, nattbefolkning.**

Statistiska centralbyrån (SCB) (2017 och 2018). Skånedatabasen MONA (ej öppna data), **Sysselsättningsstatus.**

Statistiska centralbyrån (SCB) (2017). Skånedatabasen MONA (ej öppna data), **Pendlingsgränser.**

Statistiska centralbyrån (SCB) (2017). Skånedatabasen MONA (ej öppna data), **Yrkeställning.**

Statistiska centralbyrån (SCB) (2017 och 2018). Skånedatabasen MONA (ej öppna data), **Flyttmönster.**

Statistiska centralbyrån (SCB) (2020). Skånedatabasen MONA (ej öppna data), **Ålder.**

Statistiska centralbyrån (SCB) (2020). **Antal lägenheter efter region, hustyp och bostadsarea.** År 2013 - 2020. Hemsida: https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BO_BO0104_BO0104D/BO0104T5/table/tableViewLayout1/ [Senast verifierad 2021-09-28].

Statistiska centralbyrån (SCB) (2020). **Färdigställda lägenheter i nybyggda hus efter region, hustyp, upplåtelseform och år.** Hemsida: https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BO_BO0101_BO0101A/LghReHtypUfAr/table/tableViewLayout1/ [Senast verifierad 2021-09-28].